

Weidevogels in Noord-Holland

Weidevogels in Noord-Holland

Analyse van de gegevens 1988-2021

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

NATUURLIJKE ZAKEN

G&G-rapport 2022-111, NZ M-22-50560

Datum	7 juli 2022
Versie	v3

Gecontroleerd door: F. Visbeen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	6
1.1	Aanleiding tot het onderzoek	6
1.2	Doel van dit rapport.....	7
1.3	Beheer ten behoeve van weidevogels.....	7
2	Methode	10
2.1	Inventarisatiemethode	10
2.2	Onderzochte soorten sinds 1988.....	14
2.3	Verdeling in beleidscategorieën	16
2.4	Toewijzing territoriumstippen aan beleidscategorieën	17
2.5	Onderverdeling per TBO	18
2.6	Onderverdeling per agrarisch leefgebied	19
2.7	Indeling per telperiode	21
2.8	Dichtheidskaarten.....	22
2.9	Berekening Trends	23
3	Resultaten op provinciaal niveau 2018-2020	25
3.1	Vastgestelde soorten	26
3.2	Beleidscategorieën	30
3.3	Dichtheid weidevogels per TBO.....	37
3.4	Dichtheid weidevogels in AL-gebieden	40
4	Resultaten op regionaal niveau	42
4.1	Amstelland	43
4.2	Callantsoog eo	45
4.3	Castricum en Limmen	46
4.4	De Kampen eo.....	48
4.5	Eilands- en Mijzenpolder	50
4.6	Gooi- en Vechtstreek	52
4.7	Haarlem en Spaarnwoude	54
4.8	Harger- en Pettemerpolder eo	56
4.9	Ilperveld, Oostzanerveld eo.....	58
4.10	Omgeving Alkmaardermeer	60
4.11	Omgeving Heiloo en Alkmaar	62

4.12	Omgeving Schagen	64
4.13	Polder de Schermer	65
4.14	Polder Katwoude	66
4.15	Polder Westzaan eo	67
4.16	Texel	68
4.17	Uithoorn	69
4.18	Waterland en Marken	70
4.19	West-Friesland-Oost	72
4.20	West-Friesland-West.....	74
4.21	Wieringen.....	76
4.22	Wormer en Jisperveld eo	78
4.23	Zeevang en Kogen	79
5	Trends op soortniveau	80
6	Ontwikkeling weidevogelstand	93
6.1	Regionale veranderingen	93
6.2	Veranderingen per beleidscategorie.....	94
7	Samenvatting en conclusies	96
8	Aanbevolen en geraadpleegde literatuur	98
9	Bijlagen	100

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

In het Actieplan Weidevogels heeft de provincie de ambitie gesteld om de stand van de weidevogels in Noord-Holland te behouden op het huidige niveau en niet achteruit te laten gaan. Er is daarom behoefte om de aanwezige gegevens op een rij te zetten.

De belangrijkste directe middelen om de weidevogelstand te stimuleren zijn de subsidie voor natuur- en landschapsbeheer (SNL) in NNN-gebied en elders de subsidie voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb).

Het belangrijkste ruimtelijke instrument om de provinciale weidevogelstand te beschermen is de Omgevingsverordening NH2020, met name het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) met kernkwaliteit habitat voor weidevogels, en naast het BPL ook het NNN. De begrenzing van het BPL habitat weidevogels komt in grote lijnen overeen met de gebieden die zijn opengesteld voor ANLb beheerpakket A11.01 (Weidevogelgrasland in open landschap). Deze gebieden worden gezien als de beste weidevogelgebieden (ook wel Grutto- of kerngebieden genoemd). Gebieden die zijn opengesteld voor ANLb beheerpakket A11.02 (Weidevogelland met riet of opgaande begroeiing) zijn in het BPL niet aangewezen als habitat voor weidevogels. In de vorige verordening (Provinciale Ruimtelijke Verordening 2014-2020) vielen de A11.02 gebieden nog onder een ruimtelijk beschermingsregime. Sinds het van kracht worden van het de omgevingsverordening NH2020 worden de A11.02 gebieden dus niet langer ruimtelijk beschermd. Wel komen ze in aanmerking voor beheersubsidie.

De basis voor de openstelling van ANLb-beheerpakketten in het Natuurbeheerplan (NBP, subsidie) en de aanwijzing van BPL gebieden in de omgevingsverordening (bescherming) was de weidevogelleefgebiedenkaart, inclusief NNN-gebieden met ambitietype weidevogels. De weidevogelleefgebiedenkaart is destijds vastgesteld door Gedeputeerde Staten en is gebaseerd op vlakdekkend onderzoek naar verspreiding en aantallen van weidevogels in Noord-Holland, in het kader van de Provinciale Natuur Inventarisatie (PNI). Op basis van de resultaten van dit onderzoek zijn destijds de kerngebieden gedefinieerd.

Naast de gebieden die op de weidevogelleefgebiedenkaart staan, zijn door de agrarische collectieven nog enkele kansgebieden aangewezen waarvan zij aangeven dat ze voldoen aan de criteria van de kerngebieden/weidevogelleefgebieden.

Alle weidevogelleefgebieden (ANLb), relevante NNN-terreinen en de extra door de collectieven aangewezen gebieden zijn in het kader van

Tabel 1.
De 14 onderzochte
soorten weidevogels.

Krakeend	Kuifeend	Kemphaan	Veldleeuwerik
Wintertaling	Scholekster	Grutto	Graspieper
Zomertaling	Kievit	Tureluur	Gele kwikstaart
Slobeend	Watersnip		

de PNI (Provinciale Natuur Inventarisatie) in de periode 2018-2020 vlakdekkend geteld op het voorkomen van 14 soorten weidevogels, inclusief de vrijwel uitgestorven Kemphaan (zie Tabel 1). In 2021 is begonnen met een nieuwe telcyclus. In het totaal is een oppervlak van 66.088 ha onderzocht op het voorkomen van weidevogels, waarvan 34.846 ha gangbaar boerenland en 31.242 ha viel onder het Natuur netwerk Nederland (NNN) of onder Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb).

1.2 Doel van dit rapport

Het doel van dit onderzoeksrapport is meerledig.

- ♣ Vastleggen van de actuele stand van 13 onderzochte soorten weidevogels (exclusief Kemphaan, omdat deze soort vrijwel is uitgestorven) in de provincie op basis van tellingen in de periode 2018-2020 (de nulmeting).
- ♣ Inzicht geven in de ruimtelijke spreiding en dichtheden van de soorten per regio.
- ♣ Inzicht geven in aantallen en dichtheden per beleidscategorie, per terrein behorende organisatie (TBO) en per type agrarisch leefgebied.
- ♣ Inzicht geven in trends voor de hele provincie en per regio.

1.3 Beheer ten behoeve van weidevogels

Dit rapport gaat onder meer over de verschillen in dichtheden van weidevogels in enkele onderscheiden beleidscategorieën (zie §2.3). Deze verschillen in beleid vertalen zich in andere vormen van beheer. Als achtergrondinformatie wordt in deze paragraaf in vogelvlucht een beeld geschetst van de belangrijkste vormen van beheer ten behoeve van weidevogels. Ook wordt kort iets gezegd over predatie.

Al geruime tijd neemt de weidevogelstand af. Belangrijkste oorzaak is de intensivering van het agrarisch grondgebruik. Om de weidevogelstand te stimuleren zijn maatregelen bedacht die boeren en/of natuurbeheerders kunnen nemen, zoals nesten beschermen (legselbeheer), later en minder maaien, minder bemesting, extensieve beweiding en de waterstand (lokaal) verhogen (plasdras, greppelplasdras, hogere slootpeilen).

Om deze maatregelen financieel mogelijk te maken worden door de provincies SNL-subsidies (Subsidieregeling Natuur en Landschap) aan terrein behorende organisaties (TBO's) verstrekt in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Ook worden via agrarische

natuurverenigingen subsidies verstrekt aan boeren, om het verlies aan grasopbrengst en extra arbeid te compenseren.

Maar alleen het nemen van bovengenoemde maatregelen is vaak niet genoeg. Ondanks de subsidieregelingen nemen weidevogels nog steeds af, al zijn er lokaal gelukkig positieve uitzonderingen. Goed weidevogelbeheer is maatwerk. Welke maatregelen effectief zijn en in welke combinatie zal van locatie tot locatie verschillen. Door het toepassen van een combinatie van meerdere beheertypen op de juiste schaal kan een aantrekkelijk weidevogellandschap gevormd worden.

Legselbeheer

Bij legselbeheer worden, veelal door vrijwilligers, nesten opgespoord en gemarkeerd zodat bij werkzaamheden op het land de nesten kunnen worden ontzien, of voorzien van nestbeschermers wanneer vee wordt ingeschaard. Deze vorm van agrarisch natuurbeheer is populair onder boeren omdat de invloed op de bedrijfsvoering beperkt is. Het zoeken van de nesten geeft verstoring hetgeen de slagingskans van een legsel doet afnemen (OOSTERVELD *ET AL*, 2014). In vergelijking met niets doen kan legselbeheer toch tot een hoger broedsucces leiden, wanneer de nesten bij niets doen sowieso verloren zouden gaan.

Uitgesteld maaibeheer

Bij uitgesteld maaibeheer hebben weidevogelnesten de kans uit te komen, en hoeven ook niet te worden opgespoord. Ook kunnen de kuikens, afhankelijk van de structuur van het grasland en het tijdstip van maaien, opgroeien op een dergelijk perceel. Scholekster en Kievit zijn ogenjagers en zoeken hun voedsel op de grond. Wanneer het gras te hoog en te dicht is kunnen deze soorten er geen voedsel vinden. Jonge Grutto's en Tureluurs zoeken hun voedsel in hoger gras. Als de grasmatten echter te dicht zijn kunnen ze minder goed uit de voeten en zullen minder efficiënt kunnen foerageren, hetgeen een lagere groeisnelheid tot gevolg heeft en een kleinere kans vliegvlug te worden (KENTIE *ET AL*, 2013). Groeien is voor weidevogelkuikens immers een race tegen de klok, zeker wanneer ze belaagd worden door predatoren.

Door de vaak hoge mestgift en lage waterstanden groeit het gras (te) hard, wordt (te) dicht en zijn (nog) maar weinig kruiden in het grasland aanwezig. Dit verlaagt de diversiteit aan insecten. Met name de grotere soorten, die een aantrekkelijke prooi zijn voor weidevogelkuikens, zijn in kleinere aantallen aanwezig. Ook vervuiling van het grasland met landbouwgif, onder meer via krachtvoer, kan een negatieve invloed op de beschikbare hoeveelheid insecten hebben (BUIJS & SAMWEL-MANTINGH, 2019).

Vernatting

Door (lokaal) de waterstand te verhogen blijft de grond in het vroege voorjaar langer koud en groeit het gras minder snel. Ook zijn bodemdieren dicht bij het oppervlak aanwezig en daarmee beter beschikbaar voor weidevogels (en hun kuikens). Weidevogels vestigen zich graag in dergelijke gebieden. Het aanleggen van een plasdras kan een extra stimulans zijn voor weidevogels zich te vestigen.

Beweiding

Door (extensieve) beweiding kunnen percelen een aantrekkelijk opgroei habitat voor weidevogelkuikens zijn, omdat de doorloopbaarheid verbetert en de mest extra insecten kan aantrekken (OOSTERVELD *ET AL*, 2014). Intensieve beweiding, zeker in de periode dat er (nog) nesten aanwezig zijn, is veelal ongunstig voor weidevogels.

Predatie

Een negatieve factor voor weidevogels is predatie. In algemene zin is de aanwezigheid van predatoren de afgelopen decennia toegenomen. Belangrijke oorzaken zijn het ontstaan van meer opgaande begroeiing, onder meer op erven en landschappelijke beplanting, een voedselrijke leefomgeving met jaarrond voldoende voedselaanbod en het ontstaan van ruige plekken in het landschap (onder meer door de hoge stikstofbelasting). In bepaalde gevallen kan het plaatsen van een elektrisch raster (om vossen te weren) een effectieve maatregel zijn.

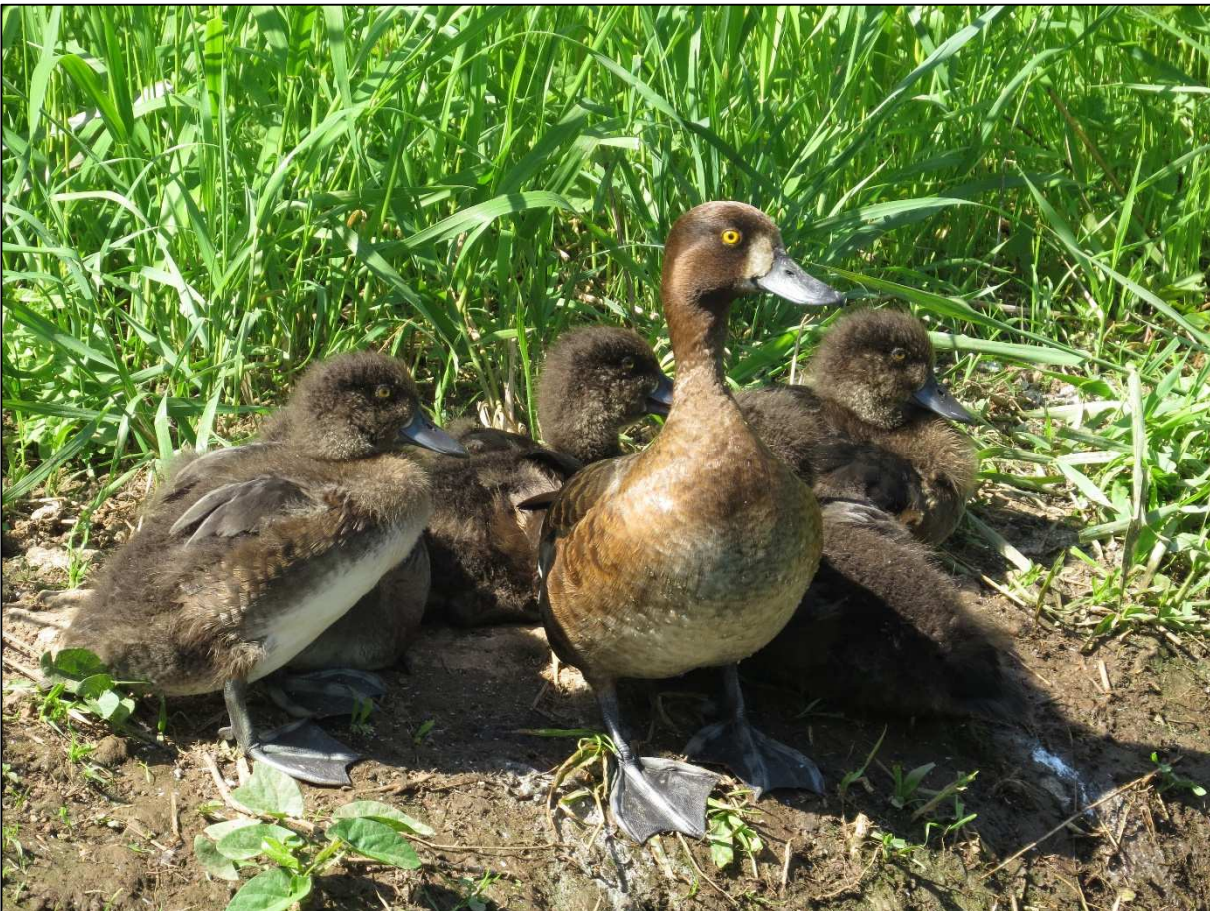
Een plasdras, zoals hier op Marken, is aantrekkelijk voor weidevogels.

2 Methode

In de periode 1988-2020 zijn in opdracht van de provincie Noord-Holland een groot aantal gegevens verzameld over het voorkomen van broedvogels. Hiertoe is de provincie opgedeeld in zogenaamde telgebieden. De eerste jaren werden vrijwel alle soorten broedvogels geïnventariseerd. De laatste jaren richt het onderzoek zich met name op een aantal soorten weidevogels. De tellingen werden eerst uitgevoerd door provinciale medewerkers, later door medewerkers van Van der Goes en Groot en sinds 2018 wordt het veldwerk uitgevoerd door medewerkers van Van der Goes en Groot en Natuurlijke Zaken.

2.1 Inventarisatiemethode

Het doel van het PNI broedvogelonderzoek was inzicht te krijgen in de aanwezige soorten, hun aantallen en hun verspreiding (namen volgens BIJLSMA *ET AL.*, 2001). De inventarisaties zijn uitgevoerd conform de door Sovon ontwikkelde landelijk gebruikelijke methodiek voor het Broedvogel Monitoring Project - Weidevogels (VAN DIJK 1984, 1996, 2004, BMP-W, TEUNISSEN & VAN KLEUNEN, 2000;

De Kuifeend is één van de onderzochte soorten weidevogels. Ze kunnen broeden pas laat. Geldige territoria kunnen daarom pas worden vastgesteld als ze na 15 mei nog aanwezig zijn, tijdens de vierde en vijfde telronde.

VAN DIJK & BOELE, 2011, VERGEER *ET AL.*, 2016). De soortgegevens voor het meetnet worden volgens dezelfde methode verzameld.

In totaal werden in de periode april t/m mei vijf gebiedsdekkende bezoekrondes uitgevoerd, verdeeld over het broedseizoen (1988-2020). De eerste ronde vond plaats van 1 april t/m 15 april, de tweede ronde van 16 april t/m 30 april, de derde ronde van 1 mei t/m 15 mei, de vierde ronde van 16 mei t/m 31 mei en tot slot de vijfde ronde van 1 juni t/m 15 juni. Daarbij lagen twee opeenvolgende bezoeken minimaal tien dagen uit elkaar. De bezoeken vonden plaats vanaf zonsopgang tot in de middag. Over het algemeen is even na zonsopgang begonnen met de inventarisatie. Een enkele keer is ook later op de ochtend gestart. De percelen werden met een verrekijker en indien nodig met een telescoop vanaf wegen, (fiets)paden en dijken geteld. Indien nodig werd een enkele keer een insteek gemaakt, met name in latere rondes wanneer het gras hoger is en de vogels minder goed zichtbaar.

BMP versus nesten karteren

Veel mensen zijn betrokken bij bescherming en beheer van weidevogels. Voor zowel de beheerders als de provincie is onderzoek naar weidevogels van belang om het effect van het beheer en beleid te kunnen monitoren. Het effect kan worden gemeten op basis van onder andere soorten, aantallen, trends, verspreiding en broedlocatie en broedsucces. Verschillende methodes kunnen hiervoor gebruikt worden, afhankelijk van de gestelde vraag.

In Noord-Holland worden weidevogels geteld op basis van het landelijke afgesproken protocol zoals vastgelegd in de Werkwijze Natuurmonitoring en –Beoordeling Natuurnetwerk en Natura 2000/PAS (VAN BEEK *ET AL.*, 2014), namelijk door middel van BMP methode (territoriumkartering) die is ontwikkeld door Sovon Vogelonderzoek Nederland en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Agrarische Natuurverenigingen werken veelal met nestvondsten om weidevogelaantallen te monitoren. Dit onderzoek wordt veelal uitgevoerd door vrijwilligers met een grote spreiding in telinspanning, en uitgevoerd in kleine gebieden (niet vlakdekkend). Door vervolglegels te karteren kunnen bovendien dubbelstellingen plaats vinden.

Vergelijkingen tussen nestvondsten en aantallen territoria lieten zien dat in gebieden waar vogels geclusterd broeden dit niet in diezelfde mate werd teruggevonden in de inventarisaties, terwijl op plekken waar geen of nauwelijks nesten werden gevonden de inventarisaties wel broedparen opleverden (WYMENGA *ET AL.* 2000). Het beeld ontstond dat met de territoriumkartering de aanwezige broedparen meer worden uitgesmeerd over een gebied, maar dat het totaal aantal broedparen in een gebied goed correleerde met het gevonden aantal nesten.

De praktijk wijst uit dat de resultaten uit neststellingen nagenoeg niet kunnen worden vergeleken met resultaten uit BMP tellingen. De gegevens worden met verschillende doelen verzameld, en op verschillende schaalniveaus vergeleken.

Neststellingen zijn heel waardevol voor last minute beheer en kunnen veel informatie opleveren over de exacte nestlocatie, uitkomstdata en uitkomstsucces.

Beide typen tellingen zijn dus waardevol. Het vergelijken van resultaten uit beide methoden is echter niet mogelijk, omdat de manier van gegevens verzamelen en vastleggen te verschillend zijn.

Een man Zonnertaling, zoals hier op een plasdras in Varkensland, betreft een geldige waarneming, en is tijdens de inventarisaties gekarteerd.

Bij het intensief en langdurig zoeken van nesten in de percelen, vaak toegepast in het kader van legselbeheer, worden soms andere resultaten verkregen (zie bijgaand kader).

Na het digitaliseren van alle geldige waarnemingen zijn deze geclusterd tot territoria met behulp van een door Van der Goes en Groot ontwikkeld clusterprogramma dat werkt met de SOVON-criteria (VAN DIJK & BOELE, 2011; VERGEER *ET AL.*, 2016). Resultaat van de clustering is per soort een stippenkaart met alle aangetroffen broedvogel-territoria.

De in de verspreidingskaarten in Bijlage 4 weergegeven territoriumstippen liggen meestal op de locatie van de waarneming met de hoogste broedzekerheidscode binnen de datumgrenzen. Vaak is sprake van meerdere waarnemingen die samen een territorium vormen. De stip geeft meestal niet de locatie van een eventueel nest aan. Het gebied rondom de territoriumstip dat voldoet aan de eisen die de desbetreffende soort aan zijn leefgebied stelt is onderdeel van het territorium. De grootte van het territorium hangt af van de soort en de kwaliteit van het leefgebied.

Het te inventariseren gebied was opgedeeld in logische telgebieden. De telgebieden waren over het algemeen binnen één dag(deel) te tellen. De vijf bezoeken in een telgebied werden zoveel mogelijk door dezelfde persoon uitgevoerd. Ten behoeve van deze analyse is het onderzochte gebied in de provincie Noord-Holland onderverdeeld in 23 regio's (zie Bijlage 1).

In de periode 2018-2020 zijn de belangrijkste telgebieden voor weidevogels in de Provincie Noord-Holland opnieuw geïnventariseerd op 13 soorten weidevogels (Grutto, Tureluur, Scholekster, Kievit, Watersnip, Kuifeend, Krakeend, Zomertaling, Slobeend, Wintertaling, Veldleeuwerik, Graspieper en Gele kwikstaart) en de vrijwel uitgestorven Kemphaan.

Ten behoeve van deze analyse is het onderzochte gebied in de provincie Noord-Holland onderverdeeld in 23 regio's.

De eerste jaren van de PNI werden alle rondegegevens in het veld op papieren kaarten genoteerd, vervolgens overgenomen op soortkaarten en daarna handmatig volgens de geldende Sovon-criteria geclusterd tot territoria. De bepaalde territoriumstippen werden vervolgens gedigitaliseerd.

Sinds 2007 worden de geldige waarnemingen (rondegegevens) geclusterd tot territoria met behulp van een door Van der Goes en Groot ontwikkeld clusterprogramma dat werkt met de Sovon-criteria (VAN DIJK 2004, VAN DIJK & BOELE, 2011; VERGEER *ET AL.*, 2016). Het programma heeft dezelfde uitkomsten als het later ontwikkelde Autocluster van Sovon.

2.2 Onderzochte soorten sinds 1988

De hierboven genoemde 13 soorten weidevogels zijn sinds 1988 vlakdekkend geïnventariseerd in alle onderzochte telgebieden, met uitzondering van Graspieper en Veldleeuwerik. Deze beide weidezangvogels werden in de periode 1988-1991 niet kwantitatief geïnventariseerd.

Tot en met 2008 werden soorten die niet werden gekarteerd alleen kwalitatief genoteerd per telgebied (in 2007 en 2008 per kilometerhok tbv de Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels), behalve in 2006, toen alleen 23 soorten weidevogels werden geïnventariseerd. Een overzicht van de soorten die tot en met 2008 alleen kwalitatief werden geïnventariseerd is te vinden in Tabel 2.

Hieronder volgt een beknopt overzicht van de systematisch getelde soorten per periode, zie ook Tabel 2.

Periode 1988-1991:

Alle soorten werden kwantitatief geteld, behalve (29) Wilde eend, Fazant, Waterhoen, Houtduif, Turkse tortel, Gierzwaluw, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Witte kwikstaart, Graspieper, Veldleeuwerik, Winterkoning, Heggemus, Roodborst, Merel,

Tabel 2.

Soorten die tijdens de PNI alleen kwalitatief werden geïnventariseerd per telperiode (x) (zie tekst).

Soort \ Periode	88-91	92-99	00-05	07-08	Soort \ Periode	88-91	92-99	00-05	07-08
Fuut				x	Tuinfluiters				x
Wilde eend	x	x	x	x	Zwartkop				x
Fazant	x	x	x	x	Fluiter				x
Waterhoen	x	x	x	x	Tjiftjaf				x
Meerkoet		x	x	x	Fitis	x	x	x	x
Holenduif				x	Goudhaan				x
Houtduif	x	x	x	x	Staatmees				x
Turkse tortel	x	x	x	x	Kuifmees				x
Bosuil				x	Zwarte mees				x
Gierzwaluw	x	x	x	x	Pimpelmees	x	x	x	x
Boerenzwaluw	x	x	x	x	Koolmees	x	x	x	x
Huiszwaluw	x	x	x		Boomkruiper				x
Boompieper				x	Gaai	x	x	x	x
Witte kwikstaart	x	x	x	x	Ekster	x	x		x
Graspieper	x				Kauw	x	x	x	x
Veldleeuwerik	x				Zwarte kraai	x	x		x
Winterkoning	x	x	x	x	Spreeuw	x	x	x	x
Heggemus	x	x	x	x	Huismus	x	x	x	x
Roodborst	x	x	x	x	Ringmus	x	x		x
Zwarte roodstaart				x	Kneu	x	x		
Merel	x	x	x	x	Vink	x	x	x	x
Zanglijster	x	x	x	x	Groenling	x	x	x	x
Braamsluiper				x	Appelvink				x
					Totaal	29	28	24	42

Zanglijster, Fitis, Pimpelmees, Koolmees, Gaai, Kauw, Ekster, Zwarte kraai, Spreeuw, Huismus, Ringmus, Kneu, Vink en Groenling.

Periode 1992-1999:

Alle soorten werden kwantitatief geteld, behalve (28) Wilde eend, Fazant, Waterhoen, Meerkoet, Houtduif, Turkse tortel, Gierzwaluw, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Witte kwikstaart, Winterkoning, Heggemus, Roodborst, Merel, Zanglijster, Fitis, Pimpelmees, Koolmees, Gaai, Kauw, Ekster, Zwarte kraai, Spreeuw, Huismus, Ringmus, Kneu, Vink en Groenling. Deze soorten werden alleen kwalitatief per telgebied genoteerd.

Periode 2000-2005:

Alle soorten werden kwantitatief geteld, behalve (24) Wilde eend, Fazant, Waterhoen, Meerkoet, Houtduif, Turkse tortel, Gierzwaluw, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Witte kwikstaart, Winterkoning, Heggemus, Roodborst, Merel, Zanglijster, Fitis, Pimpelmees, Koolmees, Gaai, Kauw, Spreeuw, Huismus, Vink en Groenling. Deze soorten werden alleen kwalitatief per telgebied genoteerd.

Jaar 2006:

Alleen weidevogels (23 soorten): Knobbelzwaan, Bergeend, Krakeend, Wintertaling, Zomertaling, Slobeend, Tafeleend, Kuifeend, Patrijs, Kwartelkoning, Scholekster, Kluut, Kievit, Kempphaan, Watersnip, Grutto, Wulp, Tureluur, Visdief, Zwarte stern, Veldleeuwerik, Graspieper en Gele kwikstaart.

Periode 2007-2008 (in Varkensland alle soorten):

Alle soorten werden kwantitatief geteld, behalve (42): Fuut, Wilde eend, Fazant, Waterhoen, Meerkoet, Holenduif, Houtduif, Turkse tortel, Bosuil, Gierzwaluw, Boerenzwaluw, Boompieper, Witte kwikstaart, Winterkoning, Heggemus, Roodborst, Zwarte roodstaart, Merel, Zanglijster, Braamsluiper, Tuinfluiter, Zwartkop, Fluiter, Tjiftjaf, Fitis, Goudhaan, Staartmees, Kuifmees, Zwarte mees, Pimpelmees, Koolmees, Boomkruiper, Gaai, Ekster, Kauw, Zwarte kraai, Spreeuw, Huismus, Ringmus, Vink, Groenling en Appelvink. Deze soorten werden alleen kwalitatief per kilometerhok genoteerd.

Periode 2009-2015:

Uitsluitend weidevogels werden kwantitatief geteld (25 soorten) : Kievit, Scholekster, Grutto, Tureluur, Kempphaan, Watersnip, Slobeend, Krakeend, Wintertaling, Zomertaling, Kuifeend, Kwartelkoning, Kluut, Bontbekplevier, Wulp, Visdief, Zwarte stern, Veldleeuwerik, Graspieper, Gele kwikstaart, Knobbelzwaan, Bergeend, Tafeleend, Patrijs, Kwartel.

Periode 2018-2020:

Uitsluitend weidevogels werden kwantitatief geteld (14 soorten): Kievit, Grutto, Scholekster, Tureluur, Krakeend, Kuifeend, Slobeend, Graspieper, Veldleeuwerik, Gele Kwikstaart, Wintertaling, Zomertaling, Watersnip en Kempphaan.

2.3 Verdeling in beleidscategorieën

Ten behoeve van de analyse is onderscheid gemaakt in vijf beleidscategorieën:

- ♣ ANLb legselbeheer.
- ♣ ANLb zwaar beheer.
- ♣ Gangbaar boerenland.
- ♣ NNN graslandtypen.
- ♣ NNN overig.

Om de ligging van de vijf beleidscategorieën te bepalen zijn door de provincie ter beschikking gestelde GIS_bestanden uit 2021 gebruikt (gpcarto.beldata.LN_RVO_ANLB_030_2021 voor ANLb en gpcarto.beldata.LN_NBP_BEHEERGEB voor NNN).

Vervolgens zijn de beleidscategorieën verder ingedeeld:

Voor het ANLb-gebied is bij de indeling dus een onderscheid gemaakt in de pakketten met legselbeheer (4a, 4b, 4c, 4d, 4e, 4f, 4g en 4h) en de overige pakketten (zwaar beheer).

Voor het NNN-gebied is een onderscheid gemaakt in de vier belangrijkste graslandtypen die in het NNN worden onderscheiden en de overige beheertypen.

Het gaat hierbij om de volgende graslandtypen:

- ♣ N10.02 = vochtig hooiland.
- ♣ N12.02 = kruiden- en faunarijk grasland.
- ♣ N13.01 = vochtig weidevogelgrasland.
- ♣ N12.04 = zilt- en overstromingsgrasland.

Zeer kleine en smalle elementen, vaak geïsoleerd liggend, zijn uit het ANLb-bestand verwijderd. Het gaat om Poel en klein historisch water (beheercode 9a en 9b), slootschoonpakket (12d), Botanisch grasland botanische weiderand (13c), Duurzaam slootbeheer baggeren met de baggerpomp (12a), Rietzoom en klein rietperceel smalle rietzoom (11a), Kruidenrijke akkerrand 3 m/6 m/9 m/ 12 m breed (19a, b, c en d), Kruidenrijke akkerrand 1,5 m breed (19g) en Natuurvriendelijke oever (10a).

Zeer kleine en smalle elementen, vaak geïsoleerd liggend, zijn ook uit het NNN-bestand verwijderd. Het gaat om L01.01 Poel en klein historisch water, L01.02 Houtwal en houtsingel, L01.05 Knip- of scheerheg, L03.01 Aardwerk en groeve. Daarnaast zijn lokaal nog enkele zeer smalle geïsoleerd liggende elementen voor de analyse uit het bestand verwijderd.

2.4 Toewijzing territoriumstippen aan beleidscategorieën

De territoriumstippen van de vlakdekkende provinciale weidevogelinventarisaties uit de periode 2018-2020 (en uit telperiode 1 (1992-2001, zie 2.7)) zijn toegewezen aan de hierboven genoemde vijf beleidscategorieën.

Om de territoriumstippen van weidevogels toe te wijzen aan de beleidscategorieën is een buffer van 10 meter rond deze gebieden genomen, dit om zoveel mogelijk stippen die in sloten liggen rond de percelen mee te nemen. Met name eenden bevonden zich tijdens de karteringen vaak in de sloten, maar broeden op het aangrenzende grasland of in de oeverzone. Het zou daarom onterecht zijn eenden in sloten niet mee te tellen.

De territoriumstippen zijn vervolgens in de hierna opgesomde volgorde toegewezen aan de verschillende beleidscategorieën met behulp van de bestanden met een buffer van 10 meter: NNN overig, NNN graslandtypen, ANLb zwaar beheer en ANLb legselbeheer. De resterende territoriumstippen zijn toegewezen aan de beleidscategorie 'gangbaar boerenland'. In een overlapzone tussen twee beleidscategorieën worden stippen dus toegewezen aan de laatste categorie in bovenstaande volgorde. Als bijvoorbeeld een stip in NNN graslandtypen ligt én in ANLb legselbeheer (in een door de buffer ontstane overlapzone) is de stip dus toegewezen aan ANLb legselbeheer.

Om het oppervlak te bepalen van de vijf onderscheiden beleidscategorieën (ANLb legselbeheer, ANLb zwaar beheer, NNN graslandtypen, NNN overig en gangbaar boerenland) is het GIS-bestand van de eerste vier categorieën met een buffer van 10 meter samengenomen (29.214 ha). Door een buffer van nog eens 10 meter rond dit gebied te nemen, is bij de oppervlaktebepaling van de beleidscategorieën gecompenseerd voor het feit dat in het overige gebied meer voor weidevogels niet of minder geschikt biotoop ligt, zoals bebouwd terrein, wegen, sportvelden, groter oppervlaktewater, bosjes etc. De buffer is uiteraard alleen meegerekend voor zover deze ligt binnen de telgebieden (31.242 ha).

Het totale oppervlak van de vier samen genomen deelcategorieën (ANLb legselbeheer, ANLb zwaar beheer, NNN graslandtypen en NNN overig) is naar rato verdeeld over deze categorieën. Dit is zo gedaan omdat ze vaak in een mozaïek met elkaar voorkomen. Een buffer om elk van deze vier categorieën afzonderlijk heen leggen zou leiden tot aanzienlijke overlap in oppervlak.

Het overige oppervlak in alle telgebieden samen is 'gangbaar boerenland' genoemd. De gehanteerde extra buffer van 10 meter compenseert enigszins voor het feit dat in het overige oppervlak

verhoudingsgewijs meer wegen, erven en oppervlaktewateren liggen. Naar verwachting is op die manier voldoende gecompenseerd voor deze factor. Zonder de extra buffer zou het oppervlak aan gangbaar boerenland immers onevenredig groot zijn, en de later berekende dichtheden dus onevenredig laag.

Om het juiste oppervlak per beleidscategorie te kunnen uitrekenen was het van belang dat er geen dubbele vlakken in het aangeleverde bestand zaten. In het landelijke ANLb-bestand bleken echter met name in de beleidscategorie 'overig' veel dubbele vlakken te zitten. Een perceel kan bijvoorbeeld in het veld beheer als waarde 'ruige mest' hebben terwijl er nog een voorkomen is van hetzelfde perceel met als waarde in het veld beheer 'grasland met rustperiode tot 15 juni'. In enkele gevallen kwamen percelen met hetzelfde beheer tot wel zesmaal voor in het bestand. Om per regio het oppervlak van ANLb zwaar beheer uit te kunnen rekenen moesten eerst de dubbele records uit het bestand worden verwijderd. Niet altijd kwamen de oppervlaktes van de dubbele percelen exact overeen, omdat bijvoorbeeld bij het uitrijden van ruige mest een buffer van 2 meter van de sloot was genomen. Bij het verwijderen van dubbele voorkomens is daarom steeds het record met het kleinste oppervlak uit het bestand verwijderd. In enkele gevallen viel een perceel zowel in de categorie ANLb legselbeheer als ANLb zwaar beheer. In dat soort gevallen is het perceel ingedeeld in de beleidscategorie ANLb zwaar beheer. Voor elk van de vijf onderscheiden beleidscategorieën is per regio het oppervlak bepaald.

2.5 Onderverdeling per TBO

De ligging van de gebieden per terrein beherende organisatie (TBO, NNN-beheerder) is ter beschikking gesteld door de Provincie. De vastgestelde territoria van weidevogels zijn op basis van hun ligging toebedeeld aan de onderscheiden TBO's. Per regio is het aanwezige oppervlak van elke relevante TBO bepaald.

In het aangeleverde bestand bleken een aantal dubbele waarden te zitten. Om dichtheden te kunnen uitrekenen kan een gebied maar aan één beheerder zijn toebedeeld. Gebieden die zowel aan een Recreatieschap als Staatsbosbeheer (SBB) waren toebedeeld zijn voor de analyse alleen aan een Recreatieschap toebedeeld. Gebieden die zowel tot SBB als Landschap Noord-Holland (LNH) waren gerekend zijn afhankelijk van de locatie tot de meest logische beheerder gerekend (bijvoorbeeld percelen in de Middelpolder en de Rondehoep tot LNH en percelen in het Oostzanerveld tot SBB).

2.6 Onderverdeling per agrarisch leefgebied

Buiten het NNN worden (door de provincie) voor het leefgebied “open grasland” twee typen agrarisch leefgebied (AL) onderscheiden: beheertype A11.01 en beheertype A11.02.

Het betreft de gebieden waar daadwerkelijk ANLb-subsidie wordt verleend. Gebieden die zijn opengesteld, maar waar een eigenaar geen subsidie heeft aangevraagd, vallen dus in categorie gangbaar boerenland.

De ligging van de AL-gebieden is ter beschikking gesteld door de Provincie. De aangetroffen territoria van weidevogels zijn op basis van hun ligging toebedeeld aan beide gebiedstypen. Per regio is het oppervlak van beide AL-gebieden bepaald (zie ook bij12.nl).

Beheertype A11.01, Weidevogelgrasland in open landschap

In beheertype A11.01 komen vooral weidevogels voor van natte en kruidenrijke graslanden die slecht tegen versturende elementen kunnen (riet, bomen, bebouwing, etc.). Goede weidevogelgraslanden worden gekenmerkt door een open karakter, structuur-, bloem- en kruidenrijk grasland, een mozaïek van diverse vormen van graslandbeheer en het voorkomen en soorten als Grutto, Tureluur, Zomertaling en Slobeend. Vochtig weidevogelgrasland komt op diverse bodems en in diverse landschapstypen voor, op zowel klei- als veengrond. Het beheer is erop gericht om goede omstandigheden te bieden in de vestigingsfase, tijdens de broedfase en tijdens de opgroefase van de kuikens. Het beperken van verstoring tijdens het broedseizoen en het zorgen voor voldoende geschikt foerageerhabitat (nat, structuur- en kruidenrijk grasland) voor de kuikens is van cruciaal belang. Dergelijke vochtige en kruidenrijke delen kunnen in het landschap zowel vlakdekkend, als (en dan deels) via lijnvormige elementen voorkomen, zoals een sloot in combinatie met een natuurvriendelijke oever en een kruidenrijke rand.

Daarnaast is het van belang dat de waterhuishouding goed geregeld is. De beste gebieden zijn vochtig tot nat en bevatten een natuurlijk waterpeil en ‘plas-dras’ percelen (of ‘greppel plas-dras’). Daarnaast is de zuurgraad van de bodem bij voorkeur matig zuur tot neutraal. Een weidevogelgebied van goede kwaliteit kenmerkt zich door een mozaïek van verschillende beheervormen van grasland (diversiteit in maaidata, beweiding, plas-dras etc.), een rijke en bereikbare bodemfauna en insectenrijkdom (‘kuikengrasland’), een open landschap met weinig dekking en broed- en uitkijplekken voor predatoren en brede, soortenrijke laat gemaaide slootkanten. Maaien en beweiding vinden op een manier plaats waarop zo min mogelijk legsels en kuikens verloren gaan (bijvoorbeeld rekening houdend met tijdstip, snelheid, fasering, etc.). De graslanden worden waar mogelijk eventueel bemest met ruige stalmest om het aanbod van voedsel te vergroten voor weidevogels. Echter, te intensieve

bemesting en te intensieve beweiding hebben een negatief effect. Het beheertype komt vooral voor in de open delen van laag Nederland.

Beheertype A11.02, Weidevogelland met riet of opgaande begroeiing

Dit beheertype is vooral gericht op weidevogels die min of meer tolerant zijn voor opgaande begroeiing in de vorm van bijvoorbeeld bomenrijen en/of een combinatie van riet, natuurvriendelijke oevers en nat grasland nodig hebben. Dit beheertype is vergelijkbaar met beheertype A11.01, met als verschil dat, naast structuur- en kruidenrijk grasland, ook bouwlandpercelen (aardappels, bieten, mais), riet en/of opgaande landschapselementen in zekere mate aanwezig kunnen zijn. Daarnaast is een natuurlijke fluctuatie van het waterpeil in de oevers en de eventueel aanwezige waterpartijen van belang. Natuurvriendelijke oevers met een geleidelijk talud, c.q. terrastalud (in plaats van steile oevers) kunnen hieraan bijdragen.

Goede gebieden worden gekenmerkt door een combinatie van structuur-, bloem- en kruidenrijk grasland, voldoende natuurvriendelijke oevers met riet, een mozaïek van diverse vormen van grasland- en bouwlandbeheer, bomenrijen die voldoende nestgelegenheid bieden en het voorkomen van soorten als wulp, scholekster, Kievit en roek. Het beheer is erop gericht geschikte broedlocaties te behouden of te creëren, bijvoorbeeld door het aanleggen en onderhouden van opgaande landschapselementen die als broedplaats en rustplaats kunnen dienen (voor soorten als Roek, Spreeuw en Kramsvogel in zuidoost Nederland). Daarnaast is de aanwezigheid van structuur- en kruidenrijk grasland van belang, tijdelijke braak en aangepast beheer zoals uitstel van bewerken op bouwland en teeltvrije akkerranden om de overlevingskansen van onder andere kuikens van Kievit te verbeteren. Rietstroken, natuurvriendelijke oevers en opgaande landschapselementen die nestgelegenheid bieden dienen tijdens het broedseizoen niet te worden bewerkt, gemaaid, gesnoeid of verstoord.

Het is van belang dat de waterhuishouding goed geregeld is. De beste gebieden zijn vochtig tot nat en bevatten een natuurlijk waterpeil en 'plas-dras' percelen (of 'greppelplas-dras'). Van belang is een mozaïek van verschillende beheervormen van grasland (diversiteit in maaidata, beweiding, plasdras etc.), voldoende riet en natuurvriendelijke oevers, een rijke en bereikbare bodemfauna, insectenrijkdom ('kuikengrasland').

2.7 Indeling per telperiode

De Provincie Noord-Holland heeft de meeste telgebieden vanaf 1988 meerdere keren laten inventariseren. In de meeste gevallen vier tot vijf keer, oftewel in vier tot vijf telperiodes.

In de periode 1988-1991 werden Veldleeuwerik en Graspieper nog niet systematisch geteld. Deze periode wordt beschouwd als opstartfase en hebben we telperiode 0 genoemd. De resultaten uit deze jaren zijn verder buiten beschouwing gelaten. Van alle telgebieden is zoveel mogelijk het eerste jaar van inventariseren na 1991 genomen om de historische dichtheid te bepalen. Dit betreft telperiode 1.

Op de kaart in Bijlage 2 is van alle regio's aangegeven in welke jaren ze zijn geteld in periode 1. Een aantal telgebieden zijn in de eerste periode niet of slechts voor een deel geteld. Deze gebieden zijn voor het maken van dichtheidskaarten voor telperiode 1 verder buiten beschouwing gelaten en als witte gebieden op de kaarten in Bijlage 6 weergegeven.

In Tabel 3 is per regio een overzicht gegeven van telperiode 1 (1992-2001) en telperiode 4 (2018-2020). In deze tabel is te zien dat in de regio's in Laag Holland telperiode 1 soms 8 tot 9 jaar beslaat. Dat

Tabel 3.
Indeling per regio in telperiode 1 en 4, met in de kolom 'Aantal jaar' het aantal jaren dat de periode besloeg.

Regio	Telperiode 1	Aantal jaar	Telperiode 4	Aantal jaar
Amstelland	1998	1	2018	1
Callantsoog eo	1995	1	2019	1
Castricum en Limmen	1994	1	2019	1
De Kampen eo	1997	1	2018	1
Eilands- en Mijzenpolder	1996	1	2018	1
Gooi- en Vechtstreek	1997 - 1998	2	2018	1
Haarlem en Spaarnwoude	2001	1	2018	1
Harger- en Pettemerpolder eo	1993 - 1996	4	2019	1
Ilperveld, Oostzanerveld eo	1992 - 2000	9	2018-2019	2
Omgeving Alkmaardermeer	1994	1	2019	1
Omgeving Heiloo en Alkmaar	1993 - 1994	2	2019	1
Omgeving Schagen	1993 - 1996	4	2019	1
Polder de Schermer	1994 - 1996	3	2018-2019	2
Polder Katwoude	1999	1	2018	1
Polder Westzaan eo	2001	1	2019	1
Texel	1995 - 1998	4	2020	1
Uithoorn	1998	1	2018-2019	2
Waterland en Marken	1999 - 2000	2	2018-2019	2
West-Friesland-Oost	1992	1	2020	1
West-Friesland-West	1992 - 1996	5	2020	1
Wieringen	1993	1	2019	1
Wormer en Jisperveld eo	1992 - 2000	9	2019	1
Zeevang en Kogen	1992 - 1999	8	2018-2020	3

komt omdat deze regio's destijds niet onderscheiden werden en de telgebieden in deze regio's in verschillende jaren zijn geteld. In telperiode 4 zijn de meeste regio's wel in zijn geheel in één jaar geteld.

2.8 Dichtheidskaarten

Om in één oogopslag te kunnen zien waar de hoogste dichtheden weidevogels voorkomen, zijn de territoriumstippen uit telperiode 1 en telperiode 4 omgerekend naar een vlakdekkend gridbestand. Dat is gedaan met het GIS-programma Spatial Analyst (ESRI). Via een paar stappen kunnen daarmee kaarten worden gemaakt met relatieve dichtheden per 100 hectare (VAN 'T VEER & SCHARRINGA, 2008). Door de gegevens uit twee periodes te vergelijken krijgen we inzicht in veranderingen in de ruimtelijke patronen.

Er is een dichtheidskaart gemaakt voor de Grutto en alle soorten weidevogels samen. Om inzicht te krijgen in de verandering vanaf de eerste telperiode, wordt telperiode 1 vergeleken met telperiode 4.

In intensief beheerd boerenland, zoals hier bij Broek in Waterland, komen alleen lage dichtheden aan weidevogels voor.

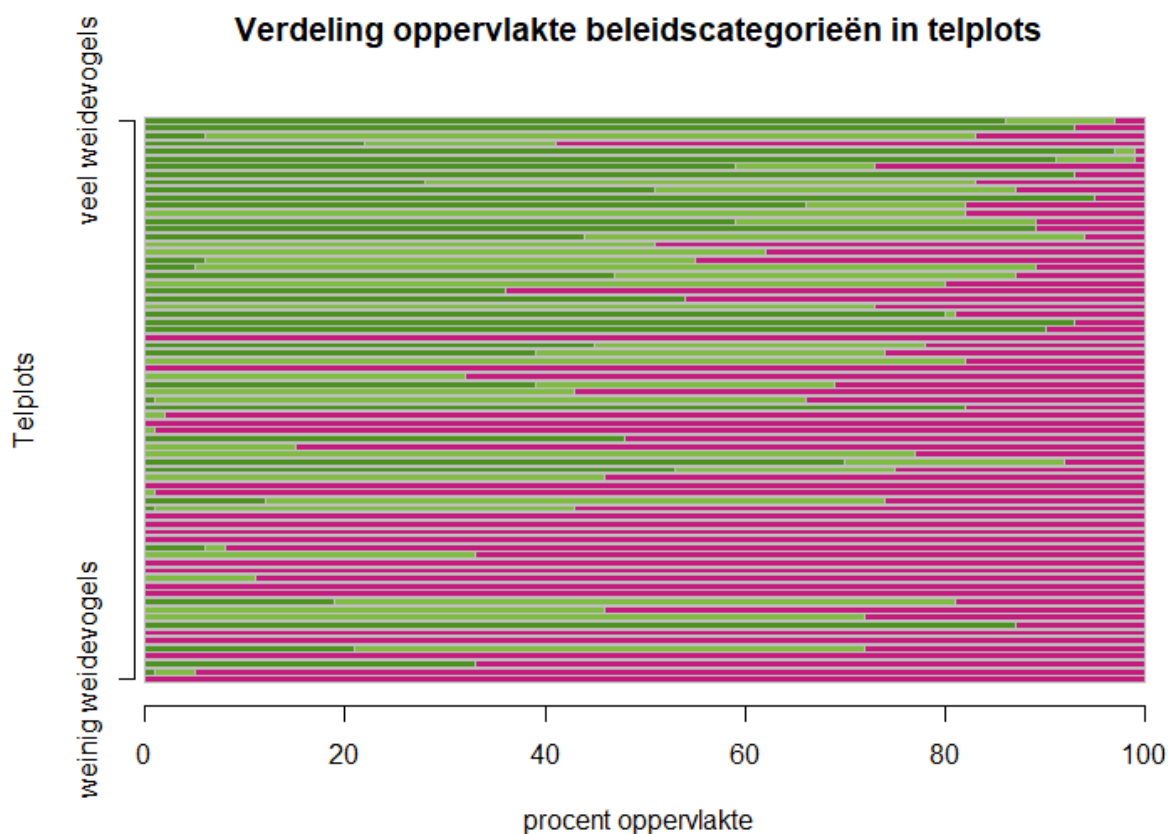
2.9 Berekening Trends

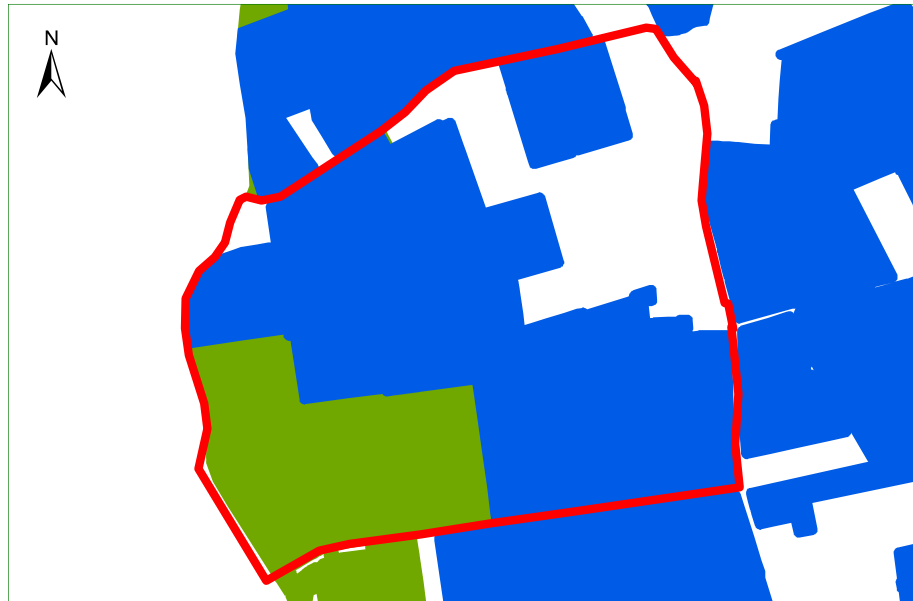
Voor de trendanalyse zijn gegevens gebruikt uit de provinciale meetnetplots. Dit meetnet behoort tot het Netwerk Ecologisch Monitoring (NEM). In 73 gebieden (meetnetplots) zijn de aantallen territoria periodiek vastgesteld volgens de BMP-W methode (VERGEER ET AL, 2016). Voor de trendberekening zijn dezelfde uitgangspunten gebruikt als de jaarlijks gerapporteerde trend in het jaarboek boerenlandvogels. Dit betekent dat het aantal weidevogels in 1990 als referentiejaar is genomen (index = 1) en de trend over twee tijdsperioden is onderzocht: een trend over de periode 1990 t/m 2006 en een trend over de periode van 2006 t/m 2021. (JAARBOEK BOERENLANDVOGELS 2021; EDELMAN EN WITTEVELDT 2019).

Toewijzing telplots

De mogelijke beleidseffecten zijn onderzocht door elk telplot toe te wijzen aan een beleidscategorie. Vervolgens is het TRIM model gedraaid met de beleidscategorie als covariabele. De toewijzing van telplots aan beleidscategorieën bleek niet eenvoudig. De telplots zijn immers veel ouder dan het beleid zoals we dat nu kennen en zijn ook nooit met dit doel opgezet. Als gevolg hiervan bestaan telplots bijna altijd uit een combinatie van NNN, ANLb en gangbaar boerenland. In Figuur 1 is een overzicht te zien van de oppervlakteverdeling van de beleidscategorieën NNN, ANLb en gangbaar boerenland per telplot. De telplots zijn gerangschikt op het aantal weidevogels die in de betreffende telplots voorkomen.

Figuur 1.
Oppervlakteverdeling van de beleids-categorieën NNN (donkergroen), ANLb (lichtgroen) en gangbaar boerenland (paars) per telplot.

Voorbeeld van een meetnetplot (rood omkaderd), in dit geval Texel Westerheem, met een mozaïek van beleidscategorieën (groen = NNN, blauw = ANLb en wit = gangbaar boerenland).

Telplots met de grootste oppervlakte gangbaar boerenland hebben we als 'gangbaar' gelabeld en telplots met de grootste oppervlakte NNN en ANLb als 'NNN/ANLb'. De telplots bleken zich niet goed te lenen voor een gedetailleerdere analyse waarbij verschillen tussen NNN en ANLb te onderzoeken zijn. Dit komt omdat er te weinig plots voor handen zijn die volledig uit NNN of volledig uit ANLb bestaan.

De gegevens in Figuur 1 geven al een eerste indruk van de resultaten. De telplots zijn namelijk gerangschikt op het aantal weidevogels in de betreffende telplots. Deze rangschikking is uitgevoerd door de mediaan te nemen van het aantal waargenomen weidevogels over alle getelde jaren en daarna te delen door het oppervlak van het telplot. In de figuur is te zien dat de meeste weidevogels per hectare voorkomen in telplots met veel NNN/ANLb, terwijl de plots met veel oppervlak gangbaar boerenland onderaan zijn gerangschikt.

3 Resultaten op provinciaal niveau 2018-2020

In de periode 2018-2020 is in het totaal 66.088 ha geïnventariseerd op weidevogels.

De geïnventariseerde telgebieden zijn onderverdeeld in 23 regio's. Op de kaart in Bijlage 1 is de ligging van de onderscheiden regio's weergegeven. In Tabel 4 is van elke regio het oppervlak in hectares gegeven en het jaar van inventarisatie. Soms werd een enkel telgebied binnen een regio in een ander jaar dan het hier aangegeven jaar geteld (zie ook Tabel 3).

Met 10.302 ha is de regio West-Friesland-West de grootste qua oppervlak, gevolgd door Texel (9797 ha). De regio De Kampen is met 213 ha de kleinste, gevolgd door Uithoorn (555 ha). Gemiddeld beslaat een regio 2873 ha.

Tabel 4.
Onderscheiden regio's in de provincie Noord-Holland, met oppervlak en laatste jaar van inventarisatie

Regio	Oppervlak	Jaar
Amstelland	2638	2018
Callantsoog eo	1120	2019
Castricum en Limmen	1670	2019
De Kampen eo	213	2018
Eilands- en Mijzenpolder	2680	2018
Gooi- en Vechtstreek	1022	2018
Haarlem en Spaarnwoude	923	2018
Harger- en Pettemerpolder eo	1627	2019
Ilperveld,, Oostzanerveld eo	4185	2018
Omgeving Alkmaardermeer	1995	2019
Omgeving Heiloo en Alkmaar	2192	2019
Omgeving Schagen	3739	2019
Polder de Schermer	1469	2019
Polder Katwoude	808	2018
Polder Westzaan eo	2008	2019
Texel	9797	2020
Uithoorn	555	2018
Waterland en Marken	3920	2018
West-Friesland-Oost	2276	2020
West-Friesland-West	10302	2020
Wieringen	1936	2019
Wormer en Jisperveld eo	4372	2019
Zeevang en Kogen	4641	2018
Totaal	66088	

3.1 Vastgestelde soorten

In Tabel 5 zijn voor elke geïnventariseerde soort de vastgestelde aantallen territoria per regio weergegeven. In het totaal zijn in de telgebieden 32.143 territoria vastgesteld. Met 7430 territoria is de Kievit de talrijkste soort (23%). De Grutto komt met 5236 territoria op de tweede plaats (16%), gevolgd door Scholekster (4956, 15%), Krakeend (3861, 12%) en Tureluur (3141, 10%). Per regio kan het beeld behoorlijk verschillen. Zo broeden er in regio Omgeving Alkmaardermeer meer Grutto's dan Kieviten en op Texel is de Scholekster de talrijkste soort, gevolgd door Veldleeuwerik.

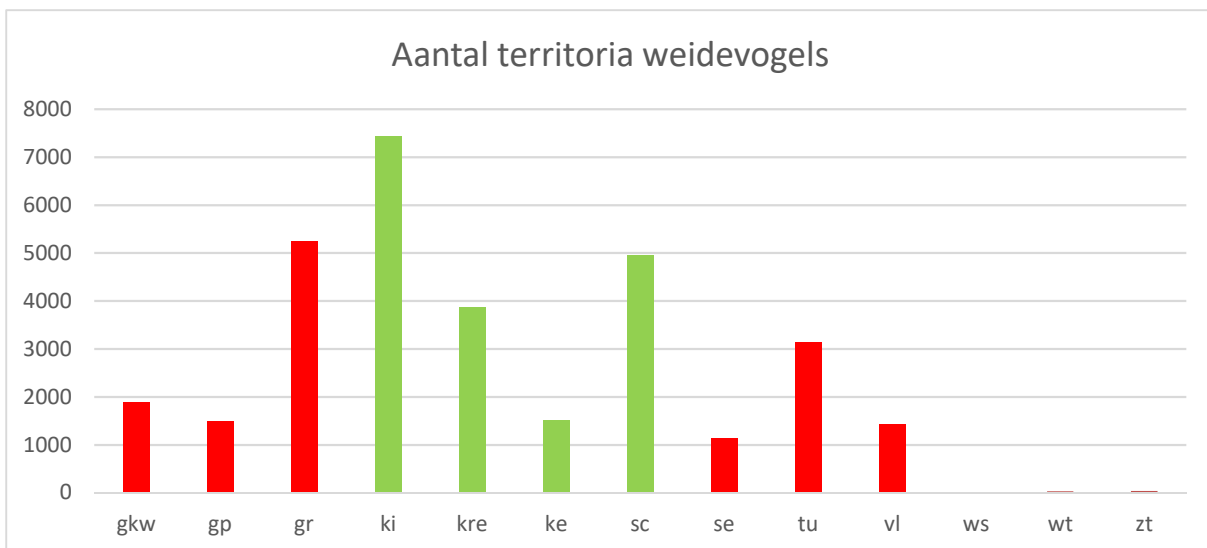
Met 9 territoria is de Watersnip de zeldzaamste weidevogel. In slechts vier regio's is de soort vastgesteld.

In vier regio's komen alle 13 onderzochte soorten voor: Amstelland, IJperveld, Oostzanerveld eo, Omgeving Alkmaardermeer en Waterland en Marken. In de regio Uithoorn komen de minste soorten voor (8).

Tabel 5.

Aantal territoria van 13 soorten weidevogels per regio (gkw = Gele kwikstaart, gp = Graspieper, gr = Grutto, ki = Kievit, kre = Krakeend, ke = Kuifeend, sc = Scholekster, se = Slobeend, tu = Tureluur, vl = Veldleeuwerik, ws = Watersnip, wt = Wintertalingen zt = Zomertaling).

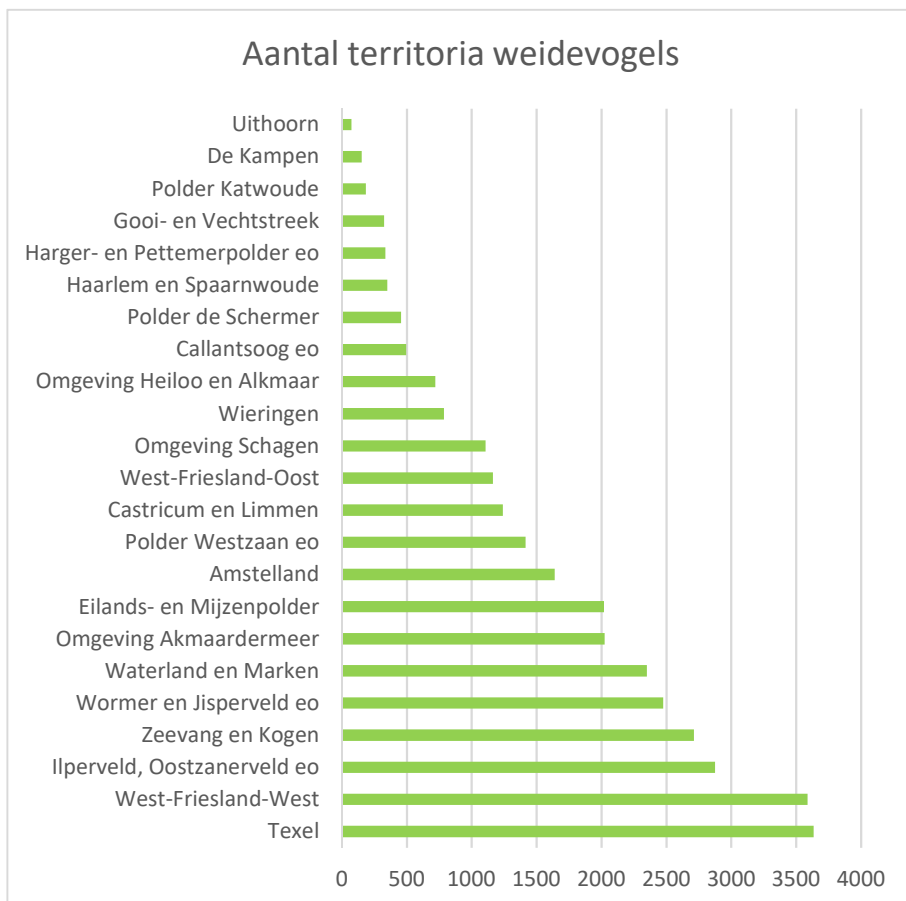
Regio \ naam	gkw	gp	gr	ki	kre	ke	sc	se	tu	vl	ws	wt	zt	Tot
Amstelland	11	14	322	439	255	25	148	112	234	73	1	4	2	1640
Callantsoog eo	78	58	36	94	38	40	50	11	48	40		3		496
Castricum en Limmen	80	46	293	352	113	35	134	26	153	9				1241
De Kampen	1	13	31	46	8	1	7	9	34			3		153
Eilands- en Mijzenpolder	40	43	567	431	241	66	278	85	197	65		3	4	2020
Gooi- en Vechtstreek	17	14	43	123	38	8	22	1	53	8				327
Haarlem en Spaarnwoude	3	42	49	84	80	18	18	19	31	7				351
Harger- en Pettemerpolder eo	18	74	21	62	47	24	48	4	34	4				336
IJperveld, Oostzanerveld eo	12	168	458	852	447	141	300	110	286	88	4	5	5	2876
Omgeving Alkmaardermeer	63	65	472	322	248	85	256	92	267	148	1	1	5	2025
Omgeving Heiloo en Alkmaar	74	84	59	206	77	12	91	4	61	51			1	720
Omgeving Schagen	176	82	87	223	81	67	238	13	74	64		2	1	1108
Polder de Schermer	30	23	69	96	83	22	83	5	36	11				458
Polder Katwoude	5	4	28	40	37	7	44	1	10	8		1		185
Polder Westzaan eo	8	55	218	356	292	114	126	95	147	1		3	2	1417
Texel	532	293	215	478	59	220	971	67	155	643		1	1	3635
Uithoorn		2	6	7	20	18	15	4	3					75
Waterland en Marken	43	115	491	544	322	66	207	125	333	90	3	2	10	2351
West-Friesland-Oost	180		145	229	179	91	205	19	111	4			1	1164
West-Friesland-West	421	73	471	851	359	307	809	51	239	5		1	1	3588
Wieringen	31	77	103	161	56	26	196	19	115			1	1	786
Wormer en Jisperveld eo	22	132	524	576	336	81	320	147	245	92			2	2477
Zeevang en Kogen	47	2	528	858	445	37	390	108	275	22		2		2714
Totaal	1892	1479	5236	7430	3861	1511	4956	1127	3141	1433	9	32	36	32143

Aantal vastgestelde territoria per soort (rood = Rode Lijst, gkw = Gele kwikstaart, gp = Graspieper, gr = Grutto, ki = Kievit, kre = Krakeend, ke = Kuifeend, sc = Scholekster, se = Slobeend, tu = Tureluur, vl = Veldleeuwerik, ws = Watersnip, wt = Wintertalingen, zt = Zomertaling).

In bovenstaande figuur is duidelijk te zien dat de Kievit de talrijkste soort is, gevolgd door de Grutto (Rode Lijst).

In onderstaande figuur zijn de 23 regio's gerangschikt naar het aantal territoria weidevogels dat er is vastgesteld. De aantallen lopen uiteen van 75 in de regio Uithoorn tot 3635 in de regio Texel.

Omdat de regio's qua oppervlak behoorlijk verschillen biedt een overzicht van de dichtheden een mogelijkheid de regio's onderling beter te vergelijken. In Tabel 6 is per regio de dichtheid (in aantal territoria per 100 ha) weergegeven voor de onderzochte soorten.

Alle weidevogels

Gemiddeld was de dichtheid aan weidevogels in deze periode 48,6 territoria per 100 ha. Met 101,5 territoria per 100 ha voor alle 13 onderzochte soorten is de regio Omgeving Alkmaardermeer de regio met de hoogste dichtheid. De regio Uithoorn is met 13,5 territoria per 100 ha de regio met de laagste dichtheid. Andere regio's met bovengemiddelde dichtheden aan weidevogels zijn in volgorde van afnemende dichtheid Eilands- en Mijzenpolder (75,4), Castricum en Limmen (74,3), De Kampen (71,7), Polder Westzaan eo (70,6), Ilperveld, Oostzanerveld eo (68,7), Amstelland (62,2), Waterland en Marken (60), Zeevang en Kogen (58,5), Wormer en Jisperveld eo (56,7) en West-Friesland-Oost (51,1).

Tabel 6.

Dichtheid (in aantal territoria per 100 ha van 13 soorten weidevogels per regio (gkw = Gele kwikstaart, gp = Graspieper, gr = Grutto, ki = Kievit, kre = Krakeend, ke = Kuifeend, sc = Scholekster, se = Slobeend, tu = Tureluur, vl = Veldleeuwerik, ws = Watersnip, wt = Wintertalingen zt = Zomertaling).

Regio \ naam	gkw	gp	gr	ki	kre	ke	sc	se	tu	vl	ws	wt	zt	Totaal
Amstelland	0,4	0,5	12,2	16,6	9,7	0,9	5,6	4,2	8,9	2,8	0,0	0,2	0,1	62,2
Callantsoog eo	7,0	5,2	3,2	8,4	3,4	3,6	4,5	1,0	4,3	3,6	0,0	0,3	0,0	44,3
Castricum en Limmen	4,8	2,8	17,5	21,1	6,8	2,1	8,0	1,6	9,2	0,5	0,0	0,0	0,0	74,3
De Kampen	0,5	6,1	14,5	21,6	3,8	0,5	3,3	4,2	15,9	0,0	0,0	1,4	0,0	71,7
Eilands- en Mijzenpolder	1,5	1,6	21,2	16,1	9,0	2,5	10,4	3,2	7,4	2,4	0,0	0,1	0,1	75,4
Gooi- en Vechtstreek	1,7	1,4	4,2	12,0	3,7	0,8	2,2	0,1	5,2	0,8	0,0	0,0	0,0	32,0
Haarlem en Spaarnwoude	0,3	4,6	5,3	9,1	8,7	2,0	2,0	2,1	3,4	0,8	0,0	0,0	0,0	38,0
Harger- en Pettemerpolder eo	1,1	4,5	1,3	3,8	2,9	1,5	2,9	0,2	2,1	0,2	0,0	0,0	0,0	20,6
Ilperveld, Oostzanerveld eo	0,3	4,0	10,9	20,4	10,7	3,4	7,2	2,6	6,8	2,1	0,1	0,1	0,1	68,7
Omgeving Alkmaardermeer	3,2	3,3	23,7	16,1	12,4	4,3	12,8	4,6	13,4	7,4	0,1	0,1	0,3	101,5
Omgeving Heiloo en Alkmaar	3,4	3,8	2,7	9,4	3,5	0,5	4,2	0,2	2,8	2,3	0,0	0,0	0,0	32,8
Omgeving Schagen	4,7	2,2	2,3	6,0	2,2	1,8	6,4	0,3	2,0	1,7	0,0	0,1	0,0	29,6
Polder de Schermer	2,0	1,6	4,7	6,5	5,6	1,5	5,6	0,3	2,5	0,7	0,0	0,0	0,0	31,2
Polder Katwoude	0,6	0,5	3,5	5,0	4,6	0,9	5,4	0,1	1,2	1,0	0,0	0,1	0,0	22,9
Polder Westzaan eo	0,4	2,7	10,9	17,7	14,5	5,7	6,3	4,7	7,3	0,0	0,0	0,1	0,1	70,6
Texel	5,4	3,0	2,2	4,9	0,6	2,2	9,9	0,7	1,6	6,6	0,0	0,0	0,0	37,1
Uithoorn	0,0	0,4	1,1	1,3	3,6	3,2	2,7	0,7	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	13,5
Waterland en Marken	1,1	2,9	12,5	13,9	8,2	1,7	5,3	3,2	8,5	2,3	0,1	0,1	0,3	60,0
West-Friesland-Oost	7,9	0,0	6,4	10,1	7,9	4,0	9,0	0,8	4,9	0,2	0,0	0,0	0,0	51,1
West-Friesland-West	4,1	0,7	4,6	8,3	3,5	3,0	7,9	0,5	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	34,8
Wieringen	1,6	4,0	5,3	8,3	2,9	1,3	10,1	1,0	5,9	0,0	0,0	0,1	0,1	40,6
Wormer en Jisperveld eo	0,5	3,0	12,0	13,2	7,7	1,9	7,3	3,4	5,6	2,1	0,0	0,0	0,0	56,7
Zeevang en Kogen	1,0	0,0	11,4	18,5	9,6	0,8	8,4	2,3	5,9	0,5	0,0	0,0	0,0	58,5
Totaal	2,9	2,2	7,9	11,2	5,8	2,3	7,5	1,7	4,8	2,2	0,0	0,0	0,1	48,6

Andere regio's met een relatief lage dichtheid zijn Polder Katwoude (22,9), Omgeving Schagen (29,6), Polder de Schermer (31,2), Gooi- en Vechtstreek (32) en Omgeving Heiloo en Alkmaar (32,8).

Steltlopers

Voor de Grutto is de Omgeving Alkmaardermeer met een dichtheid van 23,7 de beste regio. Andere regio's die boven de 15 territoria per 100 ha uitkomen voor deze soort zijn Eilands- en Mijzenpolder (21,2) en Castricum en Limmen (17,5). Daartegenover staat de regio Uithoorn met een dichtheid van 1,1 territoria per 100 ha.

De regio De Kampen scoort voor de Kievit het hoogste (21,6), op de voet gevolgd door de regio Castricum en Limmen (21,1). Voor Tureluur komen alleen de regio's De Kampen (15,9) en Omgeving Alkmaardermeer (13,4) boven de 10 territoria per 100 ha uit. Voor de Scholekster worden in de regio Omgeving Alkmaardermeer de hoogste dichtheden gehaald (12,8), gevolgd door Eilands- en Mijzenpolder (10,4), Wieringen (10,1) en Texel (9,9).

De vijf soorten steltlopers nemen bijna 65% van het totale aantal territoria voor hun rekening.

Eenden

In de waterrijke regio Polder Westzaan eo halen Krakeend (14,5), Kuifeend (5,7) én Slobeend (4,7) hun hoogste dichtheid. Voor de Krakeend volgen Omgeving Alkmaardermeer (12,4) en Ilperveld, Oostzanerveld eo (10,7). Voor de Kuifeend zijn dat Omgeving Alkmaardermeer (4,3) en West-Friesland Oost (4) en voor de Slobeend scoren ook de regio's Omgeving Alkmaardermeer (4,6) en Amstelland (4,2) goed.

De vijf soorten eenden nemen ruim 20% van het totale aantal territoria voor hun rekening.

Weidezangvogels

Voor de Gele kwikstaart is West-Friesland-Oost de beste regio (7,9), gevolgd door Texel (5,4), Castricum en Limmen (4,8), Omgeving Schagen (4,7) en West-Friesland-West (4,1). Voor de Graspieper is De Kampen het beste gebied (6,1), gevolgd door Callantsoog eo (5,2). In de regio Omgeving Alkmaardermeer haalt de Veldleeuwerik de hoogste dichtheid (7,4), gevolgd door Texel (6,6). Op behoorlijke afstand volgt dan de regio Callantsoog eo (3,6).

De drie soorten weidezangvogels nemen bijna 15% van het totale aantal territoria voor hun rekening.

Watersnip, Wintertaling en Zomertaling zijn zeldzaam en komen (vrijwel) nergens uit boven een dichtheid van 1 territorium per 100 ha.

3.2 Beleidscategorieën

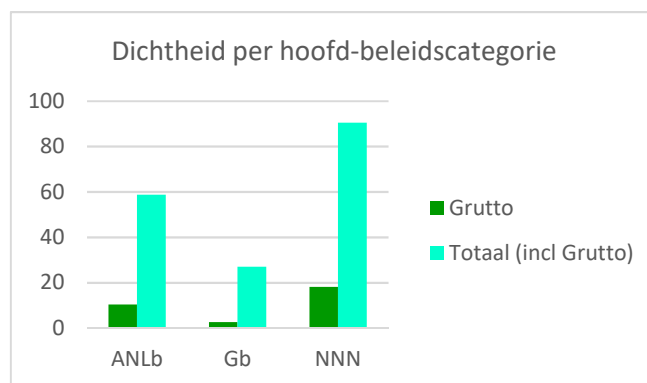
De vastgestelde territoria van weidevogels in de periode 2018-2020 zijn toebedeeld aan vijf beleidscategorieën (zie §2.3 en §2.4).

De belangrijkste indeling betreft NNN, ANLb en gangbaar boerenland. Om meer inzicht te krijgen is de categorie NNN onderverdeeld in NNN graslandtypen, het belangrijkste biotoop van de onderzochte weidevogels, en NNN overig. Ook voor ANLb zijn twee categorieën onderscheiden: legselbeheer en zwaar beheer (het overige beheer als uitgesteld maaien, extensieve begrazing, minder bemesting en een hoge waterstand).

3.2.1 Onderverdeling in drie hoofd-beleidscategorieën

In Tabel 7 is het aantal territoria en de dichtheid van weidevogels voor de hoofd-beleidscategorieën ANLb, gangbaar boerenland en NNN weergegeven.

Duidelijk is dat de dichtheid in NNN ruim driemaal zo hoog is als in gangbaar boerenland en anderhalf maal zo hoog als in gebieden met agrarische beheerpakketten (ANLb), zie onderstaande figuur.

Tabel 7.

Aantal territoria en dichtheid (aantal territoria/100 ha) per beleidscategorie voor de geïnventariseerde soorten: ANLb, Gb = gangbaar boerenland en NNN).

Naam \Categorie	Oppervlak				Dichtheid			
	17501 ANLb	34846 Gb	13742 NNN	52347 Tot	ANLb	Gb	NNN	Tot
Krakeend	1093	1184	1584	3861	6,2	3,4	11,5	7,4
Wintertaling	5	2	25	32	0,0	0,0	0,2	0,1
Zomertaling	12	7	17	36	0,1	0,0	0,1	0,1
Slobeend	366	153	608	1127	2,1	0,4	4,4	2,2
Kuifeend	313	499	699	1511	1,8	1,4	5,1	2,9
Scholekster	1673	1997	1286	4956	9,6	5,7	9,4	9,5
Kievit	2537	2125	2768	7430	14,5	6,1	20,1	14,2
Watersnip	1		8	9	0,0	0,0	0,1	0,0
Grutto	1818	922	2496	5236	10,4	2,6	18,2	10,0
Tureluur	1145	515	1481	3141	6,5	1,5	10,8	6,0
Veldleeuwerik	441	453	539	1433	2,5	1,3	3,9	2,7
Graspieper	346	410	723	1479	2,0	1,2	5,3	2,8
Gele kwikstaart	534	1148	210	1892	3,1	3,3	1,5	3,6
Totaal	10284	9415	12444	32143	58,8	27,0	90,6	61,4

3.2.2 Onderverdeling in vijf beleidscategorieën

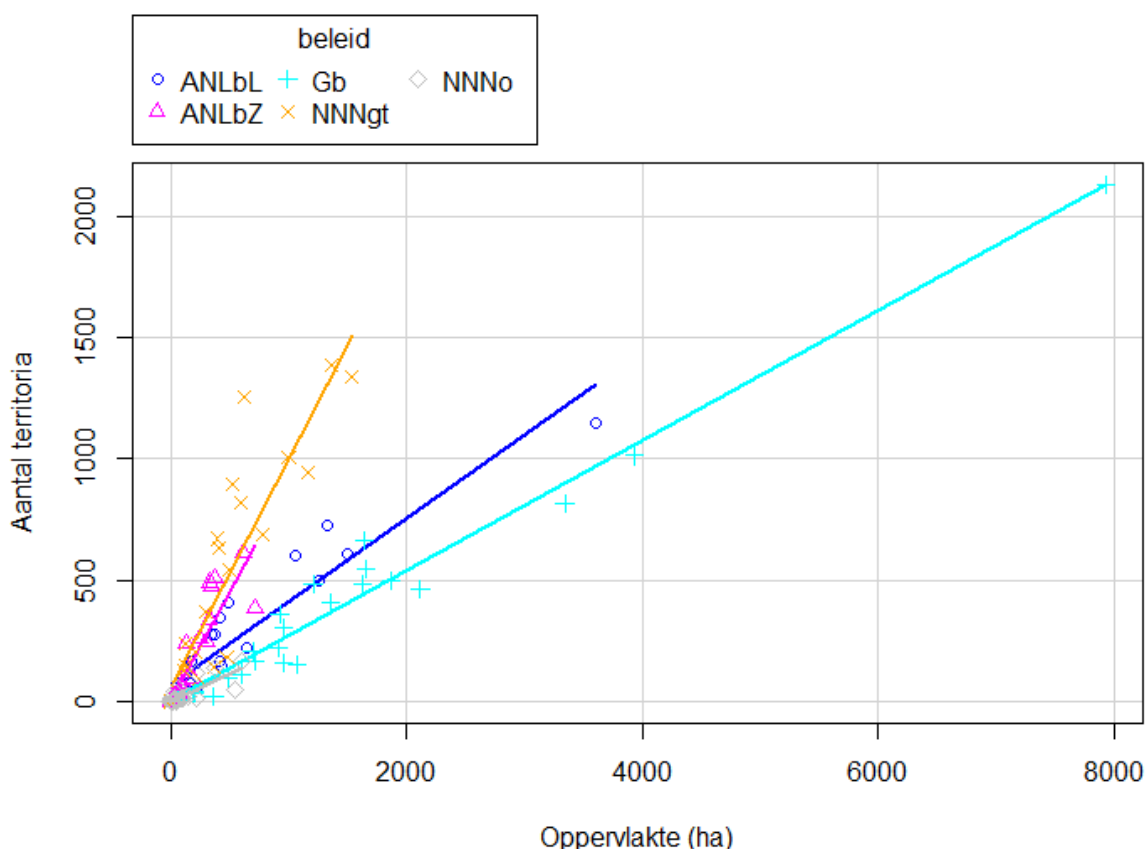
In Tabel 8 is de verdeling van de aantallen territoria en de dichtheden voor alle regio's samen per beleidscategorie weergegeven, net als het berekende oppervlak voor de verschillende beleidscategorieën.

In Figuur 2 is het aantal territoria in relatie tot het oppervlak van de vijf onderscheiden beleidscategorieën weergegeven. De verschillen tussen de beleidscategorieën zijn getoetst met een ANCOVA.

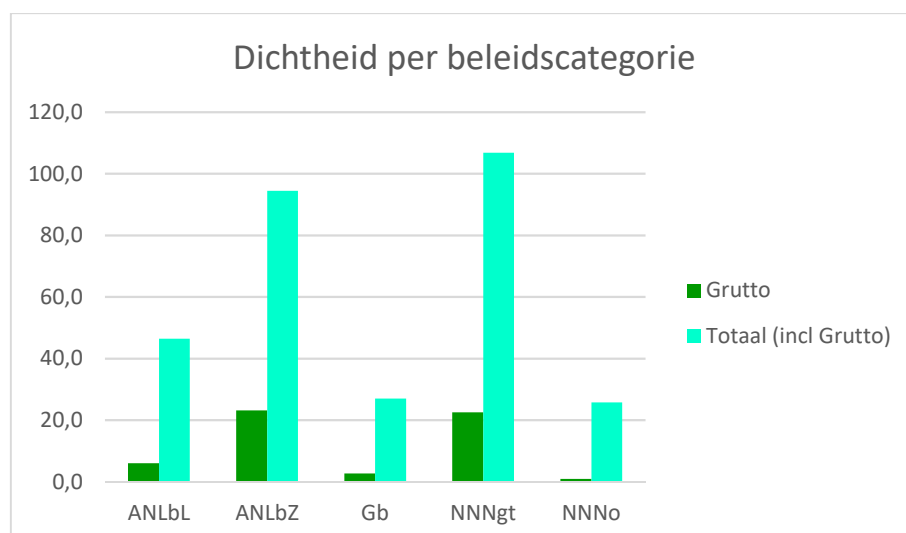
De effecten van het beleid zijn duidelijk zichtbaar in de dichtheden per beleidscategorie. De hoogste dichtheden zijn te vinden in de beleidscategorieën NNN graslandtypen en ANLb zwaar beheer. Tussen deze twee categorieën zijn geen verschillen gevonden. In de categorie ANLb legselbeheer zijn de dichtheden lager dan in ANLb zwaar beheer of NNN graslandtypen (statistisch getoetst). De beleidscategorie gangbaar boerenland heeft ten opzichte van de categorie ANLb legselbeheer nog weer lagere dichtheden (statistisch getoetst). De categorie NNN-overig is niet belangrijk voor weidevogels. Het gaat slechts om kleine oppervlaktes en de aantallen zijn laag. Dit is goed te verklaren omdat weidevogels vooral voorkomen in graslanden en niet in de overige NNN beheertypen (zoals rietlanden en bosjes).

In Figuur 3 is de dichtheid in aantal territoria per 100 ha per beleidscategorie weergegeven.

Figuur 2.
Het aantal territoria in relatie tot het oppervlak van de vijf onderscheiden beleidscategorieën.

Figuur 3.
Dichtheid (in aantal territoria per 100 ha) per beleidscategorie, voor Grutto en totaal aantal territoria weidevogels.

Door de aantallen weidevogels te vergelijken met het oppervlak, wordt inzichtelijk in welke beleidscategorie zich naar verhouding veel weidevogels bevinden. Als er geen voorkeur is, zou de verdeling gelijk moeten zijn. Duidelijk is dat de dichtheden in de beleidscategorieën NNN graslandtypen en ANLb zwaar beheer het hoogst zijn, zeker voor de Grutto, en elkaar niet veel ontlopen. In het grote oppervlak gangbaar boerenland zijn weidevogels zwaar ondervertegenwoordigd. Dit geldt in nog sterkere mate voor de Grutto.

NNN overig

In het totaal vinden we de laagste dichtheden in de categorie NNN overig (25,8 territoria/100 ha). Dit is niet verwonderlijk omdat het hier gaat om voor weidevogels minder geschikt biotoop zoals rietlanden, bosjes etc.

Tabel 8.
Aantal territoria en dichtheid (aantal territoria/100 ha) per beleidscategorie voor de geïnventariseerde soorten: ANLbL = ANLb legselbeheer, ANLbZ = ANLb zwaar beheer, Gb = gangbaar boerenland, NNNgt = NNN graslandtypen, NNNNo = NNN overig).

Oppervlak						66088	Dichtheid					Tot
	12997	4504	34846	10990	2751,4		ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	
Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	655	438	1184	1389	195	3861	5,0	9,7	3,4	12,6	7,1	5,8
Wintertaling	3	2	2	23	2	32	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0
Zomertaling	5	7	7	15	2	36	0,0	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1
Slobeend	189	177	153	556	52	1127	1,5	3,9	0,4	5,1	1,9	1,7
Kuifeend	182	131	499	518	181	1511	1,4	2,9	1,4	4,7	6,6	2,3
Scholekster	1198	475	1997	1247	39	4956	9,2	10,5	5,7	11,3	1,4	7,5
Kievit	1534	1003	2125	2689	79	7430	11,8	22,3	6,1	24,5	2,9	11,2
Watersnip		1		8		9	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Grutto	774	1044	922	2470	26	5236	6,0	23,2	2,6	22,5	0,9	7,9
Tureluur	580	565	515	1438	43	3141	4,5	12,5	1,5	13,1	1,6	4,8
Veldleeuwerik	284	157	453	529	10	1433	2,2	3,5	1,3	4,8	0,4	2,2
Graspieper	211	135	410	650	73	1479	1,6	3,0	1,2	5,9	2,7	2,2
Gele kwikstaart	414	120	1148	203	7	1892	3,2	2,7	3,3	1,8	0,3	2,9
Totaal	6029	4255	9415	11735	709	32143	46,4	94,5	27,0	106,8	25,8	48,6

Gangbaar boerenland

De categorie gangbaar boerenland scoort met 27 territoria per 100 ha iets hoger. Hoewel het aandeel gangbaar boerenland meer dan 50% van het onderzochte gebied betreft, broedt minder dan 20% van de Grutto's en minder dan 30% van het totaal aantal weidevogels hier.

NNN graslandtypen

De best scorende beleidscategorie is NNN graslandtypen, bijna de helft van de vastgestelde gruttoterritoria en 40% van de alle weidevogels, broedt in deze beleidscategorie, terwijl het slechts 20% van de geïnventariseerde oppervlakte betreft. Het gaat om een dichtheid van 106,8 territoria weidevogels per 100 ha).

ANLb zwaar beheer

De dichtheden in de beleidscategorie ANLb zwaar beheer zitten niet ver onder die van NNN graslandtypen (94,5 T/100 ha). Voor een aantal soorten scoort deze beleidscategorie zelfs beter (Zomertaling, Grutto en Graspieper).

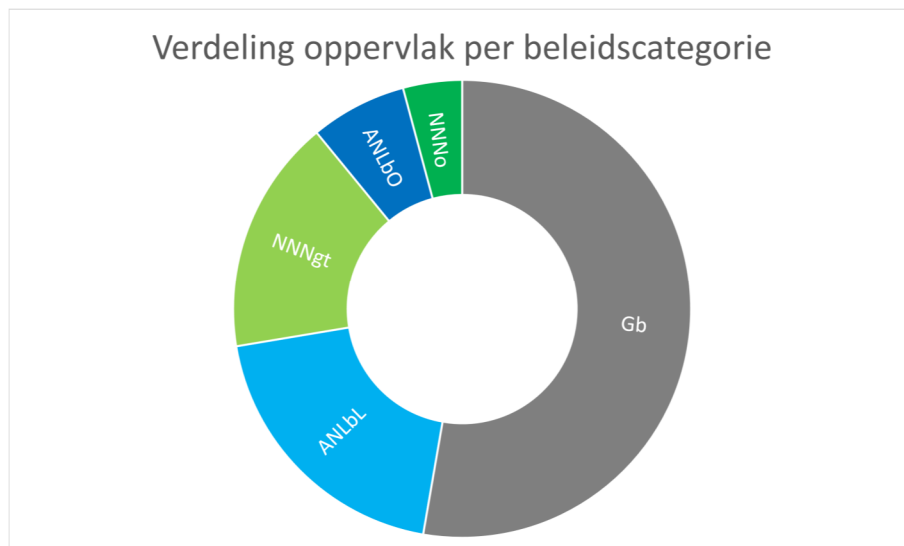
ANLb legselbeheer

Daarbij blijft de categorie ANLb legselbeheer duidelijk achter met een ongeveer tweemaal zo lage dichtheid. ANLb Legselbeheer is een vorm van agrarisch natuurbeheer waarbij de reguliere bedrijfsvoering het minste beperkingen krijgt opgelegd. Het is daarom populair. Het berekende oppervlak dat onder deze categorie valt (12.997 ha) is bijna driemaal zo hoog als het oppervlak van alle andere ANLb-pakketten samen (4504 ha).

In de beleidscategorie ANLb zwaar beheer is de dichtheid van de Grutto iets hoger dan in NNN graslandtypen..

Het is goed om te beseffen dat ruim de helft van het onderzochte oppervlak gangbaar boerenland betreft, zonder enige vorm van beheer ten gunste van weidevogels. Juist in gangbaar boerenland zitten de laagste dichtheden. In onderstaande figuur is de verdeling van het onderzochte oppervlak voor de onderscheiden beleidscategorieën weergegeven.

Steltlopers

Als we inzoomen op de soorten zien we dat de Grutto in de beleidscategorie ANLb zwaar beheer een bijna viermaal zo hoge dichtheid bereikt als op land met alleen legselbeheer. Voor de Tureluur gaat het hier om een bijna driemaal zo hoge dichtheid. Deze dichtheden zijn vergelijkbaar met die in de categorie NNN graslandtypen gehaald worden, waarbij de Tureluur in NNN iets hoger scoort en de Grutto in ANLb zwaar beheer.

Voor de Kievit liggen de dichtheden in NNN graslandtypen iets hoger dan in ANLb zwaar beheer. Voor de Scholekster geldt het omgekeerde. Opvallend is dat voor de Scholekster de dichtheden in de categorie ANLb legeselbeheer niet veel lager liggen dan in de categorie ANLb zwaar beheer, terwijl dat voor de Kievit bijna tweemaal zo laag is.

De Watersnip is alleen in NNN-gebied vastgesteld.

Eenden

Over het algemeen halen de eenden in NNN graslandtypen hogere dichtheden dan in ANLb zwaar beheer. De Zomertaling is de enige uitzondering, maar bij deze soort gaat het om erg lage aantallen en

Kruidenrijk grasland, zoals hier in de Eilandspolder West, is een belangrijk opgroeihabitat voor weidevogelkuikens.

dichtheden. De Kuifeend bereikt in NNN overig de hoogste dichtheid (meren en plassen).

Weidezangvogels

De Gele kwikstaart is het buitenbeentje onder de weidevogels als het om verdeling van de territoria over de beleidscategorieën gaat. Deze soort scoort het beste in gangbaar boerenland, op de voet gevolgd door de categorie ANLb legselbeheer. De dichtheden in de categorie NNN graslandtypen zijn een stuk lager. Veldleeuwerik en Graspieper bereiken in de categorie NNN graslandtypen de grootste dichtheid gevolgd door de categorie ANLb zwaar beheer.

3.3 Dichtheid weidevogels per TBO

In Tabel 9 is eerst de dichtheid (aantal territoria per 100 ha) weergegeven per TBO. Ook is het aantal hectares gegeven waar de berekening betrekking op heeft. Onderaan de tabel is het aantal territoria per TBO weergegeven.

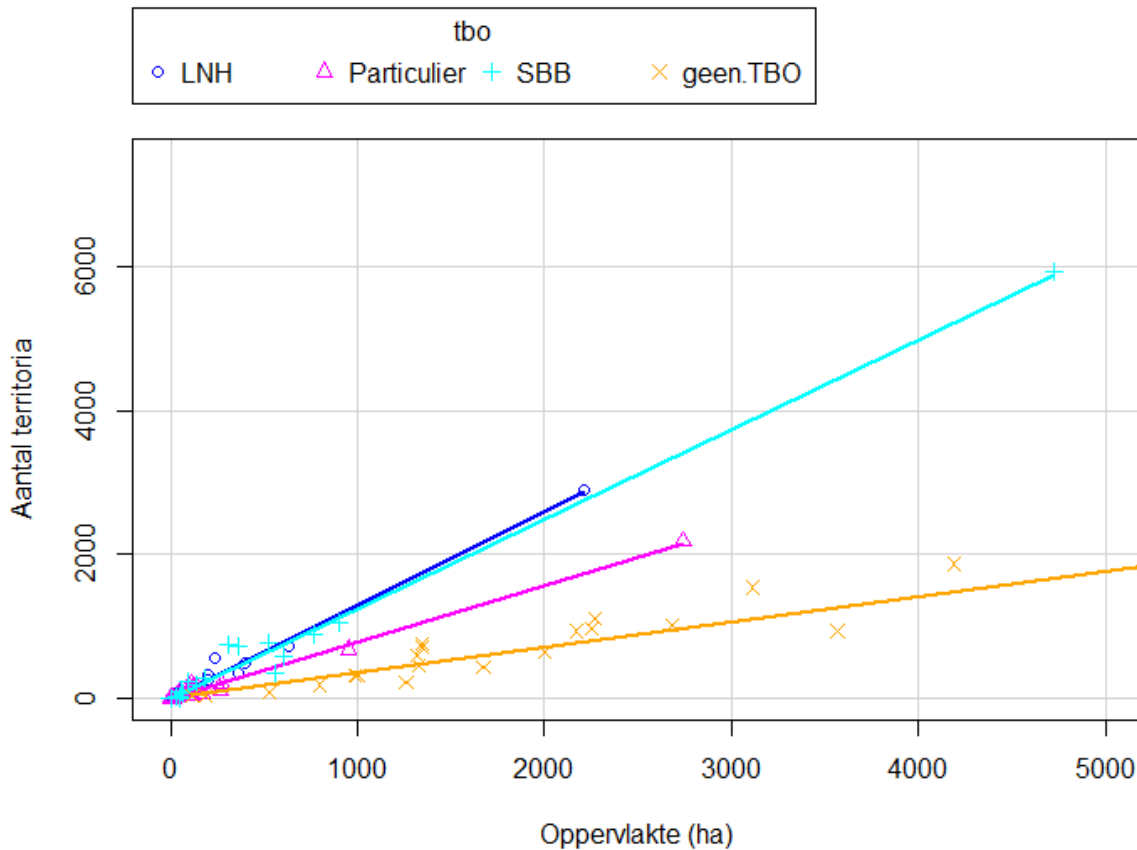
De Hooge Weide heeft met 258 territoria per 100 ha verreweg de hoogste dichtheid aan weidevogels, ruim tweemaal zo hoog als LNH (Landschap Noord-Holland) met 131 territoria per 100ha. In het geval van De Hooge Weide gaat het om slechts 75 ha met uitzonderlijk hoge dichtheden. SBB (Staatsbosbeheer) is de beheerder met het grootste oppervlak (4.721 ha) en heeft een gemiddelde dichtheid van 125,7 territoria per 100 ha. De enige TBO die onder het gemiddelde van 48,6 scoort is het Recreatieschap met 41,3. Ook terrein dat niet onder een TBO valt (53.554 ha) scoort met 35,3 ruim onder het gemiddelde. Particulier natuurbeheer (2.741 ha) scoort in zijn geheel boven het gemiddelde maar blijft qua dichtheid achter bij de grote TBO's LNH, SBB en NM (Natuurmonumenten).

in Figuur 4 is aantal territoria in relatie tot het oppervlak van vier NNN-terreinbeheerders weergegeven. De verschillen tussen de terreinbeheerders zijn getoetst met een ANCOVA.

Eerst is een selectie gemaakt van terreinbeheerders die in voldoende regio's terreinen in beheer hebben. Dit bleek alleen het geval voor beheerders Landschap Noord-Holland (LNH), Staatsbosbeheer (SBB), Particuliere natuurbeheerders en gangbaar boerenland (geen TBO). De meeste territoria zijn te vinden op terreinen van Landschap Noord-Holland en Staatsbosbeheer. Tussen deze twee beheerders zitten geen verschillen (ANCOVA). In de terreinen van particuliere

Tabel 9.
Dichtheid (aantal territoria/100 ha) per TBO (met oppervlak in ha onder beheer) voor de geïnventariseerde soorten), met onderaan het aantal territoria.

TBO \ naam	Opp	gkw	gp	gr	ki	kre	ke	sc	se	tu	vl	ws	wt	zt	Totaal
De Hooge Weide	75	22,6	12,0	71,8	66,5	21,3	6,7	9,3	8,0	38,6	1,3	0,0	0,0	0,0	258,0
LNH	2212	2,4	4,4	31,2	32,1	14,5	7,1	11,9	5,6	18,3	3,0	0,0	0,5	0,1	131,0
NM	1789	1,8	8,6	14,7	17,4	5,9	5,9	14,6	3,8	9,4	9,2	0,0	0,0	0,1	91,5
Particulier	2741	1,1	5,1	15,4	16,2	11,1	4,8	9,0	3,6	9,2	3,8	0,0	0,1	0,1	79,6
Recreatieschap	997	0,4	4,5	6,0	9,3	9,3	2,8	2,3	2,3	3,7	0,6	0,0	0,0	0,0	41,3
SBB	4721	2,3	6,8	26,8	29,5	14,9	4,1	14,5	5,9	14,8	5,3	0,1	0,2	0,3	125,7
geen TBO	53554	3,1	1,3	4,6	8,3	4,3	1,7	6,5	1,0	2,9	1,6	0,0	0,0	0,0	35,3
Totaal	66088	2,9	2,2	7,9	11,2	5,8	2,3	7,5	1,7	4,8	2,2	0,0	0,0	0,1	48,6
De Hooge Weide		17	9	54	50	16	5	7	6	29	1				194
LNH		52	97	691	709	321	156	264	123	405	66	1	10	2	2897
NM		32	154	263	312	106	105	262	68	169	165			1	1637
Particulier		29	139	421	445	305	131	246	100	253	105	1	4	2	2181
Recreatieschap		4	45	60	93	93	28	23	23	37	6				412
SBB		109	320	1265	1394	705	192	683	280	701	252	6	11	15	5933
geen TBO		1649	715	2482	4427	2315	894	3471	527	1547	838	1	7	16	18889
Totaal		1892	1479	5236	7430	3861	1511	4956	1127	3141	1433	9	32	36	32143

Figuur 4.

Het aantal territoria in relatie tot het oppervlak van vier tbo's.

weidevogelbeheerders worden minder territoria aangetroffen. Het gaat (per regio) echter vooral om kleine oppervlaktes die in particulier beheer zijn, waardoor dit ook verklaard zou kunnen worden door randeffecten. De aantallen territoria op gangbaar boerenland (niet in beheer bij een TBO) zijn lager dan bij natuurbeheerders.

Tabel 10.

Vergelijking met het niveau van LNH-SBB voor enkele andere in weinig regio's voorkomende tbo's, NT = aantal territoria, met minimale en maximale schatting, zie tekst.

Een aantal beheerders hebben slechts in één of enkele regio's weidevogelterreinen in beheer. Om te kijken hoe deze terreinen het doen hebben we een vergelijking gemaakt met de trendlijn van LNH-SBB (zie Tabel 10). Hiervoor is het 95% betrouwbaarheidsinterval gebruikt van het ANCOVA model. De minimale en maximale schatting geven met 95% betrouwbaarheid aan hoeveel territoria je zou mogen verwachten bij het niveau van LNH-SBB. Als het gevonden aantal territoria binnen deze grenzen ligt, betekent dit dat een gebied niet afwijkt van de aantallen territoria op LNH en SBB terreinen. Hogere of

Regio	TBO	Opp	NT	min schat	max schat
Castricum en Limmen	Hooge Weide	75	194	30	170
Haarlem en Spaarnwoude	Recreatieschap	726	322	795	1094
Harger- en Pettemerpolder eo	NM	150	53	118	276
Ilperveld, Oostzanerveld eo	Recreatieschap	242	70	226	407
Texel	NM	828	761	915	1238
Wormer en Jisperveld eo	NM	674	716	733	1019

lagere waarden geven aan dat een gebied het respectievelijk beter of slechter doet dan het LNH-SBB niveau.

Uit de vergelijking blijkt dat de hoge Weide meer territoria heeft dan je op basis van het 95% betrouwbaarheidsinterval zou mogen verwachten. Alle overige geselecteerde gebieden hebben een lager aantal territoria dan je op basis van het 95% betrouwbaarheidsinterval zou mogen verwachten.

3.4 Dichtheid weidevogels in AL-gebieden

In Tabel 11 is per regio het oppervlak gegeven van de onderscheiden agrarische leefgebieden (de AL-gebieden A11.01 en A11.02). Deze typen liggen buiten NNN. In Bijlage 3 is de ligging van de agrarische leefgebieden weergegeven.

Beide agrarische leefgebieden (A11.01 en A11.02) zijn ongelijk verdeeld over de onderscheiden regio's. In het totaal beslaat A11.01 met 28.962 ha bijna tweemaal zoveel oppervlak als A11.02 (14.635 ha). In acht regio's komt A11.02 in het geheel niet voor. In nog eens zes regio's beslaat A11.02 minder dan 10% van het totale oppervlak van beide leefgebieden. Alleen in de regio's Omgeving Schagen, Texel en Uithoorn heeft A11.02 meer oppervlak dan A11.01.

In Tabel 12 is de dichtheid (aantal territoria per 100 ha) weergegeven voor de onderscheiden agrarische leefgebieden. Zoals gezegd gaat het hier uitsluitend om gebieden buiten het NNN.

Dat in het overige gebied de dichtheden met gemiddeld 61,7 hoger liggen dan in AL-gebieden is logisch. Een groot deel van dit gebied betreft NNN. In §3.2 hebben we al gezien dat binnen het NNN hogere dichtheden weidevogels voorkomen.

Tabel 11.
Oppervlak (in ha) per regio voor beide AL-gebieden.

Regio / AL-gebied	A11.01	A11.02
Amstelland	2179	
Callantsoog eo	496	72
Castricum en Limmen	1211	
De Kampen eo	93	
Eilands- en Mijzenpolder	1482	58
Gooi- en Vechtstreek	908	17
Haarlem en Spaarnwoude	350	
Harger- en Pettemerpolder eo	559	
Ilperveld, Oostzanerveld eo	1722	190
Omgeving Alkmaardermeer	854	60
Omgeving Heiloo en Alkmaar	1266	448
Omgeving Schagen	1110	1672
Polder de Schermer	332	
Polder Katwoude	485	267
Polder Westzaan eo	530	38
Texel	1045	6321
Uithoorn		127
Waterland en Marken	2676	
West-Friesland-Oost	988	892
West-Friesland-West	4515	3944
Wieringen	709	486
Wormer en Jisperveld eo	2143	44
Zeevang en Kogen	3312	
Totaal	28962	14635

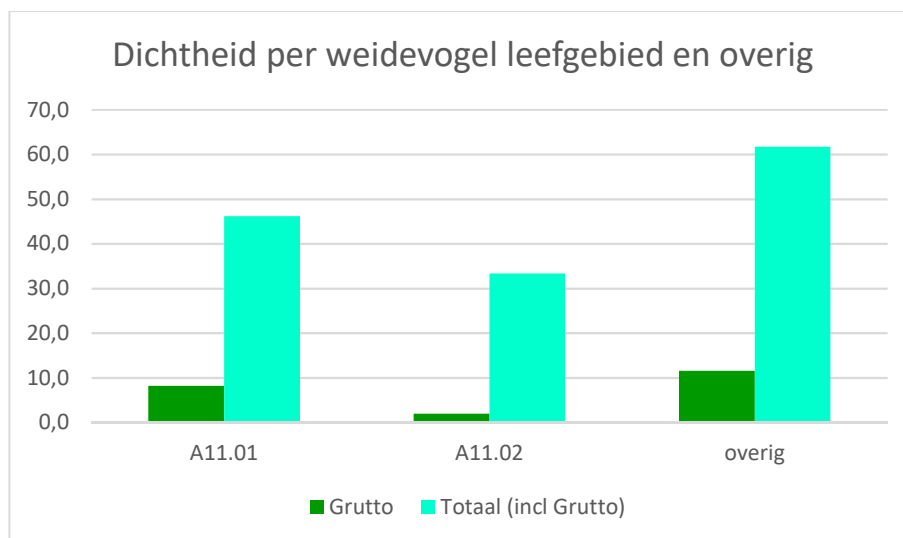
AL \ naam	Opp	gkw	gp	gr	ki	kre	ke	sc	se	tu	vl	ws	wt	zt	Totaal
A11.01	28962	2,3	1,6	8,1	11,2	6,2	1,8	7,1	1,7	4,7	1,3	0,0	0,0	0,0	46,2
A11.02	14635	5,5	1,4	1,9	6,9	2,3	1,8	8,8	0,2	1,5	2,8	0,0	0,0	0,0	33,4
overig	22491	1,8	3,6	11,5	14,1	7,7	3,2	7,1	2,6	6,9	2,9	0,0	0,1	0,1	61,7
Totaal	66088	2,9	2,2	7,9	11,2	5,8	2,3	7,5	1,7	4,8	2,2	0,0	0,0	0,1	48,6

Tabel 12.

Dichtheid (aantal territoria/100 ha) per AL-gebied (met oppervlak in ha) voor de geïnventariseerde soorten).

Figuur 5.

Dichtheid per AL-gebied en het overige gebied.

In Figuur 5 zijn de gegevens in een grafiek gepresenteerd.

Beheertype A11.01, Weidevogelgrasland in open landschap, betreft de categorie met het grootste oppervlak (28.962 ha). Dit beheertype kent duidelijk hogere dichtheden dan Beheertype A11.02, Weidevogelland met riet of opgaande begroeiing, zowel wat betreft de totale dichtheid als wat betreft de dichtheid van de meeste soorten. De Grutto scoort ruim viermaal zo hoog in A11.01, de Slobeend zelfs ruim acht maal zo hoog. Alleen de soorten Gele kwikstaart, Scholekster en Veldleeuwerik doen het beter in A11.02. Watersnip, Wintertaling en Zomertaling komen niet tot nauwelijks voor in de agrarische leefgebieden.

4 Resultaten op regionaal niveau

In de periode 2018-2020 is in het totaal 66.088 ha geïnventariseerd op weidevogels. Het geïnventariseerde gebied is opgedeeld in 23 provinciale regio's. De verspreidingskaarten van de 13 onderzochte soorten in deze regio's zijn te vinden in Bijlage 4.

In onderstaande paragrafen worden voor alle 23 onderscheiden regio's de belangrijkste kenmerken en ontwikkelingen op het gebied van weidevogels beschreven.

Er wordt kort ingegaan op de regionale situatie met betrekking tot de verdeling over TBO's en AL-gebieden. Vervolgens komt de verdeling van de vastgestelde territoria over de vijf beleidscategorieën aan de orde en wordt er ingegaan op dichtheden en karakteristieke soorten. Tot slot wordt onder het kopje veranderingen gekeken naar wat er is veranderd in aantallen en dichtheden ten opzichte van de eerste telperiode.

De Scholekster is een talrijke weidevogel op Texel, ook de dichtheden van deze steltloper liggen hier hoog.

4.1 Amstelland

De regio Amstelland bestaat uit vijf telgebieden en enkele kleinere elementen aan weerszijden van de Amstel. Het gaat om de Bovenkerkerpolder, Polder de Ronde Hoep, de Holendrecht- en Bullewijker Polder west, de Middelpolder en de Klein-Duivendrechtsche Polder, in het totaal 2637 ha. In het gebied liggen enkele reservaten, voornamelijk in beheer van LNH. In de regio Amstelland is alleen sprake van AL-gebied type A11.01.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Amstelland gegeven.

Het grootste deel van het oppervlak, bijna de helft, valt onder de beleidscategorie ANLb legselbeheer, tegen gemiddeld bijna 20% voor alle regio's. Een relatief klein deel van de regio Amstelland valt onder gangbaar boerenland, slechts 23%, tegen bijna 53% voor alle regio's samen.

De hoogste dichtheden worden bereikt in de categorie NNN graslandtypen (170,5), gevolgd door ANLb zwaar beheer (103,6). Deze dichtheden liggen ruim een factor 4 tot respectievelijk 2,5 hoger dan voor de categorie ANLb legselbeheer. De dichtheden in gangbaar boerenland zijn nog niet de helft van die in de categorie ANLb legselbeheer. Ook de meeste soorten halen hun hoogste dichtheid in de categorie NNN-graslandtypen. Uitzonderingen zijn Graspieper en Gele kwikstaart, die hun hoogste dichtheid bereiken in de categorie ANLb zwaar beheer.

Oppervlak	1260	328	604	394	51	2638	Dichtheid					
Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgT	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgT	NNNo	Tot
Krakeend	81	36	34	99	5	255	6,4	11,0	5,6	25,1	9,7	9,7
Wintertaling	1			3		4	0,1	0,0	0,0	0,8	0,0	0,2
Zomertaling		1		1		2	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,1
Slobeend	32	23	5	51	1	112	2,5	7,0	0,8	12,9	1,9	4,2
Kuifeend	6	2	3	9	5	25	0,5	0,6	0,5	2,3	9,7	0,9
Scholekster	75	21	14	38		148	6,0	6,4	2,3	9,6	0,0	5,6
Kievit	142	89	25	183		439	11,3	27,1	4,1	46,4	0,0	17
Watersnip				1		1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0
Grutto	70	91	17	144		322	5,6	27,7	2,8	36,5	0,0	12
Tureluur	72	46	8	108		234	5,7	14,0	1,3	27,4	0,0	8,9
Veldleeuwerik	13	19	8	33		73	1,0	5,8	1,3	8,4	0,0	2,8
Graspieper	7	4	1	2		14	0,6	1,2	0,2	0,5	0,0	0,5
Gele kwikstaart	3	8				11	0,2	2,4	0,0	0,0	0,0	0,4
Totaal	502	340	115	672	11	1640	39,9	103,6	19,0	170,5	21,4	62

Alle 13 soorten komen voor in deze regio als broedvogel. De Kievit is de talrijkste soort, gevolgd door Grutto en Krakeend. Met één territorium is de Watersnip de zeldzaamste soort.

Op de verspreidingskaarten van de verschillende soorten valt op dat in de Rondehoep relatief weinig Krakeenden zitten en deze soort in de Middelpolder talrijk is. Binnen de regio Amstelland is de Zomertaling alleen in de Rondehoep vastgesteld als broedvogel. Slobeenden zijn talrijk in de weidevogelreservaten in de Middelpolder en de Rondehoep. Ook in ANLb zwaar beheer in de Bovenkerkerpolder doet deze soort het goed. Hier bevinden zich een aantal hoogwatersloten waar de soort van profiteert. De Scholekster komt redelijk verspreid voor over de hele regio. Kieviten broeden redelijk geconcentreerd, in de weidevogelreservaten en in ALNb-overig. In sommige delen met ANLb-legselbeheer ontbreekt deze soort vrijwel geheel. Alleen in de kern van het weidevogelreservaat in de Rondehoep is een territorium van de Watersnip vastgesteld. Dit biedt hoop dat met goed beheer en het creëren van de juiste voorwaarden het mogelijk moet zijn deze in Noord-Holland zeldzame soort lokaal weer kansen te geven. Ook Grutto en in iets mindere mate Tureluur broeden sterk geconcentreerd in de weidevogelreservaten en in ANLb zwaar beheer. In gebieden met ANLb lgeselbeheer komen deze soorten maar weinig voor, om maar te zwijgen over de categorie overig boerenland.

Opvallend is dat de Veldleeuwerik vrijwel alleen in de kern van de Rondehoep voorkomt, op vier territoria in de Bovenkerkerpolder na. Graspiepers komen vooral voor in ANLb zwaar beheer, grenzend aan het reservaat in de Rondehoep en in de Bovenkerkerpolder. Voor Gele kwikstaart is de Bovenkerkerpolder het beste gebied binnen de regio Amstelland.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio minder dan 20 % is. Het is daarmee de best scorende regio.

Het hierboven geschetste beeld zien we ook terug op de dichtheidskaarten (zie Bijlage 6). In vergelijking met telperiode 1 (1998) is duidelijk dat de dichtheden in de Rondehoep en de Bovenkerkerpolder relatief hoog zijn gebleven terwijl ze in de Middelpolder en de Holendrecht en Bullewijkerpolder en meer nog in de Duivendrechtse Polder duidelijk zijn afgenomen. In de Rondehoep zijn de weidevogels sterker geconcentreerd gaan broeden in het weidevogelreservaat in de kern van de polder. Door deze concentratie van territoria op een kleiner oppervlak zijn de populaties weidevogels, met name die van Grutto, kwetsbaarder geworden voor predatie.

4.2 Callantsoog eo

De regio Callantsoog en omstreken bestaat uit enkele kleine reservaatgebieden (voornamelijk in beheer bij LNH en particulieren), maar vooral uit gangbaar boerenland, bijna 960 ha van de in het totaal 1120 ha. De beleidscategorieën ANLb zwaar beheer en ANLb legselbeheer zijn niet vertegenwoordigd. Bijna 90% van het AL-gebied in deze regio betreft type A11.01.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Callantsoog en omstreken gegeven.

De hoogste dichtheden worden bereikt in de categorie NNN graslandtypen, gevolgd door NNN overig. Ze liggen ruim viermaal hogere dan in het gangbare boerenland in deze regio. De enige soorten die het in gangbaar boerenland beter doen in NNN zijn Veldleeuwerik en Gele kwikstaart.

Van de 13 getelde soorten komen er 11 voor in deze regio. Alleen Zomertaling en Watersnip ontbreken. De Kievit is de talrijkste soort (94), gevolgd door Gele kwikstaart (78) en Graspieper (58). Ook de Veldleeuwerik is relatief talrijk. Daarmee scoren weidezangvogels met ruim 35% van het totale aantal territoria veel hoger dan in alle regio's samen, waar deze groep maar 15% van het aantal territoria voor zijn rekening neemt.

Veranderingen

Een blik op de dichtheidskaarten (zie Bijlage 6) maakt duidelijk dat weidevogels in deze regio duidelijk zijn afgenomen ten opzichte van periode 1 (1995). De Grutto is zelfs uit delen van het gebied verdwenen als broedvogel.

Oppervlak	960	124	37	1120	Dichtheid			
Naam \Categorie	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	16	15	7	38	1,7	12,1	19,0	3,4
Wintertaling		3		3	0,0	2,4	0,0	0,3
Zomertaling					0,0	0,0	0,0	0,0
Slobeend	3	7	1	11	0,3	5,6	2,7	1,0
Kuifeend	17	15	8	40	1,8	12,1	21,7	3,6
Scholekster	39	7	4	50	4,1	5,6	10,8	4,5
Kievit	57	29	8	94	5,9	23,4	21,7	8,4
Watersnip					0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	14	21	1	36	1,5	16,9	2,7	3,2
Tureluur	11	29	8	48	1,1	23,4	21,7	4,3
Veldleeuwerik	38	1	1	40	4,0	0,8	2,7	3,6
Graspieper	39	17	2	58	4,1	13,7	5,4	5,2
Gele kwikstaart	69	8	1	78	7,2	6,4	2,7	7,0
Totaal	303	152	41	496	31,6	122,5	111,2	44,3

4.3 Castricum en Limmen

De regio Castricum en Limmen beslaat in het totaal ruim 1670 ha waarvan bijna 327 ha reservaatgebied, in beheer bij Stichting de Hoge Weide (75 ha), LNH (205 ha) en particulieren (47 ha). In de regio Castricum en Limmen is alleen sprake van AL-gebied type A11.01.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Castricum en Limmen gegeven.

De regio Castricum en Limmen heeft met gemiddeld 74,3 territoria aan weidevogels per 100 ha een veel hogere dichtheid dan het gemiddelde voor alle 23 regio's (48,6 territoria per 100 ha).

De hoogste dichtheden worden bereikt in de categorie NNN graslandtypen (151,7), gevolgd door ANLb legselbeheer (93,4). Dat is opvallend omdat de categorie ANLb zwaar beheer meestal hoger scoort. ANLb legselbeheer doet het bijna 2,5 keer beter dan gangbaar boerenland. De laatste categorie beslaat meer dan de helft van het oppervlak in deze regio.

De meeste soorten doen het in NNN graslandtypen beter tot veel beter dan in ANLb legselbeheer. Zo is de dichtheid van de Grutto er bijna driemaal zo hoog en die van de Slobeend vijfmaal zo hoog. Uitzondering is de Scholekster die het in ANLb legselbeheer (13,8) duidelijk beter doet dan in NNN graslandtypen (9,1). De dichtheden van Veldleeuwerik ontlopen elkaar in beide categorieën niet veel. Ook de dichtheid van de Kievit is niet veel lager in de categorie ANLb legselbeheer.

Oppervlak	181	103	924	417	45	1670	Dichtheid					
	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	20	3	30	60		113	11,1	2,9	3,2	14,4	0,0	6,8
Wintertaling							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zomertaling							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slobeend	2		1	23		26	1,1	0,0	0,1	5,5	0,0	1,6
Kuifeend	4	1	8	22		35	2,2	1,0	0,9	5,3	0,0	2,1
Scholekster	25	4	65	38	2	134	13,8	3,9	7,0	9,1	4,4	8,0
Kievit	57	22	111	160	2	352	31,5	21,4	12,0	38,4	4,4	21,1
Watersnip							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	26	24	74	168	1	293	14,4	23,4	8,0	40,3	2,2	17,5
Tureluur	17	13	30	93		153	9,4	12,7	3,2	22,3	0,0	9,2
Veldleeuwerik	1		6	2		9	0,6	0,0	0,6	0,5	0,0	0,5
Graspieper	4	2	10	30		46	2,2	1,9	1,1	7,2	0,0	2,8
Gele kwikstaart	13	5	26	36		80	7,2	4,9	2,8	8,6	0,0	4,8
Totaal	169	74	361	632	5	1241	93,4	72,0	39,0	151,7	11,0	74,3

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 60 tot 70 % bedraagt.

Ook een blik op de dichtheidskaarten (zie Bijlage 6) leert ons dat weidevogels in deze regio zijn duidelijk afgenomen ten opzichte van periode 1 (1994). De kernen van hoge dichtheid zijn duidelijk kleiner geworden, ook die van de Grutto.

Een goed functionerend vossenwerend raster, in combinatie met kruidenrijk grasland en een hoge waterstand, zoals hier bij Heemskerk, in beheer bij De Hooge Weide, kan een zeer goed weidevogelgebied vormen.

4.4 De Kampen eo

De regio De Kampen en omstreken is het enige deel van de Eempolders dat in de provincie Noord-Holland ligt. Deze kleine regio beslaat in het totaal maar 213 ha waarvan 100 ha reservaatgebied in beheer bij SBB (61 ha) en particulieren (39 ha). In de regio De Kampen en omstreken is alleen sprake van AL-gebied type A11.01.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio De Kampen en omstreken gegeven.

De hoogste dichtheden worden bereikt in de categorie NNN graslandtypen (116,6), gevolgd door ANLb zwaar beheer (91). Deze categorie beslaat overigens uit slechts 7 ha. De categorie NNN overig ontbreekt. In de categorie ANLb legselbeheer zijn de dichtheden bijna een factor vier lager dan in NNN graslandtypen. In de 58 ha gangbaar boerenland liggen de dichtheden nog eens drie keer zo laag. Dit gebied ligt dan ook als een schil om de betere gebieden heen, aan de rand van de regio, met grotere negatieve invloed van opgaande elementen.

Regio De Kampen heeft van alle regio's de hoogste dichtheid voor Kievit en Graspieper.

Maar liefst 29 van de 31 vastgestelde territoria van Grutto liggen in de categorie NNN graslandtypen, net als alle territoria van Slobeend. De Krakeend komt meer verspreid voor.

Oppervlak	37	7	58	112	213	Dichtheid				
Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	Tot
Krakeend	2	1	1	4	8	5,4	15,2	1,7	3,6	3,8
Wintertaling				3	3	0,0	0,0	0,0	2,7	1,4
Zomertaling						0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slobeend				9	9	0,0	0,0	0,0	8,1	4,2
Kuifeend				1	1	0,0	0,0	0,0	0,9	0,5
Scholekster	1	1	1	4	7	2,7	15,2	1,7	3,6	3,3
Kievit	2	1	2	41	46	5,4	15,2	3,4	36,8	21,6
Watersnip						0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	1		1	29	31	2,7	0,0	1,7	26,0	14,5
Tureluur	4	1		29	34	10,8	15,2	0,0	26,0	15,9
Veldleeuwerik						0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Graspieper	1	2	1	9	13	2,7	30,3	1,7	8,1	6,1
Gele kwikstaart				1	1	0,0	0,0	0,0	0,9	0,5
Totaal	11	6	6	130	153	29,7	91,0	10,3	116,6	71,7

In De Kampen komen relatief veel Graspiepers voor.

Veranderingen

Een blik op de dichtheidskaarten (zie Bijlage 6) maakt duidelijk dat weidevogels in deze regio zijn afgenomen ten opzichte van periode 1 (1997). De kernen van hoge dichtheid zijn duidelijk kleiner geworden, ook van de Grutto. Er is sprake van een afname van tussen de 60 en 70%, zie Bijlage 5.

4.5 Eilands- en Mijzenpolder

De regio Eilands- en Mijzenpolder beslaat in het totaal ruim 2680 ha waarvan ongeveer de helft (1362 ha) reservaten betreft, in beheer bij SBB (904 ha, Eilandspolder Oost), LNH (367 ha, Eilandspolder West) en particulieren (91 ha). Ruim 96% van het AL-gebied in deze regio betreft type A11.01.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Eilands- en Mijzenpolder gegeven.

De hoogste dichtheden worden bereikt in de categorie ANLb zwaar beheer (135,1), gevolgd door NNN graslandtypen (100,4). De dichtheden in gangbaar boerenland en NNN overig liggen daar ver onder. De dichtheid van weidevogels in de categorie ANLb legselbeheer bedraagt ongeveer de helft van die in ANLb zwaar beheer.

Alleen voor Krakeend en Graspieper is de dichtheid in de categorie NNN graslandtypen hoger dan in ANLb zwaar beheer.

Met 567 territoria is de Grutto de talrijkste soort, gevolgd door Kievit (431) en op enige afstand Scholekster (278), Krakeend (241) en Tureluur (197). Alleen de Watersnip komt niet voor in deze regio. De Wintertaling is alleen in Eilandspolder West vastgesteld, in natuurgebied. De Veldleeuwerik komt sterk geconcentreerd voor, in de kern van Polder Mijzen, in het noordoostelijk deel van Eilandspolder Oost en in lager dichtheden in de kern van Eilandspolder West. De Grutto laat opvallend hoge dichtheden zien in de categorie ANLb zwaar beheer (47,6), op 378 ha.

Oppervlak						2680	Dichtheid					
	380	378	697	1002	223		ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	
Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	24	44	27	138	8	241	6,3	11,6	3,9	13,8	3,6	9,0
Wintertaling				3		3	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,1
Zomertaling		2	2			4	0,0	0,5	0,3	0,0	0,0	0,1
Slobeend	12	20	6	47		85	3,2	5,3	0,9	4,7	0,0	3,2
Kuifeend	11	19	7	27	2	66	2,9	5,0	1,0	2,7	0,9	2,5
Scholekster	29	62	39	146	2	278	7,6	16,4	5,6	14,6	0,9	10,4
Kievit	70	103	45	213		431	18,5	27,2	6,5	21,3	0,0	16,1
Watersnip							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	75	180	57	255		567	19,8	47,6	8,2	25,5	0,0	21,2
Tureluur	33	44	18	100	2	197	8,7	11,6	2,6	10,0	0,9	7,4
Veldleeuwerik	7	20	2	36		65	1,8	5,3	0,3	3,6	0,0	2,4
Graspieper	7	7	3	25	1	43	1,8	1,9	0,4	2,5	0,4	1,6
Gele kwikstaart	9	10	4	16	1	40	2,4	2,6	0,6	1,6	0,4	1,5
Totaal	277	511	210	1006	16	2020	73,0	135,1	30,1	100,4	7,2	75,4

Een goede doorloopbaarheid van ongemaaid kruidenrijk grasland is belangrijk voor het succesvol opgroeien van gruttokuikens.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 30 tot 40 % bedraagt.

Ook een blik op de dichtheidskaarten (zie Bijlage 6) maakt duidelijk dat weidevogels in deze regio zijn afgenomen ten opzichte van periode 1 (1996), met name in het zuidelijk deel van de Eilandspolder Oost. De kernen van hoge dichtheid zijn duidelijk kleiner geworden, ook van de Grutto.

4.6 Gooi- en Vechtstreek

De regio Gooi- en Vechtstreek beslaat in het totaal ruim 1021 ha waarvan nog geen 4% NNN gebied betreft, voornamelijk particulier natuurbeheer. Het grootste deel (64%) valt in de categorie ANLb legselbeheer. Deze regio bestaat uit vier deelgebieden: enkele polderrestanten bij Diemen, de Noordpolder beoosten Muiden, het Noord-Hollandse deel van de Aetsveldsche polder bij Weesp en de Horn- en Kuijerpolder. Alleen bij Diemen is sprake van NNN. Ruim 98% van het AL-gebied in deze regio betreft type A11.01.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Gooi- en Vechtstreek gegeven.

De verschillen tussen de dichtheden in de beleidscategorieën zijn minder groot dan in andere regio's. Wel is de dichtheid van weidevogels in gangbaar boerenland minder dan de helft van die in de andere beleidscategorieën. ANLb zwaar beheer kent met 41,4 territoria per 100 ha de hoogste dichtheid, gevolgd door NNN graslandtypen (35,2) en ANLb legselbeheer (34,5).

In het vrij kleine NNN gebied bij Diemen werden slechts vier doelsoorten vastgesteld, met voor de Krakeend een relatief hoge dichtheid. De Kievit is de talrijkste soort met 123 territoria, gevolgd door Tureluur (53) en Grutto (43). Van de Slobeend werd slechts één territorium vastgesteld in deze regio. Wintertaling, Zomertaling en Watersnip komen in het geheel niet voor. De Kievit komt sterk geconcentreerd voor in de Noordpolder terwijl deze soort in de zuidelijke helft van de Horn- en Kuijerpolder geheel ontbreekt. Dit

Oppervlak	653	128	198	43	1021	Dichtheid				
Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	Tot
Krakeend	17	2	9	10	38	2,6	1,6	4,6	23,5	3,7
Wintertaling						0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zomertaling						0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slobeend	1				1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1
Kuifeend	2	1	2	3	8	0,3	0,8	1,0	7,0	0,8
Scholekster	14	1	6	1	22	2,1	0,8	3,0	2,3	2,2
Kievit	97	18	7	1	123	14,9	14,1	3,5	2,3	12,0
Watersnip						0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	29	12	2		43	4,4	9,4	1,0	0,0	4,2
Tureluur	37	11	5		53	5,7	8,6	2,5	0,0	5,2
Veldleeuwerik	7	1			8	1,1	0,8	0,0	0,0	0,8
Graspieper	8	3	3		14	1,2	2,3	1,5	0,0	1,4
Gele kwikstaart	13	4			17	2,0	3,1	0,0	0,0	1,7
Totaal	225	53	34	15	327	34,5	41,4	17,2	35,2	32,0

laatste gebied is zoiezo vrijwel leeg wat betreft weidevogels. Wel is er recent een bijzonder grote stal met melkvee verschenen.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 60 tot 70 % bedraagt.

Een blik op de dichtheidskaarten (zie Bijlage 6) maakt duidelijk dat weidevogels in deze regio sterk zijn afgenomen ten opzichte van periode 1 (1997-1998). De kernen van hoge dichtheid zijn duidelijk kleiner geworden, ook van de Grutto. Uit delen van het gebied is deze soort zelfs geheel verdwenen.

4.7 Haarlem en Spaarnwoude

De regio Haarlem en Spaarnwoude beslaat in het totaal 923 ha waarvan ruim de helft de categorie NNN graslandtypen betreft. Noordwestelijk ligt de Hekslootpolder waar met name sprake is van ANLb. In het oosten ligt de grotere Vereenigde Binnenpolder waar de categorie NNN graslandtypen domineert, voornamelijk in beheer bij het Recreatieschap Spaarnwoude. In de regio Haarlem en Spaarnwoude is alleen sprake van AL-gebied type A11.01.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Haarlem en Spaarnwoude gegeven.

De hoogste dichtheden worden bereikt in de categorie ANLb zwaar beheer (65,4), gevolgd door ANLb legselbeheer (52,4). De categorie NNN graslandtypen zit daar duidelijk onder, in tegenstelling tot veel andere regio's. Met 84 territoria is de Kievit de talrijkste soort, gevolgd door Krakeend (80) en op enige afstand Grutto (49). De Graspieper doet het met 42 territoria relatief goed, verspreid over de gehele regio. Opvallend is de ruim tweemaal zo hoge dichtheid van Kievit in ANLb zwaar beheer ten opzichte van ANLb legselbeheer. Wintertaling, Zomertaling en Watersnip komen in het geheel niet voor.

De Krakeend komt relatief weinig voor in de oostelijke helft van de Vereenigde Binnenpolder. De Slobeend concentreert zich binnen deze regio met name in de westelijke helft van deze polder, net als Kievit, Grutto en Tureluur. De Veldleeuwerik komt alleen in de oostelijke helft van de Vereenigde Binnenpolder voor, net als de Gele kwikstaart.

Oppervlak	160	64	199	476	23	923	Dichtheid					
Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	19	7	19	34	1	80	11,8	10,9	9,5	7,1	4,4	8,7
Wintertaling							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zomertaling							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slobeend	5	1	4	9		19	3,1	1,6	2,0	1,9	0,0	2,1
Kuifeend	3		7	7	1	18	1,9	0,0	3,5	1,5	4,4	2,0
Scholekster	7	1	1	9		18	4,4	1,6	0,5	1,9	0,0	2,0
Kievit	22	20	2	40		84	13,7	31,2	1,0	8,4	0,0	9,1
Watersnip							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	9	6	1	33		49	5,6	9,3	0,5	6,9	0,0	5,3
Tureluur	11	5	1	14		31	6,9	7,8	0,5	2,9	0,0	3,4
Veldleeuwerik			2	5		7	0,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,8
Graspieper	8	2	3	29		42	5,0	3,1	1,5	6,1	0,0	4,6
Gele kwikstaart				3		3	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,3
Totaal	84	42	40	183	2	351	52,4	65,4	20,1	38,4	8,8	38,0

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 60 tot 70 % is.

Een blik op de dichtheidskaarten (zie Bijlage 6) maakt duidelijk dat weidevogels in deze regio sterk zijn afgenomen ten opzichte van periode 1 (2001). De kernen van hoge dichtheid zijn duidelijk kleiner geworden. De Grutto is grotendeels verdwenen uit de Hekslootpolder en het oostelijk deel van de Vereenigde Binnepolder.

4.8 Harger- en Pettemerpolder eo

De regio Harger- en Pettemerpolder en omstreken beslaat in het totaal 1627 ha, waarvan tweederde gangbaar boerenland betreft. Het natuurgebied concentreert zich in de polder achter de Hondsbossche Zeewering (NM en particulier natuurbeheer) en de Abtsklok (SBB). Bij Schoorl bevindt zich een reservaat in de Grootdammer Polder. In de regio Harger- en Pettemerpolder en omstreken is alleen sprake van AL-gebied type A11.01.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Harger- en Pettemerpolder en omstreken gegeven.

De hoogste dichtheden worden bereikt in de categorie ANLb legselbeheer (61,1, slechts 13 ha), gevolgd door NNN graslandtypen (40). De overige drie categorieën kennen een lage dichtheid van 14,5 territoria per 100 ha.

Opvallend is dat de Graspieper met 74 territoria de talrijkste soort is, gevolgd door Kievit (62), Scholekster (48) en Krakeend (47).

Wintertaling, Zomertaling en Watersnip komen in het geheel niet voor. Opvallend is dat de dichtheden van Gele kwikstaart driemaal zo hoog zijn in gangbaar boerenland vergeleken met NNN graslandtypen. Voor de Graspieper geldt het omgekeerde, hier zijn de dichtheden in de categorie NNN graslandtypen ruim vijfmaal zo hoog als in gangbaar boerenland.

Oppervlak	13	28	1072	365	150	1627	Dichtheid					
Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	2	2	27	12	4	47	15,3	7,3	2,5	3,3	2,7	2,9
Wintertaling							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zomertaling							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slobeend		1		1	2	4	0,0	3,6	0,0	0,3	1,3	0,2
Kuifeend			14	10		24	0,0	0,0	1,3	2,7	0,0	1,5
Scholekster	2		26	18	2	48	15,3	0,0	2,4	4,9	1,3	2,9
Kievit	3		31	27	1	62	22,9	0,0	2,9	7,4	0,7	3,8
Watersnip							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto			13	6	2	21	0,0	0,0	1,2	1,6	1,3	1,3
Tureluur			6	27	1	34	0,0	0,0	0,6	7,4	0,7	2,1
Veldleeuwerik			3	1		4	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,2
Graspieper	1	1	20	42	10	74	7,6	3,6	1,9	11,5	6,7	4,5
Gele kwikstaart			16	2		18	0,0	0,0	1,5	0,5	0,0	1,1
Totaal	8	4	156	146	22	336	61,1	14,5	14,5	40,0	14,7	20,6

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 60 tot 70 % bedraagt.

Een blik op de dichtheidskaarten (zie Bijlage 6) maakt duidelijk dat weidevogels in deze regio sterk zijn afgenomen ten opzichte van periode 1 (1993-1996). De Grutto is zelfs uit grote delen van deze regio verdwenen als broedvogel.

4.9 IJperveld, Oostzanerveld eo

De regio IJperveld, Oostzanerveld en omstreken beslaat in het totaal 4185 ha. Ruim de helft van het berekende oppervlak betreft NNN, met een relatief groot aandeel NNN overig (voornamelijk moeras(bos) in het Oostzanerveld, IJperveld en Varkensland en bos in 't Twiske). Een groot deel van het gebied betreft het Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske. Ook het gebied rond Purmerland en een gebied ten oosten van Broek in Waterland hoort tot deze regio. Het grootste deel van het natuurgebied in het Oostzanerveld en Varkensland is in beheer bij SBB, het IJperveld bij LNH en 't Twiske bij het Recreatieschap. Een kleine 10% van het AL-gebied in deze regio betreft type A11.02.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio IJperveld, Oostzanerveld en omstreken gegeven.

De hoogste dichtheden worden bereikt in de beleidscategorie ANLb zwaar beheer, gevolgd door NNN graslandtypen (87,1) en ANLb legselbeheer (84,8). De dichtheden in gangbaar boerenland liggen ruim tweemaal zo laag. Opvallend is dat de dichtheid van de steltlopers zonder uitzondering het hoogste ligt in de categorie ANLb zwaar beheer.

Verreweg de talrijkste soort is de Kievit (852 territoria) op enige afstand gevolgd door Grutto (458) en Krakeend (447). Alle doelsoorten komen nog voor in deze regio, al gaat het bij Wintertaling, Zomertaling en Watersnip maar om enkele territoria.

De Krakeend komt redelijk verspreid voor, al zijn de dichtheden in de omgeving van Purmerland duidelijk lager. Voor de Kuifeend is het

Oppervlak	484	351	1210	1536	604	4185	Dichtheid					
	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	46	73	85	204	39	447	9,5	20,8	7,0	13,3	6,5	10,7
Wintertaling			1	3	1	5	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,1
Zomertaling	1	1		3		5	0,2	0,3	0,0	0,2	0,0	0,1
Slobeend	11	21	9	58	11	110	2,3	6,0	0,7	3,8	1,8	2,6
Kuifeend	11	13	30	57	30	141	2,3	3,7	2,5	3,7	5,0	3,4
Scholekster	59	43	69	115	14	300	12,2	12,3	5,7	7,5	2,3	7,2
Kievit	163	148	144	368	29	852	33,7	42,2	11,9	24,0	4,8	20,4
Watersnip		1		3		4	0,0	0,3	0,0	0,2	0,0	0,1
Grutto	43	86	77	239	13	458	8,9	24,5	6,4	15,6	2,2	10,9
Tureluur	49	64	29	134	10	286	10,1	18,2	2,4	8,7	1,7	6,8
Veldleeuwerik	10	7	23	47	1	88	2,1	2,0	1,9	3,1	0,2	2,1
Graspieper	12	20	16	103	17	168	2,5	5,7	1,3	6,7	2,8	4,0
Gele kwikstaart	5	2		4	1	12	1,0	0,6	0,0	0,3	0,2	0,3
Totaal	410	479	483	1338	166	2876	84,8	136,5	39,9	87,1	27,5	68,7

Ilperveld het beste gebied. Kievit, Grutto en Tureluur komen sterk geconcentreerd voor waarbij met name het noordelijk deel van het Oostzanerveld en delen van het Ilperveld er uit springen. De vier territoria van Watersnip zijn allemaal in het gebied rond Twiskebrug in het Oostzanerveld vastgesteld. De soort lijkt is niet meer vastgesteld in het Ilperveld. Voor de Veldleeuwerik zijn Varkensland en in mindere mate het noordelijk deel van het Ilperveld de beste gebieden. Graspiepers zijn wijd verspreid te vinden, met name in en aan de randen van natuurgebied.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 40 tot 50 % is.

Ook een blik op de dichtheidskaarten (zie Bijlage 6) maakt duidelijk dat weidevogels in deze regio zijn afgenomen ten opzichte van periode 1 (1992-2000), met name in het Twiske. De Grutto is zelfs verdwenen uit het Twiske en vrijwel uit het deelgebied Oostzanerveld Zuid.

Slobeenden broeden bij voorkeur in vochtige graslanden. Dit vrouwtje begeleidt negen kuikens.

4.10 Omgeving Alkmaardermeer

De regio Omgeving Alkmaardermeer beslaat 1995 ha en is qua dichtheden de rijkste weidevogelregio in de provincie Noord-Holland (zie §3.1). Elk van de vijf onderscheiden beleidscategorieën betreft meer dan 100 ha. Ongeveer een derde van het oppervlak betreft natuurgebied, in beheer bij SBB (Krommenieër Woudpolder, Westwouderpolder), LNH (Hempolder), bij particulieren en het Recreatieschap. Bijna 95% van het AL-gebied in deze regio betreft type A11.01.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Omgeving Alkmaardermeer gegeven.

De hoogste dichtheden worden bereikt in de beleidscategorie NNN graslandtypen (202,1) en ANLb zwaar beheer (178,8, met maar een vijfde van het oppervlak), op ruime afstand gevolgd door ANLb legselbeheer (82,9). Alleen voor Scholekster, Kievit en Tureluur zijn de dichtheden hoger in ANLb zwaar beheer dan in NNN graslandtypen. In gangbaar boerenland, vooral gelegen in het zuidelijk deel (Uitgeester en Heemskerkerbroek) is de dichtheid bijna tienmaal zo laag als in NNN graslandtypen.

Met 472 territoria is de Grutto de talrijkste soort, gevolgd door Kievit (322), Tureluur (267), Scholekster (256) en Krakeend (248). Alle doelsoorten komen nog voor in deze regio, al gaat het bij Wintertaling, Zomertaling en Watersnip maar om één tot enkele territoria. In de Westwouderpolder worden opvallend hoge dichtheden bereikt, met name van Grutto en Veldleeuwerik.

Oppervlak	415	135	713	622	109	1995	Dichtheid					
Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	36	15	35	155	7	248	8,7	11,1	4,9	24,9	6,4	12,4
Wintertaling				1		1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1
Zomertaling				5		5	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,3
Slobeend	17	12	6	57		92	4,1	8,9	0,8	9,2	0,0	4,6
Kuifeend	9	8	6	62		85	2,2	5,9	0,8	10,0	0,0	4,3
Scholekster	69	29	26	132		256	16,6	21,4	3,6	21,2	0,0	12,8
Kievit	46	54	44	175	3	322	11,1	39,9	6,2	28,1	2,7	16,1
Watersnip				1		1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1
Grutto	66	64	11	330	1	472	15,9	47,3	1,5	53,1	0,9	23,7
Tureluur	51	41	10	163	2	267	12,3	30,3	1,4	26,2	1,8	13,4
Veldleeuwerik	14	9	7	118		148	3,4	6,6	1,0	19,0	0,0	7,4
Graspieper	16	3	5	41		65	3,9	2,2	0,7	6,6	0,0	3,3
Gele kwikstaart	20	7	19	17		63	4,8	5,2	2,7	2,7	0,0	3,2
Totaal	344	242	169	1257	13	2025	82,9	178,8	23,7	202,1	11,9	101,5

De Veldleeuwerik komt nog relatief veel voor in de regio Omgeving Alkmaardermeer.

In de regio Omgeving Alkmaardermeer komen van alle regio's de hoogste dichtheden van Scholekster, Grutto, Tureluur en Veldleeuwerik voor.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 70 tot 80 % is. Toch is deze regio, ondanks de afname, nog steeds relatief rijk aan weidevogels.

Ook een blik op de dichtheidskaarten (zie Bijlage 6) maakt duidelijk dat weidevogels in deze regio zijn afgenomen ten opzichte van periode 1 (1994), met name in de Dorregeester Polder. In het zuidelijk deel van de regio, bij Saendelft, komen geen Grutto's (meer) voor.

4.11 Omgeving Heiloo en Alkmaar

De regio Omgeving Heiloo en Alkmaar beslaat 2192 ha. Het gaat om een aantal open poldergebieden rond Heiloo en de Egmondermeer ten westen van Alkmaar. Ook het geïsoleerd tussen bos en snelwegen gelegen kleine deelgebied, natuurgebied Oosterzij, grenzend aan de ring Alkmaar, hoort bij deze regio. Ruim driekwart van het oppervlak in de regio Omgeving Heiloo en Alkmaar bestaat uit gangbaar boerenland. Ruim 10% is natuurgebied, beheerd door NM en particulieren. Een relatief groot deel, ruim een kwart, van het AL-gebied in deze regio betreft A11.02.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Omgeving Heiloo en Alkmaar gegeven.

De hoogste dichtheden worden bereikt in de categorie ANLb zwaar beheer (46,3), op de voet gevolgd door ANLb legselbeheer (45,8). Op enige afstand volgt NNN graslandtypen (38,4) en niet ver daarna gangbaar boerenland (30). Het verschil in dichtheden van weidevogels voor de onderscheiden beleidscategorieën is daarmee veel minder groot dan in andere regio's. Voor de categorie NNN graslandtypen zijn de dichtheden het hoogst voor Slobeend en Graspieper. Veldleeuwerik en Gele kwikstaart bereiken hun hoogste dichtheid in gangbaar boerenland. Ze zitten hier voor een groot deel op bollenvelden.

Met 206 territoria is de Kievit de talrijkste soort, op ruime afstand gevolgd door Scholekster (91), Graspieper (84), Krakeend (77) en Gele kwikstaart (74). De dichtheden van kritische soorten als

Oppervlak	164	125	1624	245	35	2192	Dichtheid					
	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	7	13	45	10	2	77	4,3	10,4	2,8	4,1	5,8	3,5
Wintertaling							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zomertaling		1				1	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Slobeend		1		3		4	0,0	0,8	0,0	1,2	0,0	0,2
Kuifeend	2	3	3	4		12	1,2	2,4	0,2	1,6	0,0	0,5
Scholekster	17	5	65	4		91	10,4	4,0	4,0	1,6	0,0	4,2
Kievit	24	10	150	19	3	206	14,7	8,0	9,2	7,8	8,7	9,4
Watersnip							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	6	10	30	13		59	3,7	8,0	1,8	5,3	0,0	2,7
Tureluur	5	7	39	10		61	3,1	5,6	2,4	4,1	0,0	2,8
Veldleeuwerik	4	3	40	4		51	2,4	2,4	2,5	1,6	0,0	2,3
Graspieper	7	4	49	23	1	84	4,3	3,2	3,0	9,4	2,9	3,8
Gele kwikstaart	3	1	66	4		74	1,8	0,8	4,1	1,6	0,0	3,4
Totaal	75	58	487	94	6	720	45,8	46,3	30,0	38,4	17,3	32,8

Slobeend, Grutto en Tureluur zijn relatief laag. Wintertaling, Zomertaling en Watersnip komen niet voor.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 70 tot 80 % is.

Ook een blik op de dichtheidskaarten (zie Bijlage 6) maakt duidelijk dat weidevogels in deze regio sterk zijn afgenomen ten opzichte van periode 1 (1993-1994). De Grutto is zelfs uit delen van het gebied verdwenen als broedvogel.

4.12 Omgeving Schagen

De regio Omgeving Schagen beslaat bijna 3.739 hectare. Bijna de gehele regio betreft gangbaar boerenland (90%), 4% betreft ANLb en 6% NNN. Alleen Staatsbosbeheer is als TBO van enig belang (142 ha, met name Schagerwad).

In deze regio betreft een relatief groot deel, namelijk 60%, van het aangewezen AL-gebied type A11.02.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Omgeving Schagen gegeven.

De hoogste dichtheden komen voor beleidscategorie NNN graslandtypen, en de laagste dichtheden in gangbaar boerenland. Het zijn Scholekster en Kievit die hier de hoogste dichtheden behalen in vergelijking met andere soorten, maar het blijft met 5 tot 6 broedpaar per 100 hectare erg laag.

Het is bekend dat de Gele kwikstaart een voorkeur heeft voor akkerland en bollenland, ten opzichte van grasland, en dat is ook terug te zien aan de dichtheden in vergelijking met andere soorten.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 60 tot 70 % is.

In bijna alle telgebieden binnen de regio Omgeving Schagen werden in telperiode 1 kernen van meer dan 100 broedpaar weidevogels per 100 hectare vastgesteld. In telperiode 4 zijn die kernen verdwenen.

Oppervlak	78	87	3344	211	18	3739	Dichtheid					
	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	2	4	58	16	1	81	2,6	4,6	1,7	7,6	5,4	2,2
Wintertaling	1	1				2	1,3	1,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Zomertaling		1				1	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Slobeend		3	6	4		13	0,0	3,4	0,2	1,9	0,0	0,3
Kuifeend	2	4	43	18		67	2,6	4,6	1,3	8,5	0,0	1,8
Scholekster	7	7	202	22		238	8,9	8,0	6,0	10,4	0,0	6,4
Kievit	1	9	165	47	1	223	1,3	10,3	4,9	22,3	5,4	6,0
Watersnip							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	3	15	28	41		87	3,8	17,2	0,8	19,4	0,0	2,3
Tureluur	1	12	29	32		74	1,3	13,8	0,9	15,2	0,0	2,0
Veldleeuwerik	2	1	61			64	2,6	1,1	1,8	0,0	0,0	1,7
Graspieper	2	3	65	12		82	2,6	3,4	1,9	5,7	0,0	2,2
Gele kwikstaart		5	158	13		176	0,0	5,7	4,7	6,2	0,0	4,7
Totaal	21	65	815	205	2	1108	26,8	74,6	24,4	97,2	10,9	29,6

4.13 Polder de Schermer

Polder de Schermer omvat 1.496 hectare. Het gehele gebied betreft landbouwgrond, waarvan 93% gangbaar boerenland. Er komt alleen A11.01 Weidevogelgrasland in open landschap voor, namelijk 332 hectare.

Op 6 procent van de oppervlakte zijn contracten voor legselbeheer (ANLbI) en zwaarder weidevogelbeheer (ANLbZ) afgesloten. Er komt geen NNN voor.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Polder de Schermer gegeven.

De totale dichtheid is met 30 broedpaar per 100 hectare laag. Kievit is het meest talrijk, gevolgd door Krakeend en Scholekster. De hoogste dichtheden komen voor op ANLb zwaar beheer. De dichtheden op legselbeheer en gangbaar boerenland zijn gelijk. De Gele kwikstaart komt alleen in gangbaar boerenland voor.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio meer dan 80% is. Het is daarmee, samen met Polder Katwoude, een van de gebieden waar de weidevogels het meest zijn afgenomen. Met name in de telgebieden Schermer Polder GH Noord en -zuid zijn de weidevogels sterk afgenomen. In telperiode 4 is de Grutto daar niet meer vastgesteld.

Oppervlak					Dichtheid			
	53	53	1363	1469				
Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	Tot
Krakeend	2	3	78	83	3,8	5,6	5,7	5,6
Wintertaling					0,0	0,0	0,0	0,0
Zomertaling					0,0	0,0	0,0	0,0
Slobeend			5	5	0,0	0,0	0,4	0,3
Kuifeend	2	1	19	22	3,8	1,9	1,4	1,5
Scholekster	1	3	79	83	1,9	5,6	5,8	5,6
Kievit	3	8	85	96	5,7	15,0	6,2	6,5
Watersnip					0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	5	10	54	69	9,4	18,8	4,0	4,7
Tureluur	3	3	30	36	5,7	5,6	2,2	2,5
Veldleeuwerik	1	2	8	11	1,9	3,8	0,6	0,7
Graspieper		2	21	23	0,0	3,8	1,5	1,6
Gele kwikstaart			30	30	0,0	0,0	2,2	2,0
Totaal	17	32	409	458	32,0	60,1	30,0	31,2

4.14 Polder Katwoude

De oppervlakte van Polder Katwoude betreft ruim 807 hectare. Bijna de gehele polder betreft boerenland, waarvan ruim 60% gangbaar boerenland. Van de 30% waarop ANLb ligt, behoort 27% tot legselbeheer.

In deze regio betreft 36% van het aangewezen AL-gebied type A11.02.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Polder Katwoude gegeven.

Verreweg de hoogste dichtheden aan weidevogels worden aangetroffen in de beleidscategorie NNN graslandtypen, maar het gaat hier om een zeer klein oppervlak van maar 1,6 ha. In het boerenland zijn de hoogste dichtheden in beleidscategorie ANLb zwaar beheer vastgesteld. Alleen in de beleidscategorie ANLb legselbeheer komen hogere dichtheden voor bij Krakeend, Slobeend en Kuifeend.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio meer dan 80 % bedraagt. Samen met Polder de Schermer is dit de regio met de grootste afname tussen periode 1 en 4.

Dichtheden met meer dan 200 broedpaar per 100 hectare en meer dan 100 broedpaar Grutto per 100 hectare die nog in telperiode 1 zijn vastgesteld zijn in telperiode 4 verdwenen.

Oppervlak	226	80	494	2	6	808	Dichtheid					
Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	17	2	18			37	7,5	2,5	3,6	0,0	0,0	4,6
Wintertaling			1			1	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1
Zomertaling							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slobeend	1					1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Kuifeend	2		3		2	7	0,9	0,0	0,6	0,0	30,8	0,9
Scholekster	13	4	27			44	5,8	5,0	5,5	0,0	0,0	5,4
Kievit	13	6	19	1	1	40	5,8	7,5	3,8	62,2	15,4	5,0
Watersnip							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	4	10	13	1		28	1,8	12,5	2,6	62,2	0,0	3,5
Tureluur		2	7	1		10	0,0	2,5	1,4	62,2	0,0	1,2
Veldleeuwerik	2	4	2			8	0,9	5,0	0,4	0,0	0,0	1,0
Graspieper	1	1	2			4	0,4	1,2	0,4	0,0	0,0	0,5
Gele kwikstaart	2		3			5	0,9	0,0	0,6	0,0	0,0	0,6
Totaal	55	29	95	3	3	185	24,4	36,2	19,2	186,6	46,2	22,9

4.15 Polder Westzaan eo

Regio Polder Westzaan beslaat 2009 hectare. Bijna de helft hiervan is gangbaar boerenland, en 30% betreft NNN graslandtypen.

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Polder Westzaan en omstreken gegeven.

In deze regio betreft 7% van het aangewezen AL-gebied type A11.02.

Aantallen en dichtheden

Het relatief grote aandeel NNN graslandtypen vertaalt zich ook in de relatief hogere dichtheden weidevogels, met meer dan 70 broedpaar per 100 hectare. Niet alleen kritische soorten als Grutto en Tureluur, maar ook de eenden doen het in deze waterrijke regio goed. De eenden Krakeend en Kuifeend bereiken de hoogste dichtheden in beleidscategorie NNN overig. Beleidscategorie ANLb zwaar beheer scoort met zangvogels goed. De Gele kwikstaart bereikt in deze beleidscategorie de hoogste dichtheid.

In lijn met eerdere analyse in dit rapport (zie §3.2), scoren de beleidscategorieën ANLb zwaar beheer en NNN graslandtypen het hoogste qua dichtheid.

Regio Polder Westzaan heeft van alle regio's de hoogste dichtheid voor Krakeend, Kuifeend en Slobeend.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 40 tot 50 % is.

Oppervlak	128	141	916	597	226	2008	Dichtheid					
Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgT	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgT	NNNo	Tot
Krakeend	12	24	65	129	62	292	9,4	17,0	7,1	21,6	27,5	14,5
Wintertaling				3		3	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,1
Zomertaling	1			1		2	0,8	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1
Slobeend	8	9	8	60	10	95	6,3	6,4	0,9	10,1	4,4	4,7
Kuifeend	3	9	21	56	25	114	2,3	6,4	2,3	9,4	11,1	5,7
Scholekster	9	8	34	71	4	126	7,0	5,7	3,7	11,9	1,8	6,3
Kievit	34	40	48	223	11	356	26,6	28,3	5,2	37,4	4,9	17,7
Watersnip							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	23	28	13	154		218	18,0	19,8	1,4	25,8	0,0	10,9
Tureluur	22	14	27	79	5	147	17,2	9,9	2,9	13,2	2,2	7,3
Veldleeuwerik				1		1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Graspieper	1	7	6	40	1	55	0,8	5,0	0,7	6,7	0,4	2,7
Gele kwikstaart	2	3		3		8	1,6	2,1	0,0	0,5	0,0	0,4
Totaal	115	142	222	820	118	1417	89,9	100,5	24,2	137,4	52,3	70,6

4.16 Texel

Met 9797 hectare is Texel de regio met de op een ná grootste oppervlakte, alleen West-Friesland-West is nog groter. Gangbaar boerenland beslaat 40% van het oppervlak, gevolgd door ANLb legselbeheer (30%).

In de regio Texel betreft 86% van het aangewezen AL-gebied type A11.02. Het is daarmee na de regio Uithoorn (100% A11.02) de regio met procentueel het grootste aandeel van dit type.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Texel gegeven.

Scholekster en Veldleeuwerik zijn de talrijkste soorten op Texel, gevolgd door Kievit.

In beleidscategorie NNN graslandtypen bereiken de meeste soorten hun hoogste dichtheid, met uitzondering van Slobeend en Kuifeend (NNN overig) en Gele kwikstaart (gangbaar boerenland).

Net als in veel andere regio's scoort ANLb zwaar beheer daarna het hoogste, gevolgd door ANLb legselbeheer. De dichtheden in gangbaar boerenland liggen op een lager niveau.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 50 tot 60 % is. Dit geldt ook voor de Grutto, zoals te zien is op de dichtheidskaarten in Bijlage 6.

Oppervlak						9797	Dichtheid					
	3611	713	3934	1163	376		ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	
Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	16	4	4	26	9	59	0,4	0,6	0,1	2,2	2,4	0,6
Wintertaling					1	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0
Zomertaling	1					1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slobeend	6	7	5	33	16	67	0,2	1,0	0,1	2,8	4,3	0,7
Kuifeend	35	11	54	73	47	220	1,0	1,5	1,4	6,3	12,5	2,2
Scholekster	415	92	264	191	9	971	11,5	12,9	6,7	16,4	2,4	9,9
Kievit	156	53	123	137	9	478	4,3	7,4	3,1	11,8	2,4	4,9
Watersnip							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	31	53	7	121	3	215	0,9	7,4	0,2	10,4	0,8	2,2
Tureluur	9	39	10	90	7	155	0,2	5,5	0,3	7,7	1,9	1,6
Veldleeuwerik	182	66	225	162	8	643	5,0	9,3	5,7	13,9	2,1	6,6
Graspieper	85	33	62	84	29	293	2,4	4,6	1,6	7,2	7,7	3,0
Gele kwikstaart	213	29	260	27	3	532	5,9	4,1	6,6	2,3	0,8	5,4
Totaal	1149	387	1014	944	141	3635	31,8	54,3	25,8	81,1	37,5	37,1

4.17 Uithoorn

De regio Uithoorn is met 555 hectare de kleinste van de 23 onderscheiden regio's in Noord-Holland. De grootste oppervlakte betreft gangbaar boerenland (66%), gevolgd door ANLb legselbeheer (17%). In deze regio is alleen agrarisch natuurype A11.02 begrensd, Weidevogelland met riet of opgaande begroeiing.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Uithoorn gegeven.

De totale dichtheid is met een 31,5 broedpaar per 100 hectare de laagste van alle regio's. De hoogste dichtheden komen nog voor in ANLb zwaar beheer en ANLb legselbeheer. NNN graslandtypen en NNN overig scoren in deze regio relatief laag, maar het gaat hier om maar 6 respectievelijk 7 % van de oppervlak. In gangbaar boerenland is de dichtheid nog een stuk lager.

NNN overig herbergt de hoogste dichtheden aan Krakeend en Kuifeend. Het valt op dat de Slobeend een hogere dichtheid in ANLb legselbeheer laat zien, met die kanttekening dat het om hele lage aantallen gaat. De Graspieper bereikt in ANLb zwaar beheer de hoogste dichtheid. Het gaat echter om een klein oppervlak en lage aantallen.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 50 tot 60 % is. Uit de dichtheidskaarten in Bijlage 6 komt naar voren dat met name de Grutto een veer heeft moeten laten.

Oppervlak	95	16	369	39	35	555	Dichtheid					
Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	7	1	6	3	3	20	7,4	6,4	1,6	7,6	8,5	3,6
Wintertaling							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zomertaling							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slobeend	3		1			4	3,2	0,0	0,3	0,0	0,0	0,7
Kuifeend	8	1	5		4	18	8,4	6,4	1,4	0,0	11,3	3,2
Scholekster	8		6	1		15	8,4	0,0	1,6	2,5	0,0	2,7
Kievit	2	1	4			7	2,1	6,4	1,1	0,0	0,0	1,3
Watersnip							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	2	2	2			6	2,1	12,9	0,5	0,0	0,0	1,1
Tureluur	1	2				3	1,1	12,9	0,0	0,0	0,0	0,5
Veldleeuwerik							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Graspieper		1		1		2	0,0	6,4	0,0	2,5	0,0	0,4
Gele kwikstaart							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	31	8	24	5	7	75	32,6	51,4	6,5	12,7	19,7	13,5

4.18 Waterland en Marken

De getelde oppervlakte in Waterland en Marken beslaat 3920 hectare. Net als in de meeste regio's betreft de grootste oppervlakte gangbaar boerenland, gevolgd door ANLb legselbeer. In de regio Waterland en Marken gaat het om respectievelijk 40% en 27%. Ook ligt er 780 hectare NNN graslandtypen (20%).

In deze regio is alleen agrarisch natuurtype A11.01 Weidevogel-grasland in openlandschap begrensd.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Waterland en Marken gegeven.

De gemiddelde dichtheid van alle weidevogels in deze regio bedraagt 60 broedpaar per 100 hectare. De hoogste dichtheden zijn vastgesteld in ANLb zwaar beheer, gevolgd door NNN graslandtypen. Dit wijkt af van het algemene beeld (zie §3.2), waarbij de dichtheid in de beleidscategorie NNN graslandtypen het hoogste is. In tegenstelling tot veel andere regio's vertonen de meeste soorten in deze regio dus hogere dichtheden in ANLb zwaar beheer. De enige uitzonderingen zijn Krakeend en Graspieper, die hun hoogste dichtheid in beleidscategorie NNN graslandtypen bereiken. Hoewel de meeste territoria van Kievit en Grutto in natuurgebied liggen is de dichtheid hier maar de helft van die in ANLb zwaar beheer.

In de natuurgebieden De Munt en telgebied Omgeving Barnegat zijn drie territoria van de zeldzame Watersnip vastgesteld.

Oppervlak	1065	331	1654	781	89	3920	Dichtheid					
	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	82	40	92	103	5	322	7,7	12,1	5,6	13,2	5,6	8,2
Wintertaling		1		1		2	0,0	0,3	0,0	0,1	0,0	0,1
Zomertaling	1		5	2	2	10	0,1	0,0	0,3	0,3	2,2	0,3
Slobeend	29	25	31	39	1	125	2,7	7,6	1,9	5,0	1,1	3,2
Kuifeend	14	12	19	19	2	66	1,3	3,6	1,1	2,4	2,2	1,7
Scholekster	64	30	70	42	1	207	6,0	9,1	4,2	5,4	1,1	5,3
Kievit	135	127	125	154	3	544	12,7	38,4	7,6	19,7	3,4	13,9
Watersnip				3		3	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,1
Grutto	106	133	109	142	1	491	10,0	40,2	6,6	18,2	1,1	12,5
Tureluur	112	82	54	84	1	333	10,5	24,8	3,3	10,8	1,1	8,5
Veldleeuwerik	27	13	22	28		90	2,5	3,9	1,3	3,6	0,0	2,3
Graspieper	24	19	14	57	1	115	2,3	5,7	0,8	7,3	1,1	2,9
Gele kwikstaart	11	11	8	13		43	1,0	3,3	0,5	1,7	0,0	1,1
Totaal	605	493	549	687	17	2351	56,8	149,0	33,2	88,0	19,0	60,0

De zeldzame Watersnip komt lokaal nog in lage dichtheden voor in Waterland als broedvogel.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 30 tot 40 % is. Hoewel ook in Opperwoud en Marken een afname plaatsvond (zie de dichtheidskaarten in Bijlage 6) hebben deze gebieden ook in telperiode 4 nog delen met hoge dichtheden.

Massale opslag van Pitrus in natuurgebieden, zoals hier in Polder IJdoorn, is niet gunstig voor weidevogels.

4.19 West-Friesland-Oost

De regio West Friesland Oost is 2275 ha groot en bestaat voor meer dan 70% uit gangbaar boerenland.

In deze regio betreft 47% van het aangewezen AL-gebied type A11.02.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio West-Friesland-Oost gegeven.

Kievit en Scholekster zijn de talrijkste soorten, gevolgd door Gele kwikstaart. Opvallend is dat geen enkel territorium van Graspieper werd vastgesteld.

Met 51,1 territoria per 100 ha scoort West Friesland Oost iets boven het gemiddelde van de 23 onderscheiden regio's, en doet het daarmee duidelijk beter dan West Friesland West.

Kuifeend en Krakeend behalen de hoogste dichtheid in NNN overig, maar deze beleidscategorie zijn in deze regio goed voor slechts 11 hectare. Vanwege het relatief talrijke voorkomen van eenden, staat NNN overig op plaats twee qua dichtheid, voorafgegaan door NNN graslandtypen. Gele kwikstaart en Veldleeuwerik laten de hoogste dichtheden in de beleidscategorie ANLb zwaar beheer zien. De dichtheden in de beleidscategorieën ANLb legselbeheer en gangbaar boerenland ontlopen elkaar in deze regio niet veel.

Regio West-Friesland-Oost heeft van alle regio's de hoogste dichtheid voor Gele kwikstaart.

Oppervlak	412	82	1639	131	11	2276	Dichtheid					
	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	37	8	105	26	3	179	9,0	9,8	6,4	19,8	26,4	7,9
Wintertaling							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zomertaling		1				1	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Slobeend	6	4	5	4		19	1,5	4,9	0,3	3,1	0,0	0,8
Kuifeend	21	5	48	8	9	91	5,1	6,1	2,9	6,1	79,3	4,0
Scholekster	36	6	140	23		205	8,7	7,4	8,5	17,5	0,0	9,0
Kievit	38	12	111	68		229	9,2	14,7	6,8	51,9	0,0	10,1
Watersnip							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	12	15	73	45		145	2,9	18,4	4,5	34,3	0,0	6,4
Tureluur	6	15	28	62		111	1,5	18,4	1,7	47,3	0,0	4,9
Veldleeuwerik	1	2	1			4	0,2	2,5	0,1	0,0	0,0	0,2
Graspieper							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gele kwikstaart	13	9	153	5		180	3,2	11,0	9,3	3,8	0,0	7,9
Totaal	170	77	664	241	12	1164	41,2	94,4	40,5	183,8	105,7	51,1

De Gele kwikstaart bereikt in de regio West Friesland Oost de hoogste dichtheid van alle 23 hier beschouwde Noord-Hollandse regio's.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 40 tot 50 % is.

Op de dichtheidskaart is te zien dat in telperiode 1 vrij hoge dichtheden voorkwamen, met name in de randzones van het gebied die tegen het IJsselmeer aanliggen. Het is opvallend dat een gebied als Buiten- en Binnen-Uiterdijk ook in telperiode 4 nog relatief goed scoort, terwijl de kern in Polder Schellinkhout oost is verdwenen.

Over de polder het Grootslag en Polder de Drieban Kroonhove kunnen we niets zeggen over een verandering, want in telperiode 1 zijn deze telgebieden niet geïnventariseerd. We zien dat in telperiode 4 wel kernen van hoge dichtheid in beide gebieden voorkomen.

4.20 West-Friesland-West

De regio West-Friesland-West beslaat 10.302 hectare, en betreft de grootste regio. Ruim 75% betreft gangbaar boerenland, 15% valt onder de beleidscategorie ANLb legselbeheer.

Ook in deze West-Friese regio betreft 47% van het aangewezen AL-gebied type A11.02.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio West-Friesland-West gegeven.

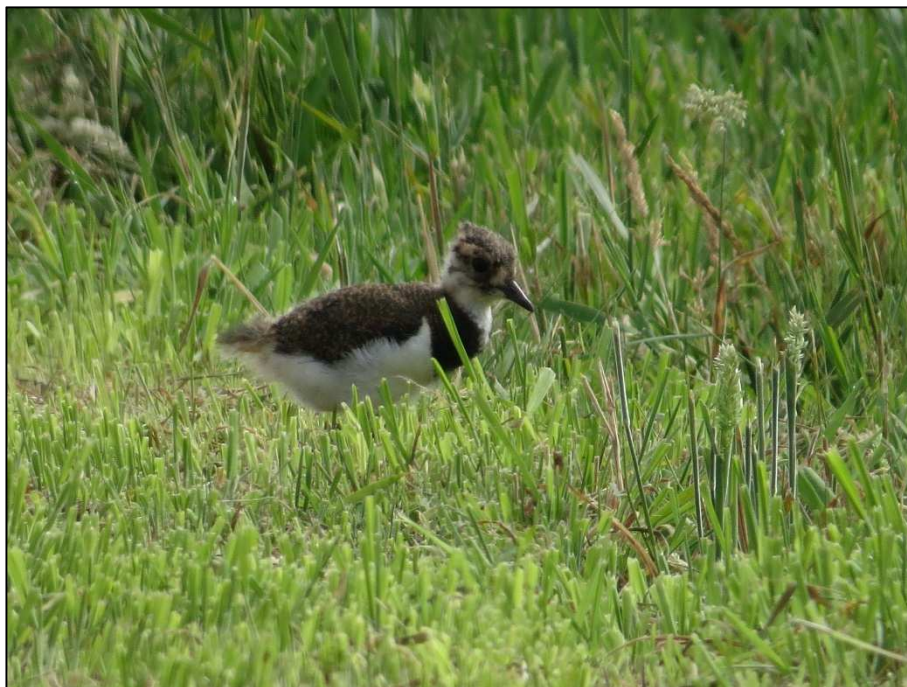
Scholekster en Kievit zijn in deze regio de talrijkste soorten, en komen tweemaal zo vaak voor als andere algemene soorten als Krakeend, Kuifeend en Grutto.

De Gele kwikstaart is in deze regio een stuk talrijker dan de Grutto, en bereikt de hoogste dichtheid in de beleidscategorie ANLb legselbeheer, terwijl de Grutto de hoogste dichtheden haalt in de beleidscategorie NNN graslandtypen. Het gaat echter om vrij kleine aantallen. Dit beeld wijkt af van dat in andere regio's. Met 5 territoria is het voorkomen van Veldleeuwerik marginaal te noemen.

Beleidscategorie NNN graslandtypen beslaat nog geen 5% van het oppervlak en kent duidelijk de hoogste dichtheid, gevolgd door de beleidscategorieën NNN overig en ANLb zwaar beheer.

De eendensoorten laten duidelijk de hoogste dichtheden zien in NNN overig, hetgeen ook in andere regio's het geval is.

Oppervlak	1494 308 7929 502 69					10302	Dichtheid					
	Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt		NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	
Krakeend	69	26	208	47	9	359	4,6	8,4	2,6	9,4	13,0	3,5
Wintertaling				1		1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Zomertaling	1					1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slobeend	11	4	22	10	4	51	0,7	1,3	0,3	2,0	5,8	0,5
Kuifeend	38	21	174	47	27	307	2,5	6,8	2,2	9,4	38,9	3,0
Scholekster	136	46	559	67	1	809	9,1	14,9	7,0	13,4	1,4	7,9
Kievit	155	39	536	116	5	851	10,4	12,7	6,8	23,1	7,2	8,3
Watersnip							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	74	58	187	149	3	471	5,0	18,8	2,4	29,7	4,3	4,6
Tureluur	32	37	83	81	6	239	2,1	12,0	1,0	16,2	8,6	2,3
Veldleeuwerik	1		2	2		5	0,1	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0
Graspieper	8	2	54	9		73	0,5	0,6	0,7	1,8	0,0	0,7
Gele kwikstaart	84	13	307	16	1	421	5,6	4,2	3,9	3,2	1,4	4,1
Totaal	609	246	2132	545	56	3588	40,8	79,9	26,9	108,7	80,7	34,8

De Kievit is de talrijkste soort in West Friesland West., hier een al bijna volgroeide pul.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 40 tot 50 % is. Hoewel er verschuivingen zijn in gebieden met hoge dichtheden zijn er ondanks de afname van weidevogels ook delen van deze regio waar weidevogels het relatief goed doen zoals in Polder Berkmeer en de lage Hoek. Met name voor de Grutto is op de grens van beide telgebieden in telperiode 4 een kern van hoge dichtheid te zien.

4.21 Wieringen

In de regio Wieringen is 1936 ha geïnventariseerd op weidevogels. De helft van dit oppervlak betreft beleidscategorie gangbaar boerenland, gevolgd door ANLb legselbeheer (22%) en NNN graslandtypen (15%).

In deze regio betreft 40% van het aangewezen AL-gebied type A11.02.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Wieringen gegeven.

De hoogste dichtheden komen voor in de beleidscategorie NNN graslandtypen, gevolgd door ANLb zwaar beheer.

De Scholekster is de talrijkste soort. Dat heeft te maken met de binding die deze vogels hier hebben met het Waddengebied. Behalve in de beleidscategorie NNN graslandtypen doet de soort het relatief erg goed in ANLb legselbeheer. Opvallend is ontbreken van Veldleeuweriken als broedvogel.

De dichtheid van de Graspieper (4 territoria per 100 hectare) is hoger dan in andere regio's, met de hoogste dichtheden in de beleidscategorie NNN graslandtypen. Zoals ook in veel andere regio's is vastgesteld bereiken een aantal eendensoorten de hoogste dichtheid in de beleidscategorie NNN overig. Het belang van deze beleidscategorie moet echter niet overschat worden, want het gaat maar op een gering oppervlak.

Oppervlak						1936	Dichtheid					
	439	195	958	302	42		ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgT	NNNo	
Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgT	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgT	NNNo	Tot
Krakeend	10	8	8	27	3	56	2,3	4,1	0,8	8,9	7,1	2,9
Wintertaling				1		1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,1
Zomertaling				1		1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,1
Slobeend		1	1	12	5	19	0,0	0,5	0,1	4,0	11,9	1,0
Kuifeend	3	6	4	11	2	26	0,7	3,1	0,4	3,6	4,7	1,3
Scholekster	64	21	64	47		196	14,6	10,8	6,7	15,6	0,0	10,1
Kievit	35	6	33	87		161	8,0	3,1	3,4	28,8	0,0	8,3
Watersnip							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	2	21	10	70		103	0,5	10,8	1,0	23,2	0,0	5,3
Tureluur	13	19	8	75		115	3,0	9,7	0,8	24,8	0,0	5,9
Veldleeuwerik							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Graspieper	12	9	18	36	2	77	2,7	4,6	1,9	11,9	4,7	4,0
Gele kwikstaart	8	3	14	6		31	1,8	1,5	1,5	2,0	0,0	1,6
Totaal	147	94	160	373	12	786	33,5	48,2	16,7	123,4	28,5	40,6

De Tureluur komt in de regio Wieringen meer voor dan de Grutto.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 50 tot 60 % is.

De kernen met hoge dichtheden zijn kleiner geworden en meer verbrokken geraakt. Dat is goed te zien op de dichtheidskaart van Grutto (zie Bijlage 6).

4.22 Wormer en Jisperveld eo

De regio Wormer en Jisperveld en omstreken betreft 4372 hectare. Ruim 40% van het oppervlak bestaat uit gangbaar boerenland, gevolgd door de beleidscategorie NNN graslandtypen die met 1360 hectare 30% van het oppervlak voor zijn rekening neemt.

In deze regio betreft 2% van het aangewezen AL-gebied type A11.02.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Wormer en Jisperveld en omstreken gegeven.

De gemiddelde dichtheid voor alle soorten bedraagt 56,7 broedpaar per 100 hectare. De steltlopers zijn hier, samen met de Krakeend, het meest talrijk.

De hoogste dichtheden worden gevonden op ANLb zwaar beheer, direct gevolgd door NNN graslandtypen. De eendensoorten vertonen een voorkeur voor NNN graslandtypen, terwijl dat in andere regio's vaak NNN overig is. De Gele kwikstaart is de enige soort die de hoogste dichtheid heeft in de beleidscategorie ANLb legselbeheer.

Opvallend is dat de dichtheid van Kievit, Grutto en het hoogste ligt in de categorie ANLb zwaar beheer.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 50 tot 60 % is.

Oppervlak	355 246 1866 1361 545 4372					Dichtheid						
	Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo
Krakeend	25	25	92	170	24	336	7,0	10,2	4,9	12,5	4,4	7,7
Wintertaling							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zomertaling				2		2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Slobeend	12	15	24	95	1	147	3,4	6,1	1,3	7,0	0,2	3,4
Kuifeend	1	6	11	48	15	81	0,3	2,4	0,6	3,5	2,8	1,9
Scholekster	33	20	100	167		320	9,3	8,1	5,4	12,3	0,0	7,3
Kievit	81	72	119	303	1	576	22,8	29,3	6,4	22,3	0,2	13,2
Watersnip							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	66	76	78	304		524	18,6	31,0	4,2	22,3	0,0	12,0
Tureluur	36	26	52	130	1	245	10,1	10,6	2,8	9,6	0,2	5,6
Veldleeuwerik	11	10	3	68		92	3,1	4,1	0,2	5,0	0,0	2,1
Graspieper	7	9	18	89	9	132	2,0	3,7	1,0	6,5	1,7	3,0
Gele kwikstaart	6	1	3	12		22	1,7	0,4	0,2	0,9	0,0	0,5
Totaal	278	260	500	1388	51	2477	78,4	105,9	26,8	102,0	9,4	56,7

4.23 Zeevang en Kogen

De regio Zeevang en Kogen beslaat een oppervlakte van 4640 hectare. Ook hier is beleidscategorie gangbaar boerenland de grootste qua oppervlak, gevolgd door ANLb legselbeheer (28%) en ANLb zwaar beheer (13%). In deze regio is alleen agrarisch natuurtype A11.01 Weidevogelgrasland in openlandschap aangewezen.

Aantallen en dichtheden

In onderstaande tabel (voor legenda zie Tabel 8) zijn de vastgestelde aantallen territoria en de dichtheden (aantal territoria per 100 ha) voor de regio Zeevang en Kogen gegeven.

Met een gemiddelde dichtheid van 58,5 broedpaar per 100 hectare behoort Zeevang en Kogen, met regio's als Wormer en Jisperveld en omstreken, West-Friesland Oost en Callantsoog en omstreken, tot de middenmoot. De hoogste dichtheden komen voor in NNN graslandtypen. Dat geldt hier ook voor Gele kwikstaart en Veldleeuwerik, gevolgd door ANLb zwaar beheer.

De Kievit is het de talrijkste soort, gevolgd door Grutto en Krakeend. De eendensoorten vertonen de hoogste dichtheden in de beleidscategorie NNN graslandtypen, in tegenstelling tot veel andere regio's waar deze groep vaak de hoogste dichtheid in NNN overig haalt.

Veranderingen

Op de veranderingenkaart (zie Bijlage 5) is te zien dat de afname van het aantal weidevogels tussen periode 1 en 4 in deze regio 20 tot 30 % is. In het zuidoosten van de regio, tegen Edam aan, zijn weidevogels sterk afgenomen, zo laten de dichtheidskaarten zien (zie Bijlage 6), ook de Grutto.

Oppervlak	1326	620	21195	526	51	4641	Dichtheid					
Naam \Categorie	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot	ANLbL	ANLbZ	Gb	NNNgt	NNNo	Tot
Krakeend	122	97	122	101	3	445	9,2	15,7	5,8	19,2	5,9	9,6
Wintertaling	1			1		2	0,1	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Zomertaling							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slobeend	33	30	11	34		108	2,5	4,8	0,5	6,5	0,0	2,3
Kuifeend	5	8	1	21	2	37	0,4	1,3	0,0	4,0	3,9	0,8
Scholekster	114	71	101	104		390	8,6	11,5	4,8	19,8	0,0	8,4
Kievit	255	165	139	297	2	858	19,2	26,6	6,6	56,5	3,9	18,5
Watersnip							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grutto	121	150	51	205	1	528	9,1	24,2	2,4	39,0	2,0	11,4
Tureluur	66	82	30	97		275	5,0	13,2	1,4	18,4	0,0	5,9
Veldleeuwerik	1			21		22	0,1	0,0	0,0	4,0	0,0	0,5
Graspieper		1		1		2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0
Gele kwikstaart	9	9	12	17		47	0,7	1,5	0,6	3,2	0,0	1,0
Totaal	727	613	467	899	8	2714	54,8	98,9	22,0	170,9	15,7	58,5

5 Trends op soortniveau

In dit hoofdstuk worden de trends op soortniveau voor de provincie Noord-Holland beschreven per beleidscategorie. Hiervoor zijn de gegevens van het Weidevogelmeetnet gebruikt.

De resultaten van de TRIM-analyse van de provinciale meetnetplots blijken flink te verschillen per soort (zie voor methode §2.9). De resultaten worden daarom per soort besproken. Twee vragen staan hierbij centraal.

- ♣ Wat is de waargenomen overall trend?
- ♣ Is de trend anders in NNN/ANLb plots dan in plots in gangbaar boerenland?

De antwoorden op deze vragen betreffen een feitelijke weergave van de gegevens. Ze zijn statistisch getoetst.

Interpretatie van gegevens

De feitelijke beschrijving van de trend en verschillen in trends (vraag 1 en 2) zijn gebaseerd op de uitkomsten van een TRIM model. Deze zijn weergegeven in Tabel 13 en de grafieken bij de soortbeschrijvingen. In de grafieken wordt een “overall trend” en een trend voor beide afzonderlijke beleidscategorieën gepresenteerd. De overall trend geeft een indicatie van de trend voor de twee onderscheiden categorieën samen (NNN/ANLb en gangbaar). In het algemeen kwamen in het referentiejaar al meer territoria voor in de NNN/ANLb plots dan in de gangbare plots. Een verdubbeling van territoria in gangbare plots heeft dan ook een veel minder groot effect op de overall trend dan een verdubbeling in NNN/ANLb plots.

De grotere aantallen territoria in NNN/ANLb plots in referentiejaar 1990 kunnen ook verklaard worden doordat de telplots NNN/ANLb een groter oppervlakte bestrijken dan de gangbare plots. Dit is onderzocht en blijkt inderdaad het geval te zijn. Het netto oppervlakte van alle NNN/ANLb plots is 2553 ha en dat van alle gangbare plots 1700 ha. Er is een modelvariant gemaakt waarin voor

Tabel 13.

Uitkomsten van het TRIM-model, met in groen aangegeven of sprake is van een significant verschil tussen gangbaar boerenland en NNN/ANLb (zie tekst).

soort	Geschat aantal territoria in 1990 (index = 1)	Trend 1990-2006	Trend 2006-2021	P waarde effect beleid
Gele kwikstaart	141	Matige afname	Sterke toename	0
Graspieper	131	Matige afname	Matige toename	0,028
Grutto	1761	Matige afname	Matige afname	0
Kievit	1706	Matige afname	Matige afname	0,01
Krakeend	35	Sterke toename	Matige toename	0,134
Kuifeend	142	Stabiel	Stabiel	0,019
Scholekster	1256	Matige afname	Matige afname	0,002
Slobeend	193	Matige afname	Matige toename	0
Tureluur	483	Matige toename	Matige afname	0
Veldleeuwerik	492	Sterke afname	stabiel	0

dit effect gecorrigeerd wordt. Dit kan door de aantallen in gangbare plots 1,5 keer zwaarder te wegen dan de aantallen in NNN/ANLb plots. Hieruit komen echter geen andere resultaten. Er is daarom voor het ongecorrigeerde model gekozen.

Het geschat aantal territoria in 1990 geeft een indicatie van de aantallen die in 1990 zijn waargenomen in het meetnet. Het betreft hier een grove schatting, want niet getelde plots zijn bijgeschat. De trends in de periode 1990-2006 en de periode 2006-2021 komen overeen met de gerapporteerde trends in jaarboek boerenlandvogels 2021. Het betreft de "overall" trend over deze periode. In de kolom 'P-waarde effect beleid' wordt aangegeven of er een significant verschil aanwezig is tussen de trendlijnen van beleidscategorie gangbaar en NNN/ANLb. Een P-waarde van 0,05 of kleiner geeft aan dat er een significant verschil is tussen de twee trendlijnen.

In onderstaande paragrafen wordt per soort de trend in het meetnet besproken aan de hand van de figuren. De vraag is of het beleid, in de vorm van inrichting- en beheermaatregelen in het NNN en ANLb, effect heeft op de trend van de verschillende soorten.

Alleen voor de Krakeend kon geen significant verschil worden gevonden in de ontwikkeling van de stand wanneer de periode voor 2006 vergeleken wordt met die erna.

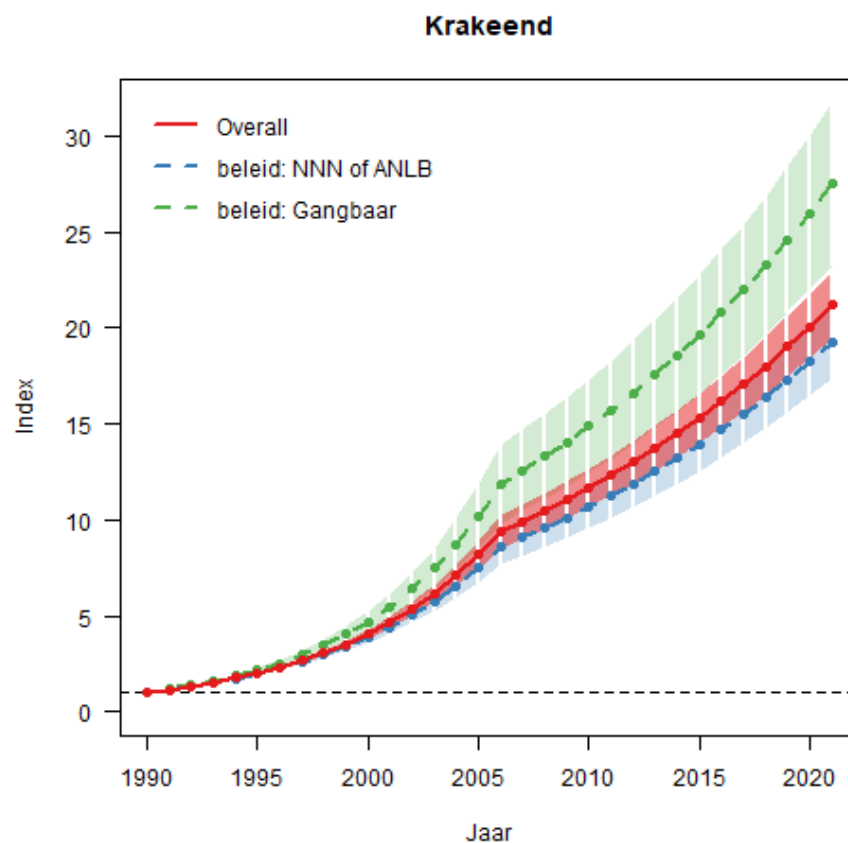
5.1.1 Krakeend

Waargenomen overall trend

De Krakeend vertoont een sterke toename in periode 1990-2006 en een matige toename in periode 2006-2021.

Effecten beleid op trend

Het beleid heeft voor deze soort geen effect gehad. De Krakeend neemt in beide beleids categorieën (sterk) toe. In referentiejaar 1990 werden slechts enkele tientallen territoria in het meetnet vastgesteld. In 2021 is op gangbare plots dit aantal wel 27 keer zoveel. In absolute aantallen zitten er echter meer Krakeenden in NNN/ANLb plots dan in gangbare plots. Dit is te zien aan de overall trend die dichterbij de NNN/ANLb lijn ligt dan bij de gangbare lijn. Over het hele meetnet genomen (overall trend) liggen de aantallen 21 keer hoger dan in 1990.

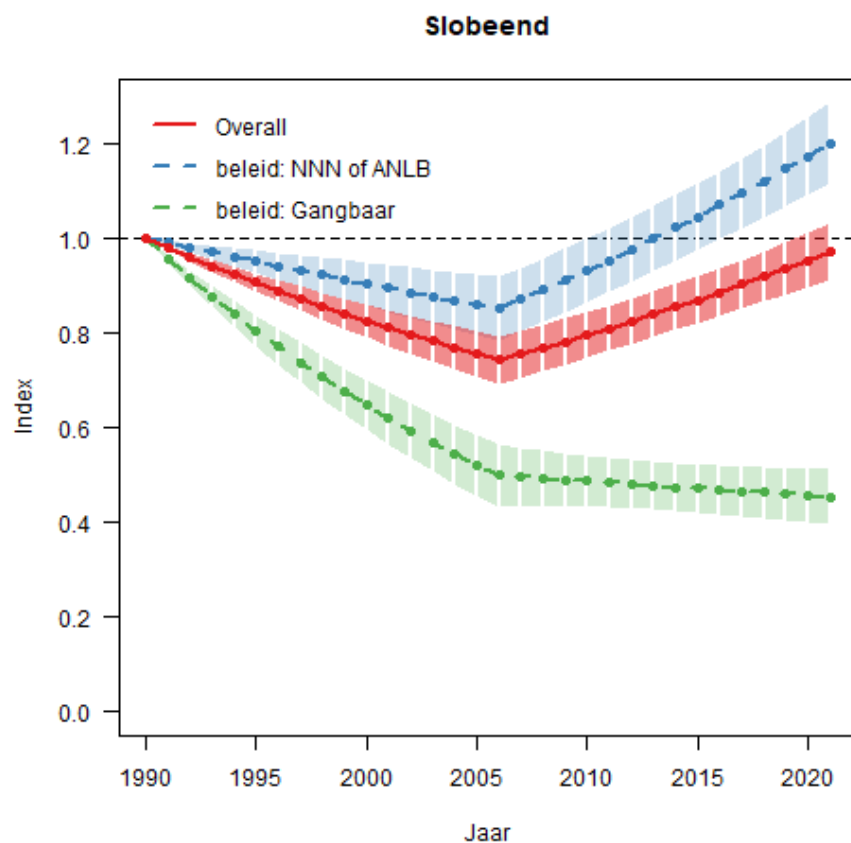
5.1.2 Slobeend

Waargenomen overall trend

De Slobeend vertoont een matige afname in periode 1990-2006 en in periode 2006-2021 een matige toename.

Effecten beleid op trend

Het beleid heeft effect op de trends van Slobeend. In periode 1990-2006 is een lichte daling te zien in NNN/ANLb plots, terwijl in gangbare plots er sprake was van een sterke daling. Na 2006 herstellen de aantallen van de Slobeend zich in de NNN/ANLb plots. In de gangbare plots nam de soort verder af, hoewel in een minder snel tempo. Uiteindelijk resteert in 2021 in de gangbare plots nog 45% van de aantallen van 1990. Op de NNN/ANLb plots ligt het niveau in 2021 20% hoger dan in 1990. Over het totaal (overall trend) liggen de aantallen in 2021 net onder het niveau van 1990.

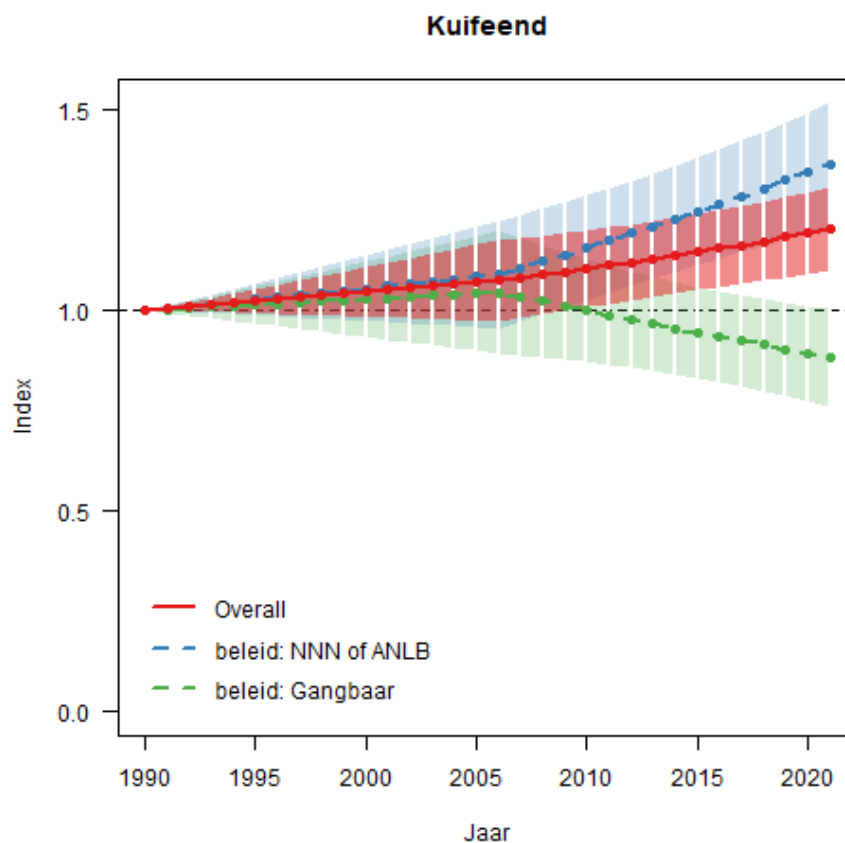
5.1.3 Kuifeend

Waargenomen overall trend

De (overall) trend voor Kuifeend is stabiel voor periode 1990-2021.

Effecten beleid op trend

Het beleid heeft een duidelijk effect op de trend van Kuifeend. Tot 2006 is de trend in beide beleids categorieën stabiel. Na 2006 vertoont de Kuifeend een afname in gangbare plots en een toename in NNN/ANLb plots.

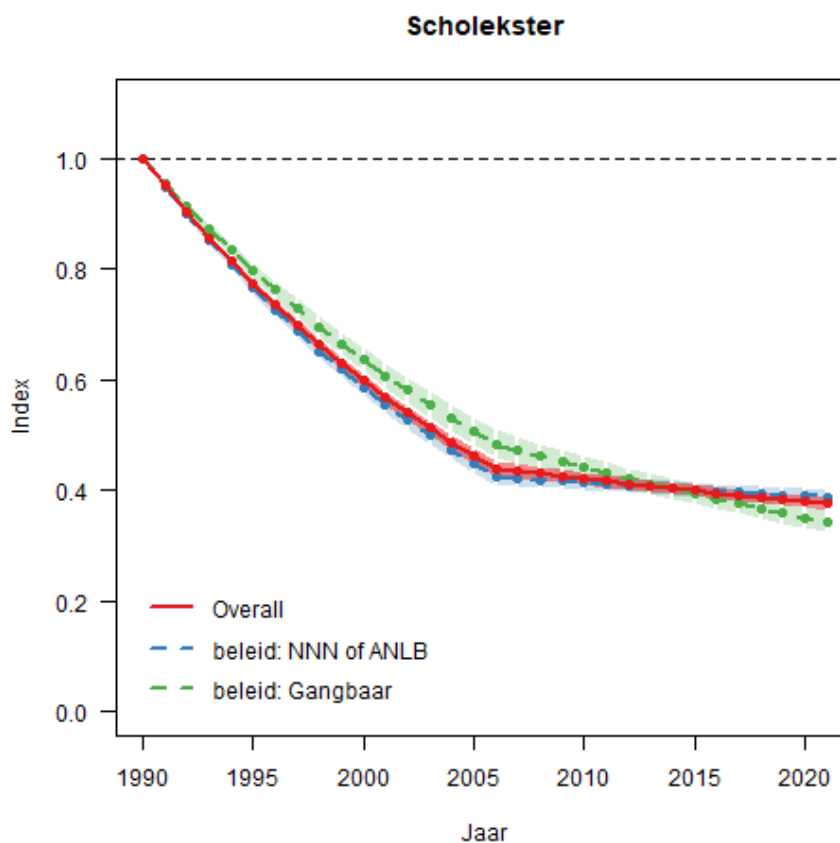
5.1.4 Scholekster

Waargenomen overall trend

De Scholekster vertoont een matige afname in de gehele periode 1990-2021.

Effecten beleid op trend

Vergeleken met andere soorten heeft het beleid een relatief gering effect op de trend van de Scholekster. In de periode 1990-2006 was de afname in gangbare plots vergelijkbaar met de afname in NNN/ANLb plots. Na 2006 nemen de aantallen wat sneller af in gangbare plots dan in NNN/ANLb plots. In 2021 resteert slechts 38% van de aantallen die in 1990 in het totale meetnet zijn waargenomen (overall trend).

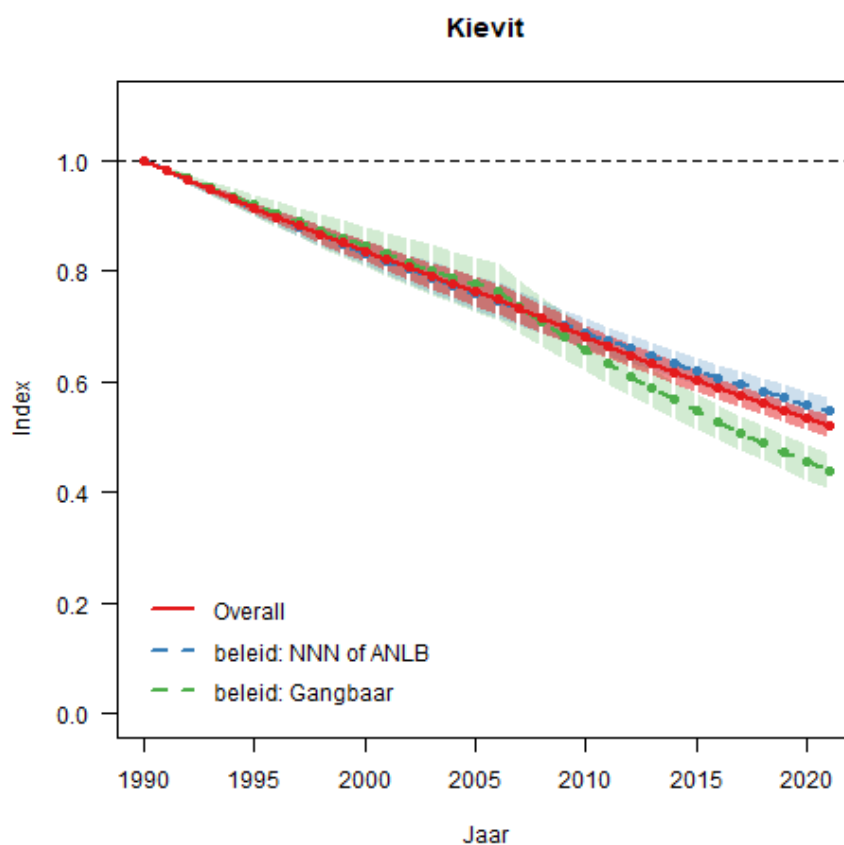
5.1.5 Kievit

Waargenomen overall trend

In de periode 1990-2021 vertoont de Kievit vertoont een matige afname.

Effecten beleid op trend

Vanaf 2006 is een effect van het beleid zichtbaar op de trend. In periode 1990-2006 vertoont de Kievit een vergelijkbare afname in gangbare plots als in NNN/ANLb plots. Na 2006 versnelt de afname in de gangbare plots ten opzichte van NNN/ANLb plots. In 2021 zit in de gangbare plots nog 44% van de aantallen die in 1990 aanwezig waren en in de NNN/ANLb plots 55% van de aantallen die in 1990 aanwezig waren.

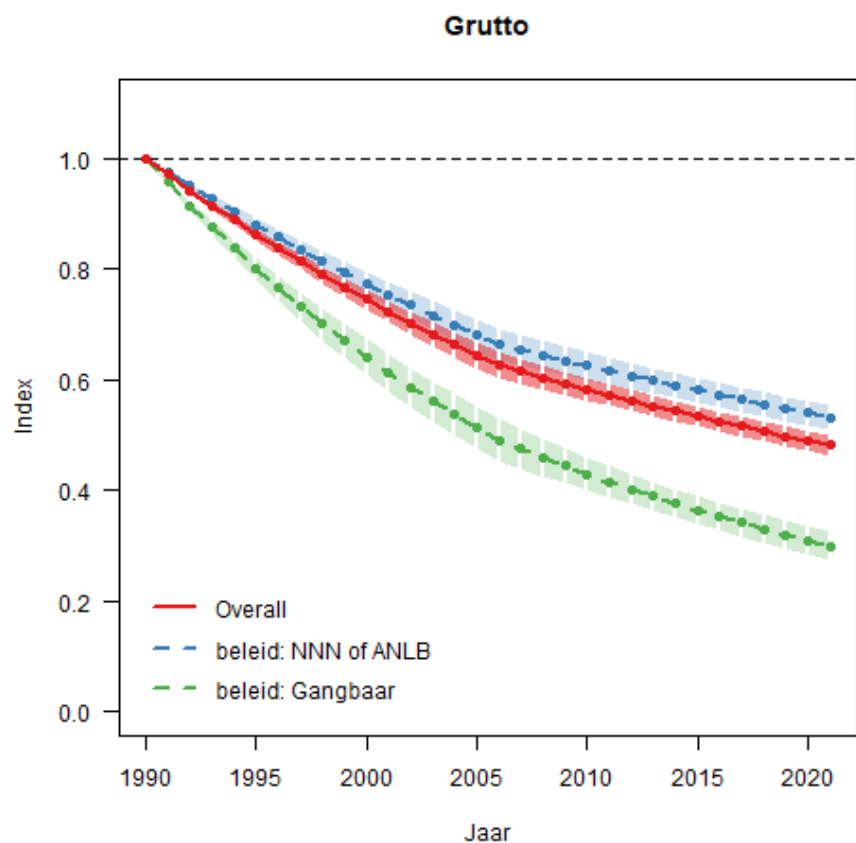
5.1.6 Grutto

Waargenomen overall trend

De Grutto vertoont een matige afname van in de gehele periode 1990-2021.

Effecten beleid op trend

Het beleid heeft een effect op de trend van de Grutto. De afname in NNN/ANLb plots verloopt minder snel dan in gangbare plots. In 2021 zit in de gangbare plots nog ongeveer 30% van de aantallen die in 1990 aanwezig waren en in NNN/ANLb plots 53% van de aantallen die in 1990 aanwezig waren.

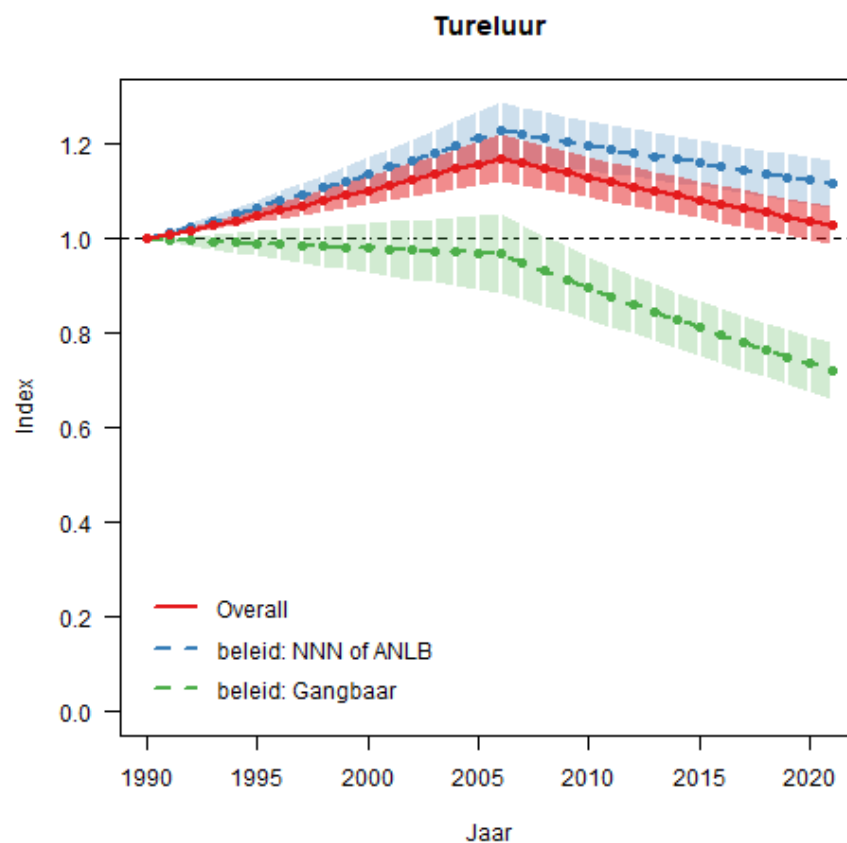
5.1.7 Tureluur

Waargenomen overall trend

De Tureluur vertoont een matige toename in de periode 1990-2006 en een matige afname in de periode 2006-2021.

Effecten beleid op trend

Het beleid heeft effect op de trend van Tureluur. In de gangbare plots is geen sprake van een toename in de periode 1990-2006, maar is de populatie stabiel. Na 2006 gaan de aantallen in zowel NNN/ANLb plots als in gangbare plots achteruit. De daling is in gangbare pots sneller gegaan dan in NNN/ANLb plots.

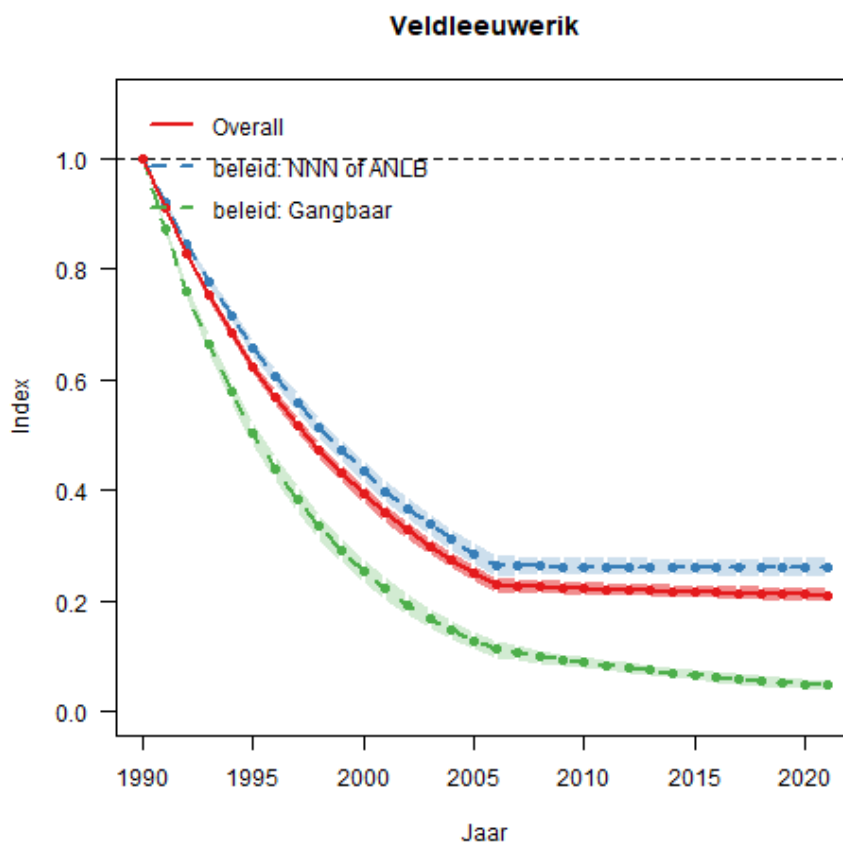
5.1.8 Veldleeuwerik

Waargenomen overall trend

De Veldleeuwerik vertoont een sterke afname in de periode 1990-2006 en is in de periode 2006-2021 stabiel.

Effecten beleid op trend

Het beleid heeft effect op de trends van Veldleeuwerik. In gangbare plots nam de Veldleeuwerik sneller af in de periode 1990-2006. Na 2006 vertoont de Veldleeuwerik in de gangbare plots nog steeds een negatieve trend. In NNN/ANLb plots is de trend vanaf 2006 stabiel. De aantallen Veldleeuwerik in gangbare plots liggen in 2021 op 5% van de aantallen die in 1990 zijn waargenomen. In NNN/ANLb plots ligt dit percentage op 26%.

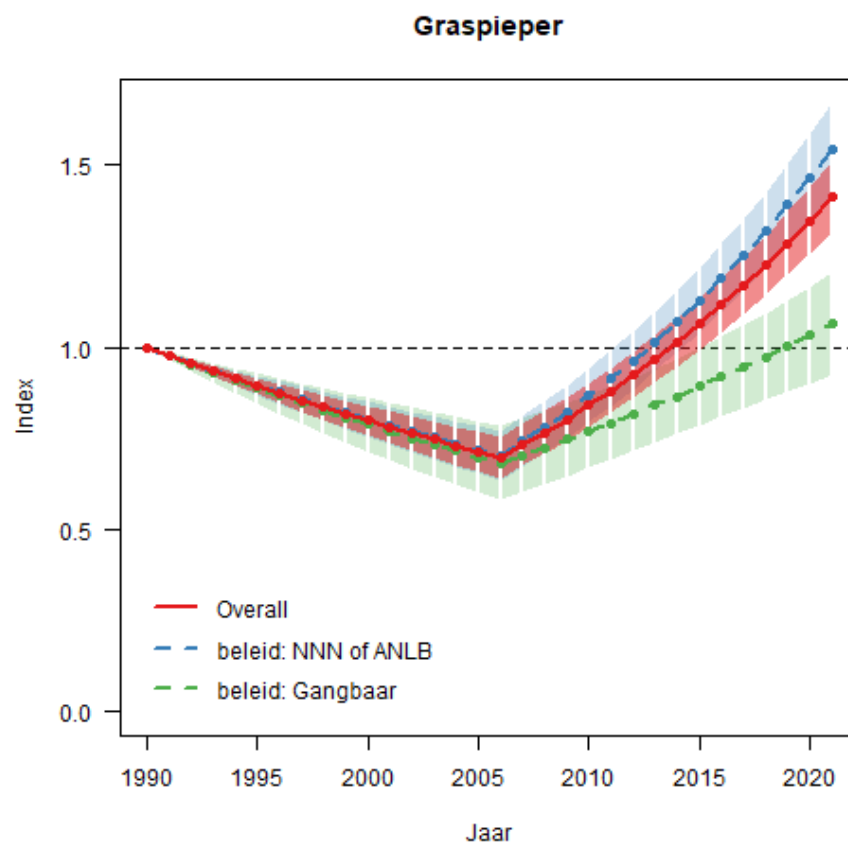
5.1.9 Graspieper

Waargenomen overall trend

De Graspieper laat een matige afname zien in periode 1990-2006 en een matige toename in periode 2006-2021.

Effecten beleid op trend

Vanaf 2006 zijn effecten van het beleid zichtbaar. In periode 1990-2006 laat de Graspieper een vergelijkbare afname zien in zowel gangbare plots als in NNN/ANLb plots. Vanaf 2006 neemt de soort sterker toe in NNN/ANLb plots dan in gangbare plots. In de NNN/ANLb plots liggen de aantallen Graspiepers in 2021 ongeveer 1,5 keer zo hoog als in 1990. In de gangbare plots liggen de aantallen net boven het niveau van 1990.

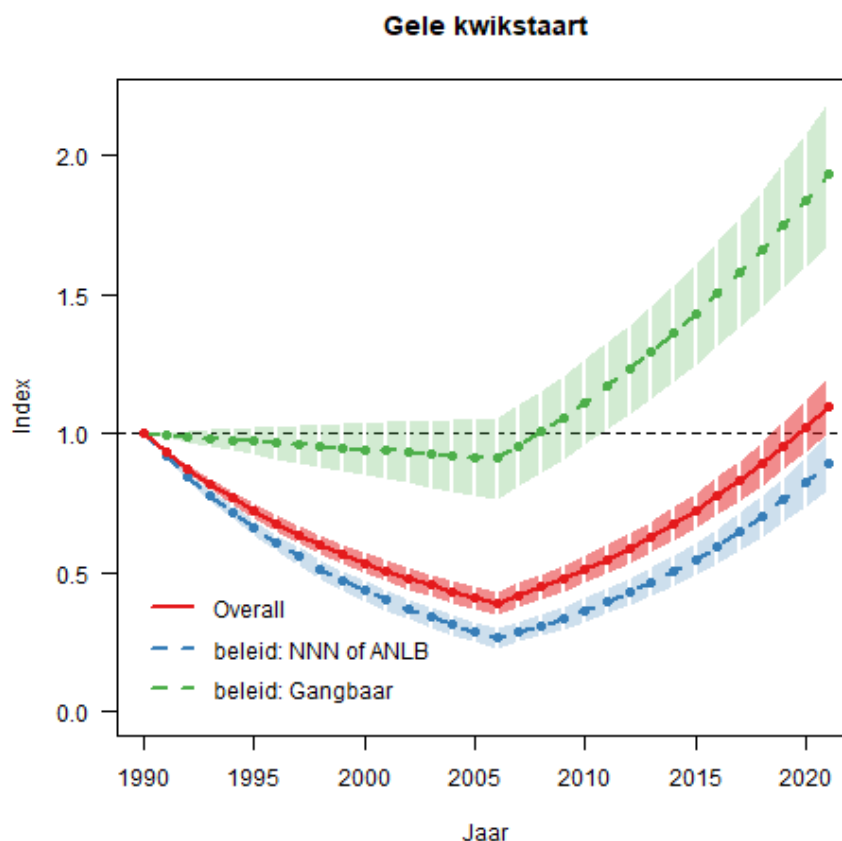
5.1.10 Gele kwikstaart

Waargenomen overall trend

De Gele kwikstaart laat een matige afname zien in periode 1990-2006 en een sterke toename in periode 2006 -2021. De totale aantallen (overall trend) komt in 2021 weer net boven het niveau van 1990 uit.

Effecten beleid op trend

Er zijn verschillen aangetroffen in aantalsontwikkeling tussen gangbaar boerenland en NNN/ANLb. In gangbare plots is de trend tot 2006 vrijwel stabiel, terwijl in NNN/ANLb een afname plaats vond. Na 2006 nemen de aantallen in gangbare plots sterker toe dan in NNN/ANLb plots. Ondanks de sterke toename in gangbare plots (bijna een verdubbeling in 2021 ten opzichte van 1990), ligt de overall trend net boven het niveau van 1990. Dit komt doordat er in 1990 al relatief meer Gele kwikstaarten in NNN/ANLb plots zaten dan in gangbare plots.

5.1.11 Samenvatting trendanalyse

De resultaten van de TRIM-analyse zijn als volgt samen te vatten:

- ♣ De soorten Grutto, Kievit, Scholekster en Tureluur vertonen vanaf 2006 een afname in NNN/ANLb plots en een significant snellere afname in gangbare plots. De eerste drie genoemde soorten namen in 1990-2006 ook al af en zijn ten opzichte van het referentiejaar 1990 meer dan gehalveerd in aantal. Het aantal Tureluurs zit in 2021 ongeveer op het niveau van 1990.
- ♣ Veldleeuwerik, Graspieper en Gele kwikstaart laten verschillende trends zien. De Veldleeuwerik is als broedvogel bijna verdwenen op gangbaar boerenland, terwijl in NNN/ANLb plots nog 26% van het niveau van 1990 over is. Graspieper en Gele kwikstaart laten juist een toename in aantal zien vanaf 2006. Graspieper doet het beter in NNN/ANLb plots en Gele kwikstaart doet het als enige soort beter in gangbare plots.
- ♣ Kuifeend, Krakeend en Slobeend kwamen in referentiejaar 1990 met relatief lage aantallen voor in de meetnetplots. Kuifeend en Slobeend nemen vanaf 2006 toe in NNN/ANLb plots, terwijl de trend in gangbaar boerenland juist negatief was. De Krakeend neemt in alle beleidscategorieën toe.
- ♣ In absolute aantallen zitten meer weidevogels per hectare in NNN/ANLb plots dan in gangbare plots (mediaan over alle getelde jaren). Dit is weergegevens in Figuur 1. In deze figuur zijn de telplots gerangschikt van telplots met veel weidevogels (bovenaan) naar telplots met weinig weidevogels (onderaan). In Figuur 1 is een “diagonaal” te zien van telplots met veel oppervlak NNN/ANLb bovenaan, naar telplots met veel oppervlak gangbaar aan de onderzijde.

6 Ontwikkeling weidevogelstand

In hoofdstuk 5 zijn de trends op soortniveau in beeld gebracht. In dit hoofdstuk wordt de ontwikkeling van de weidevogelstand op basis van de gegevens van twee telperioden onderzocht, zowel op provinciaal niveau als op regionaal niveau. Het gaat om telperiode 1 (1993-2001) en telperiode 4 (2018-2020). Ook wordt onderzocht wat de verandering is tussen verschillende beleidscategorieën van telperiode 1 op telperiode 4.

6.1 Regionale veranderingen

In Tabel 14 is per regio weergegeven wat het op weidevogels getelde oppervlak is, de berekende dichtheid en de verandering tussen de twee telperioden (in %). Uit de tabel blijkt dat in nagenoeg alle regio's een afname heeft plaatsgevonden. Polder de Schermer en Polder Katwoude spannen daarbij de kroon met meer dan 80% afname. In de regio's Amstelland en Zeevang en Kogen is de afname veel minder sterk geweest, maar ook hier gaat het om een afname van bijna een kwart van het aantal territoria ten opzichte van telperiode 1. De gegevens uit Tabel 14 zijn in Bijlage 5 weergegeven

Tabel 14.
Beschouwd oppervlak in ha in periode 1 (Opp P1) en periode 4 (Opp P4) en dichtheid in aantal territoria per 100 ha in periode 1 en 4 (DH P1 en DH P4) en verschil, zie tekst.

regio	Opp P1	Opp P4	DH P1	DH P4	verschil %
Amstelland	2637,8	2637,8	75,8	62,2	-18
Callantssoog eo	910	1120,4	81,3	44,3	-56
Castricum en Limmen	1309,7	1670,4	156	74,3	-63
De Kampen eo	213,2	213,2	109,7	71,7	-35
Eilands- en Mijzenpolder	2680,2	2680,2	107,8	75,4	-30
Gooi- en Vechtstreek	1022,1	1022,1	99,7	32	-68
Haarlem en Spaarnwoude	922,7	922,7	109,6	38	-65
Harger- en Pettemerpolder eo	1627,3	1627,3	68	20,6	-70
Ilperveld, Oostzanerveld eo	3502	4184,9	96,3	68,7	-40
Omgeving Alkmaardermeer	1058,6	1995,7	192,8	101,5	-72
Omgeving Heiloo en Alkmaar	2115,4	2192	123,4	32,8	-74
Omgeving Schagen	2698,5	3738,9	61,2	29,6	-65
Polder de Schermer	760,1	1469,3	102	31,2	-84
Polder Katwoude	807,6	807,6	119,7	22,9	-81
Polder Westzaan eo	2007,7	2007,7	118,8	70,6	-41
Texel	6924	9797,3	60,5	37,1	-57
Uithoorn	555,1	555,1	28,3	13,5	-52
Waterland en Marken	3920,1	3920,1	97,4	60	-38
West-Friesland-Oost	938,6	2275,7	40,8	51,1	-48
West-Friesland-West	6010,3	10301,7	34,7	34,8	-41
Wieringen	1436,7	1936,1	62,6	40,6	-52
Wormer en Jisperveld eo	4197,2	4372,2	109,1	56,7	-50
Zeevang en Kogen	4640,7	4640,7	79,7	58,5	-27
Gemiddelde			92,8	49	-53,3

op een kaart. Het kaartbeeld laat zien dat in de westelijke regio's de afname over het algemeen groter is geweest dan in Laag Holland en West Friesland.

De gemaakte dichtheidskaarten van beide telperiodes zijn te vinden in Bijlage 6. Voor beide periodes is een kaart te zien voor alle weidevogels samen en een kaart met alleen de dichtheid van Grutto.

Het eerste dat opvalt is dat de hotspots met meer dan 100 territoria per 100 ha in gebieden tegen de duinen aan (Omgeving Heiloo en Alkmaar, Harger- en Pettemerpolder, Omgeving Schagen, Callantsoog en omstreken) in telperiode 4 zijn verdwenen, evenals de hotspots in de regio Gooi- en Vechtstreek. Ook in Laag Holland trekken de kernen met hoogste weidevogeldichtheden steeds meer terug naar de meest kansrijke gebieden. De hotspots worden steeds kleiner. Hempolder, Westwouderpolder en de Krommenieër Woudpolder lijken hun kernen met hoge dichtheden grotendeels te behouden. In de regio West-Friesland West zien we juist enkele hotspots ontstaan, zoals in Polder Berkmeer en Polder de Lage Hoek.

6.2 Veranderingen per beleidscategorie

In Figuur 6 zijn de veranderingen weergegeven tussen periode 1 en 4 voor de onderscheiden beleidscategorieën. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen NNN en het overige gebied. Uit Figuur 6 blijkt dat zowel in het NNN als in het overige gebied weidevogels duidelijk zijn afgenomen. Buiten NNN zijn weidevogels sterker afgenomen dan in het NNN. Voor de beleidscategorieën NNN overig en in ANLb zwaar beheer is sprake van een duidelijk geringere afname dan voor de overige categorieën.

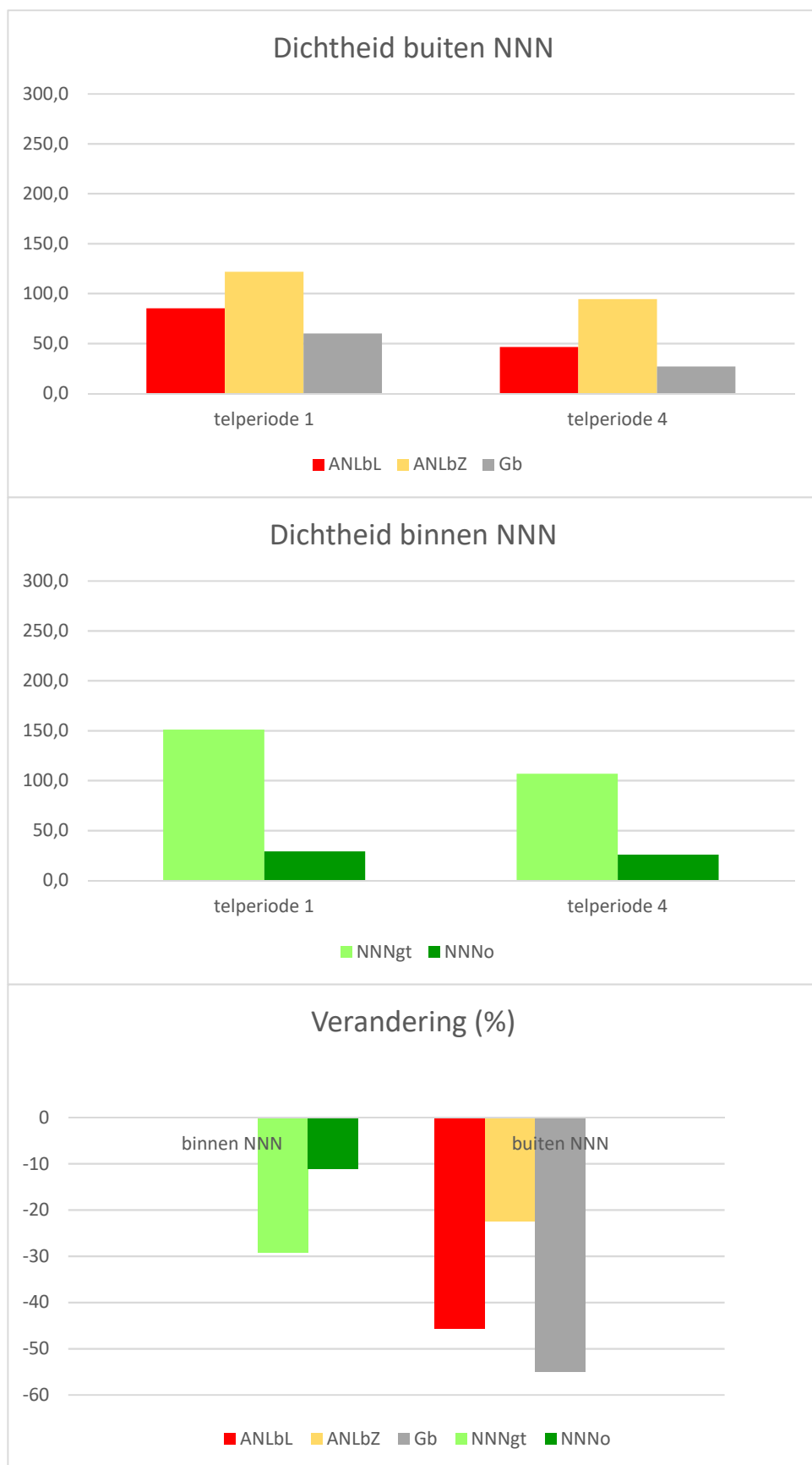
Voor NNN overig gaat het om lage dichtheden omdat deze terreinen sowieso minder geschikt zijn voor weidevogels. Het gaat bijvoorbeeld om oevers, poelen, houtwallen, meren en bosschages. Deze elementen zijn qua kwaliteit vermoedelijk niet erg veranderd sinds telperiode 1, terwijl het echte weidevogelbiotoop wel drastisch is veranderd sinds telperiode 1.

De categorie ANLb zwaar beheer betreft het zwaardere weidevogelbeheer als uitgesteld maaien en verhoogd peilbeheer. Opvallend is dat in deze categorie weidevogels minder zijn achteruitgegaan dan in NNN graslandtypen.

Duidelijk is dat de sterkste afname heeft plaatsgevonden in gangbaar boerenland en in iets minder mate in gebied dat in 2021 onder legselbeheer viel.

Figuur 6.
Verandering in
dichtheid van
weidevogels voor de
onderscheiden
beleidscategorieën
tussen periode 1 en 4.

7

Samenvatting en conclusies

In de periode 2018-2020 zijn van 13 soorten weidevogels op 66.088 ha verspreid over de provincie Noord-Holland in het totaal 32.143 territoria bepaald.

De Kievit is met 7430 territoria de talrijkste soort (23%), gevolgd door Grutto (5236, 16%), Scholekster (4956, 15%), Krakeend (3861, 12%) en Tureluur (3141, 10%).

Van de 23 onderscheiden regio's heeft de regio Omgeving Alkmaardermeer de hoogste dichtheid aan weidevogels, en de regio Uithoorn de laagste dichtheid.

Om de gegevens te analyseren zijn vijf beleidscategorieën onderscheiden:

- ♣ ANLb legselbeheer.
- ♣ ANLb zwaar beheer.
- ♣ Gangbaar boerenland.
- ♣ NNN graslandtypen.
- ♣ NNN overig.

De beleidscategorie met de hoogste dichtheid is NNN graslandtypen (106,8 broedpaar per 100 ha, bijna 17% van het totale oppervlak), met ANLb zwaar beheer als goede tweede (94,5 broedpaar per 100 ha, bijna 7% van het totale oppervlak). Tussen deze twee categorieën kon geen verschil worden gevonden.

In de categorie ANLb legselbeheer (46,4 territoria per 100 ha, 20% van het oppervlak) worden minder territoria aangetroffen dan in ANLb zwaar beheer of NNN graslandtypen (statistisch getoetst). De beleidscategorie gangbaar boerenland heeft ten opzichte van de categorie ANLb legselbeheer ook weer minder territoria (statistisch getoetst).

Ruim de helft van het onderzochte areaal is gangbaar boerenland, gebied waar in 2021 geen ANLb beheerpakketten zijn afgesloten. Deze categorie scoort, met een gemiddelde dichtheid aan weidevogels van 27 territoria per 100 ha, nauwelijks hoger dan NNN overig.

De categorie NNN overig had de laagste dichtheid aan weidevogels (25,8 territoria per 100 ha). Dit komt omdat deze categorie veelal ongeschikt biotoop betreft voor de meeste soorten, zoals rietland, bosjes en waterpartijen.

Trends

Van Wintertaling, Zomertaling en Watersnip konden vanwege de lage aantallen geen trends bepaald worden. De vastgestelde trends tussen de overige tien soorten lopen behoorlijk uiteen. Voor de meeste soorten is de trend over de periode 1990-2006 negatiever

dan de trend over de periode 2006-2021, met uitzondering van Tureluur (neemt eerst toe, daarna af), Kievit (neemt in tweede periode sneller af) en Krakeend (lijkt in de tweede periode minder snel toe te nemen, maar geen significant verschil).

Voor alle tien de onderzochte soorten is er een significant verschil in ontwikkeling van de stand tussen plots met voornamelijk gangbaar boerenland en plots met voornamelijk NNN/ANLb. Uit de gegevens blijkt dat alleen Krakeend en Gele kwikstaart het beter doen in gangbaar boerenland, de overige soorten beter in NNN/ANLb.

Vergelijking periode 1 en 4

In alle 23 regio's zijn weidevogels afgenomen, het minst in Amstelland (minder dan 25%) en in mindere mate in Laag Holland en West Friesland. De afname was met meer dan 75% het sterkst in de regio's Polder de Schermer en Polder Katwoude.

De afname van weidevogels is het sterkst geweest in gangbaar boerenland en in gebieden waar in 2021 sprake was van legselbeheer.

Uit de gepresenteerde gegevens blijkt dat de dichtheden aan weidevogels in zowel de beleidscategorie NNN graslandtypen als in de categorie ANLb zwaar beheer het hoogste zijn én het minste zijn afgenomen.

Opvallend is dat de afname in de categorie NNN graslandtypen wat groter is geweest dan het gebied dat in 2021 onder ANLb zwaar beheer viel. Daarmee is duidelijk dat het wat zwaardere agrarisch natuurbeheer positief uitpakt voor weidevogels.

Een vergroting van het oppervlak met de zwaardere pakketten agrarisch natuurbeheer en voor weidevogels ingericht NNN zal de weidevogelstand positief beïnvloeden. Daarbij is en blijft goed weidevogelbeheer maatwerk.

8

Aanbevolen en geraadpleegde literatuur

- BIJLSMA, R.G., F. HUSTINGS & C.J. CAMPHUYSEN, 2001. *Algemene en schaarse vogels van Nederland*. Haarlem/Utrecht.
- BUIJS, J. & M. SAMWEL-MANTINGH, 2019. *Een onderzoek naar mogelijke relaties tussen de afname van weidevogels en de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen op veehouderijbedrijven*. Buijs Agro-Services, Bennekom, april 2019.
- BIRDLIFE INTERNATIONAL, 2015. *European Red List of Birds*. Luxemburg: Office for official Publications of the European Communities.
- DIJK, A.J. VAN, 1996. *Handleiding Broedvogel Monitoring Project (Broedvogelinventarisatie in proefvlakken)*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- DIJK, A.J. VAN, 2004. *Handleiding Broedvogel Monitoring Project (Broedvogelinventarisatie in proefvlakken)*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- DIJK, A.J. VAN & A. BOELE, 2011. *Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- EDELMAN, G. & WITTEVELDT, M 2019. *Trendberekeningen weidevogelmeetnet 2019*. Achtergronddocument. intern Rapport Provincie Noord-Holland.
- JAARBOEK BOERENLANDVOGELS 2021. LANDSCHAP NOORD HOLLAND.
- KENTIE, R., J. HOOIJMEIJER, K. TRIMBOS, N. GROEN & T. PIERSMA 2013. *Intensified agricultural use of grasslands reduces growth and survival of precocial shorebird chicks*. Journal of Applied Ecology 50: 243-251.
- KLEUNEN, A. VAN, R. FOPPEN & C. VAN TURNHOUT, 2017. *Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels 2016 volgens Nederlandse en IUCN-criteria*. Sovon-rapport 2017/34. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- OOSTERVELD E.B., L.W. BRUINZEEL & E. WYMENGA, 2014. *Ecologie van weidevogels: Kennisbundeling voor bescherming en beheer*. A&W-rapport 1831, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- PANNEKOEK, J. & STRIEN, A. VAN. 2015. *TRIM 3 manual (Trends and Indices for Monitoring data)*. Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg.
- SCHARRINGA, C.J.G., W. RUITENBEEK & P.J. ZOMERDIJK, 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN), Landschap Noord-Holland.
- TEUNISSEN W.A. & VAN KLEUNEN A. 2001. *Weidevogels inventariseren in cultuurland. Handleiding Nationaal Weidevogelmeetnet*. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

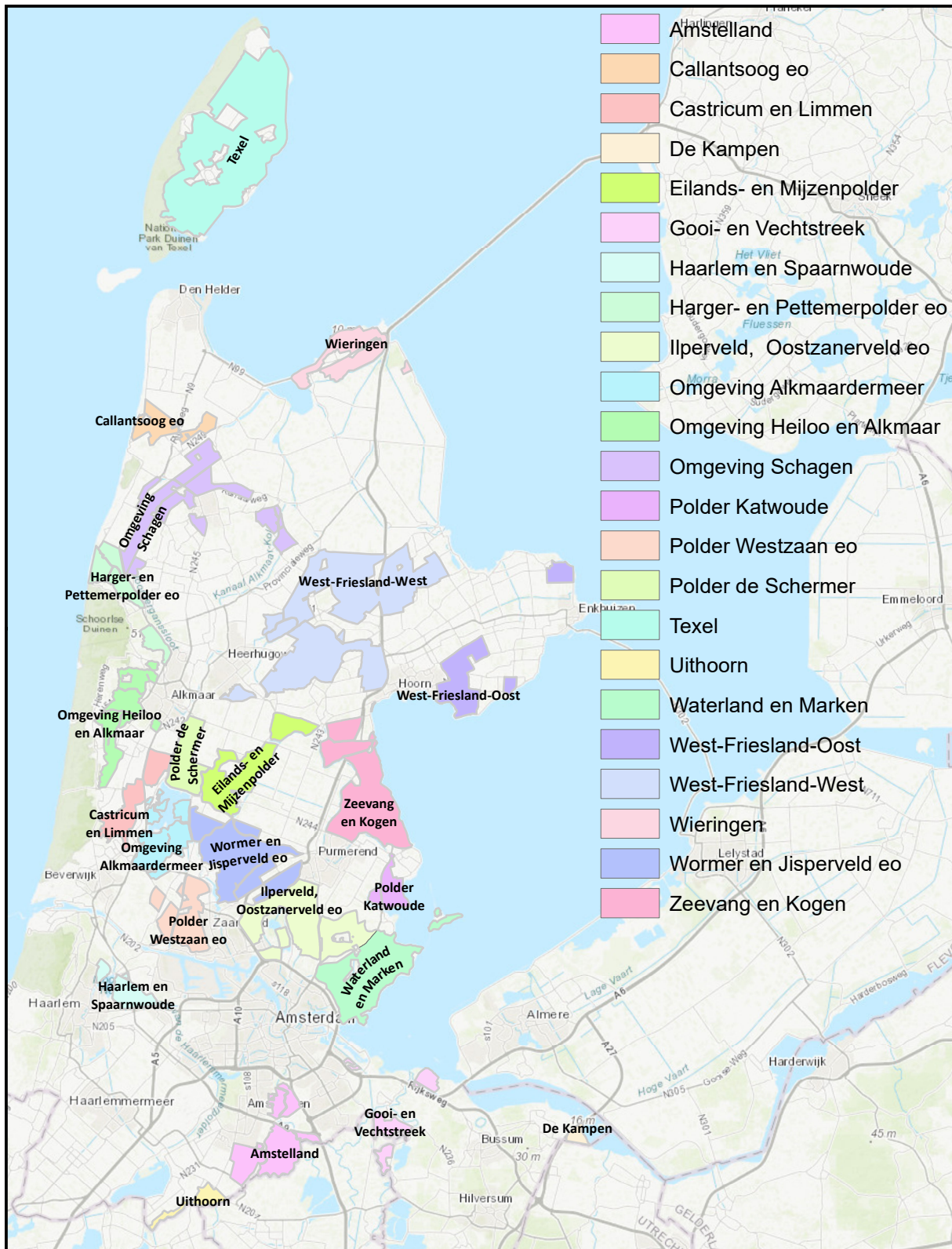
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND 2018. *Vogelatlas van Nederland. Broedvogels, wintervogels en 40 jaar verandering*. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- VAN BEEK, J.G, R.F. VAN ROSMALEN, B.F. VAN TOOREN, EN P.C. VAN DER MOLEN (ALLEN RED.), 2014. *Werkwijze Natuurmonitoring en – Beoordeling Natuurnetwerk en Natura 2000/PAS (+ 2 bijlagedocumenten)*. BIJ12, Utrecht.
- VAN 'T VEER, R & C.J.G. SCHARRINGA, 2008. *Weidevogelonderzoek Laag Holland 2006, analyse en interpretatie van de aangetroffen soorten, aantallen en dichtheden in 30.000 hectare weidevogelgebied*. Landschap Noord-Holland, maart 2008.
- VERGEER J.W., A.J. VAN DIJK, A. BOELE, J. VAN BRUGGEN & F. HUSTINGS, 2016. *Handleiding Sovon broedvogelonderzoek: Broedvogel Monitoring Project en Kolonievogels*. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- WYMENGA, E., R. GRIFFIOEN & M. ENGELMOER 2000. *Het meten van resultaten van weidevogelpakketten in de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer*. A&W-rapport 226. Altenburg & Wymenga, Veenwouden.

9 Bijlagen

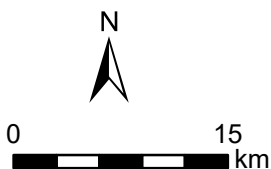
Bijlage 1	Ligging regio's in Noord-Holland
Bijlage 2	Telperiode per regio in periode 1
Bijlage 3	Ligging agrarische leefgebieden
Bijlage 4	Verspreidingskaarten weidevogels per regio
Bijlage 5	Afname weidevogels tussen telperiode 1 en 4
Bijlage 6	Dichtheidskaarten

Bijlage 1 Ligging regio's in Noord-Holland

Ligging regio's

NATUURLIJKE ZAKEN

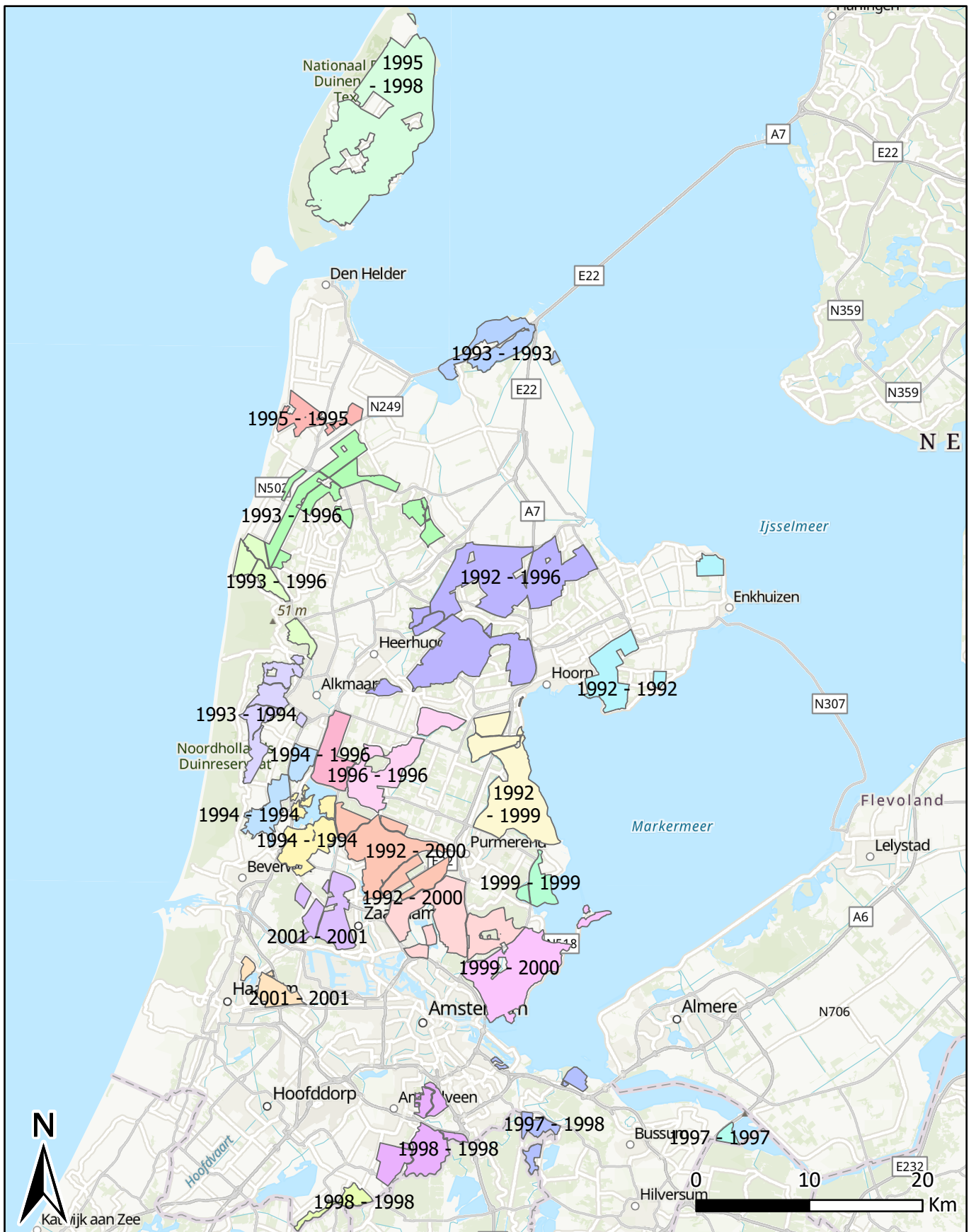

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bijlage 2 Telperiode per regio in periode 1

Regio	Telperiode 1
Amstelland	1998 - 1998
Callantsoog eo	1995 - 1995
Castricum en Limmen	1994 - 1994
De Kampen eo	1997 - 1997
Eilands- en Mijzenpolder	1996 - 1996
Gooi- en Vechtstreek	1997 - 1998
Haarlem en Spaarnwoude	2001 - 2001
Harger- en Pettemerpolder eo	1993 - 1996
Ilperveld, Oostzanerveld eo	1992 - 2000
Omgeving Alkmaardermeer	1994 - 1994
Omgeving Heiloo en Alkmaar	1993 - 1994
Omgeving Schagen	1993 - 1996
Polder de Schermer	1994 - 1996
Polder Katwoude	1999 - 1999
Polder Westzaan eo	2001 - 2001
Texel	1995 - 1998
Uithoorn	1998 - 1998
Waterland en Marken	1999 - 2000
West-Friesland-Oost	1992 - 1992
West-Friesland-West	1992 - 1996
Wieringen	1993 - 1993
Wormer en Jisperveld eo	1992 - 2000
Zeevang en Kogen	1992 - 1999

Telperiode 1

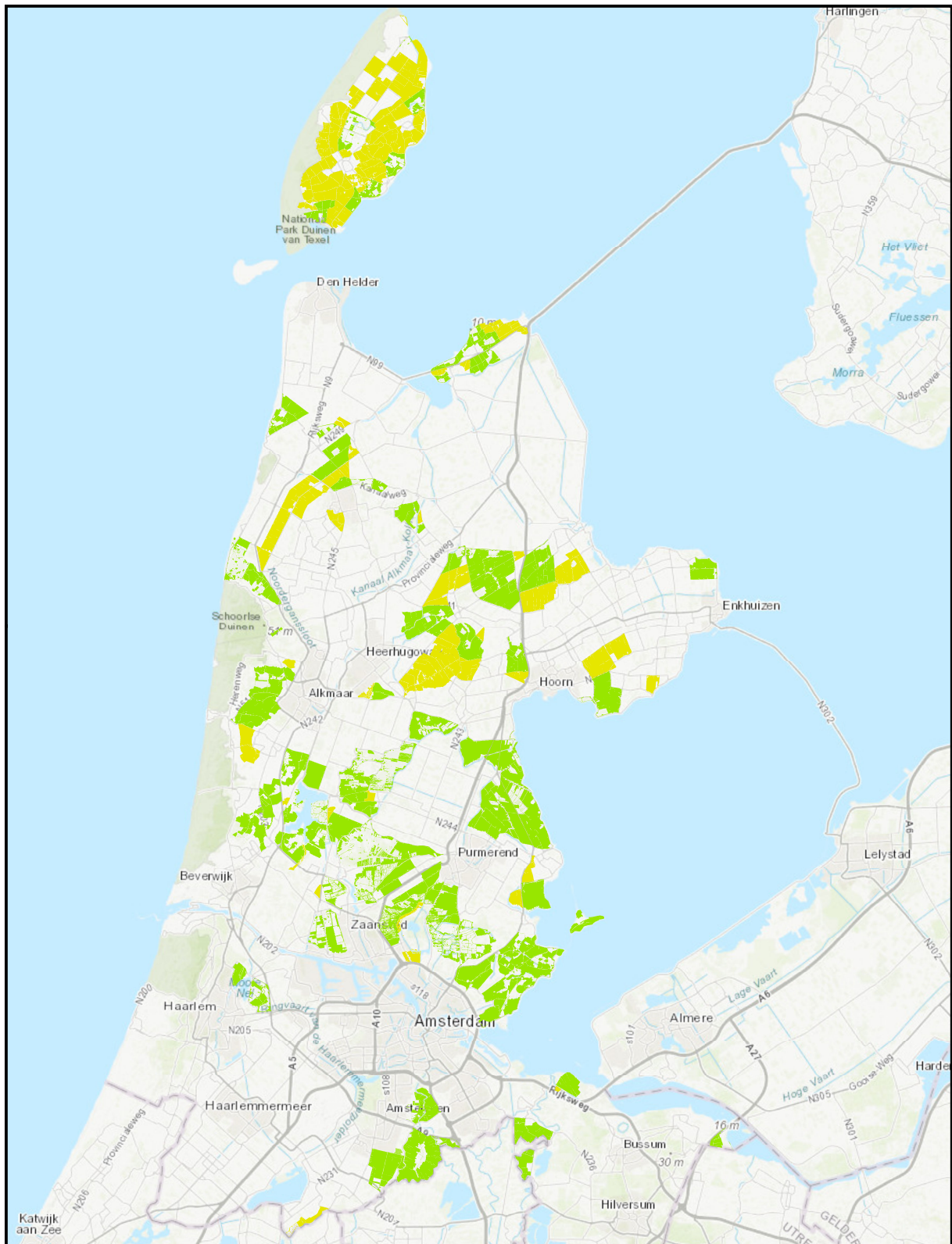
 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

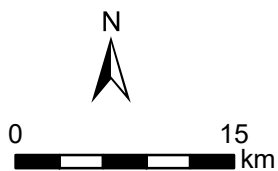
Bijlage 3 Ligging agrarische leefgebieden

A11.01, Weidevogelgrasland in open landschap

A11.02, Weidevogelland met riet of opgaande begroeiing

Ligging agrarische leefgebieden

- A11.01
- A11.02

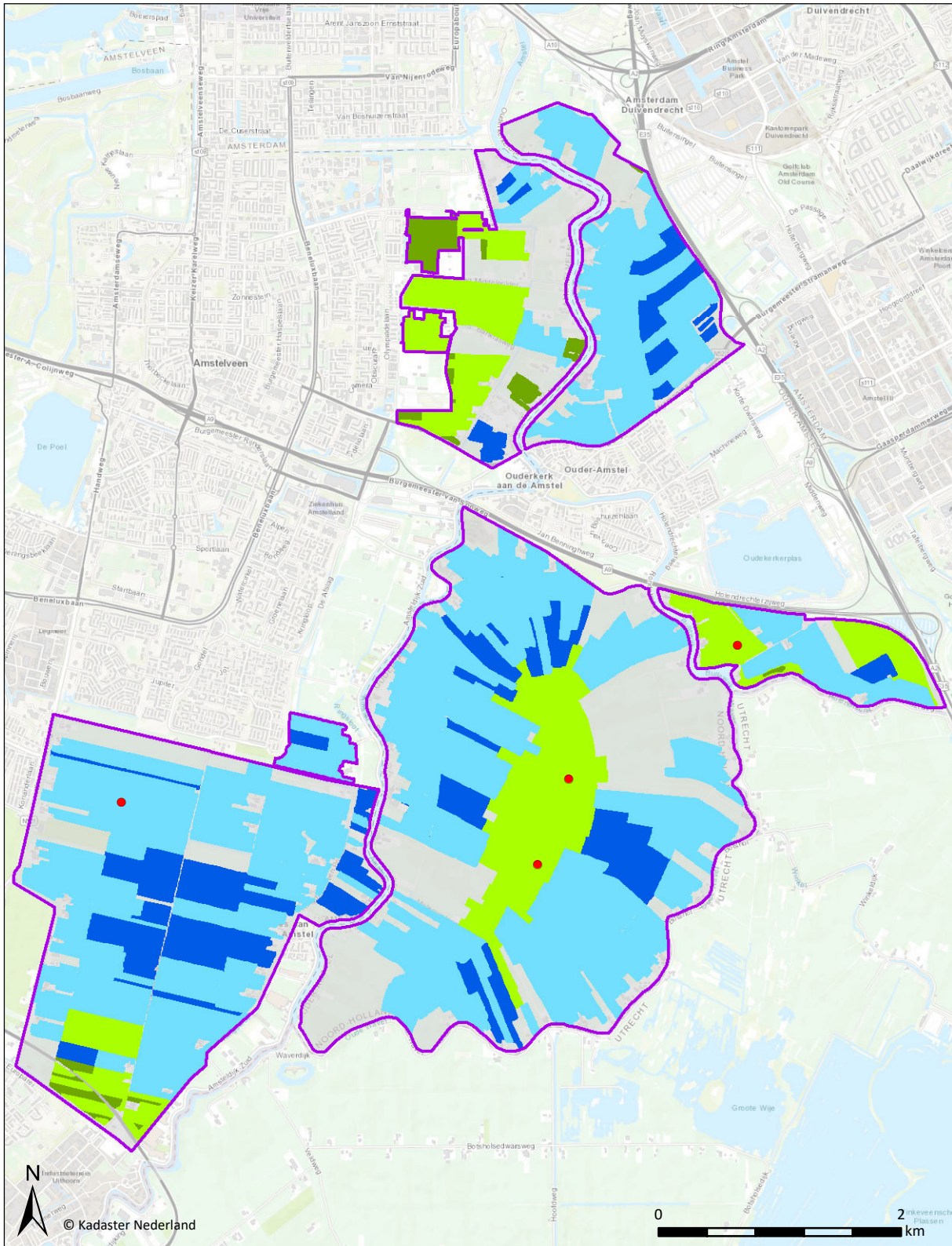

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bijlage 4 Verspreidingskaarten weidevogels per regio

Amstelland

Verspreidingskaart 2018

• **Wintertaling**

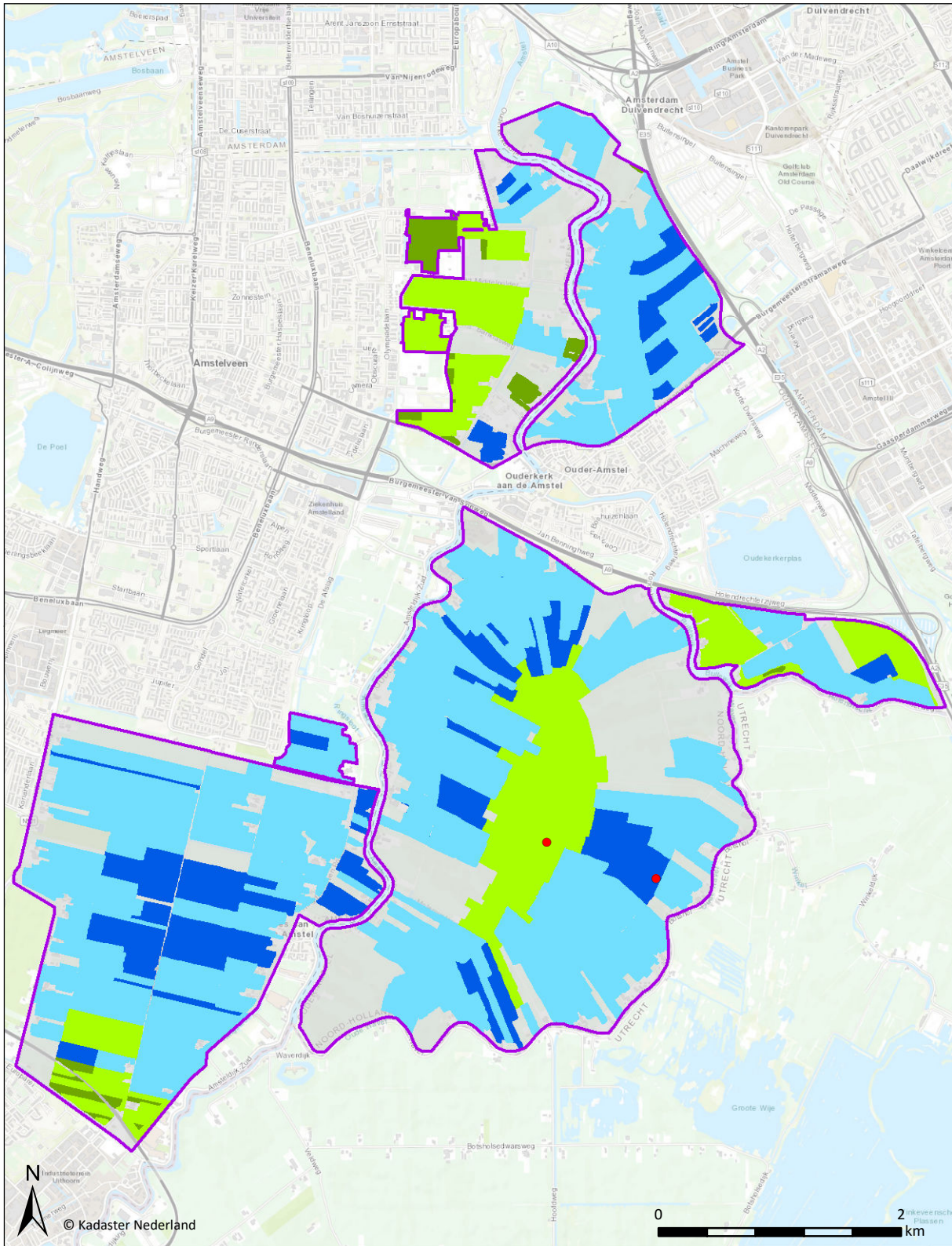
4 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Amstelland

Verspreidingskaart 2018

• Zomertaling

2 territoria

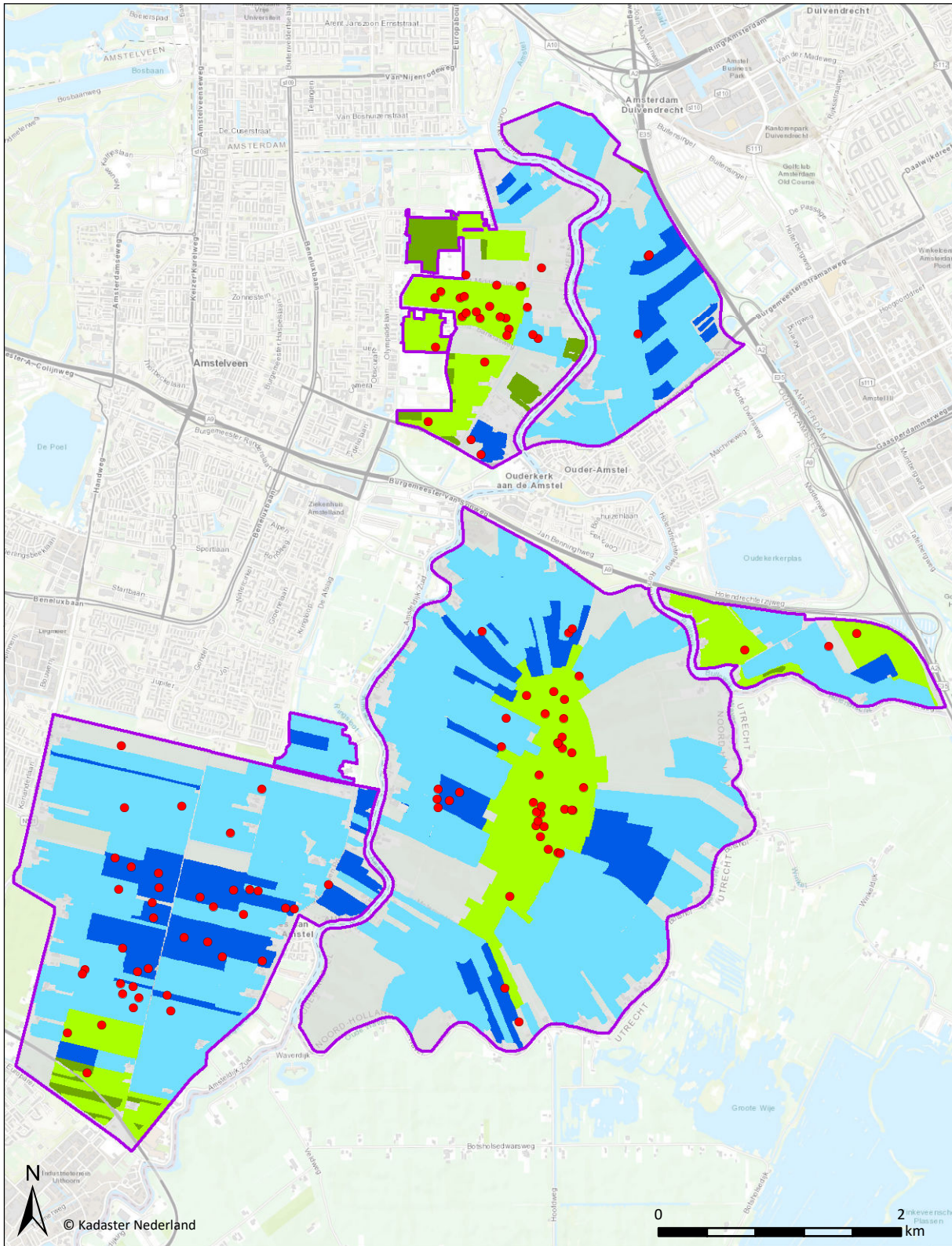
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Amstelland

Verspreidingskaart 2018

• Slobeend

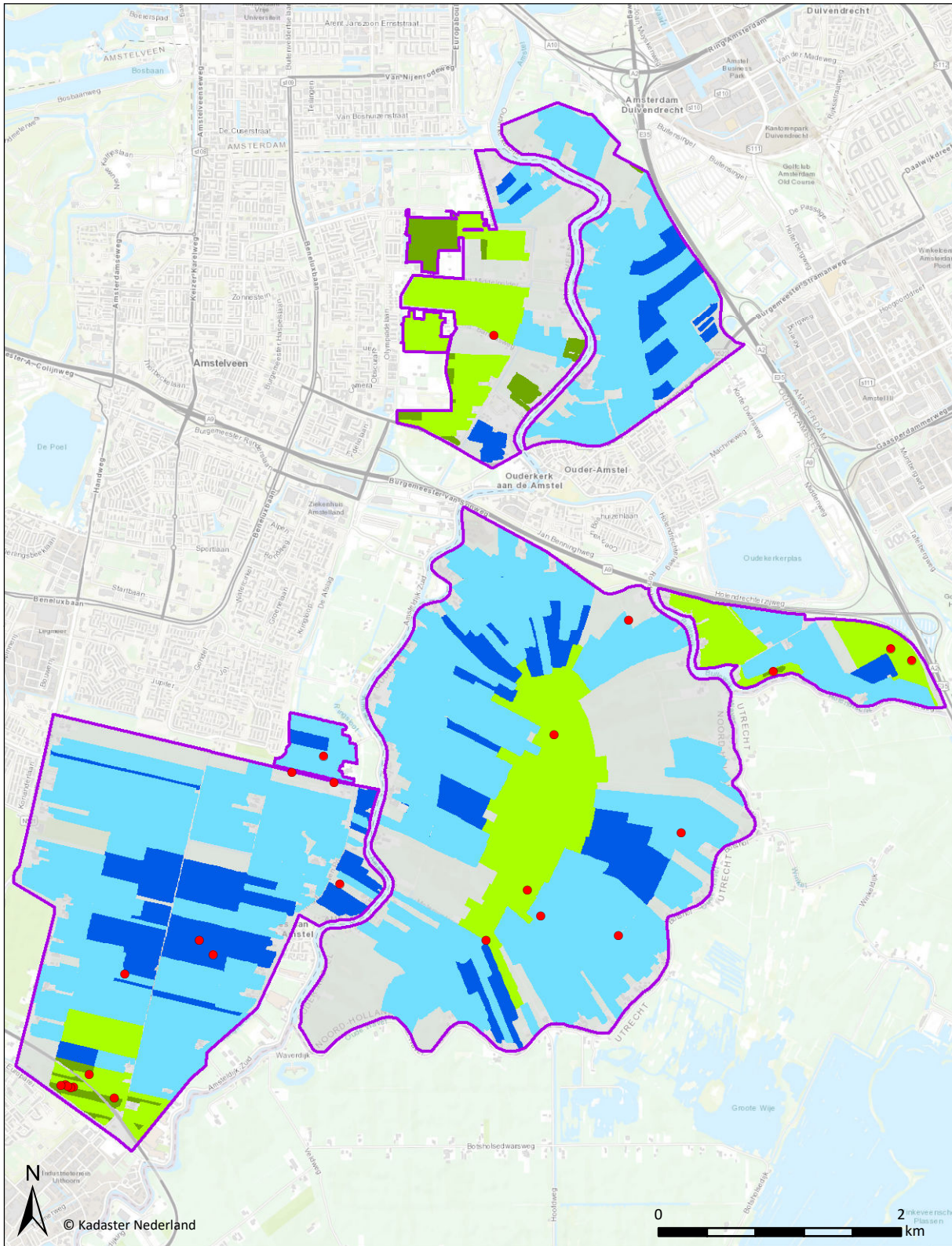
112 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Amstelland

Verspreidingskaart 2018

• **Kuifeend**

25 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

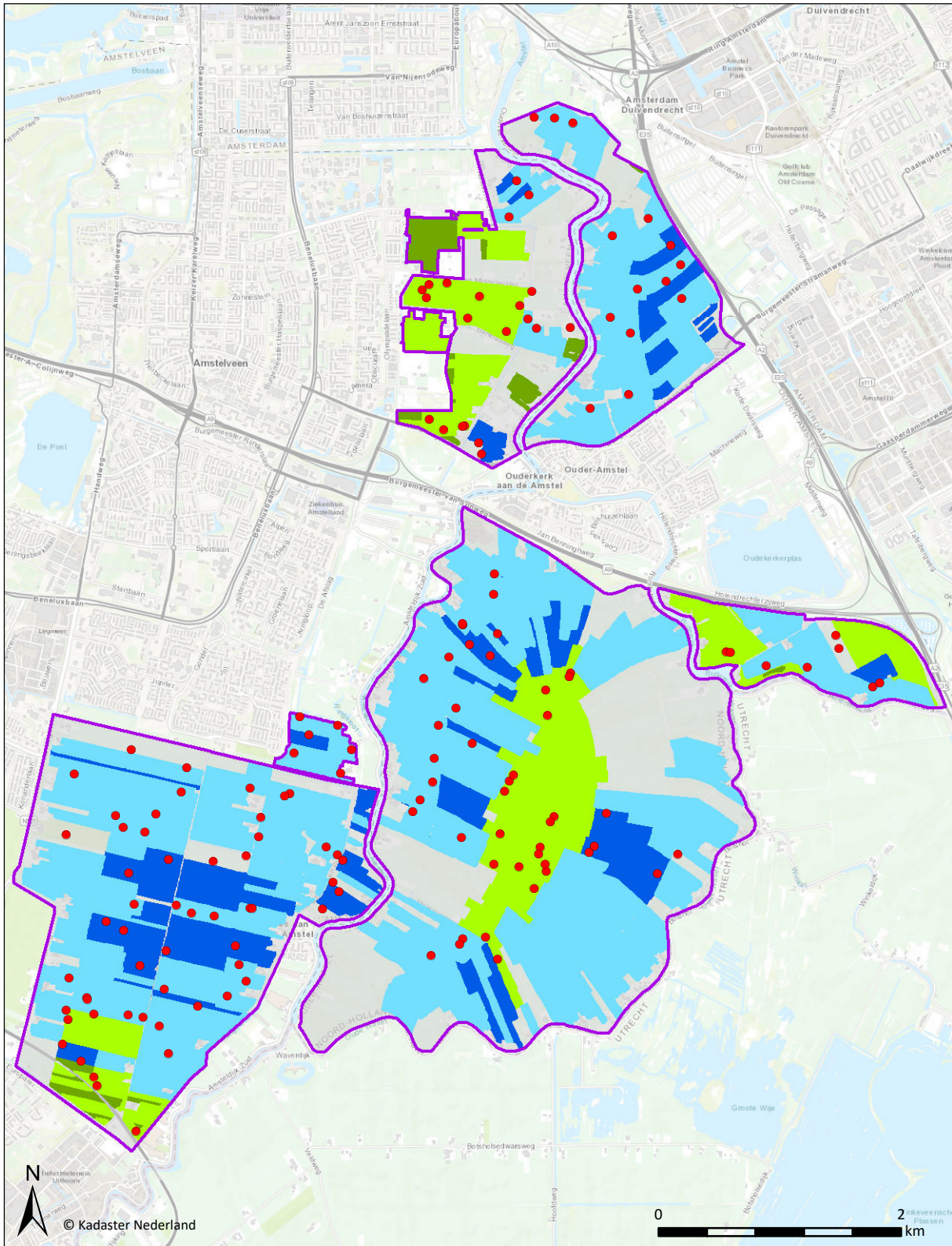
regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

0 2
 2 kilometer naar
 Plaanen km

Amstelland

Verspreidingskaart 2018

• **Scholekster**

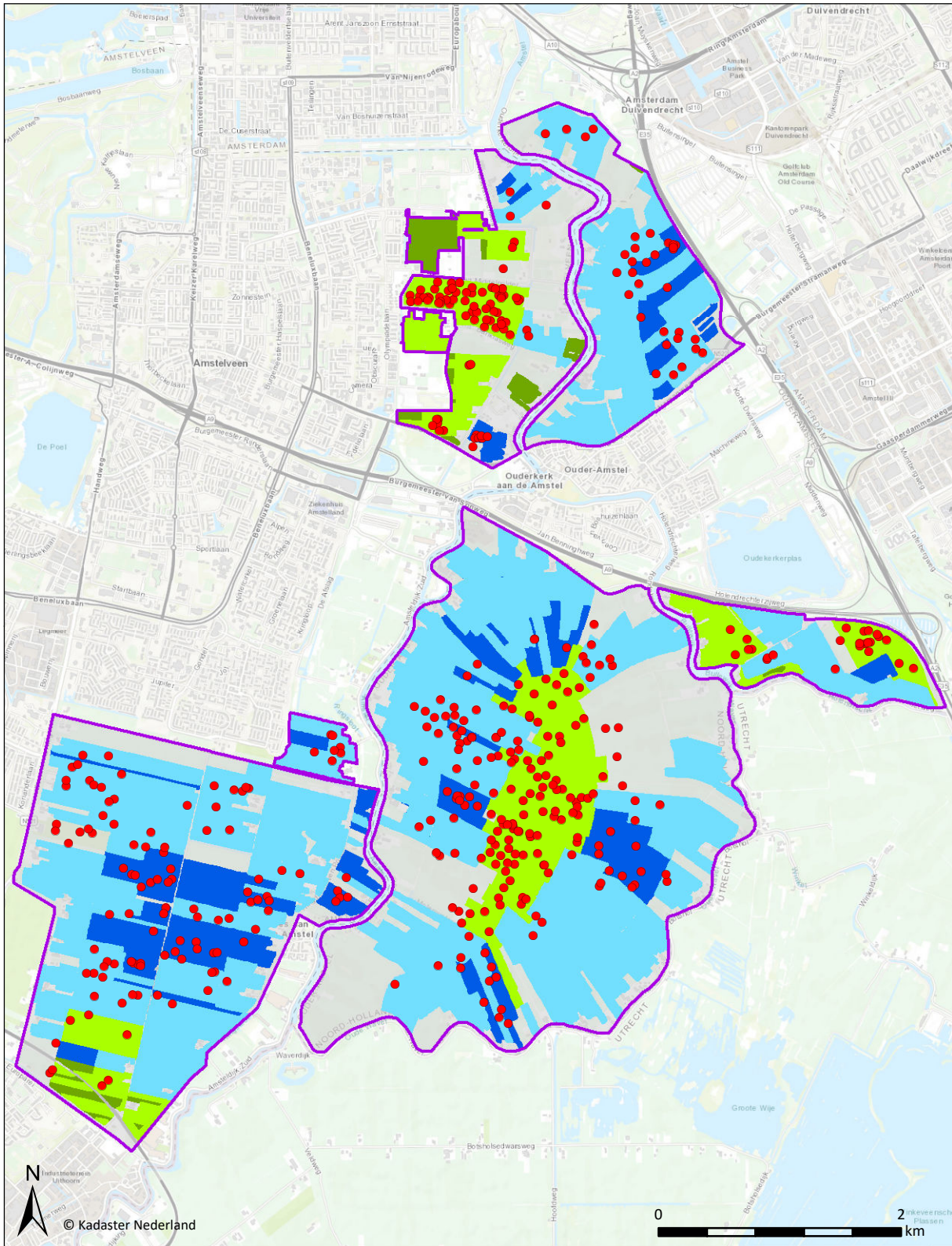
148 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Amstelland

Verspreidingskaart 2018

• Kievit

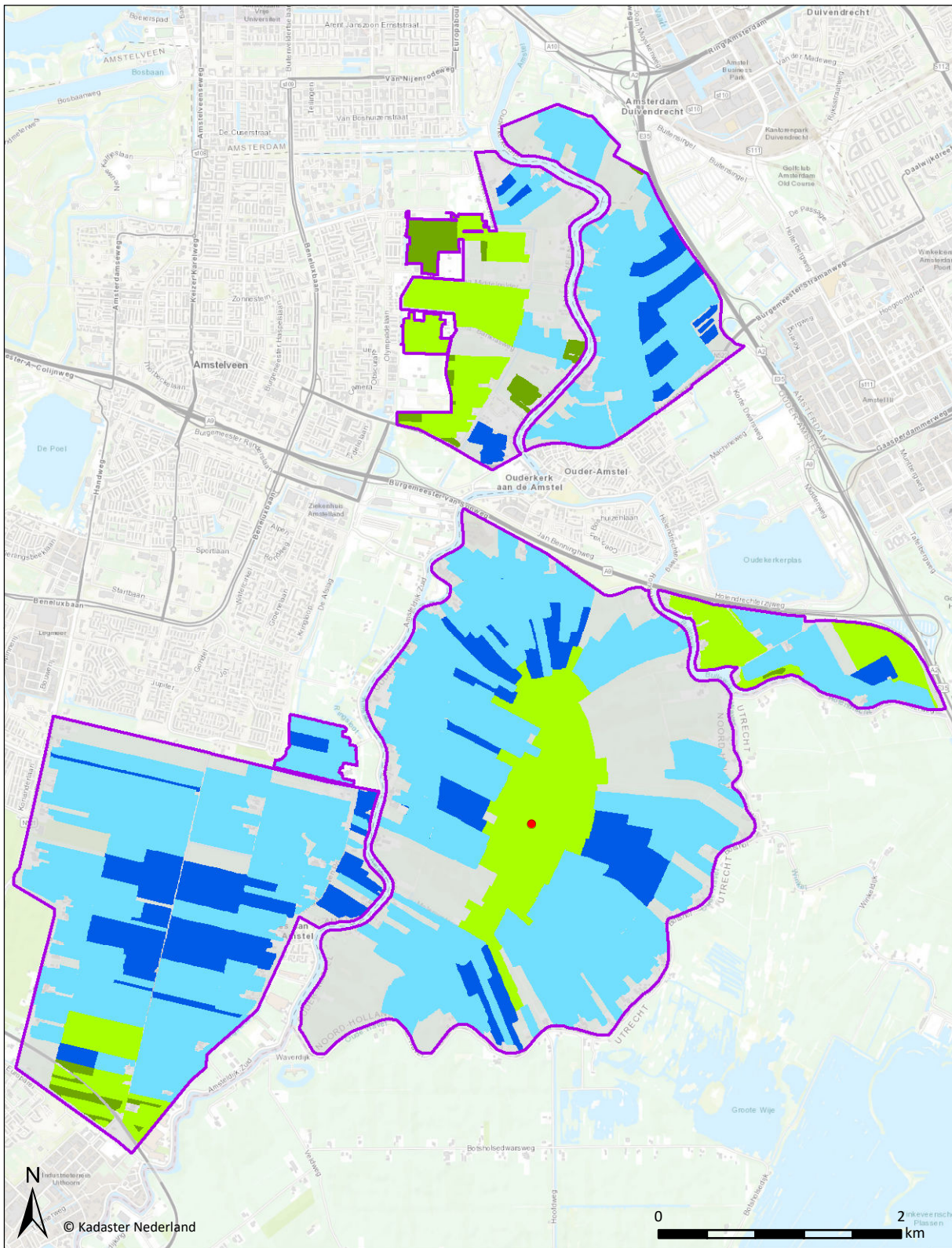
439 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Amstelland

Verspreidingskaart 2018

• **Watersnip**

1 territorium

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

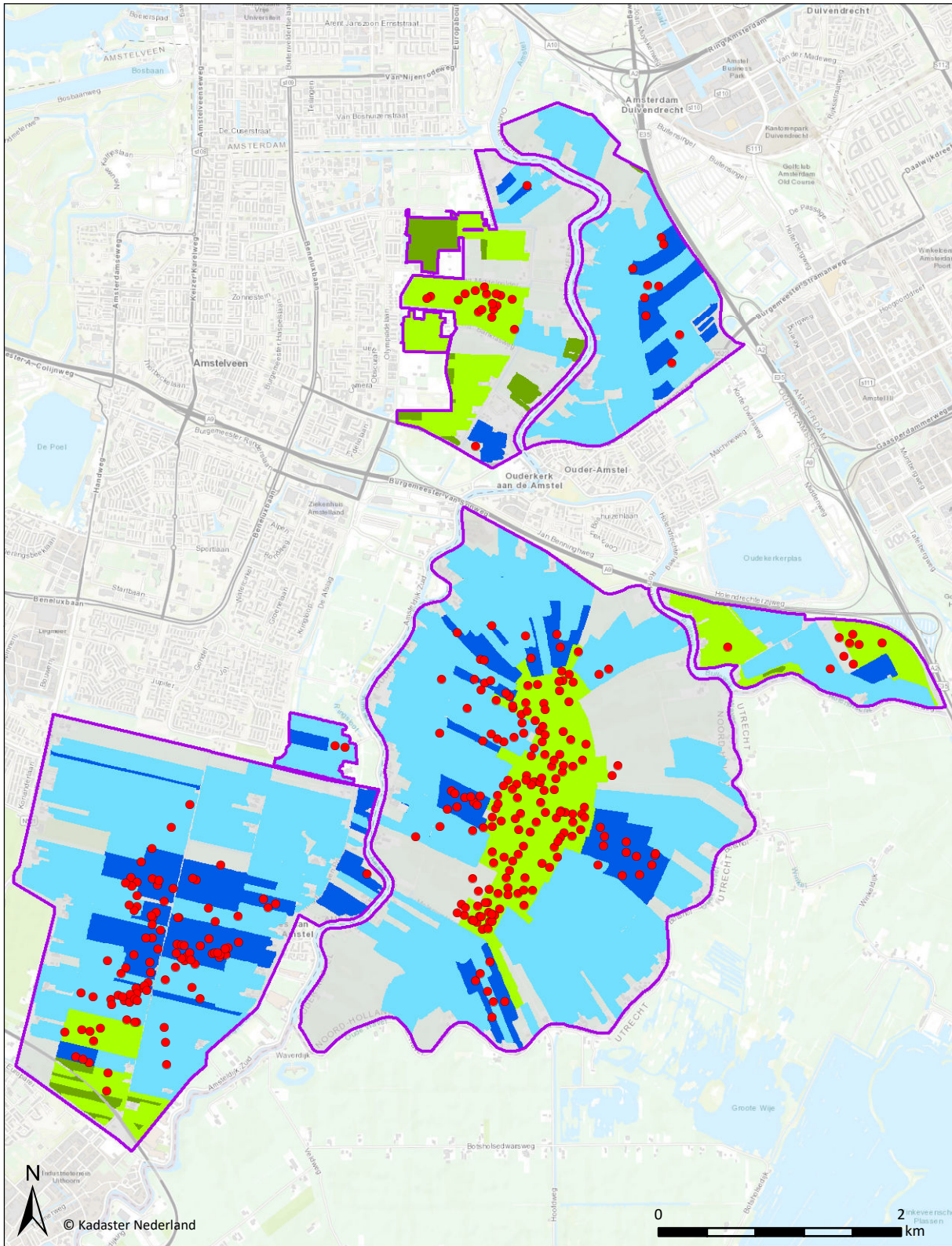
regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

0 2 kilometers nach
Plasessen **km**

Amstelland

Verspreidingskaart 2018

• Grutto

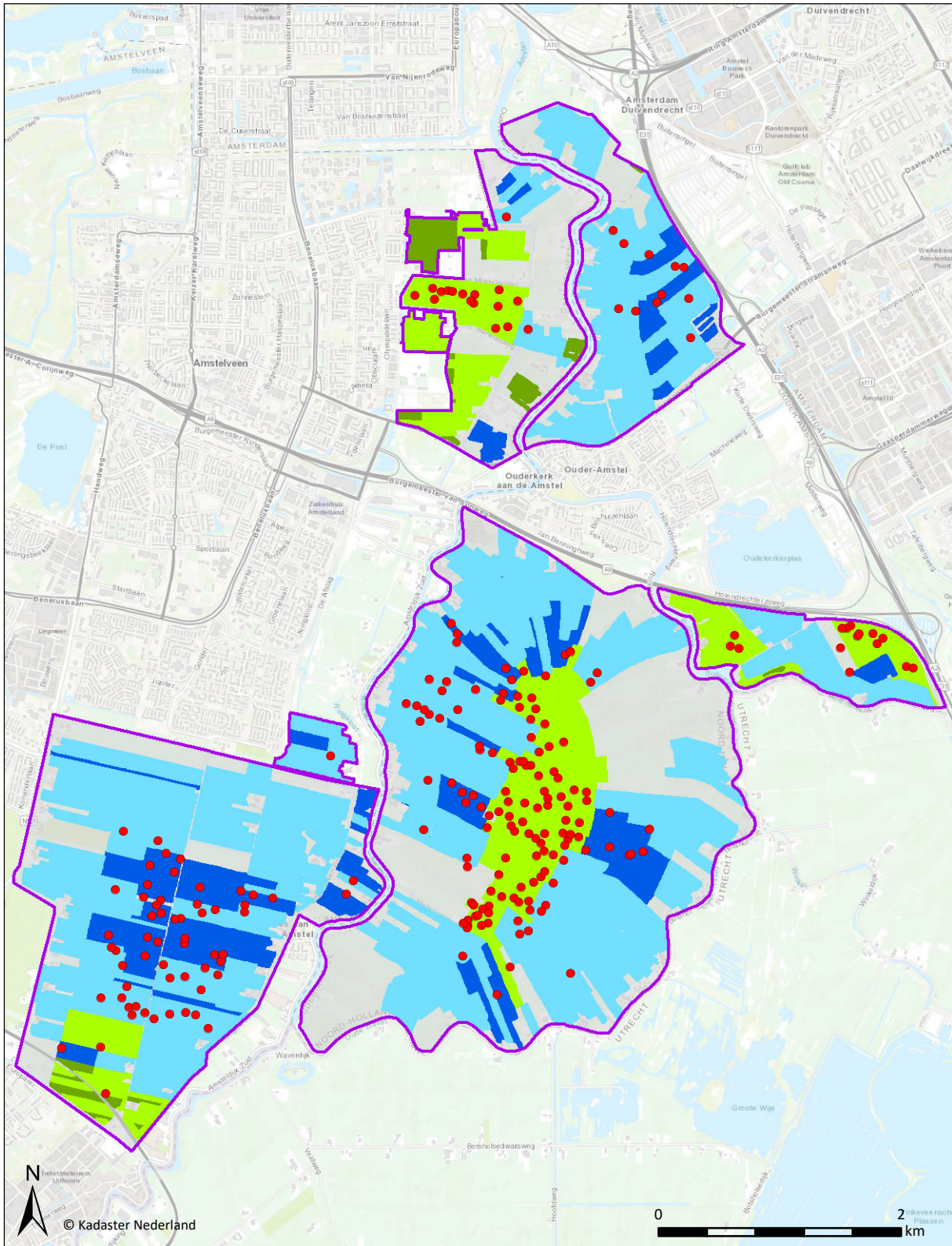
322 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Amstelland

Verspreidingskaart 2018

• Tureluur

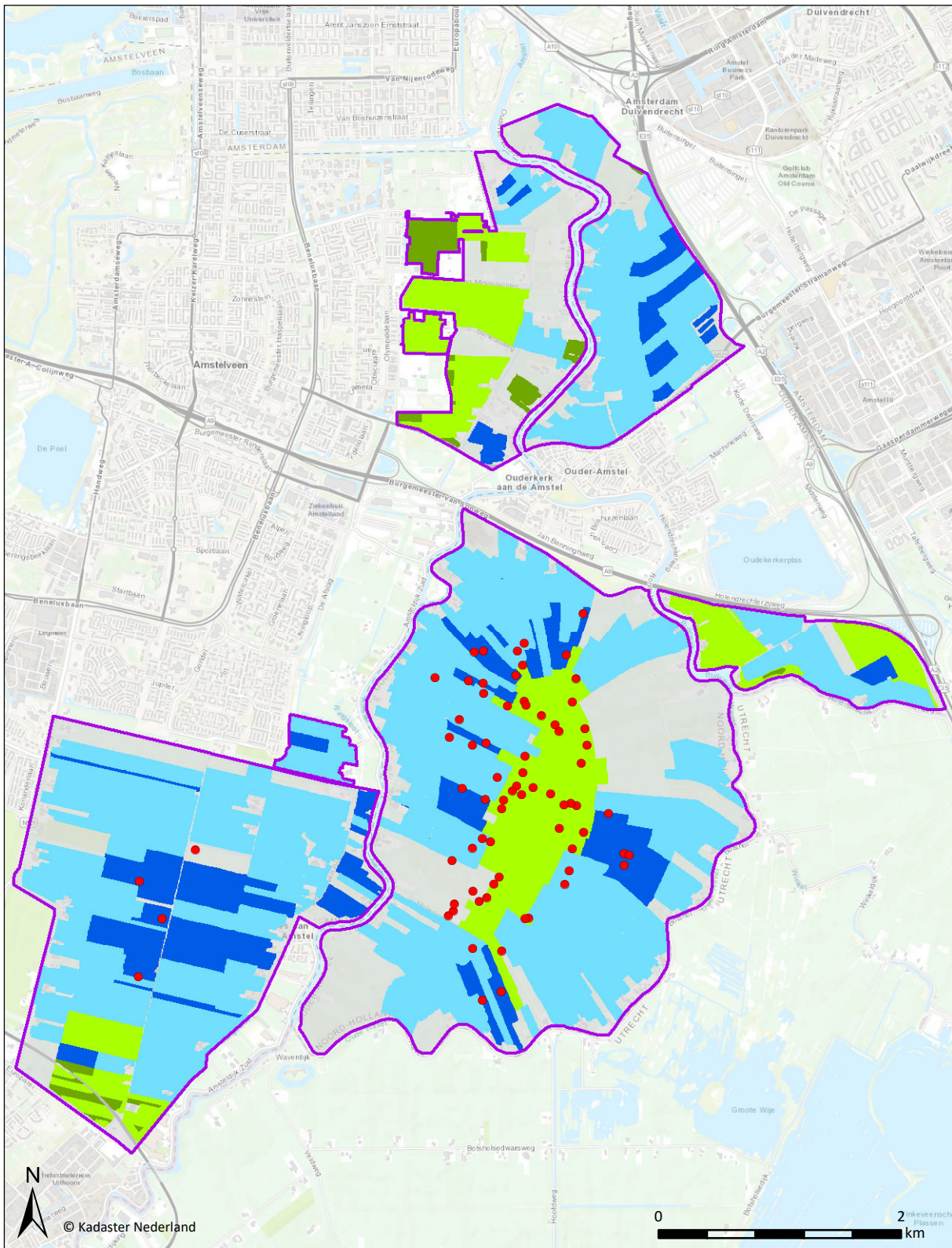
234 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Amstelland

Verspreidingskaart 2018

• **Veldleeuwerik**

73 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

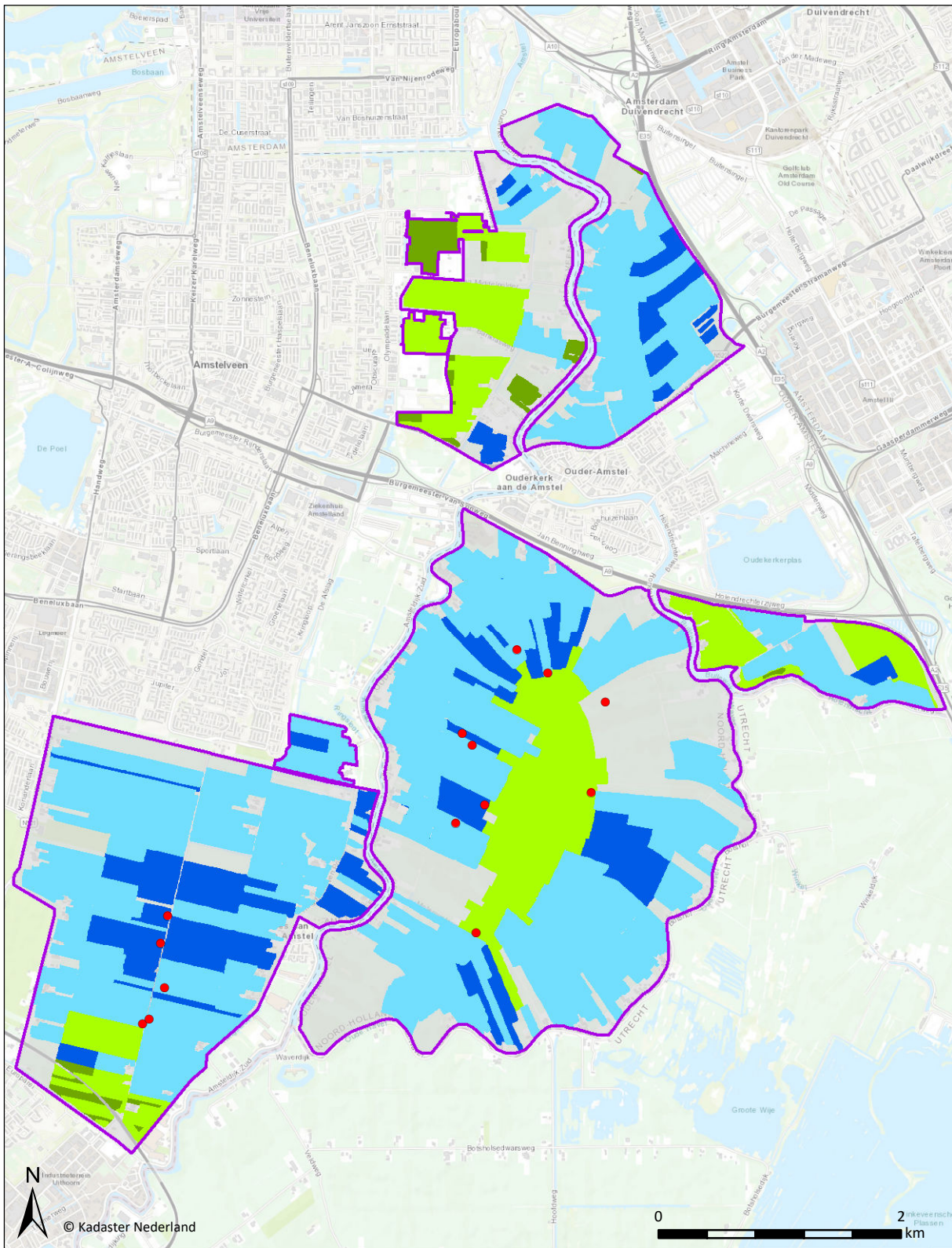

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

0 2
 0 2 kilometer schaal
 Plaatsen km

Amstelland

Verspreidingskaart 2018

• Graspieper

14 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

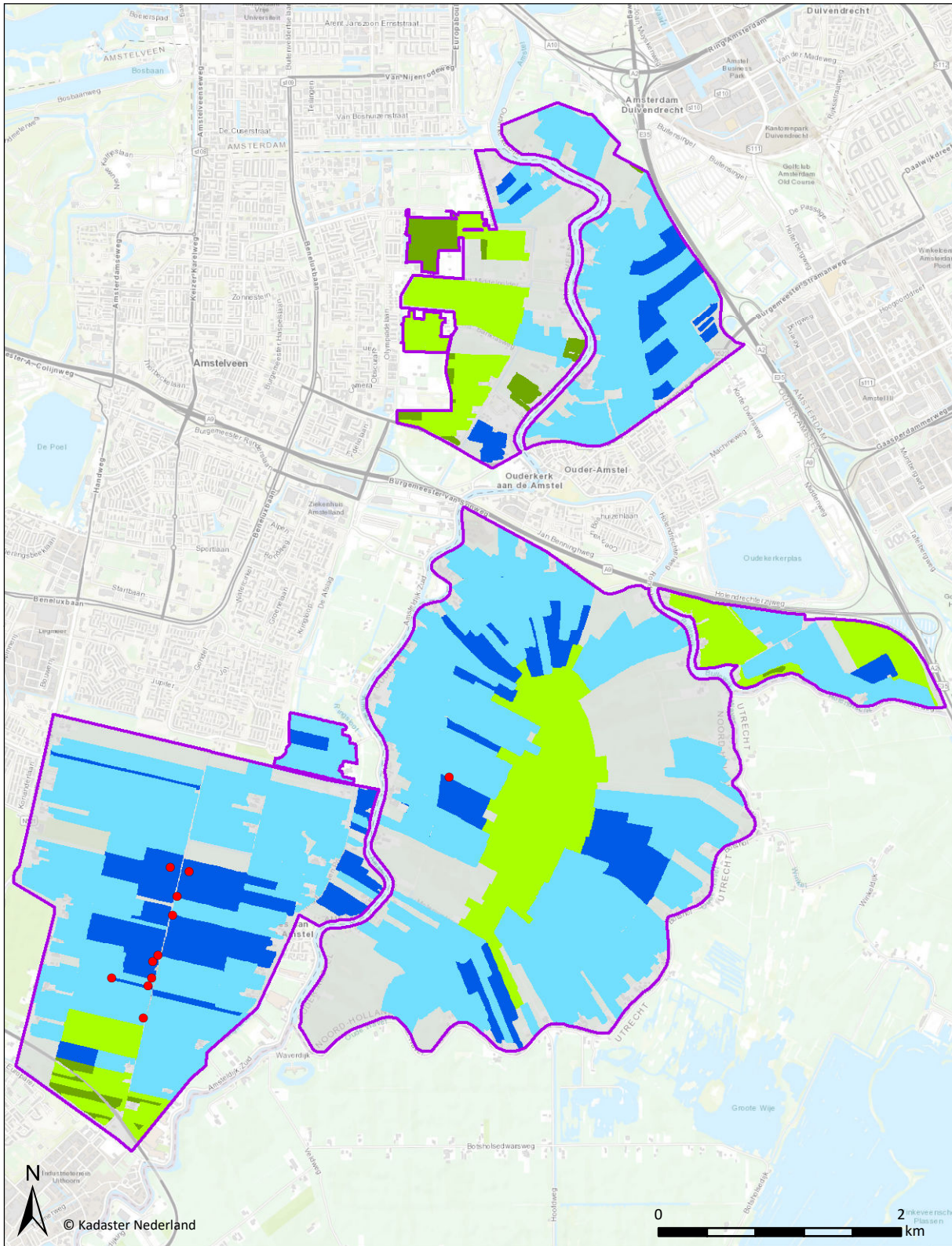
regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

0 2 kilometers naar Plaan 1:1
km

Amstelland

Verspreidingskaart 2018

• Gele kwikstaart

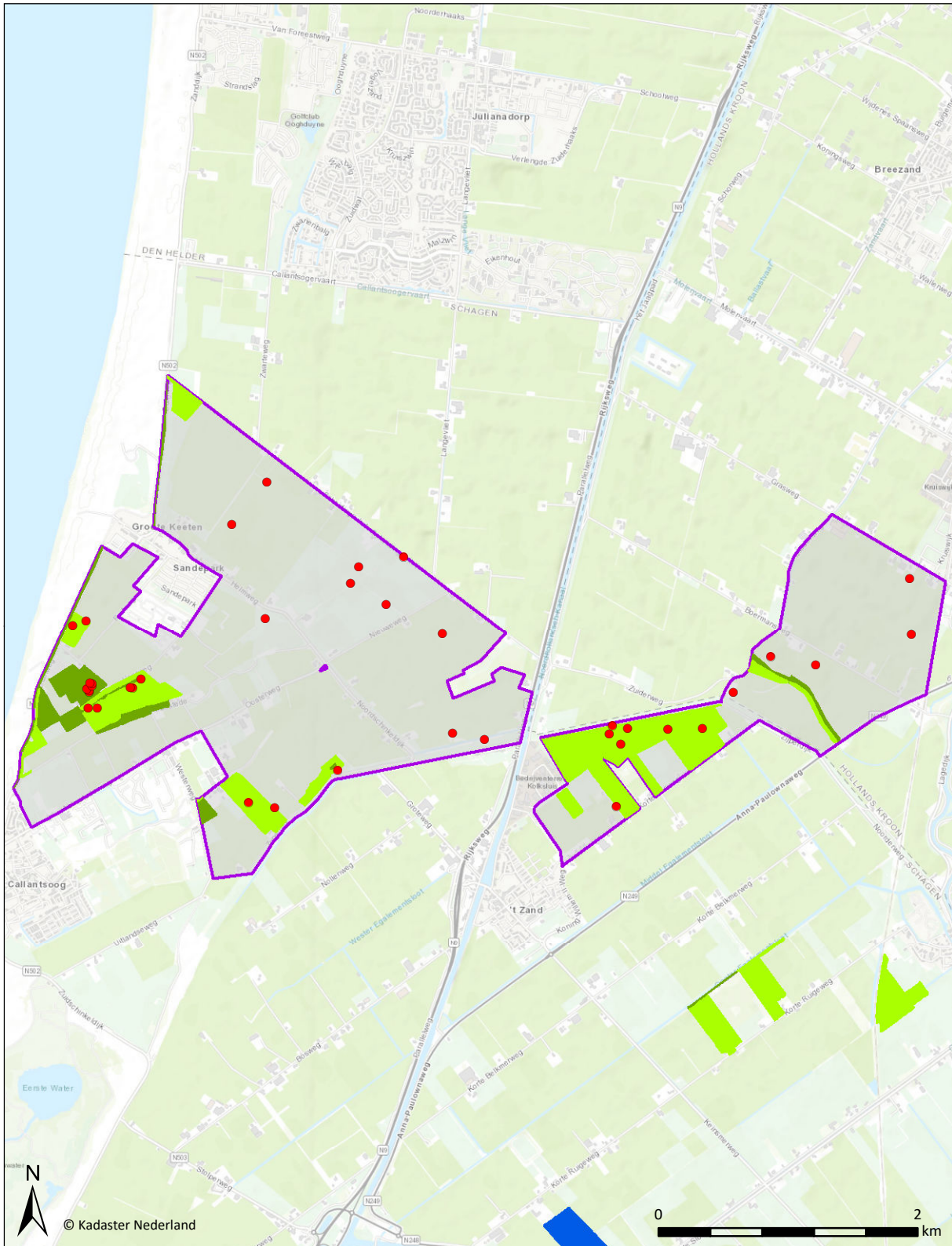
11 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Callantsoog eo

Verspreidingskaart 2019

• **Krakeend**

38 territoria

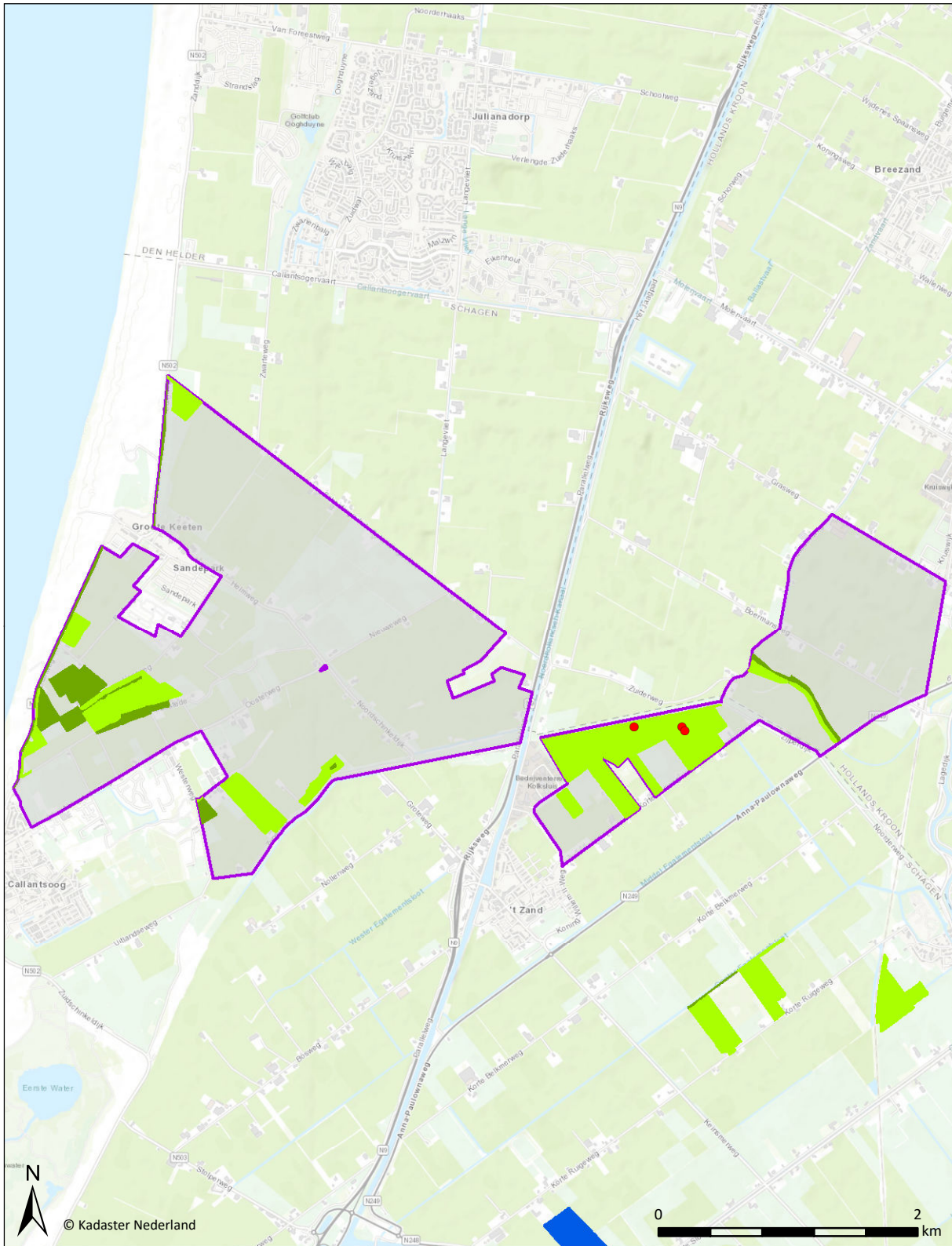
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

© Kadaster Nederland

0 2 km

Callantsoog eo

Verspreidingskaart 2019

• **Wintertaling**

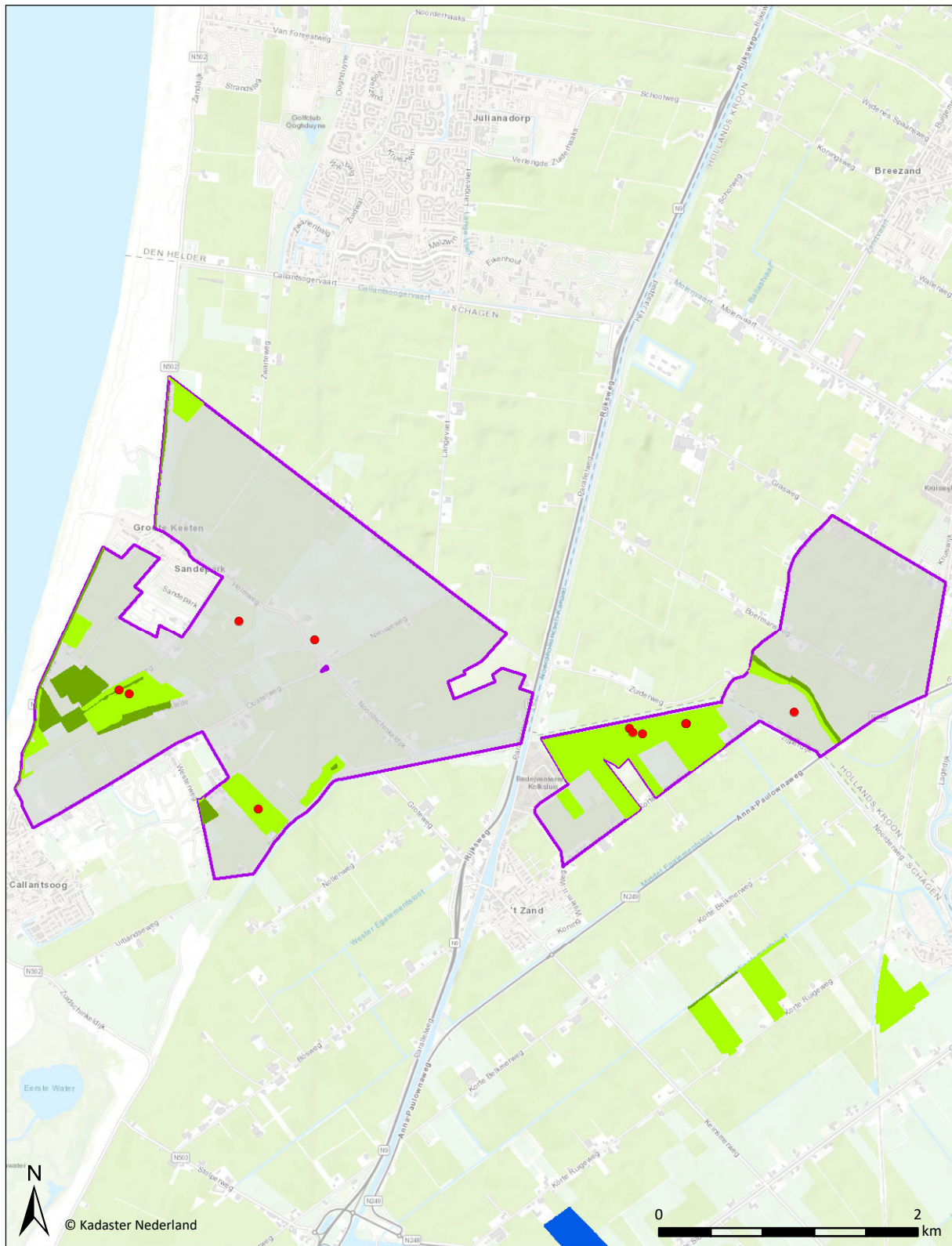
3 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

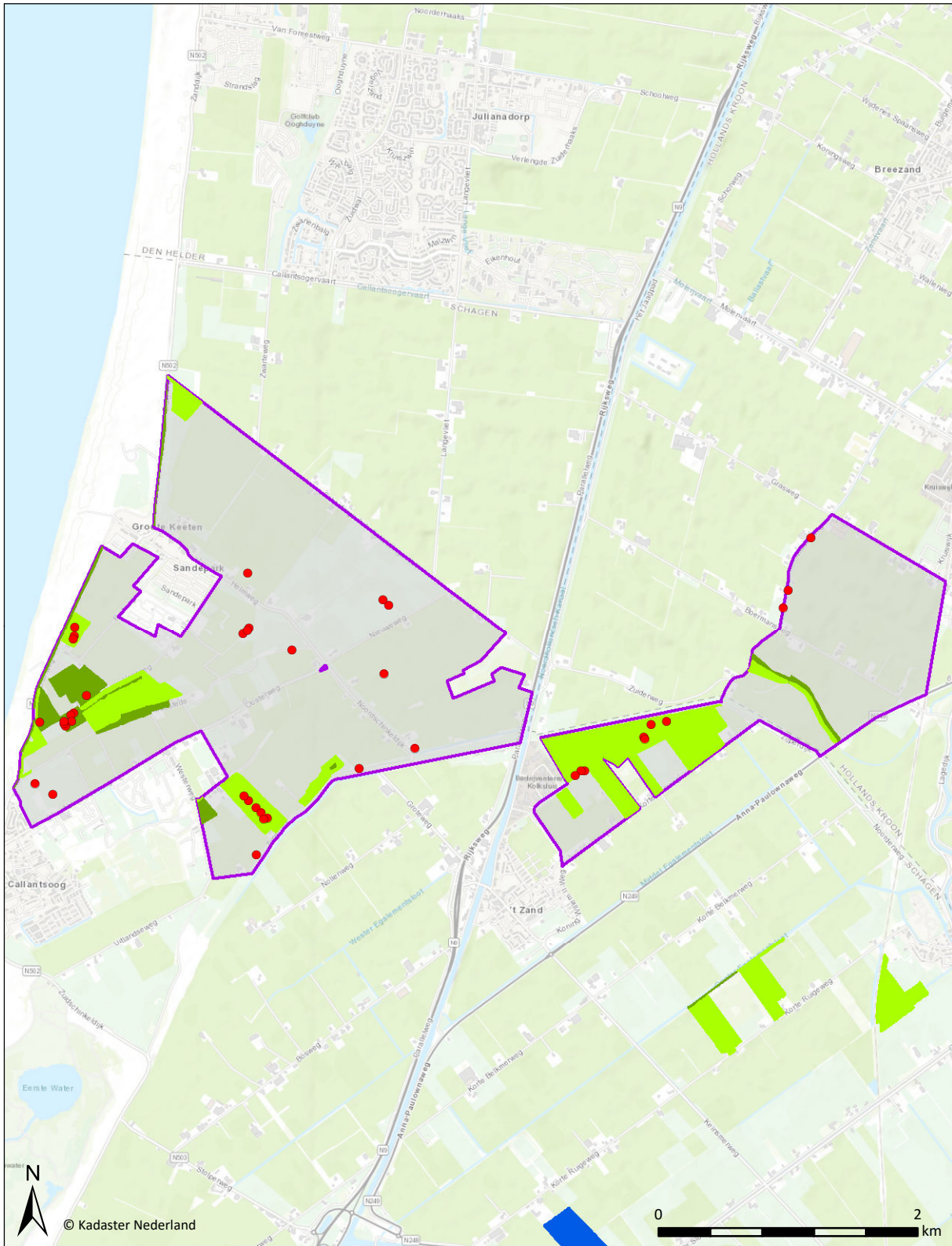

Callantsoog eo
 Verspreidingskaart 2019
 • Sloebend
 11 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN
 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Callantsoog eo

Verspreidingskaart 2019

• **Kuifeend**

40 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

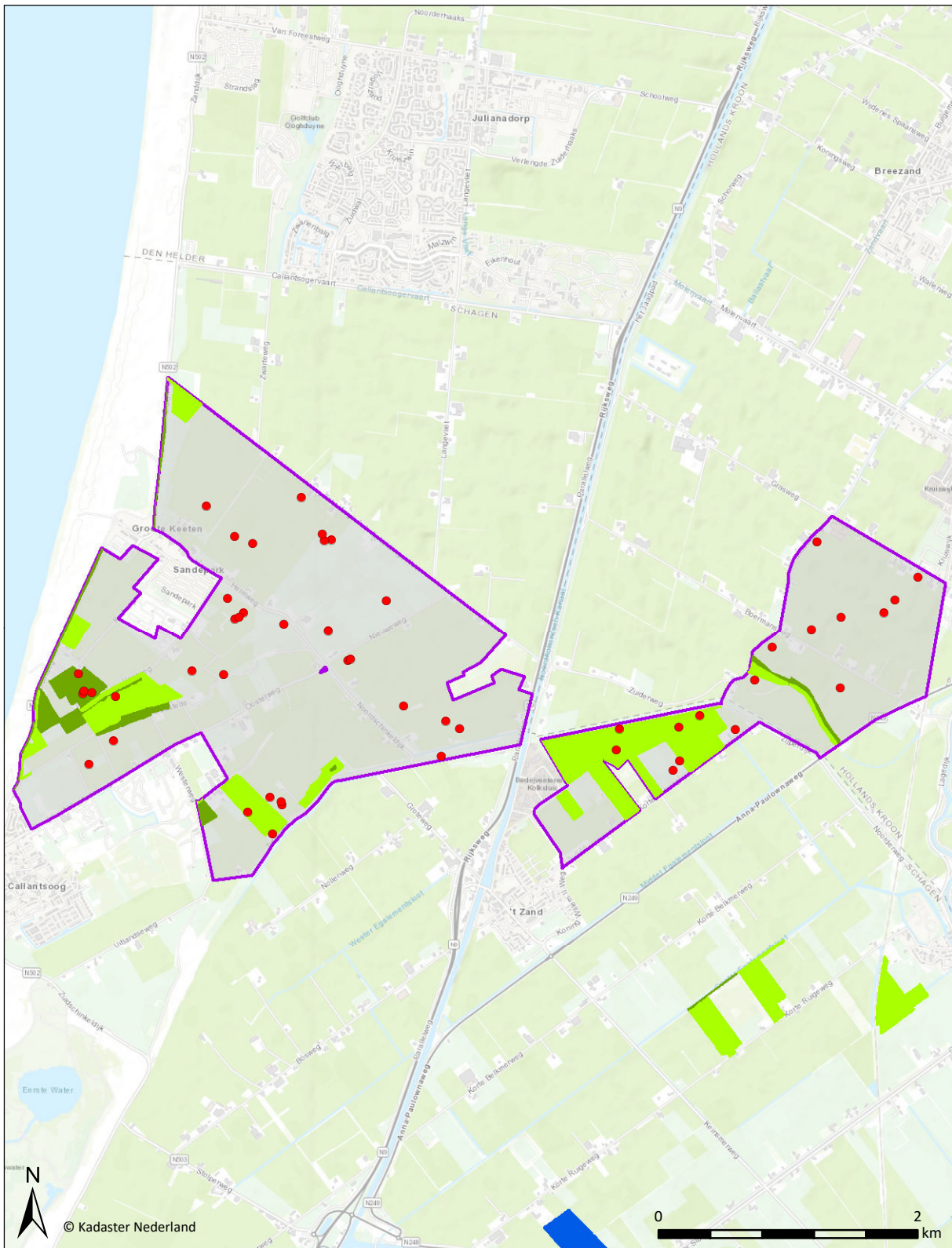
regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

0 2 km

Callantsoog eo

Verspreidingskaart 2019

• Scholekster

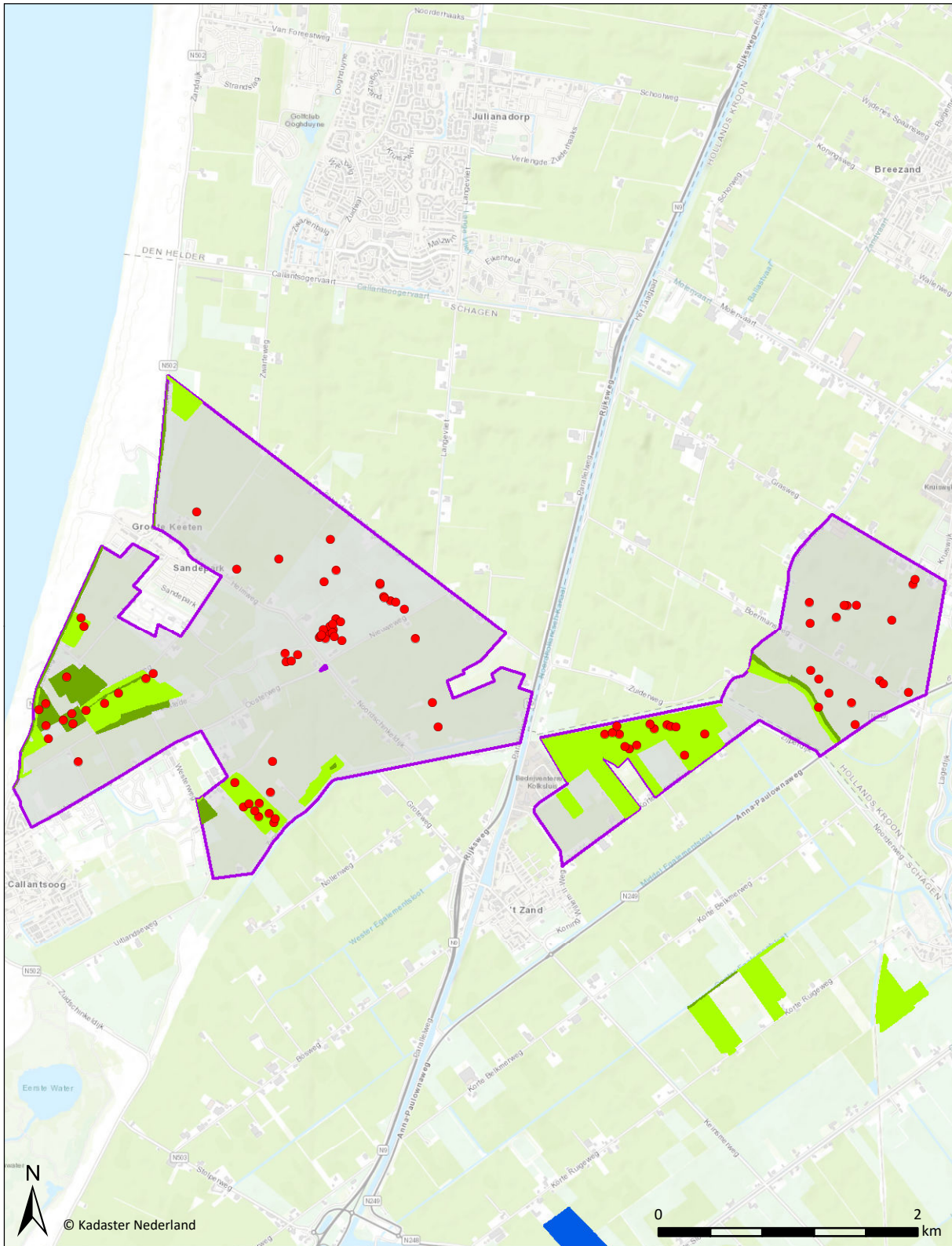
50 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Callantsoog eo

Verspreidingskaart 2019

• Kievit

94 territoria

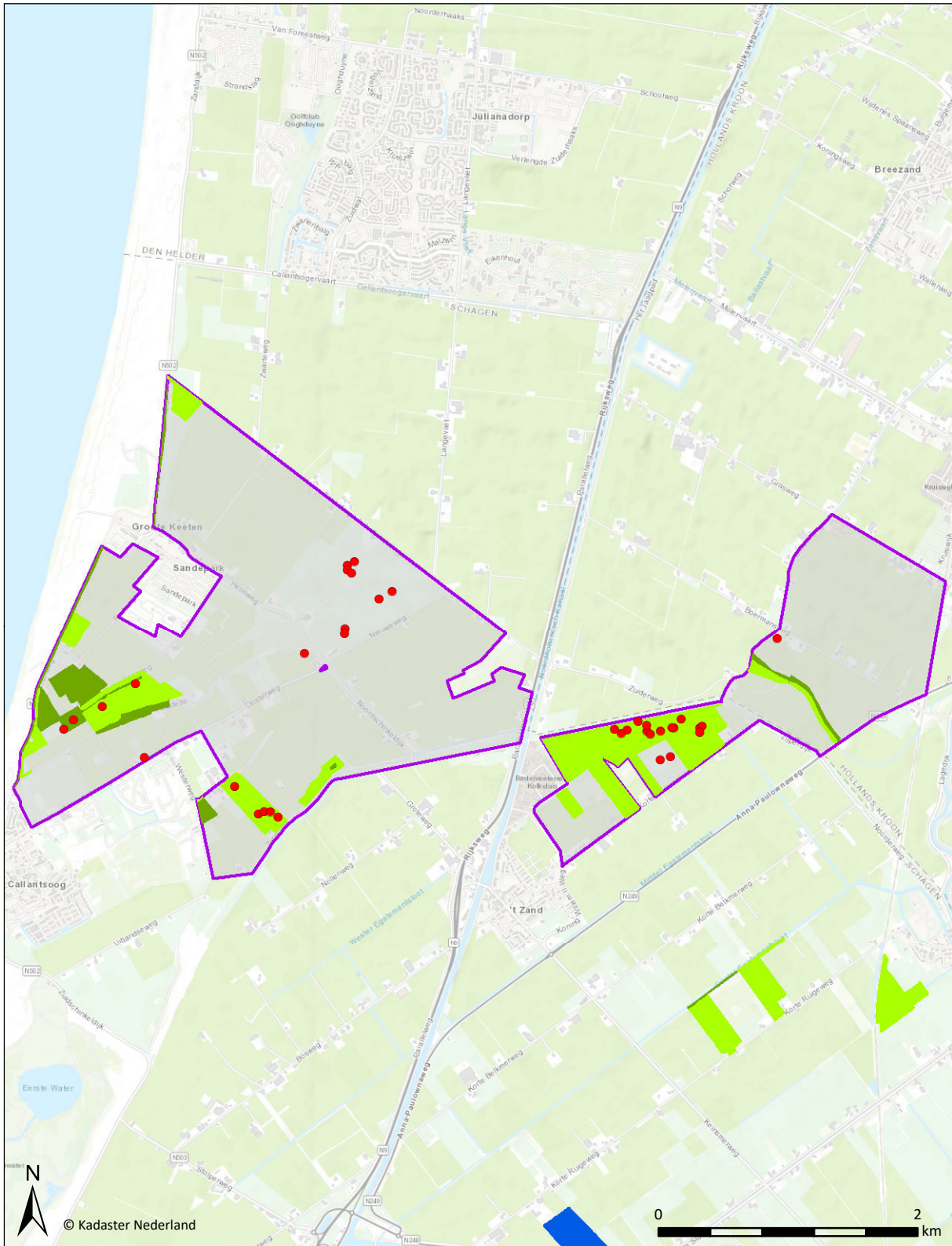
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Callantsoog eo

Verspreidingskaart 2019

• **Grutto**

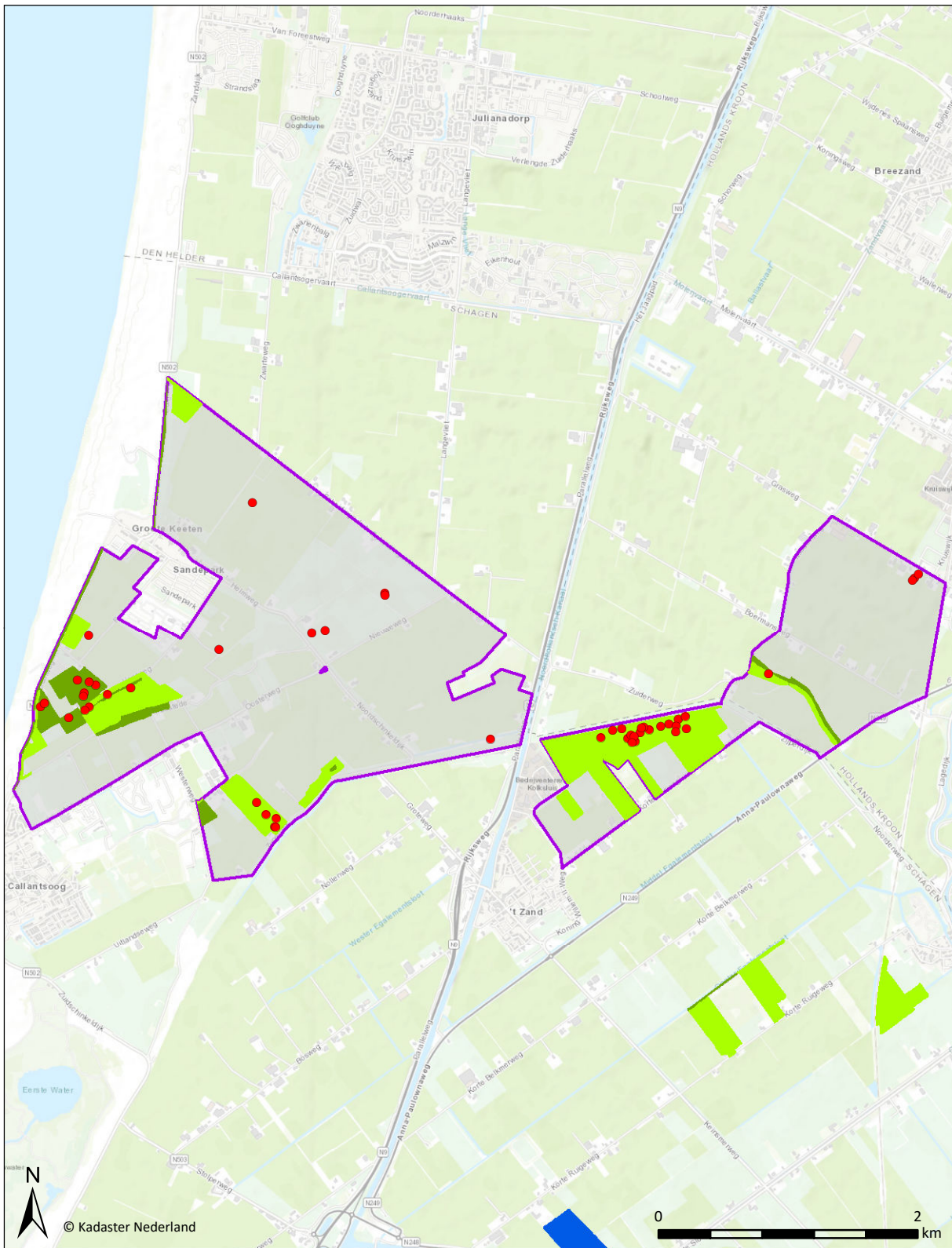
36 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Callantsoog eo

Verspreidingskaart 2019

• **Tureluur**

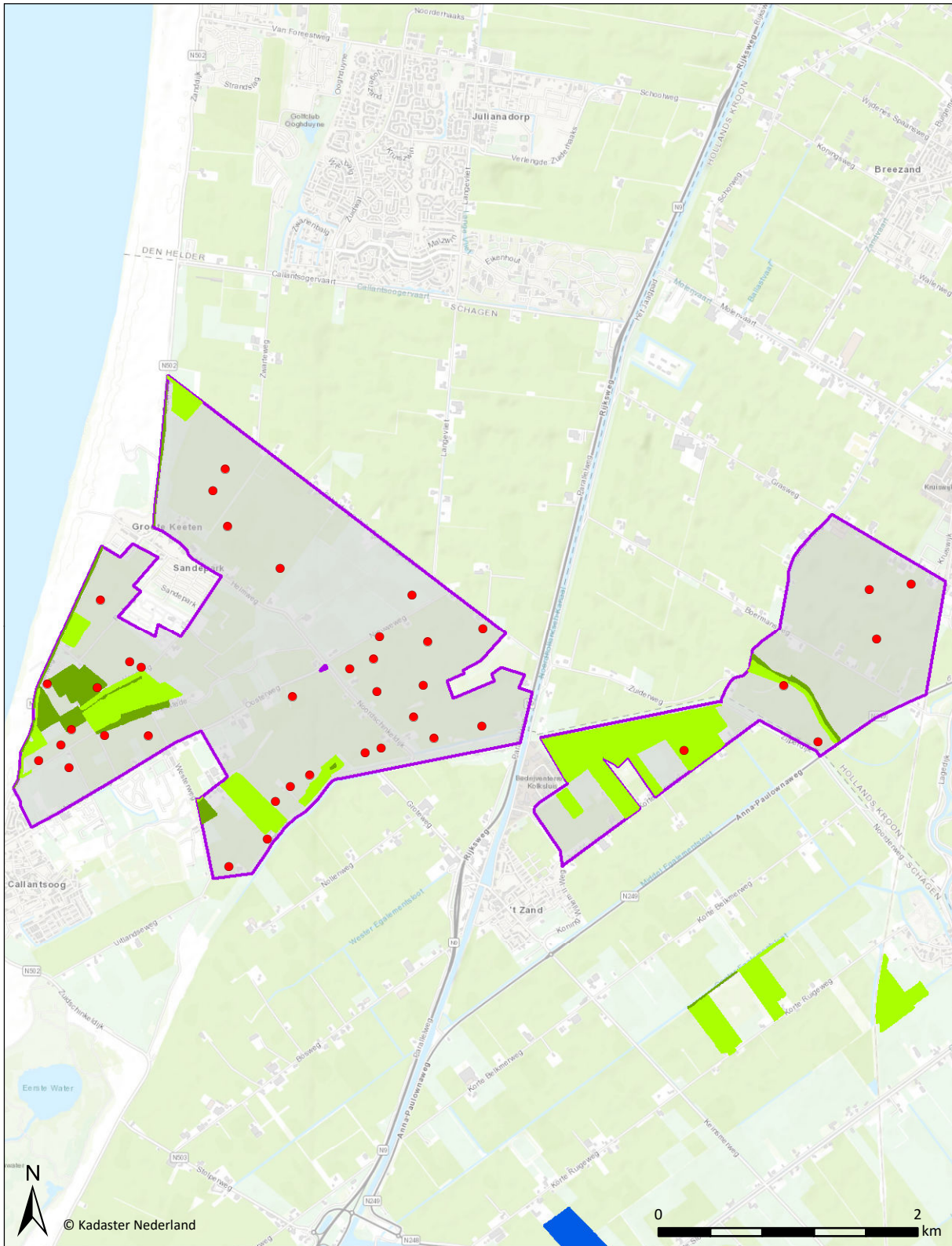
48 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Callantsoog eo

Verspreidingskaart 2019

• **Veldleuwerik**

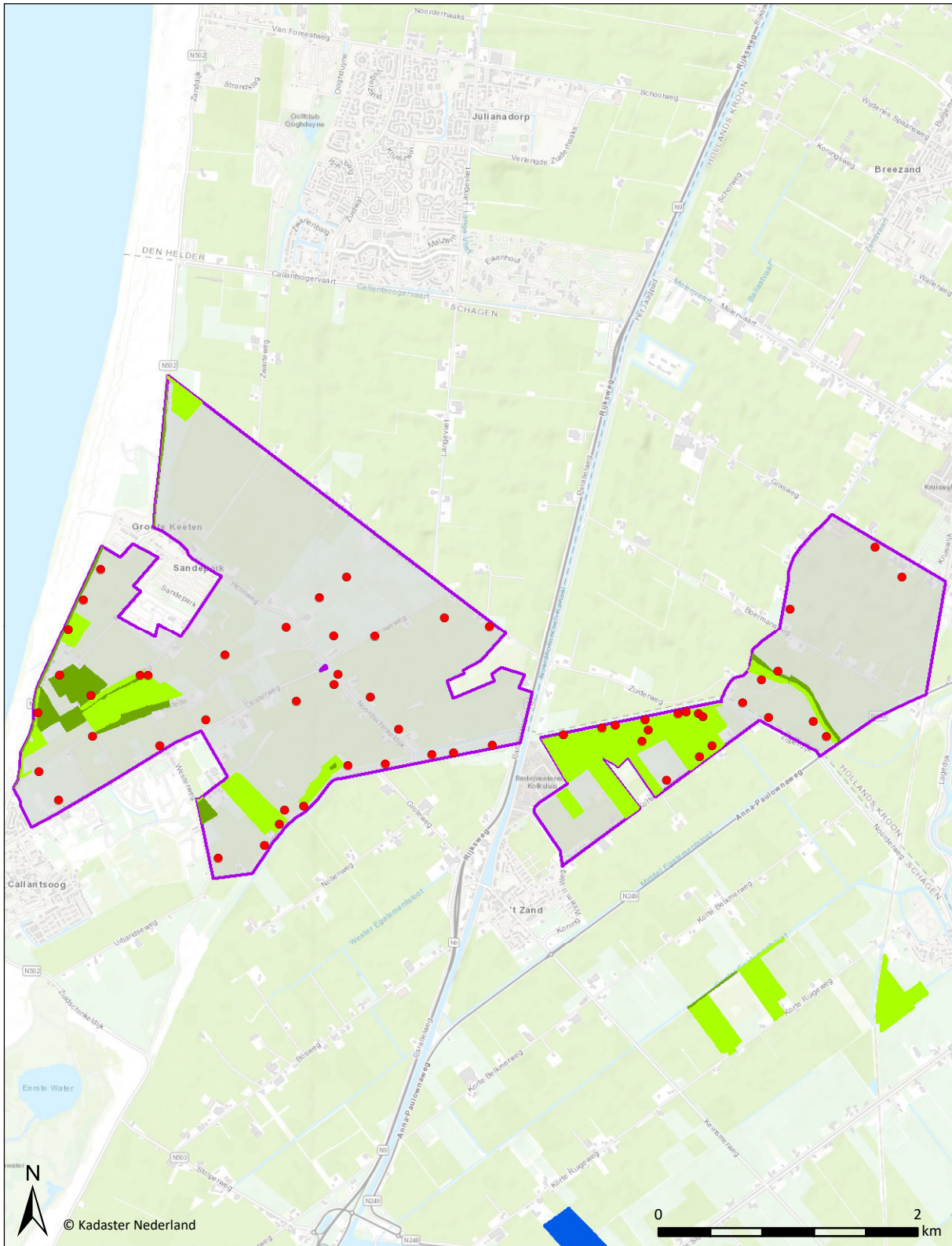
40 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Callantsoog eo

Verspreidingskaart 2019

• **Graspieper**

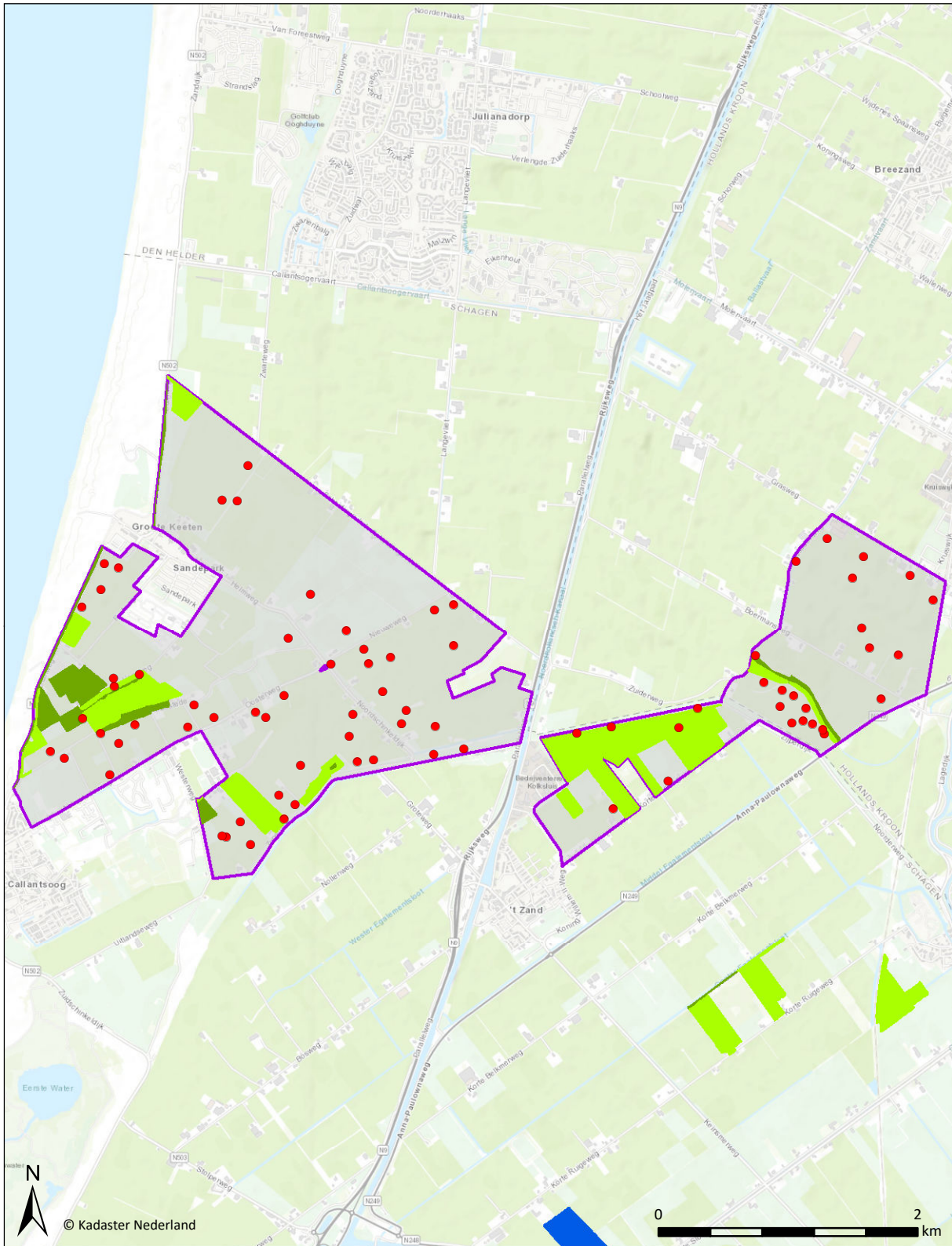
58 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Callantsoog eo

Verspreidingskaart 2019

• Gele kwikstaart

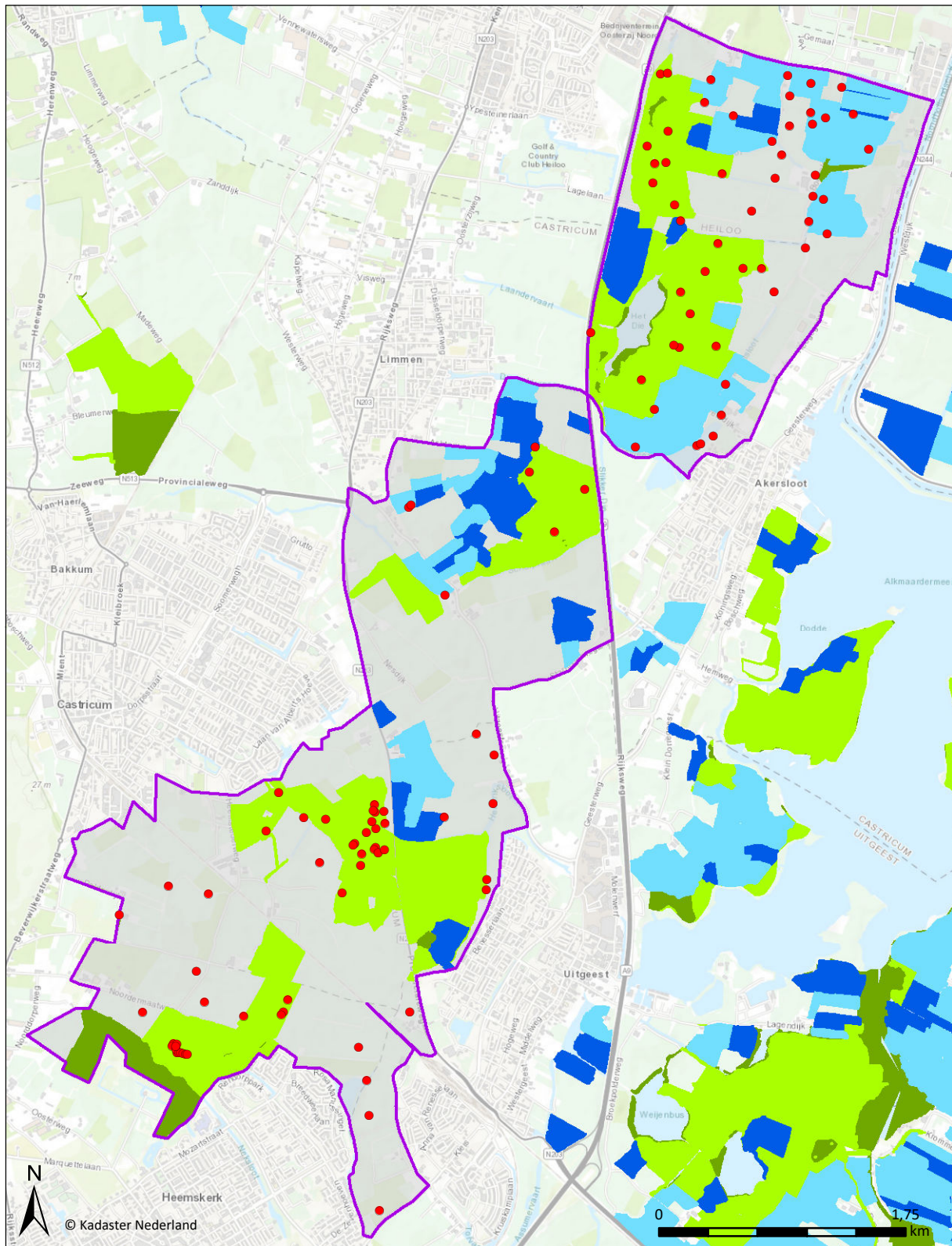
78 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Castricum en Limmen
 Verspreidingskaart 2019

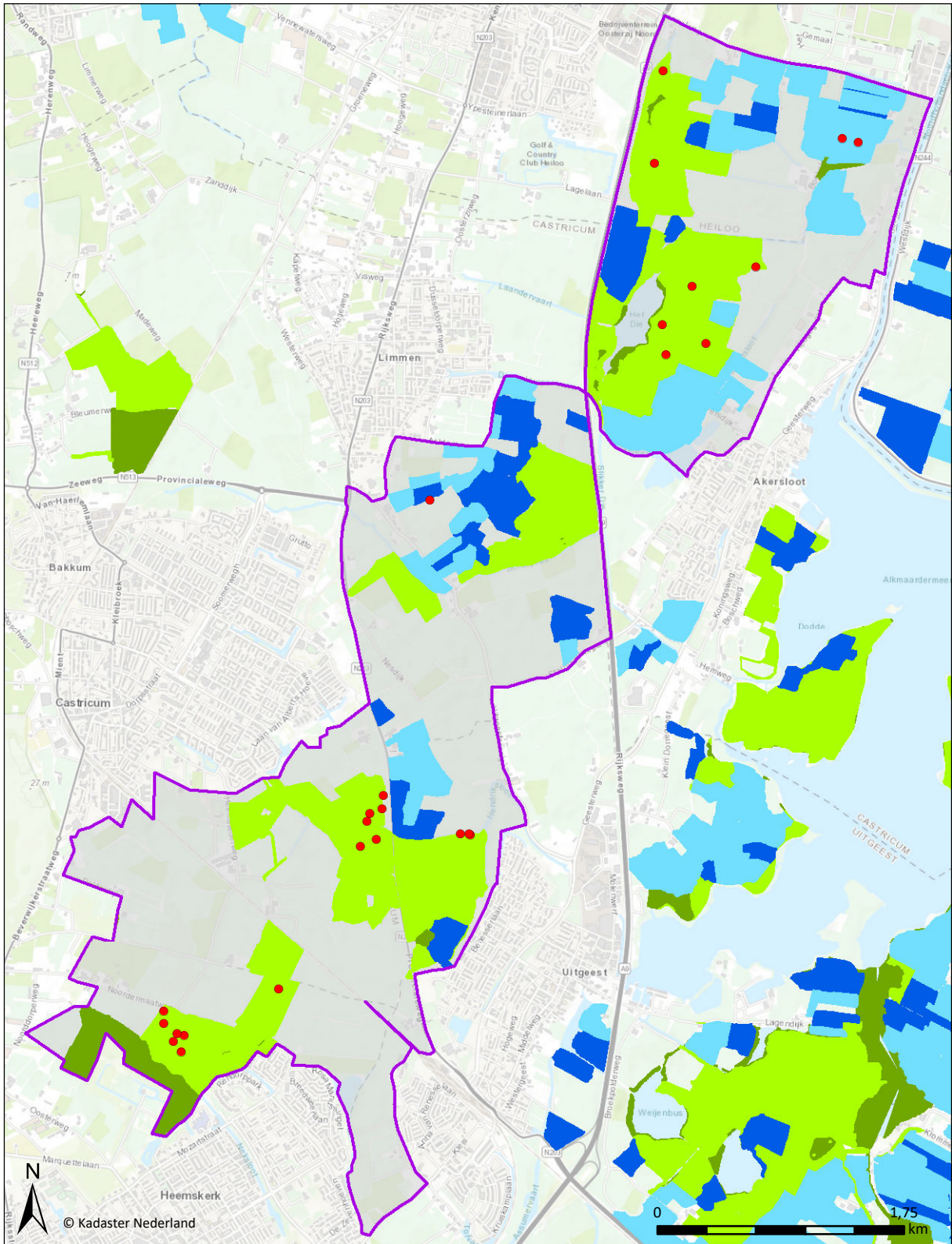
• **Krakeend**
 113 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Castricum en Limmen
 Verspreidingskaart 2019

• **Sloeend**

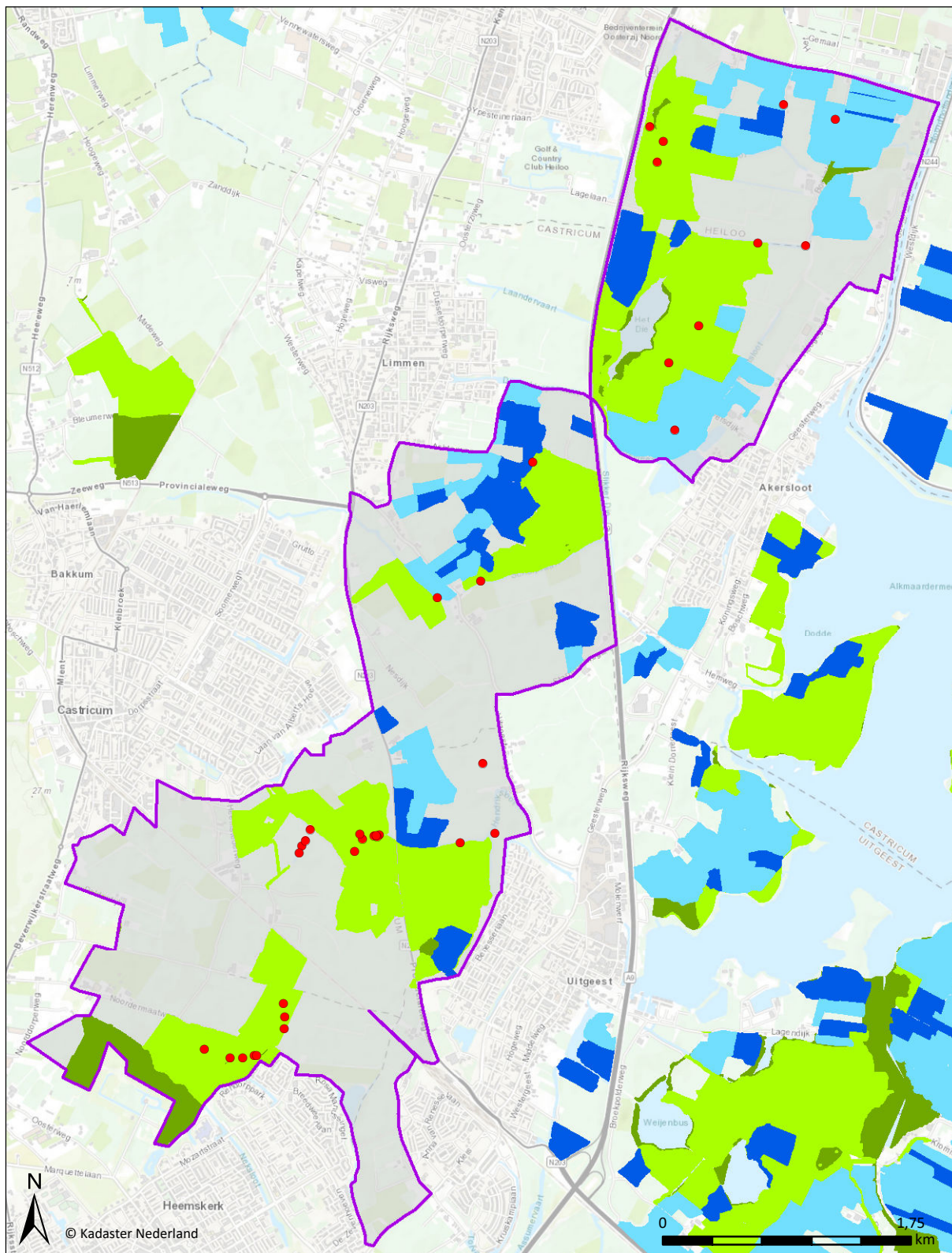
26 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Castricum en Limmen
 Verspreidingskaart 2019

● **Kuifeend**
 35 territoria

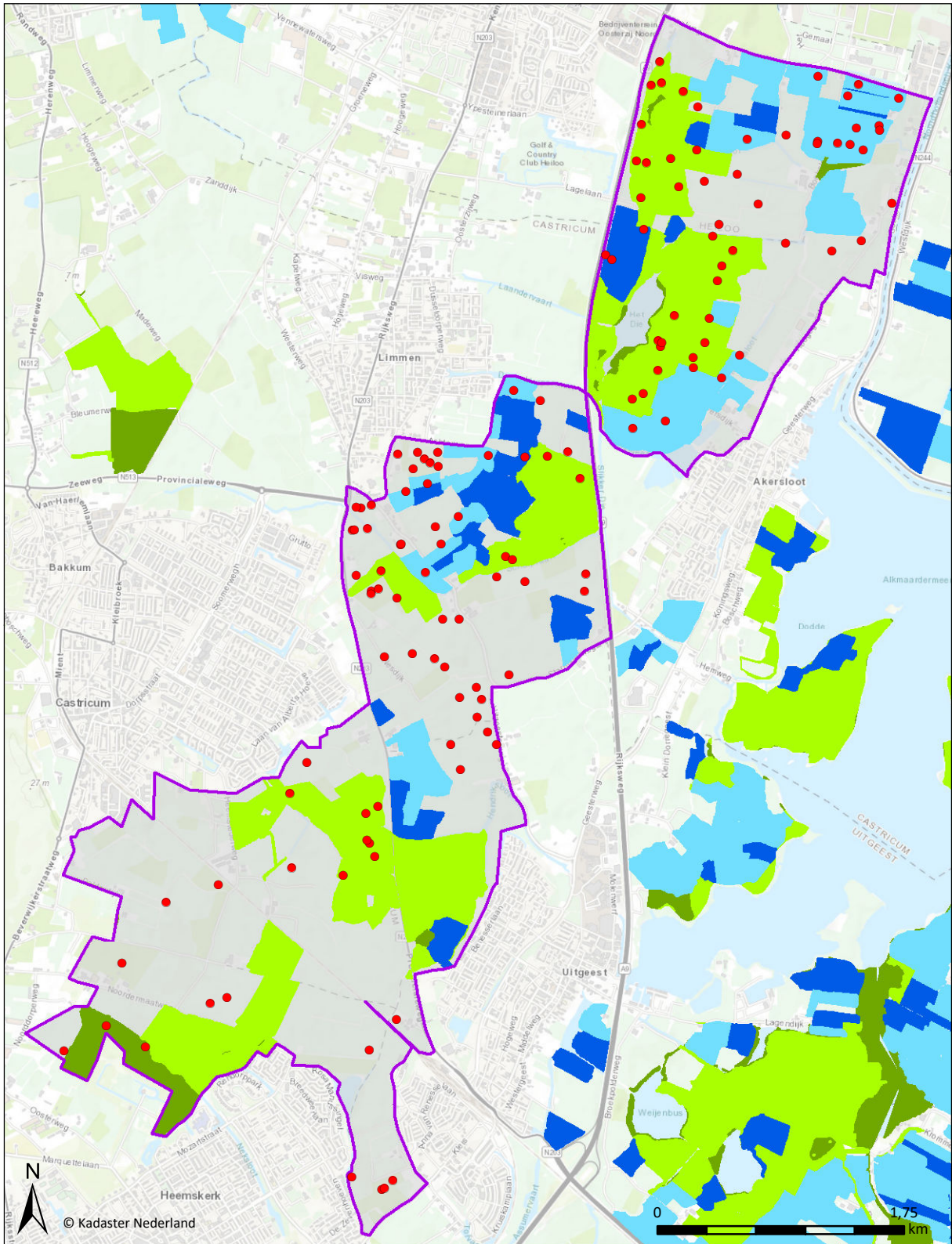
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Castricum en Limmen
 Verspreidingskaart 2019

• **Scholekster**

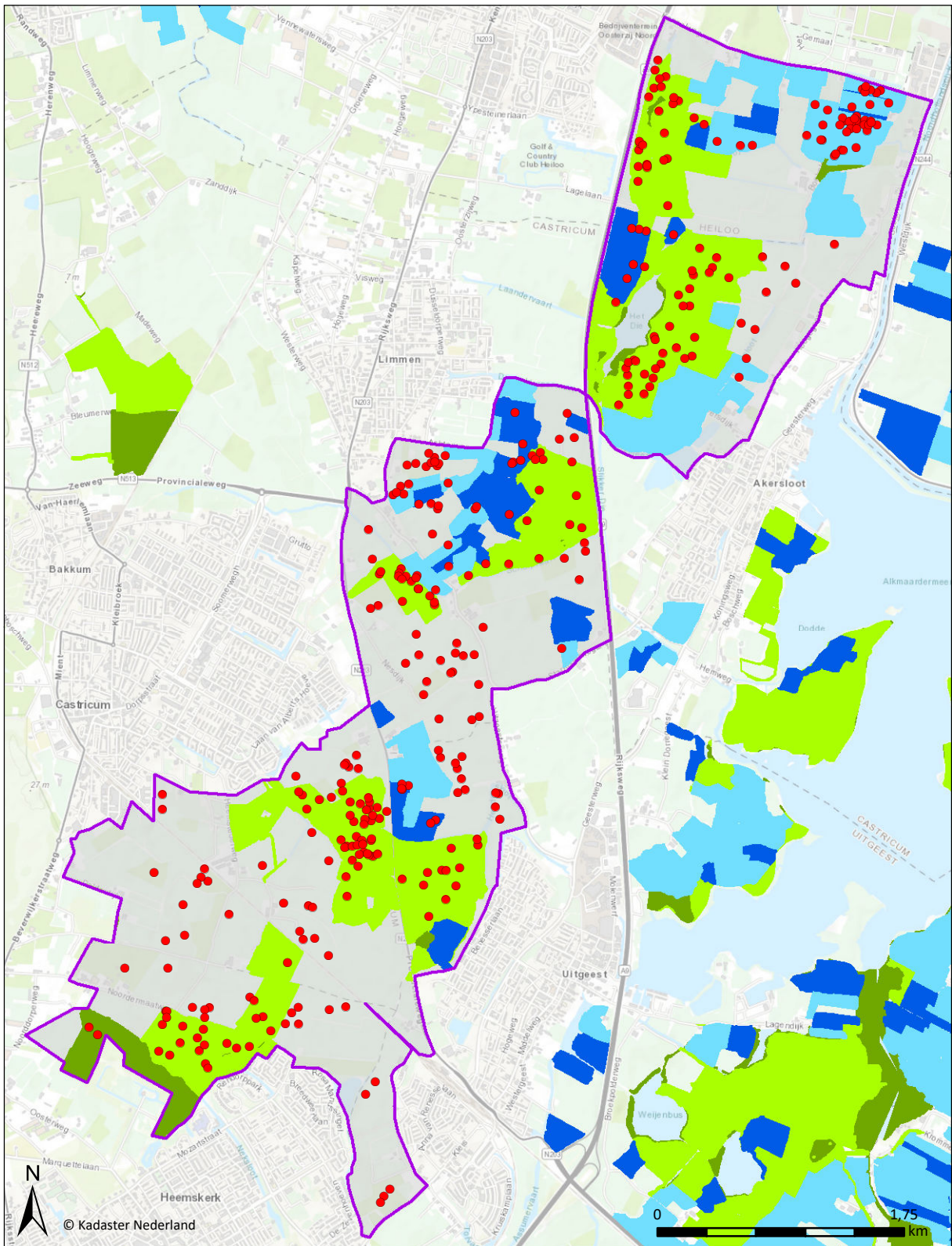
134 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Castricum en Limmen
 Verspreidingskaart 2019

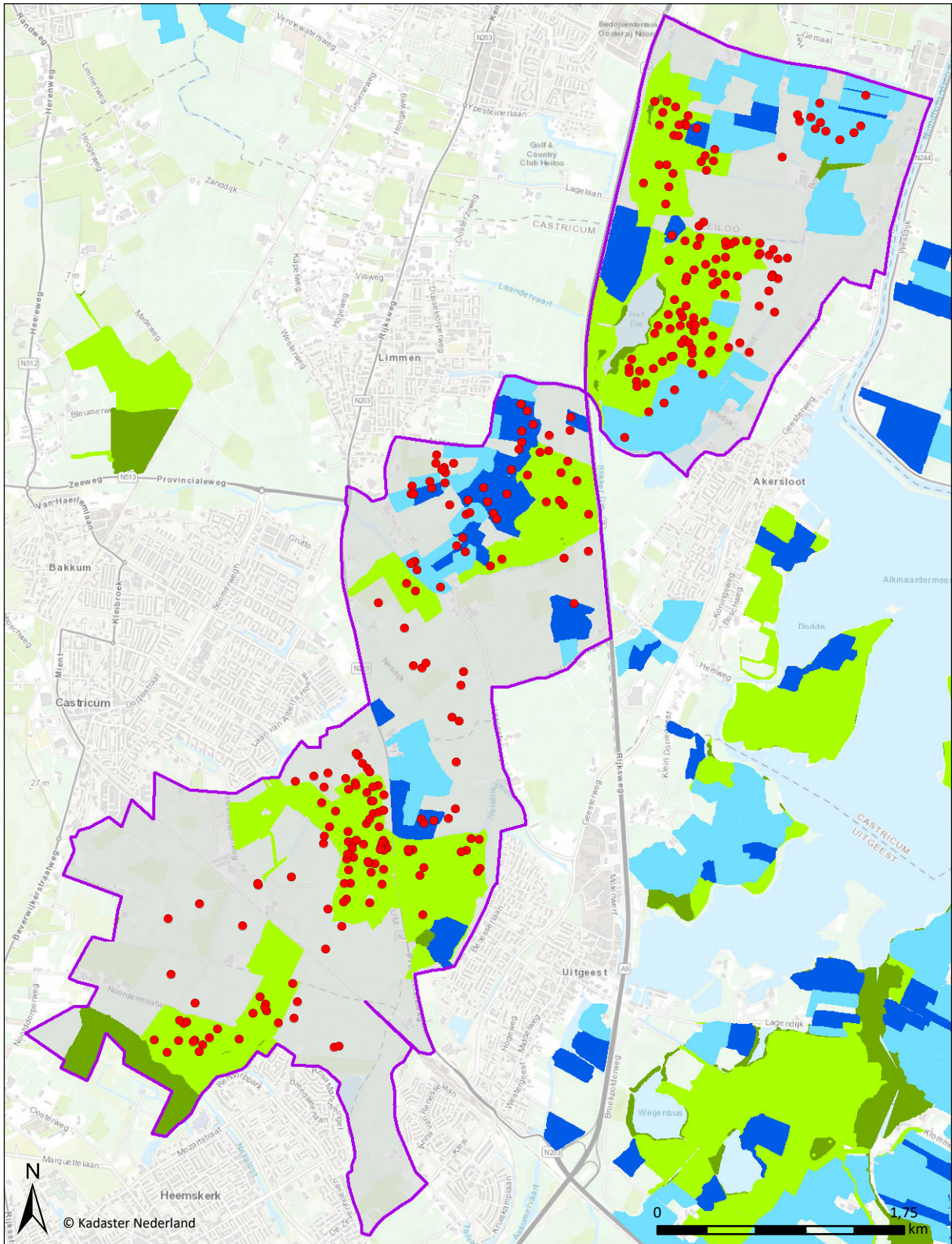
• **Kievit**
 352 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Castricum en Limmen
 Verspreidingskaart 2019

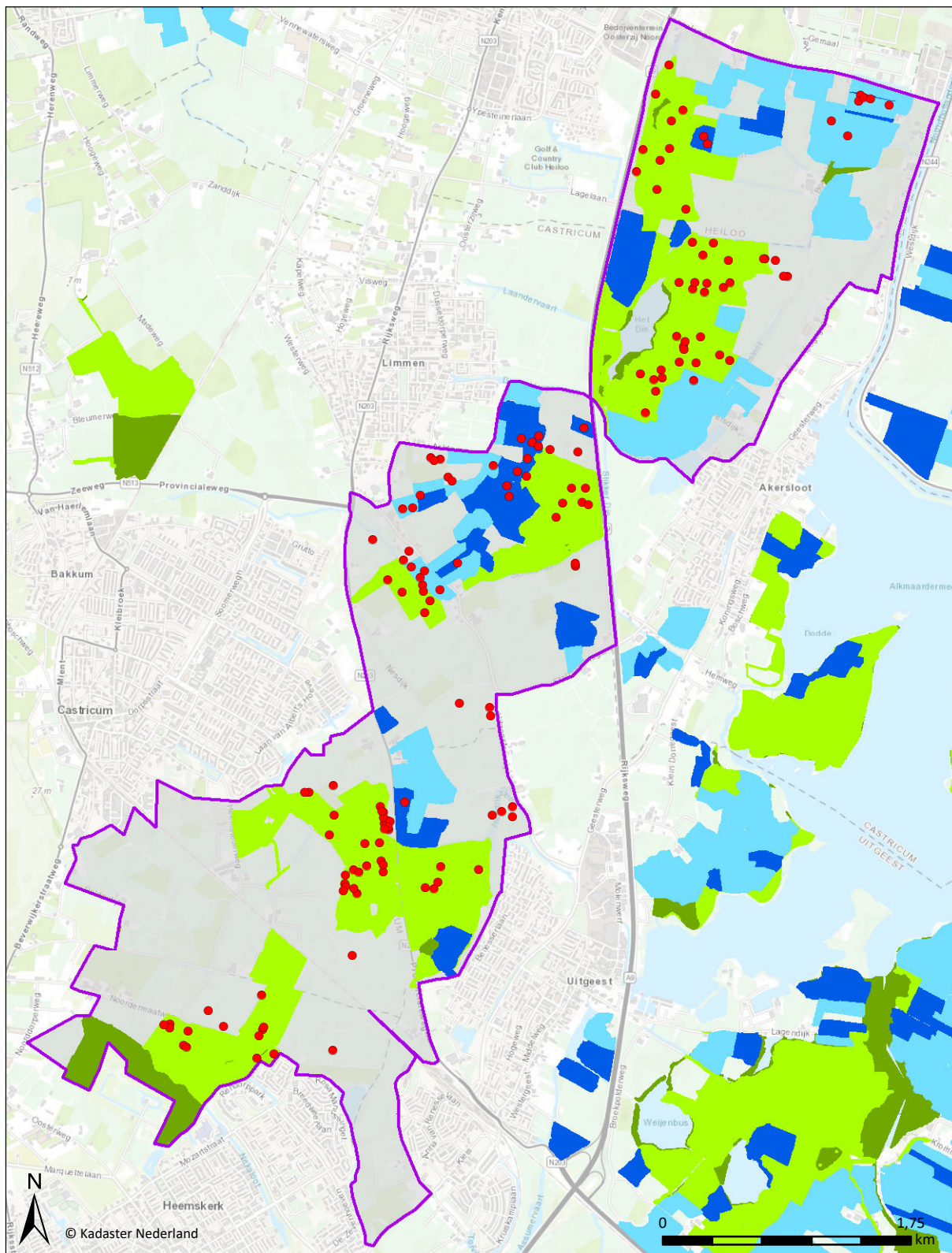
• **Grutto**
 293 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Castricum en Limmen
 Verspreidingskaart 2019

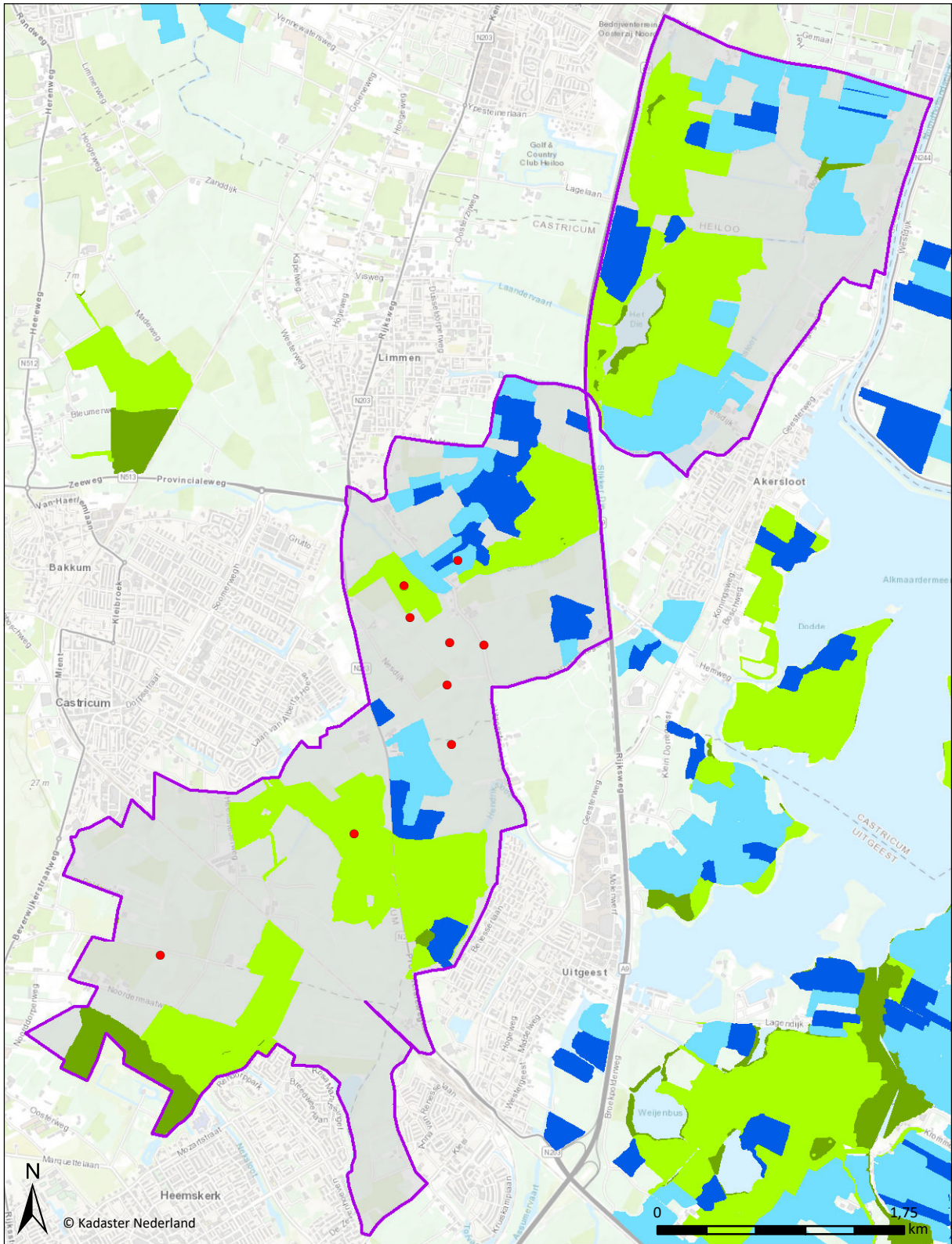
• **Tureluur**
 153 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Castricum en Limmen

Verspreidingskaart 2019

• **Veldleuwerik**

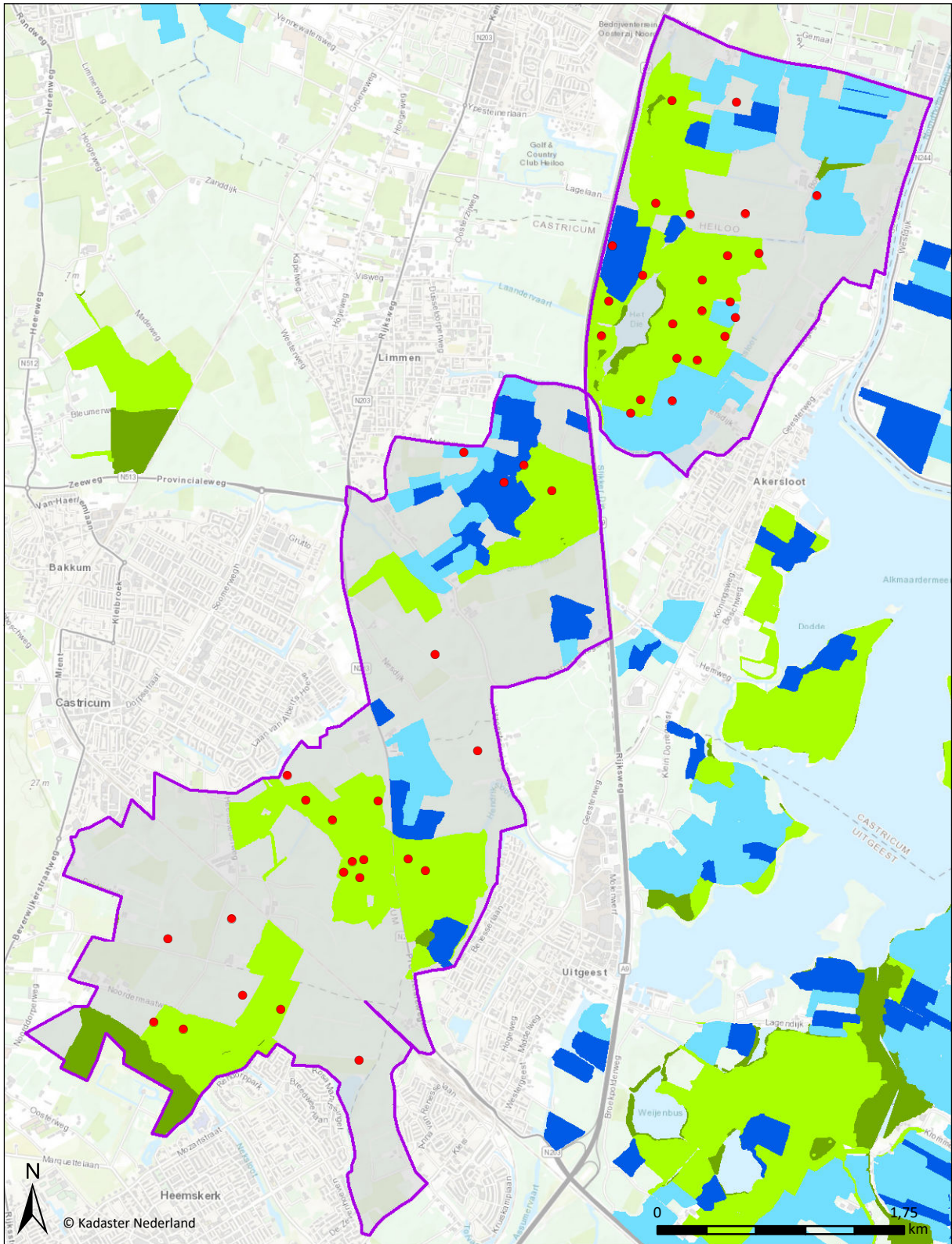
9 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Castricum en Limmen
 Verspreidingskaart 2019

• **Graspieper**

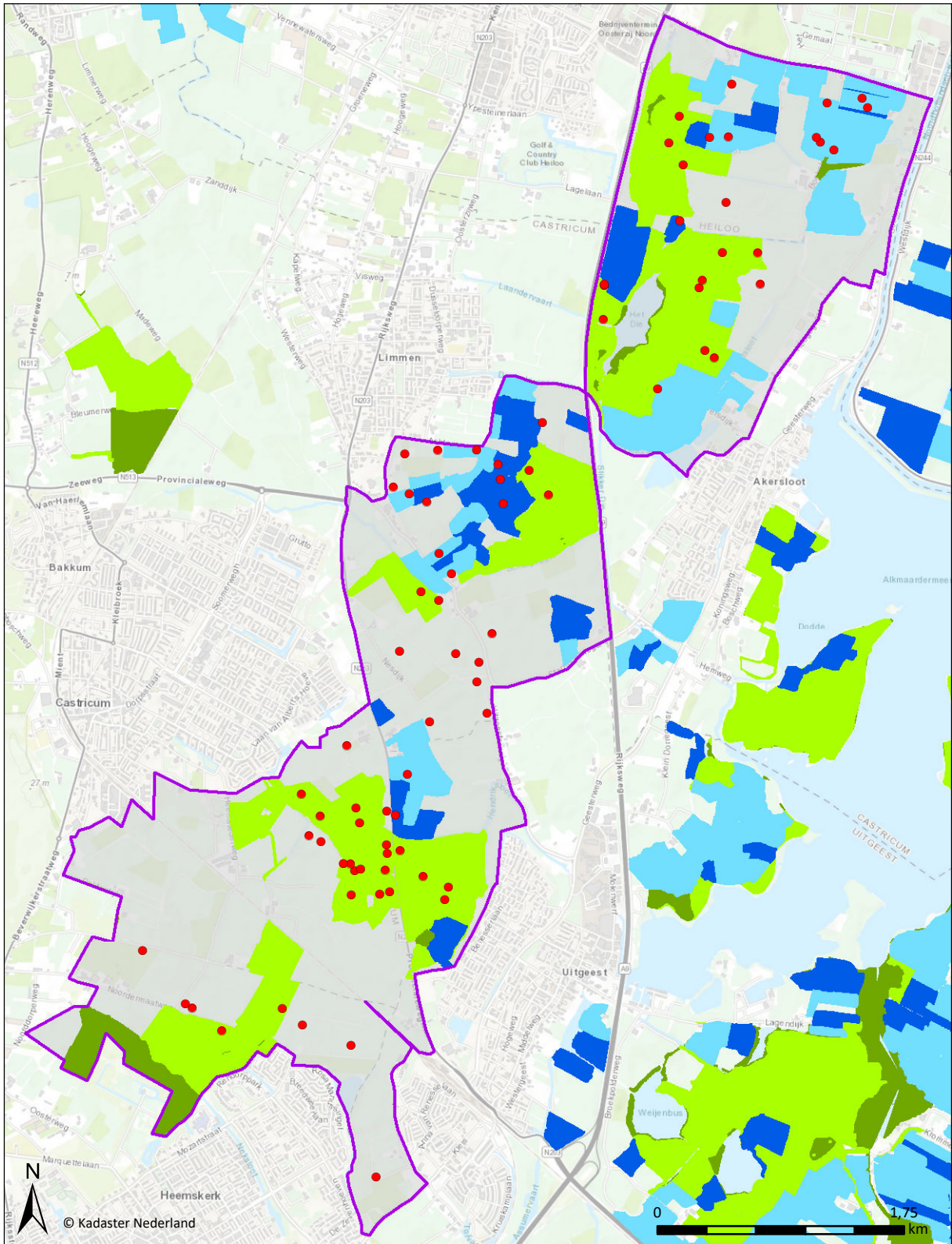
46 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

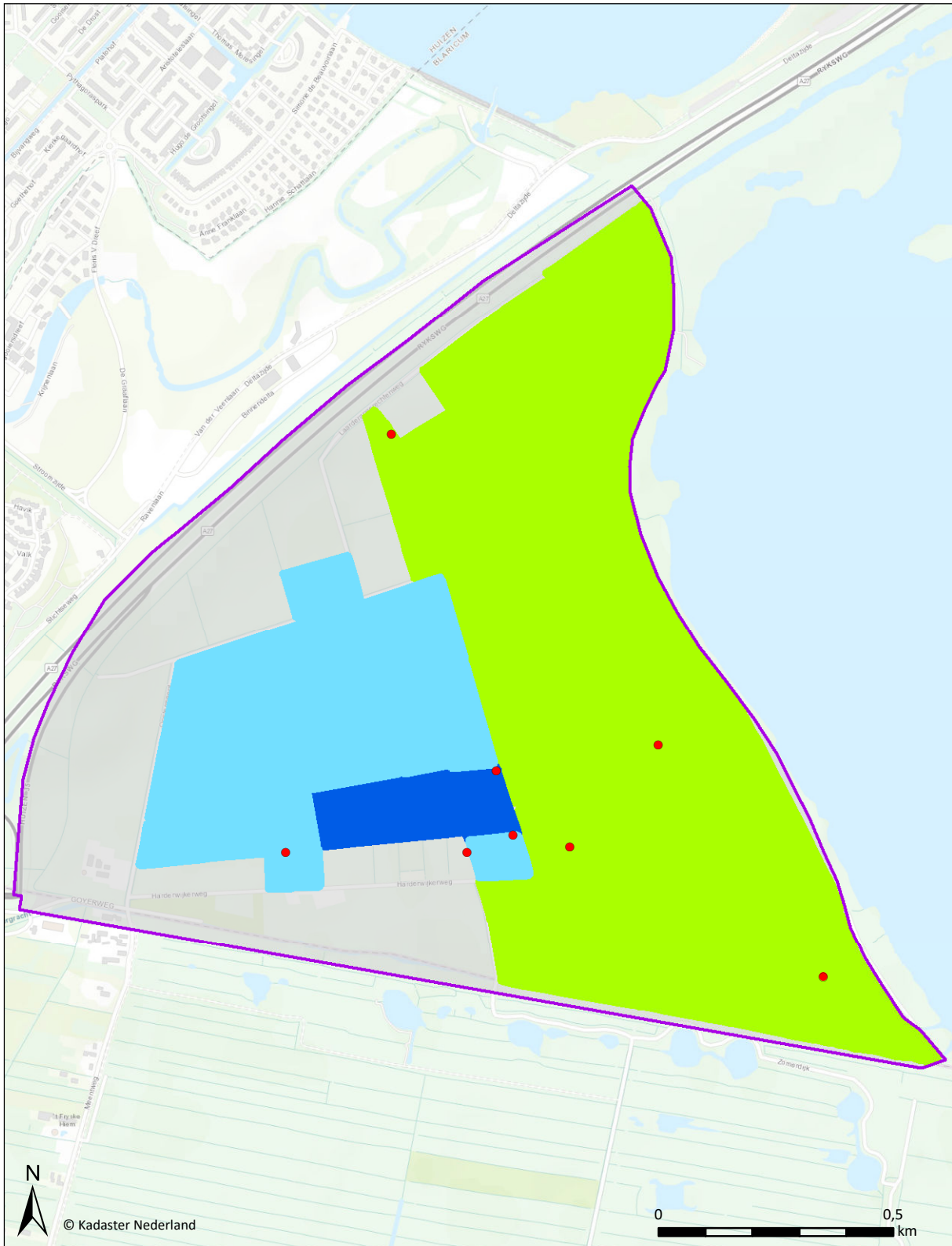
Castricum en Limmen
 Verspreidingskaart 2019
 • Gele kwikstaart
 80 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

De Kampen

Verspreidingskaart 2018

• **Krakeend**

8 territoria

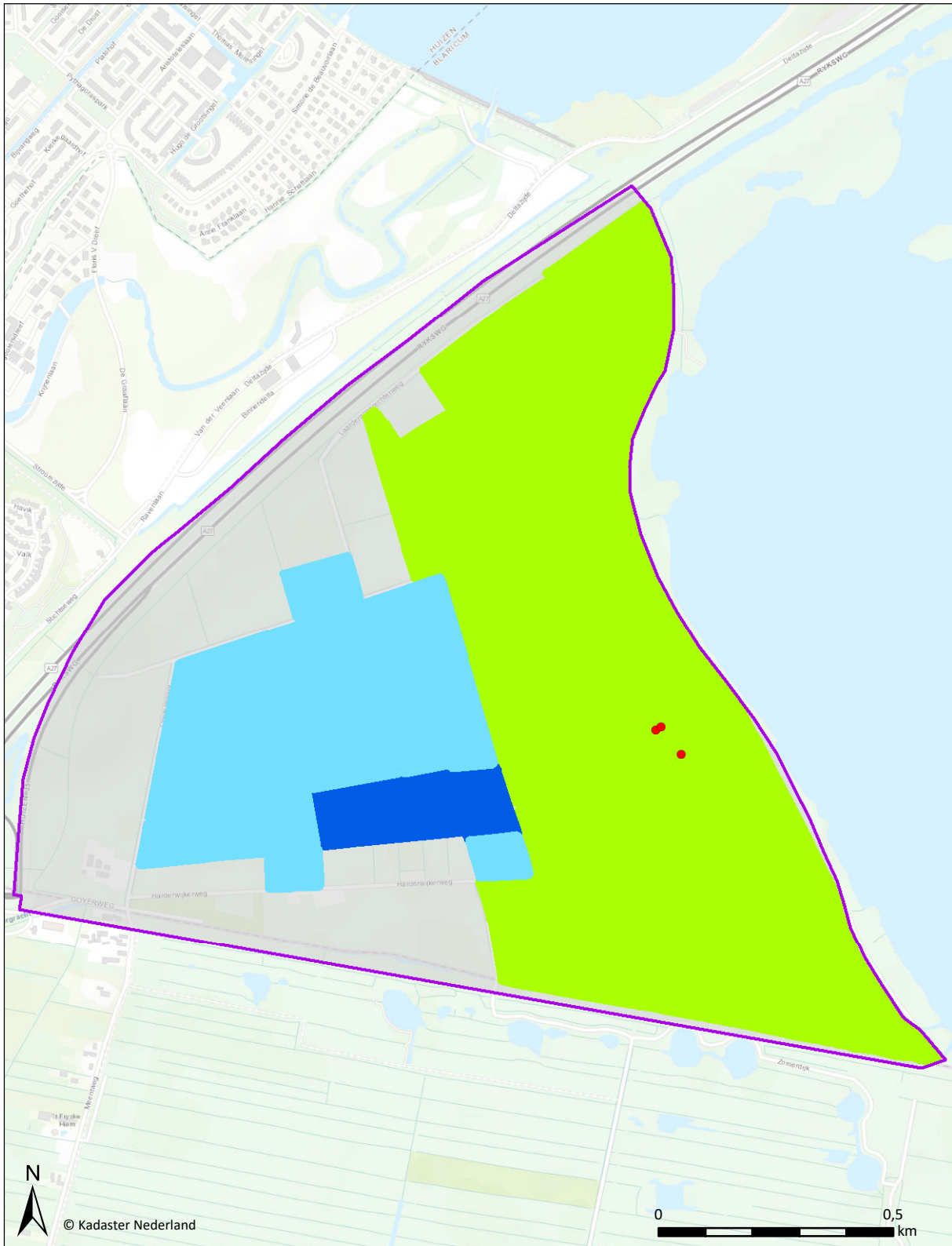
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

De Kampen

Verspreidingskaart 2018

• **Wintertaling**

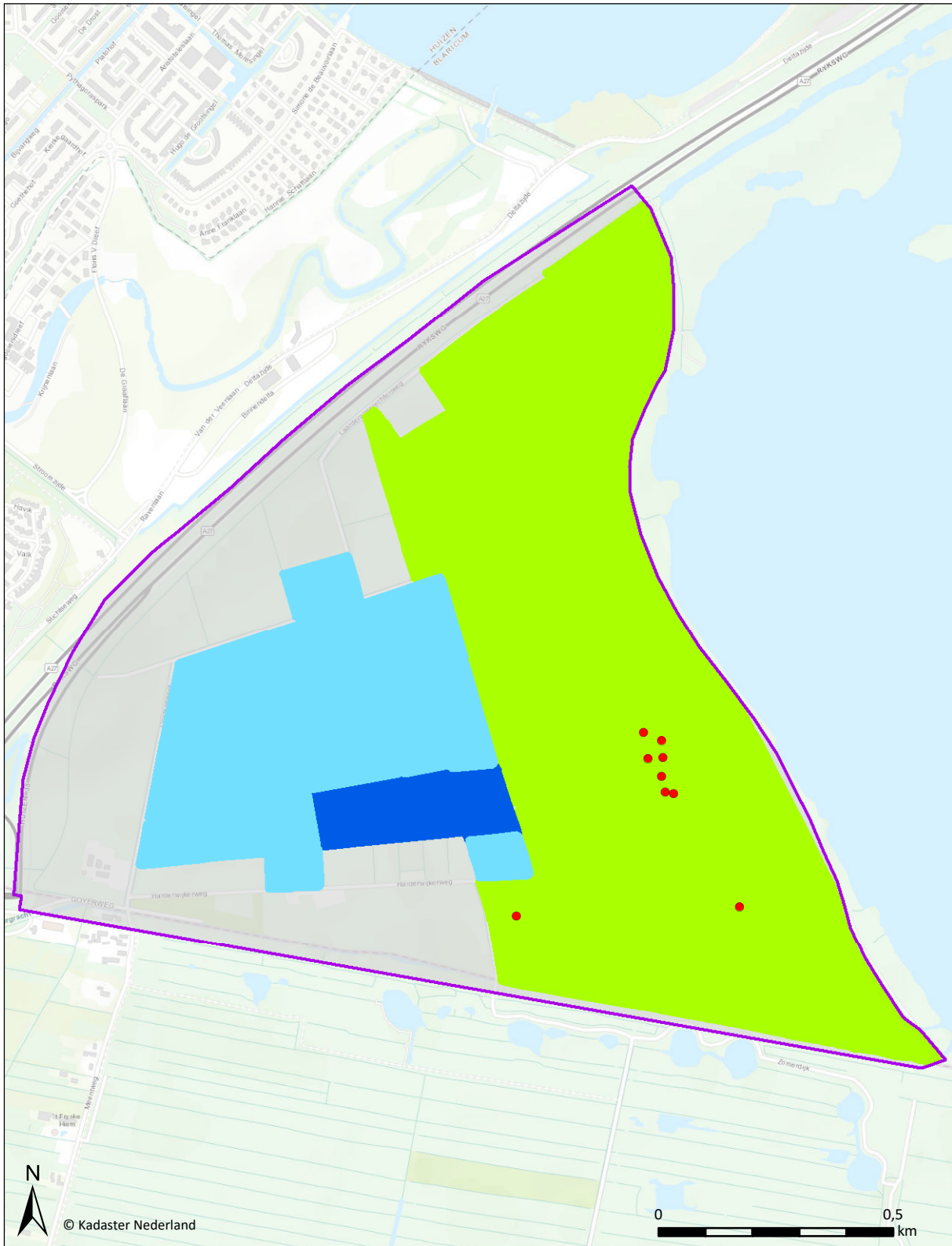
3 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

De Kampen

Verspreidingskaart 2018

• **Slobeend**

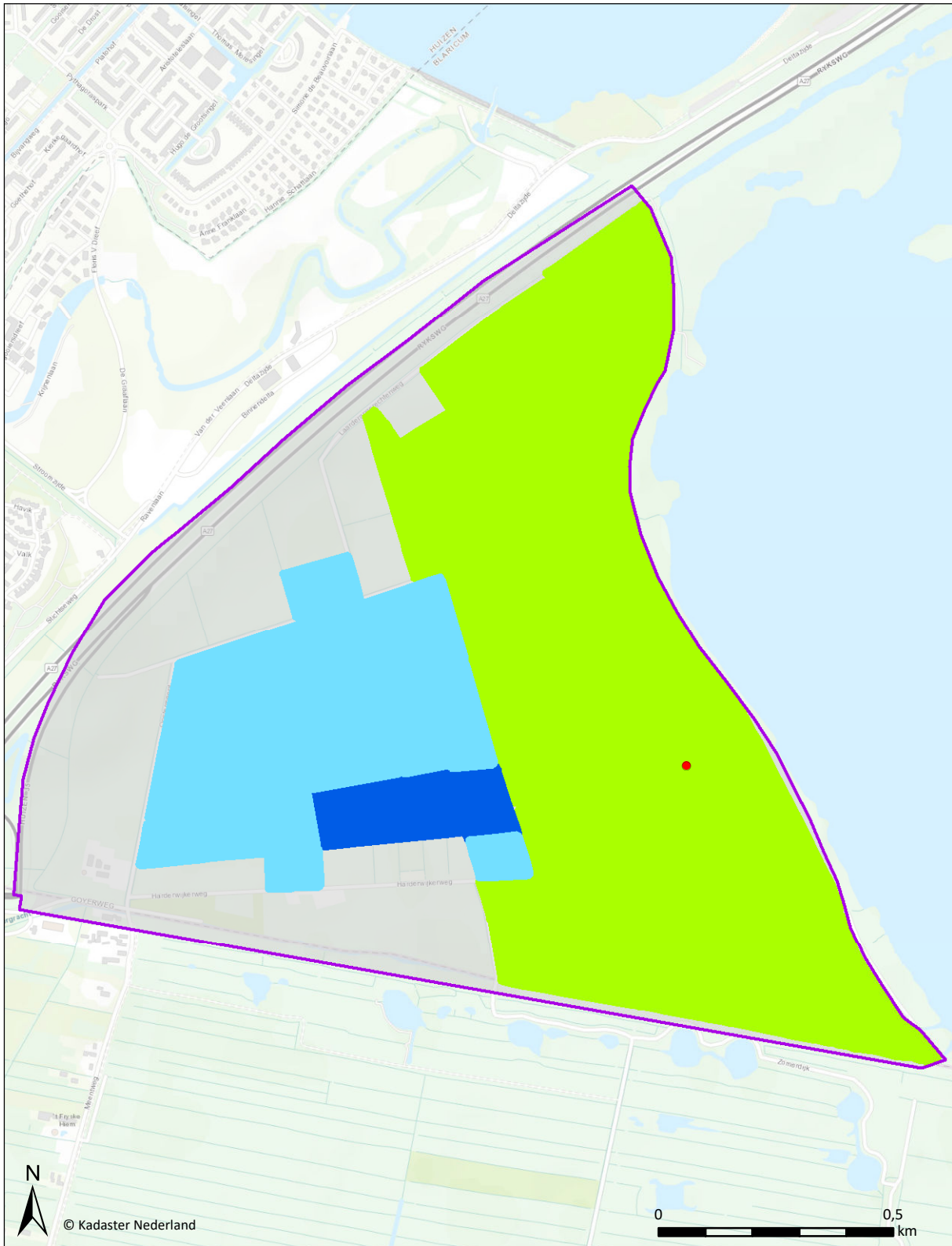
9 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

De Kampen

Verspreidingskaart 2018

• **Kuifeend**

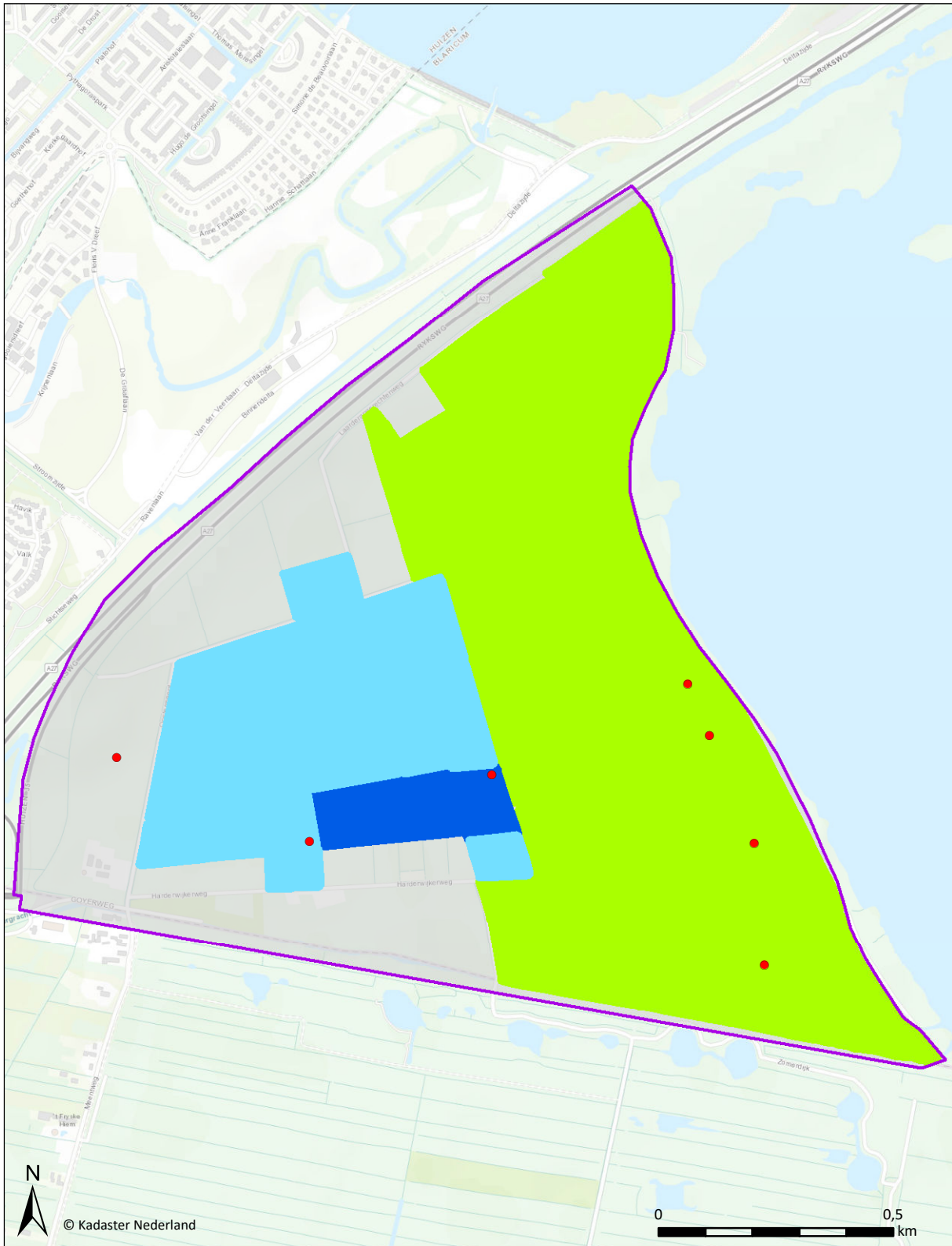
1 territorium

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

De Kampen

Verspreidingskaart 2018

• Scholekster

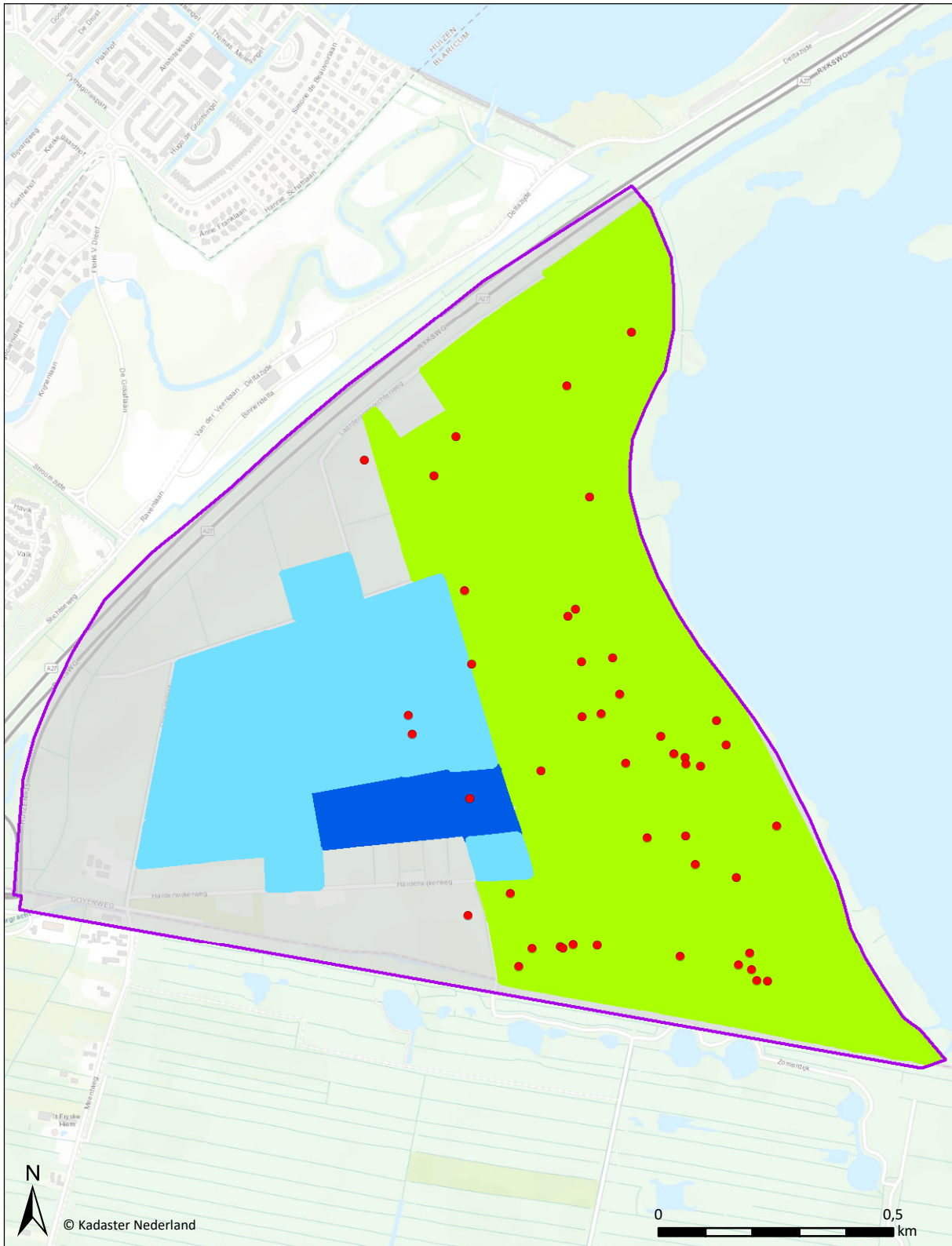
7 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

De Kampen

Verspreidingskaart 2018

• Kievit

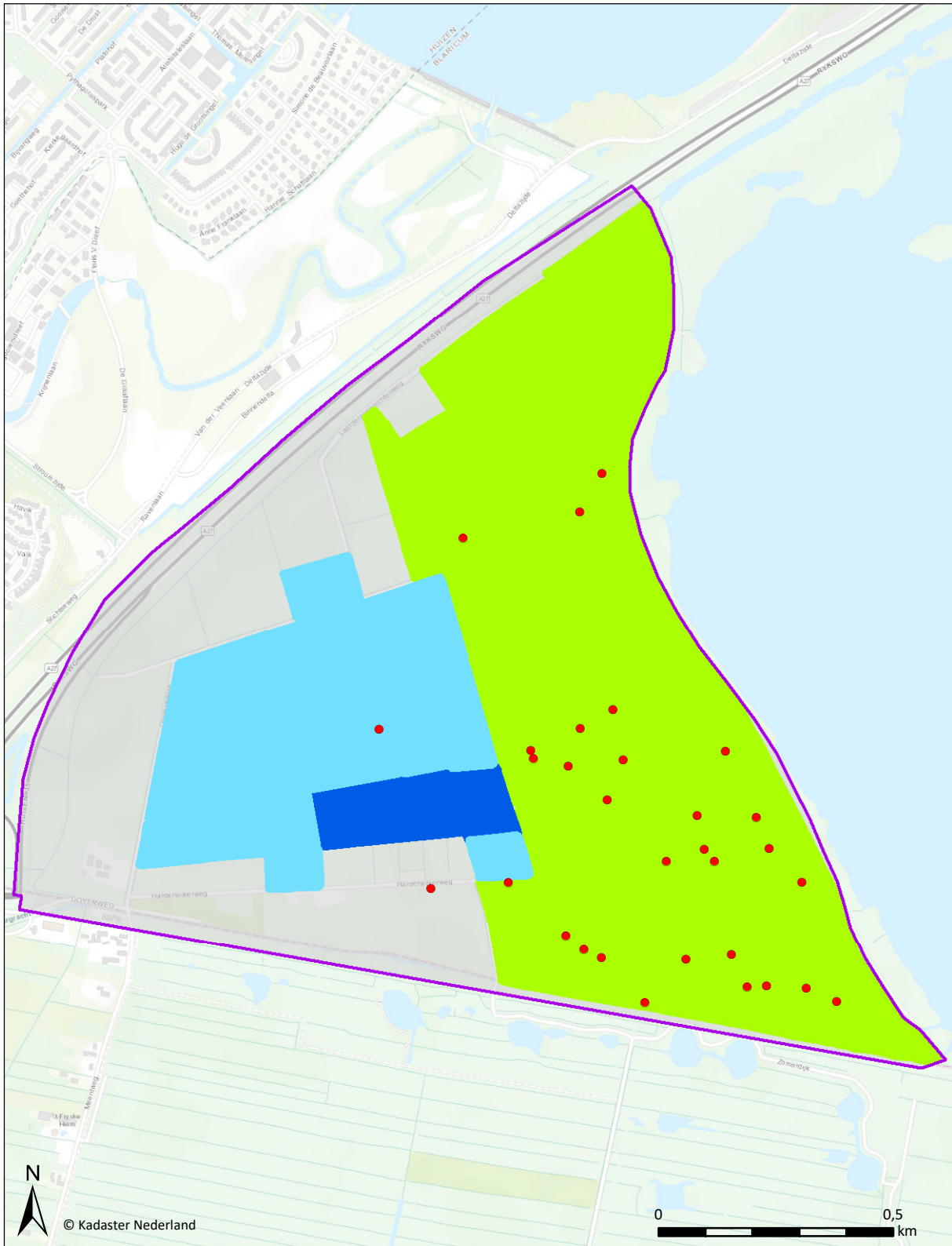
46 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

De Kampen

Verspreidingskaart 2018

• **Grutto**

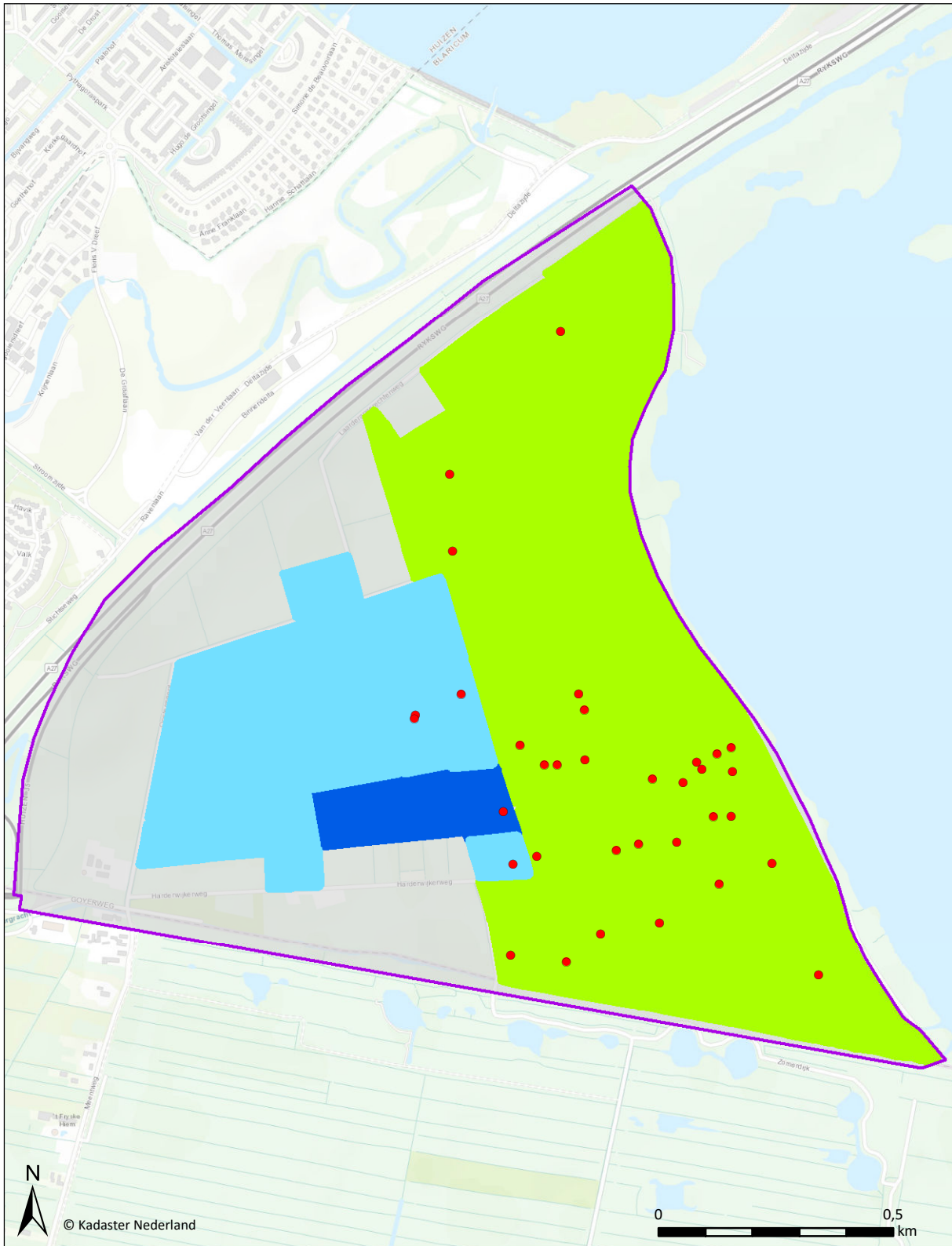
31 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

De Kampen

Verspreidingskaart 2018

• **Tureluur**

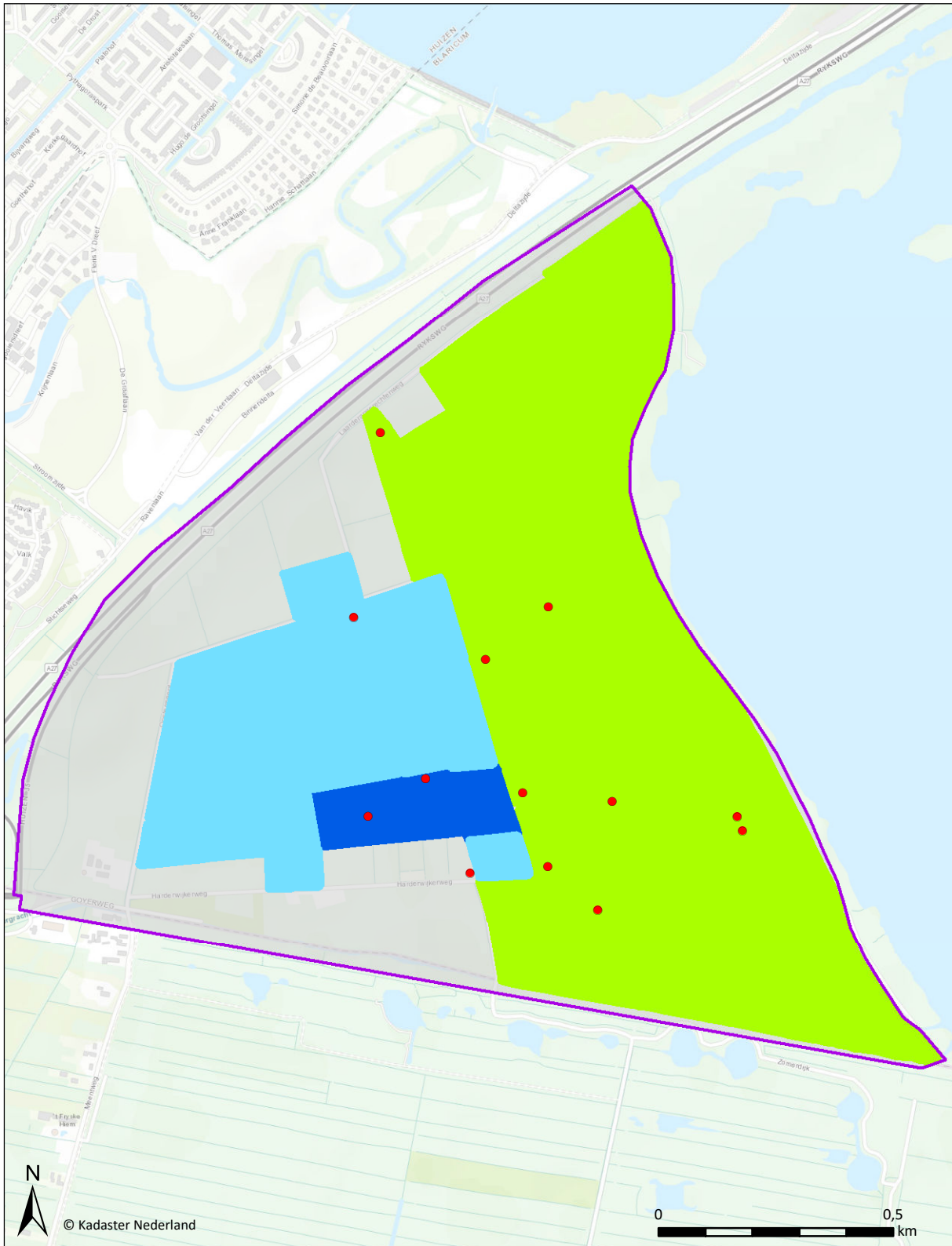
34 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

De Kampen

Verspreidingskaart 2018

• **Graspieper**

13 territoria

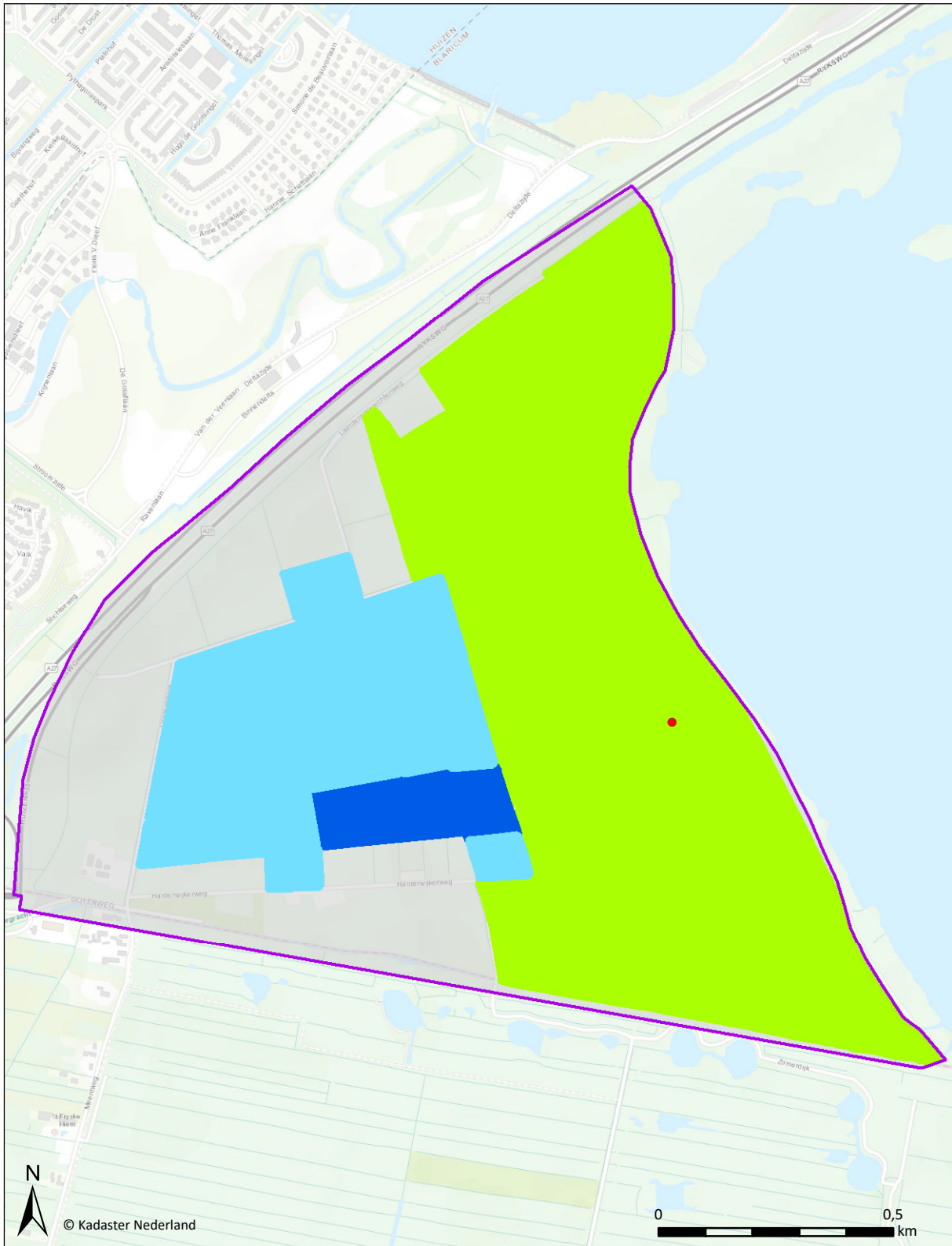
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

De Kampen

Verspreidingskaart 2018

• Gele kwikstaart

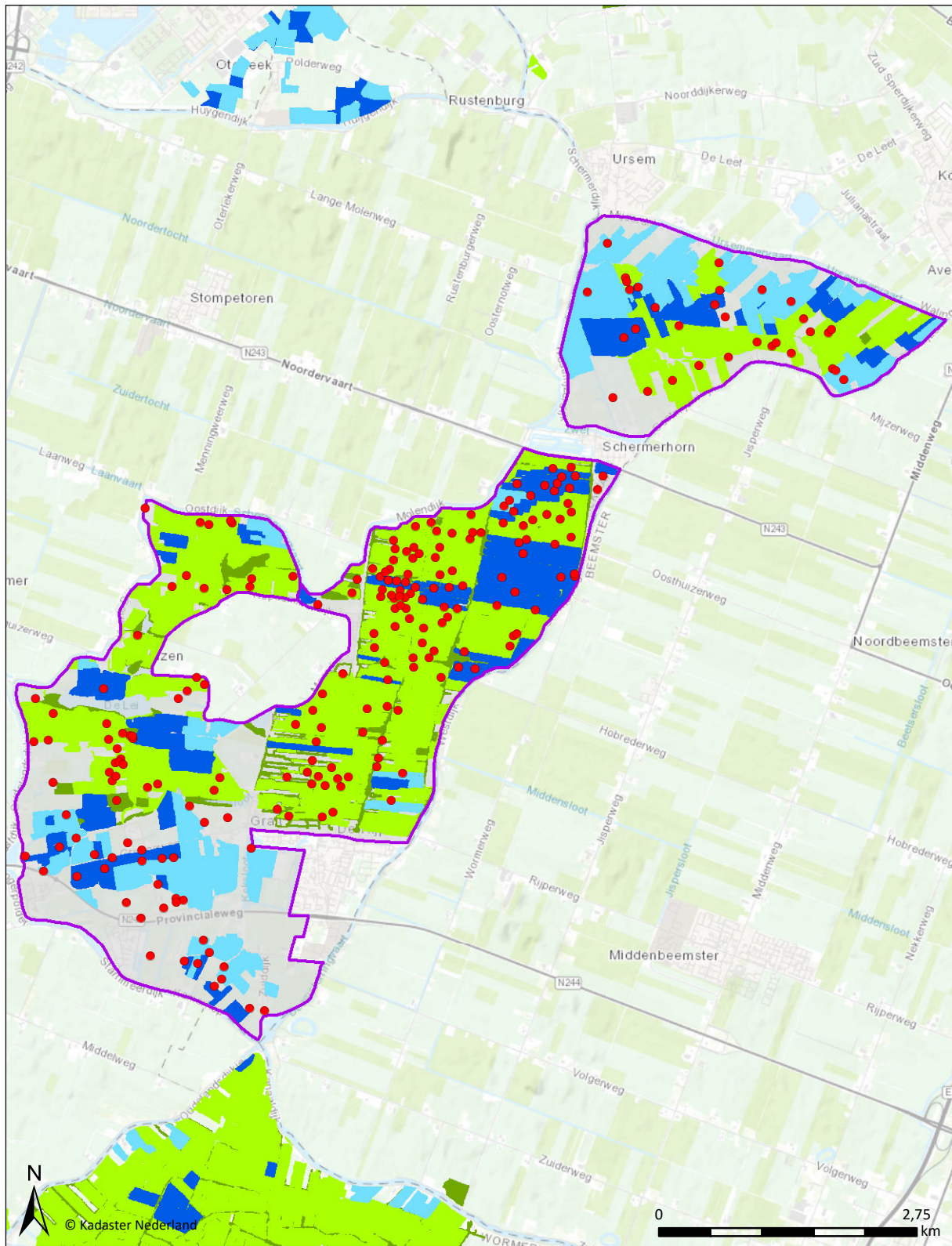
1 territorium

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Eilands- en Mijzenpolder

Verspreidingskaart 2018

• Krakeend

241 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

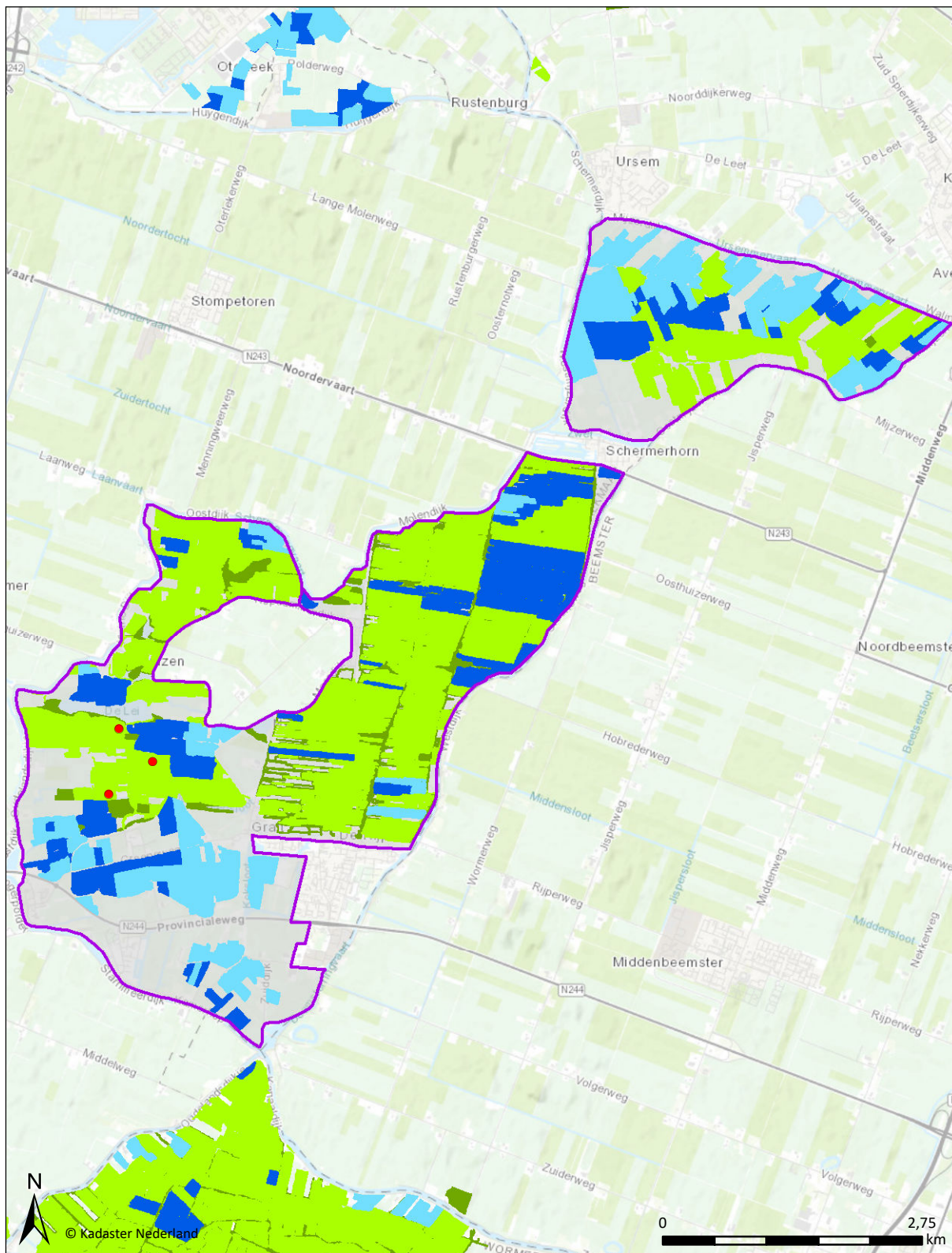
 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

0 2,75 km

Eilands- en Mijzenpolder

Verspreidingskaart 2018

• **Wintertaling**

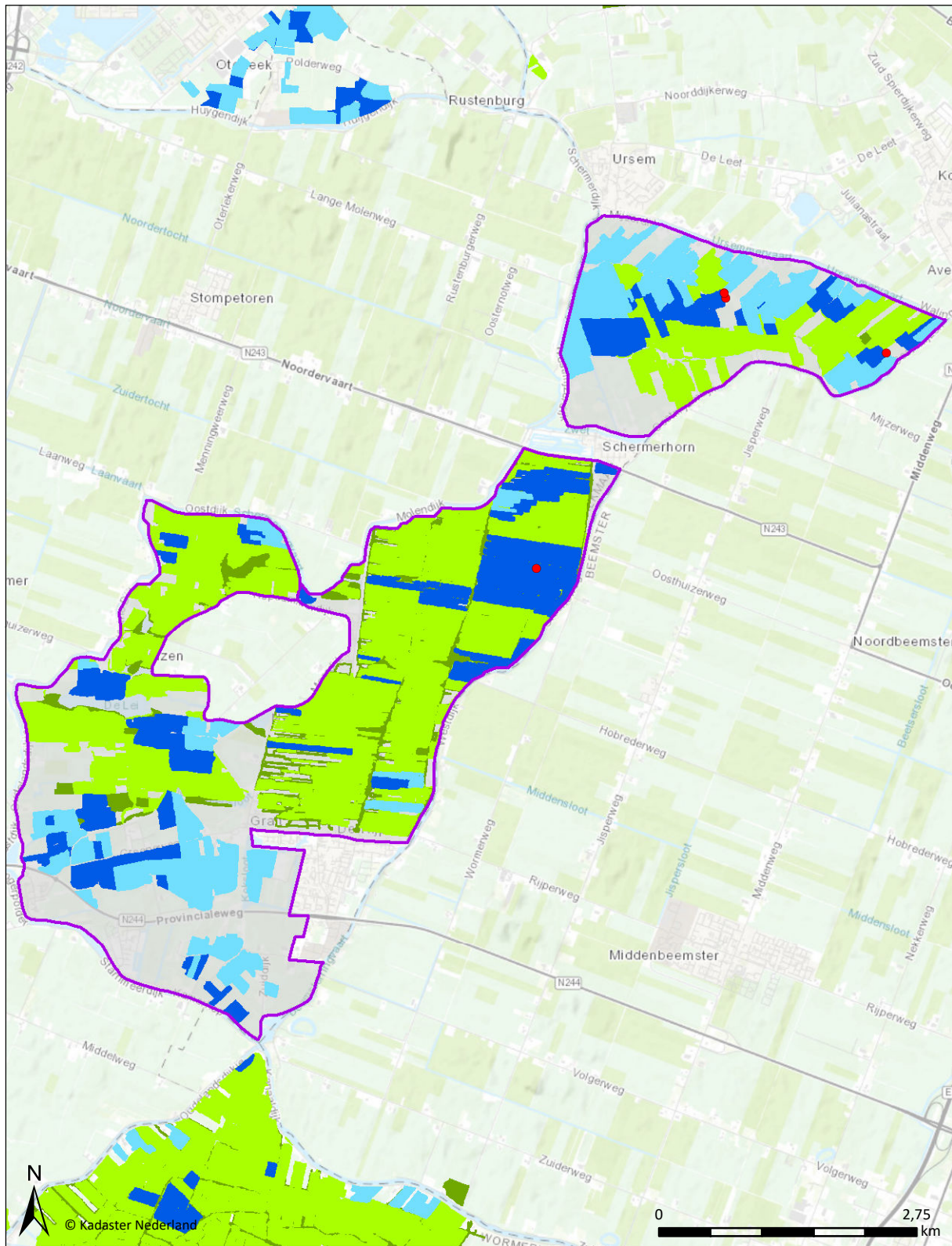
3 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Eilands- en Mijzenpolder

Verspreidingskaart 2018

• Zomertaling

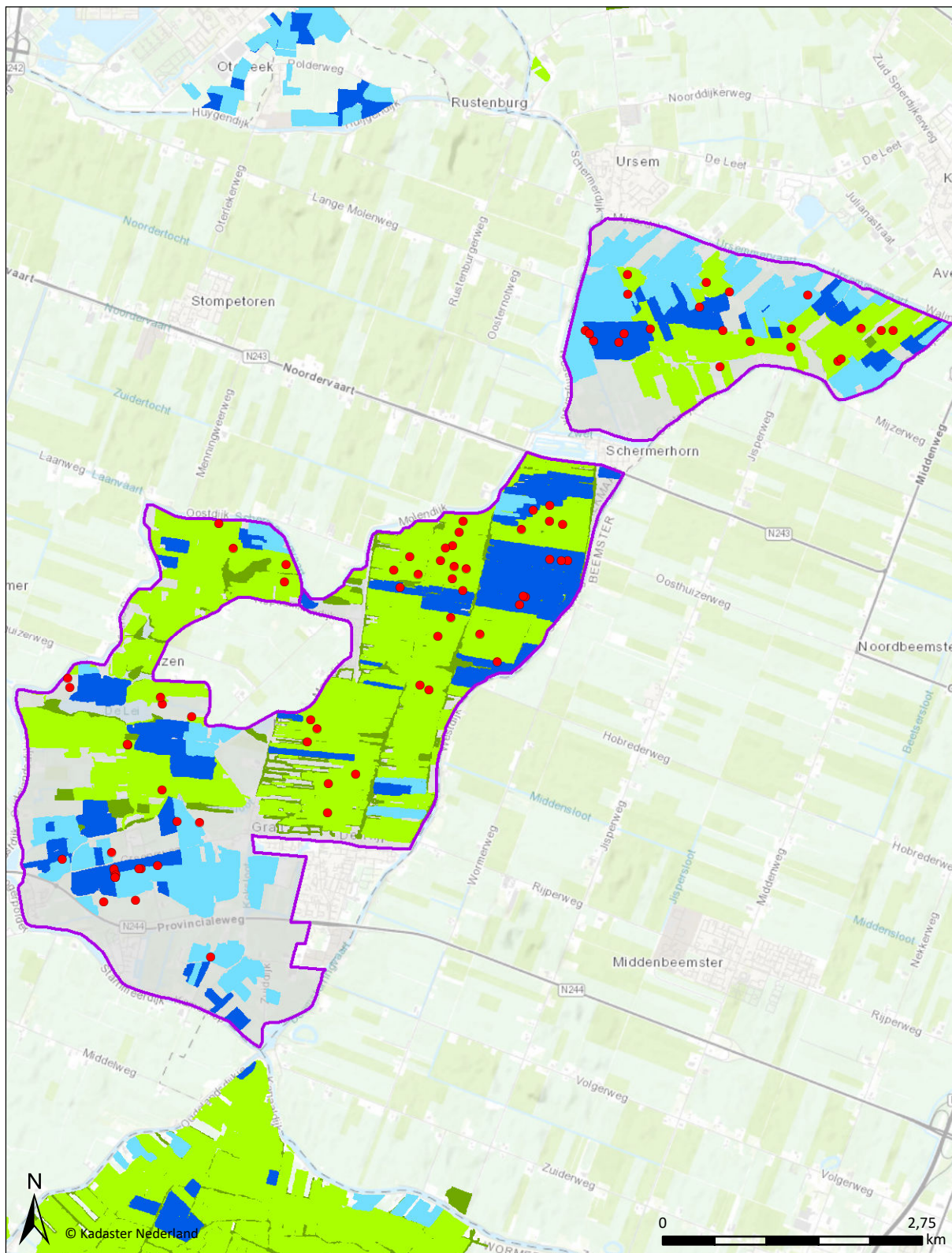
4 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Eilands- en Mijzenpolder

Verspreidingskaart 2018

• Slobeend

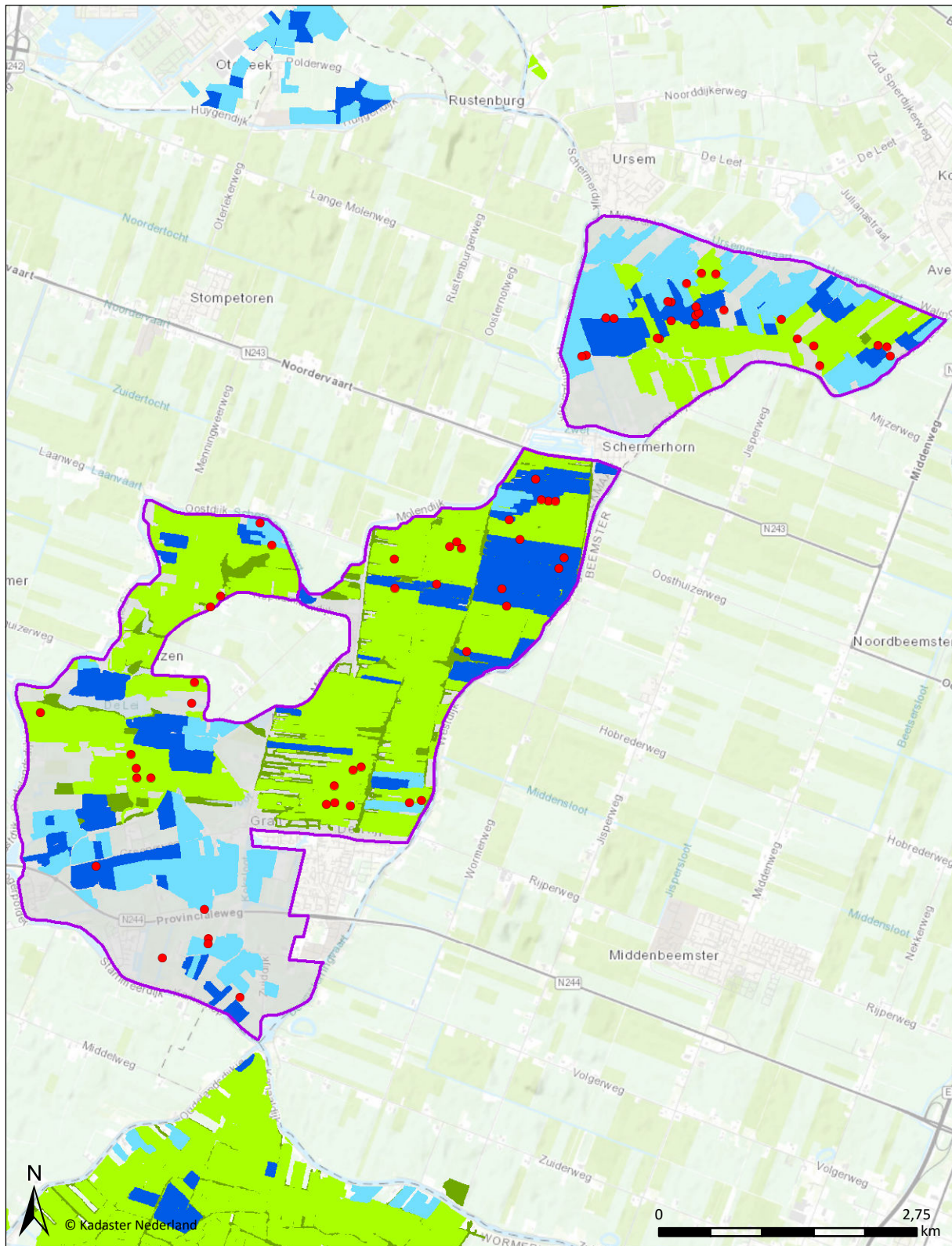
85 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Eilands- en Mijzenpolder

Verspreidingskaart 2018

• **Kuifeend**

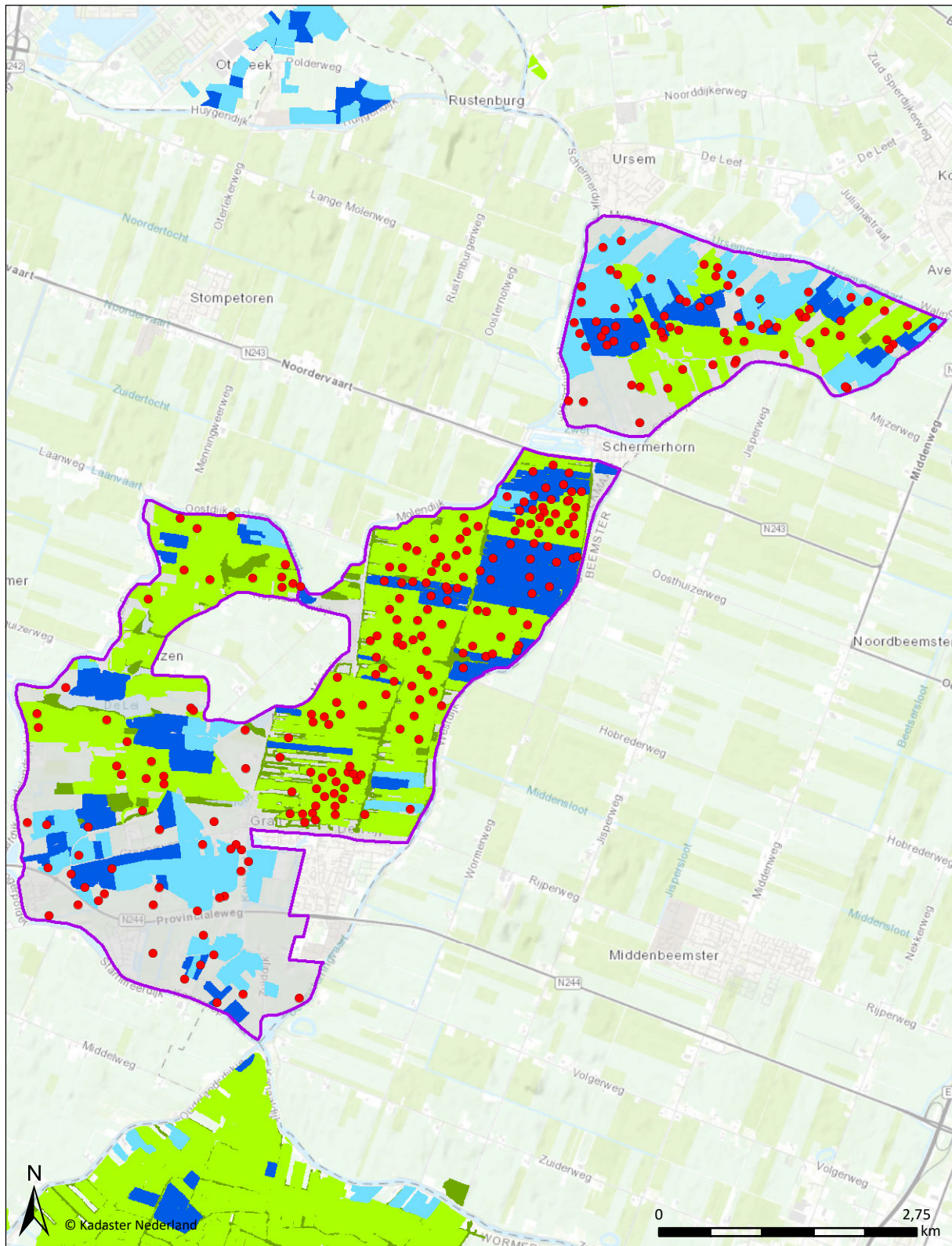
66 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Eilands- en Mijzenpolder

Verspreidingskaart 2018

• **Scholekster**

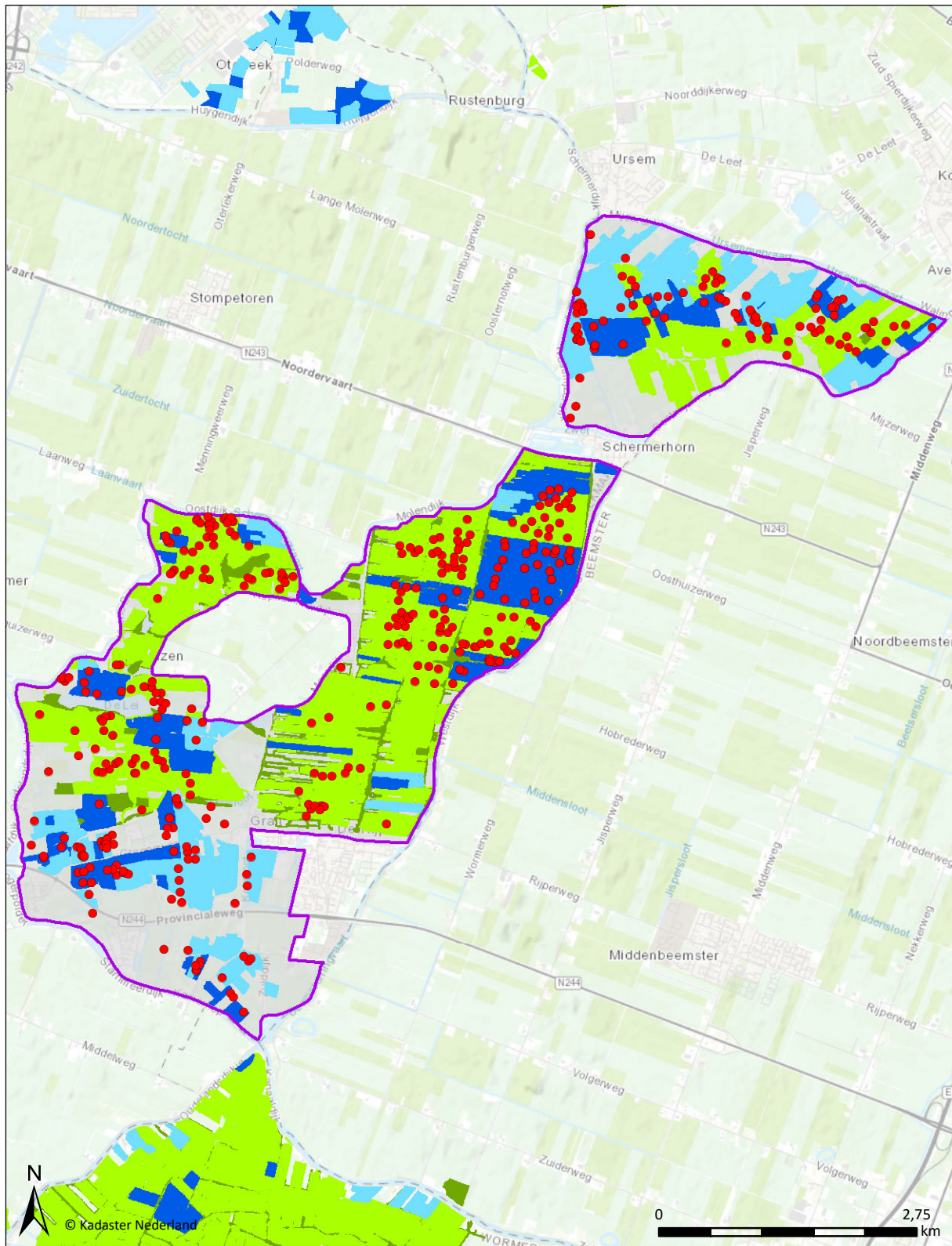
278 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Eilands- en Mijzenpolder

Verspreidingskaart 2018

• Kievit

431 territoria

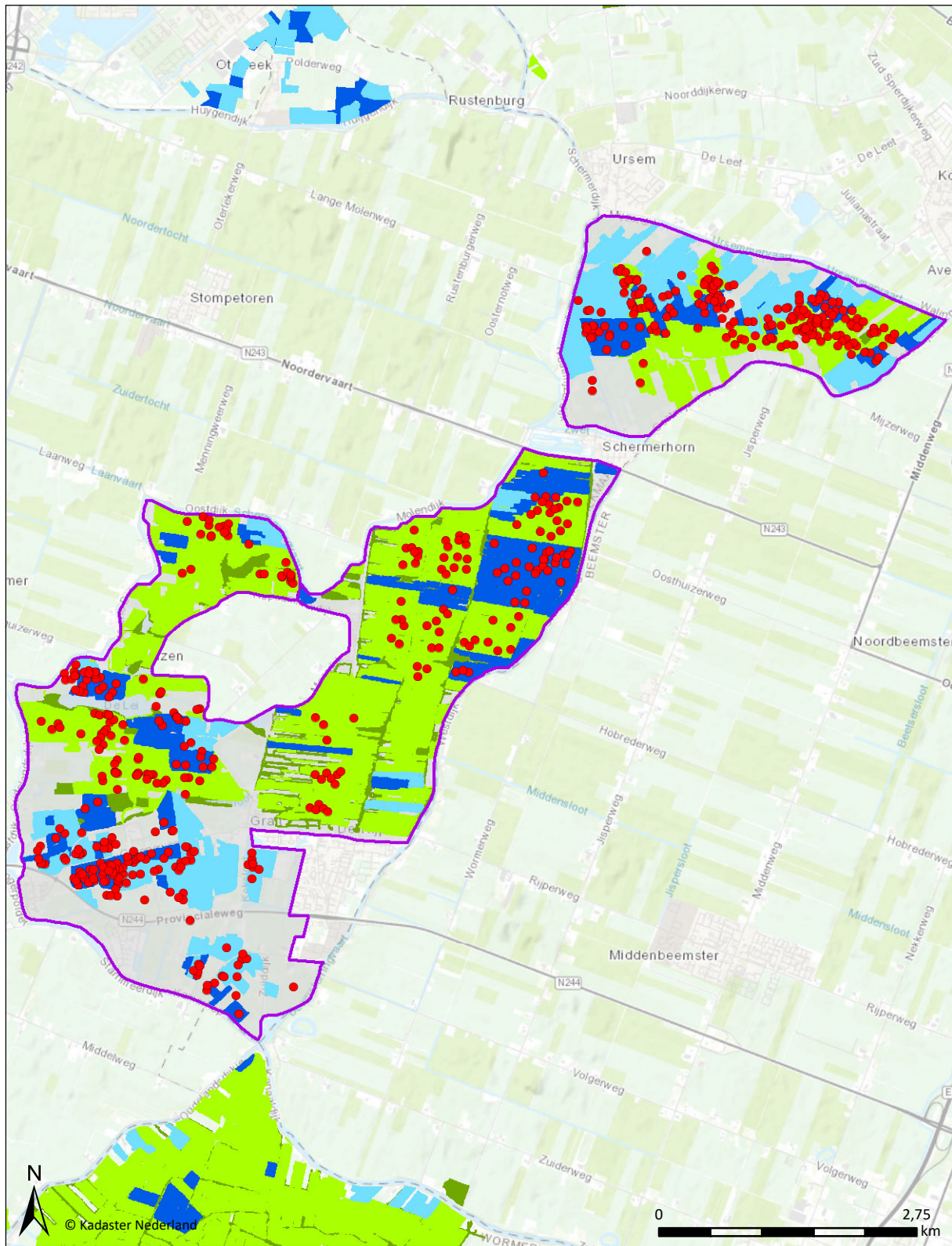
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Eilands- en Mijzenpolder

Verspreidingskaart 2018

• **Grutto**

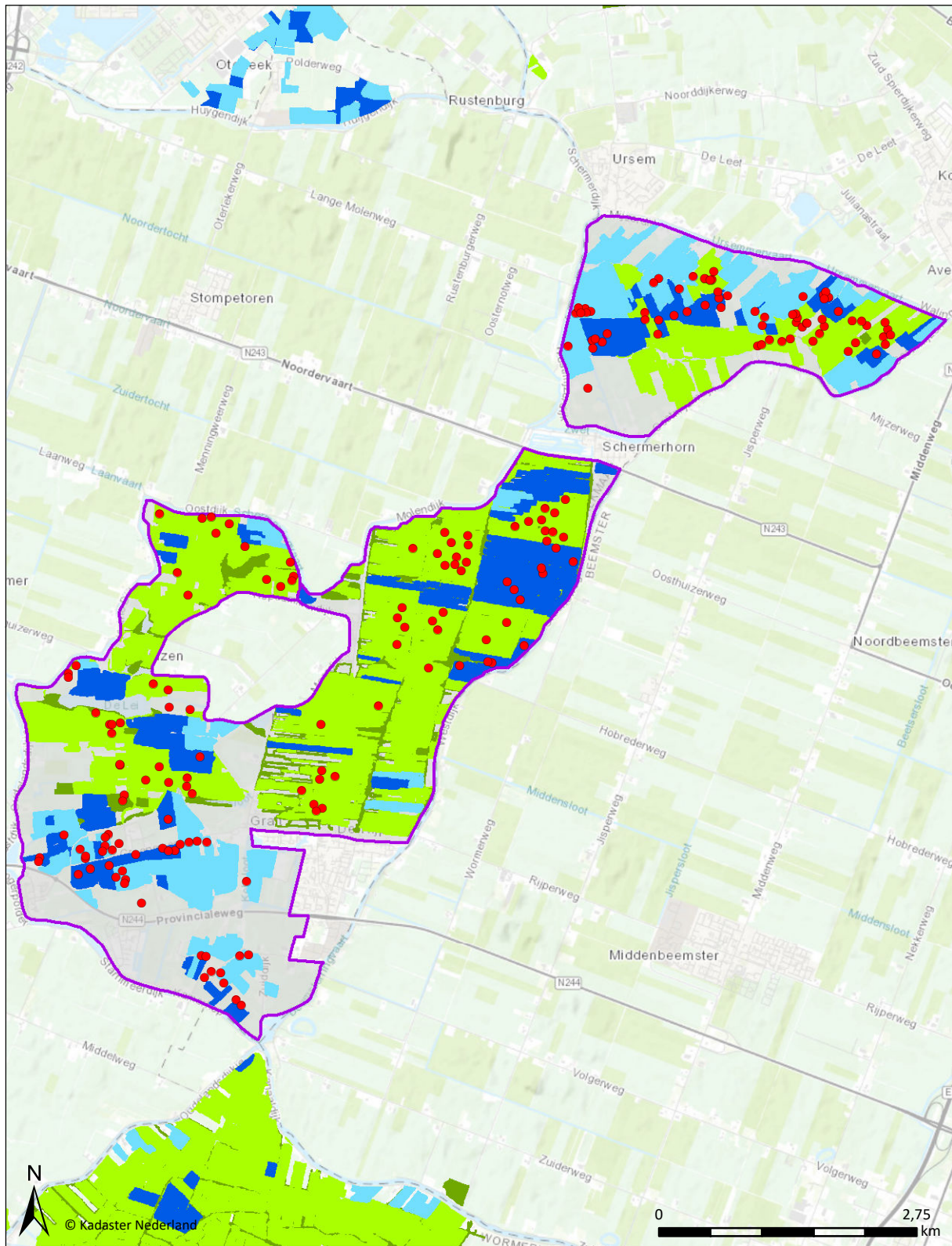
567 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Eilands- en Mijzenpolder

Verspreidingskaart 2018

• **Tureluur**

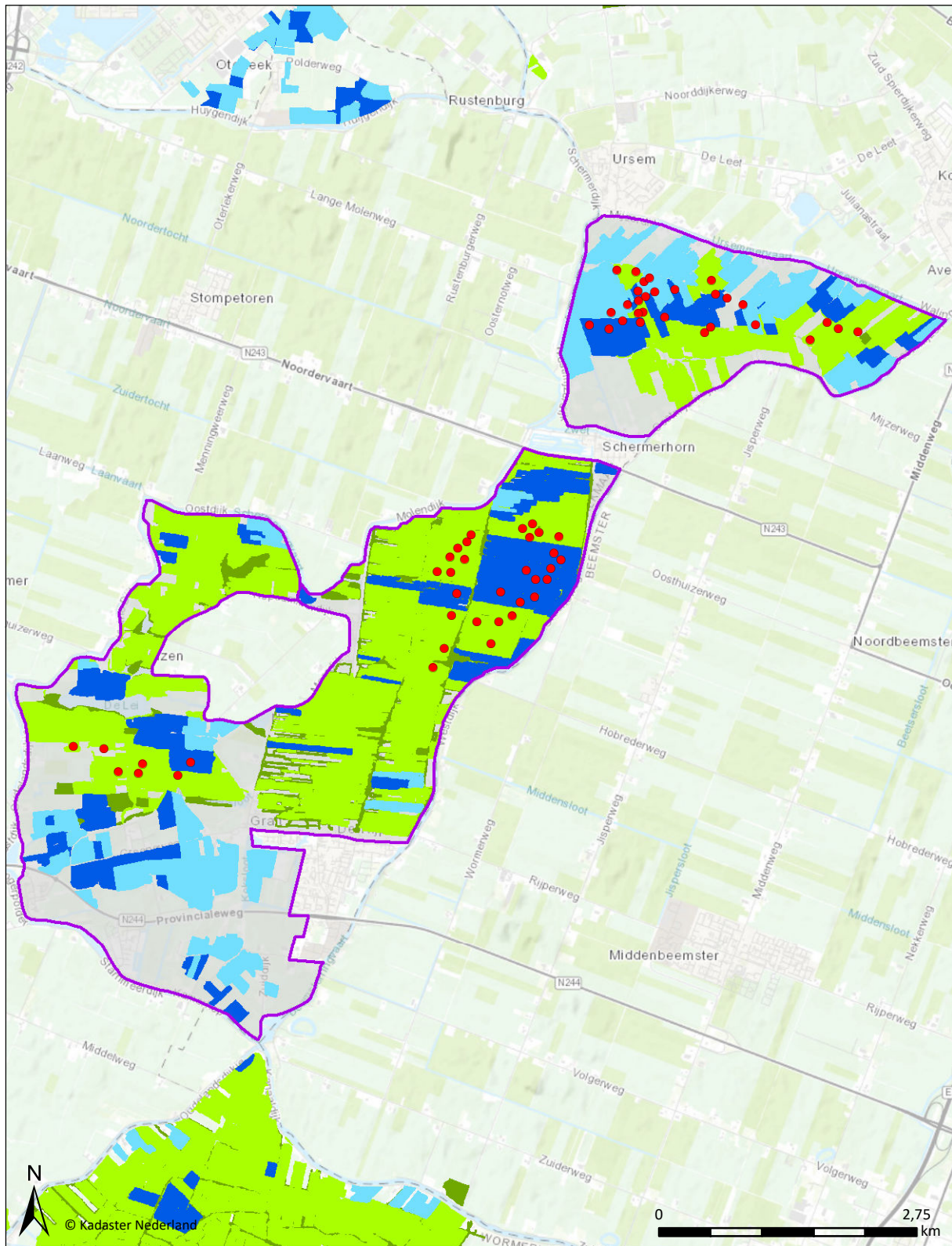
197 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Eilands- en Mijzenpolder

Verspreidingskaart 2018

• **Veldleeuwerik**

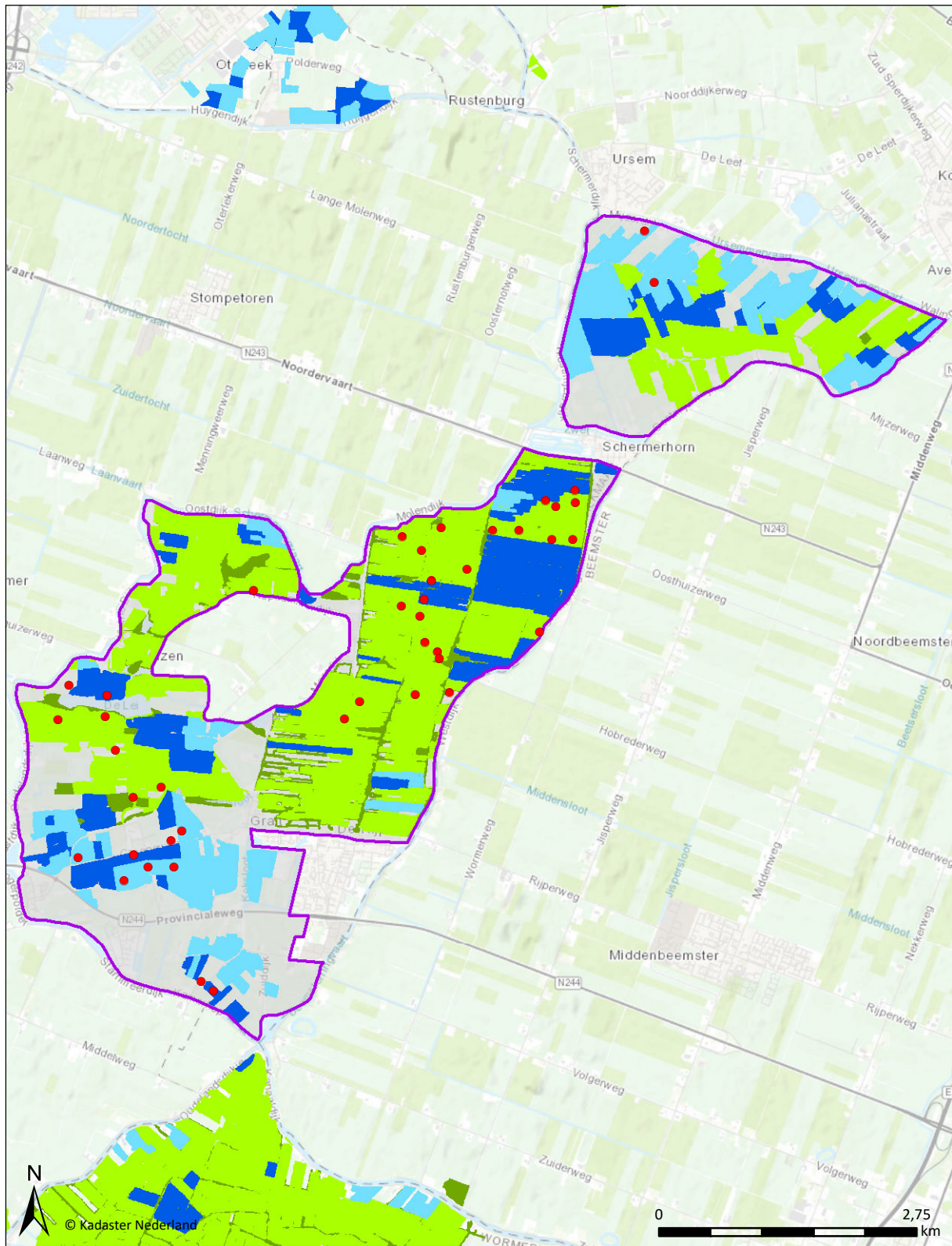
65 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Eilands- en Mijzenpolder

Verspreidingskaart 2018

• **Graspieper**

43 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

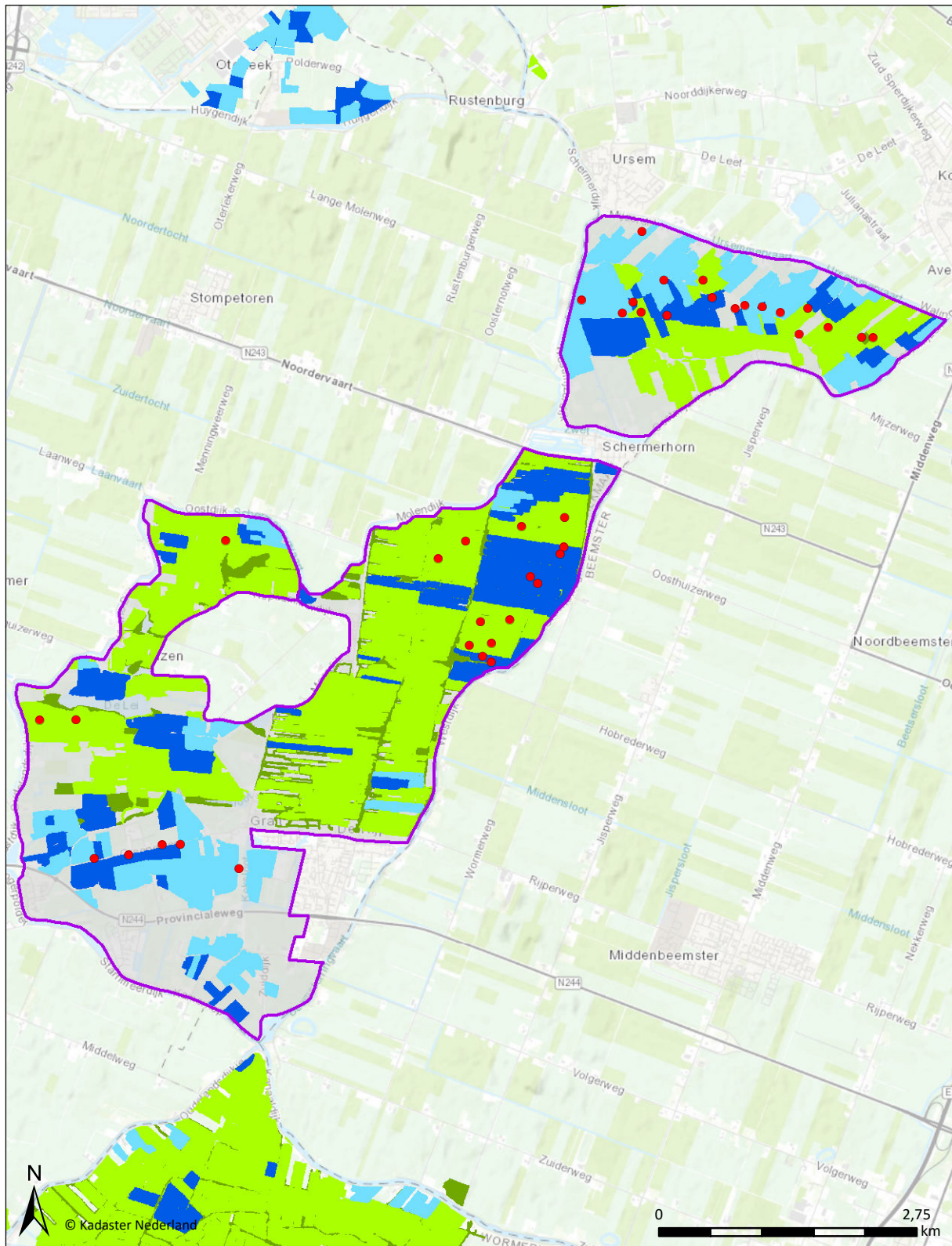
 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

0 2,75 km

Eilands- en Mijzenpolder

Verspreidingskaart 2018

• Gele kwikstaart

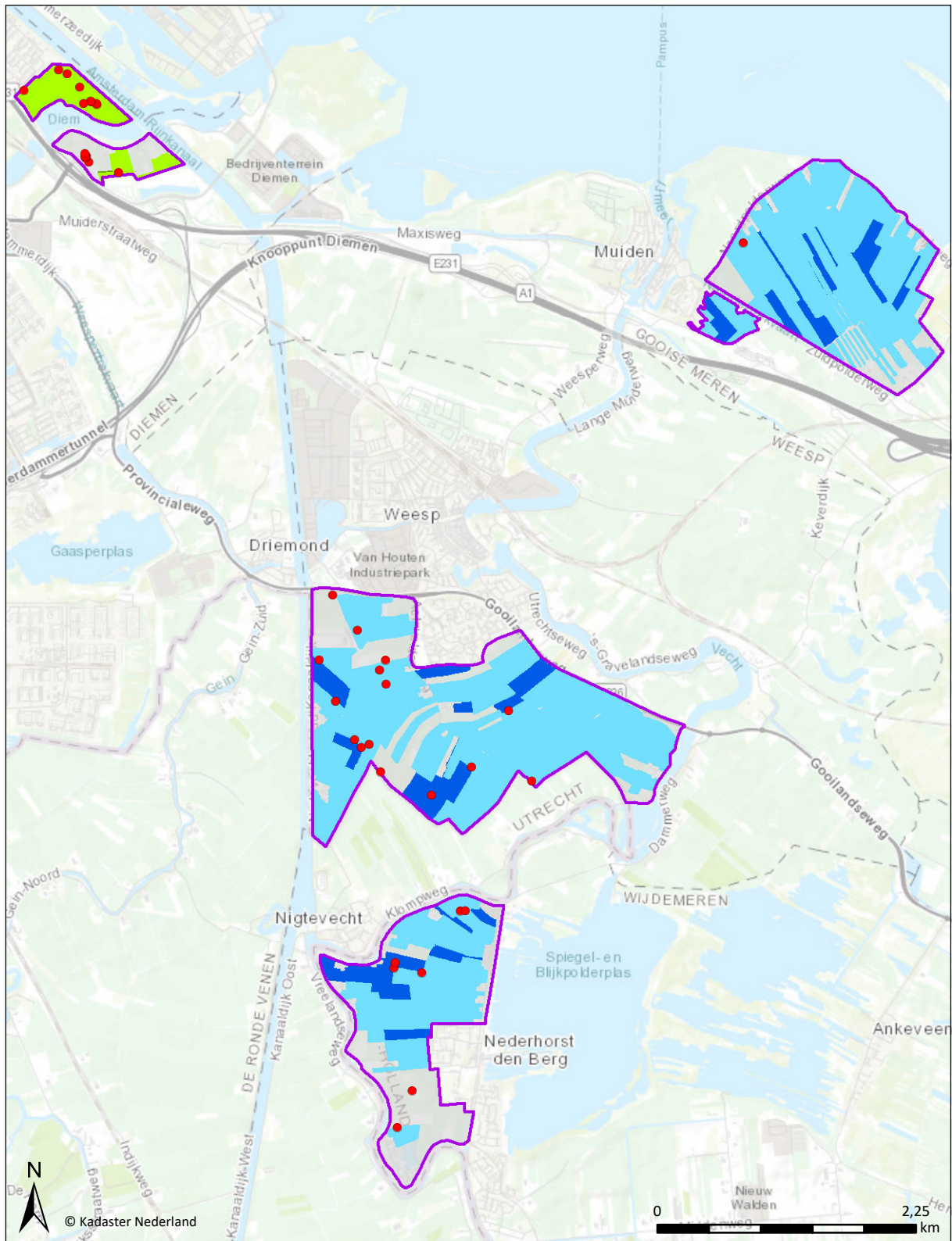
40 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Gooi- en Vechtstreek
 Verspreidingskaart 2018

• **Krakeend**

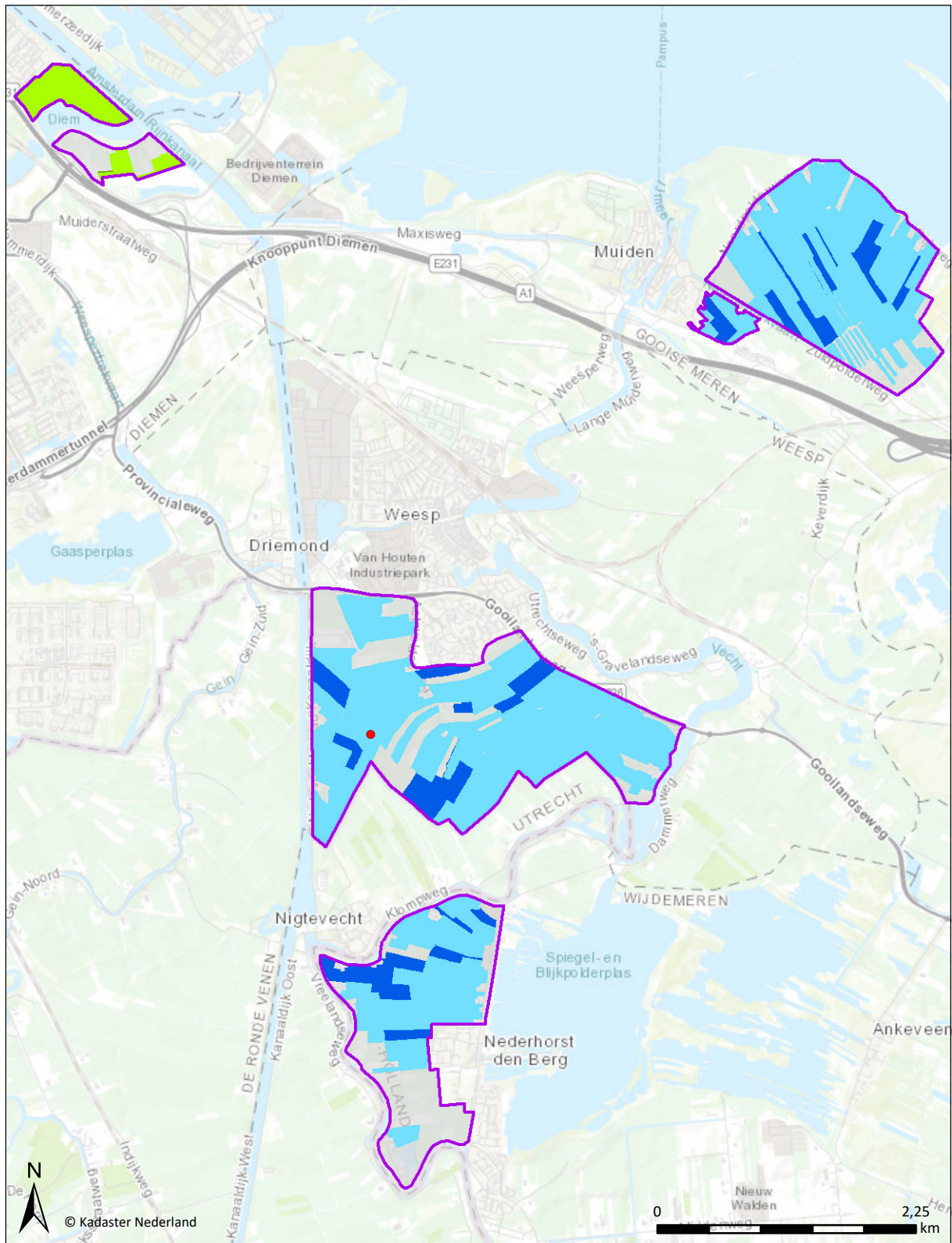
38 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek en adviesbureau

Gooi- en Vechtstreek

Verspreidingskaart 2018

• Slobeend

1 territorium

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

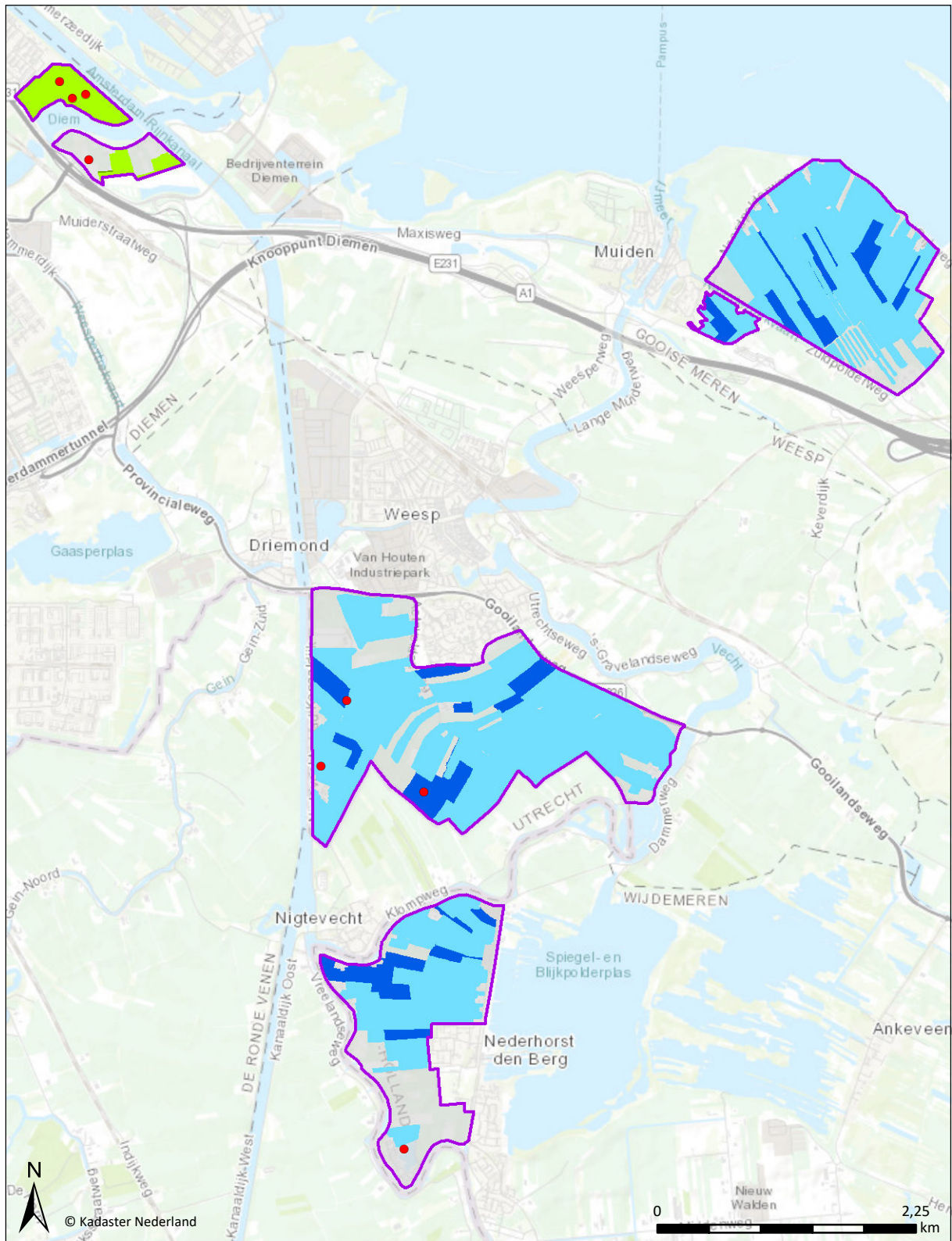
regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

N
© Kadaster Nederland

0 2,25 km

Gooi- en Vechtstreek

Verspreidingskaart 2018

• **Kuifeend**

8 territoria

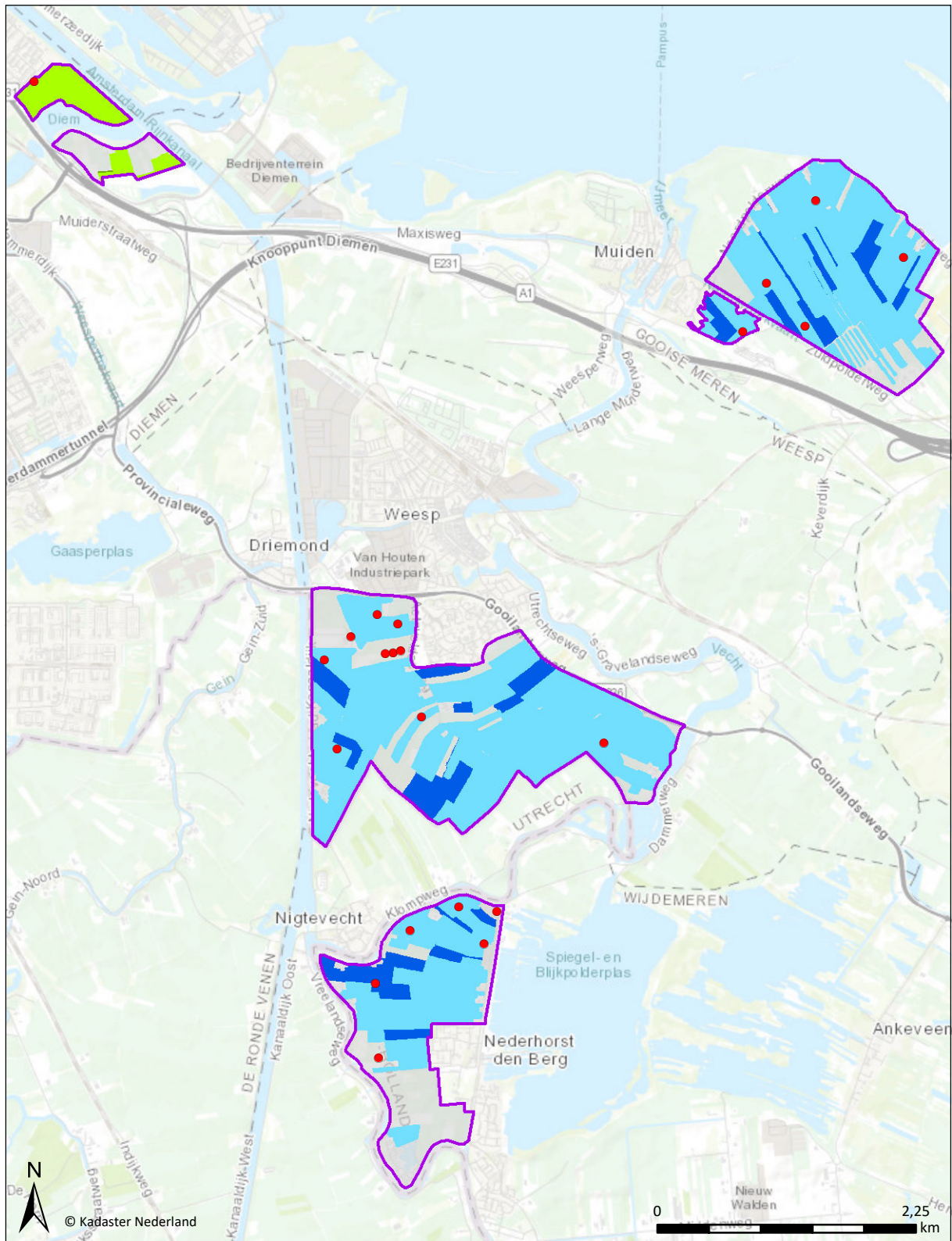
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Gooi- en Vechtstreek
 Verspreidingskaart 2018

• **Scholekster**

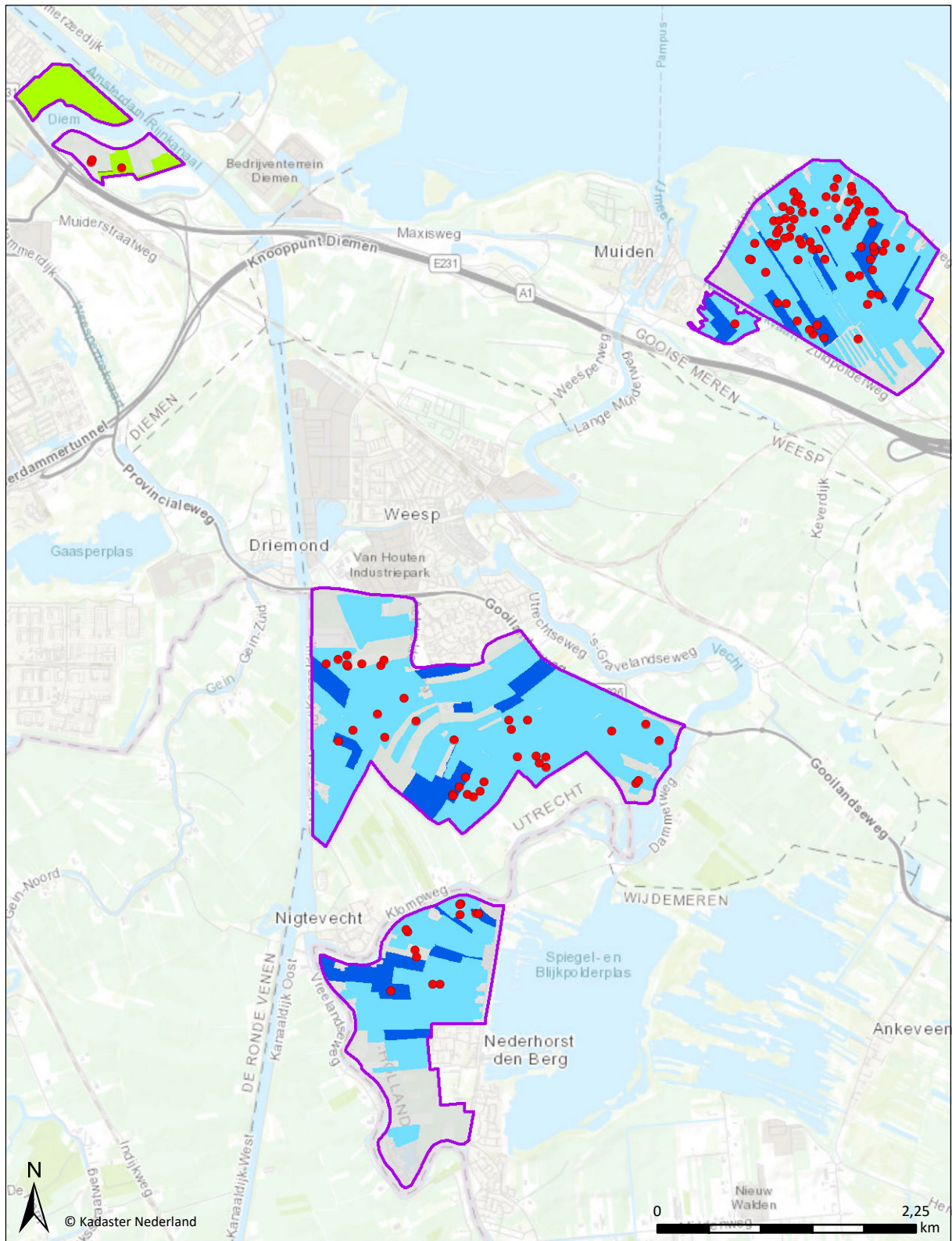
22 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek en adviesbureau

Gooi- en Vechtstreek

Verspreidingskaart 2018

• Kievit

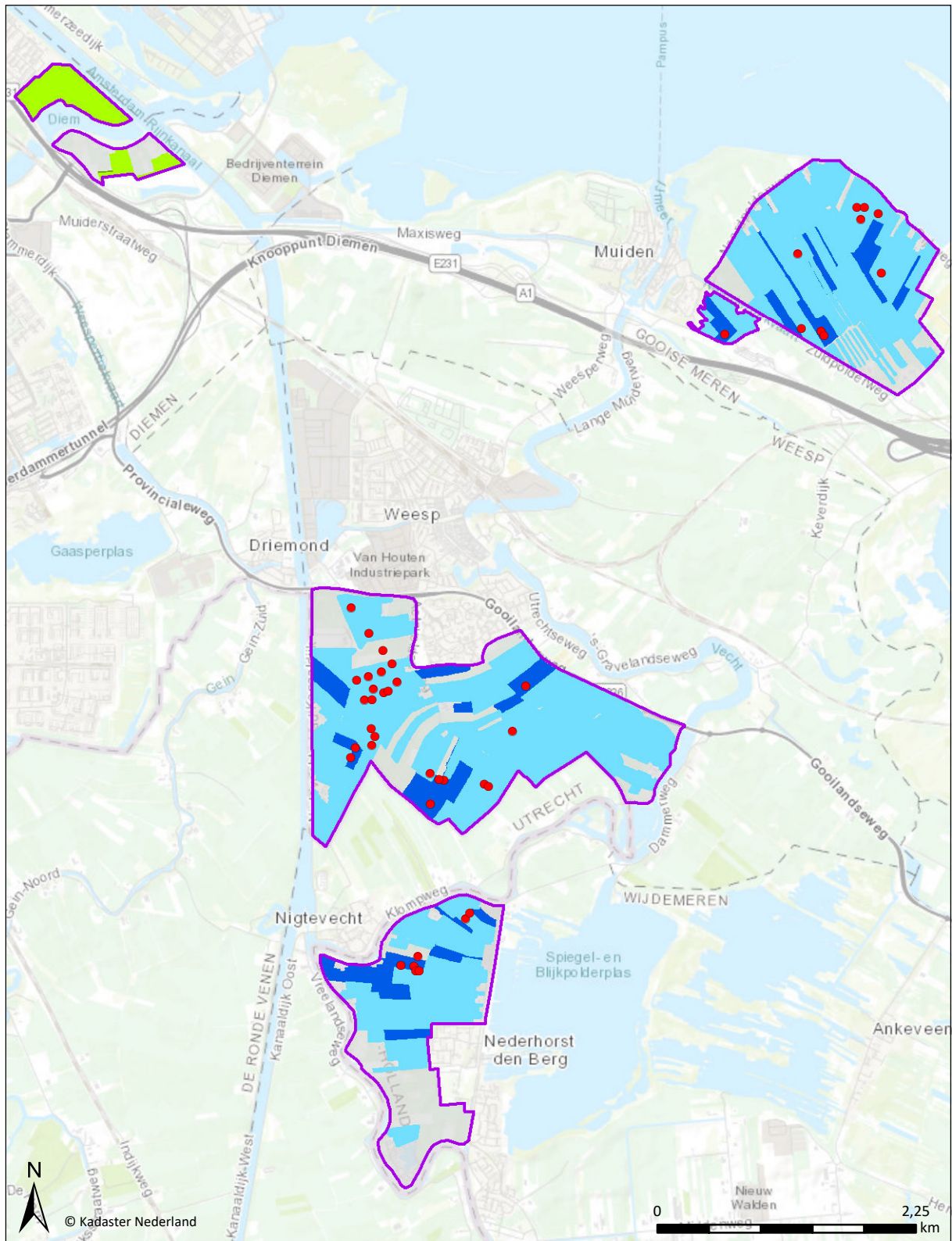
123 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Gooi- en Vechtstreek

Verspreidingskaart 2018

• **Grutto**

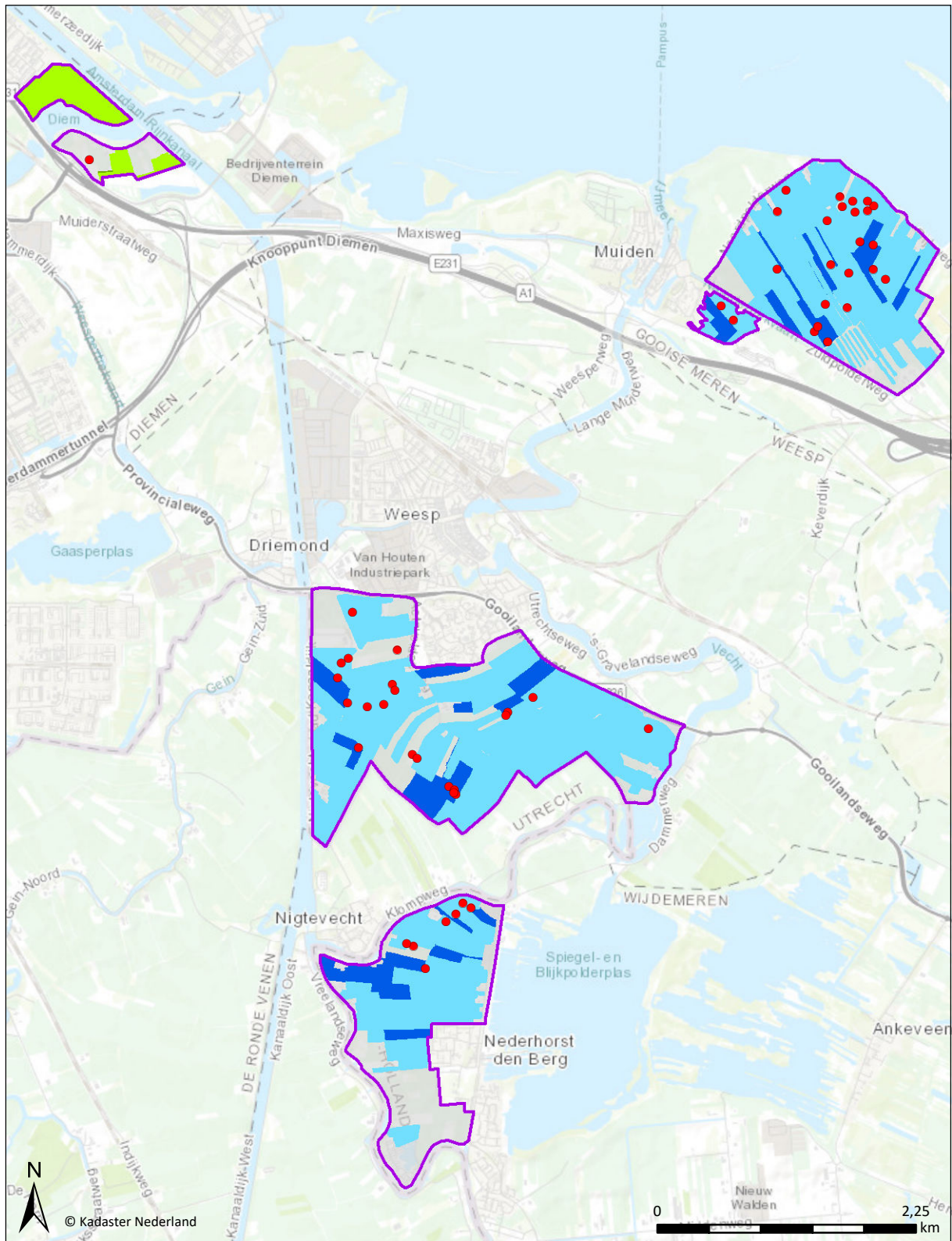
43 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Gooi- en Vechtstreek

Verspreidingskaart 2018

• Tureluur

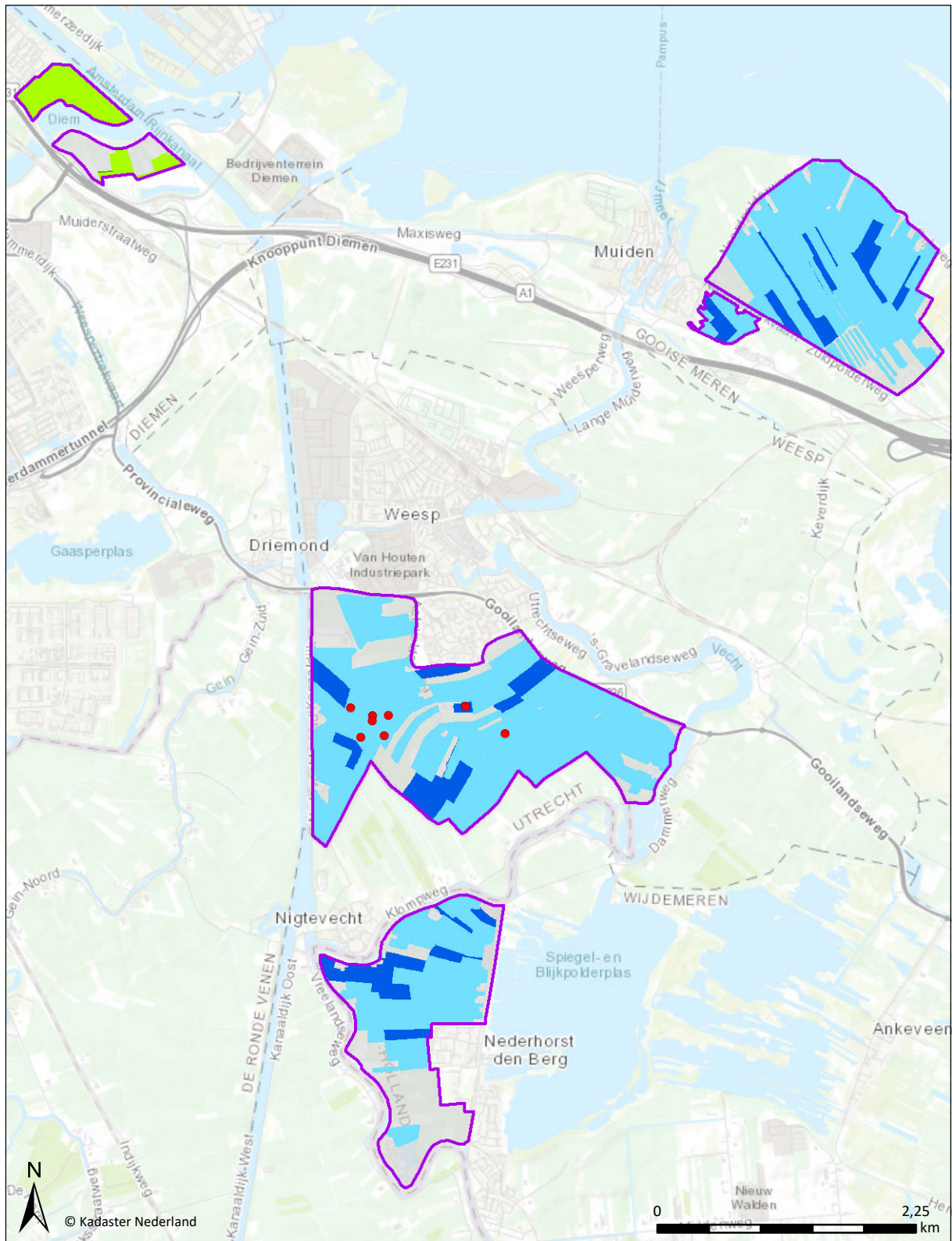
53 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek en adviesbureau

Gooi- en Vechtstreek

Verspreidingskaart 2018

• **Veldleuwerik**

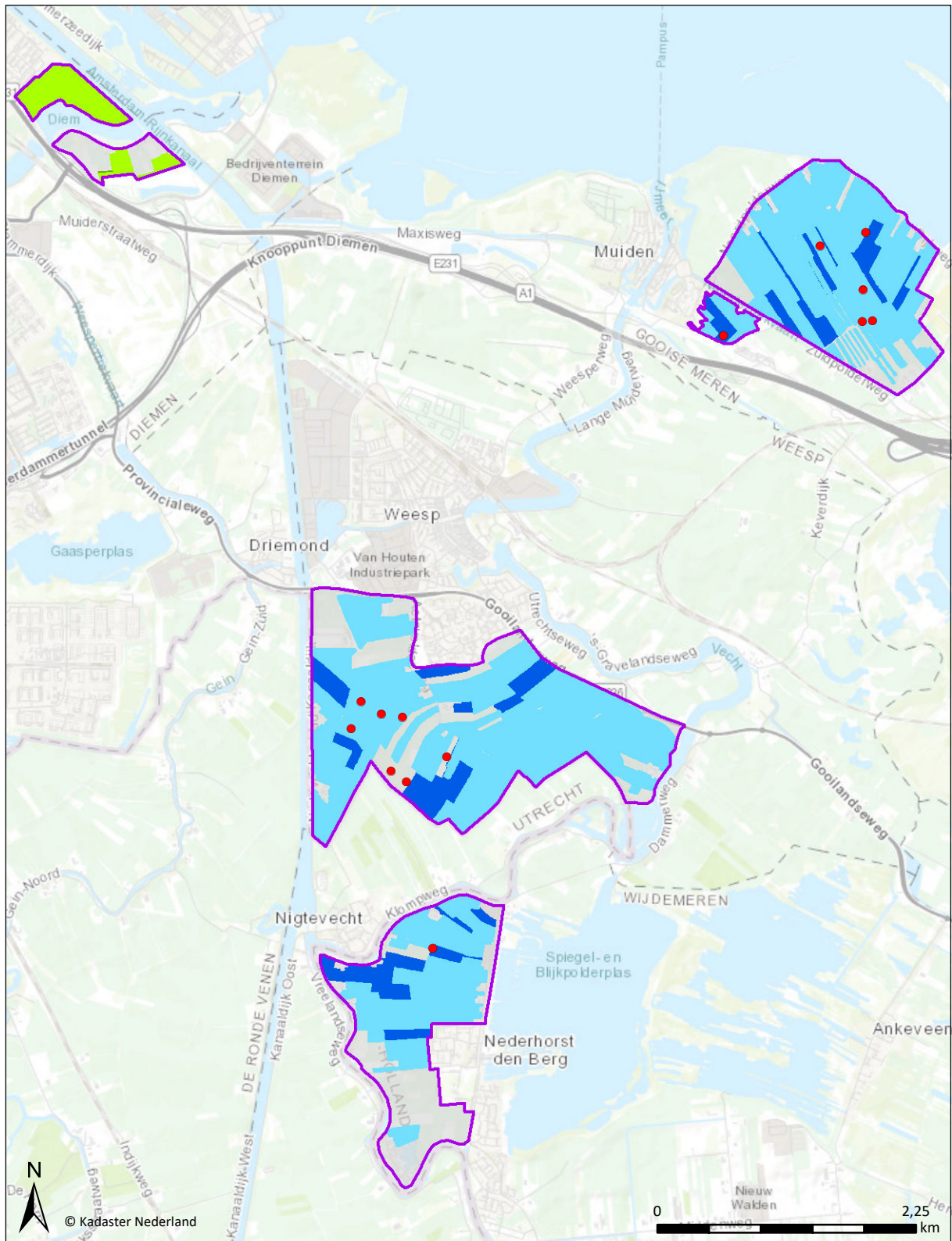
8 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Gooi- en Vechtstreek
 Verspreidingskaart 2018

• **Graspieper**

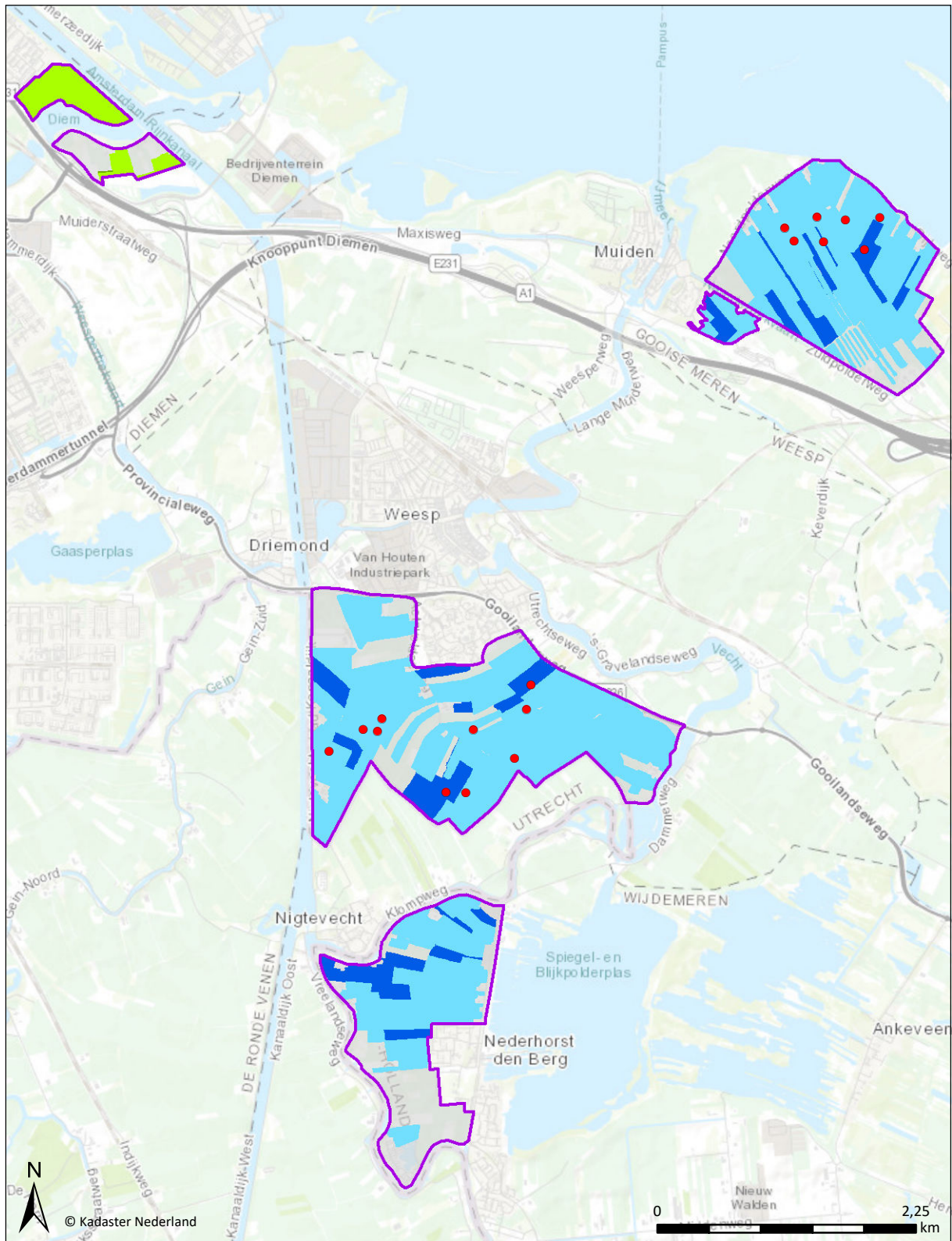
14 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek en adviesbureau

Gooi- en Vechtstreek

Verspreidingskaart 2018

• Gele kwikstaart

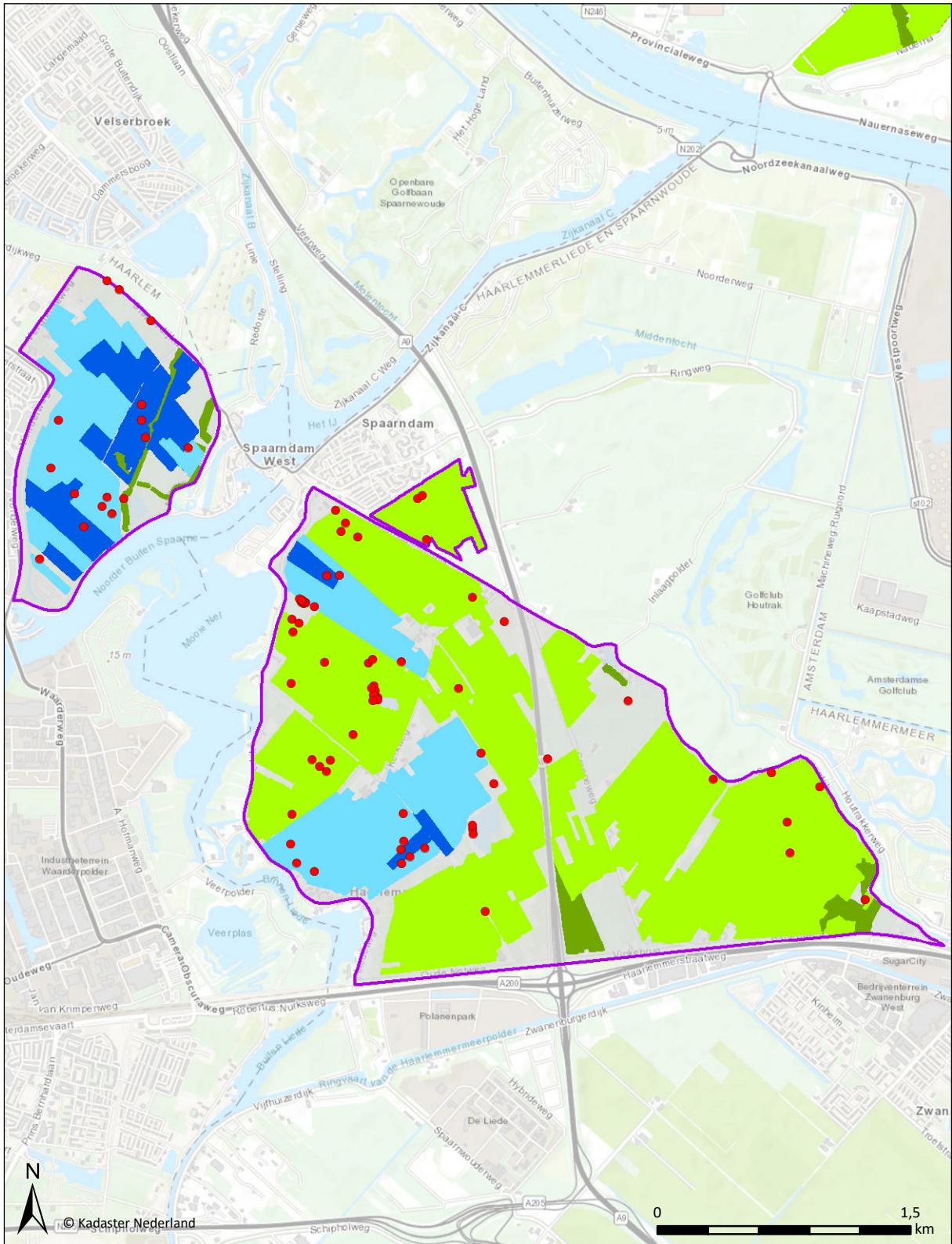
17 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Haarlem en Spaarnwoude

Verspreidingskaart 2018

• **Krakeend**

80 territoria

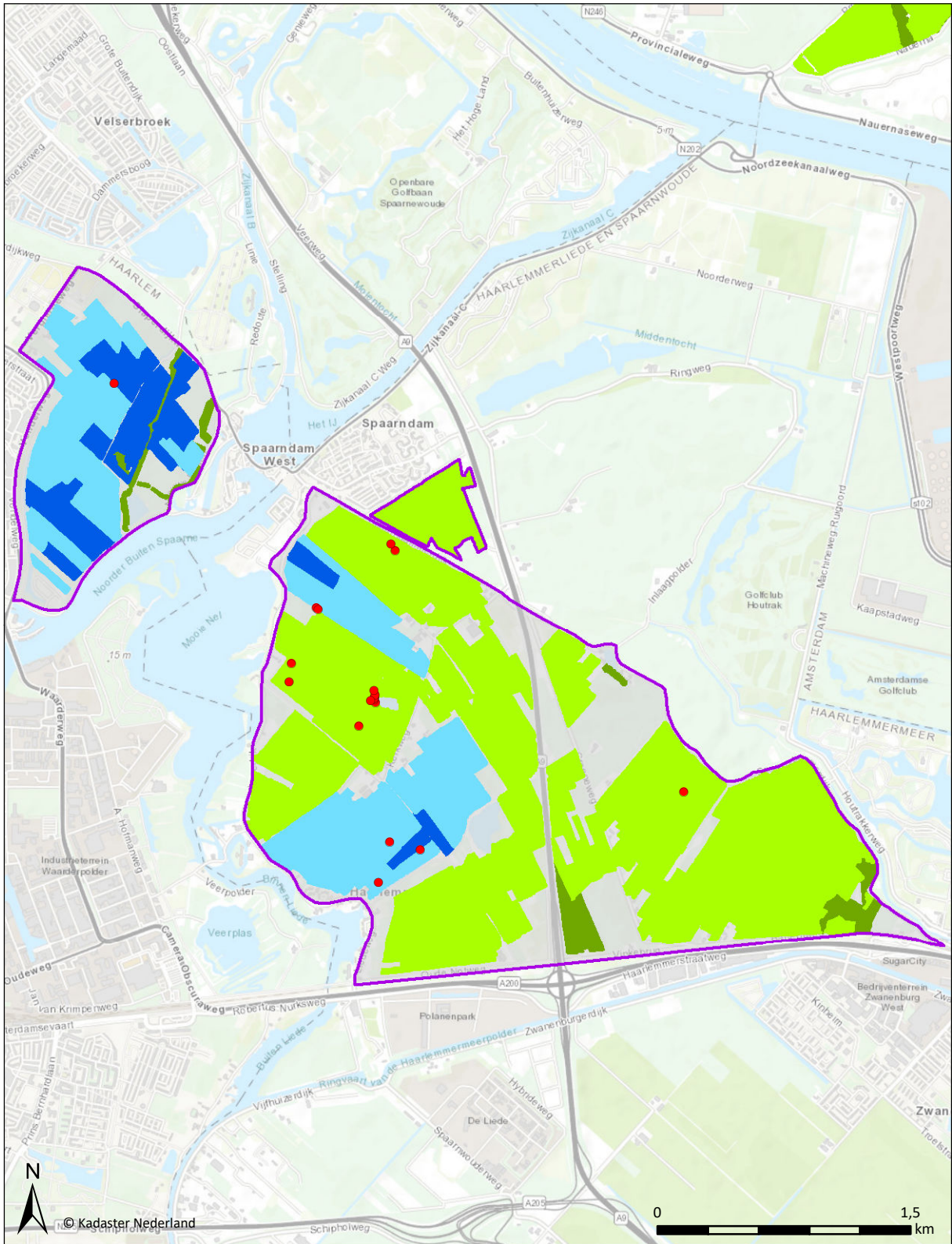
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Haarlem en Spaarnwoude

Verspreidingskaart 2018

• Slobeend

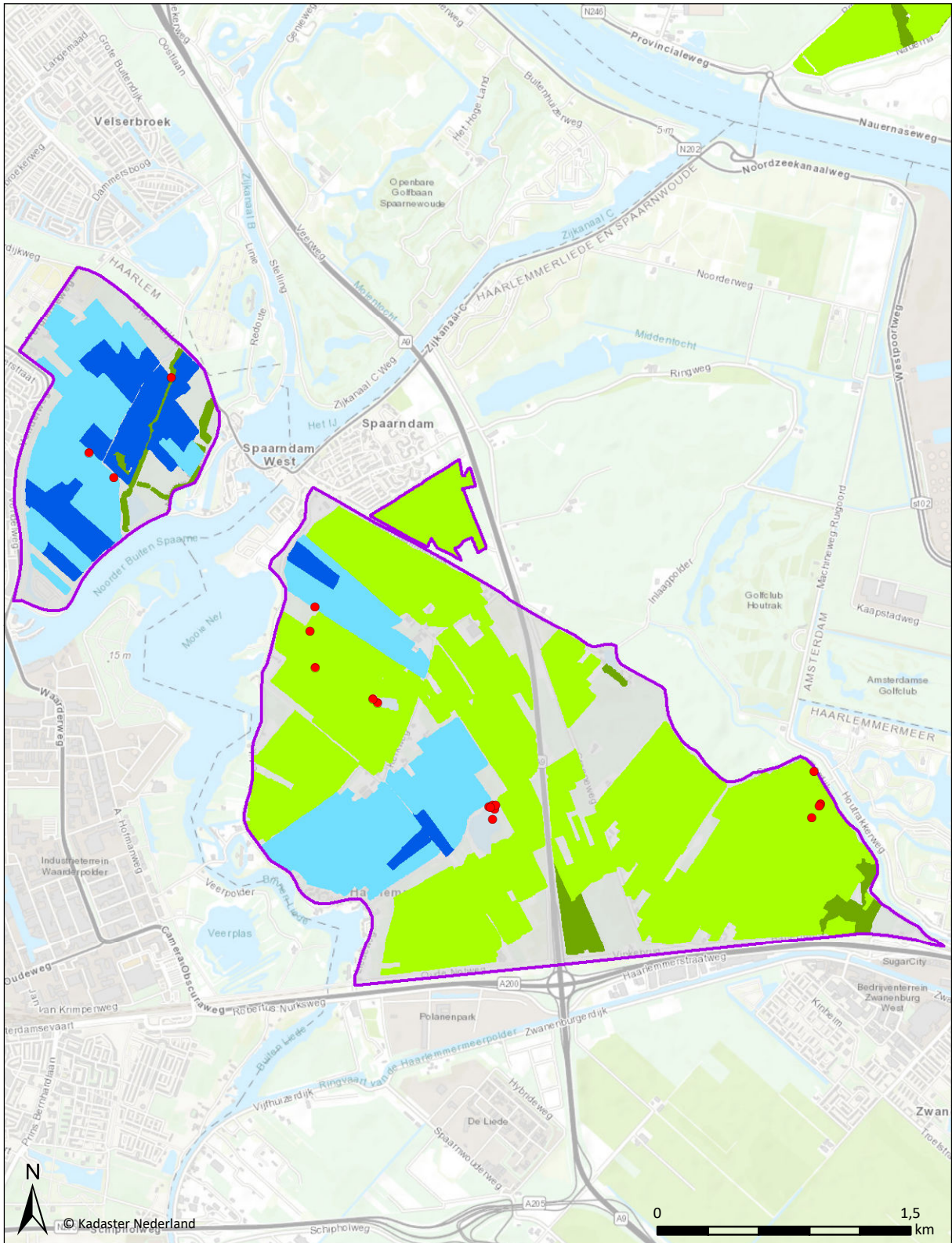
19 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Haarlem en Spaarnwoude

Verspreidingskaart 2018

• **Kuifeend**

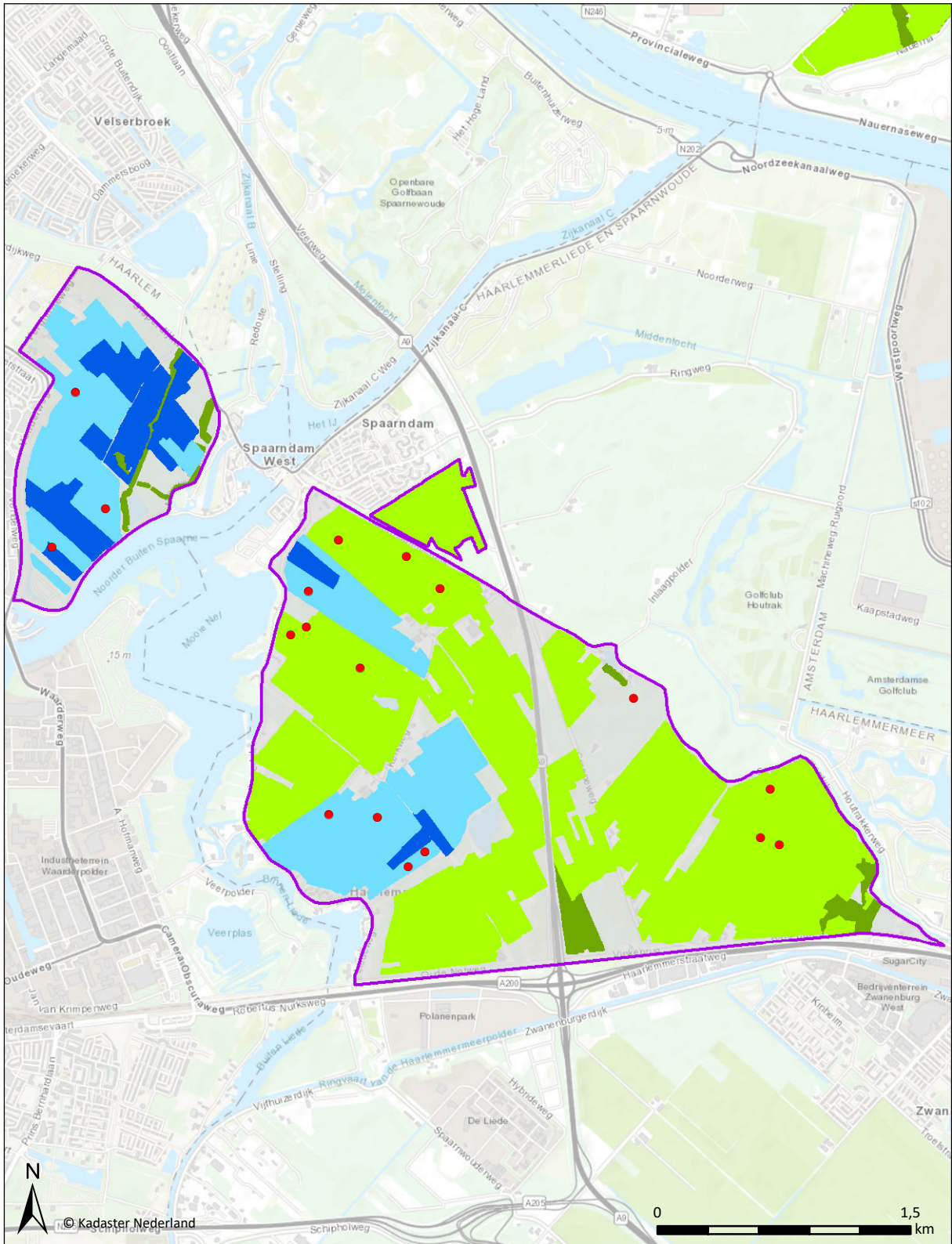
18 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Haarlem en Spaarnwoude

Verspreidingskaart 2018

• Scholekster

18 territoria

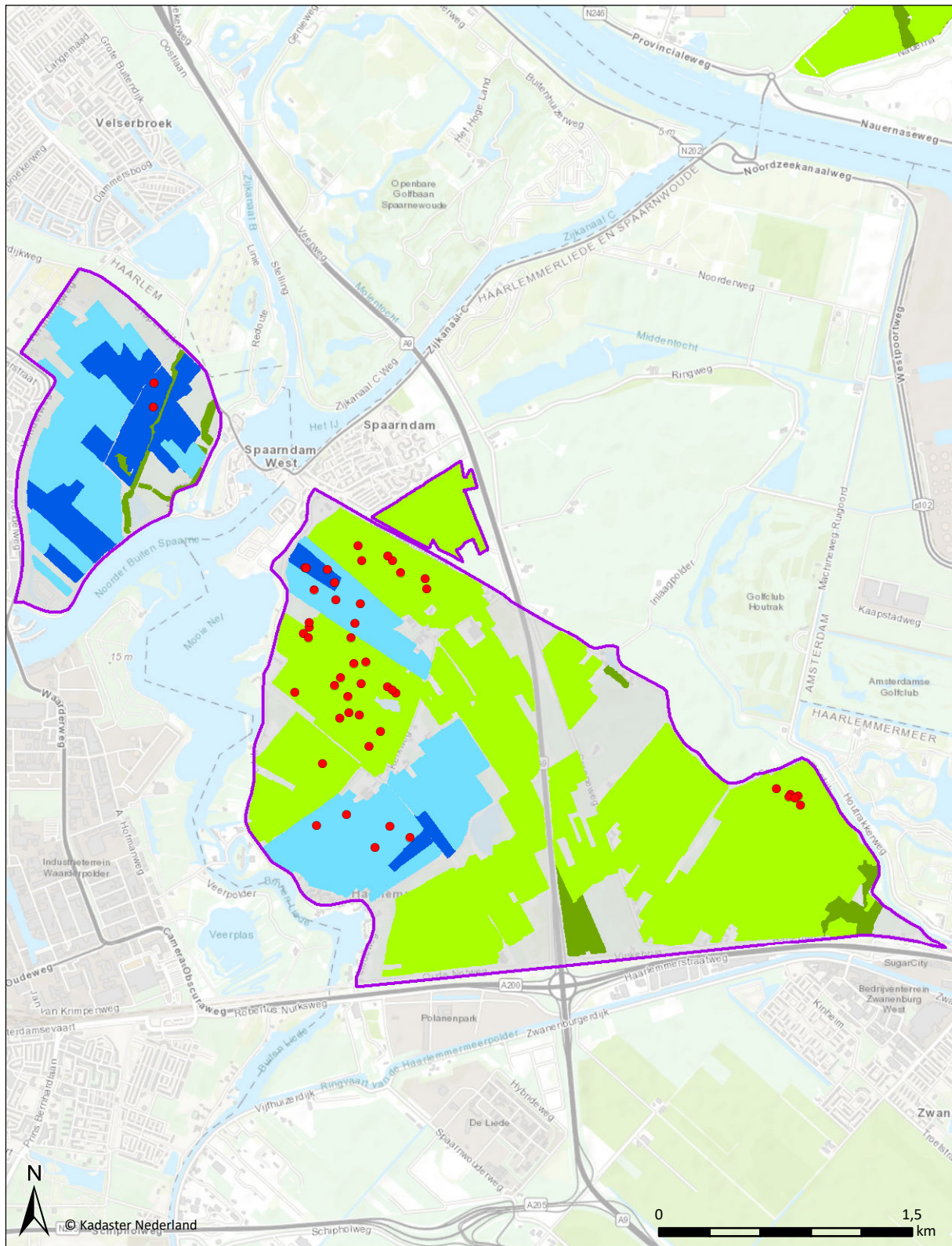
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Haarlem en Spaarnwoude

Verspreidingskaart 2018

• **Grutto**

49 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

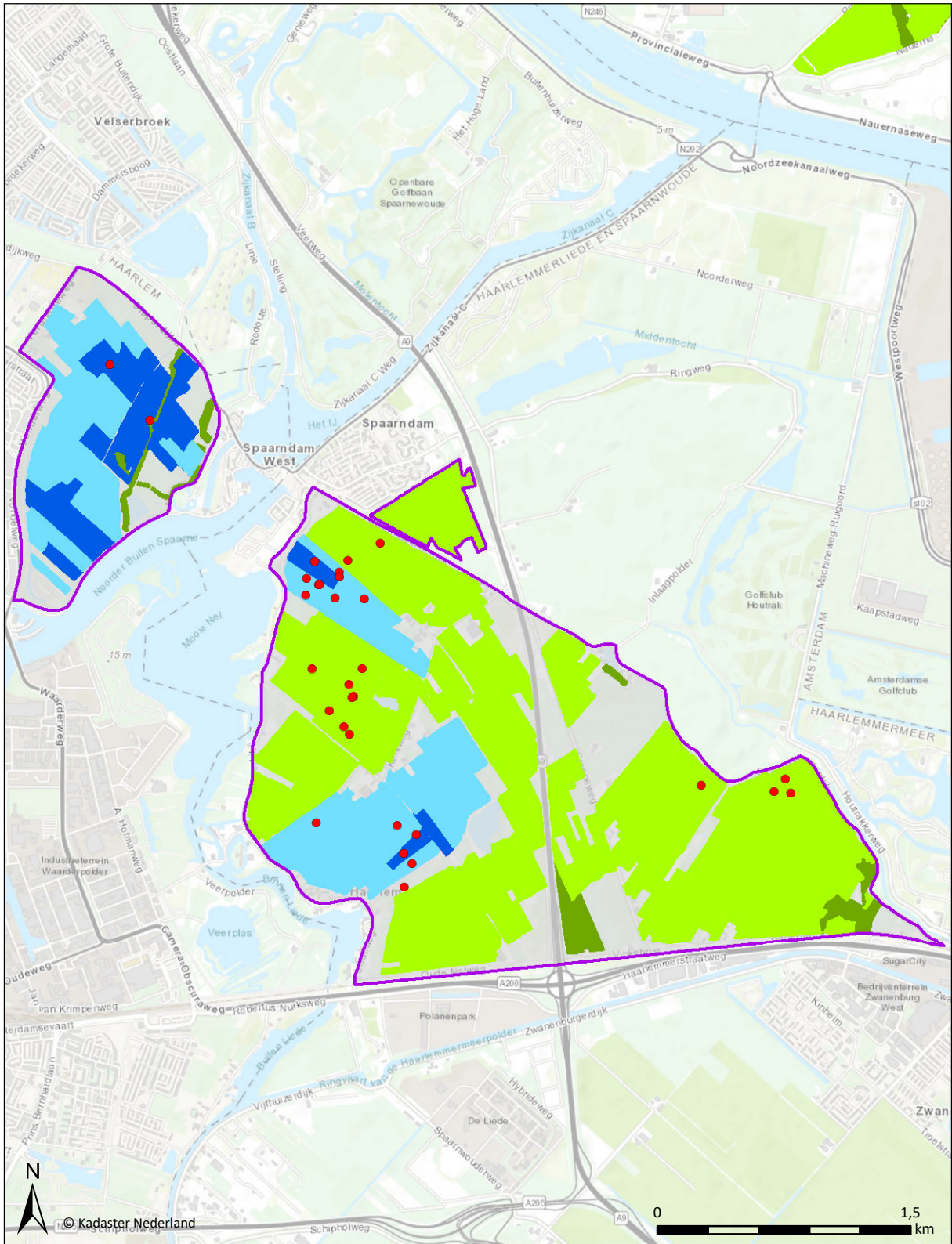
 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

0 1,5 km

Haarlem en Spaarnwoude

Verspreidingskaart 2018

• **Tureluur**

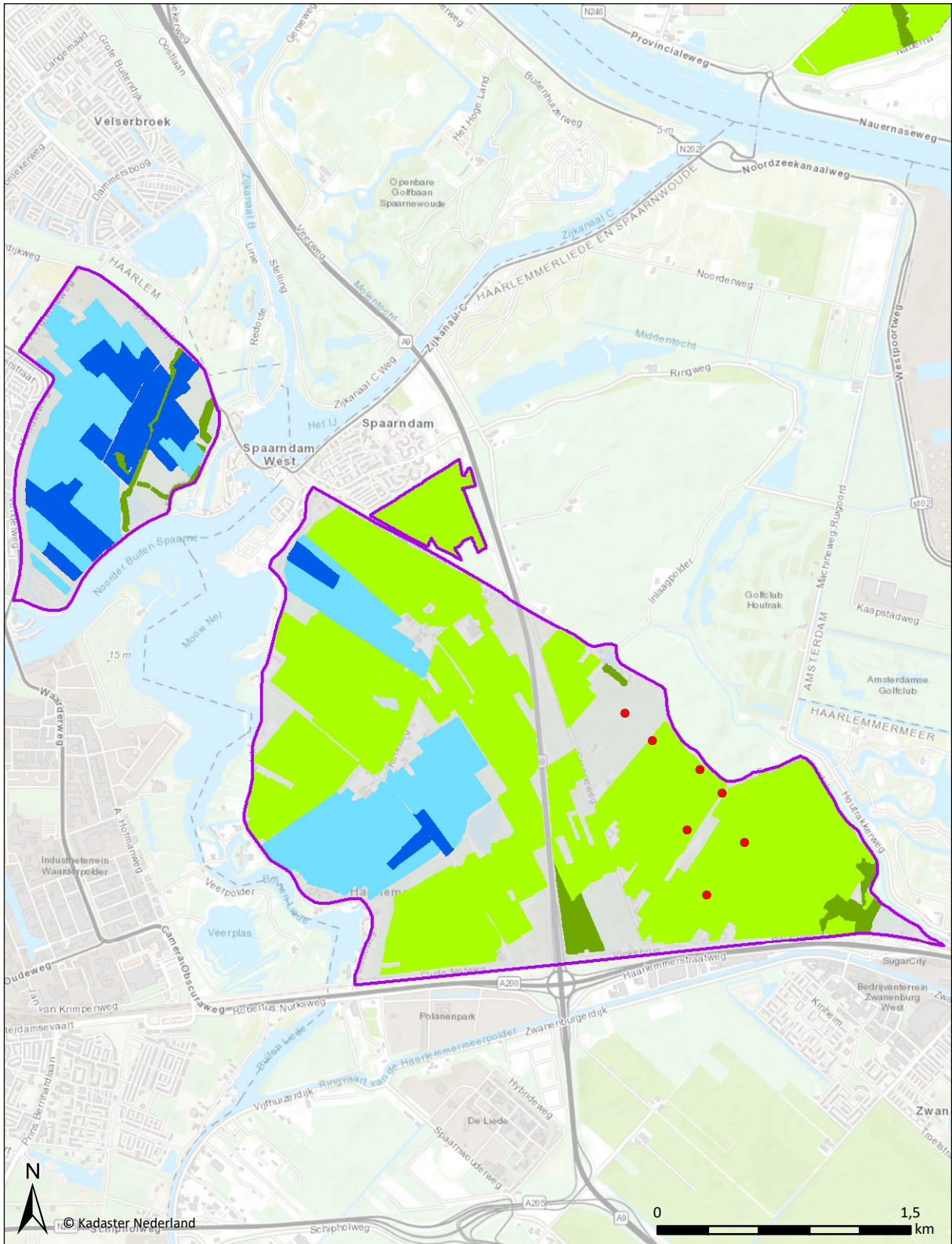
31 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Haarlem en Spaarnwoude

Verspreidingskaart 2018

• **Veldleeuwerik**

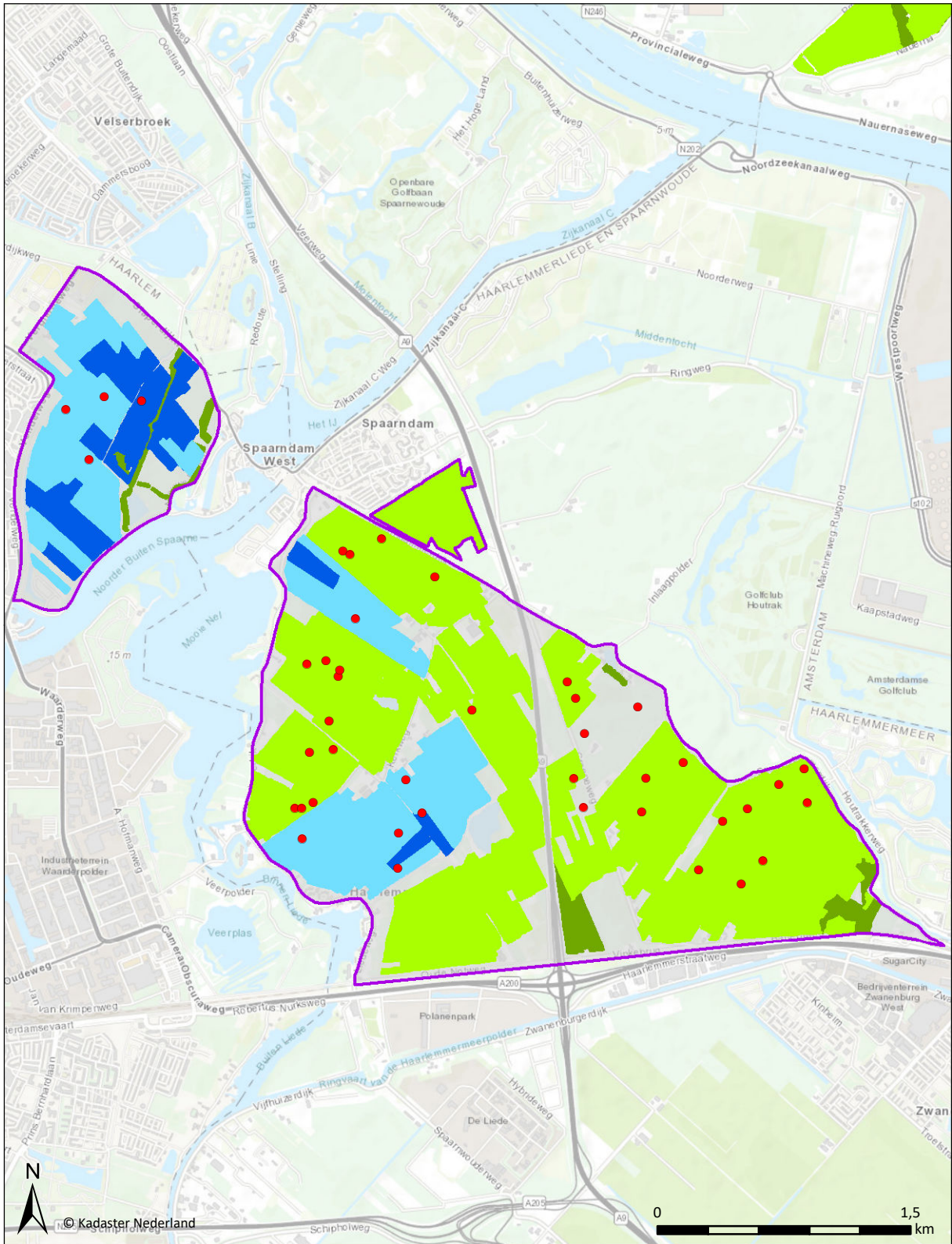
7 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Haarlem en Spaarnwoude

Verspreidingskaart 2018

• **Graspieper**

42 territoria

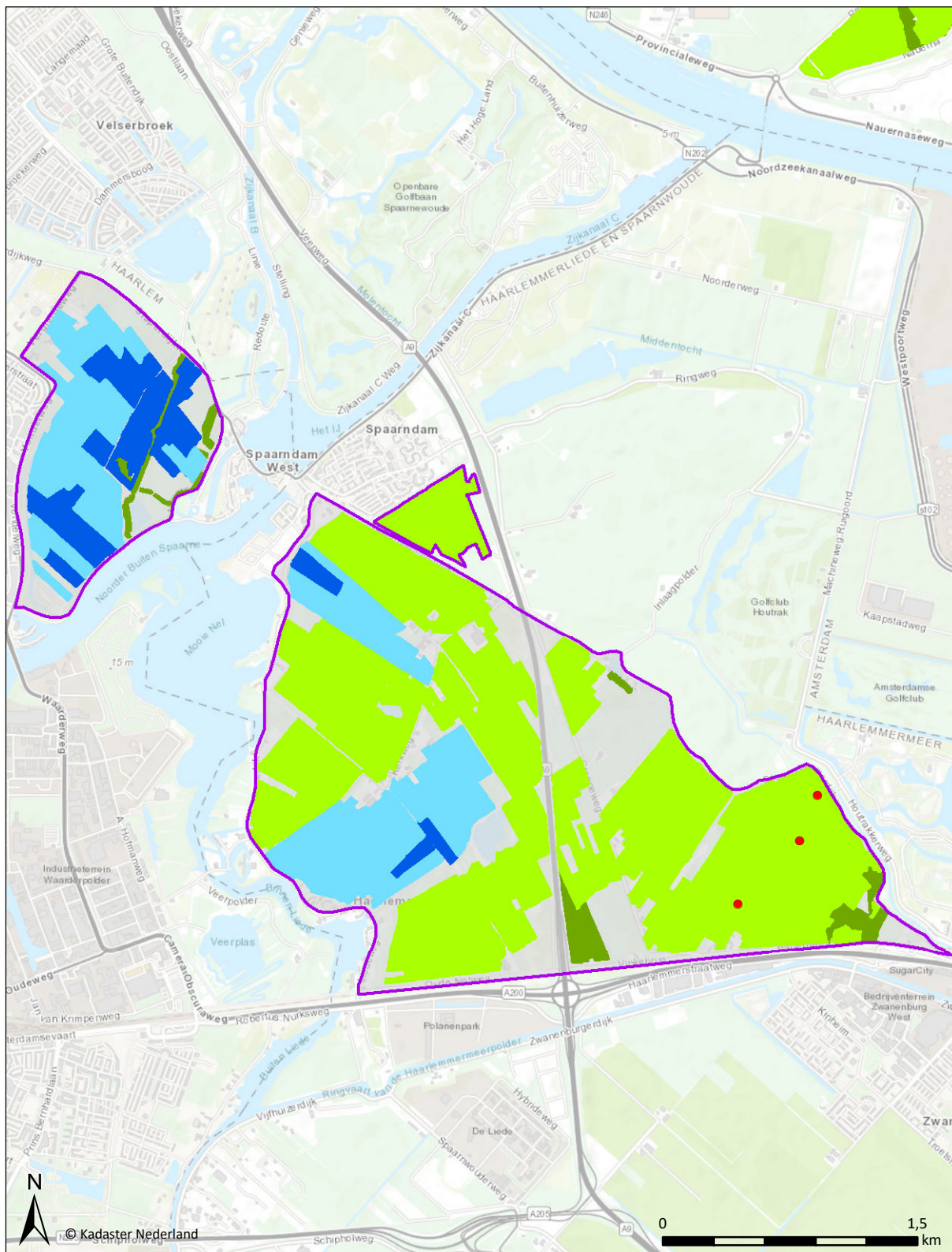
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Haarlem en Spaarnwoude

Verspreidingskaart 2018

• **Gele kwikstaart**

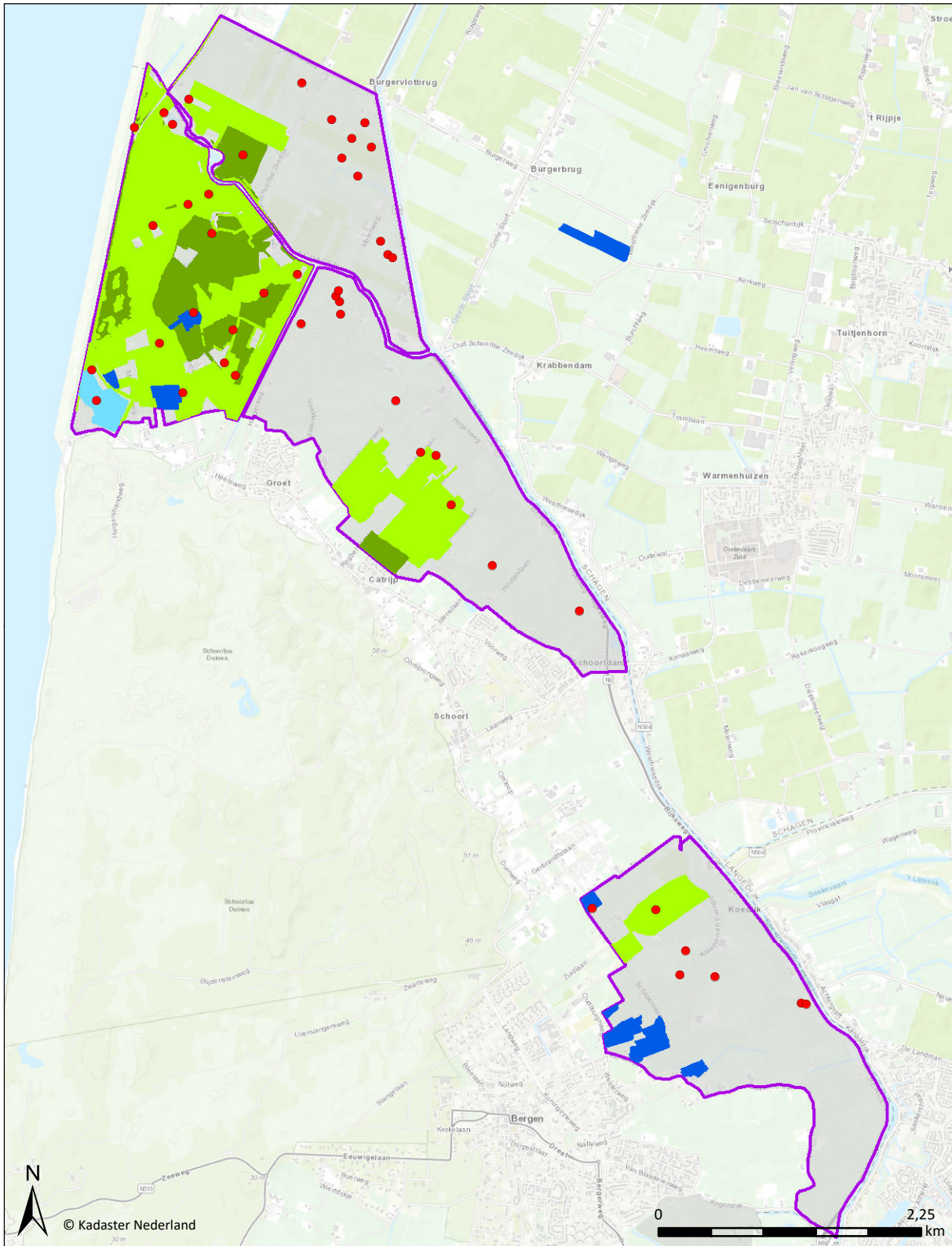
3 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Harger- en Pettemerpolder eo

Verspreidingskaart 2019

• **Krakeend**

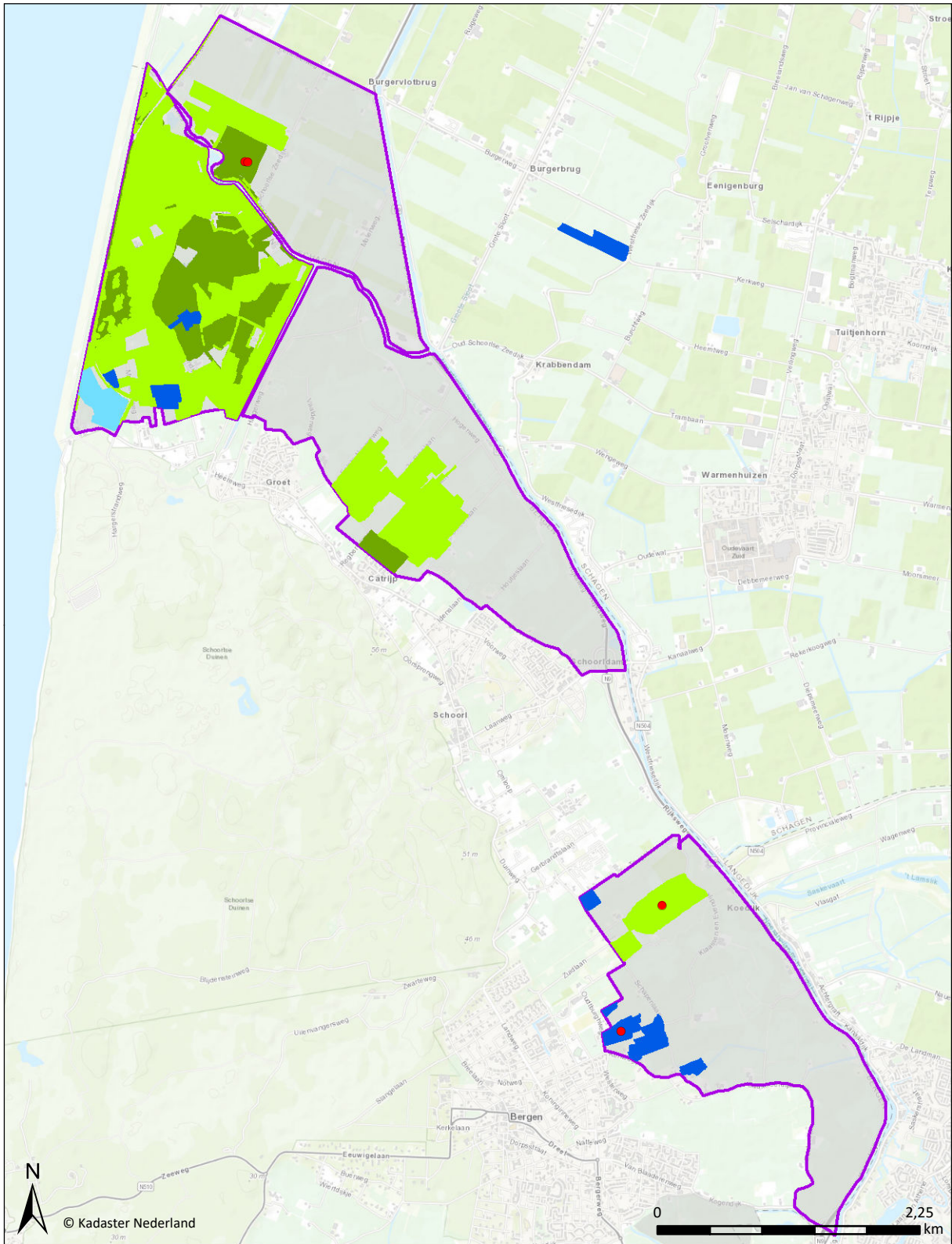
47 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Harger- en Pettemerpolder eo

Verspreidingskaart 2019

• Slobeend

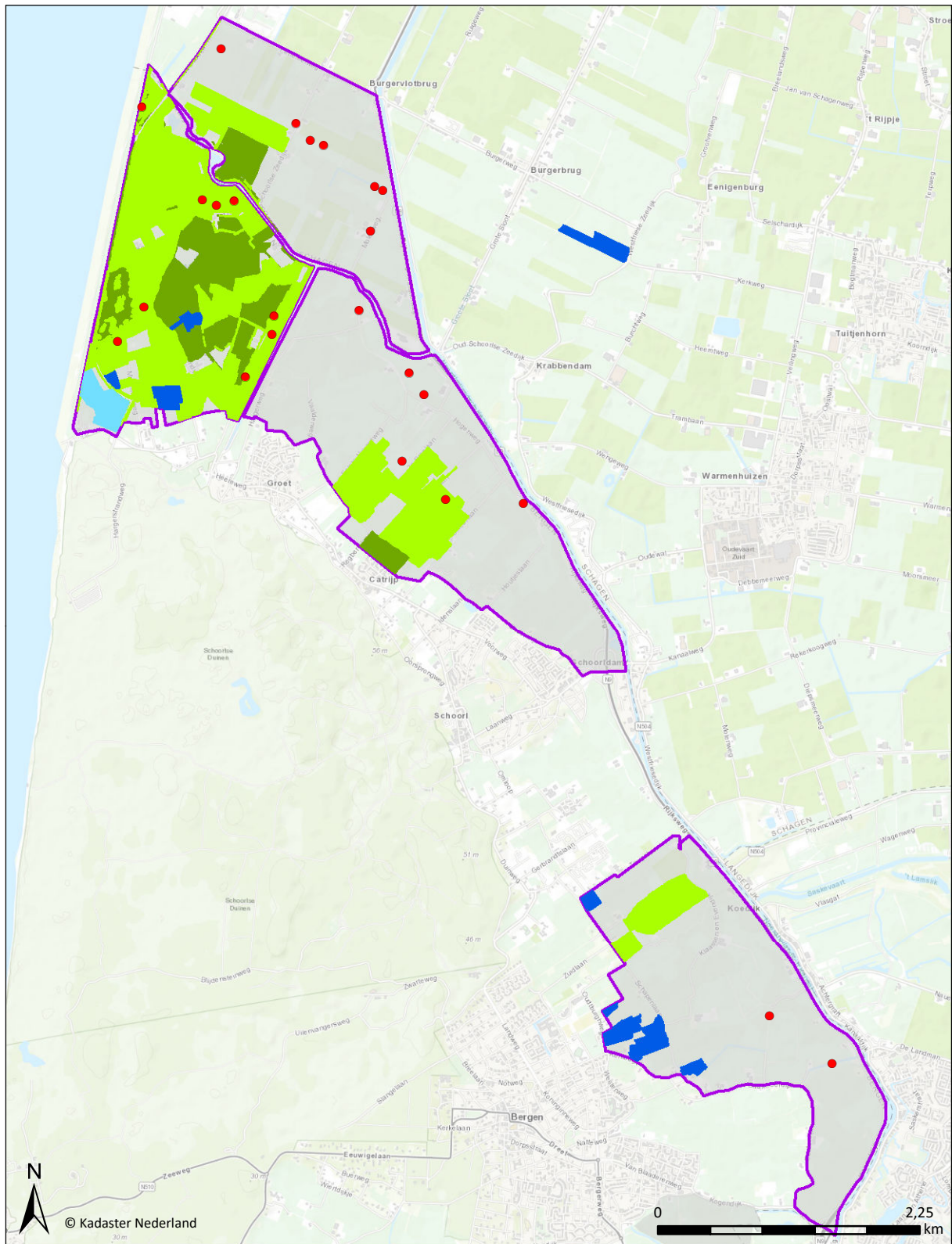
4 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Harger- en Pettemerpolder eo

Verspreidingskaart 2019

• **Kuifeend**

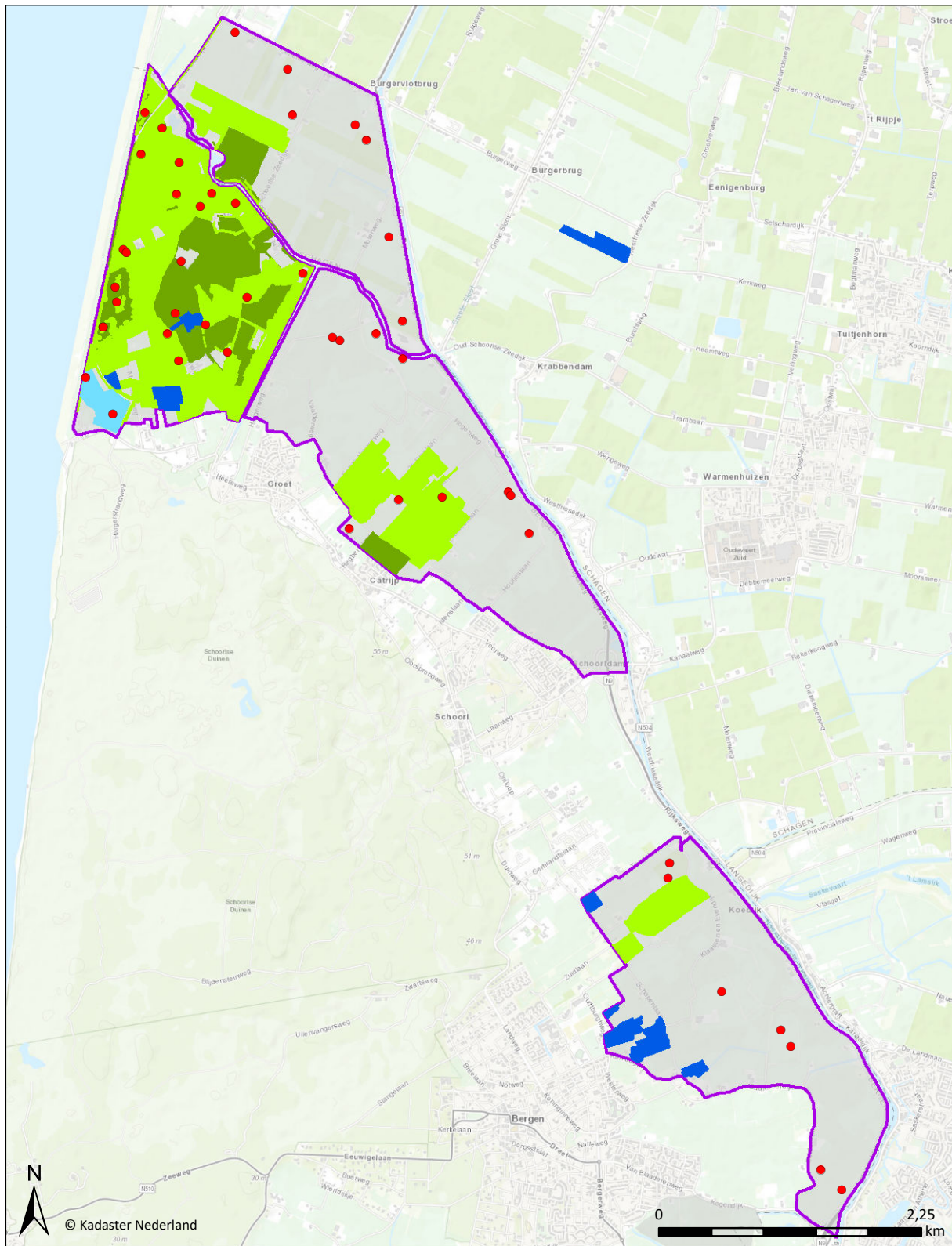
24 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Harger- en Pettemerpolder eo

Verspreidingskaart 2019

• **Scholekster**

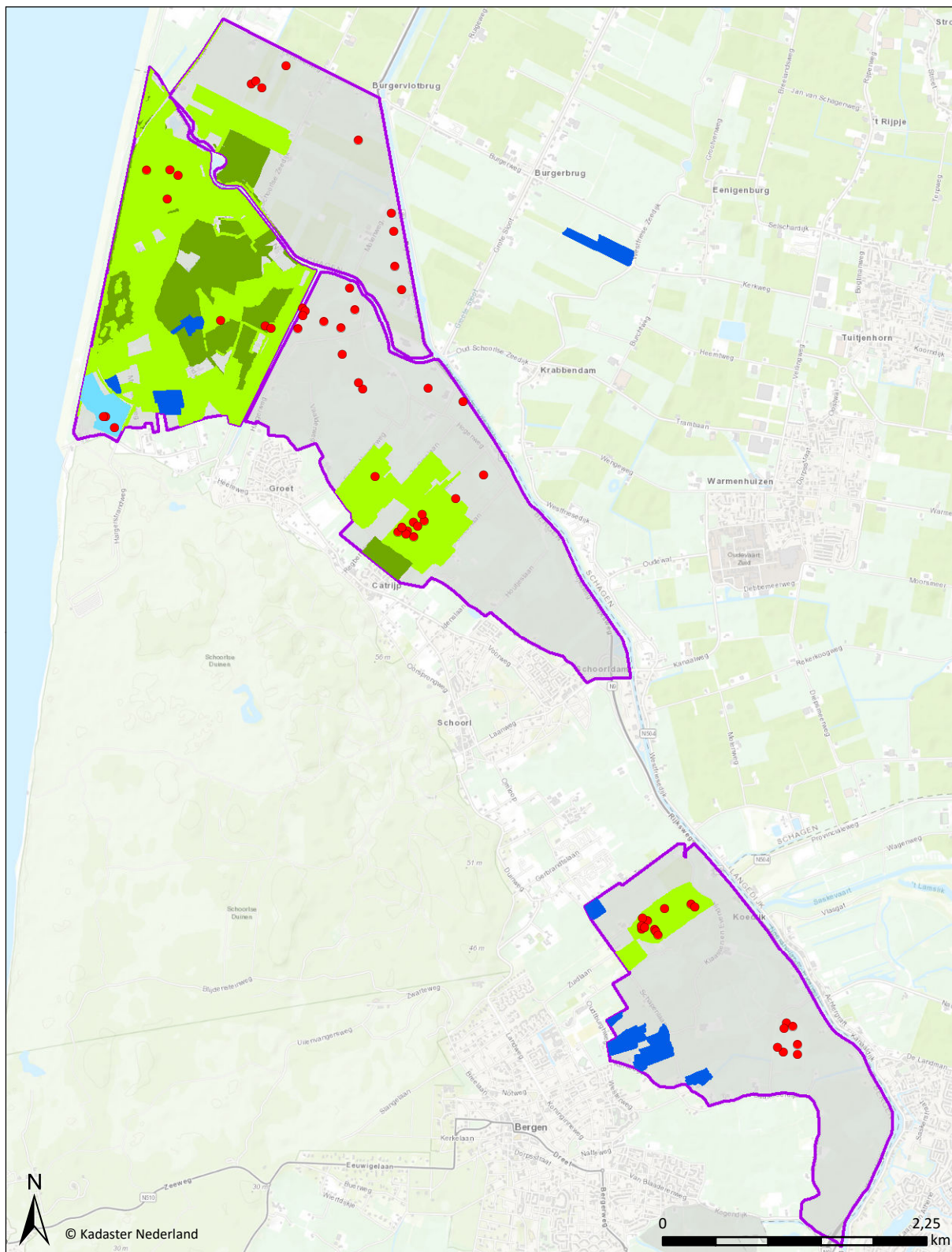
48 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Harger- en Pettemerpolder eo

Verspreidingskaart 2019

• Kievit

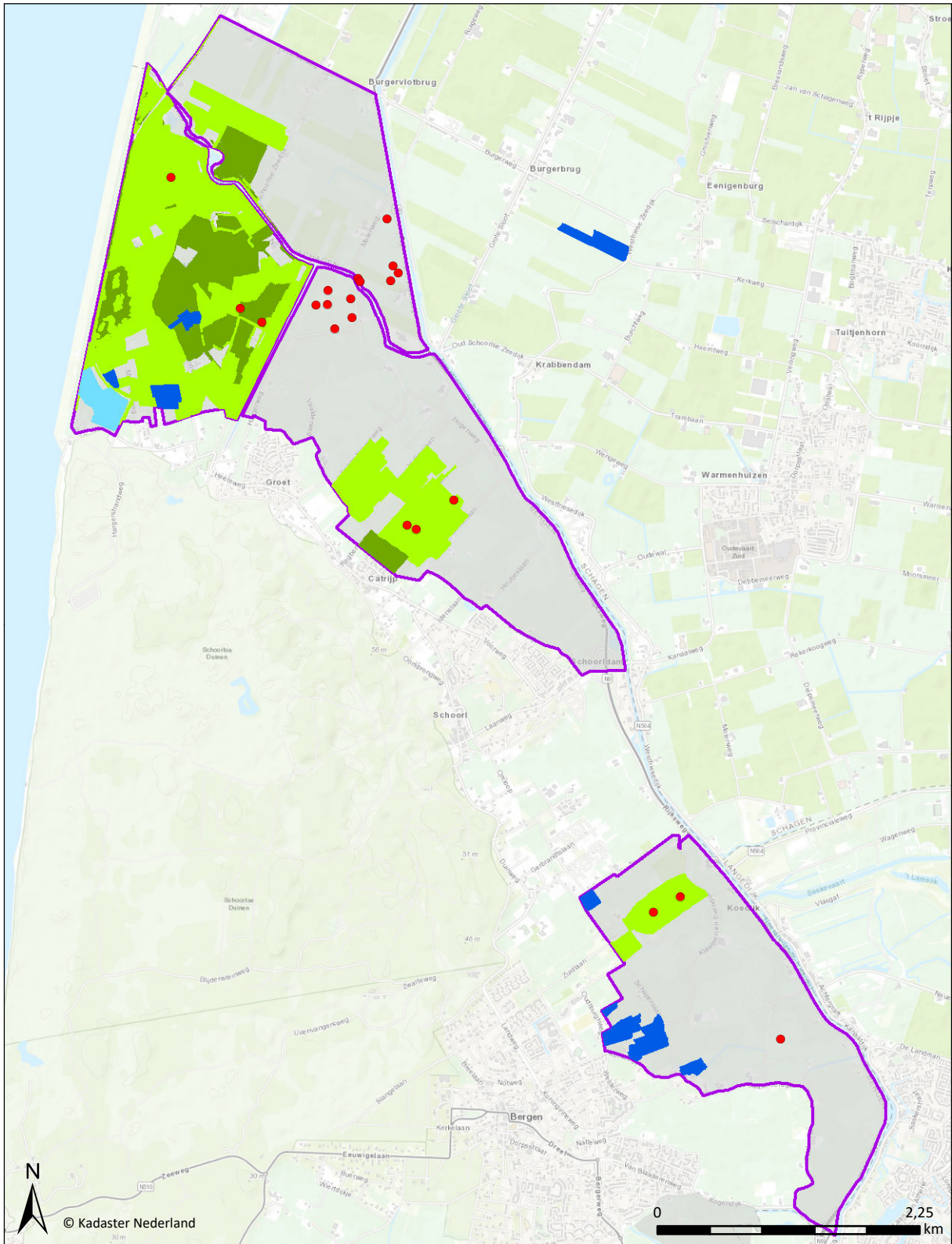
62 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Harger- en Pettemerpolder eo

Verspreidingskaart 2019

• **Grutto**

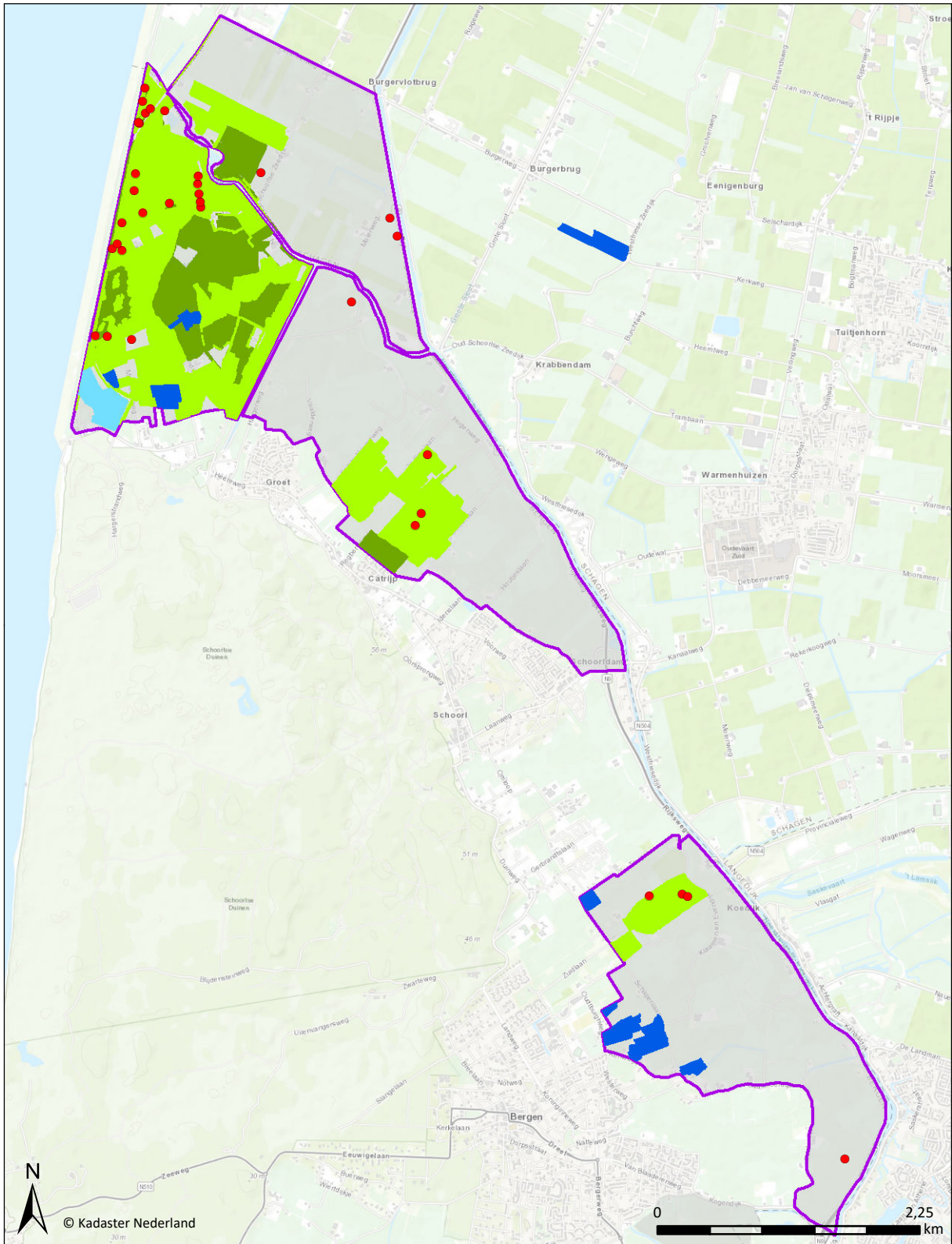
21 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Harger- en Pettemerpolder eo

Verspreidingskaart 2019

• **Tureluur**

34 territoria

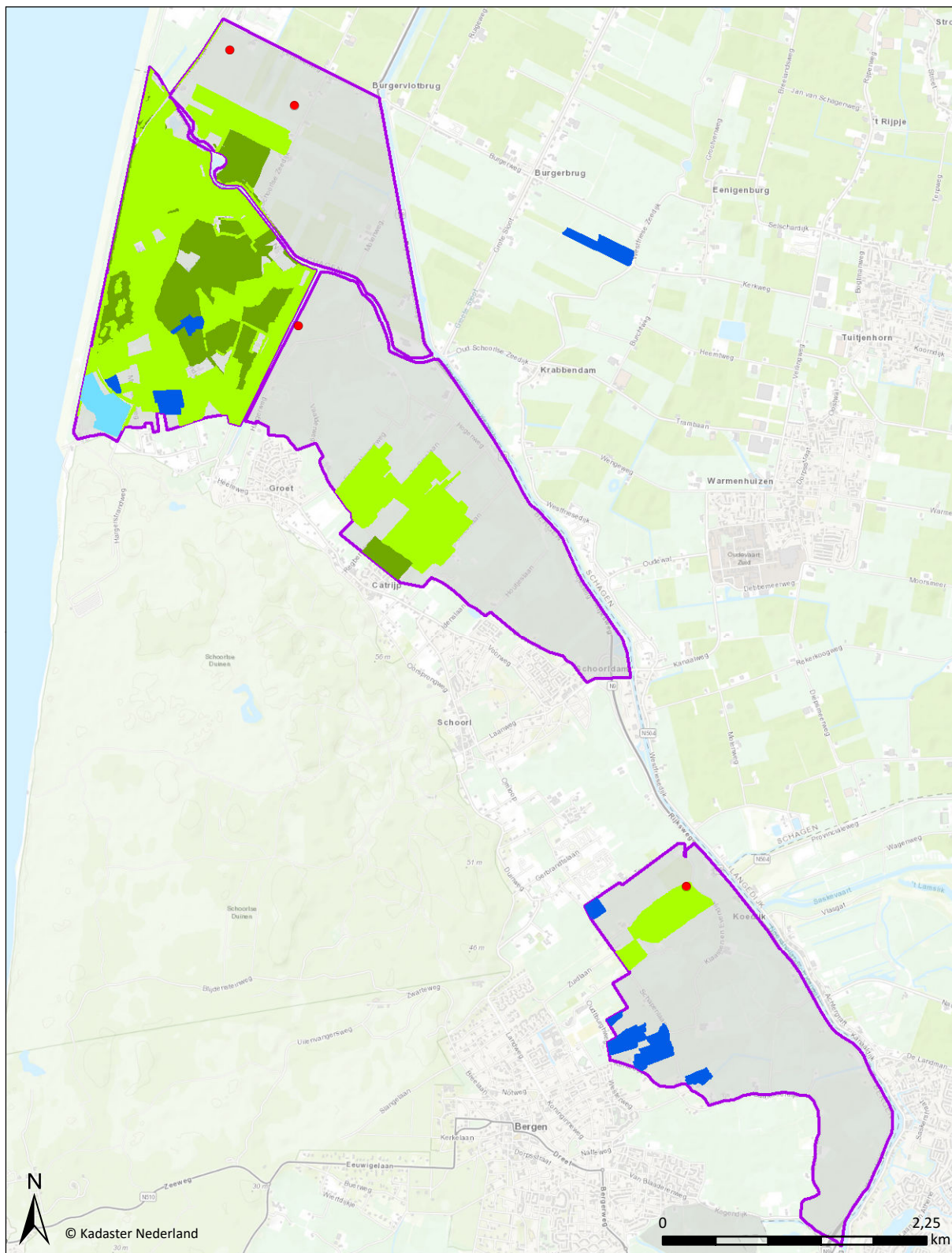
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Harger- en Pettemerpolder eo

Verspreidingskaart 2019

• **Veldleeuwerik**

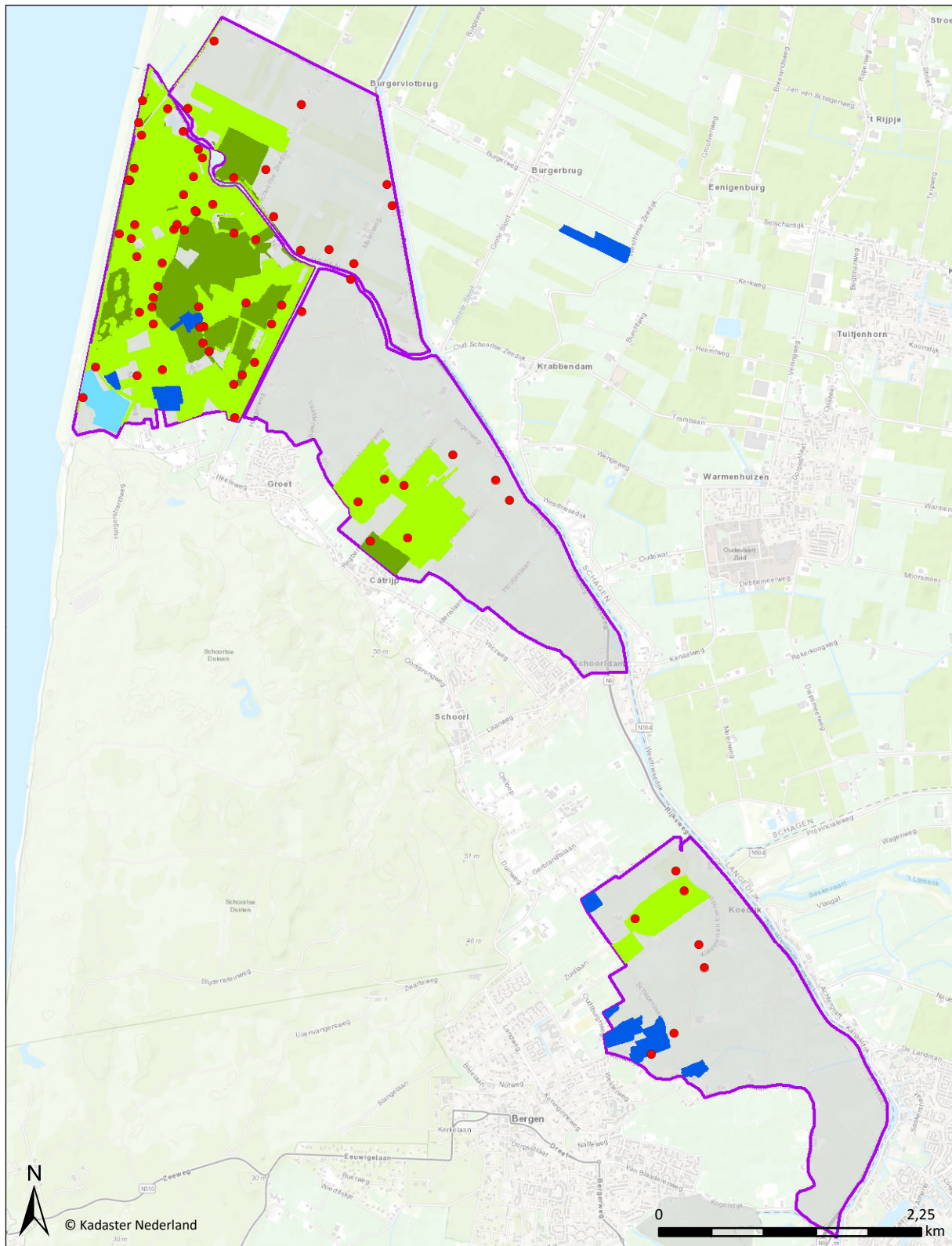
4 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Harger- en Pettemerpolder eo

Verspreidingskaart 2019

• **Graspieper**

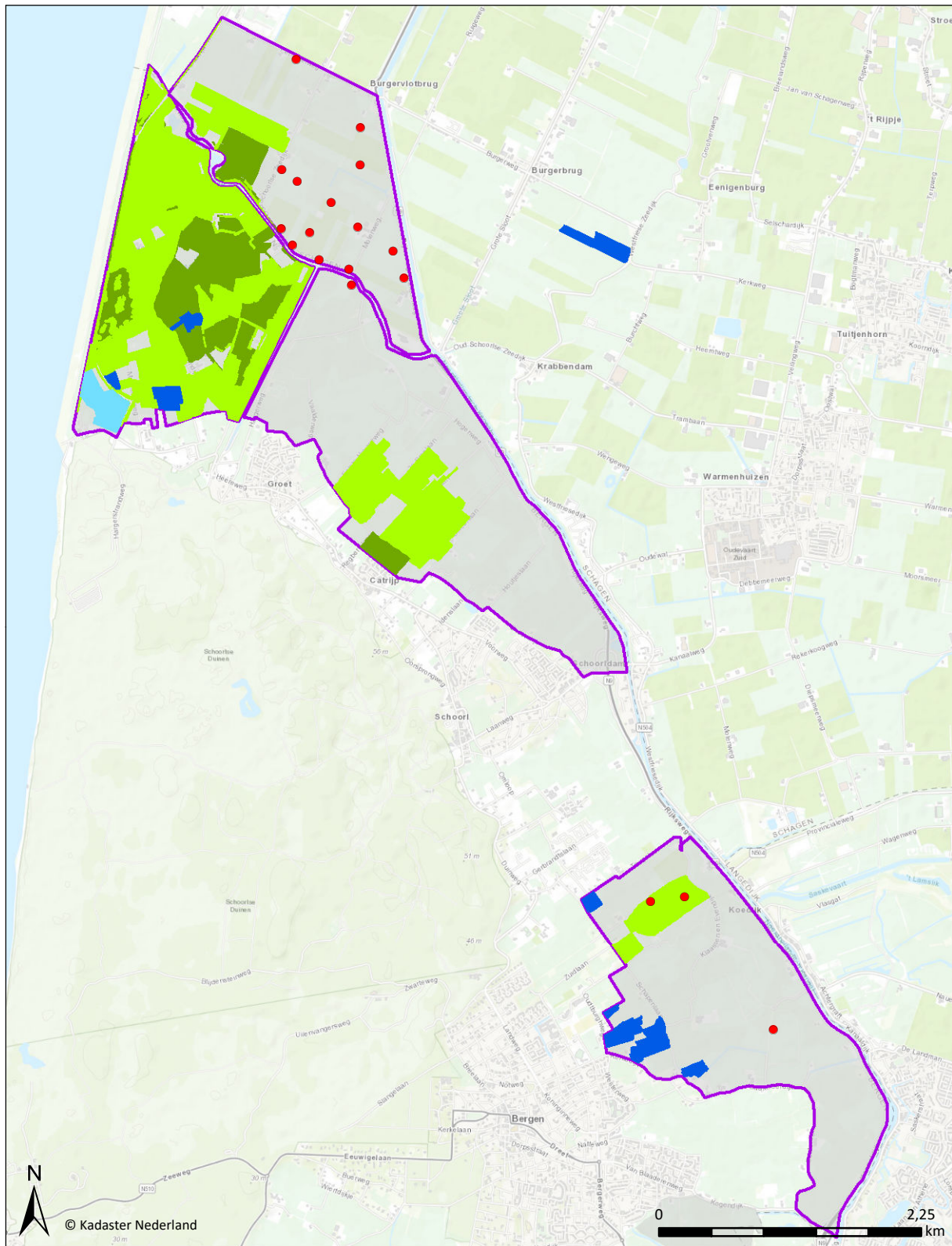
74 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Harger- en Pettemerpolder eo

Verspreidingskaart 2019

• Gele kwikstaart

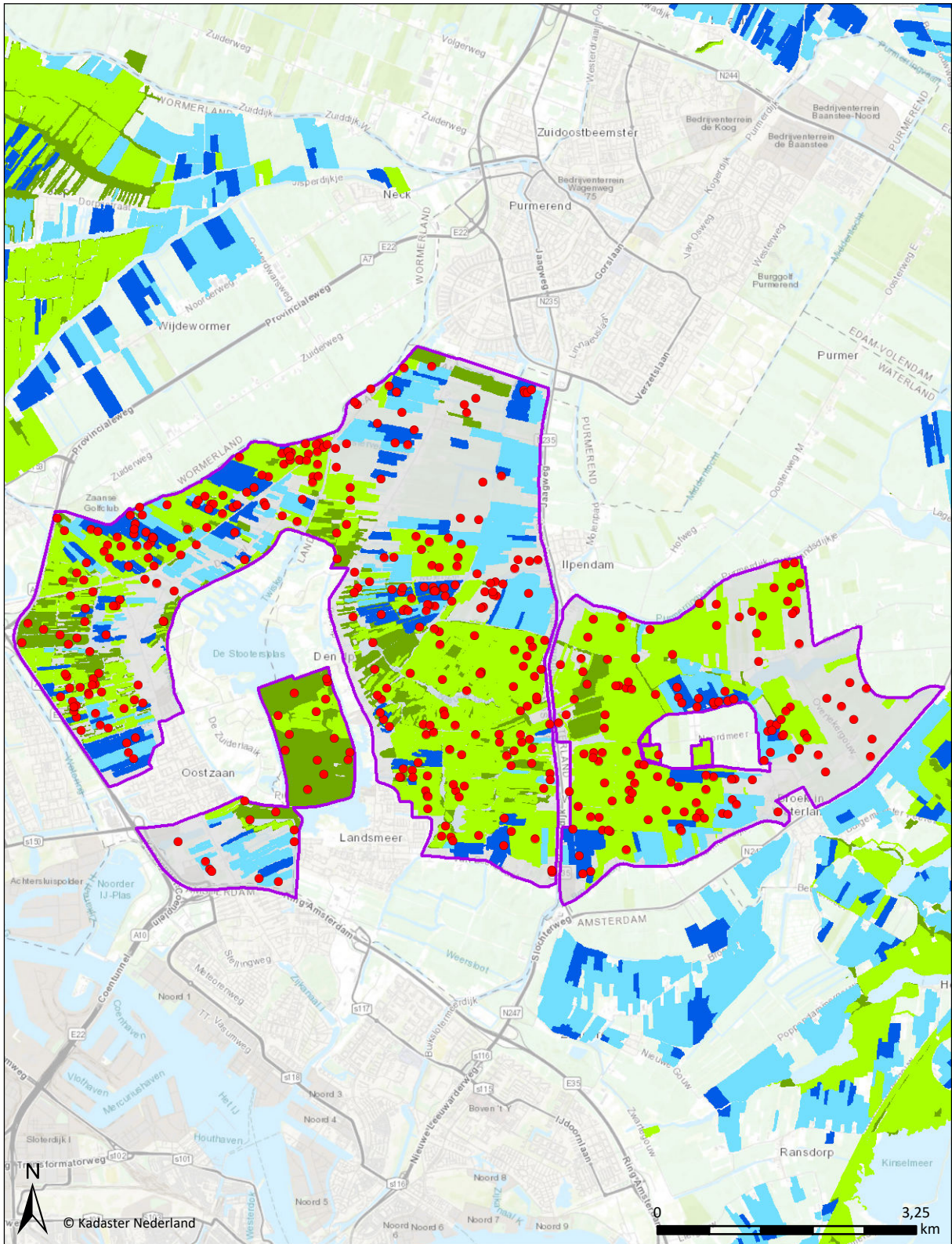
18 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

IJperveld, Oostzanerveld eo

Verspreidingskaart 2018

• **Krakeend**

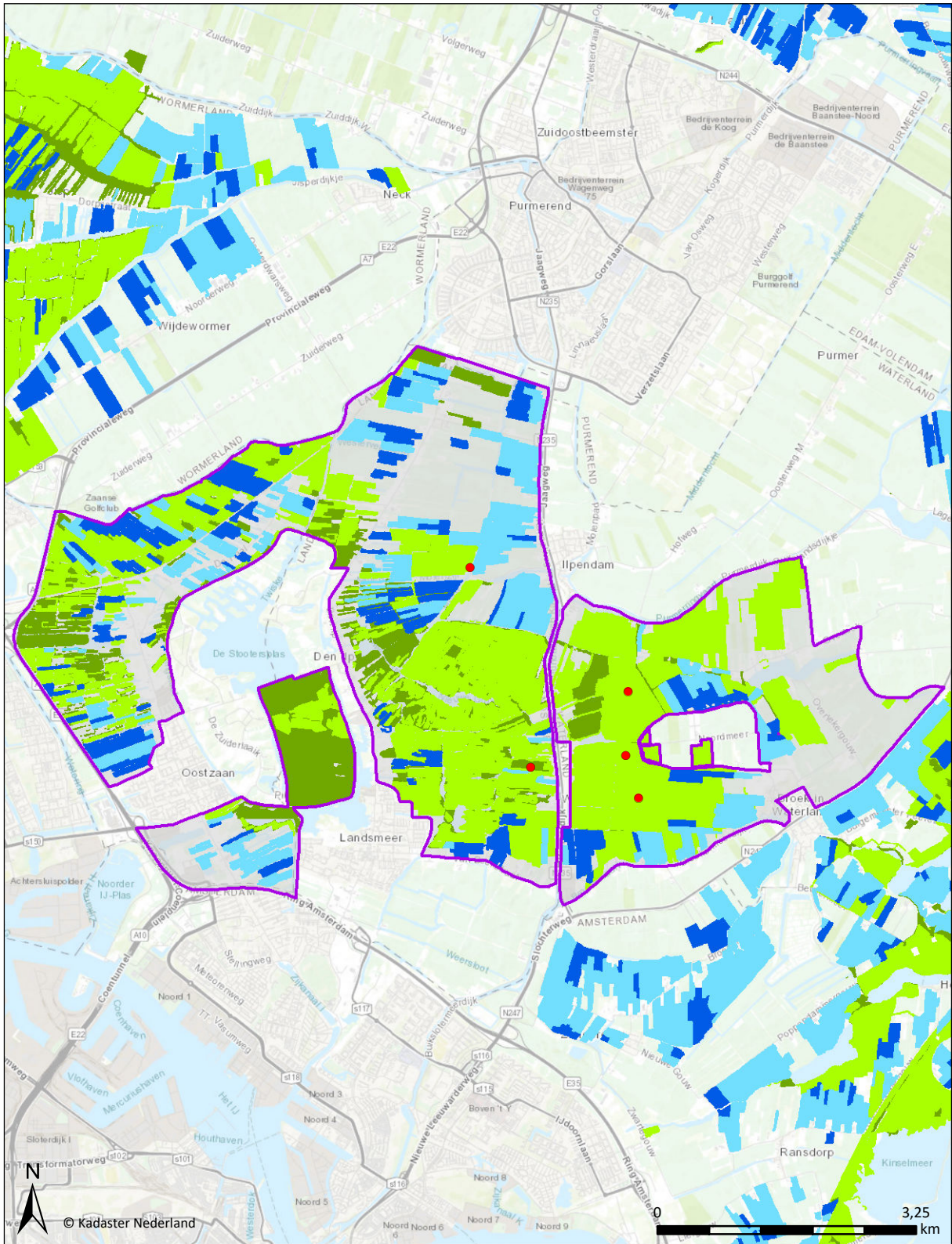
447 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

IJperveld, Oostzanerveld eo

Verspreidingskaart 2018

• **Wintertaling**

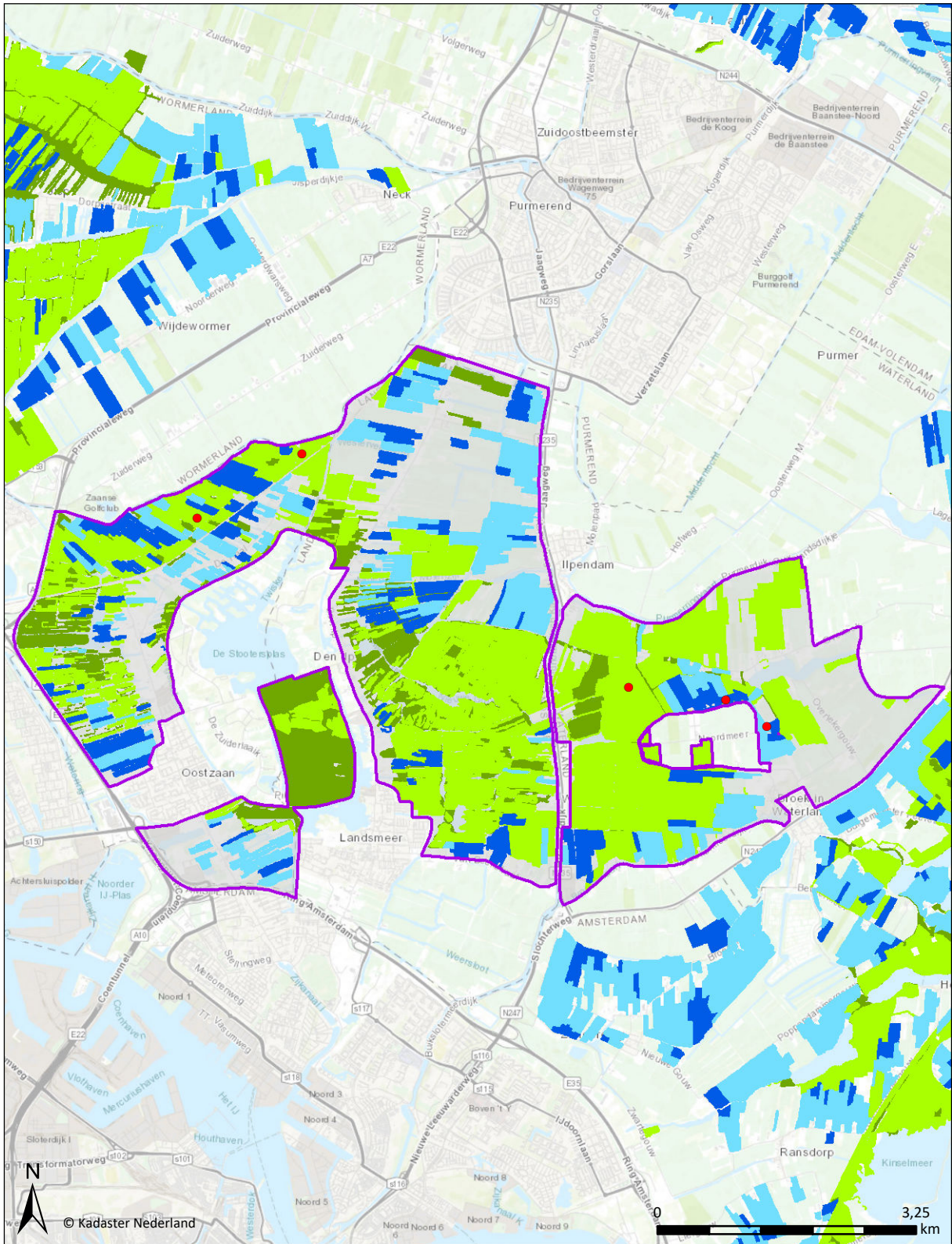
5 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

IJperveld, Oostzanerveld eo

Verspreidingskaart 2018

• Zomertaling

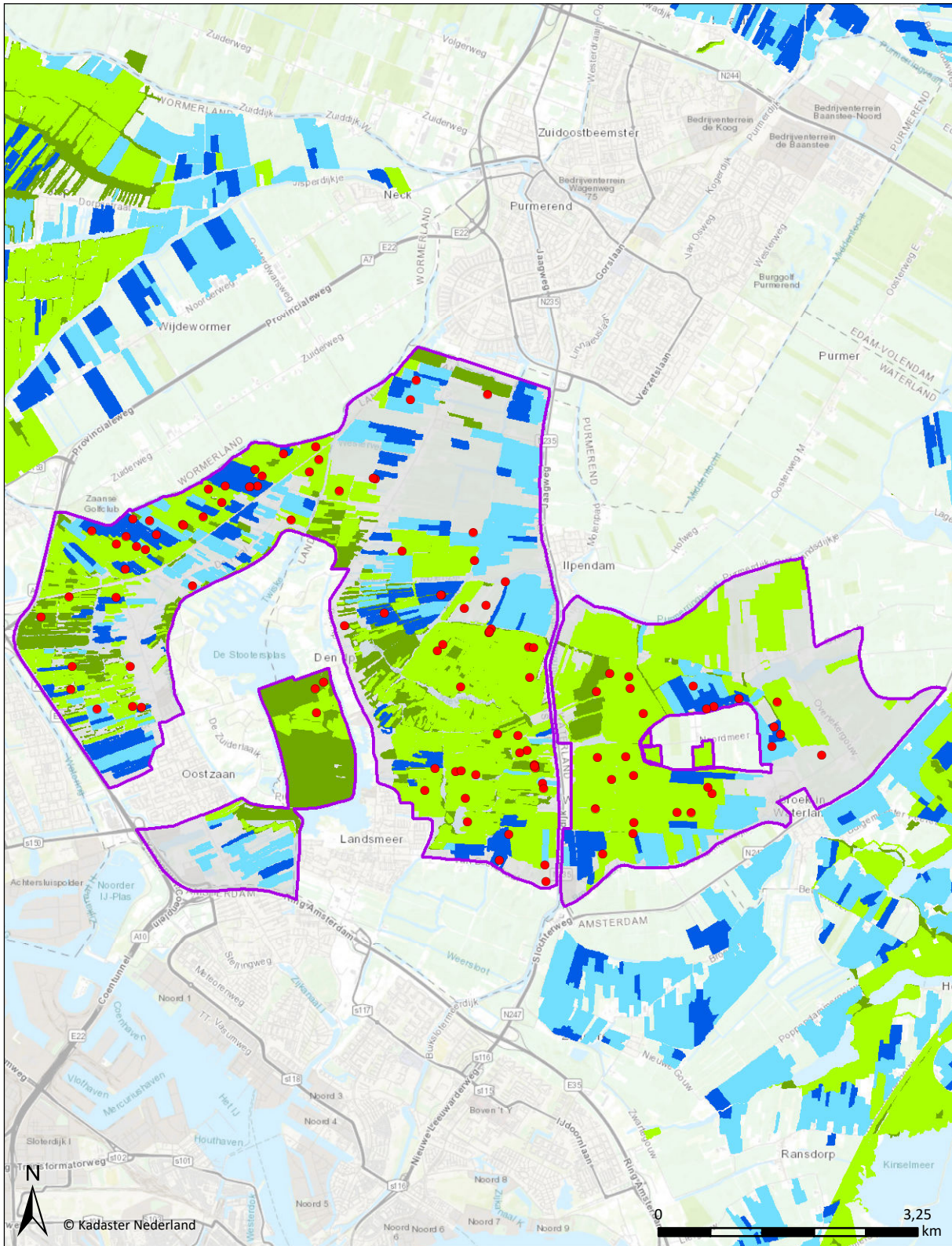
5 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

IJperveld, Oostzanerveld eo

Verspreidingskaart 2018

• **Slobeend**

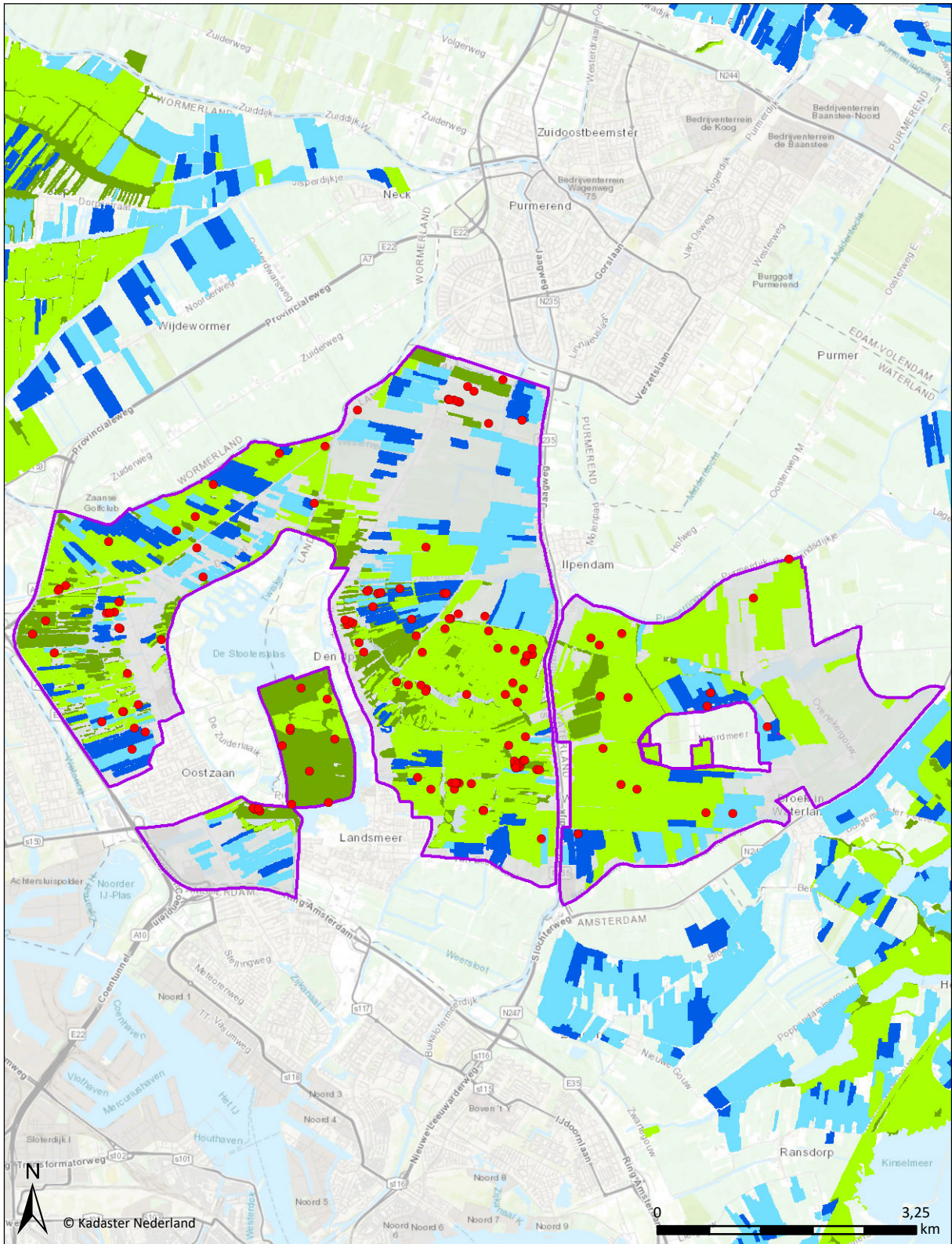
110 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

IJperveld, Oostzanerveld eo

Verspreidingskaart 2018

• **Kuifeend**

141 territoria

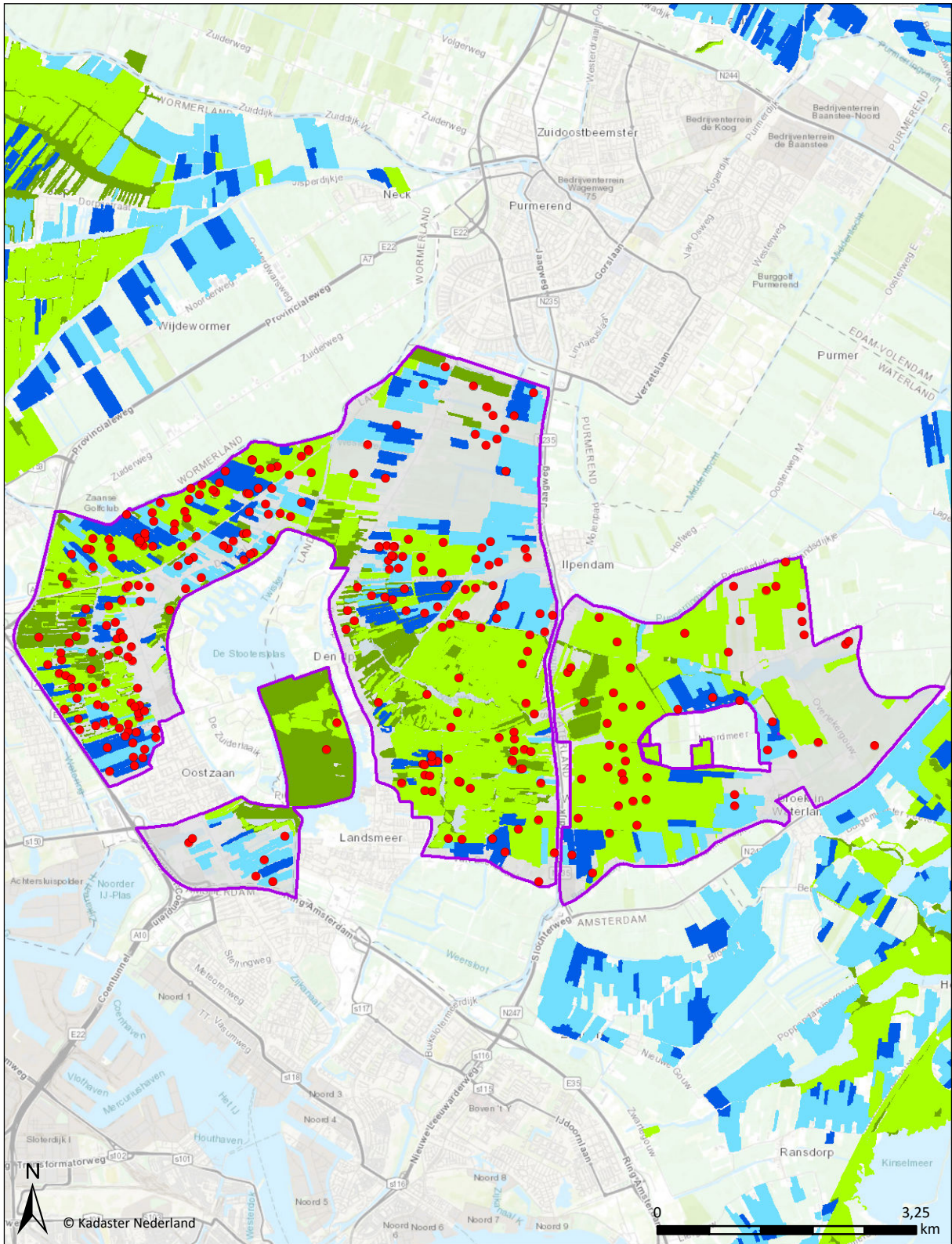
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

IJperveld, Oostzanerveld eo

Verspreidingskaart 2018

• **Scholekster**

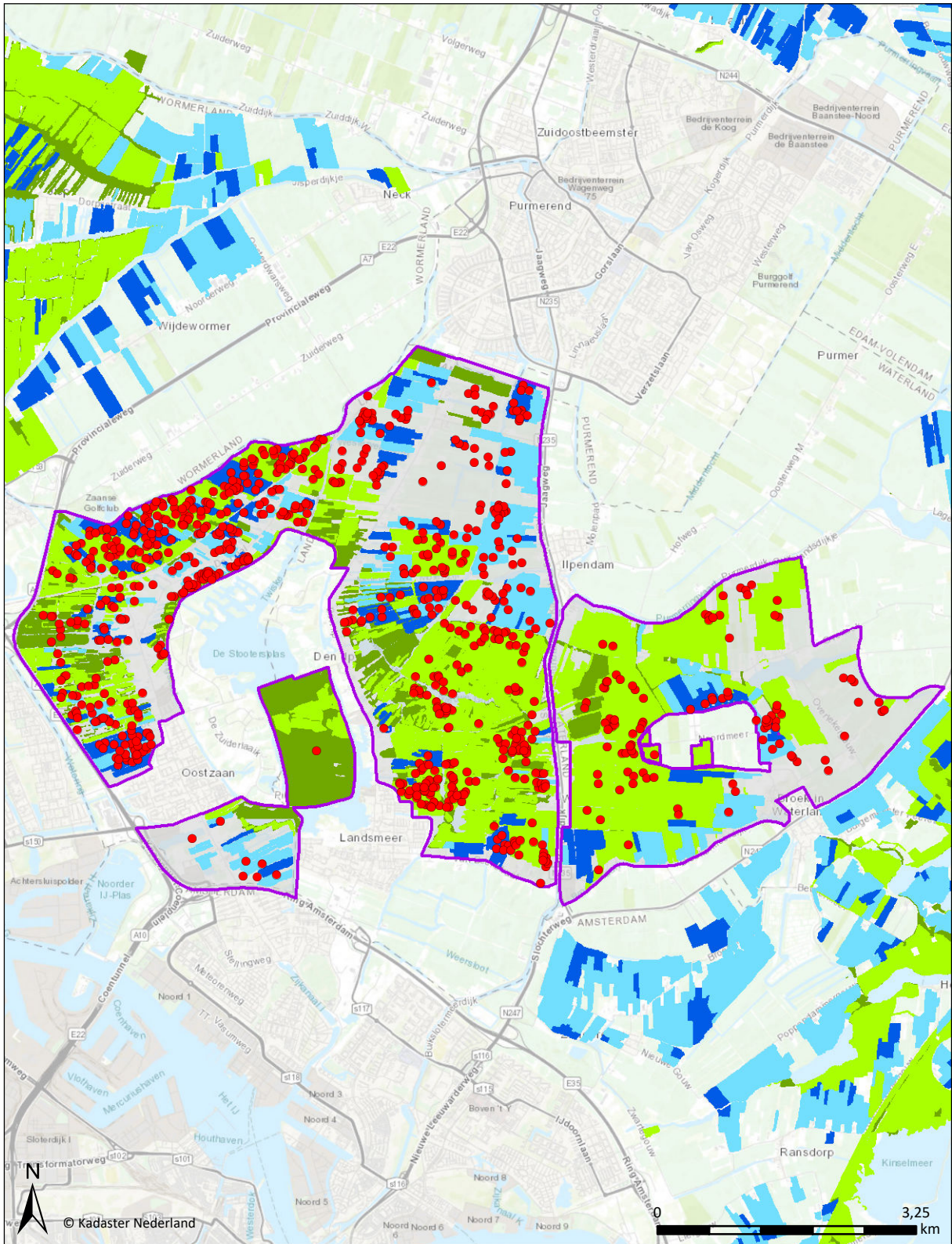
300 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

IJperveld, Oostzanerveld eo

Verspreidingskaart 2018

• Kievit

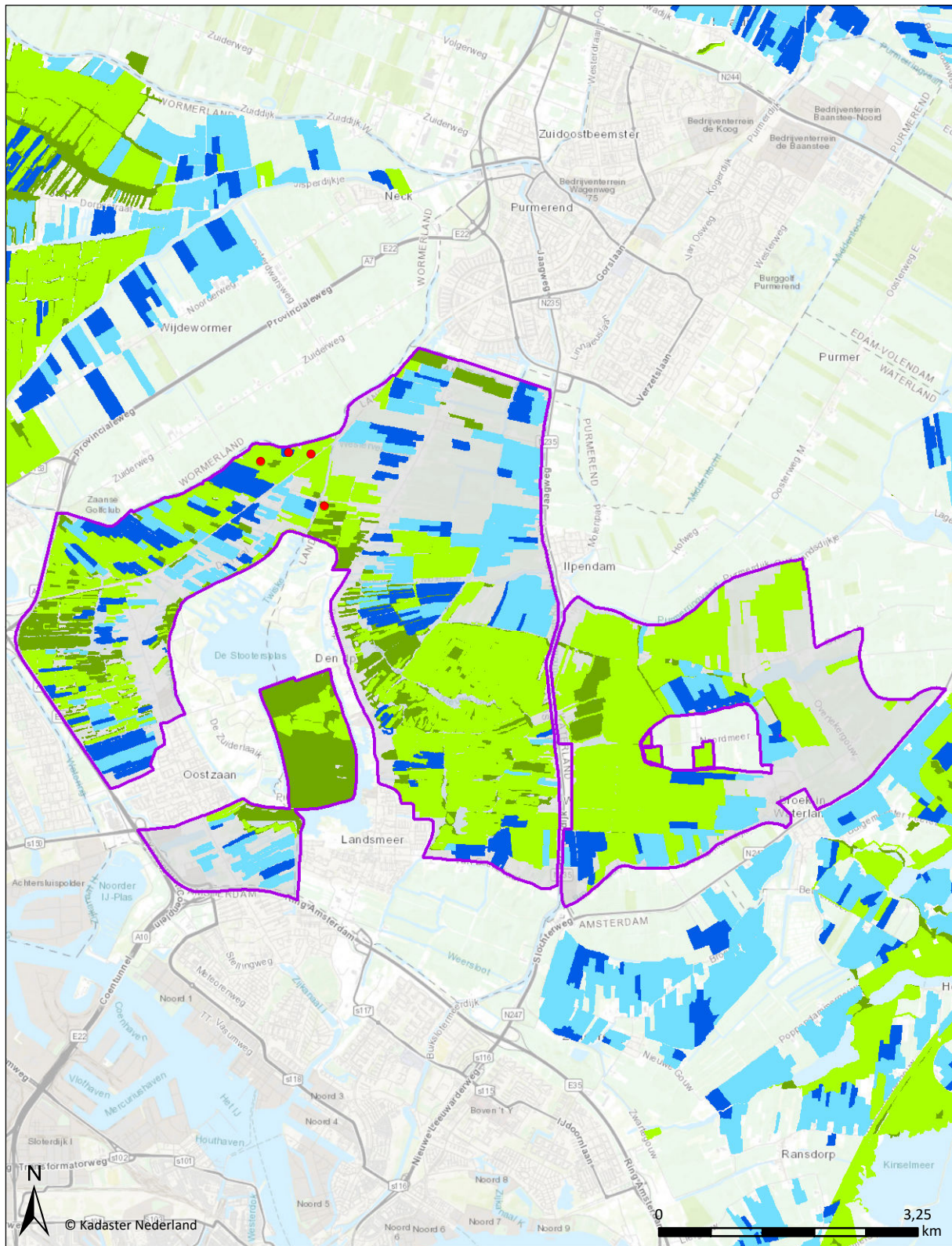
852 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

IJperveld, Oostzanerveld eo

Verspreidingskaart 2018

• **Watersnip**

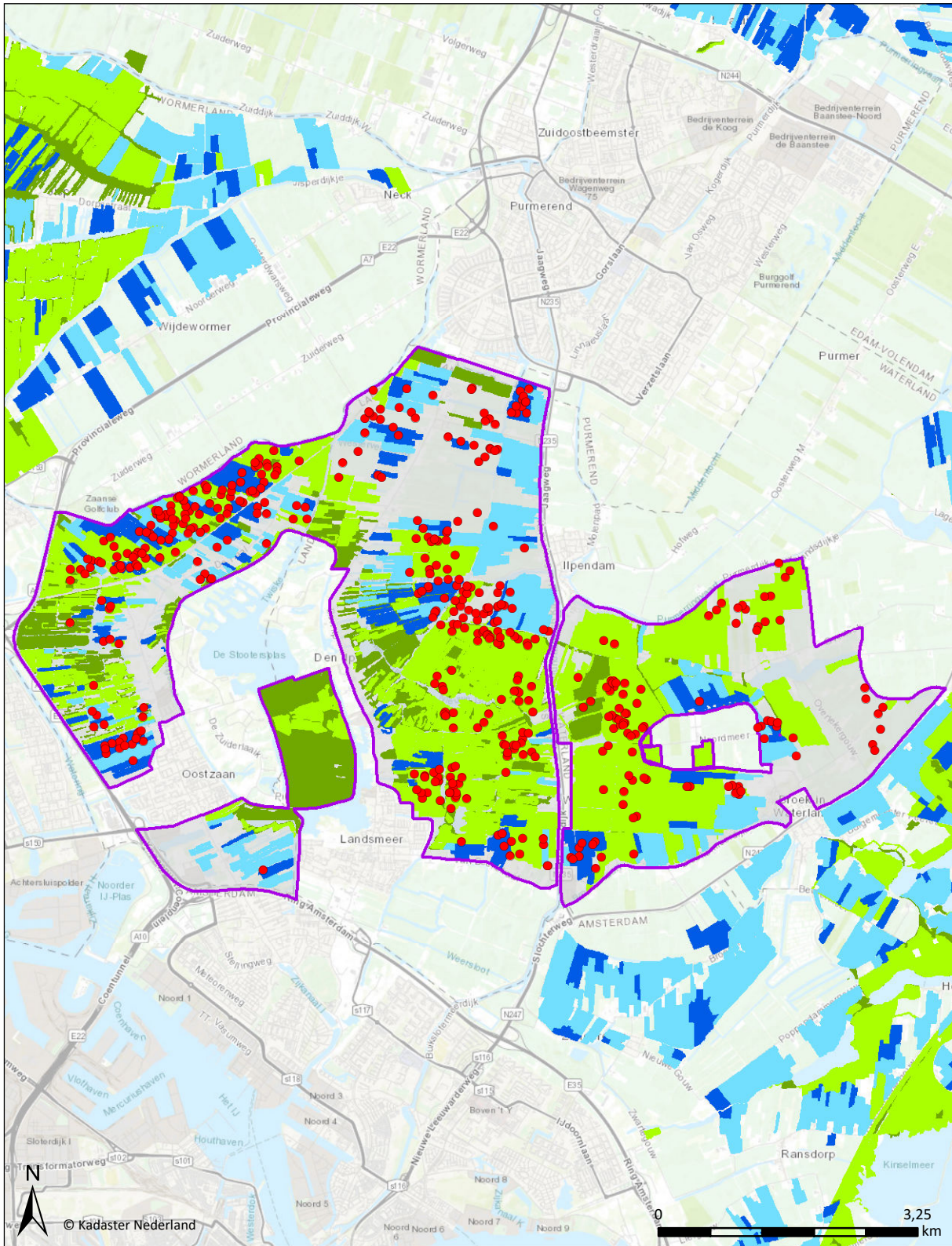
4 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

IJperveld, Oostzanerveld eo

Verspreidingskaart 2018

• Grutto

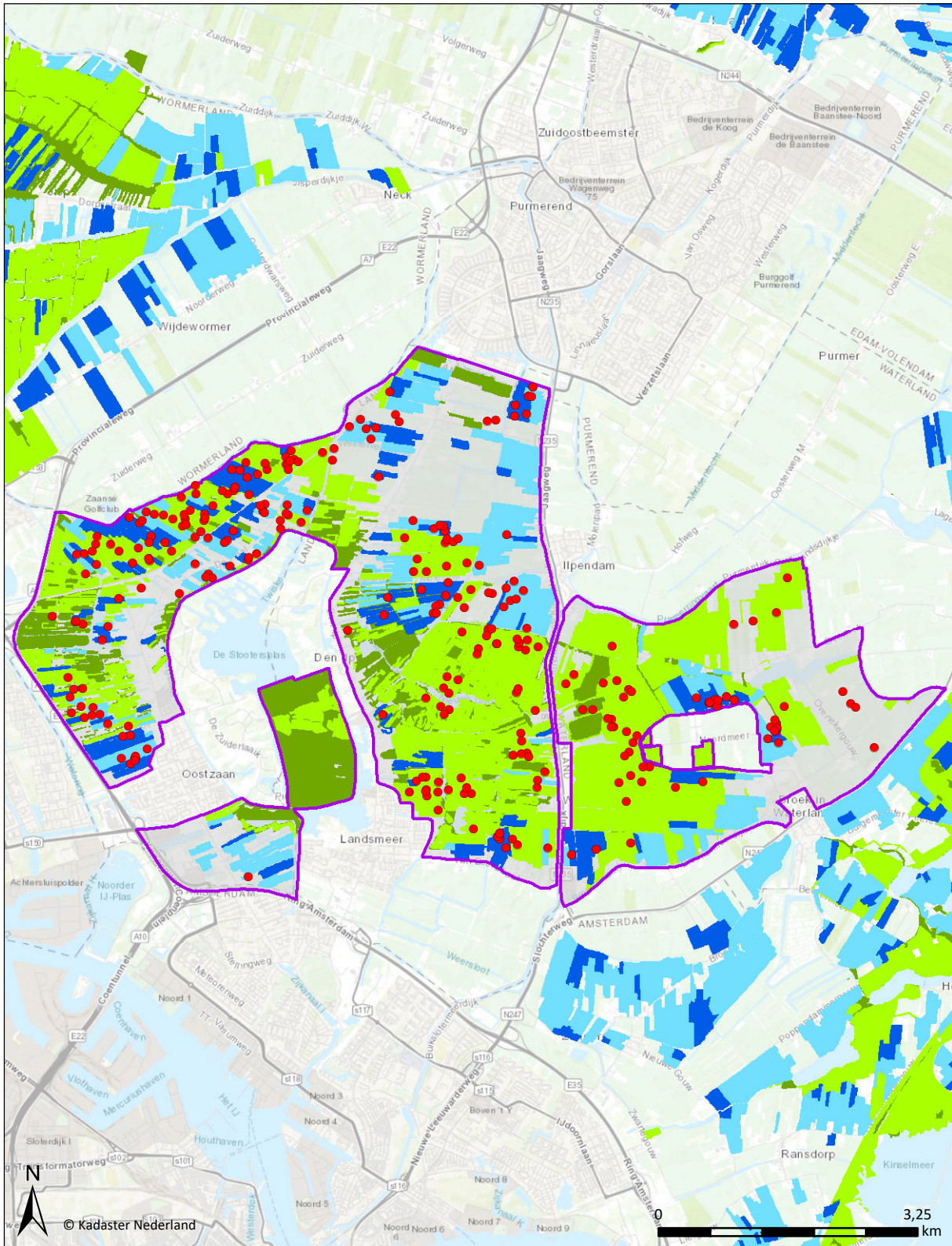
458 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

IJperveld, Oostzanerveld eo

Verspreidingskaart 2018

• **Tureluur**

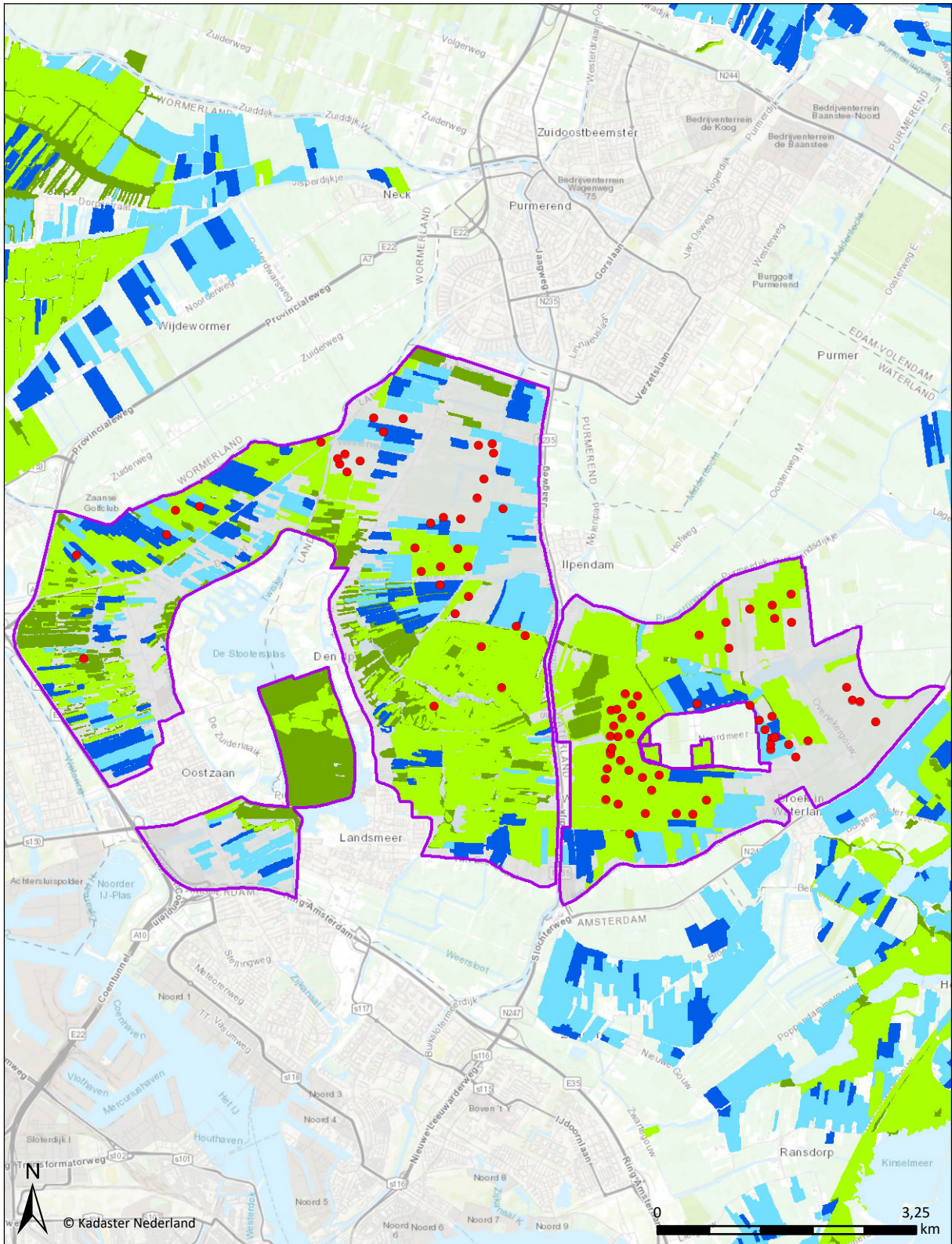
286 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

IJperveld, Oostzanerveld eo

Verspreidingskaart 2018

• **Veldleuwerik**

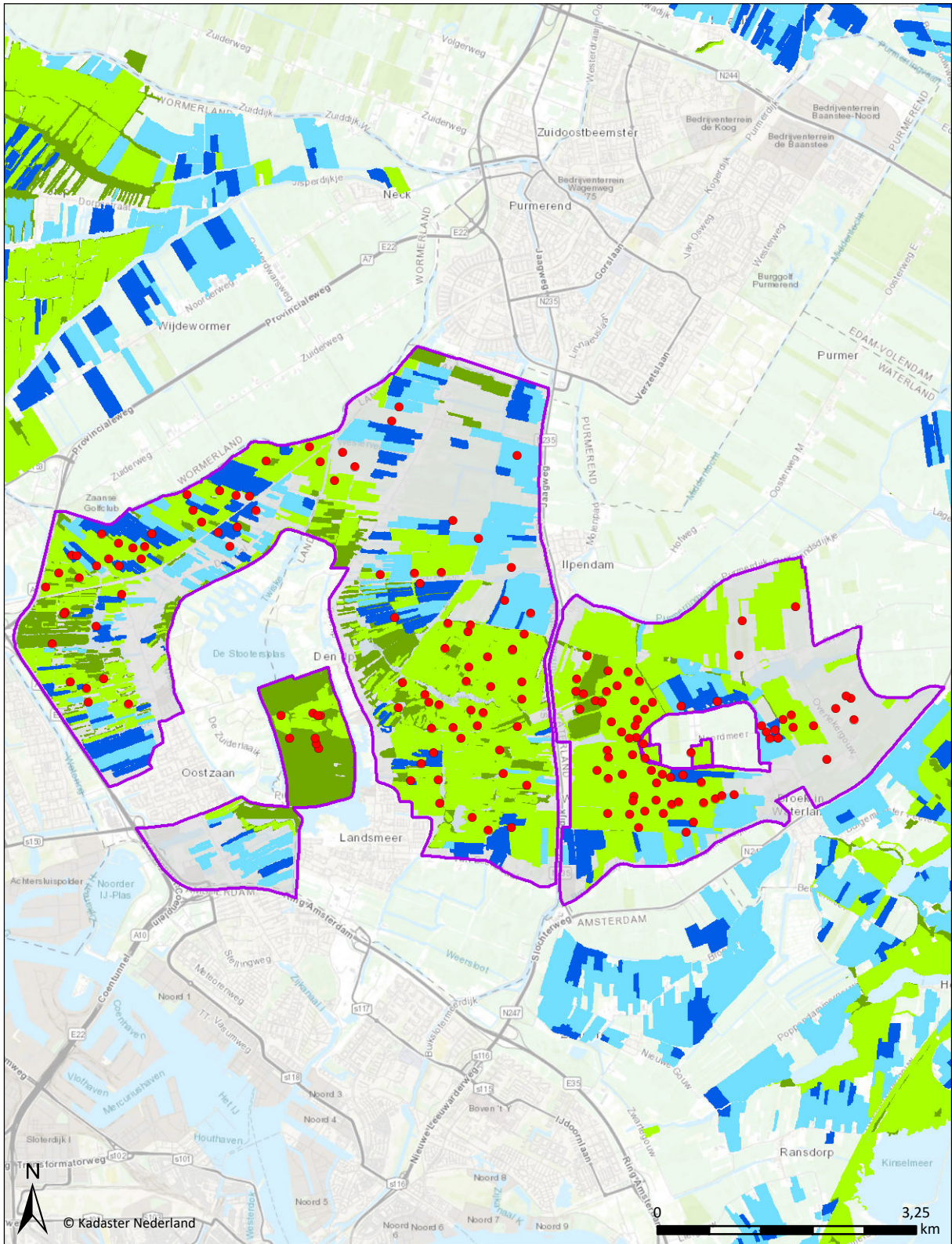
88 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

IJperveld, Oostzanerveld eo

Verspreidingskaart 2018

• **Graspieper**

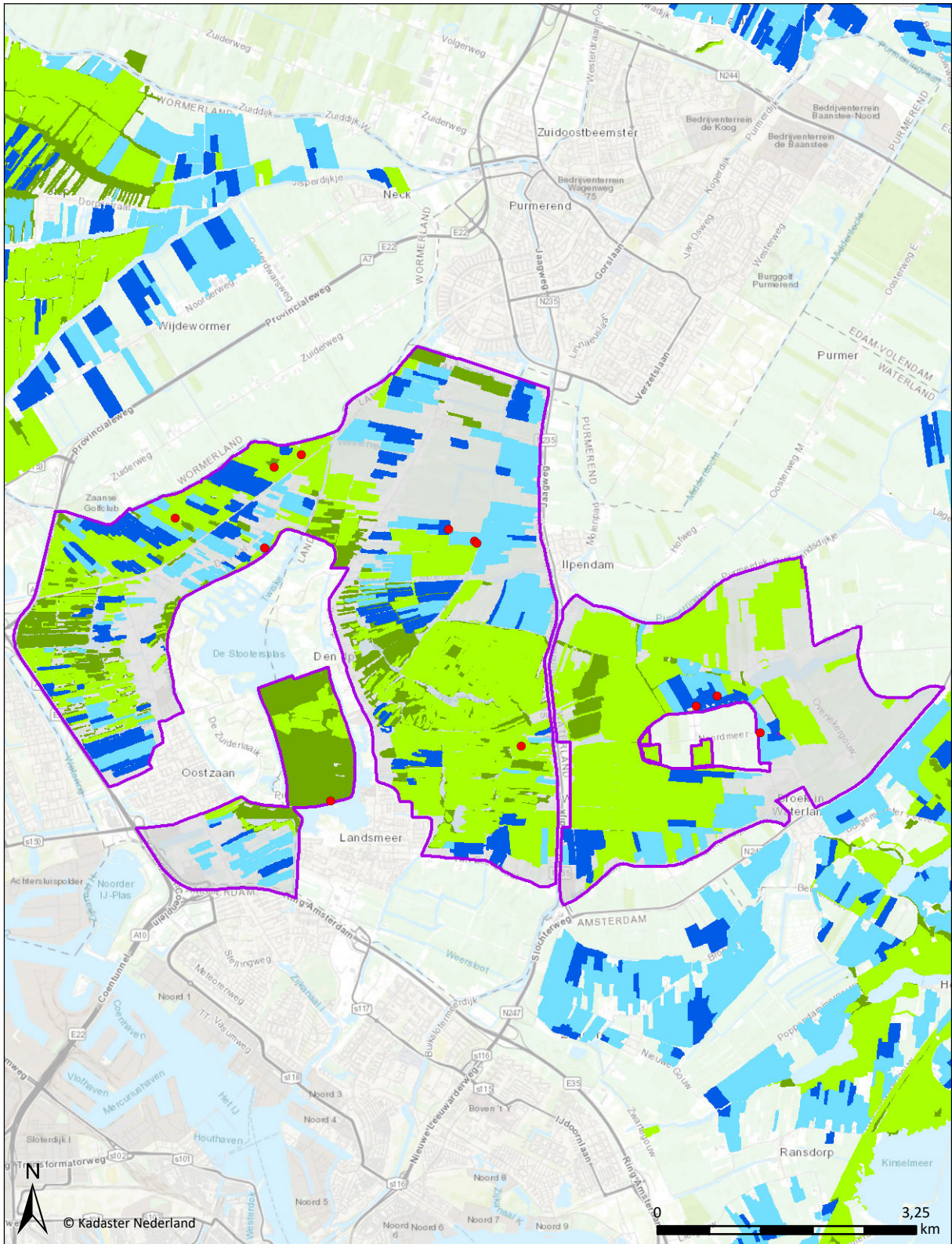
168 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

IJperveld, Oostzanerveld eo

Verspreidingskaart 2018

• Gele kwikstaart

12 territoria

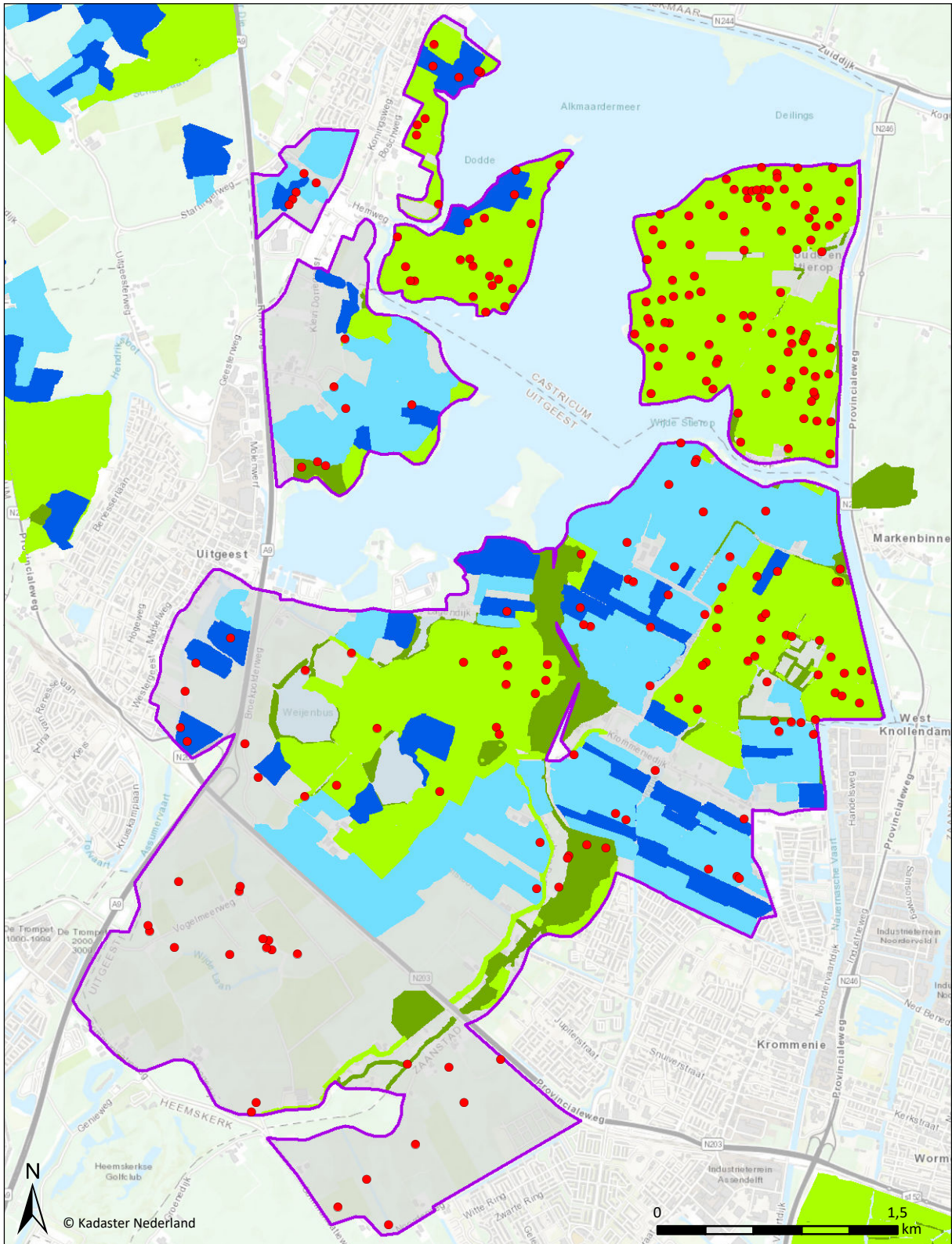
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Alkmaardermeer

Verspreidingskaart 2019

• **Krakeend**

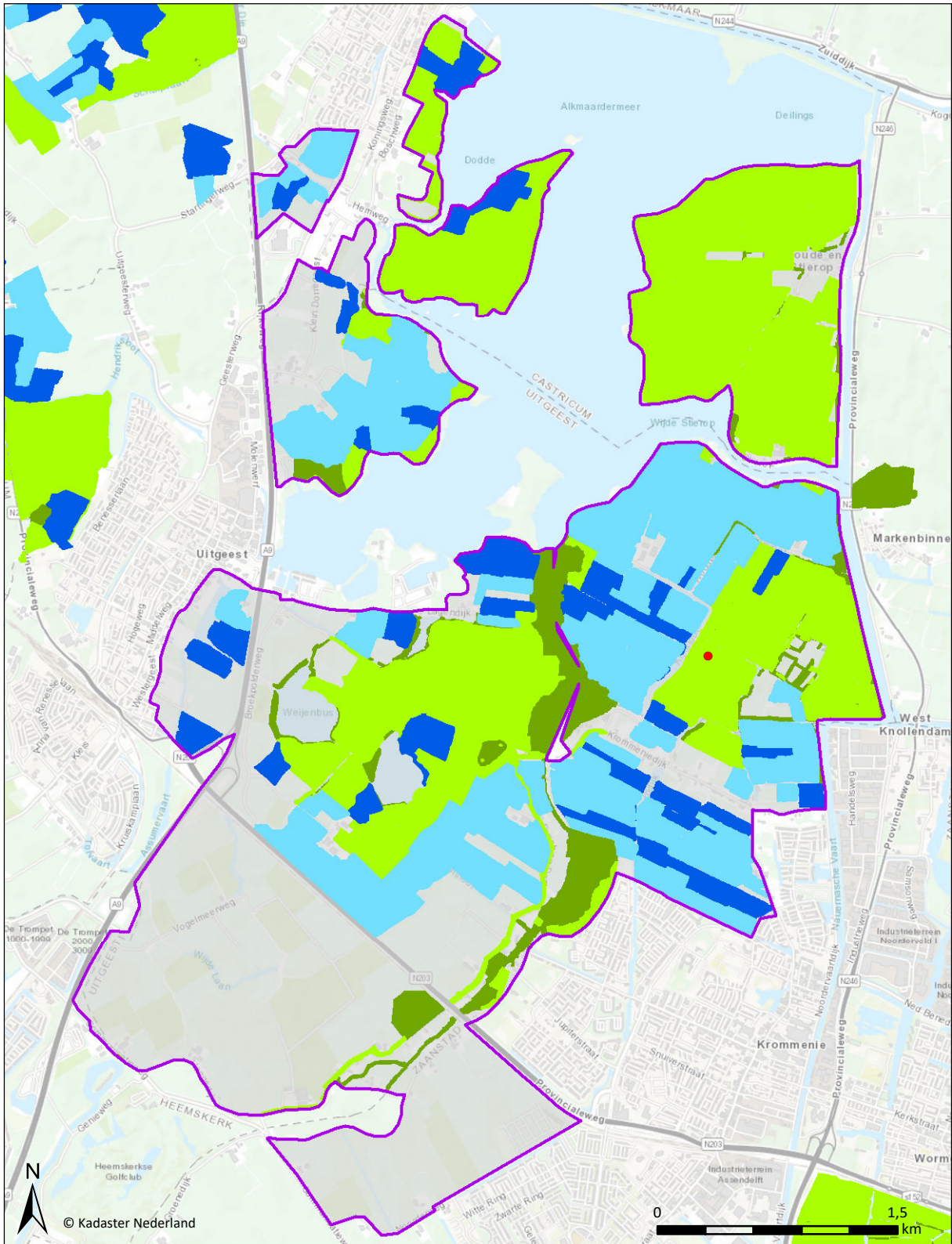
248 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Alkmaardermeer

Verspreidingskaart 2019

• **Wintertaling**

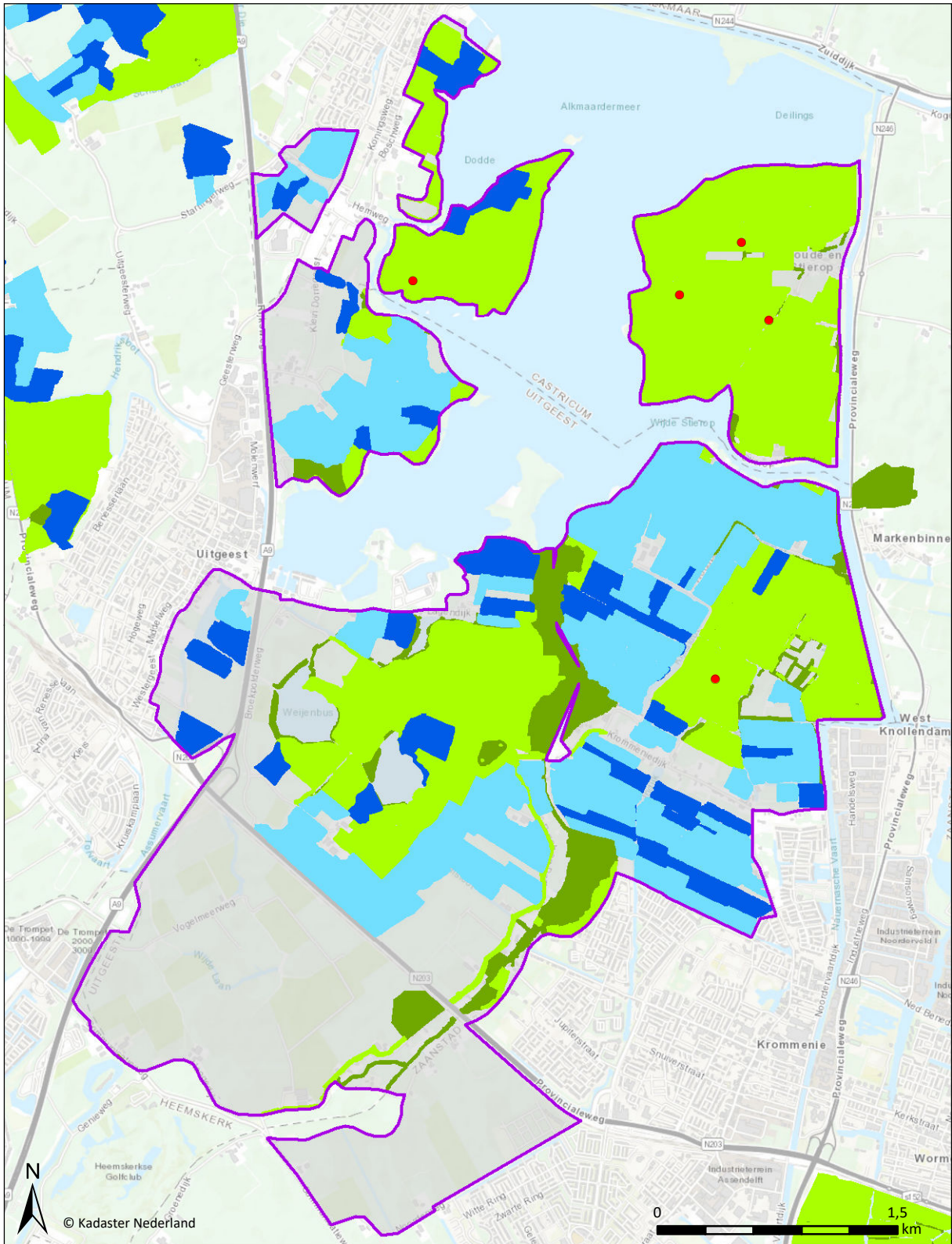
1 territorium

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Alkmaardermeer

Verspreidingskaart 2019

• **Zomertaling**

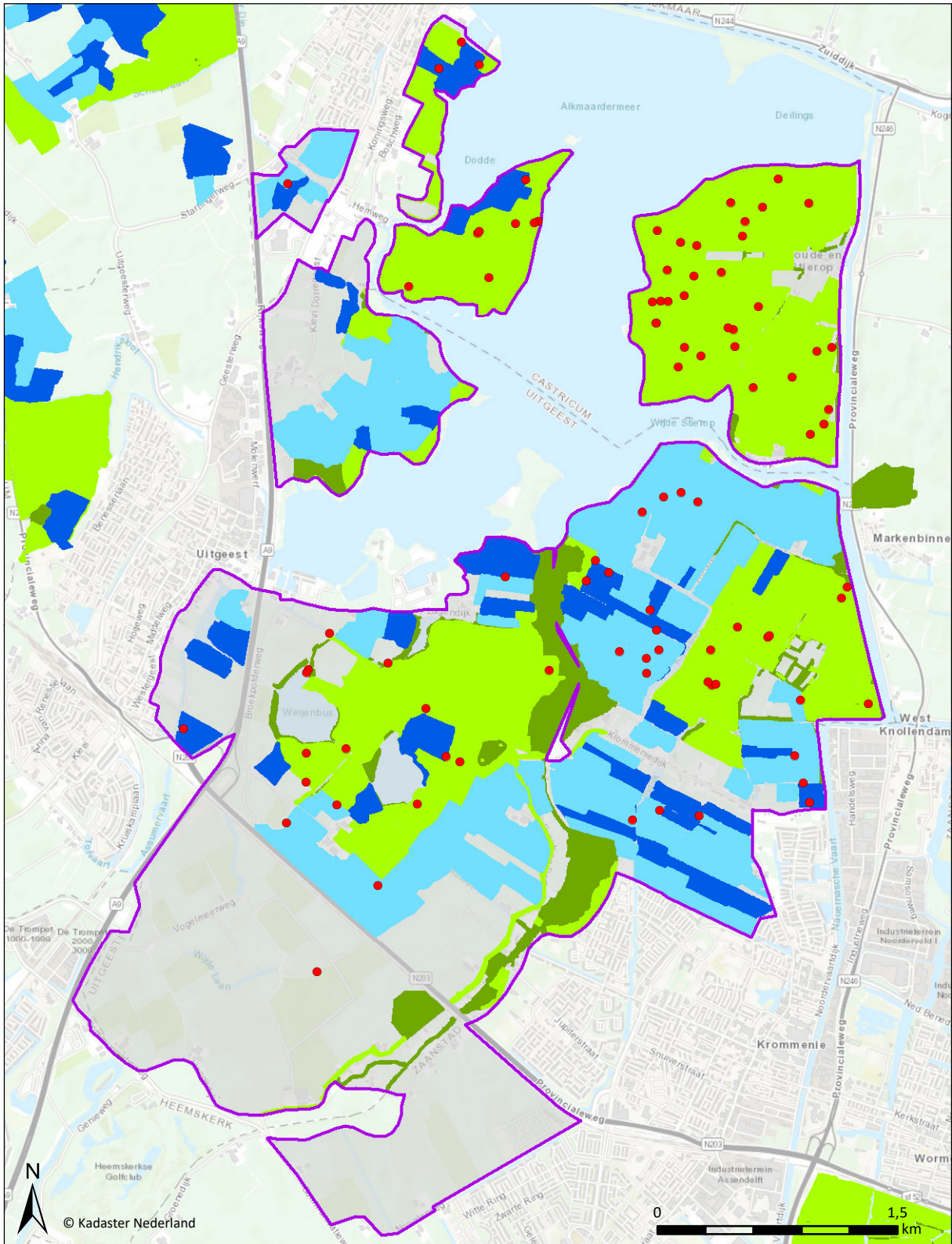
5 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Alkmaardermeer

Verspreidingskaart 2019

• **Slobeend**

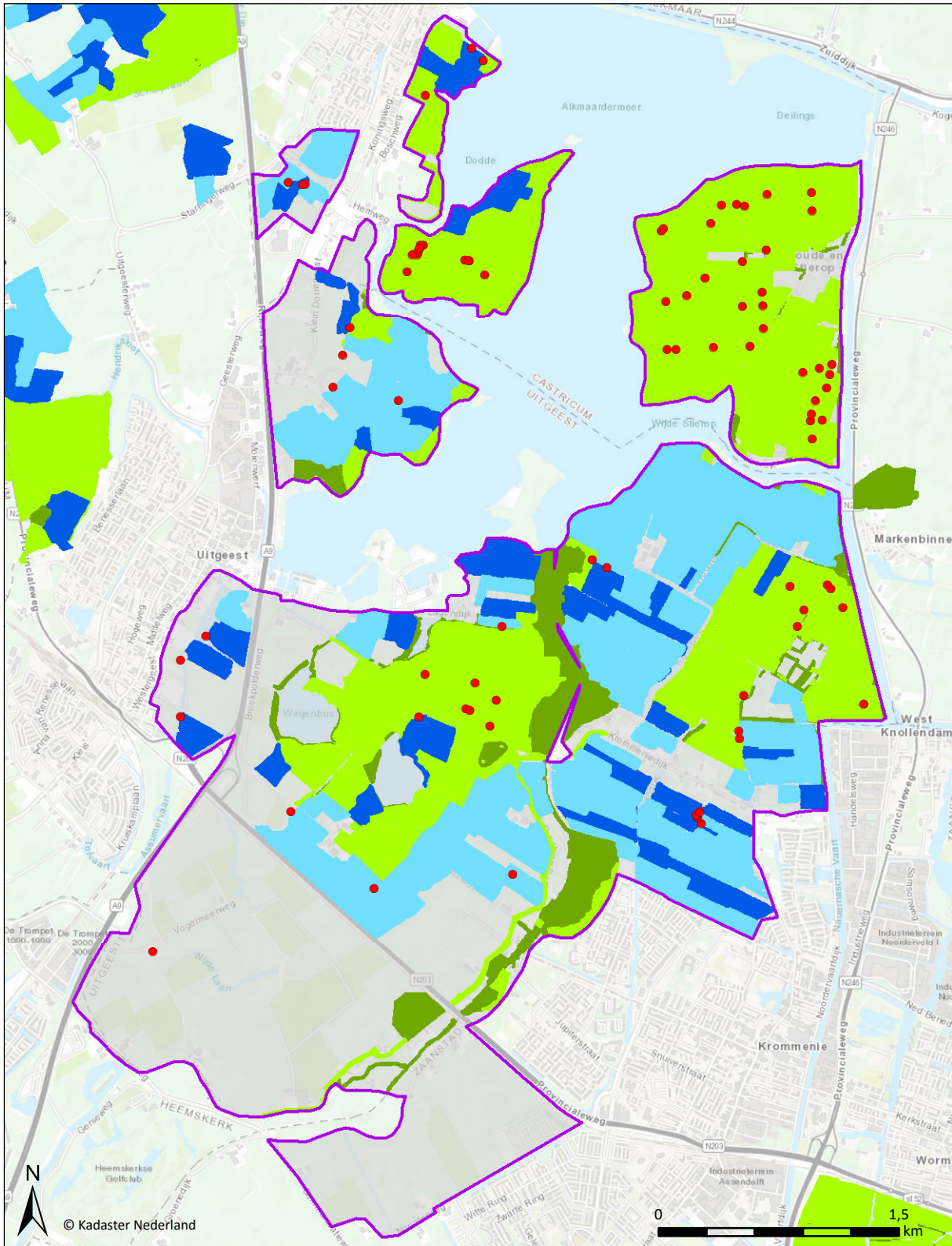
92 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Alkmaardermeer

Verspreidingskaart 2019

• **Kuifeend**

85 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

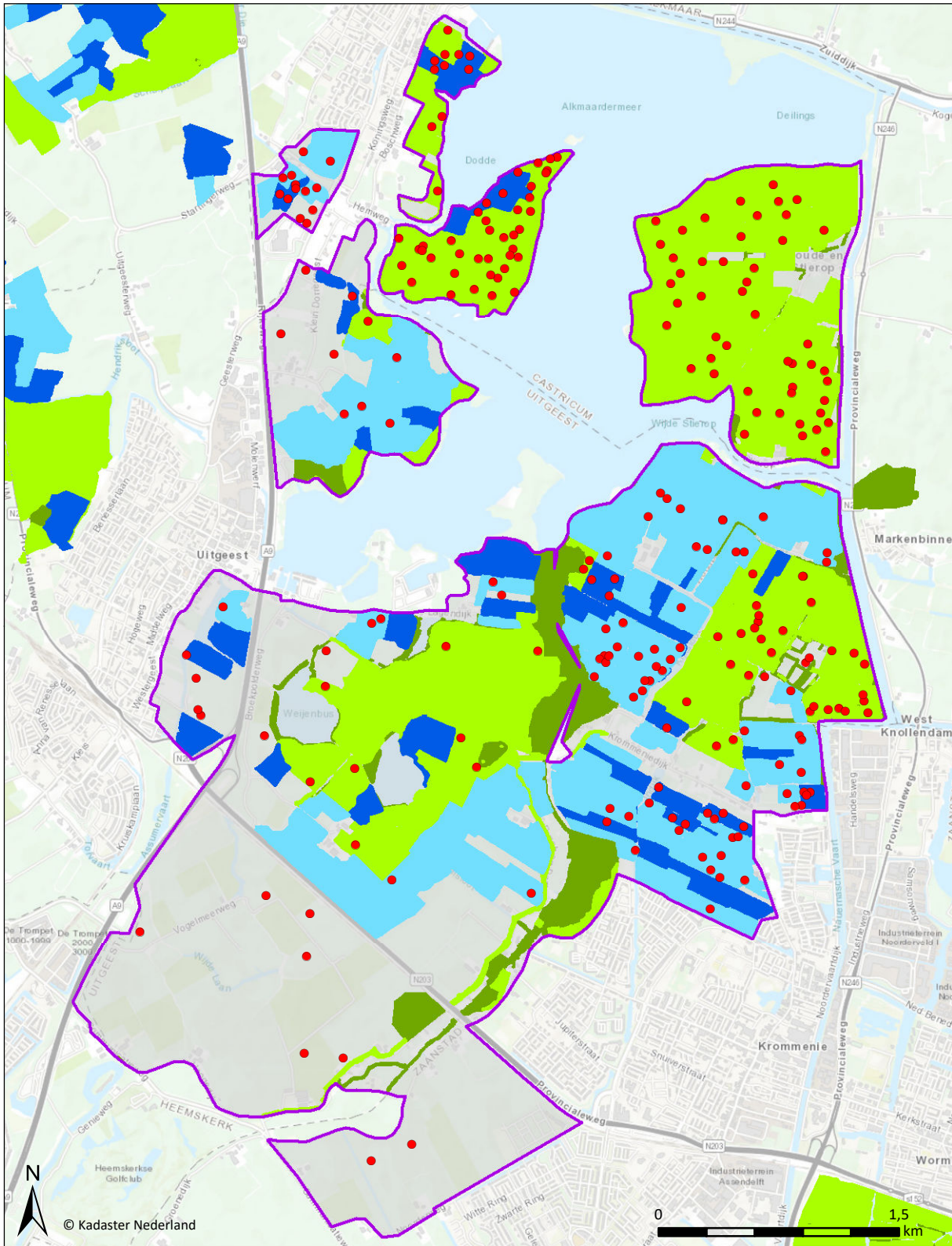
 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

Omgeving Alkmaardermeer

Verspreidingskaart 2019

• **Scholekster**

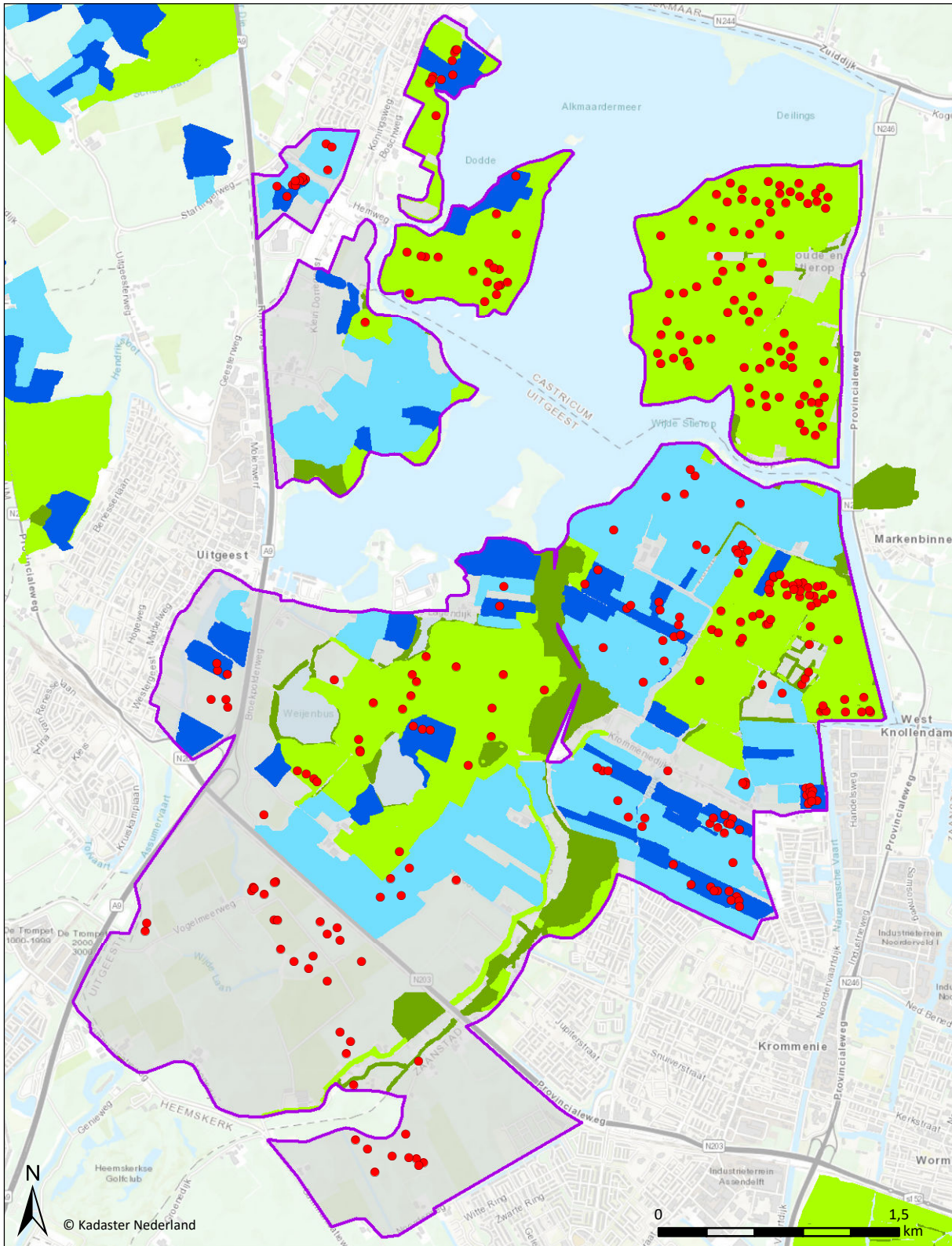
256 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Alkmaardermeer

Verspreidingskaart 2019

• Kievit

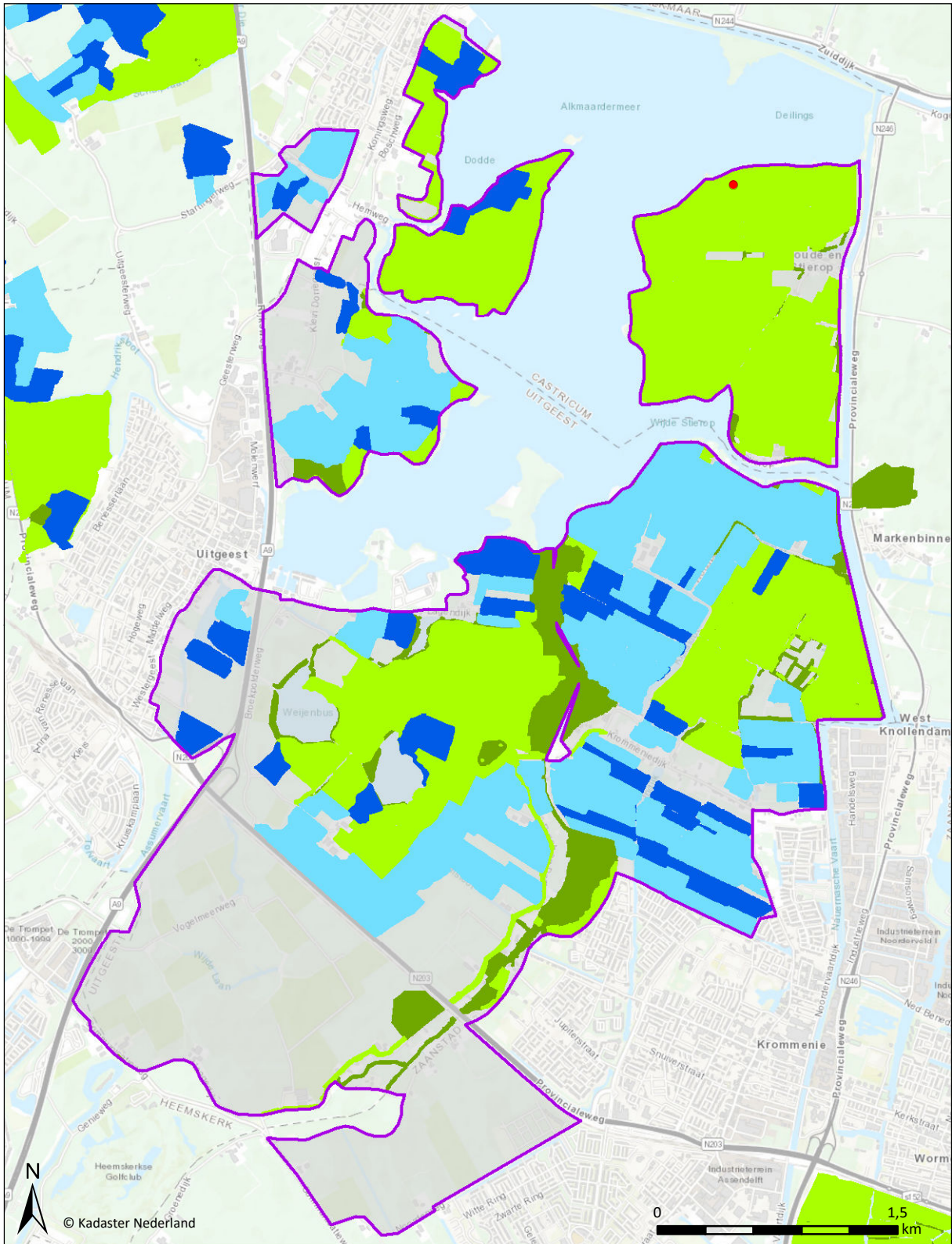
322 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Alkmaardermeer

Verspreidingskaart 2019

• **Watersnip**

1 territorium

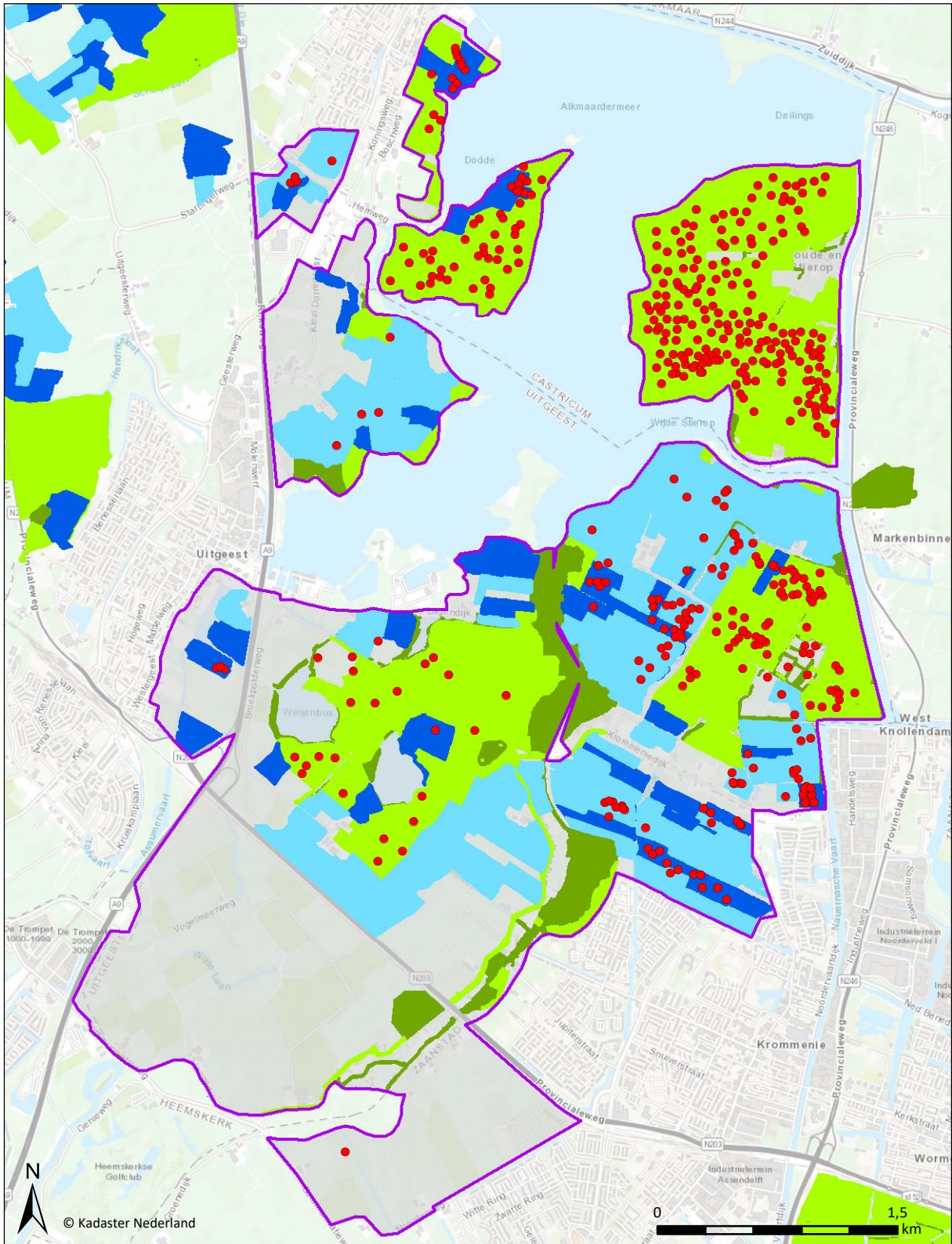
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Alkmaardermeer

Verspreidingskaart 2019

• **Grutto**

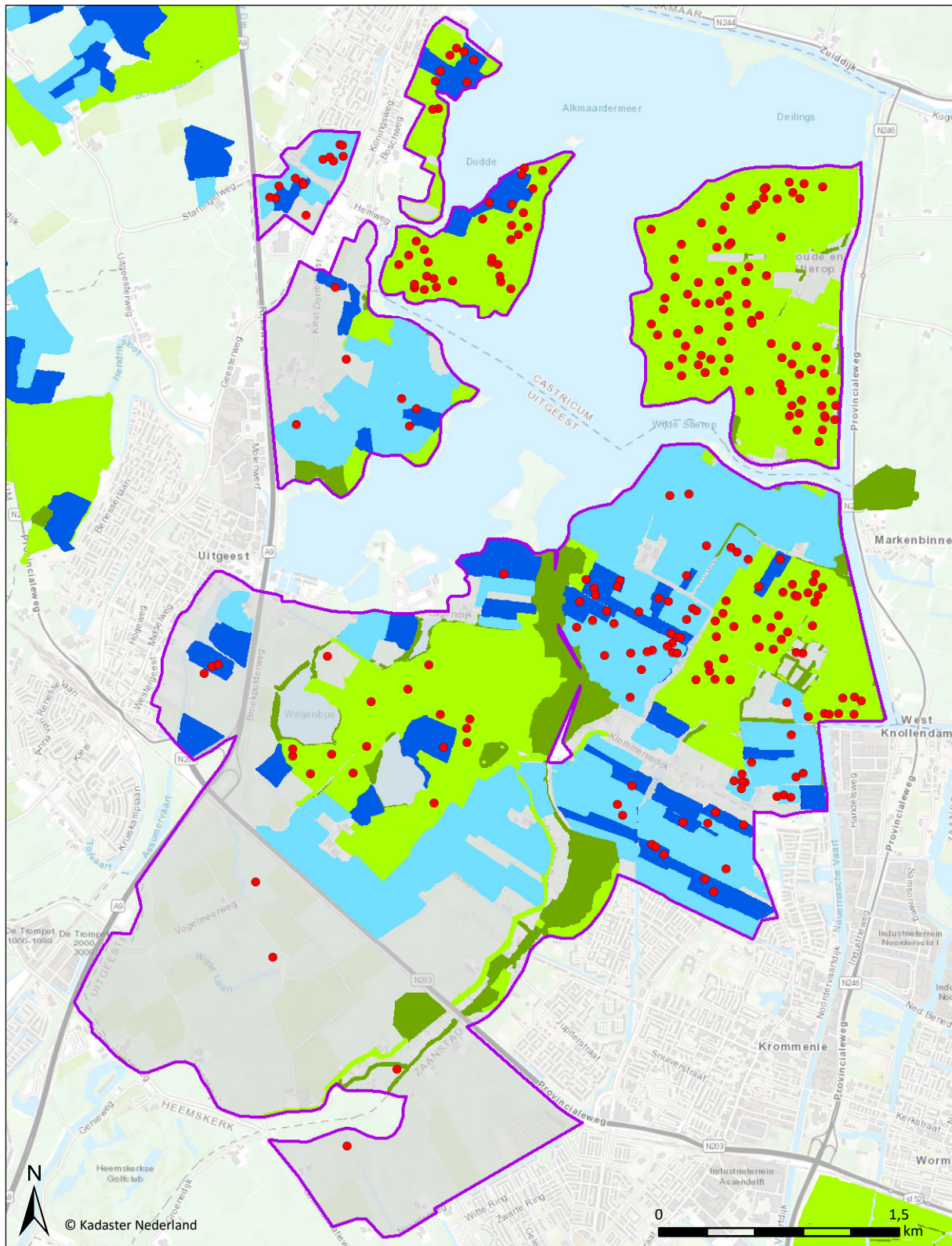
472 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Alkmaardermeer

Verspreidingskaart 2019

• **Tureluur**

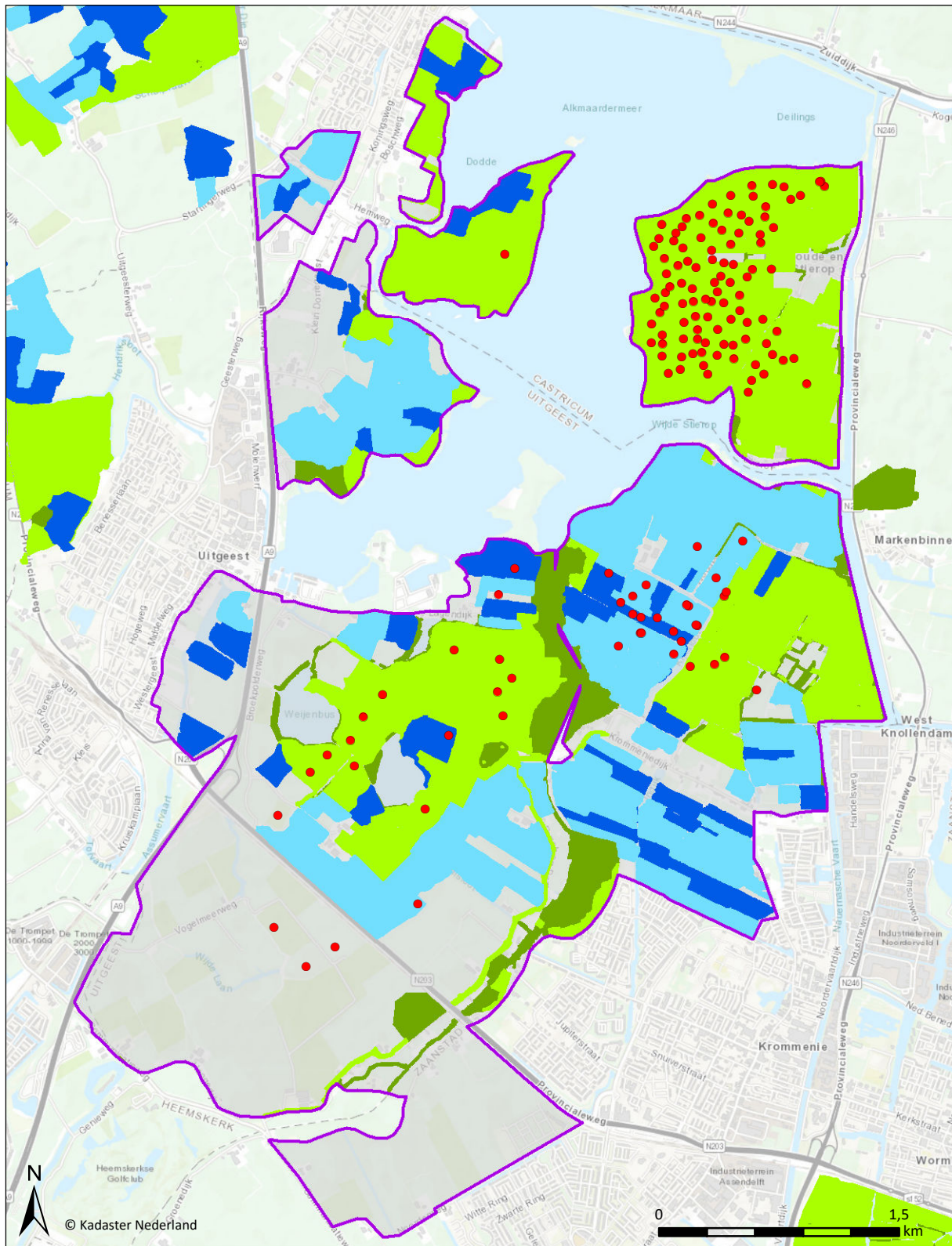
267 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Alkmaardermeer

Verspreidingskaart 2019

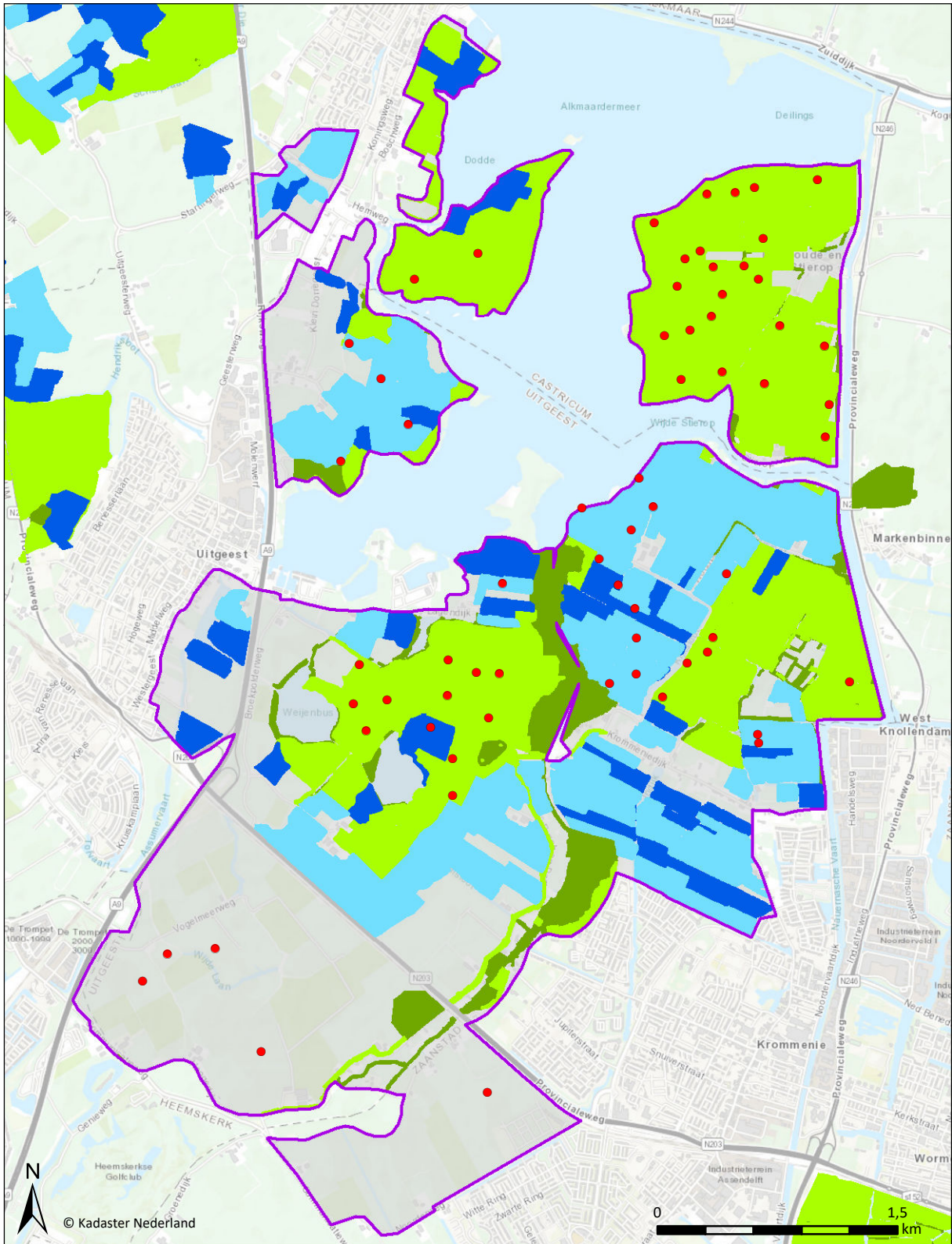
• **Veldleeuwerik**

148 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

Omgeving Alkmaardermeer

Verspreidingskaart 2019

• **Graspieper**

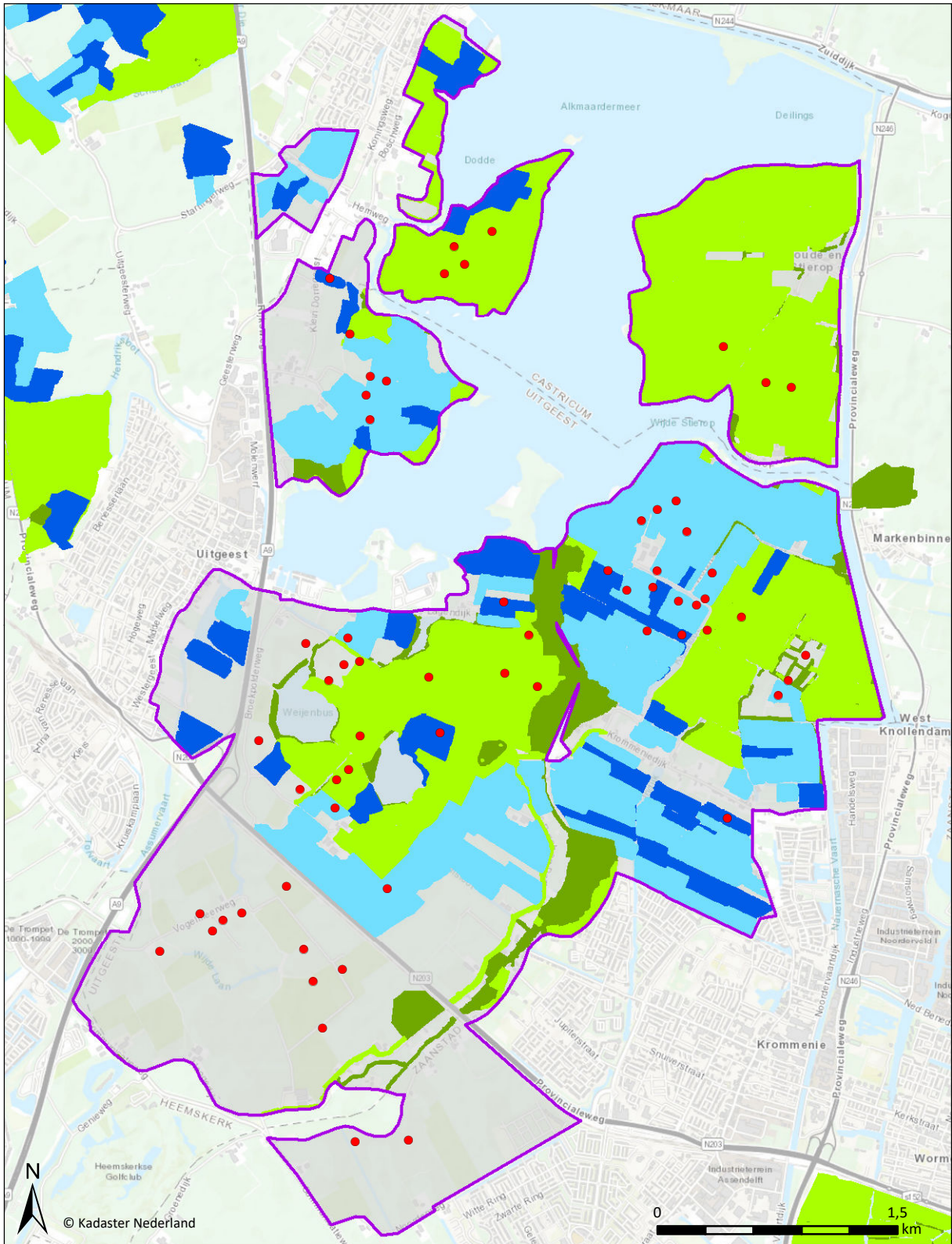
65 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Alkmaardermeer

Verspreidingskaart 2019

• **Gele kwikstaart**

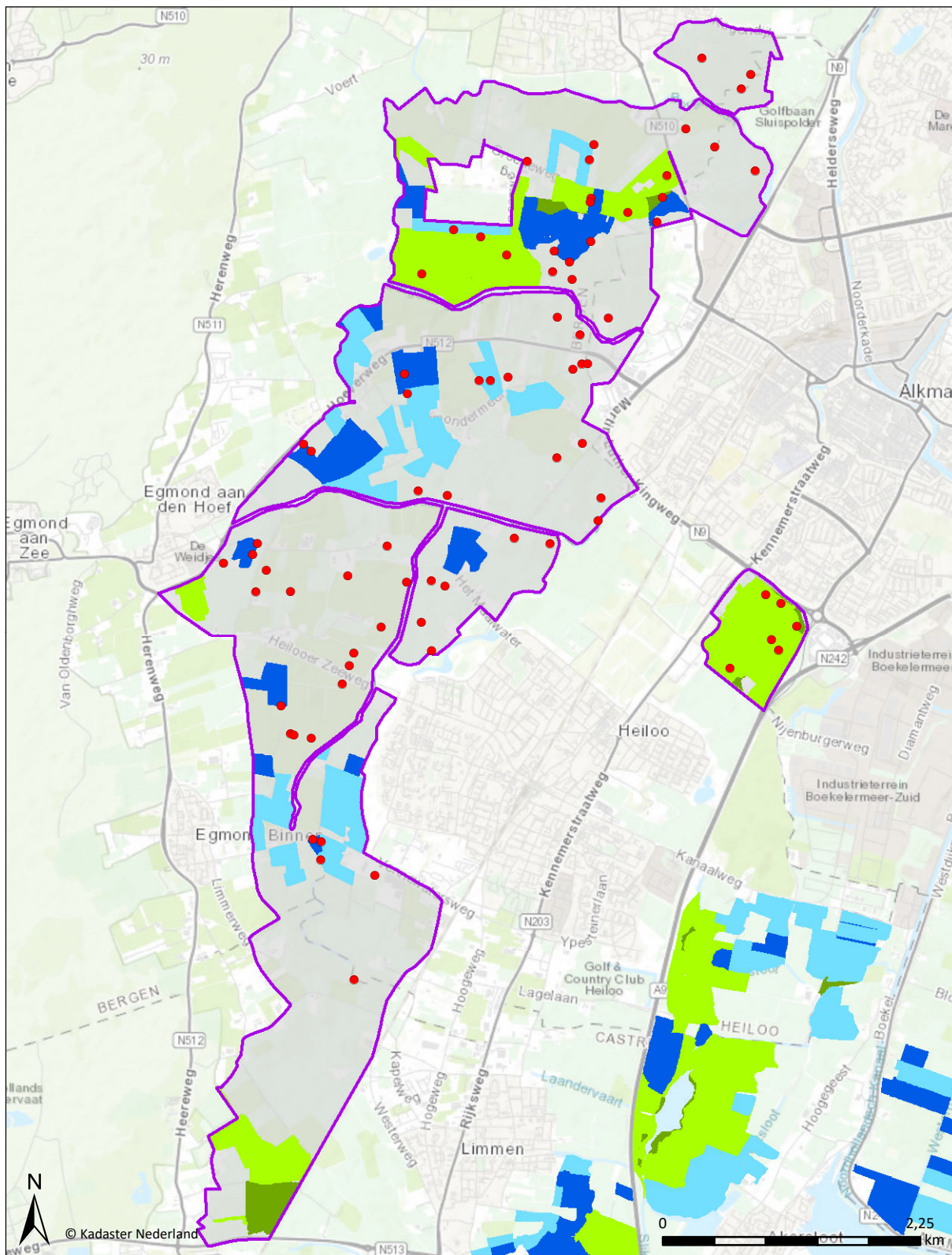
63 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Heiloo en Alkmaar

Verspreidingskaart 2019

• **Krakeend**

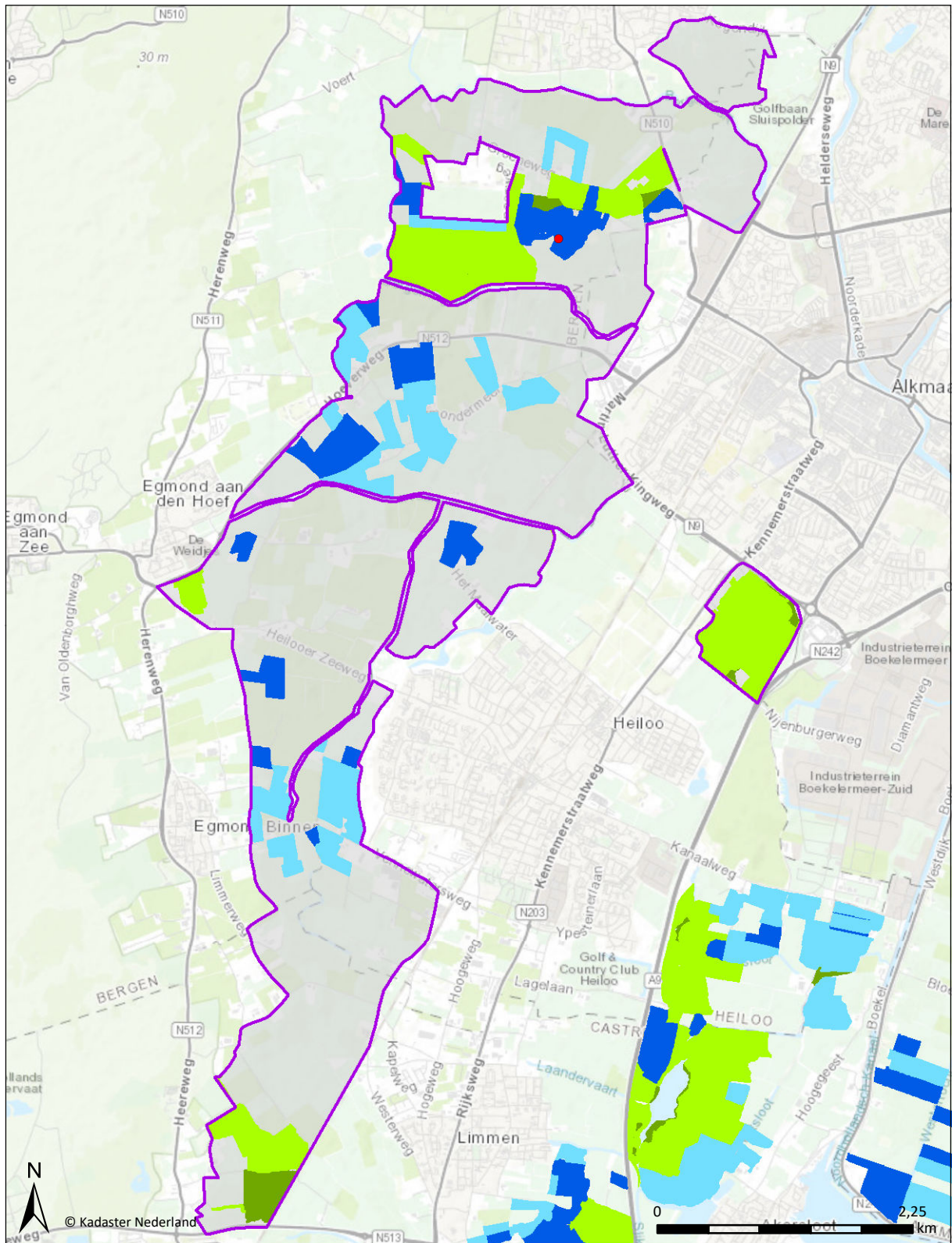
77 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Heiloo en Alkmaar

Verspreidingskaart 2019

• **Zomertaling**

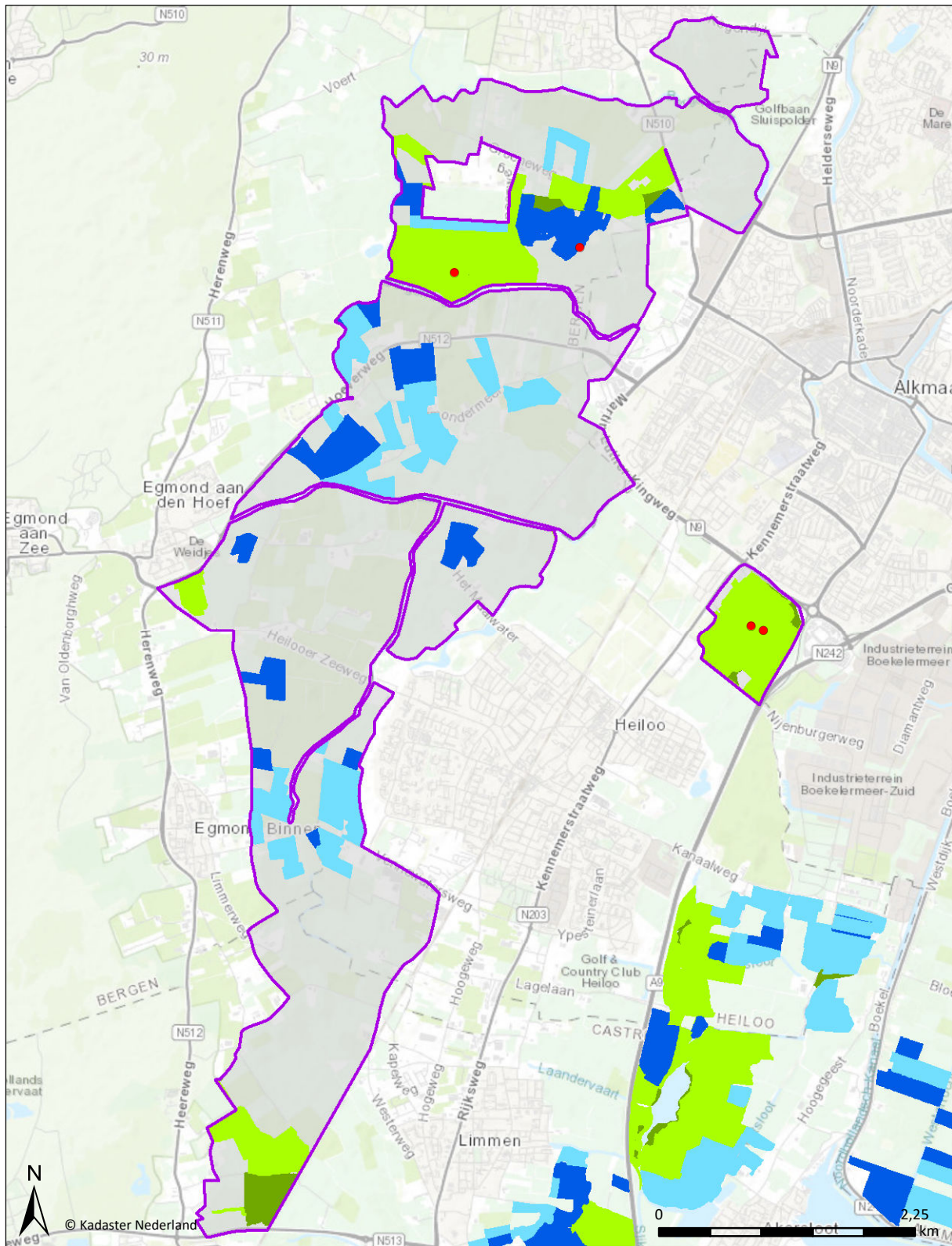
1 territorium

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Heiloo en Alkmaar

Verspreidingskaart 2019

• **Sloebend**

4 territoria

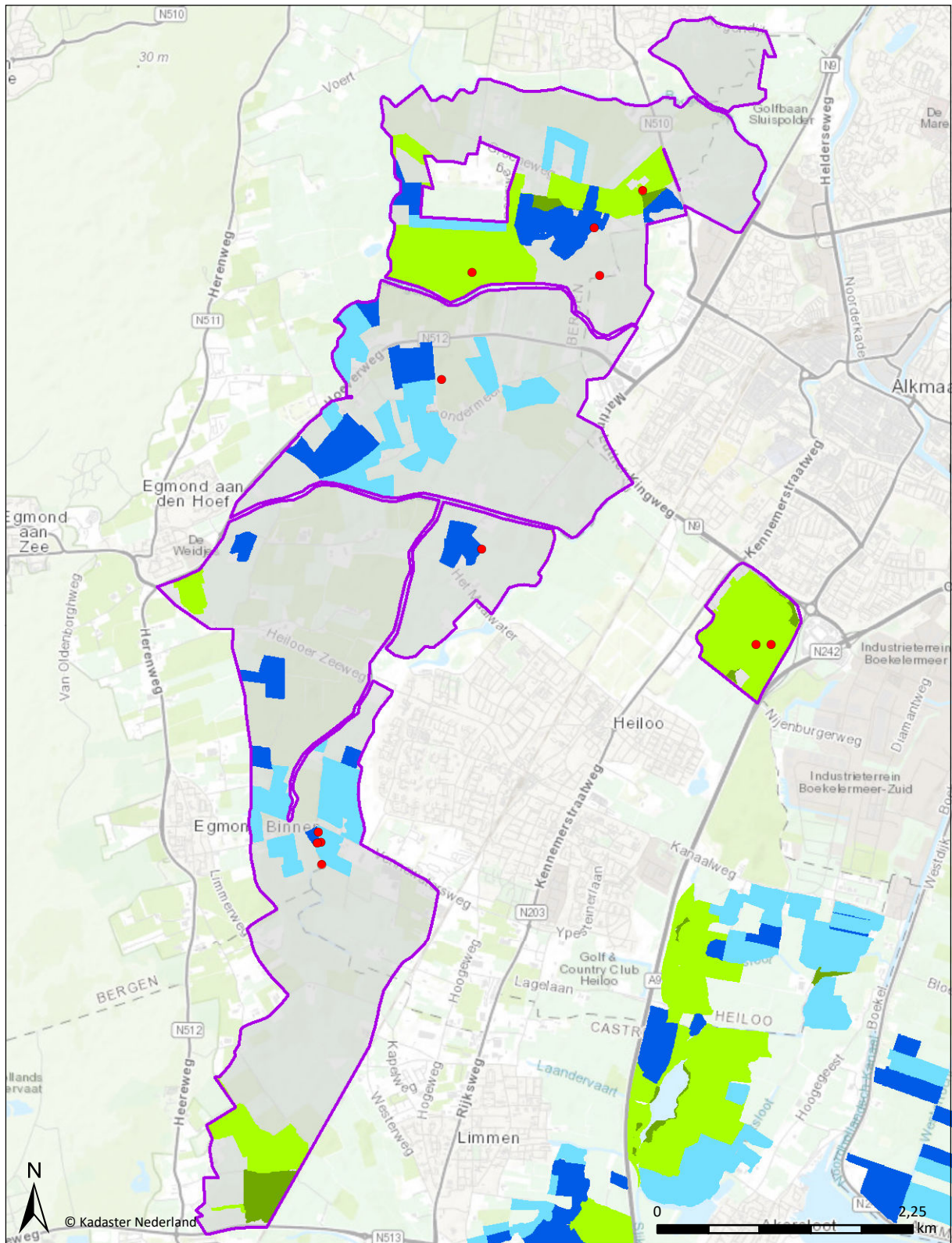
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Heiloo en Alkmaar

Verspreidingskaart 2019

• **Kuifeend**

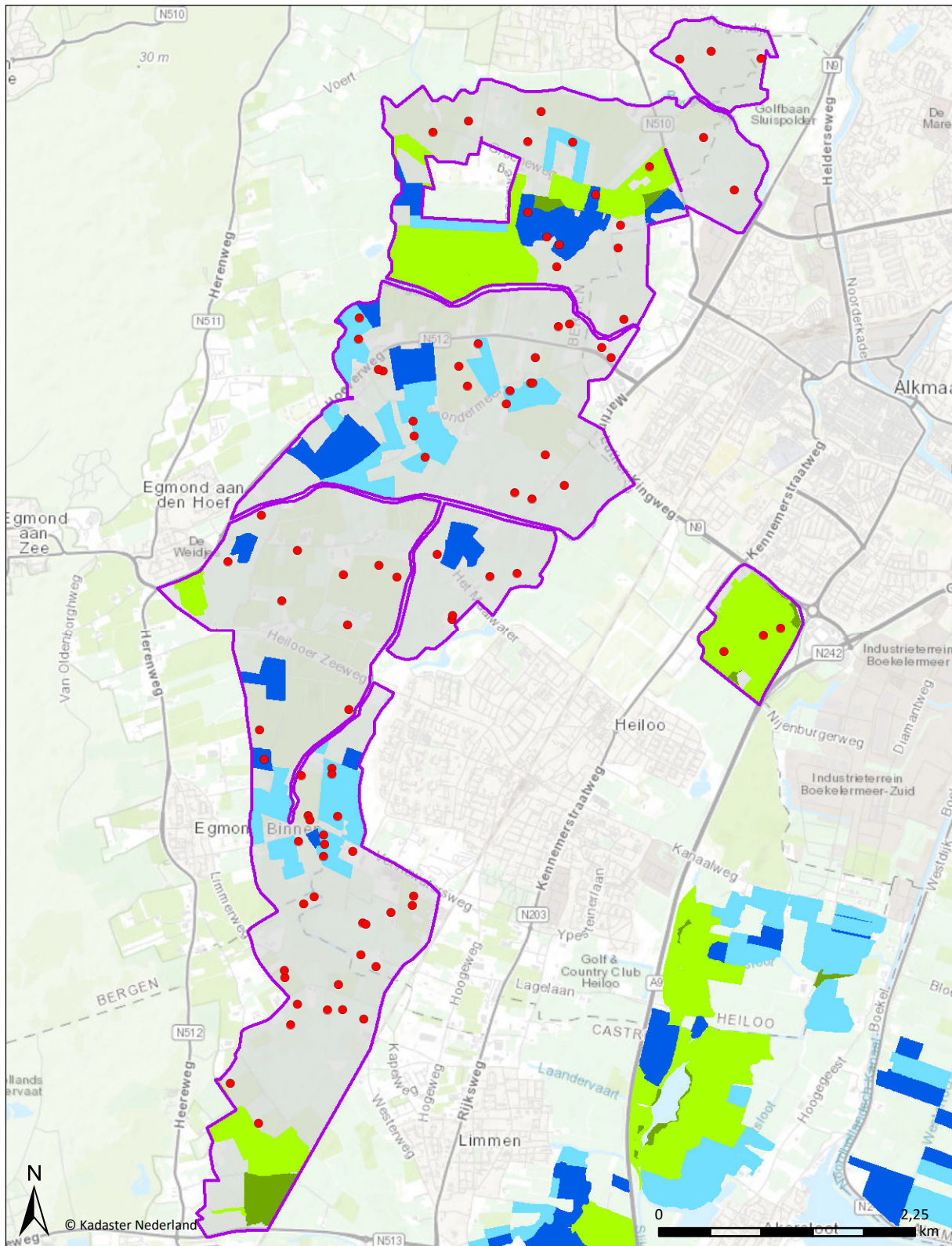
12 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Heiloo en Alkmaar

Verspreidingskaart 2019

• Scholekster

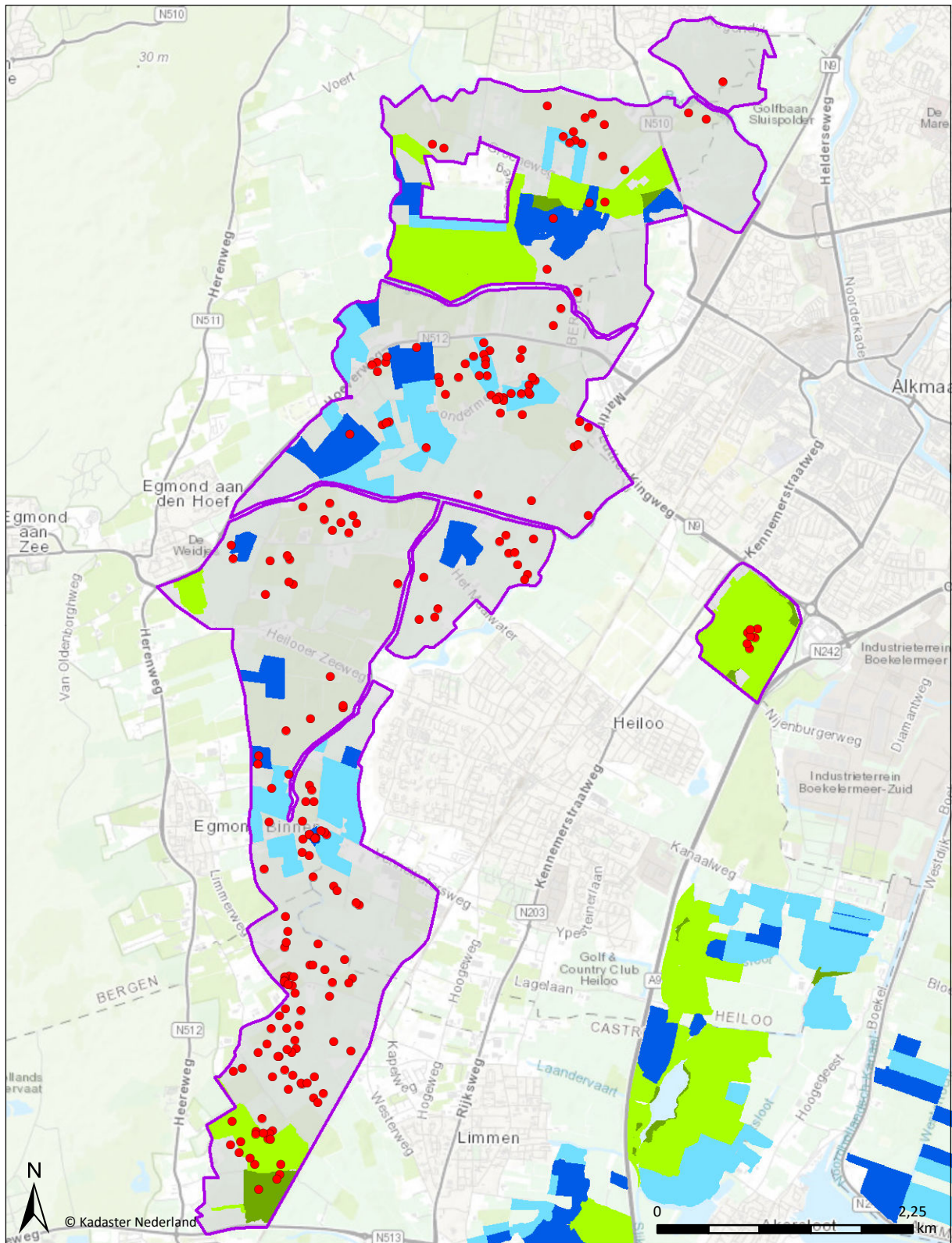
91 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Heiloo en Alkmaar

Verspreidingskaart 2019

• Kievit

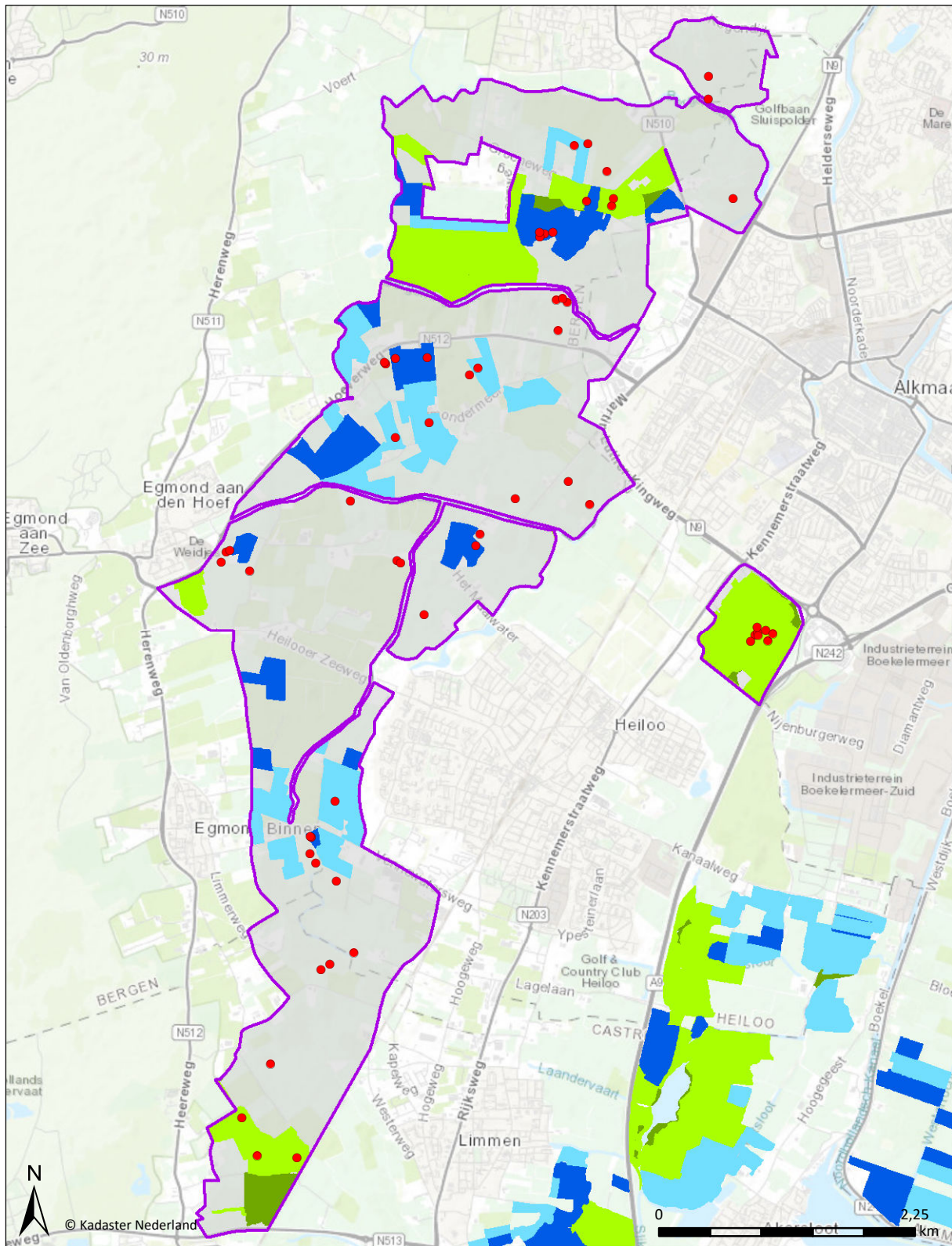
206 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Heiloo en Alkmaar

Verspreidingskaart 2019

• **Grutto**

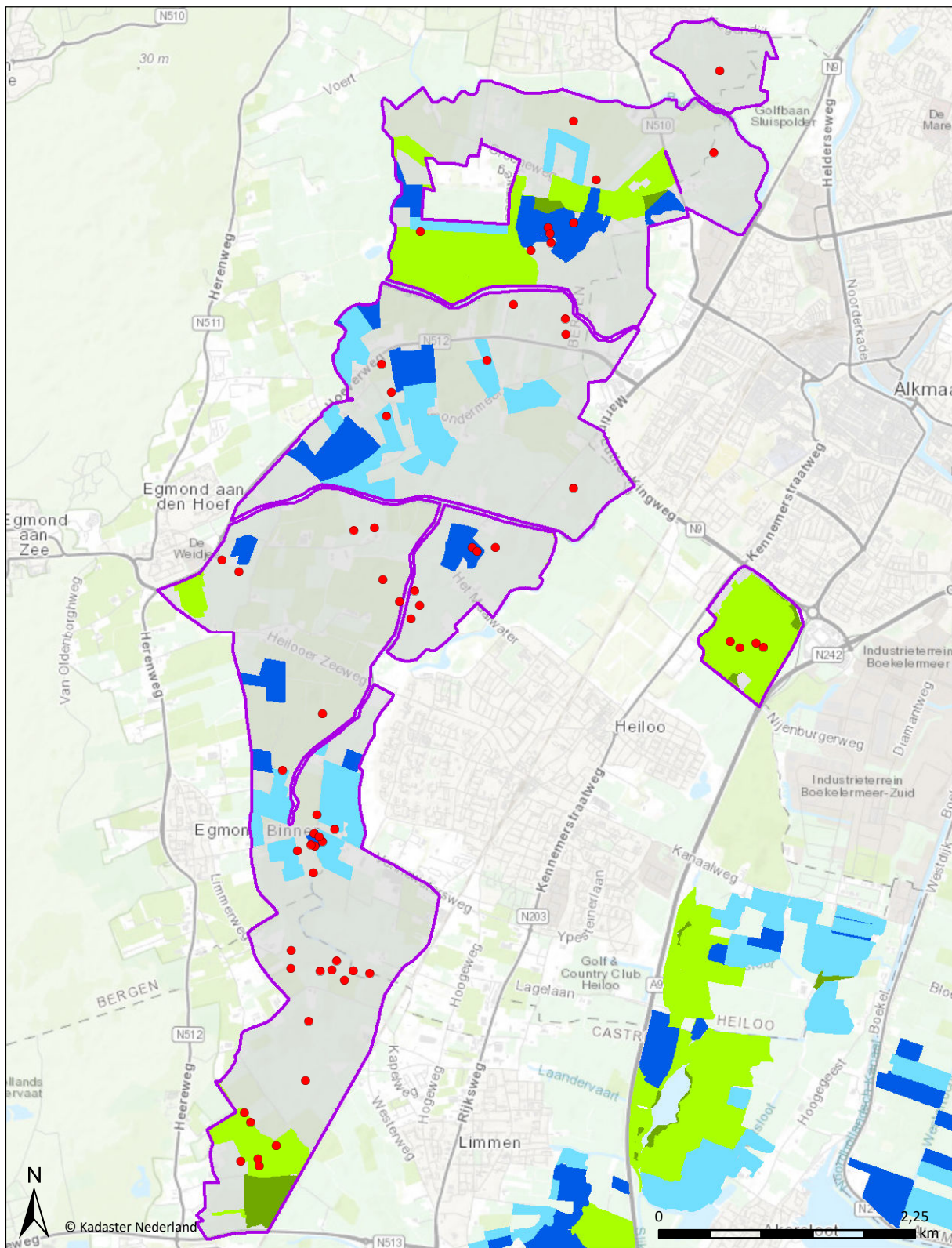
59 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Heiloo en Alkmaar

Verspreidingskaart 2019

• **Tureluur**

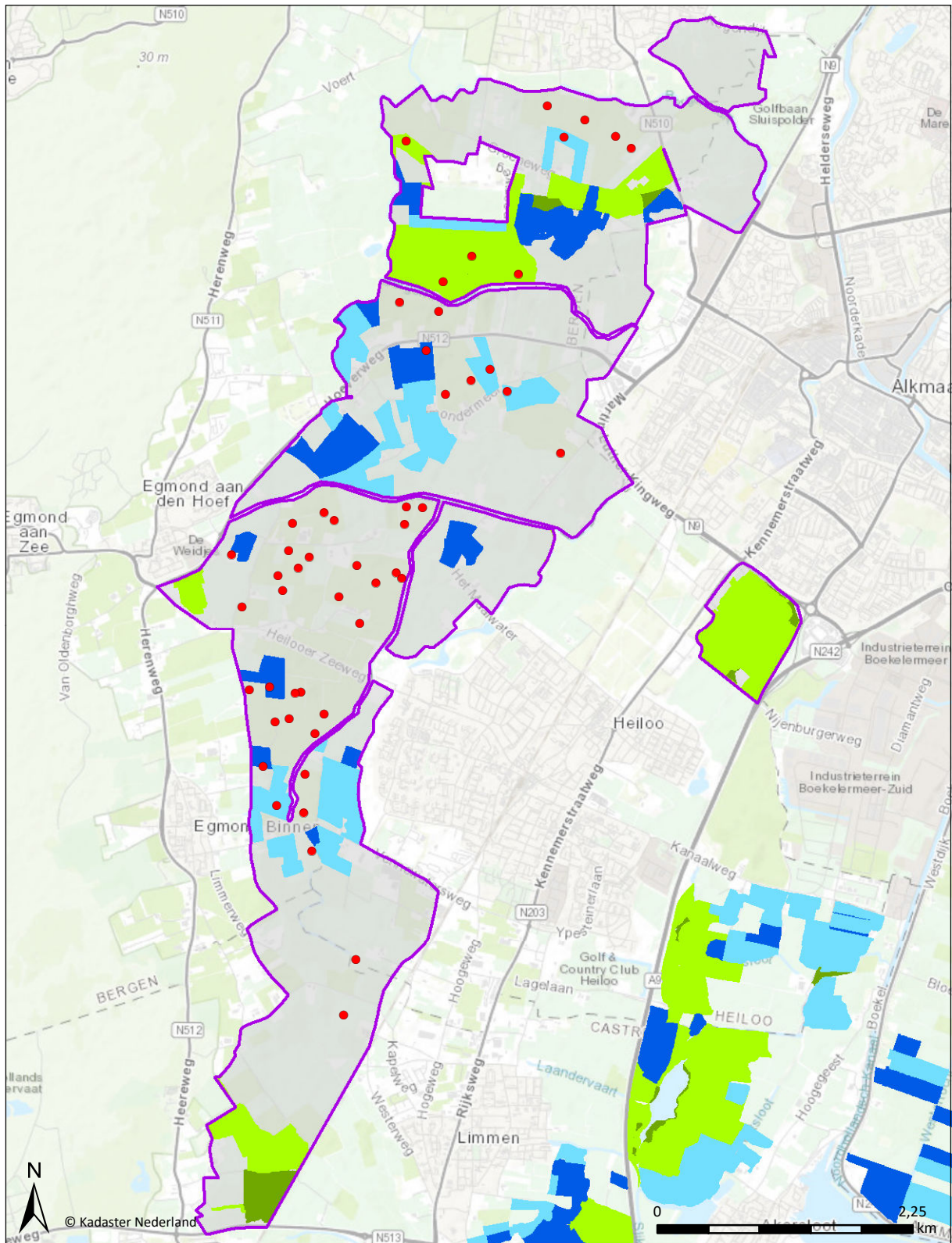
61 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Heiloo en Alkmaar

Verspreidingskaart 2019

• **Veldleuwerik**

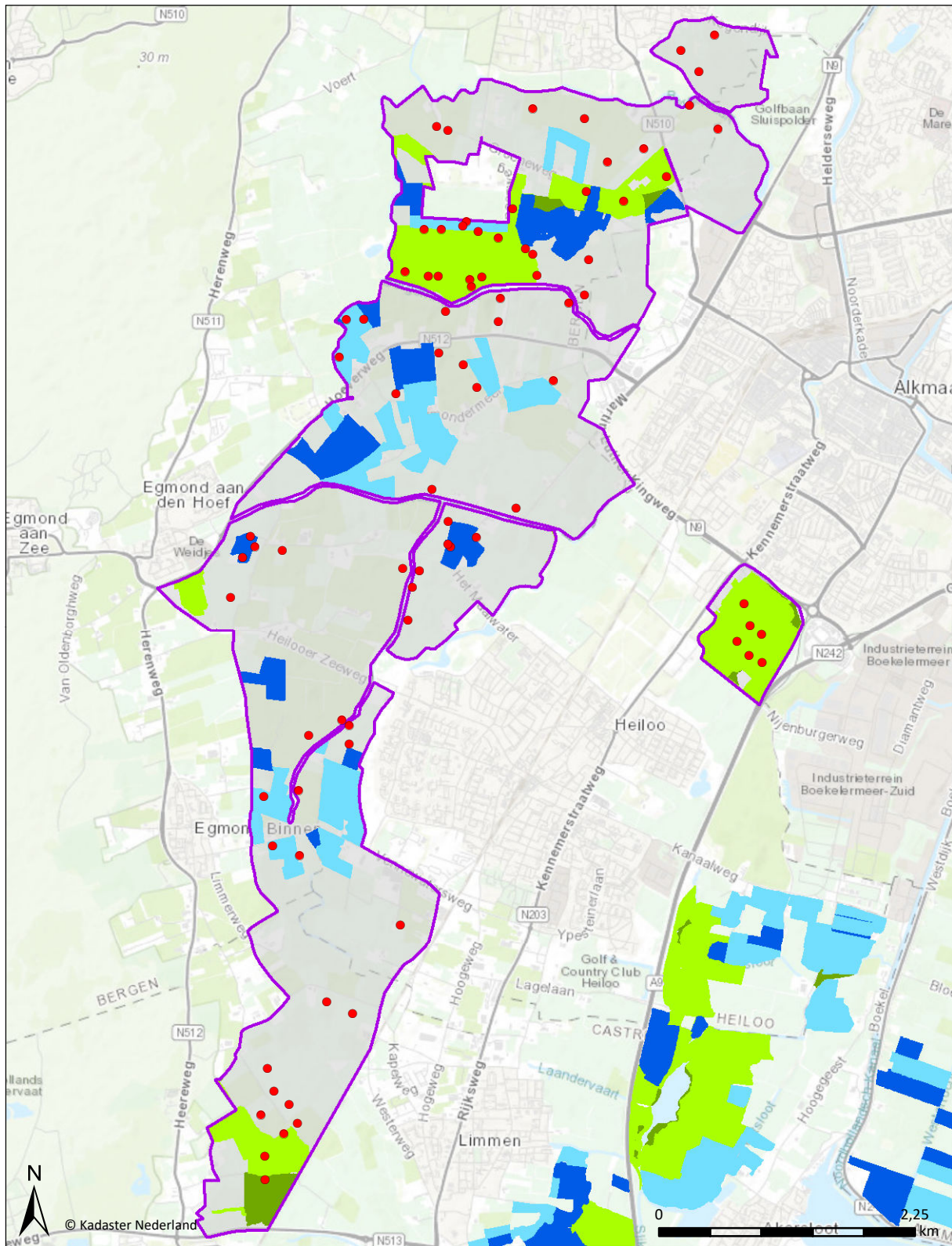
51 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Heiloo en Alkmaar

Verspreidingskaart 2019

• **Graspieper**

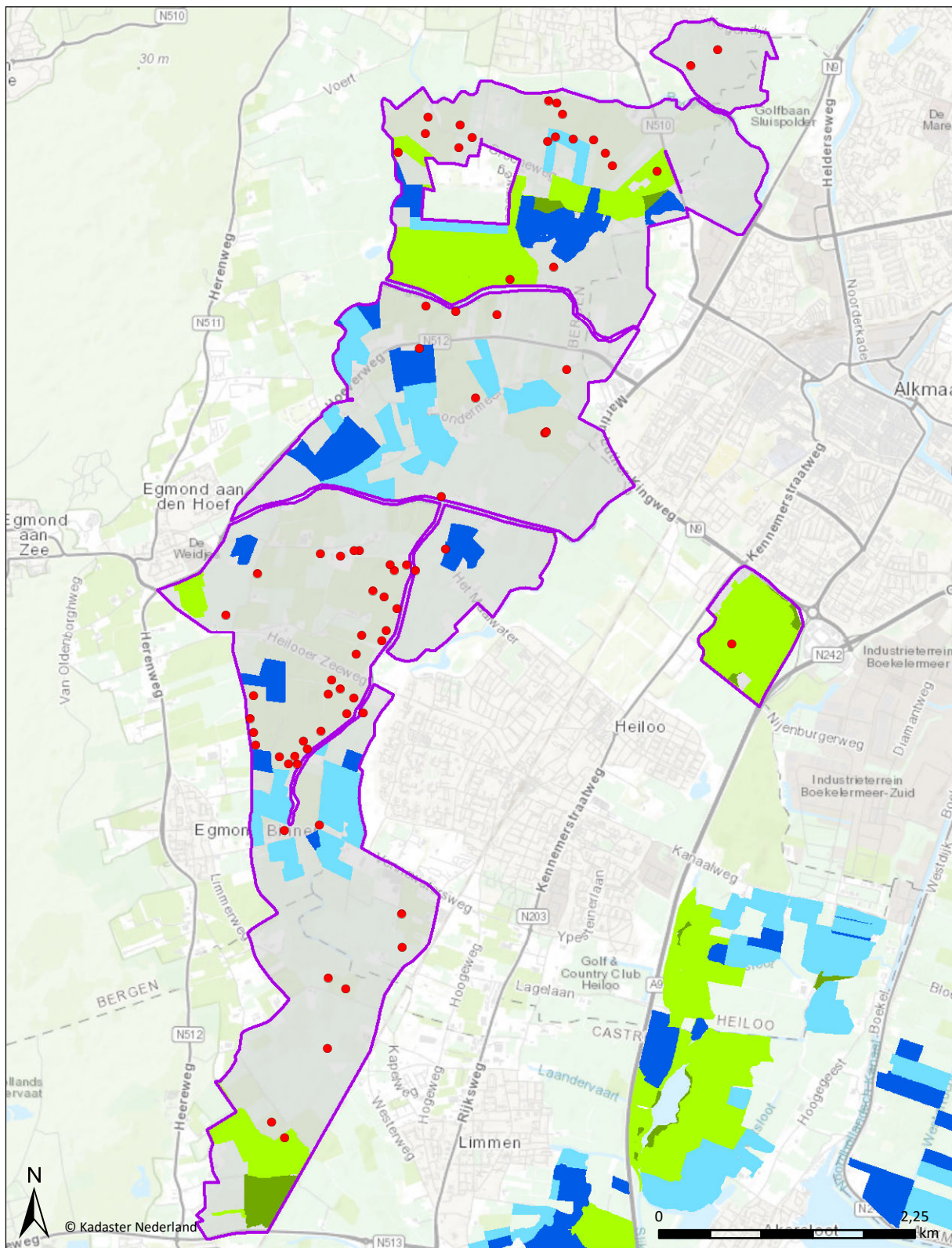
84 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Heiloo en Alkmaar

Verspreidingskaart 2019

• **Gele kwikstaart**

74 territoria

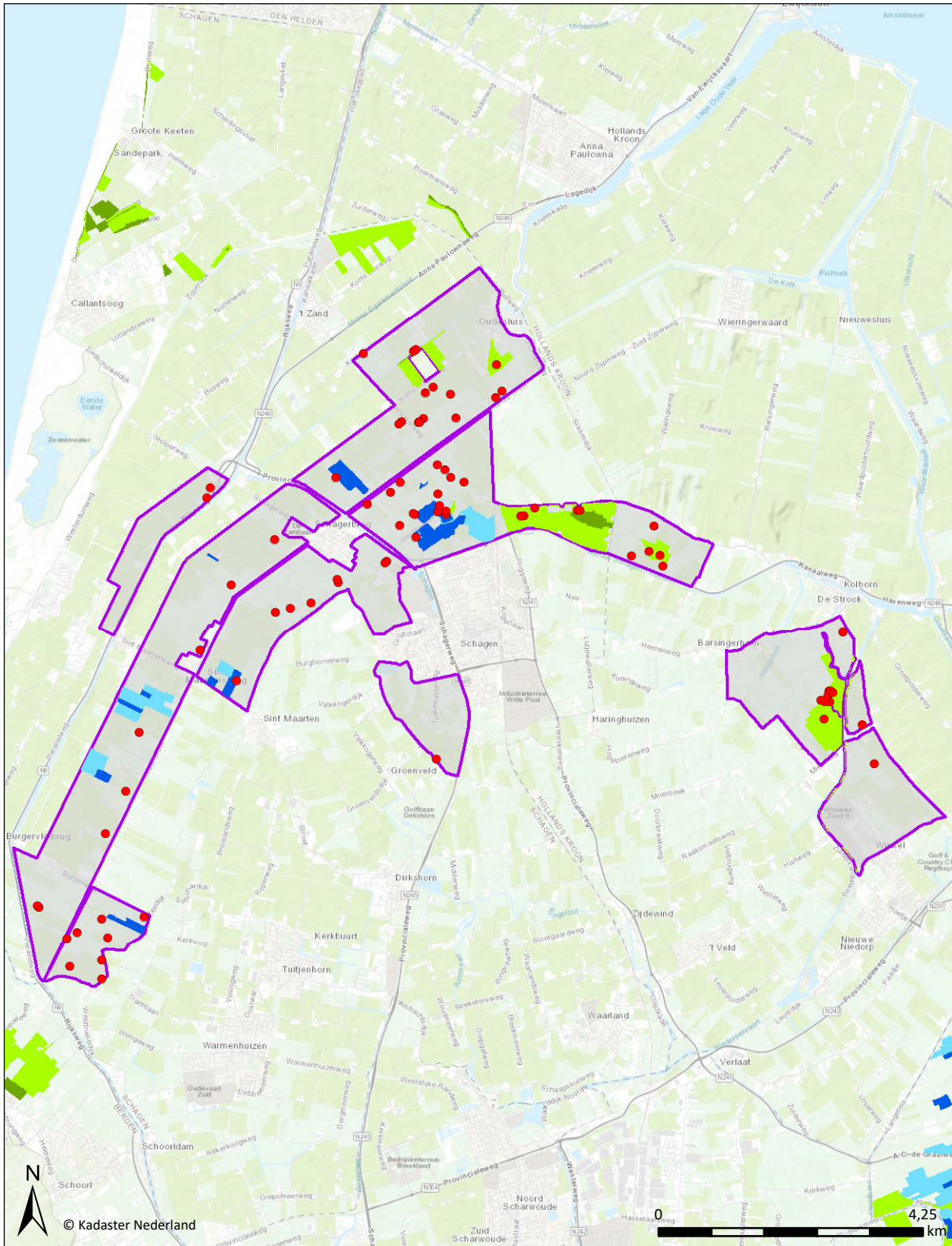
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Schagen

Verspreidingskaart 2019

• **Krakeend**

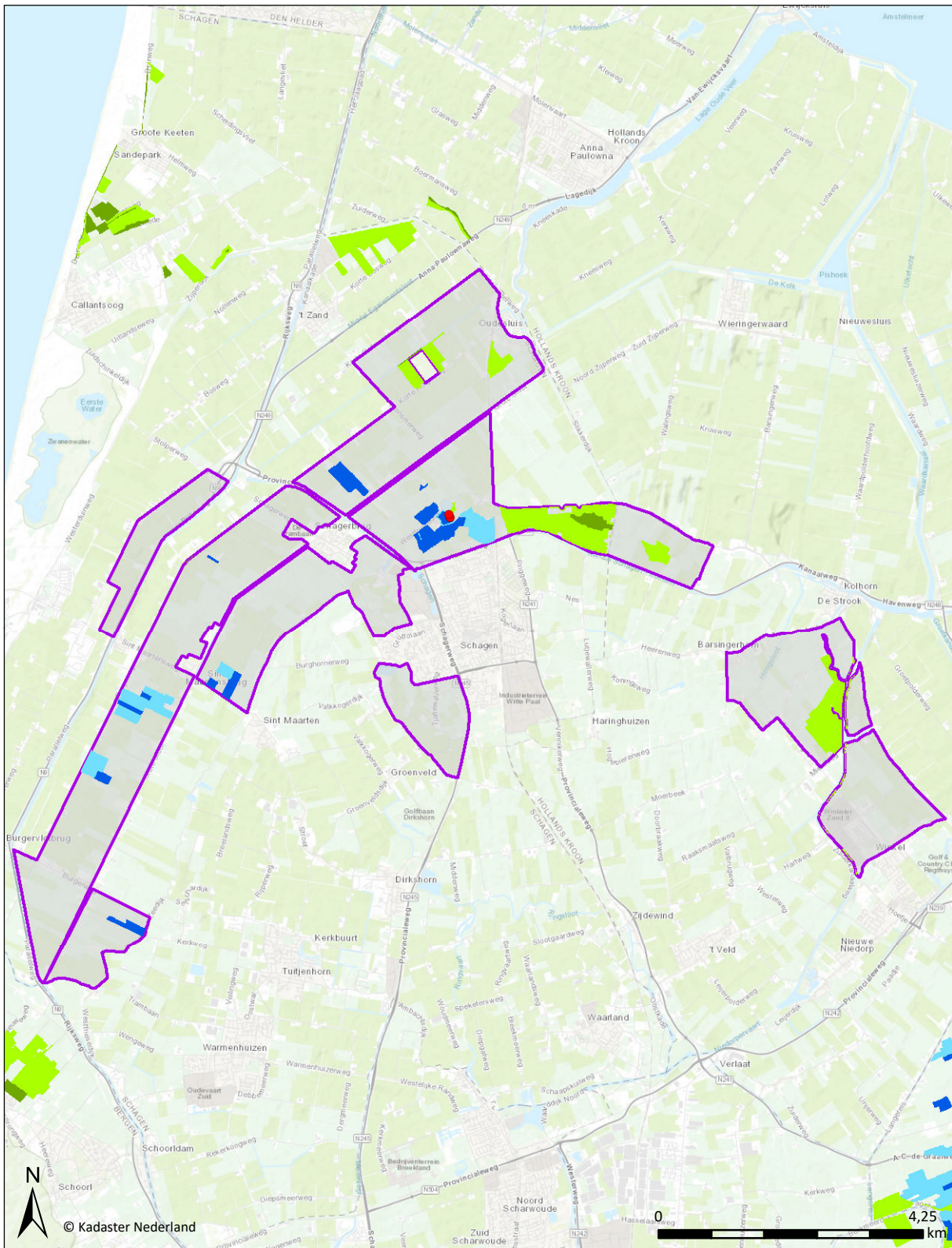
81 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Schagen

Verspreidingskaart 2019

• **Wintertaling**

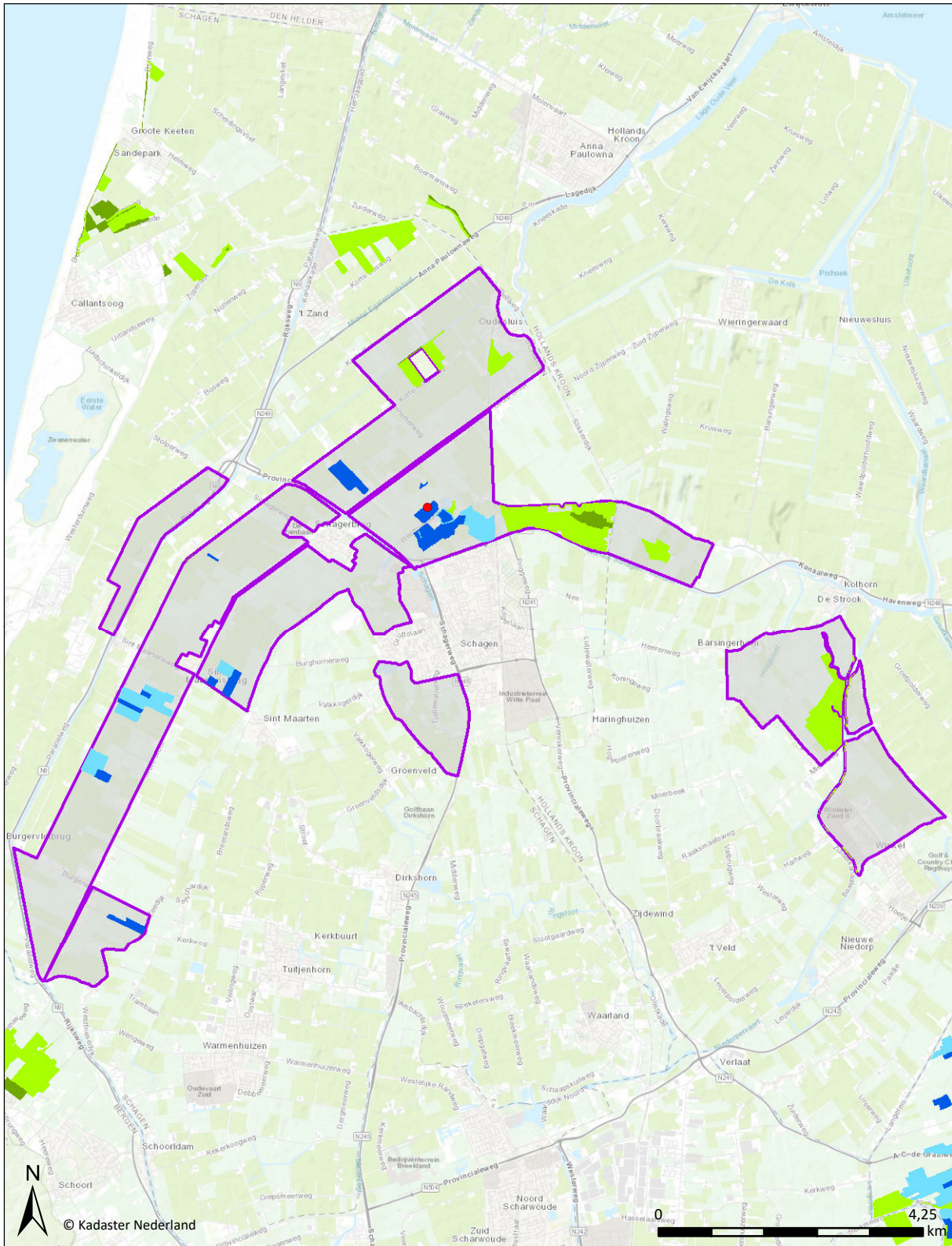
2 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Schagen

Verspreidingskaart 2019

• **Zomertaling**

1 territorium

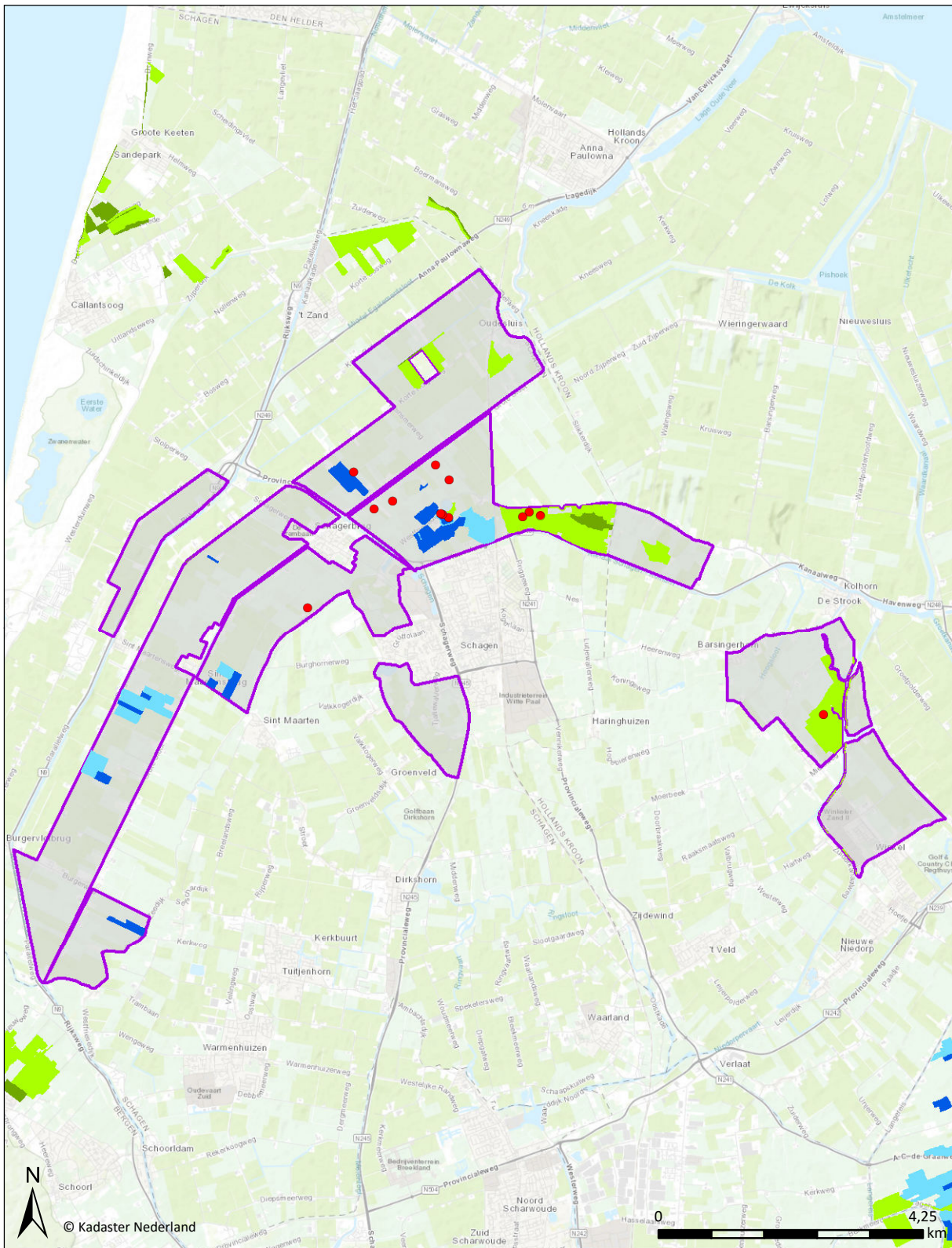
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

Omgeving Schagen

Verspreidingskaart 2019

• **Slobeend**

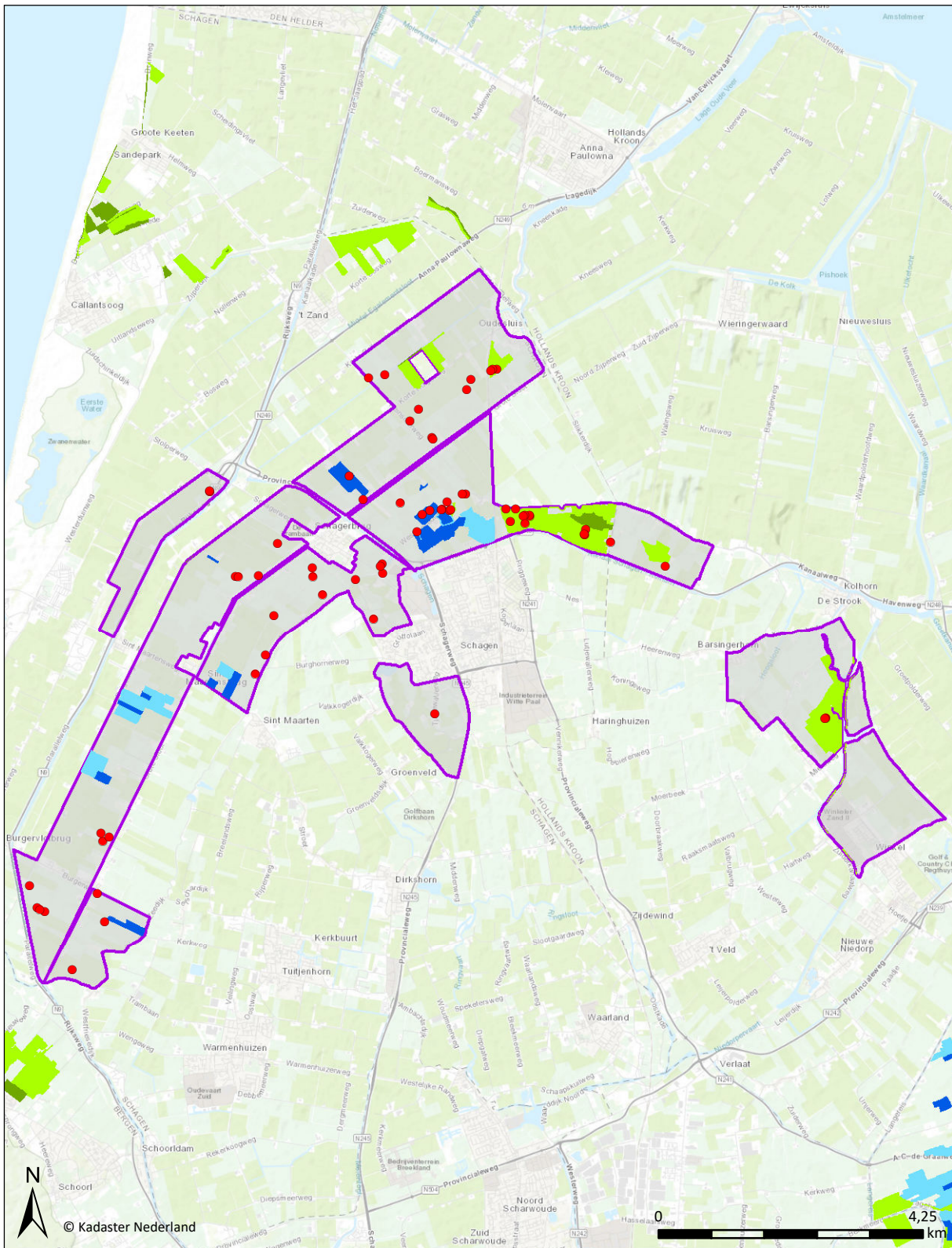
13 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

0 4,25 km

Omgeving Schagen

Verspreidingskaart 2019

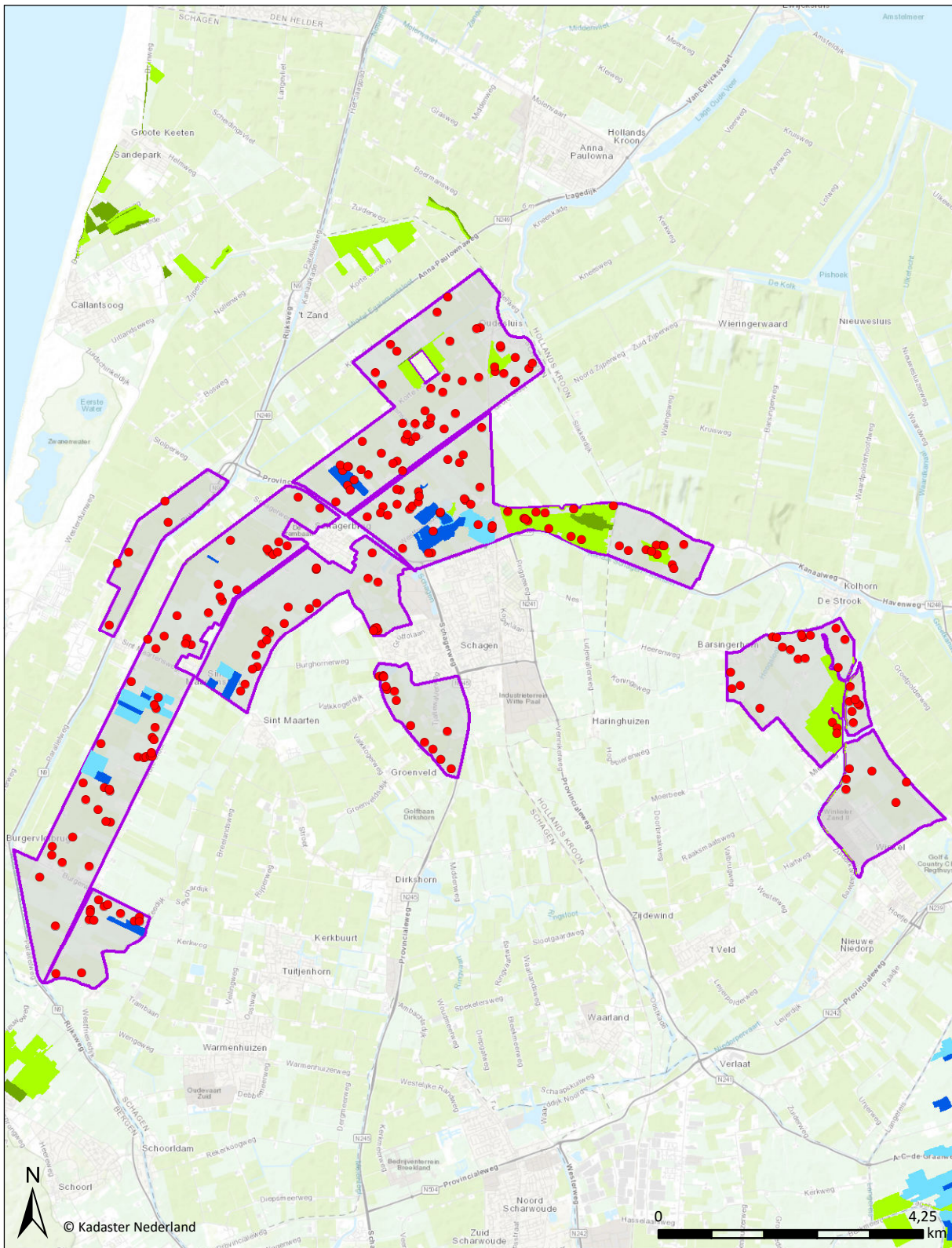
• **Kuifeend**

67 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

Omgeving Schagen

Verspreidingskaart 2019

• Scholekster

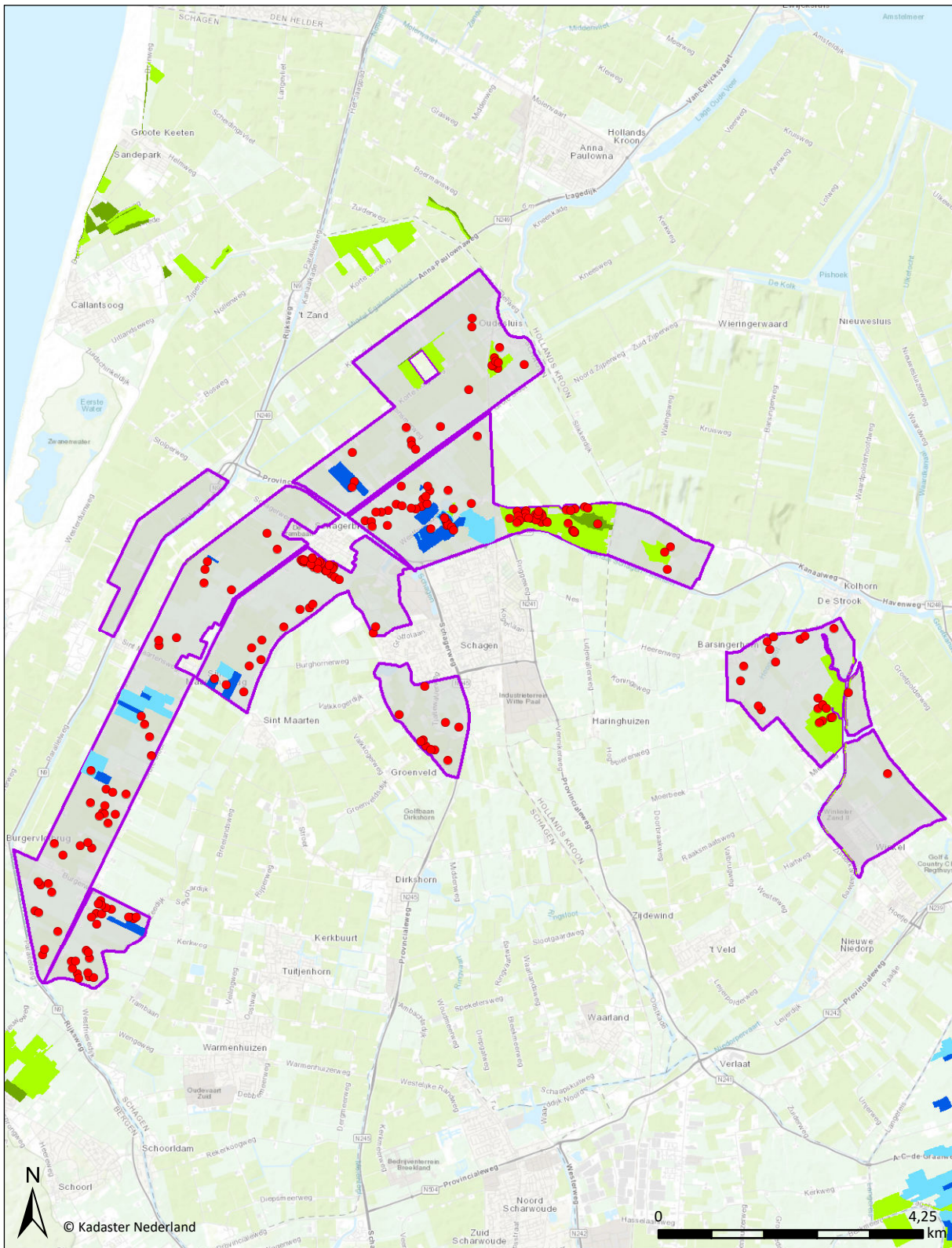
238 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Schagen

Verspreidingskaart 2019

• Kievit

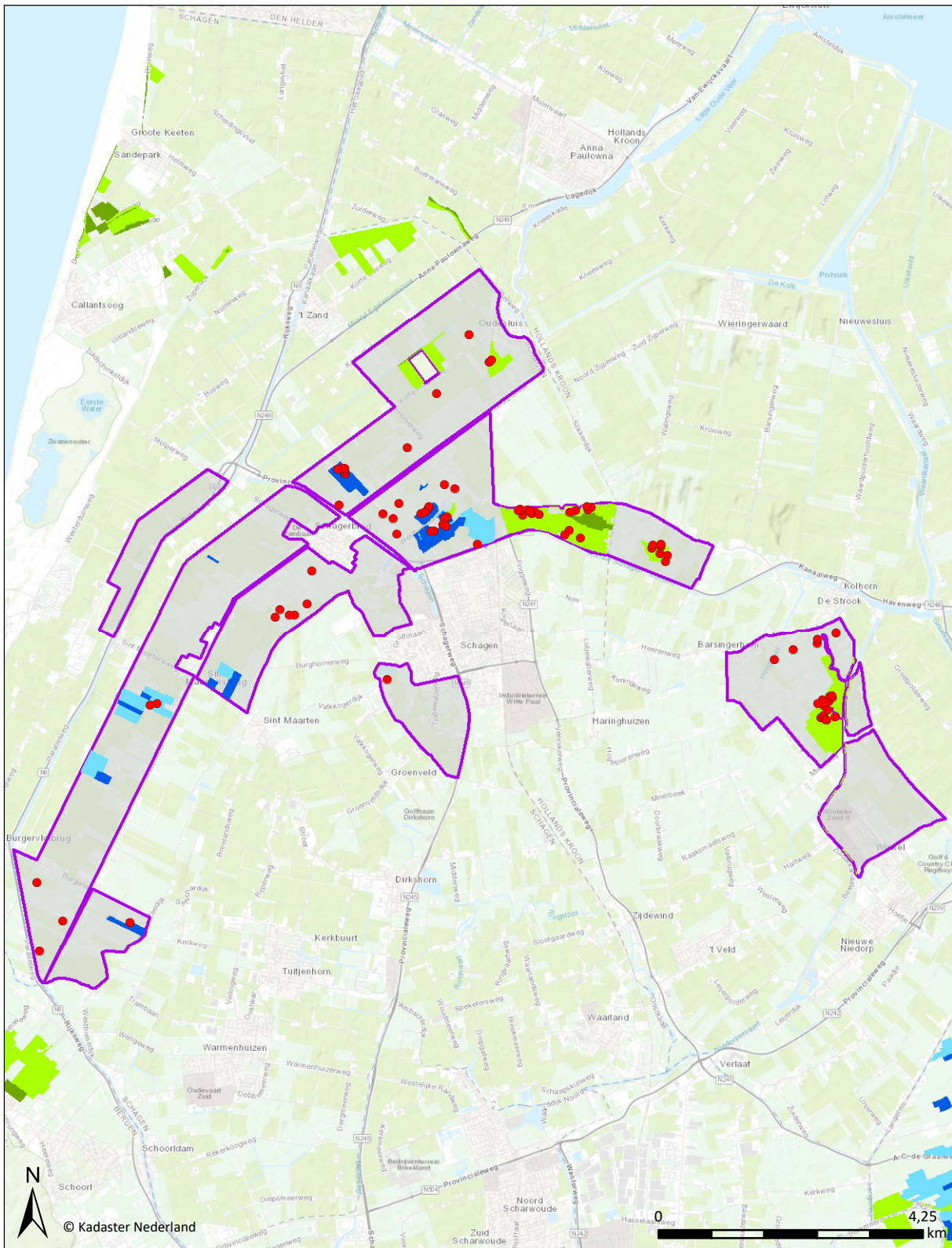
223 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Schagen

Verspreidingskaart 2019

• Grutto

87 territoria

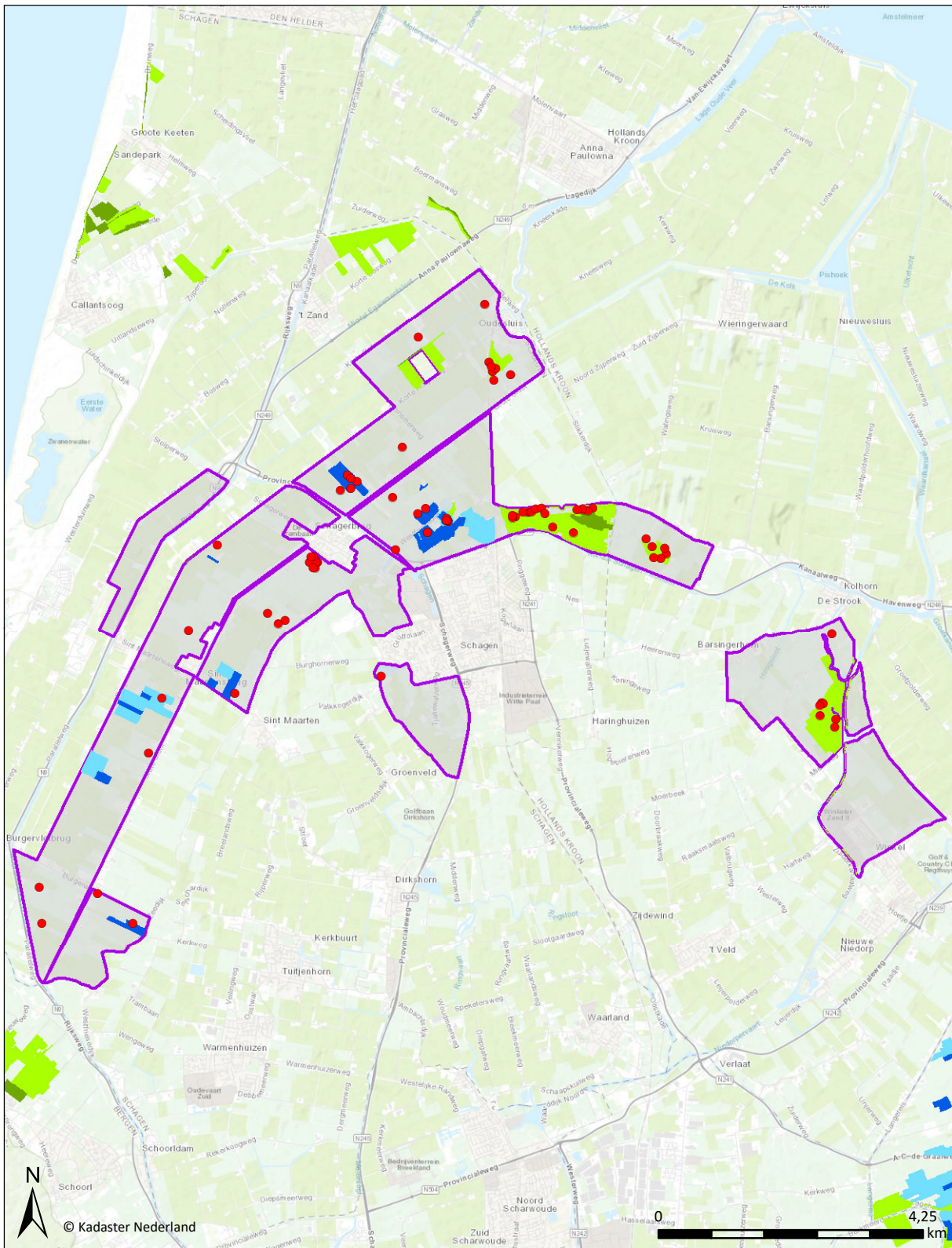
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Schagen

Verspreidingskaart 2019

• **Tureluur**

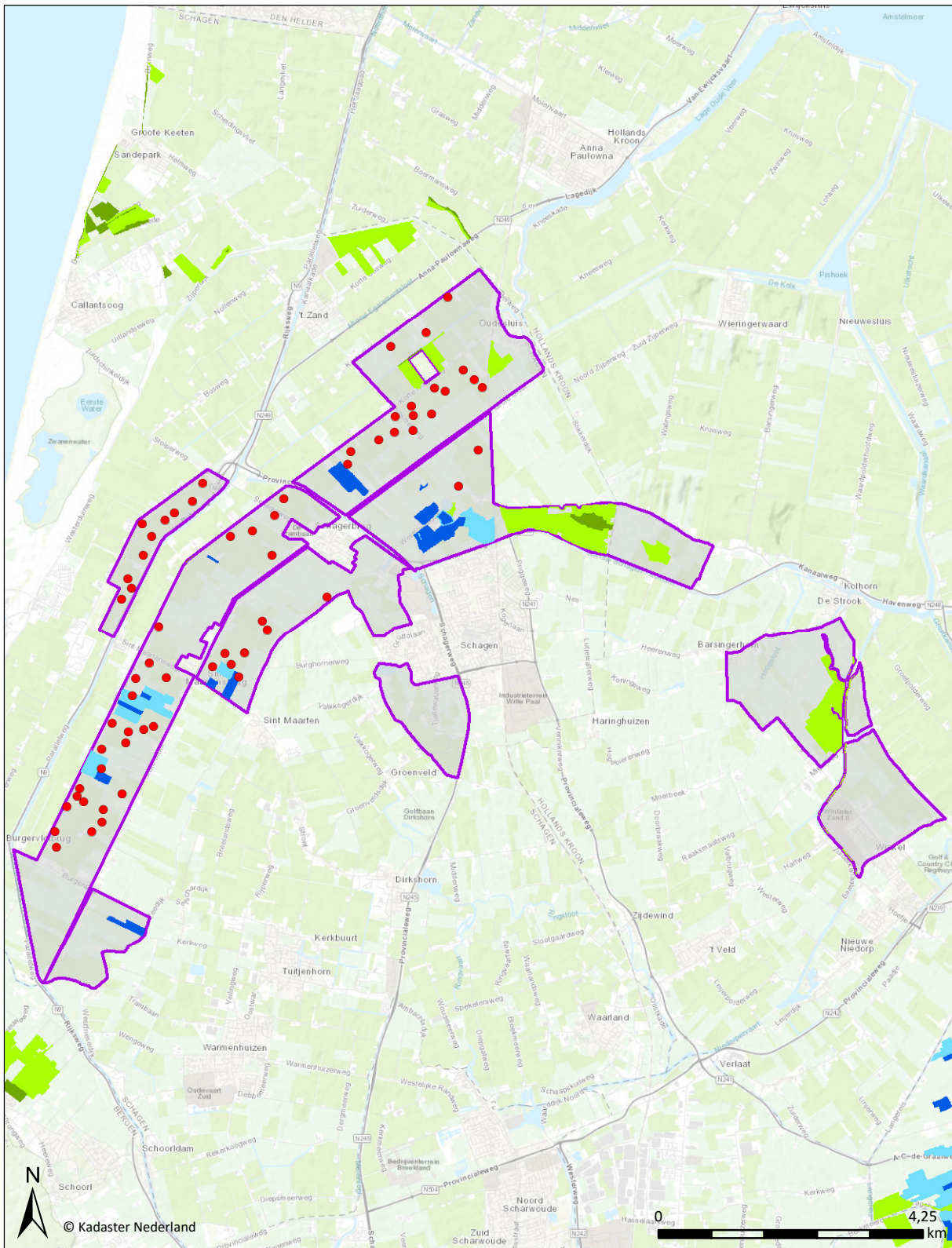
74 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Schagen

Verspreidingskaart 2019

• **Veldleeuwerik**

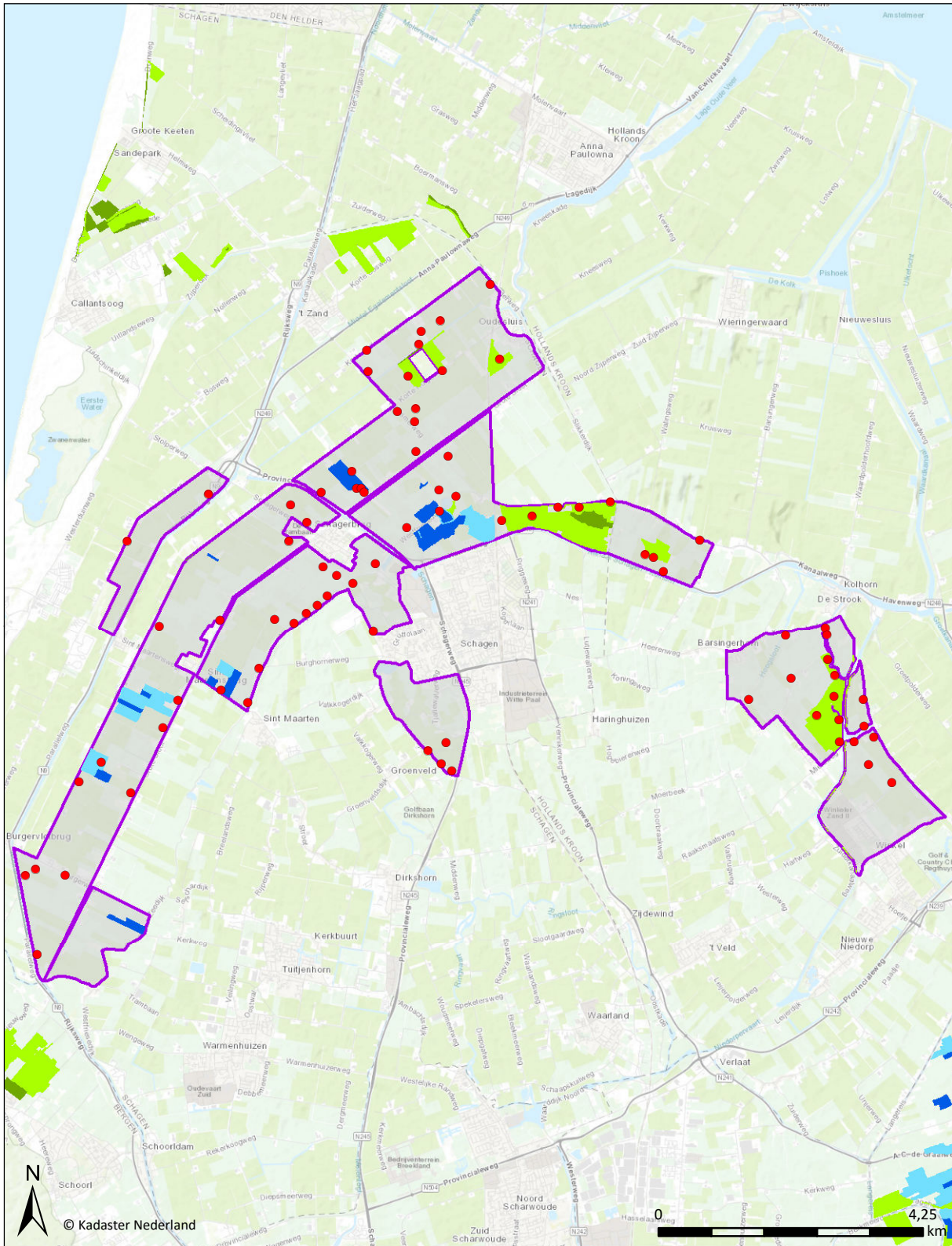
64 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Omgeving Schagen

Verspreidingskaart 2019

• **Graspieper**

82 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

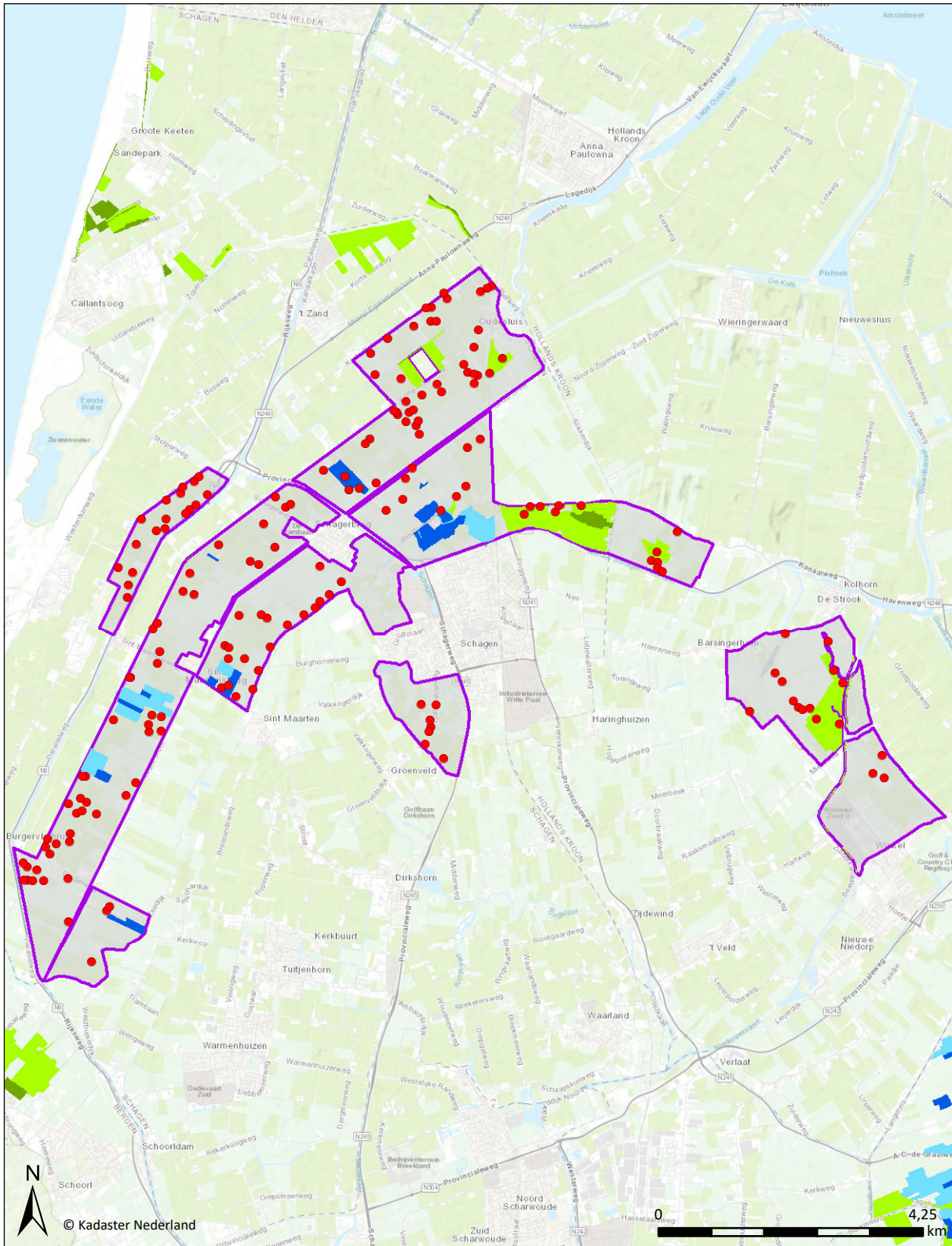
regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

 © Kadaster Nederland

0 4,25 km

Omgeving Schagen

Verspreidingskaart 2019

• Gele kwikstaart

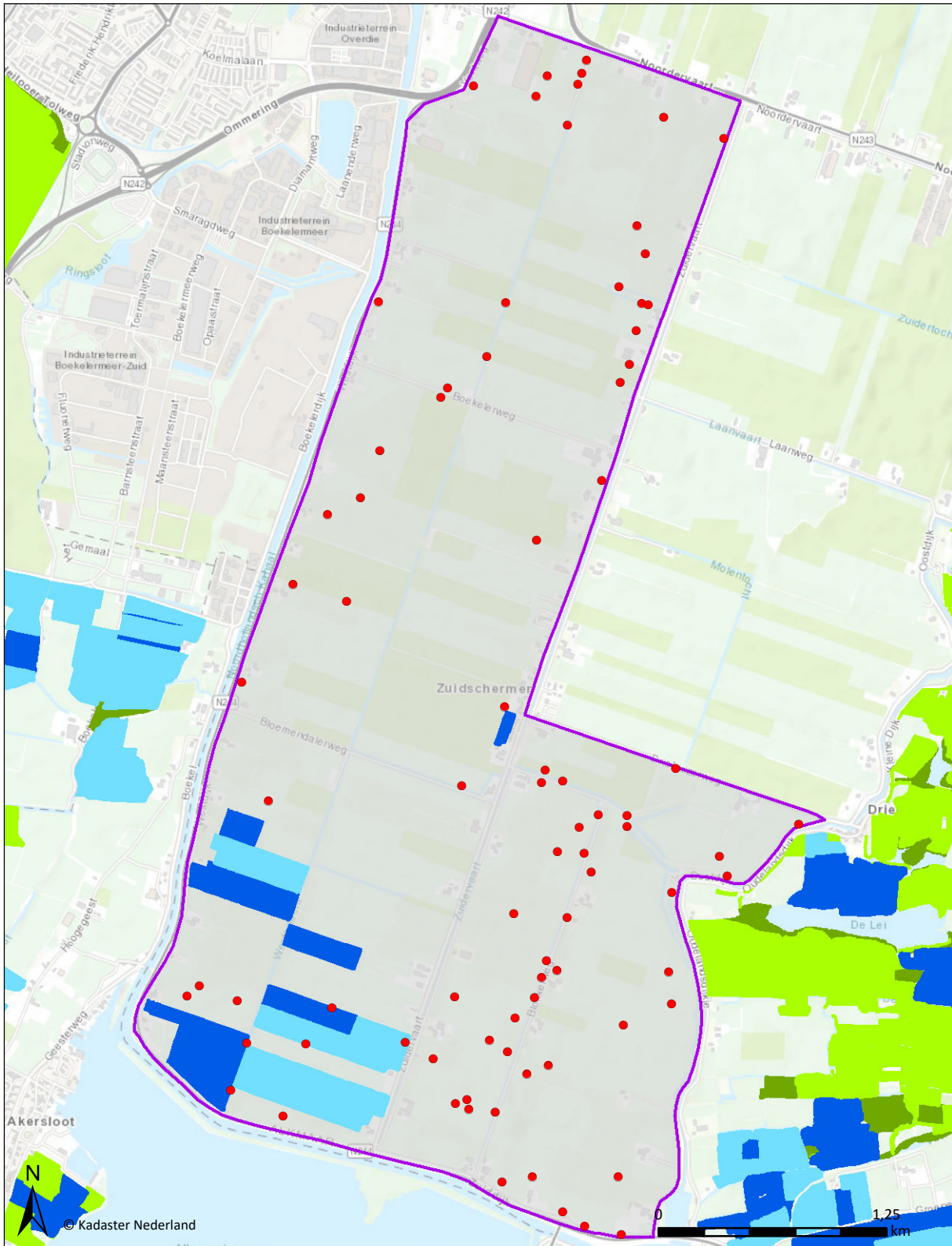
176 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

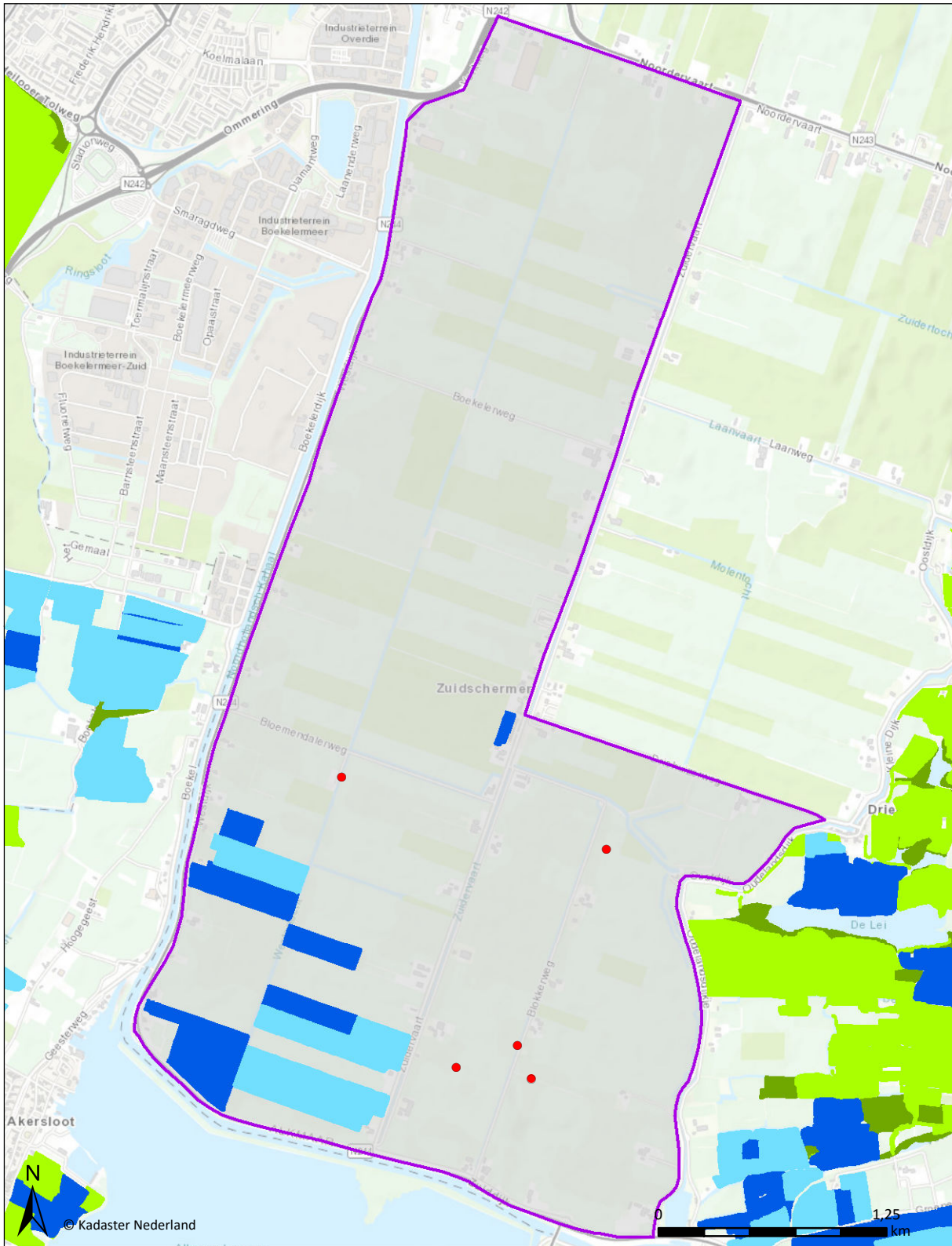
Polder de Schermer
 Verspreidingskaart 2018
 • **Krakeend**
 83 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder de Schermer

Verspreidingskaart 2018

• Slobeend

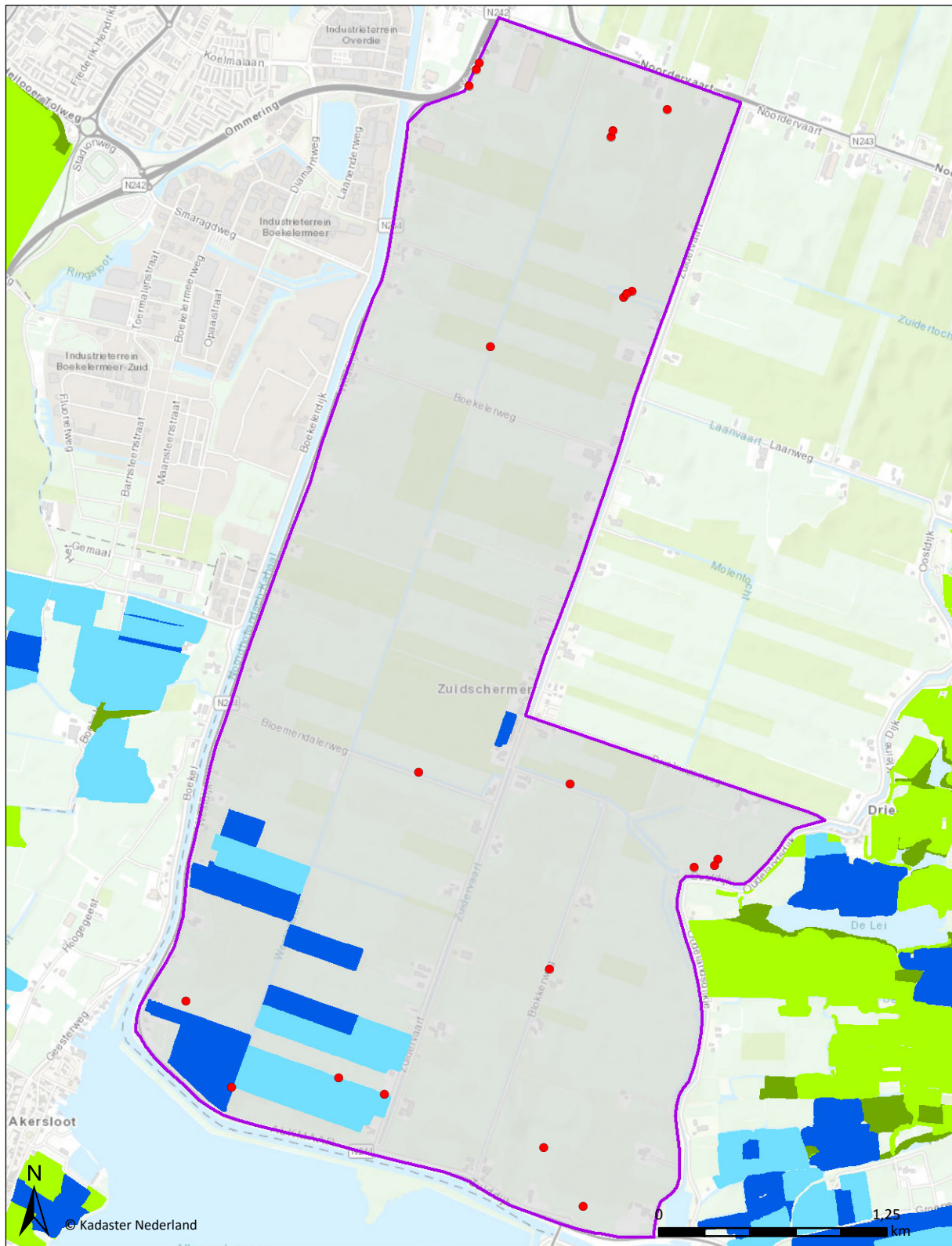
5 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder de Schermer

Verspreidingskaart 2018

• **Kuifeend**

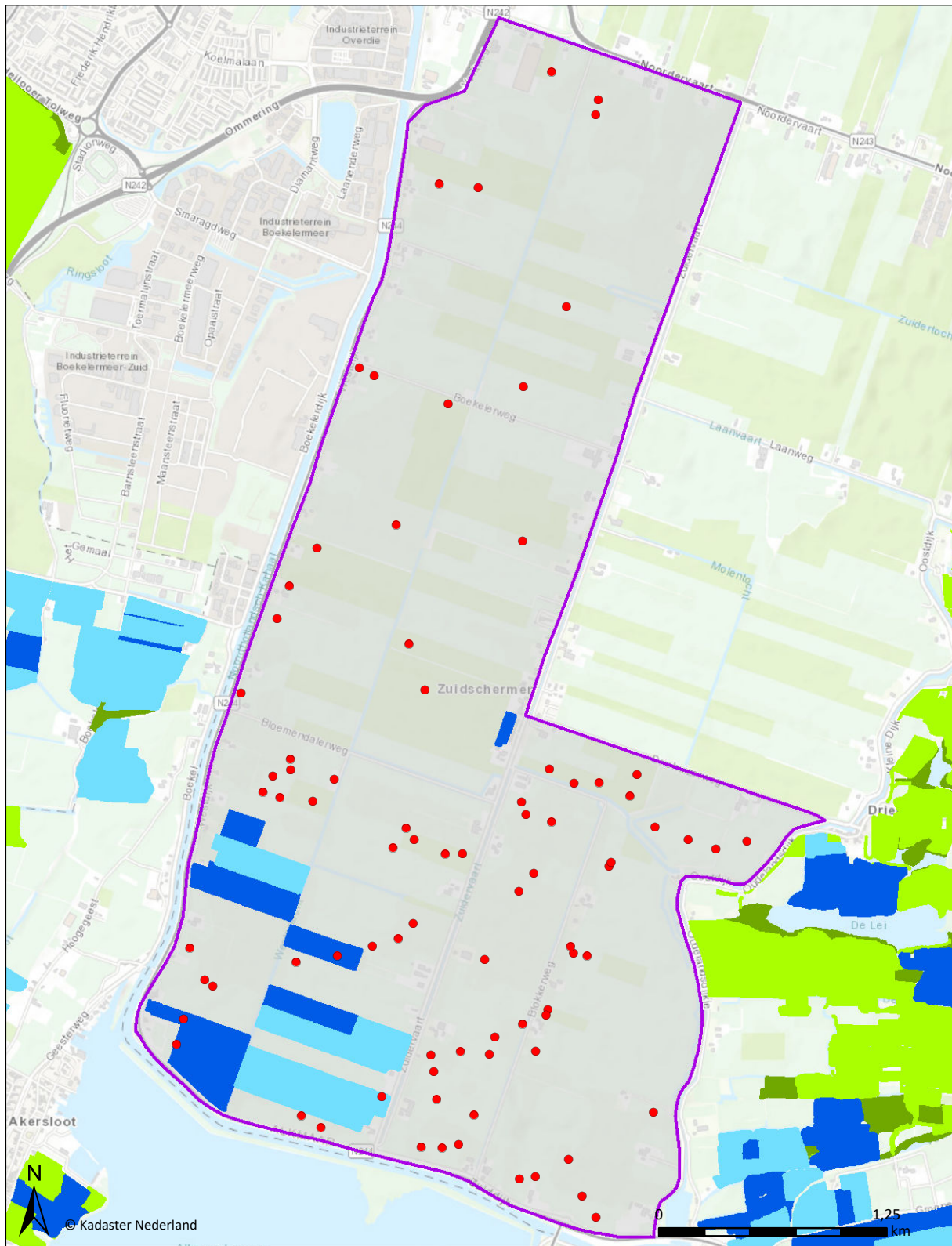
22 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder de Schermer

Verspreidingskaart 2018

• **Scholekster**

83 territoria

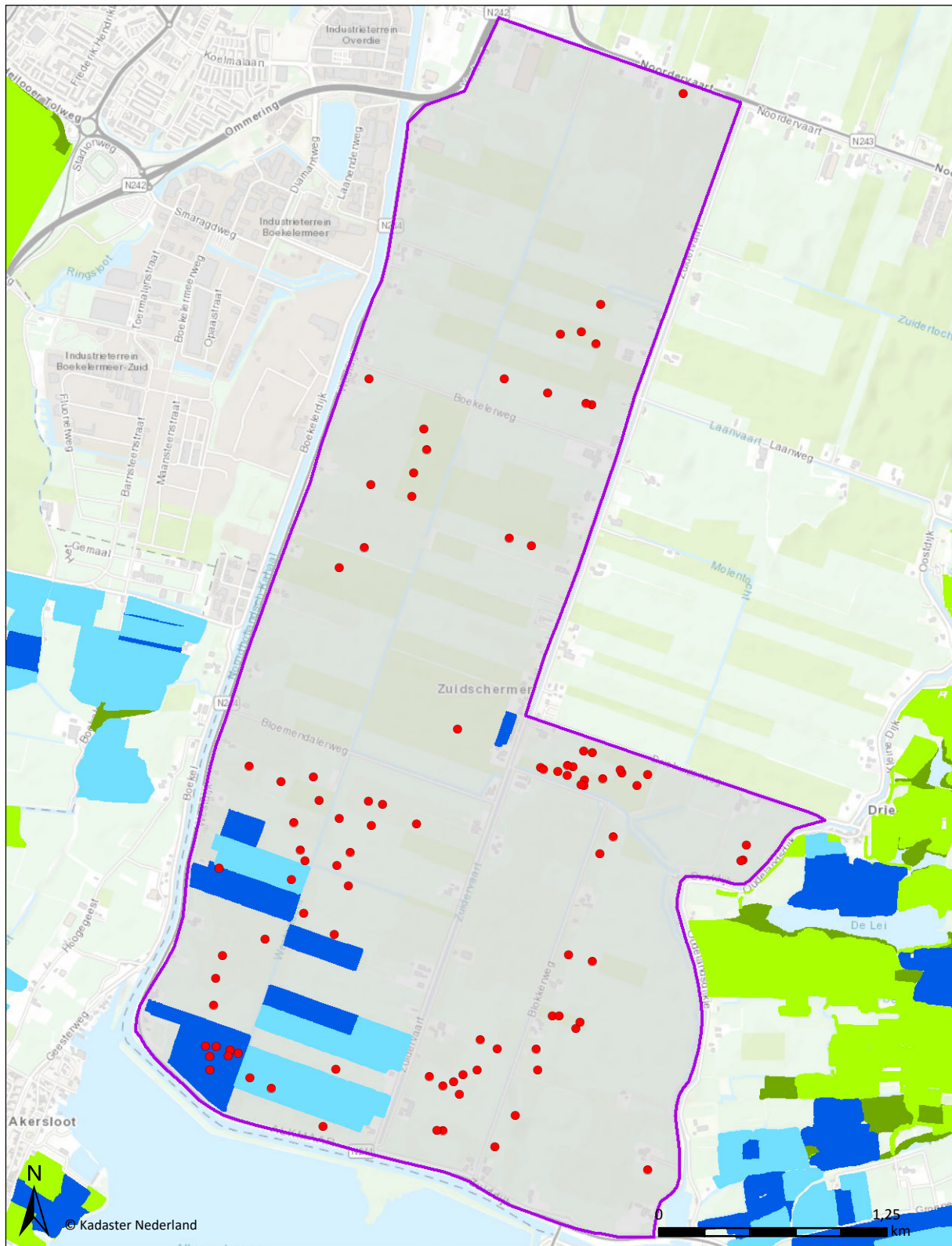
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek en adviesbureau

Polder de Schermer

Verspreidingskaart 2018

• Kievit

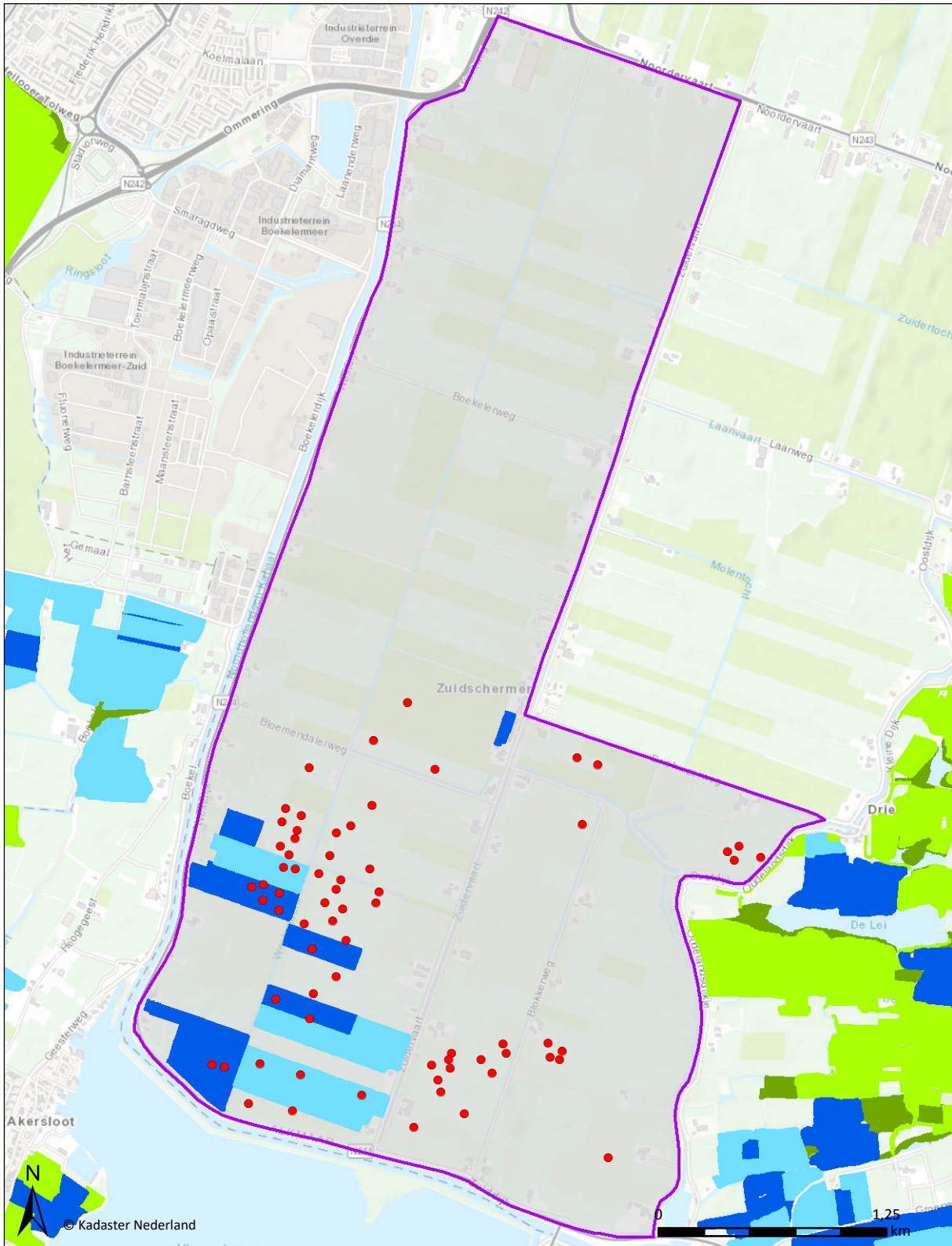
96 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder de Schermer

Verspreidingskaart 2018

• **Grutto**

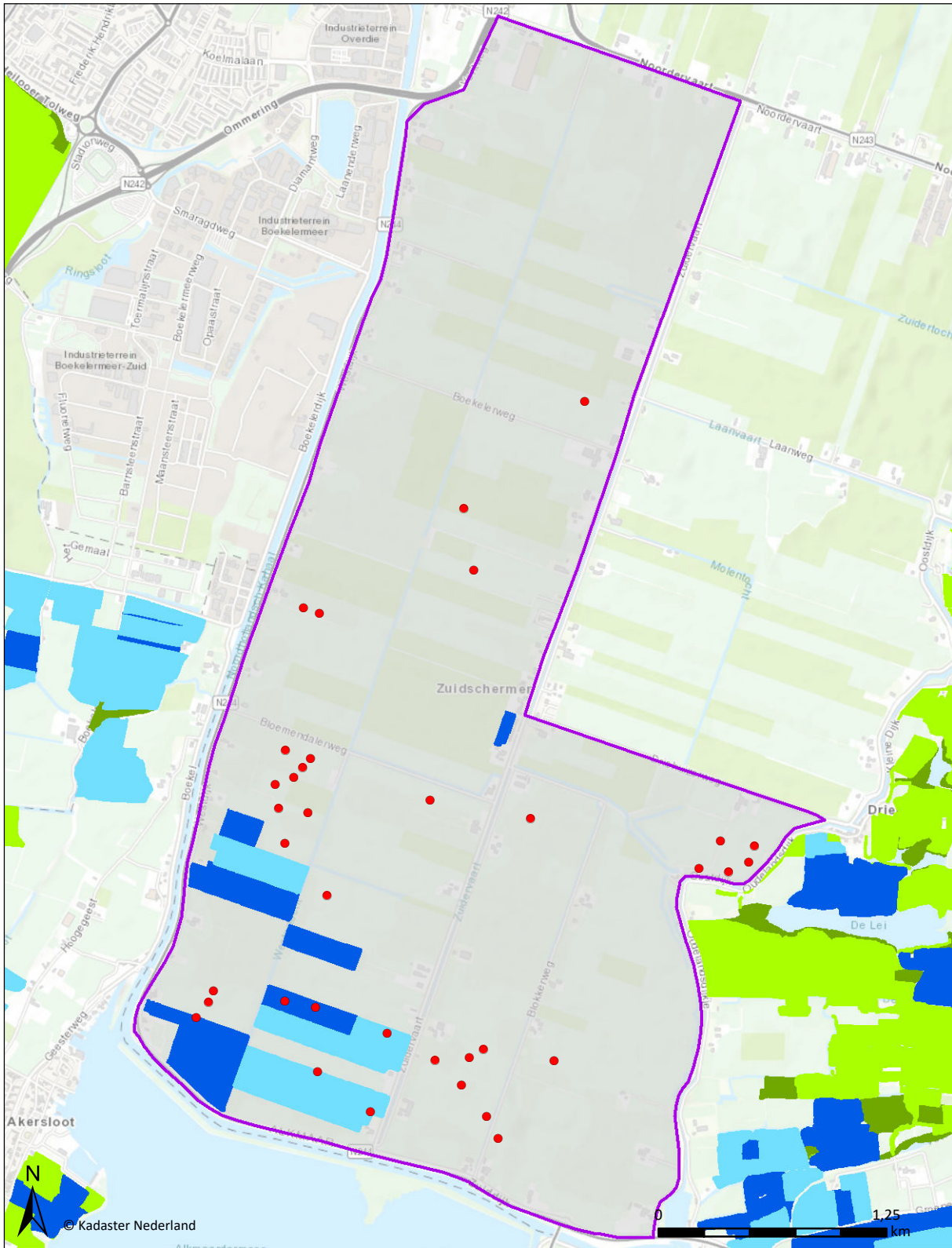
69 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

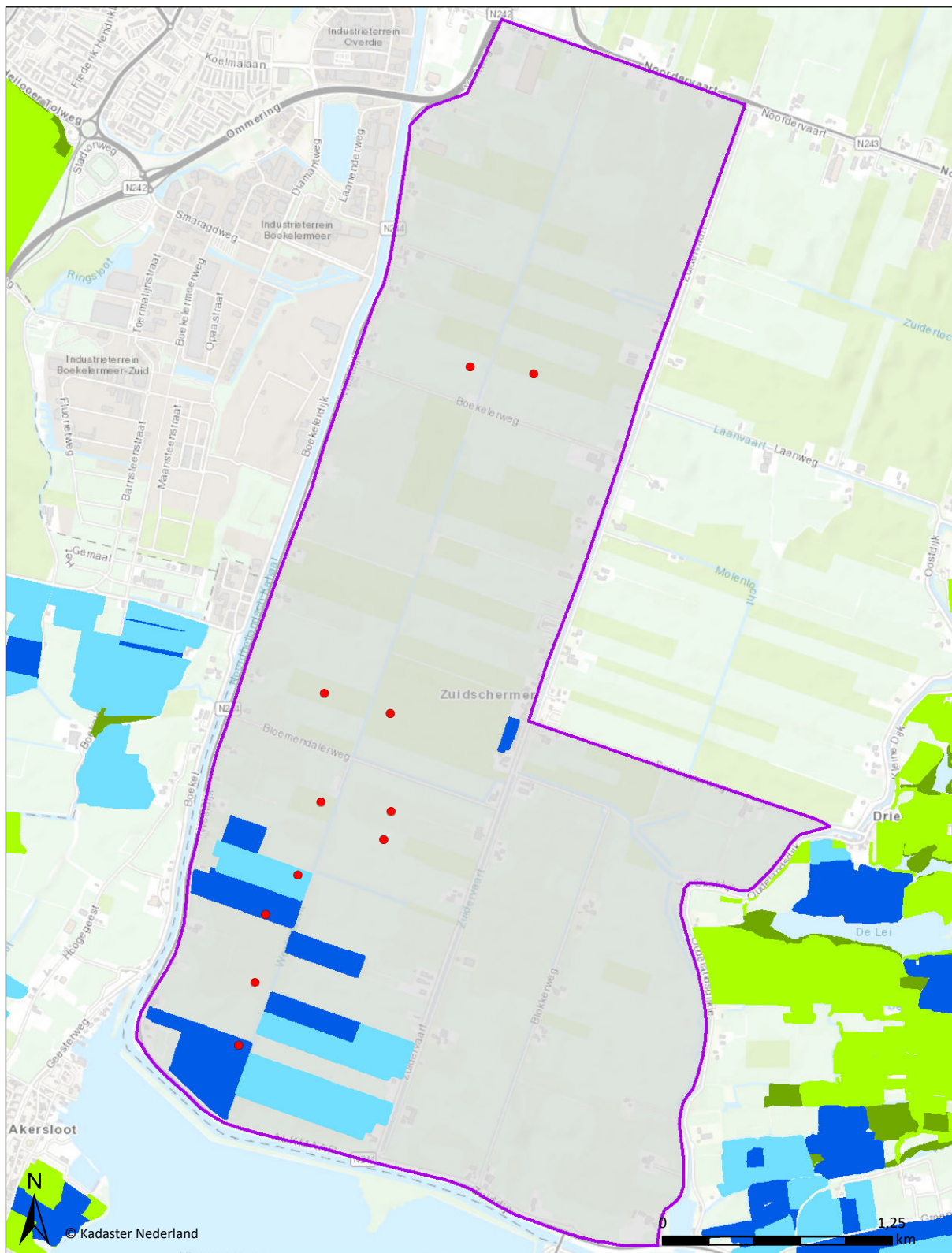
Polder de Schermer
 Verspreidingskaart 2018
 • **Tureluur**
 36 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder de Schermer

Verspreidingskaart 2018

• **Veldleeuwerik**

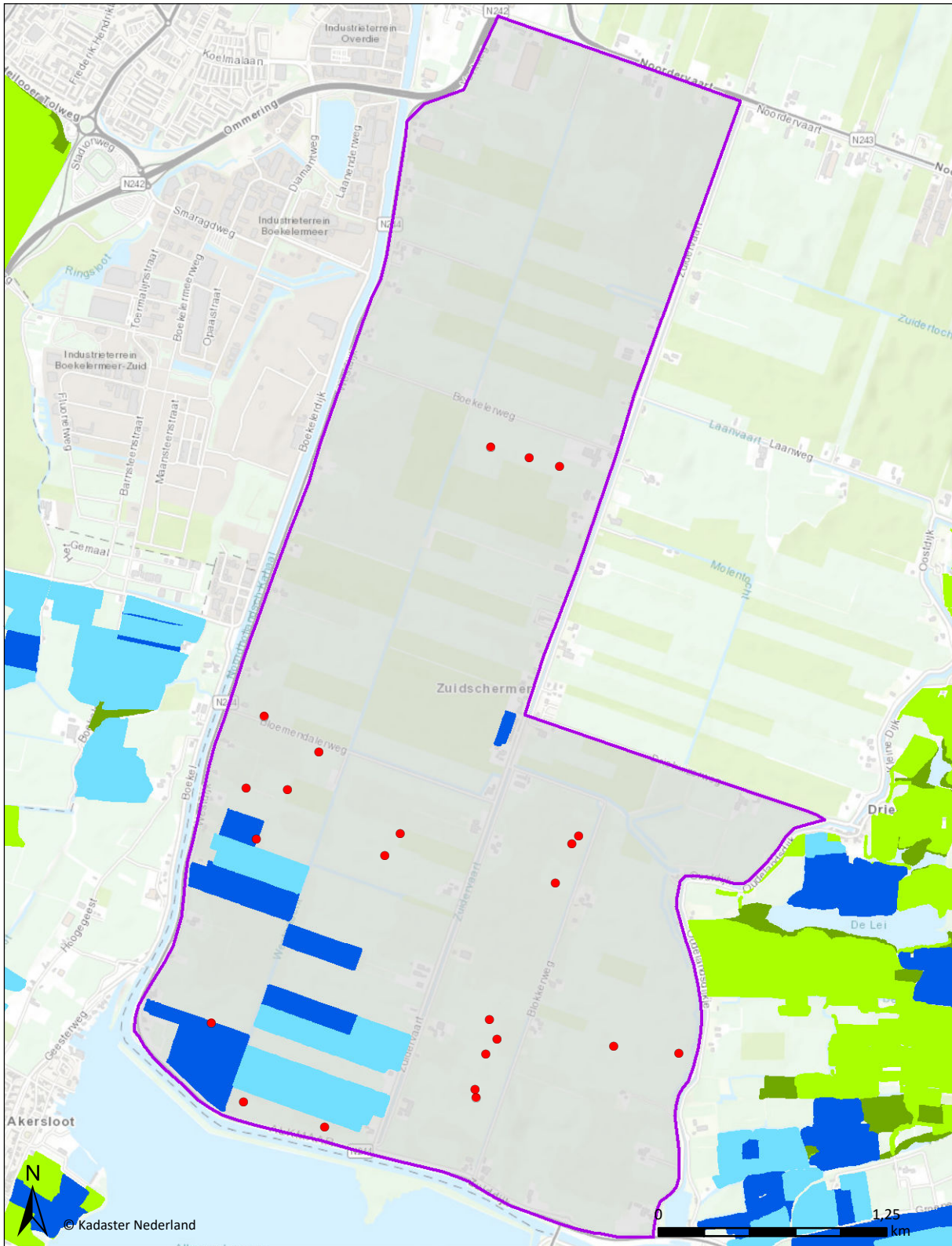
11 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder de Schermer

Verspreidingskaart 2018

• **Graspieper**

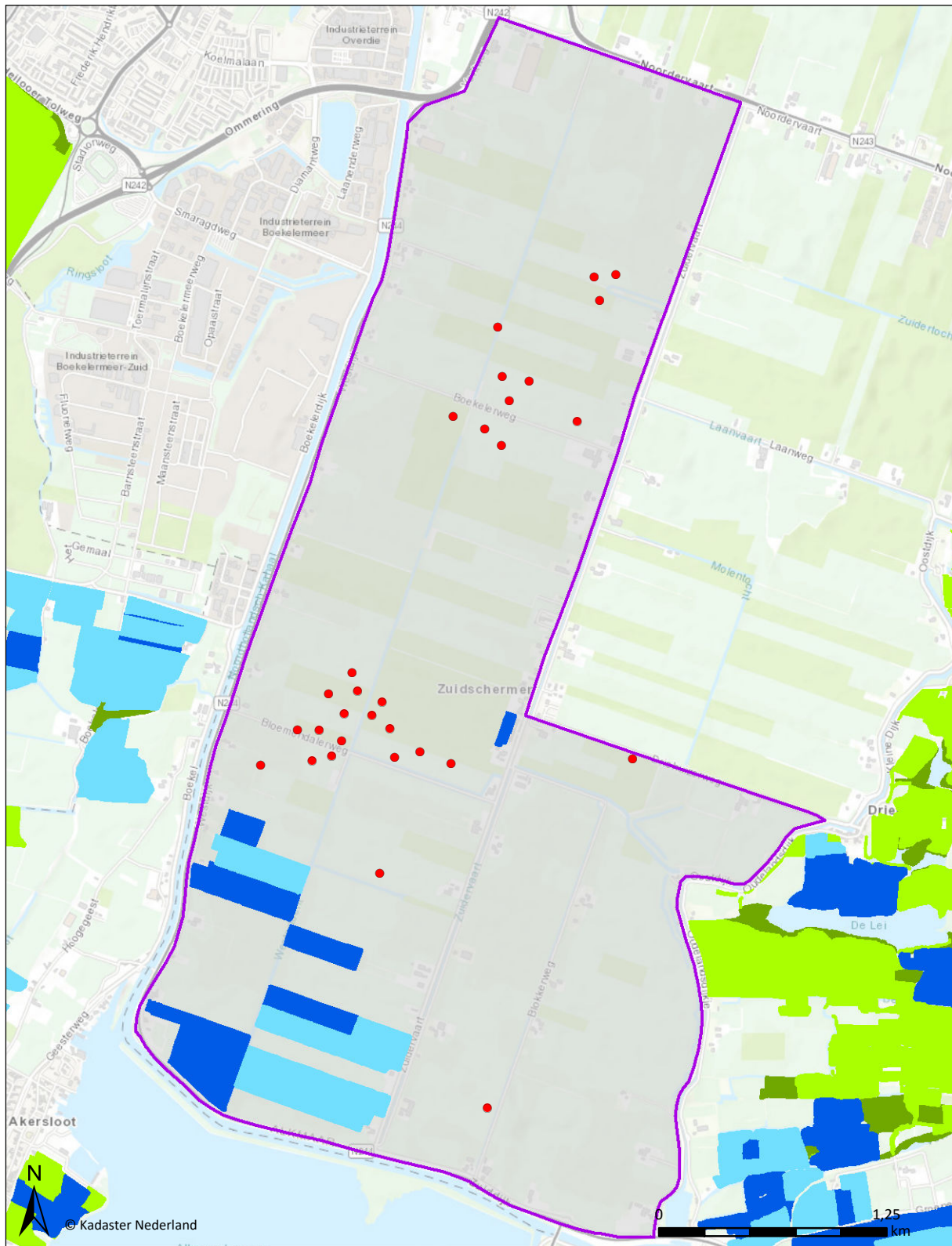
23 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

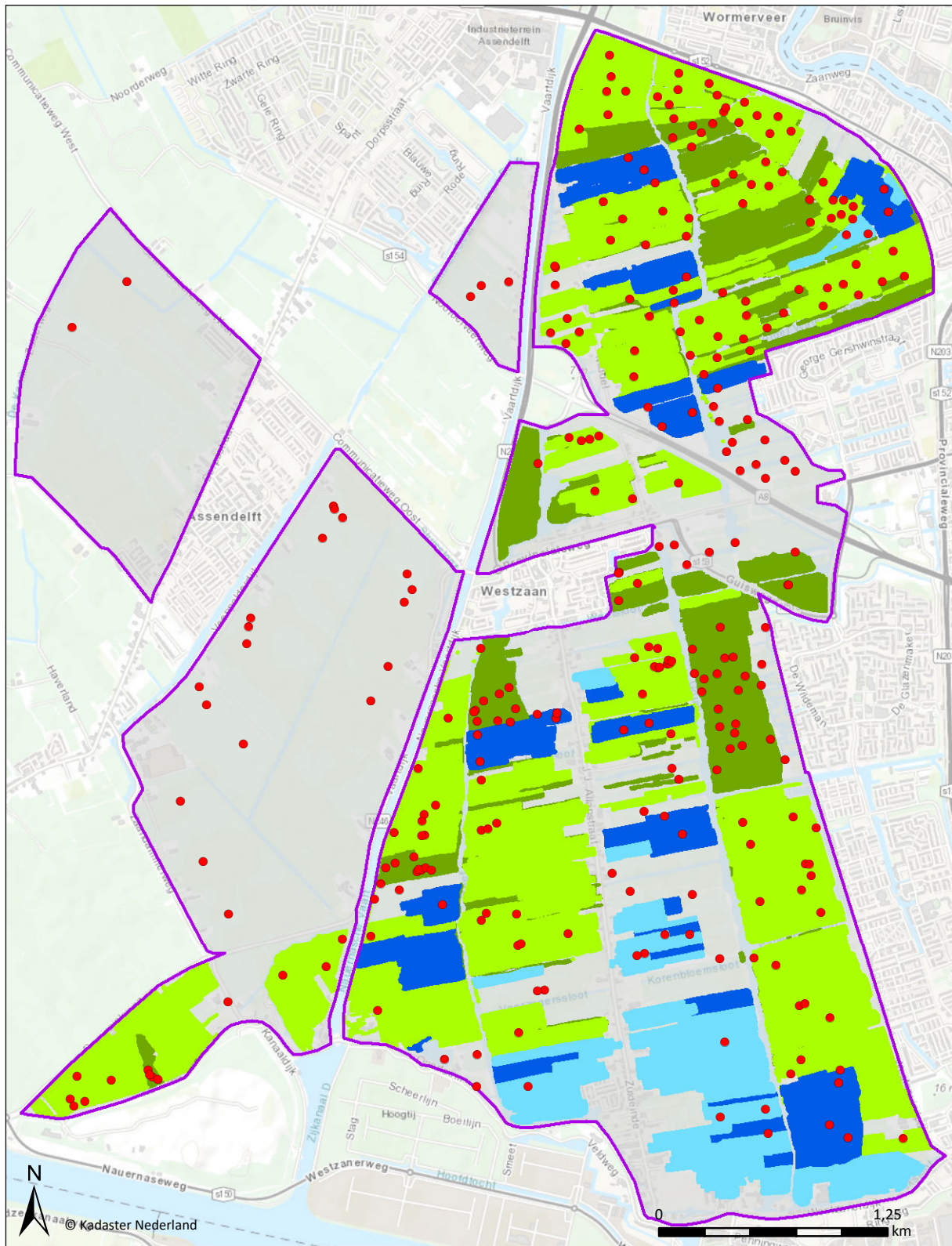
Polder de Schermer
 Verspreidingskaart 2018
 • Gele kwikstaart
 30 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Westzaan eo
 Verspreidingskaart 2019

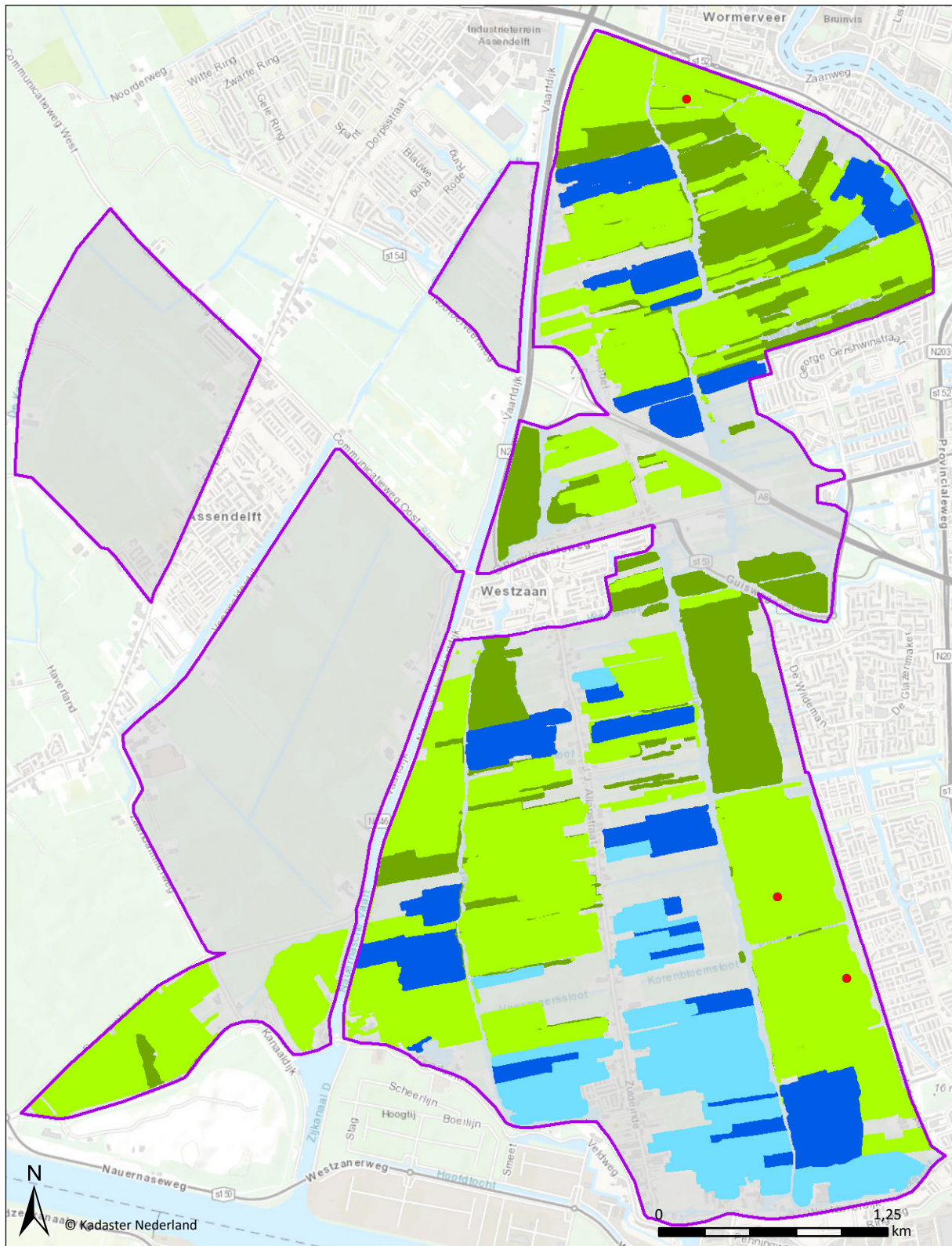
• **Krakeend**
 292 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Westzaan eo
 Verspreidingskaart 2019

• **Wintertaling**

3 territoria

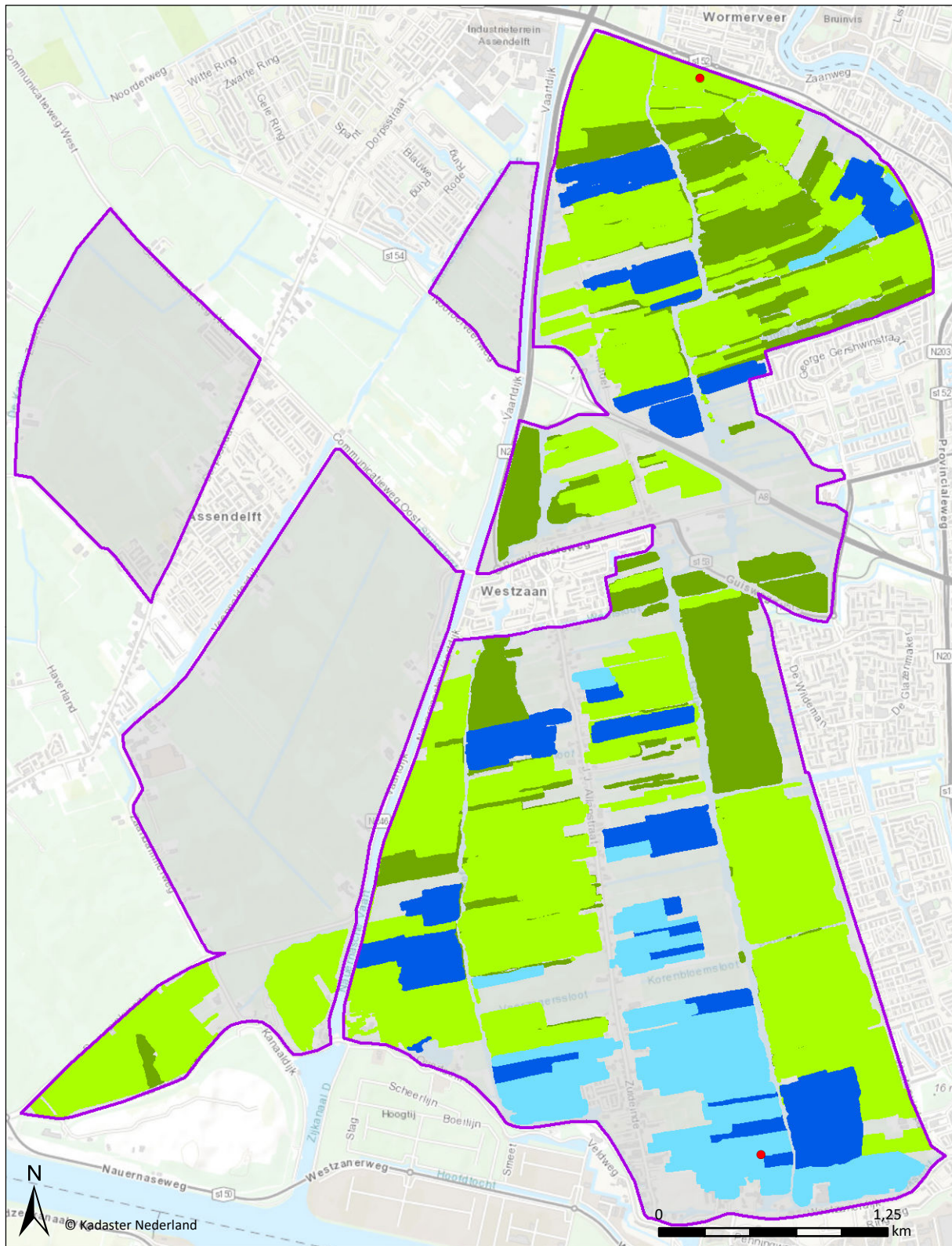
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Westzaan eo
 Verspreidingskaart 2019

• **Zomertaling**

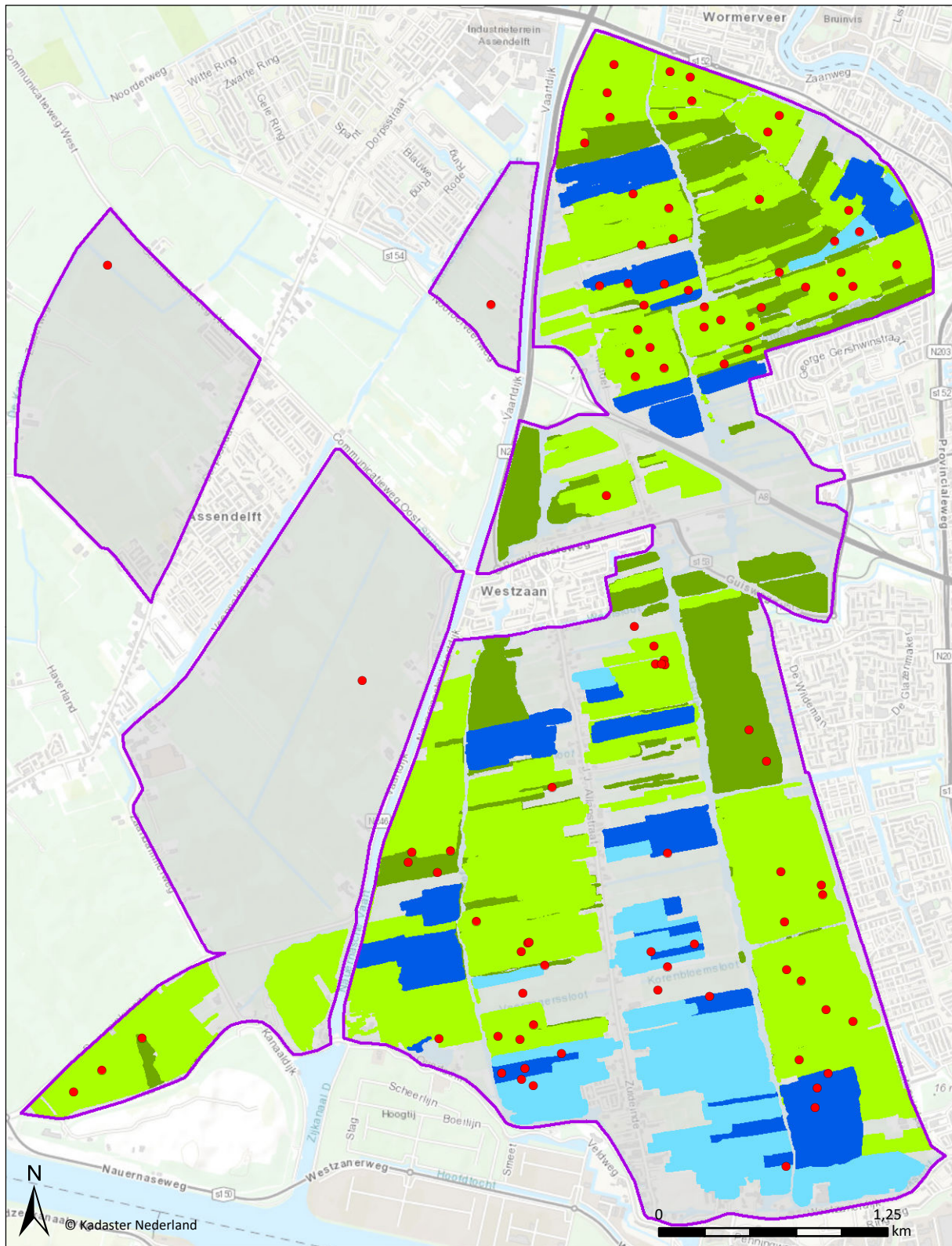
2 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Westzaan eo
 Verspreidingskaart 2019

• **Slobeend**

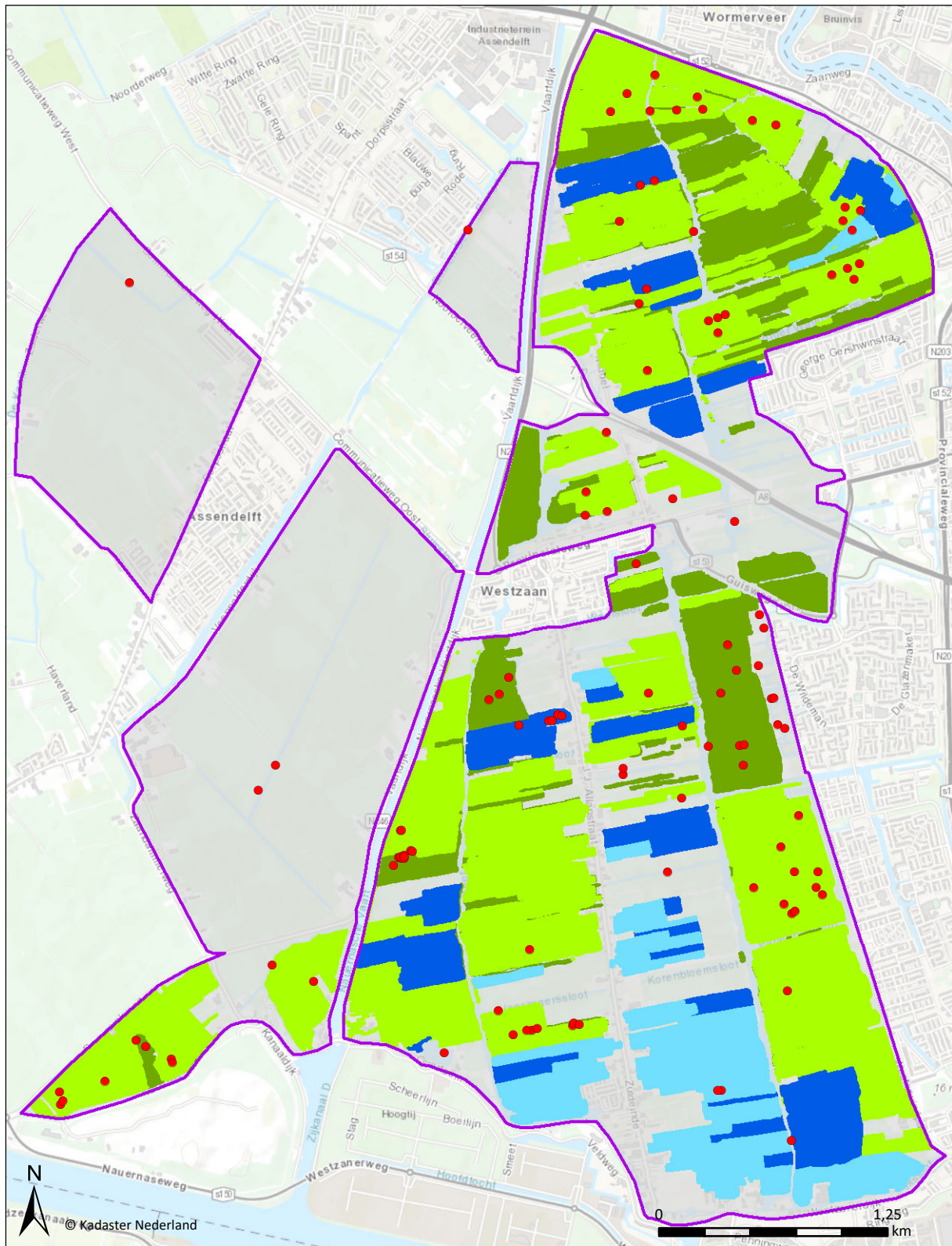
95 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Westzaan eo
 Verspreidingskaart 2019

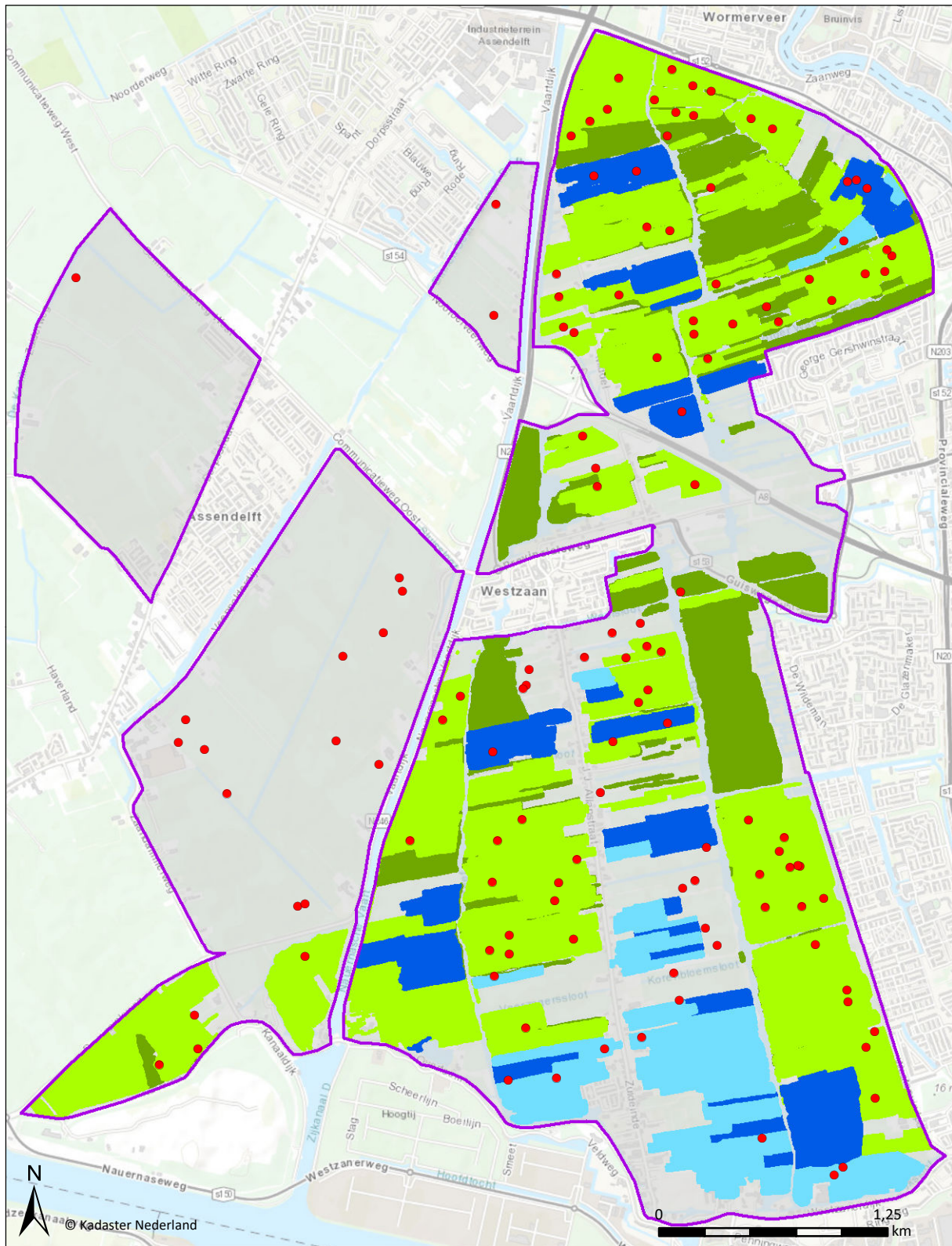
• **Kuifeend**
 114 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Westzaan eo
 Verspreidingskaart 2019

• **Scholekster**

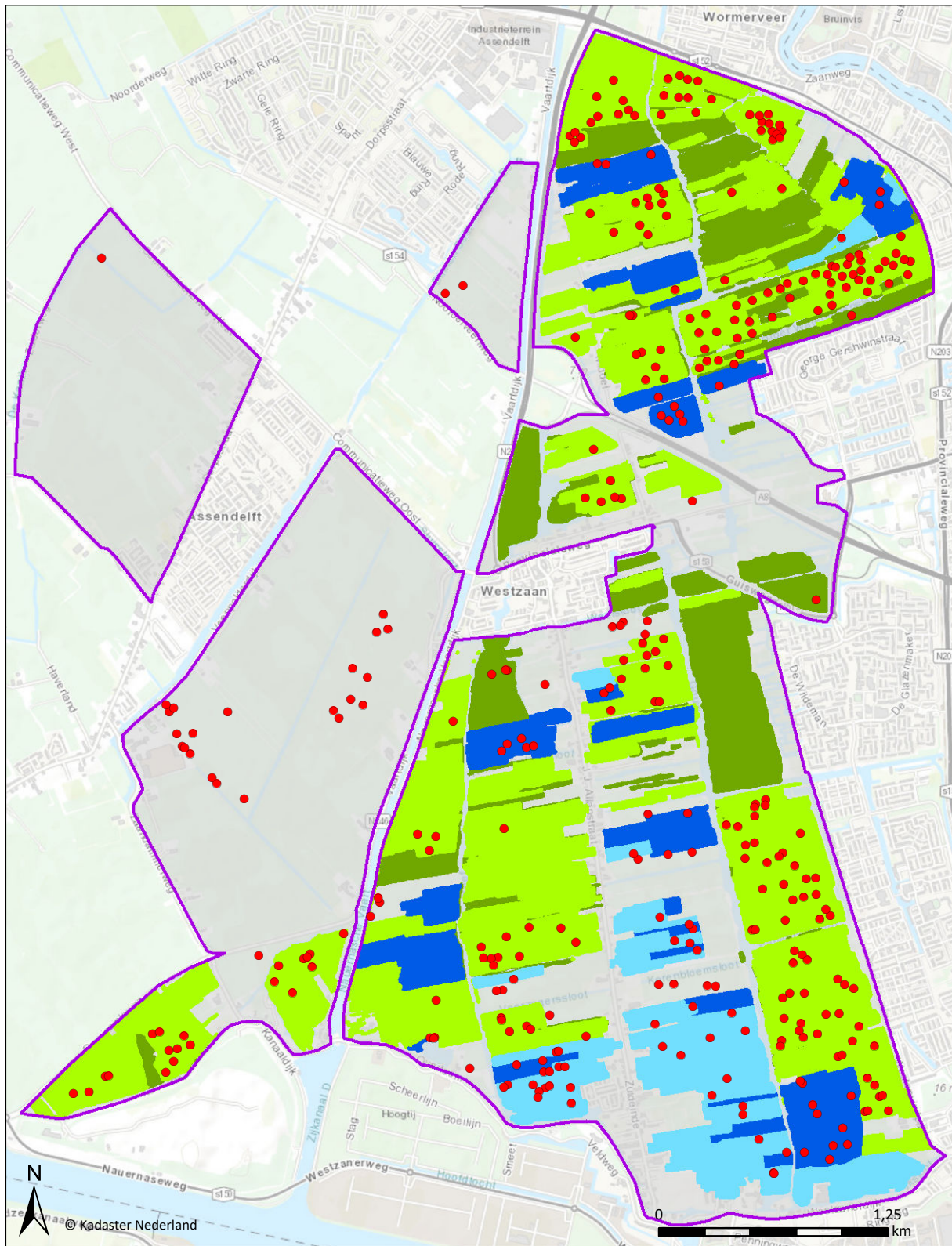
126 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Westzaan eo
 Verspreidingskaart 2019

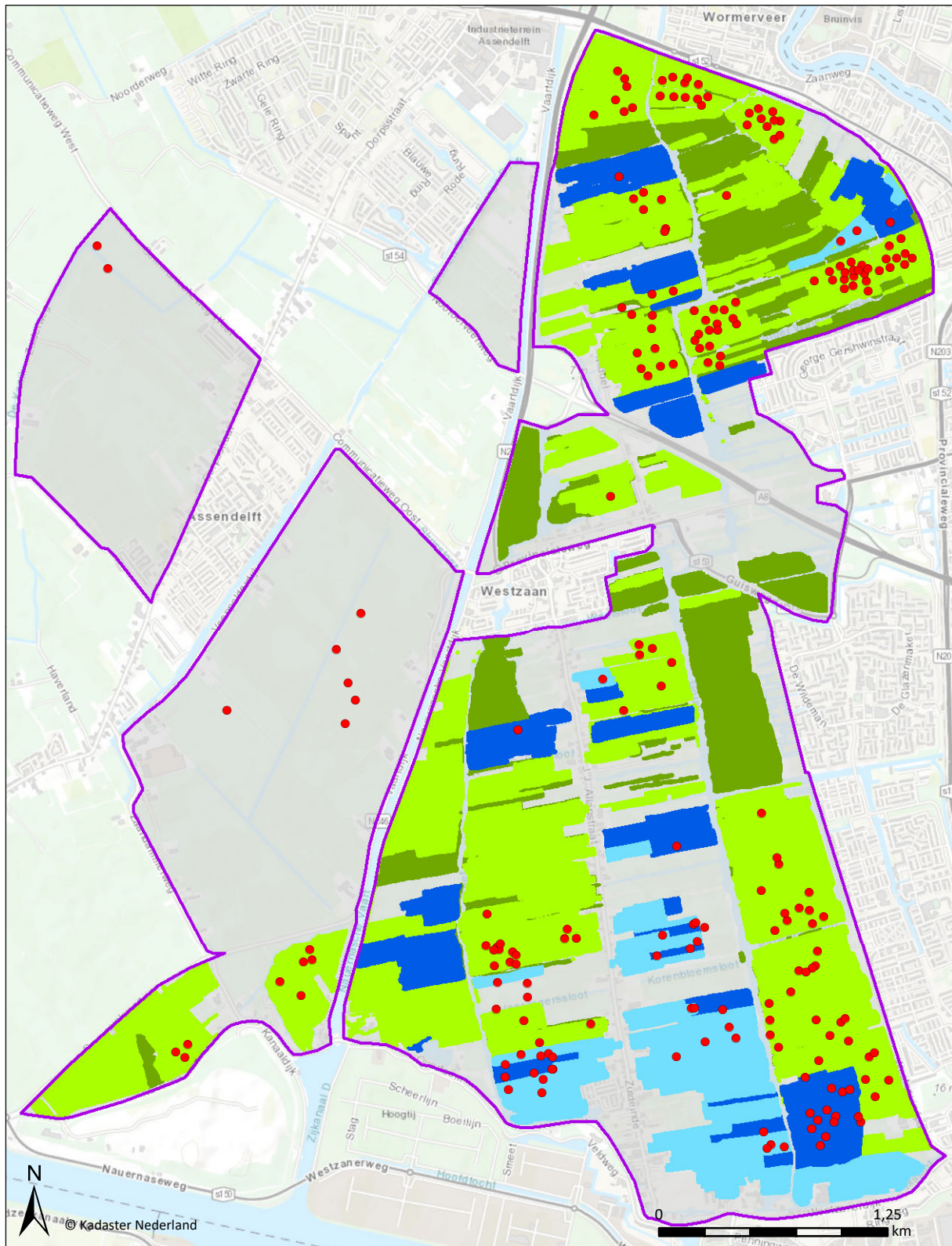
• **Kievit**
 356 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Westzaan eo
 Verspreidingskaart 2019

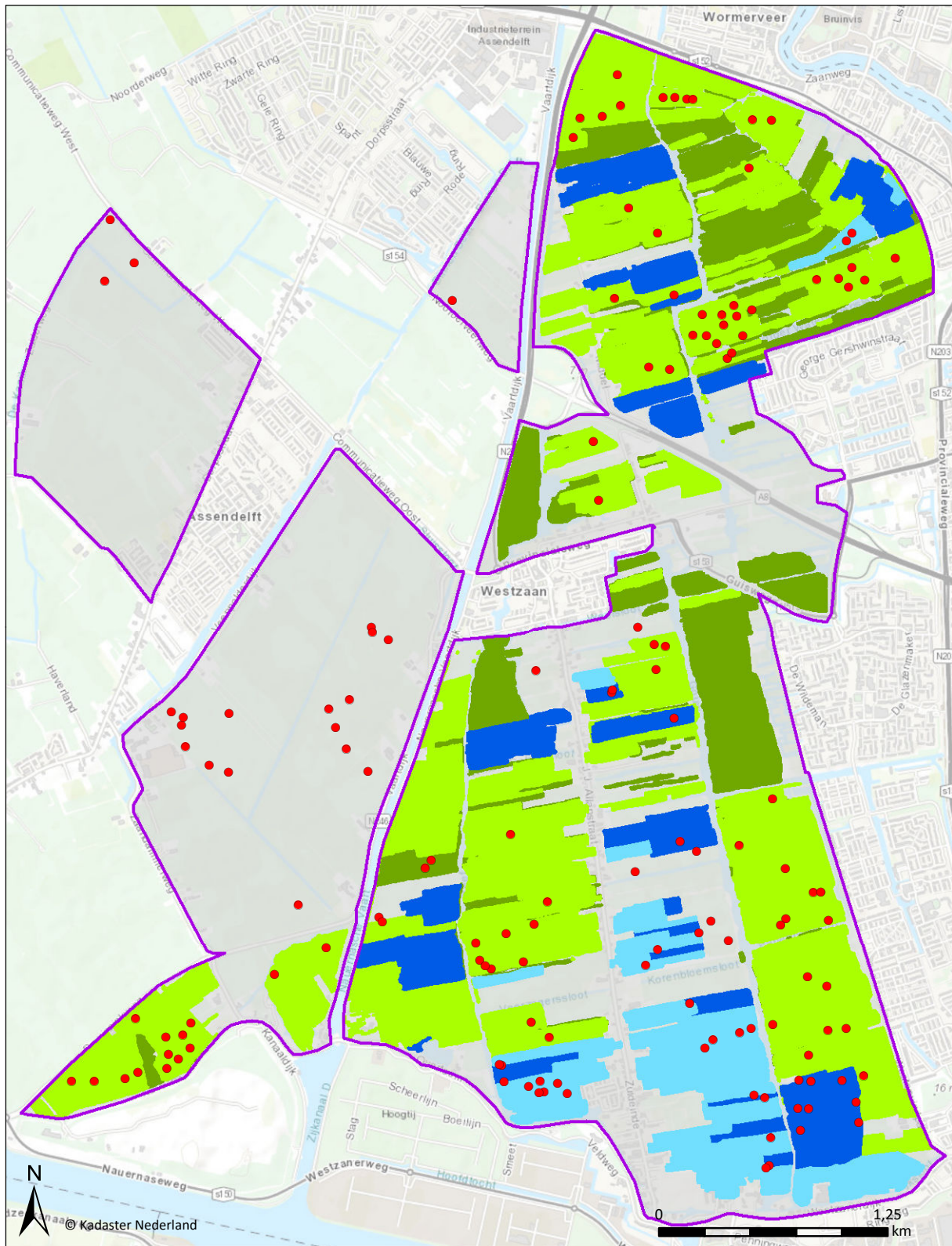
• **Grutto**
 218 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Westzaan eo
 Verspreidingskaart 2019

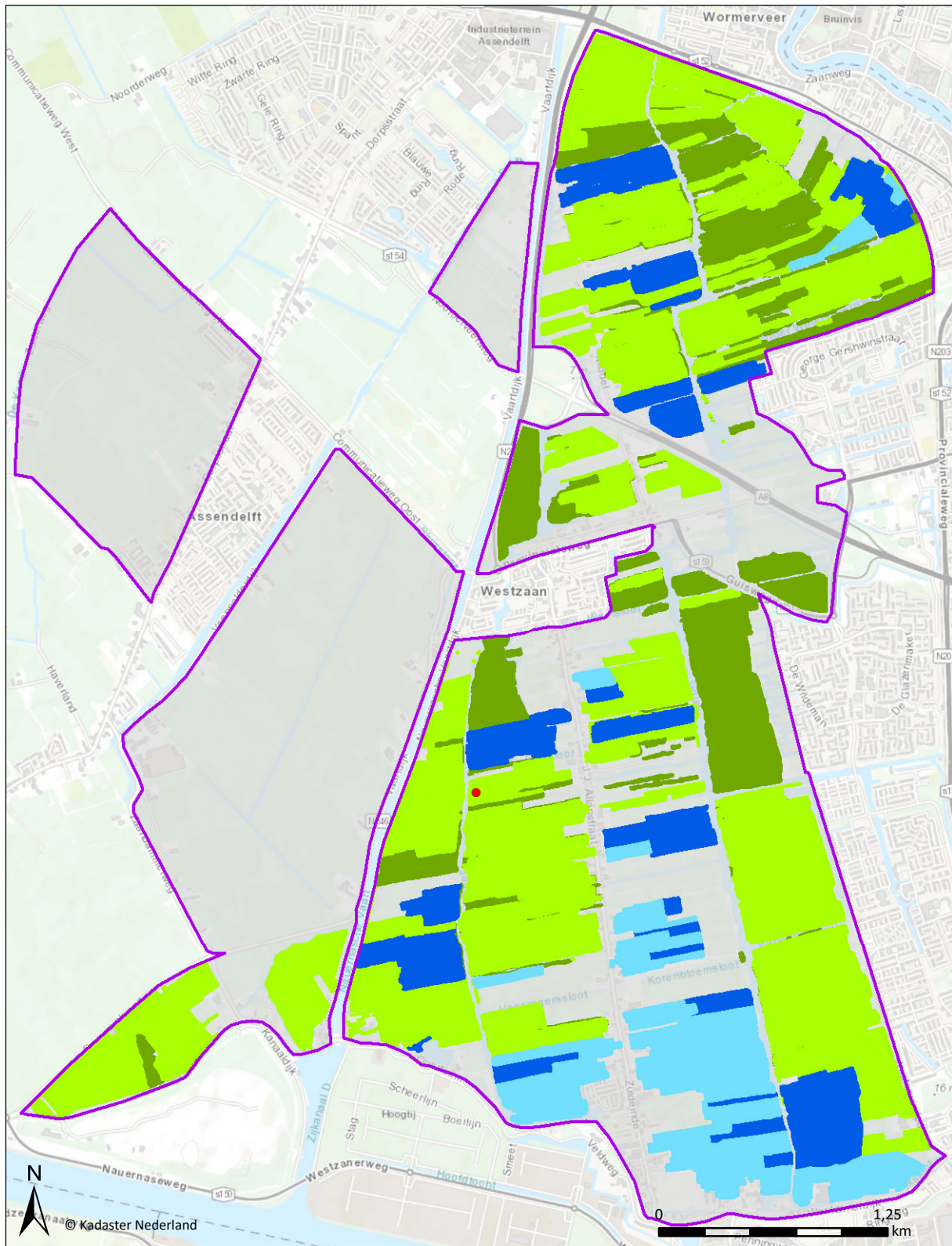
• **Tureluur**
 147 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Westzaan eo
 Verspreidingskaart 2019
 • **Veldleeuwerik**
 1 territorium

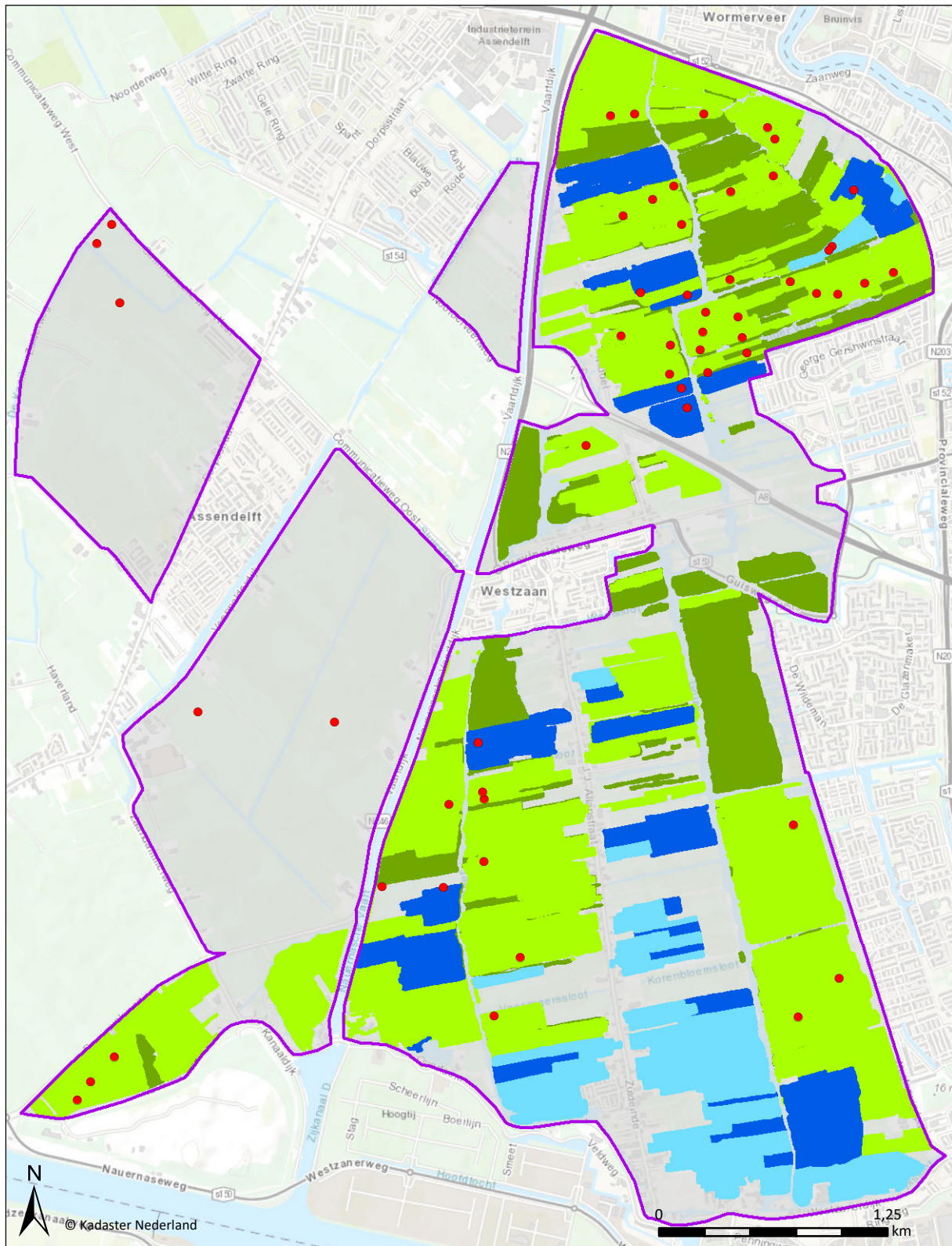
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

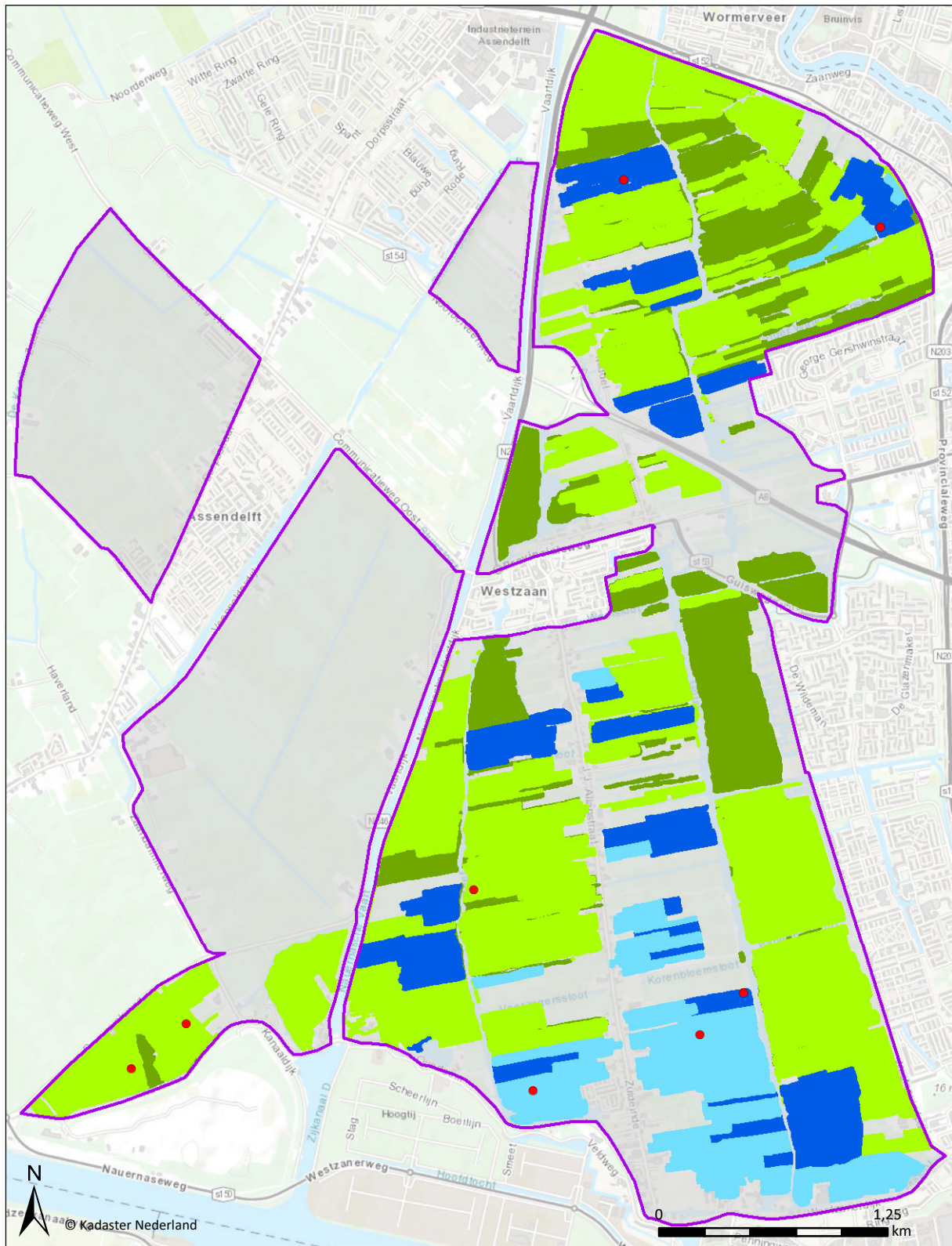
Polder Westzaan eo
 Verspreidingskaart 2019
 • Graspieper
 55 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

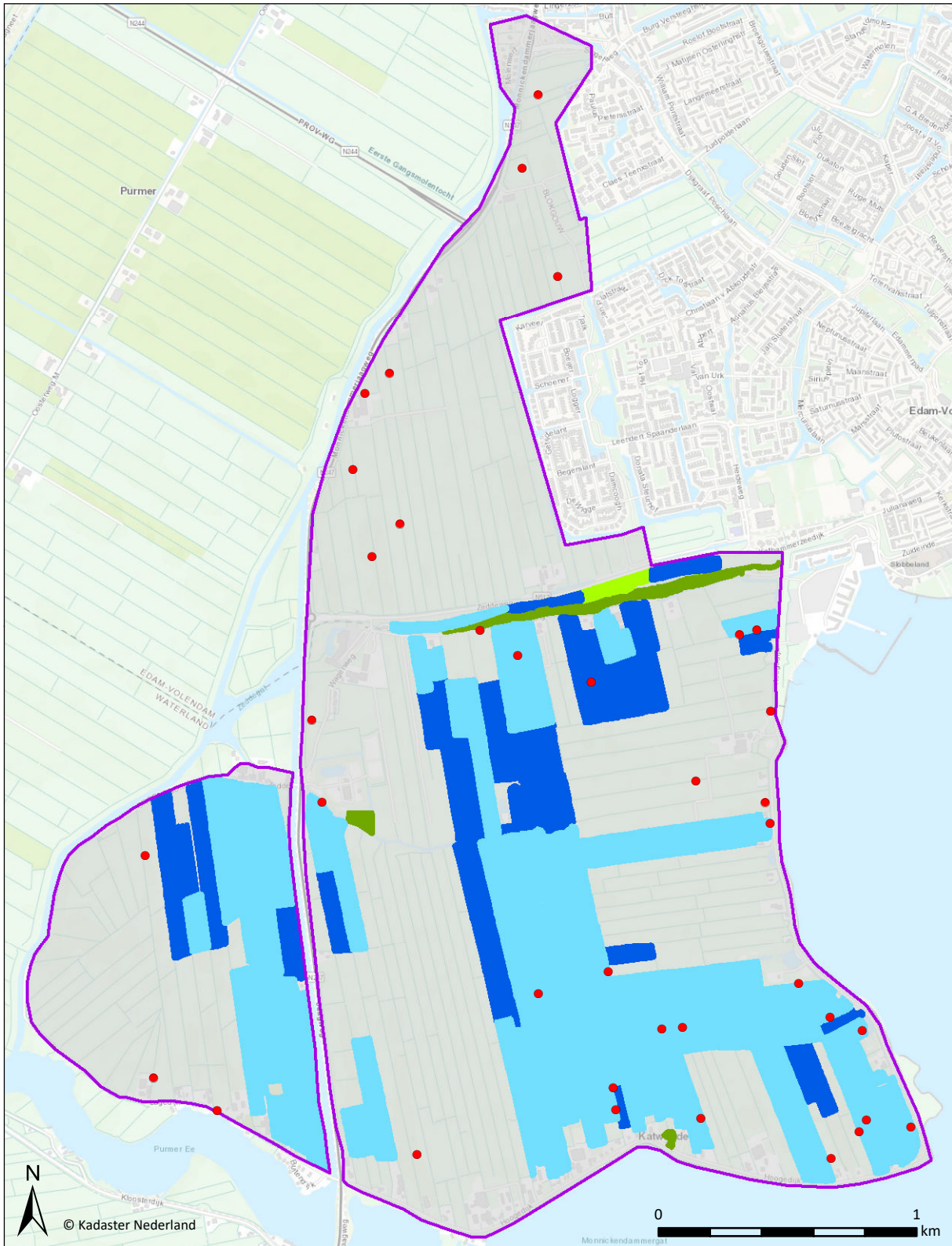
Polder Westzaan eo
 Verspreidingskaart 2019
 • **Gele kwikstaart**
 8 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Katwoude

Verspreidingskaart 2018

• **Krakeend**

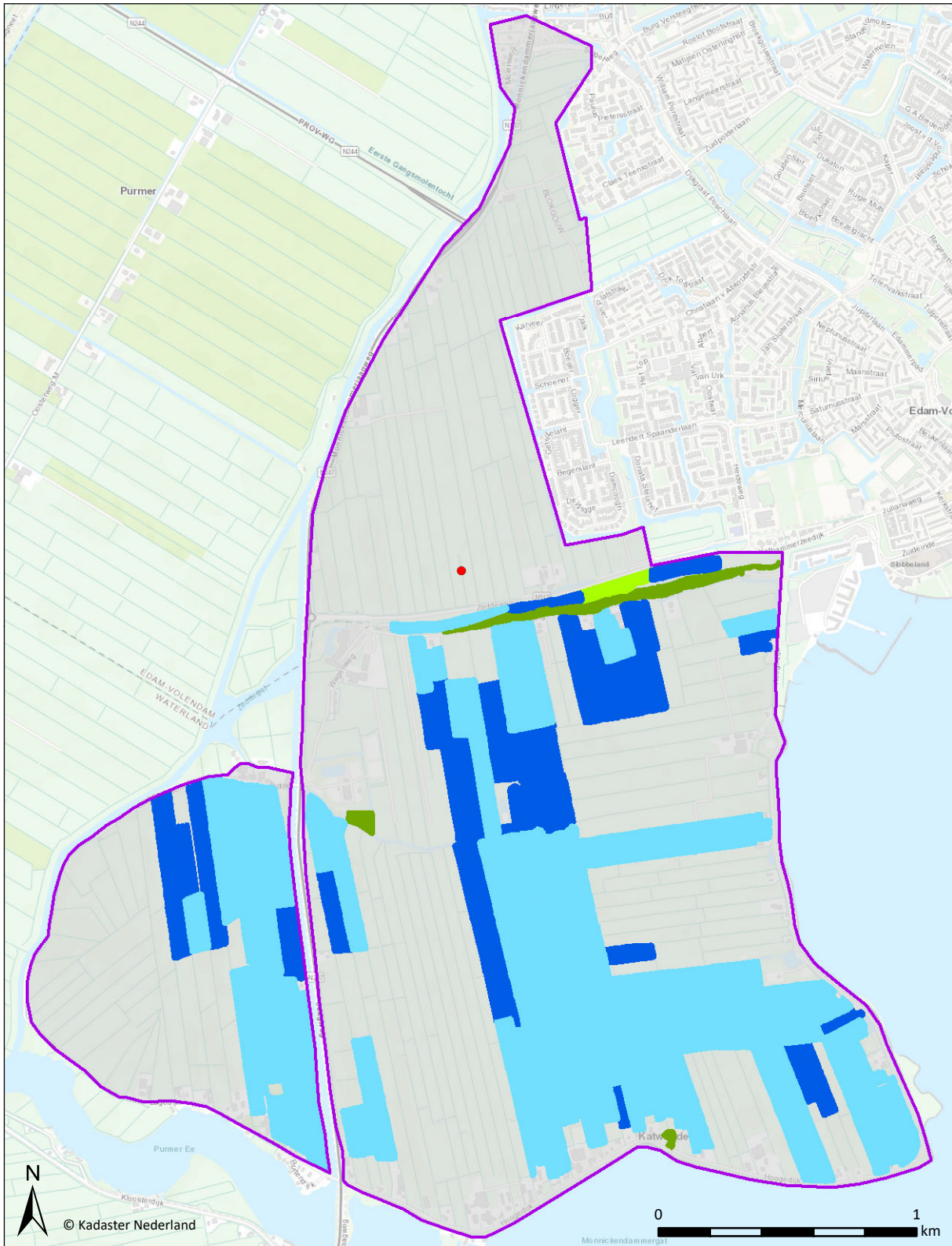
37 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Katwoude

Verspreidingskaart 2018

• **Wintertaling**

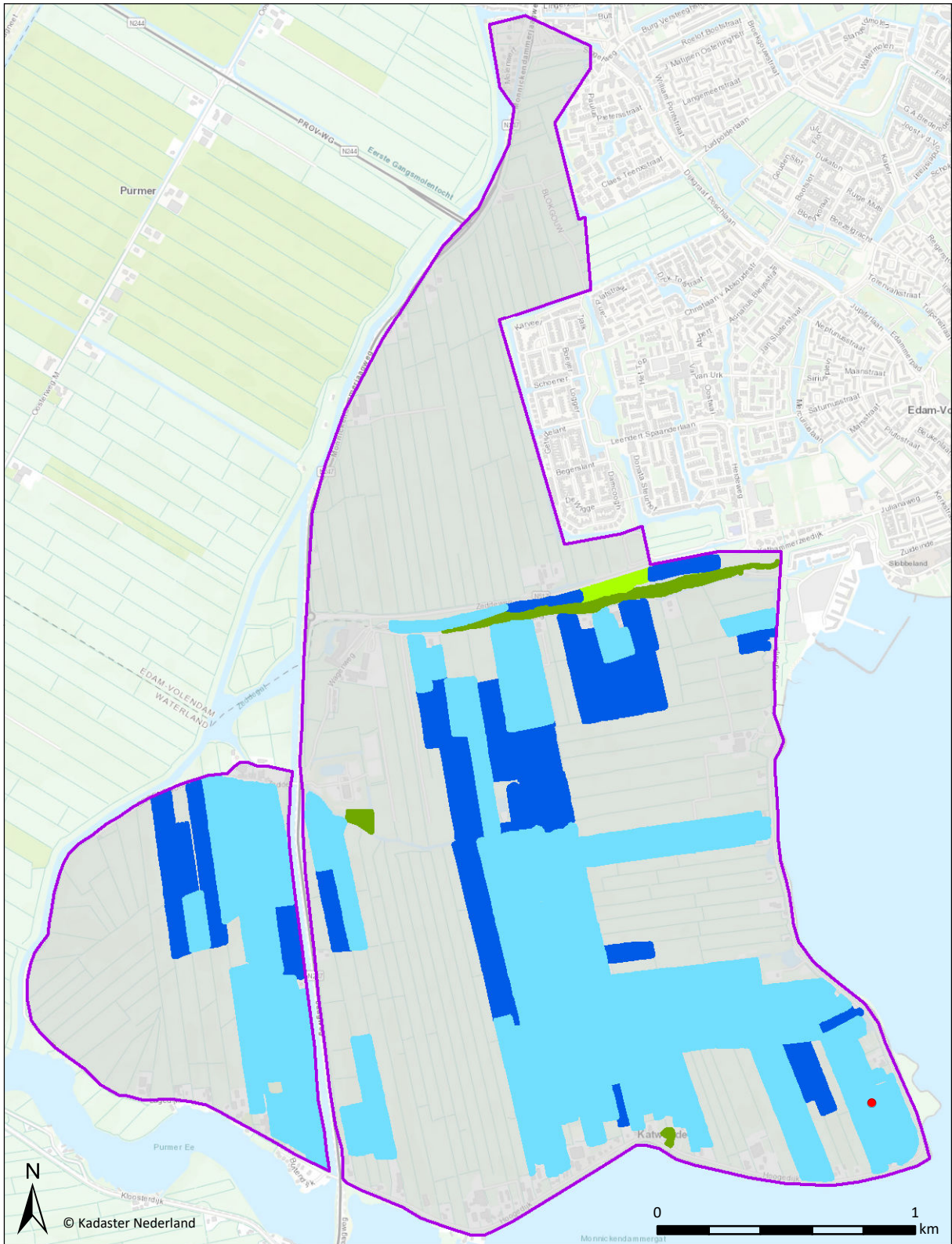
1 territorium

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Katwoude

Verspreidingskaart 2018

• Slobeend

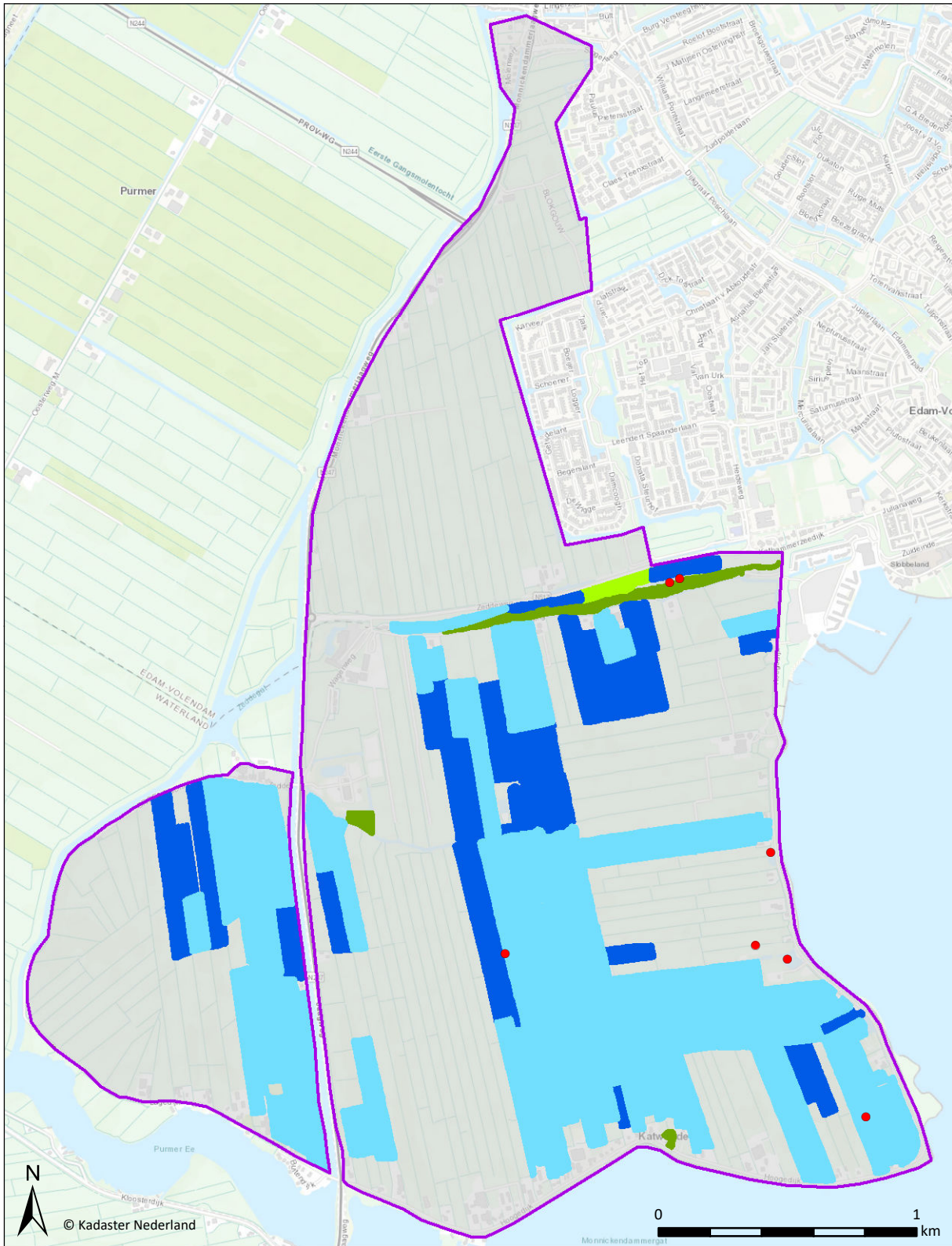
1 territorium

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Katwoude

Verspreidingskaart 2018

• **Kuifeend**

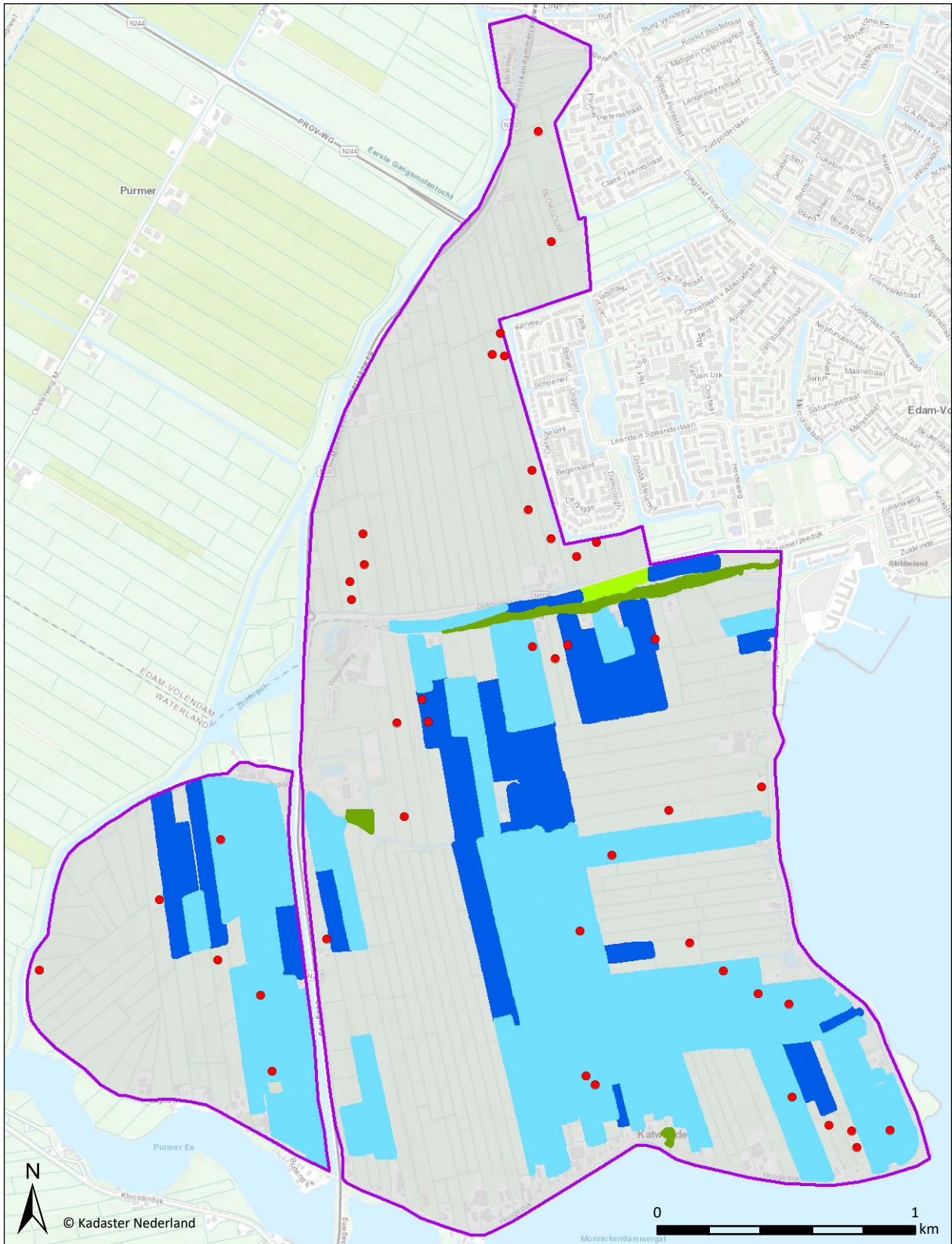
7 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Katwoude

Verspreidingskaart 2018

• Scholekster

44 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

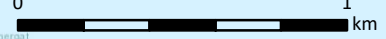
regiogrens

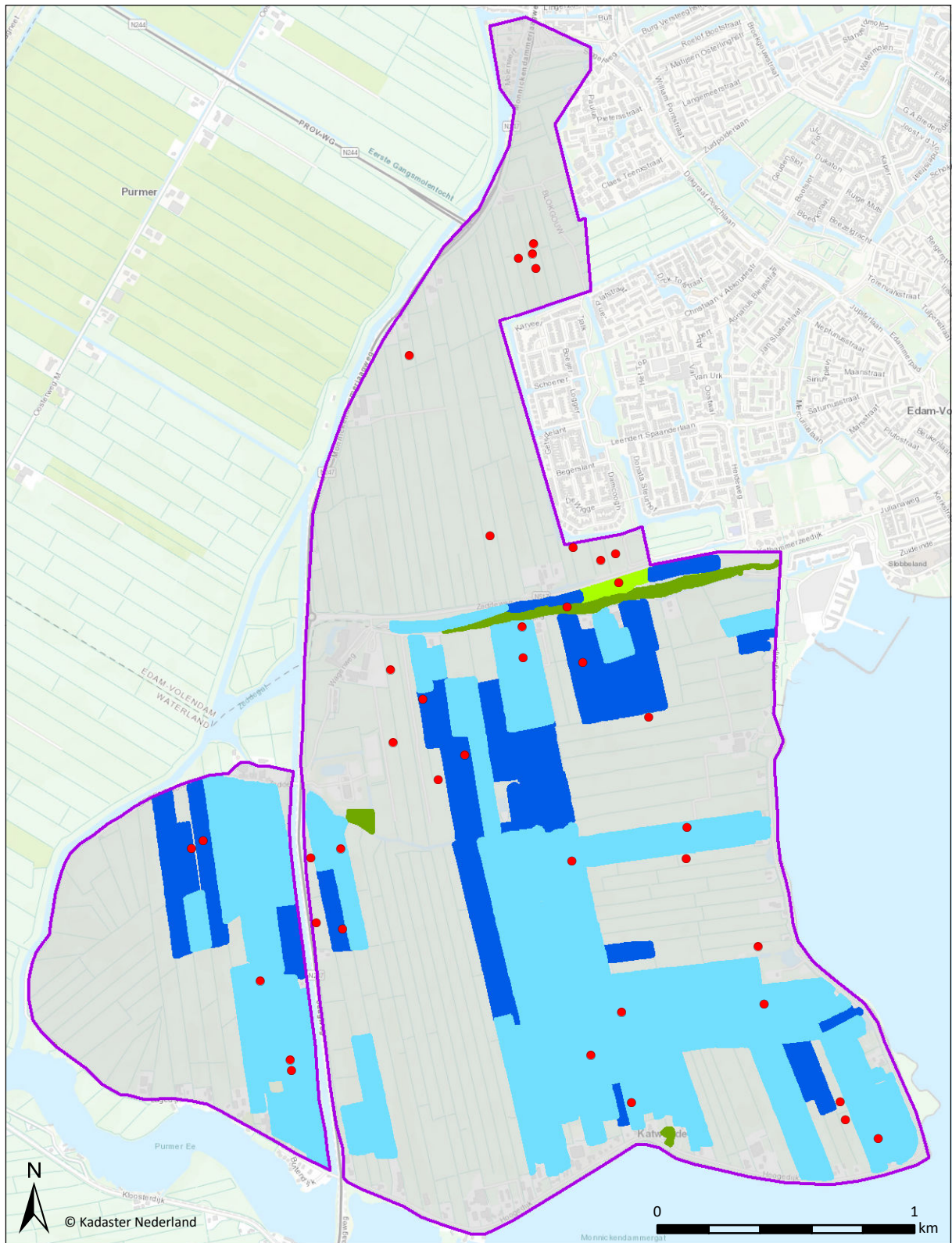

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

0 1 km

Polder Katwoude

Verspreidingskaart 2018

• Kievit

40 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

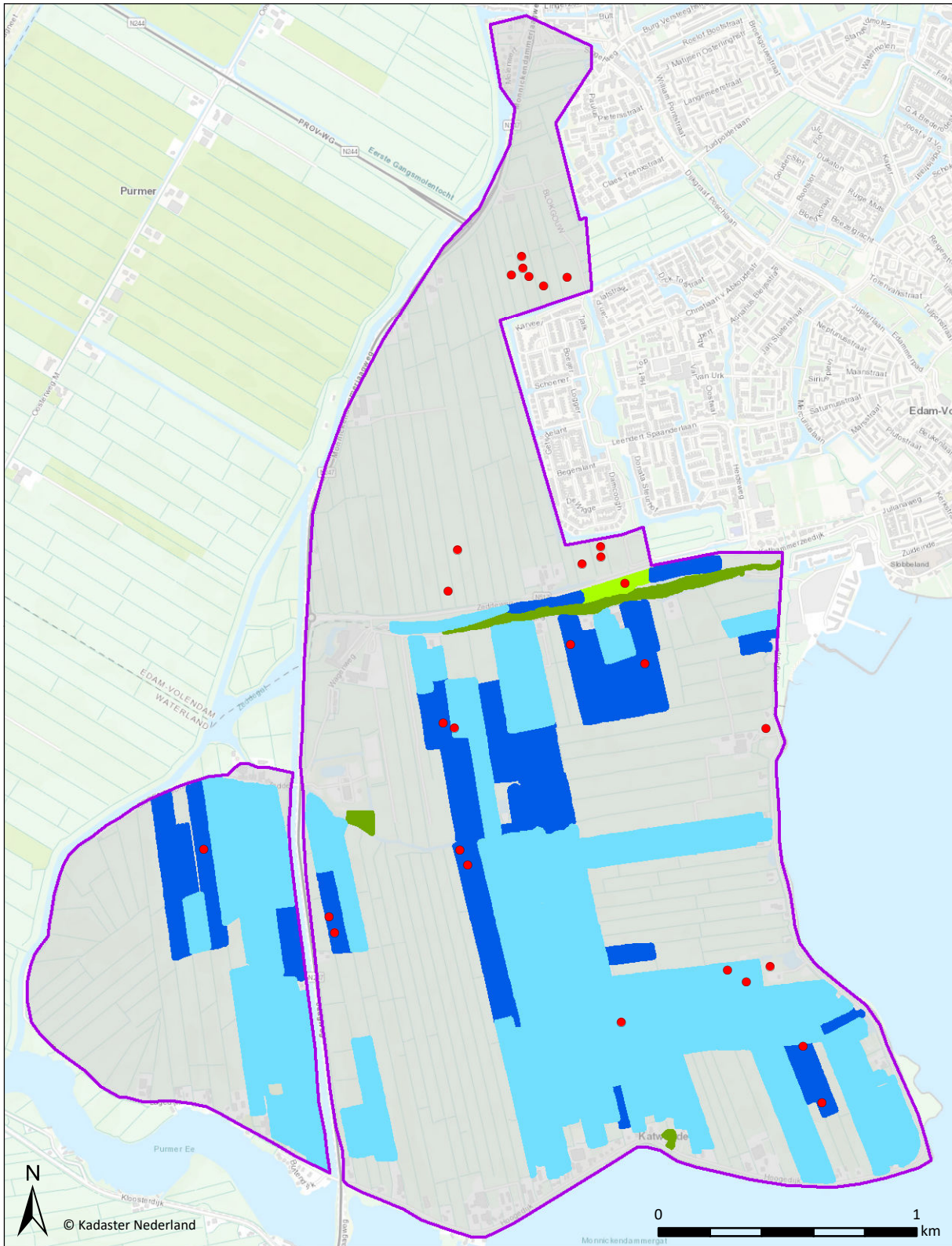
Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

0 1 km

Polder Katwoude

Verspreidingskaart 2018

• **Grutto**

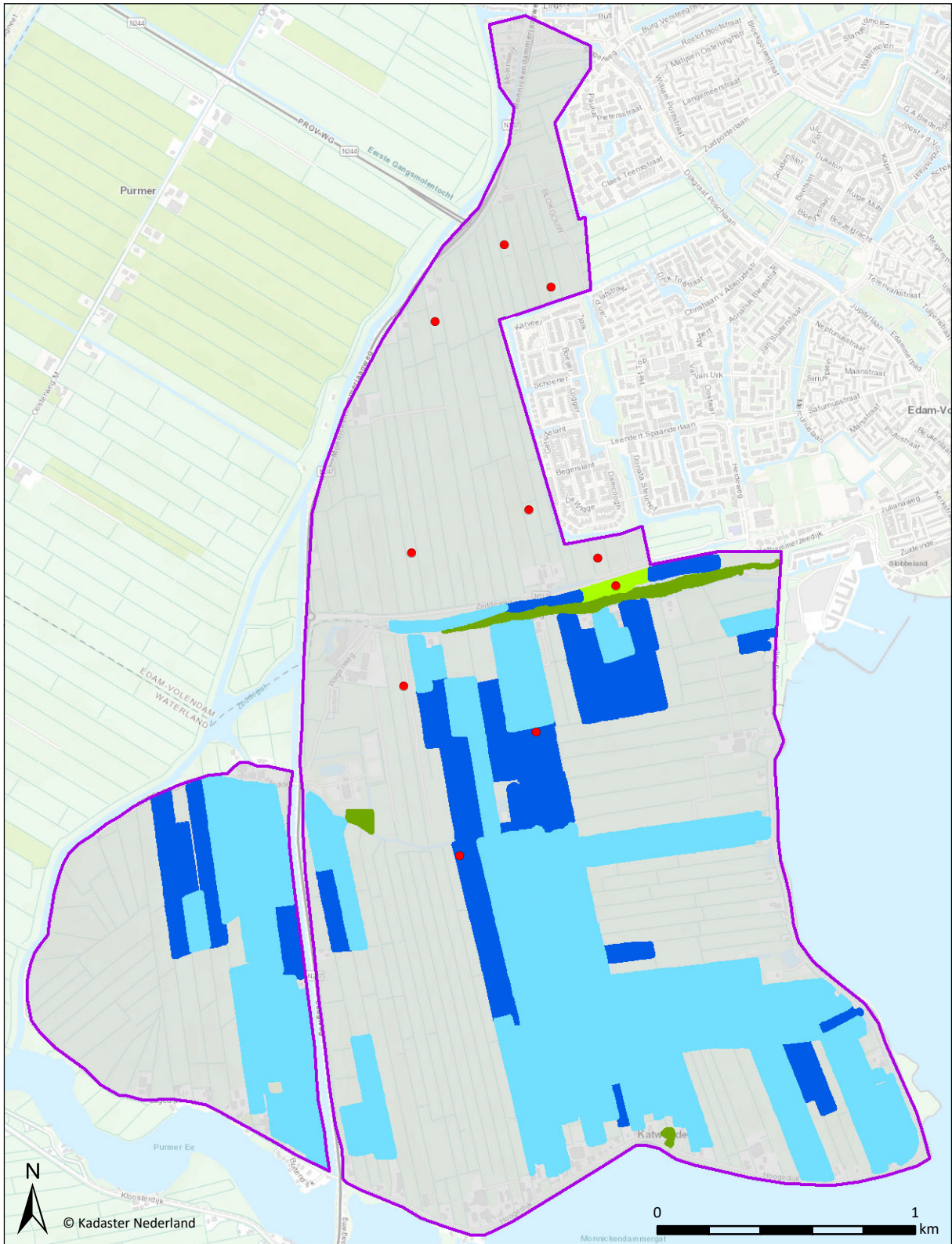
28 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Katwoude

Verspreidingskaart 2018

• Tureluur

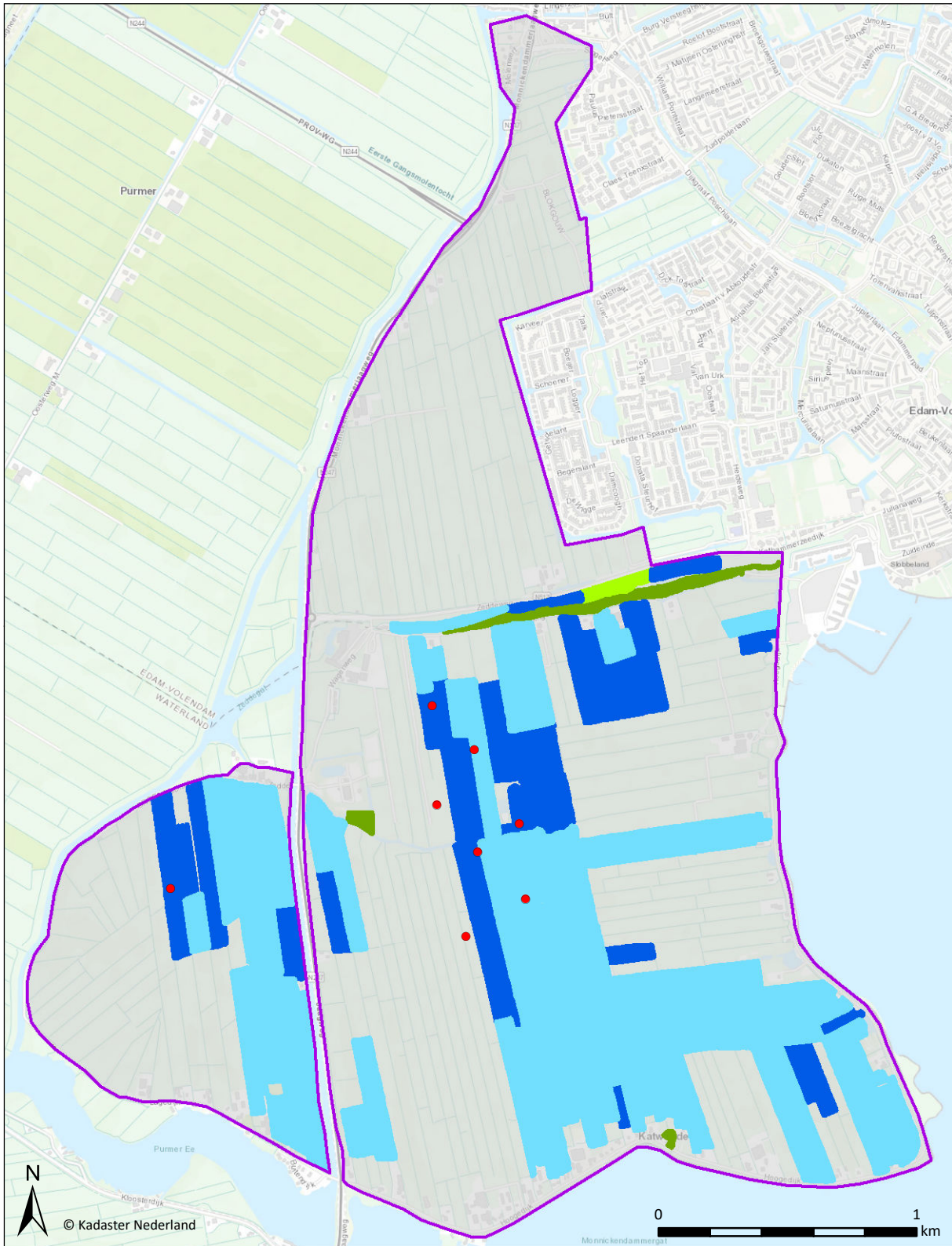
10 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Polder Katwoude

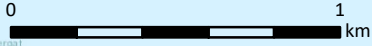
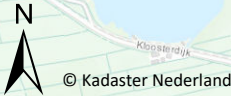
Verspreidingskaart 2018

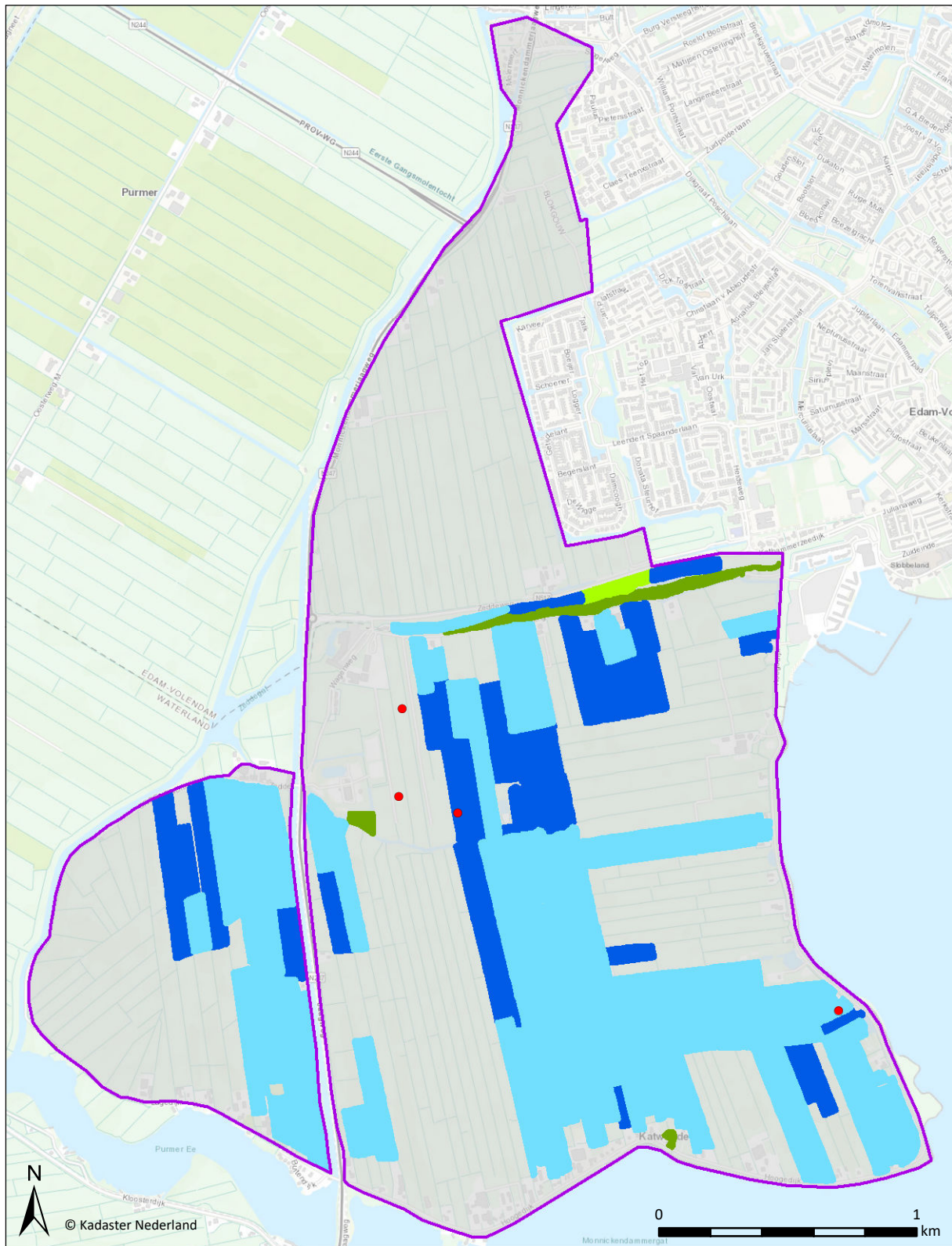
• **Veldleuwerik**

8 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

© Kadaster Nederland

Polder Katwoude

Verspreidingskaart 2018

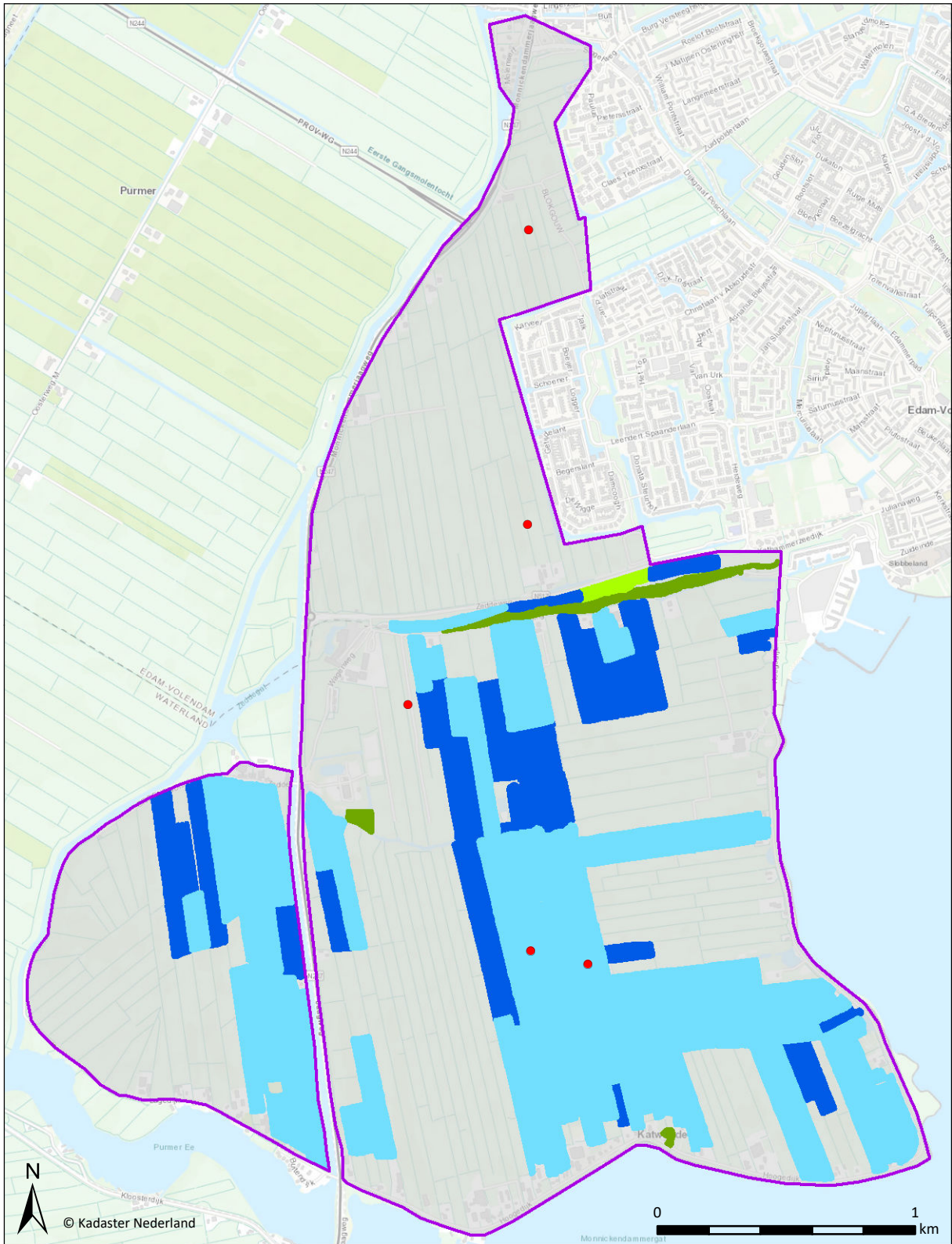
• Graspieper

4 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

Polder Katwoude

Verspreidingskaart 2018

• Gele kwikstaart

5 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

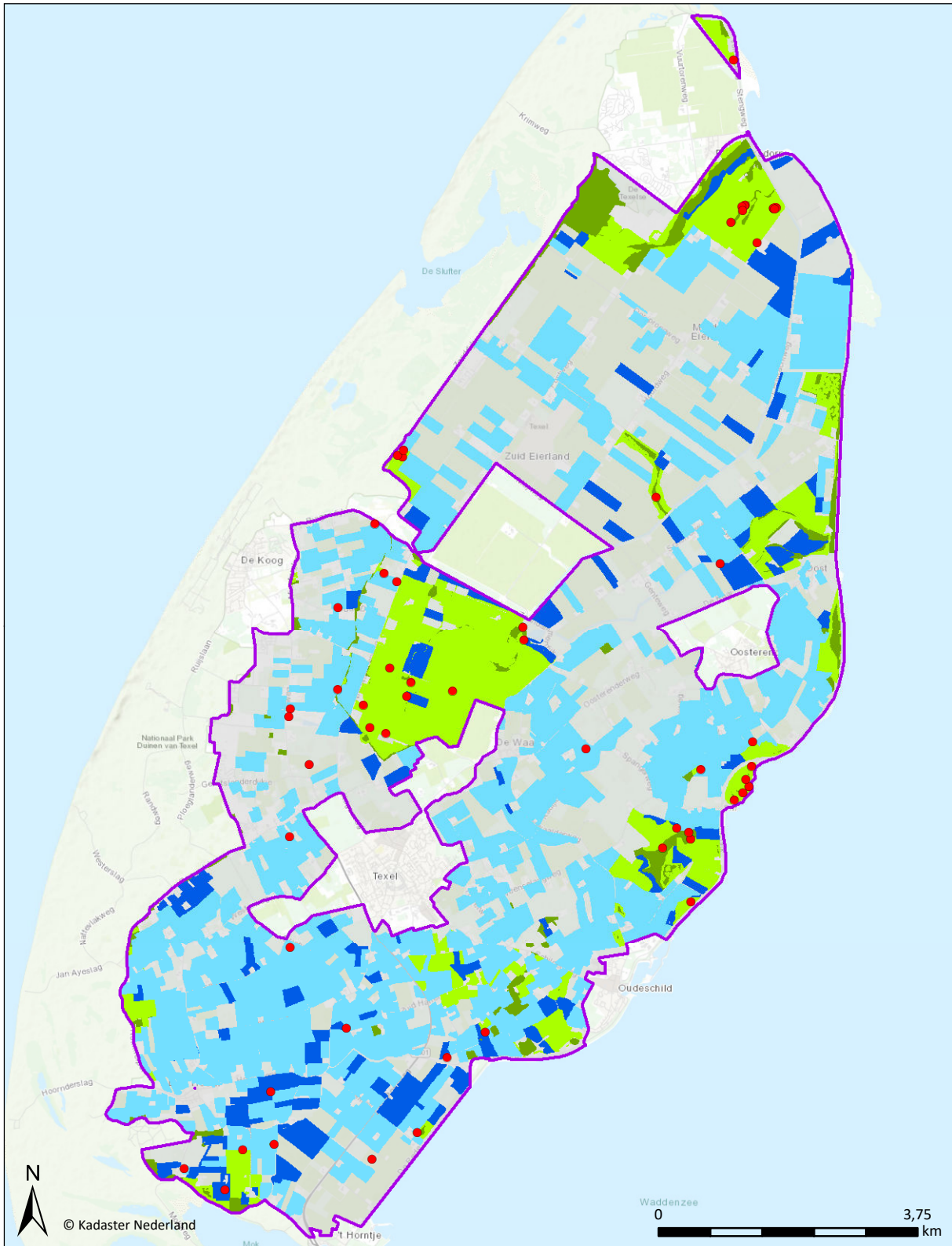

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

0 1 km

Texel

Verspreidingskaart 2020

• **Krakeend**

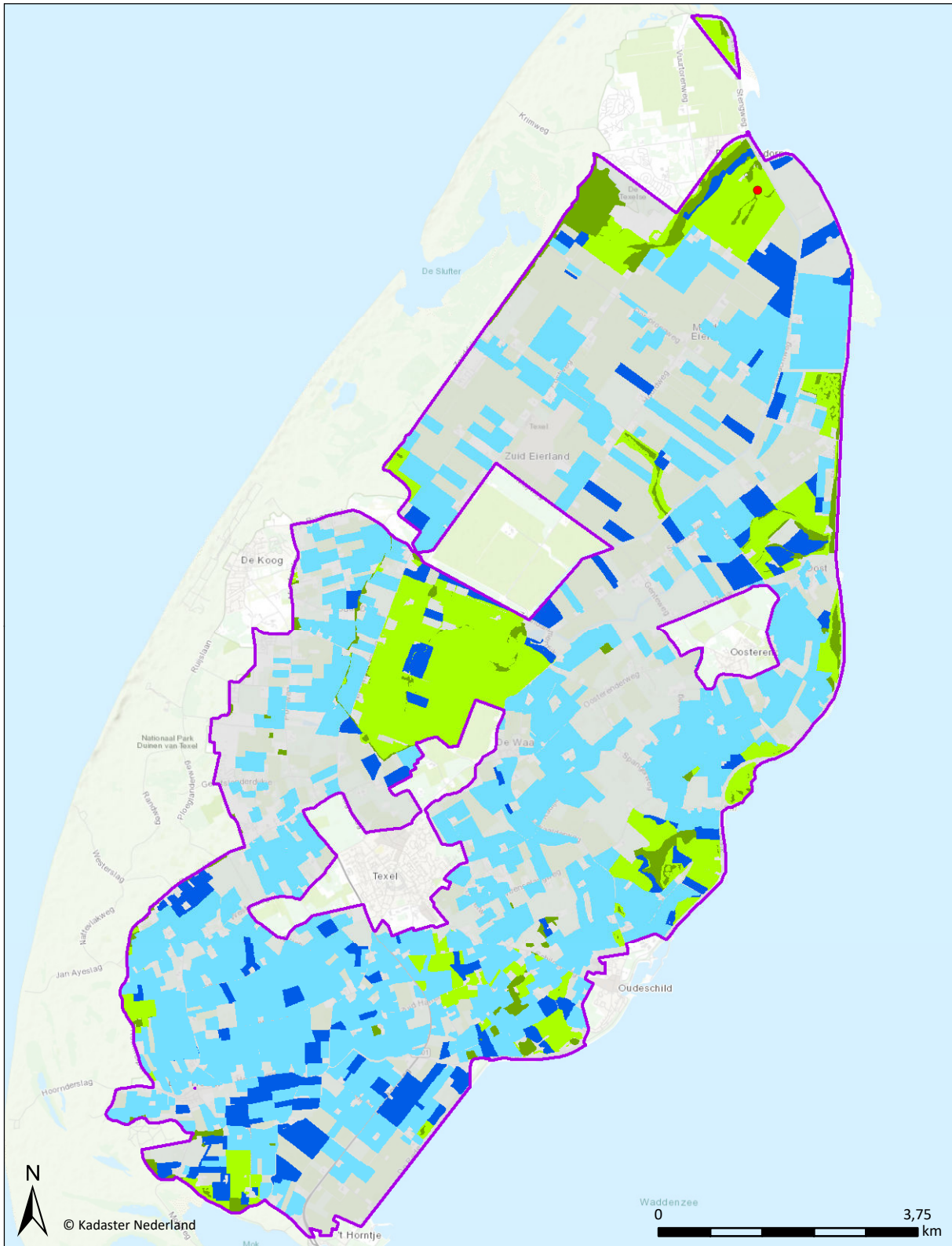
59 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Texel

Verspreidingskaart 2020

• **Wintertaling**

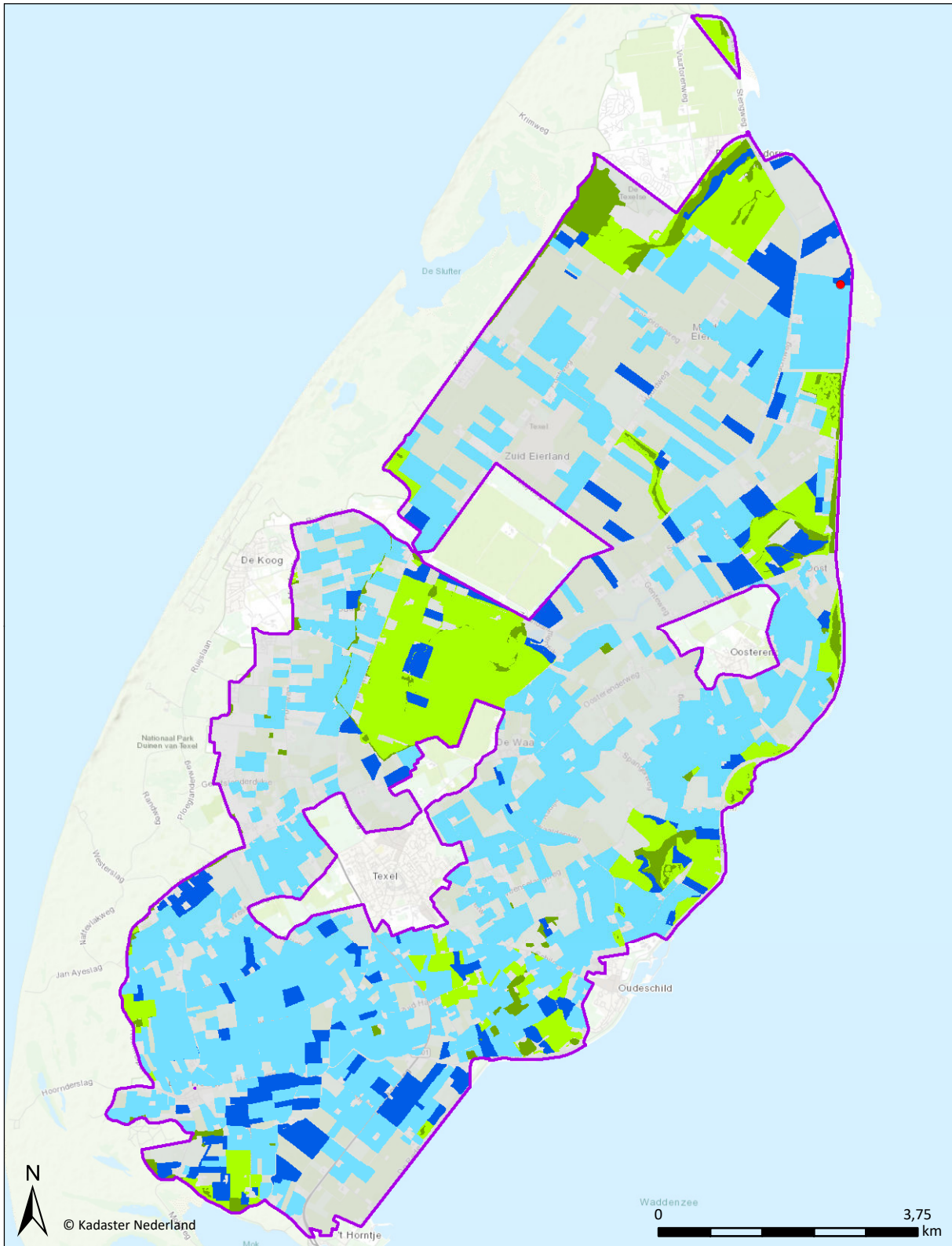
1 territorium

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Texel

Verspreidingskaart 2020

• **Zomertaling**

1 territorium

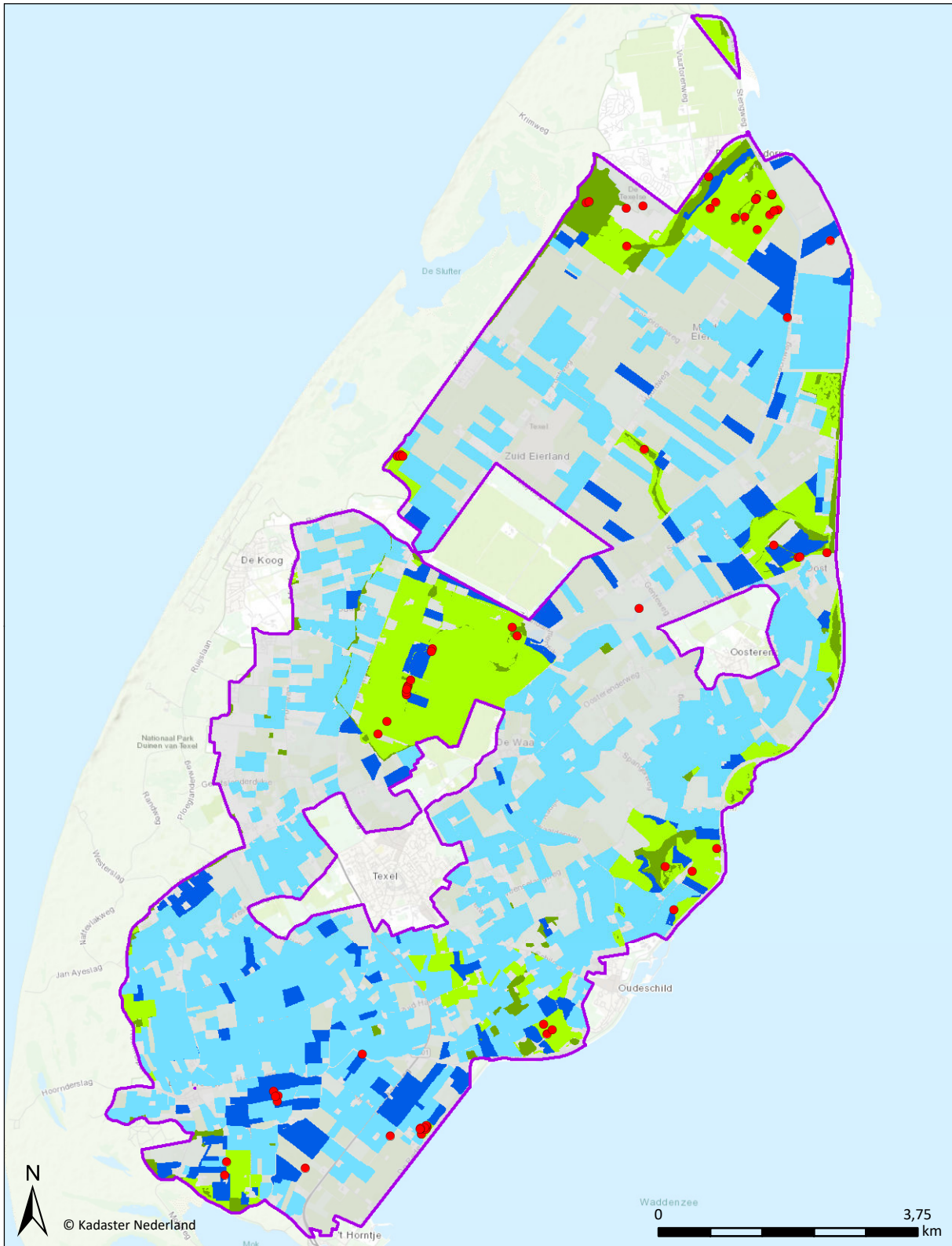
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Texel

Verspreidingskaart 2020

• **Slobeend**

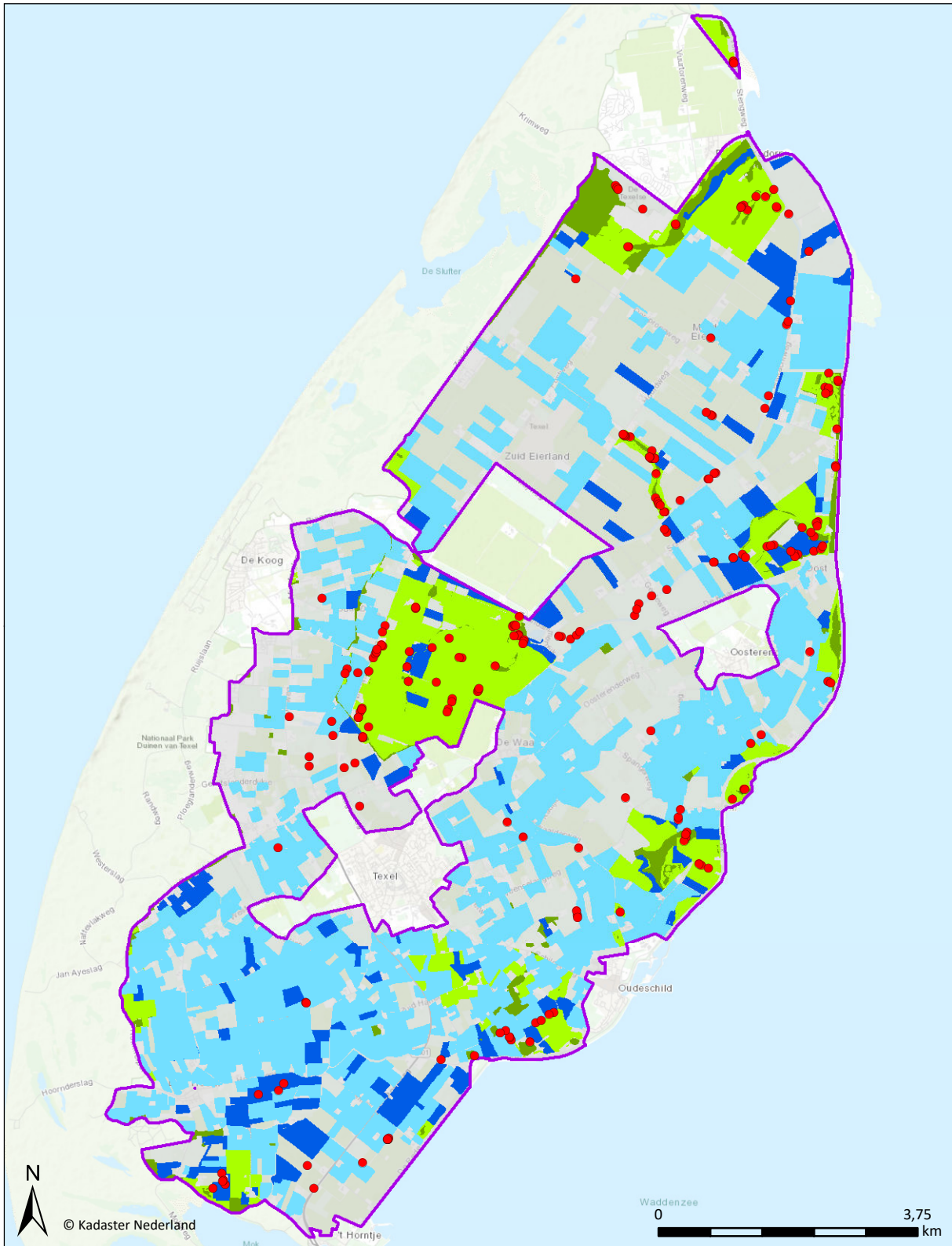
67 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Texel

Verspreidingskaart 2020

• **Kuifeend**

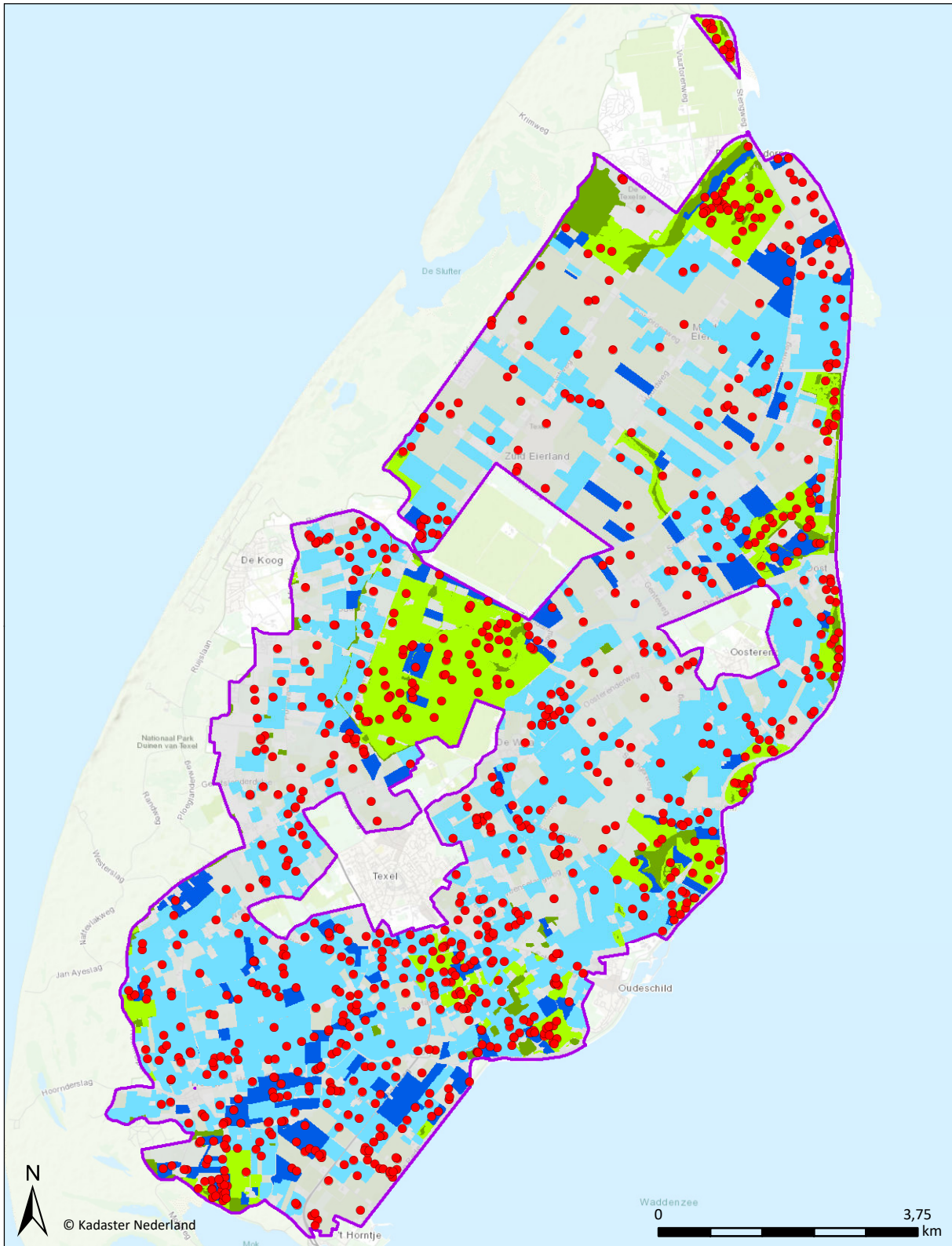
220 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Texel

Verspreidingskaart 2020

• **Scholekster**

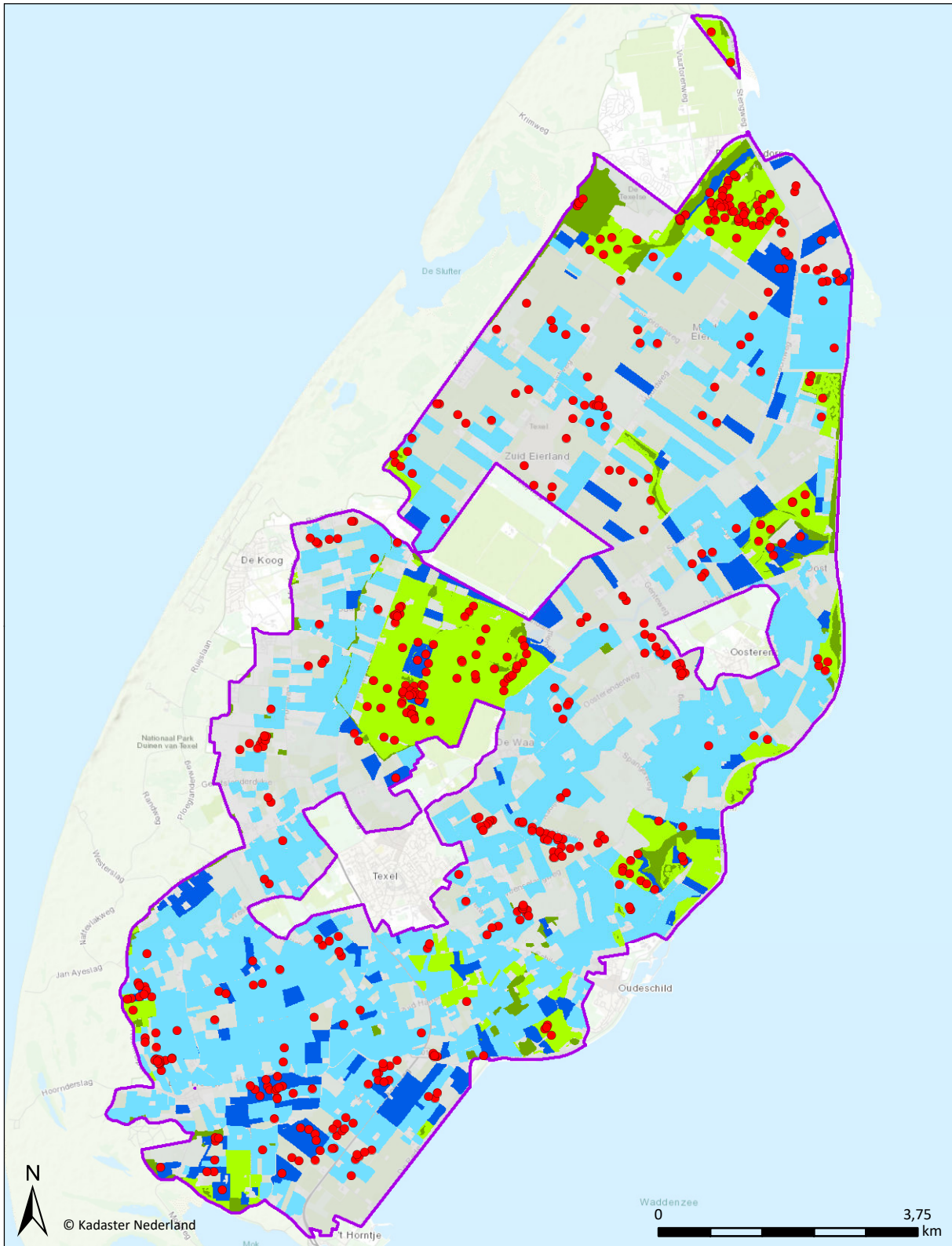
971 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Texel

Verspreidingskaart 2020

• Kievit

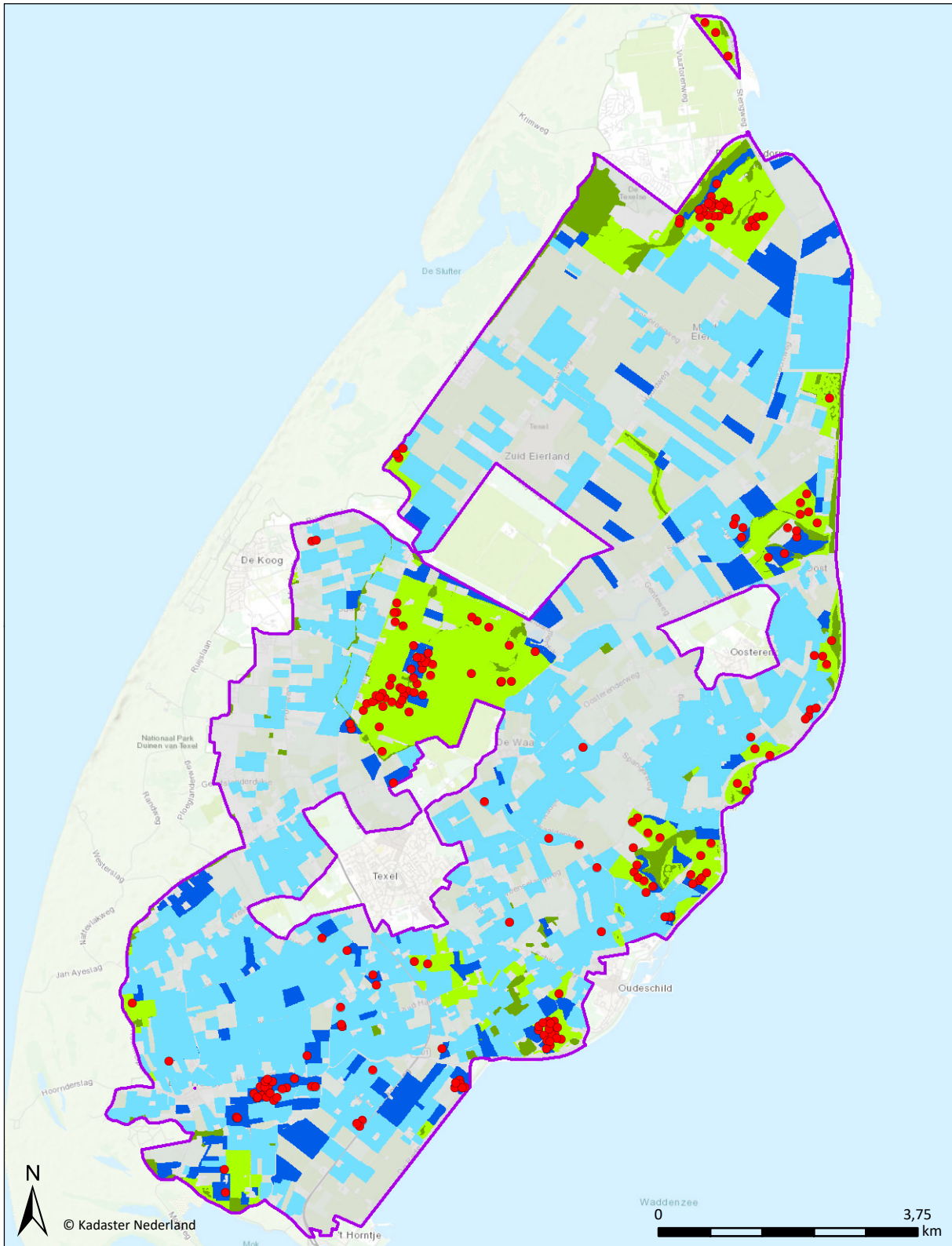
478 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Texel

Verspreidingskaart 2020

• Grutto

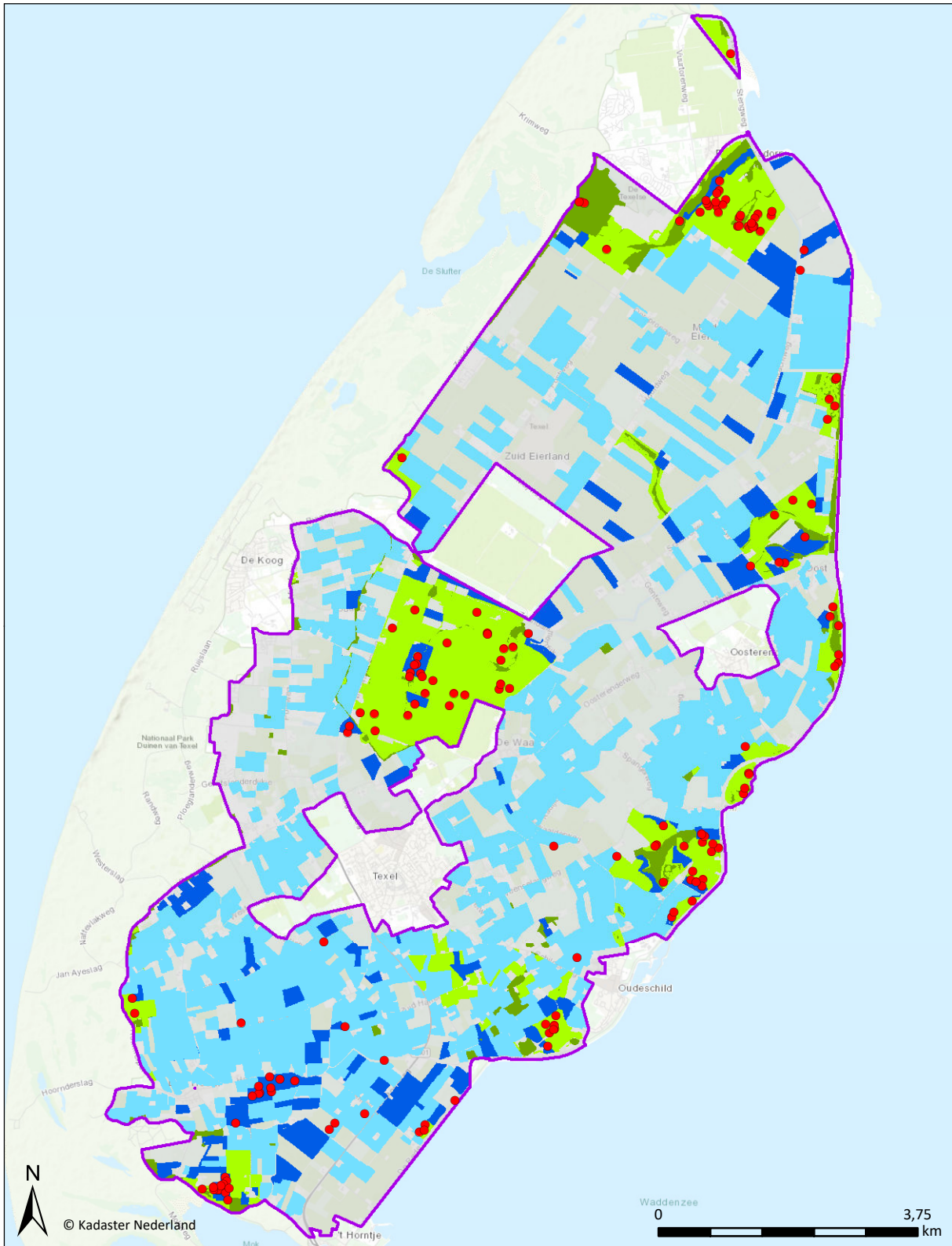
215 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Texel

Verspreidingskaart 2020

• Tureluur

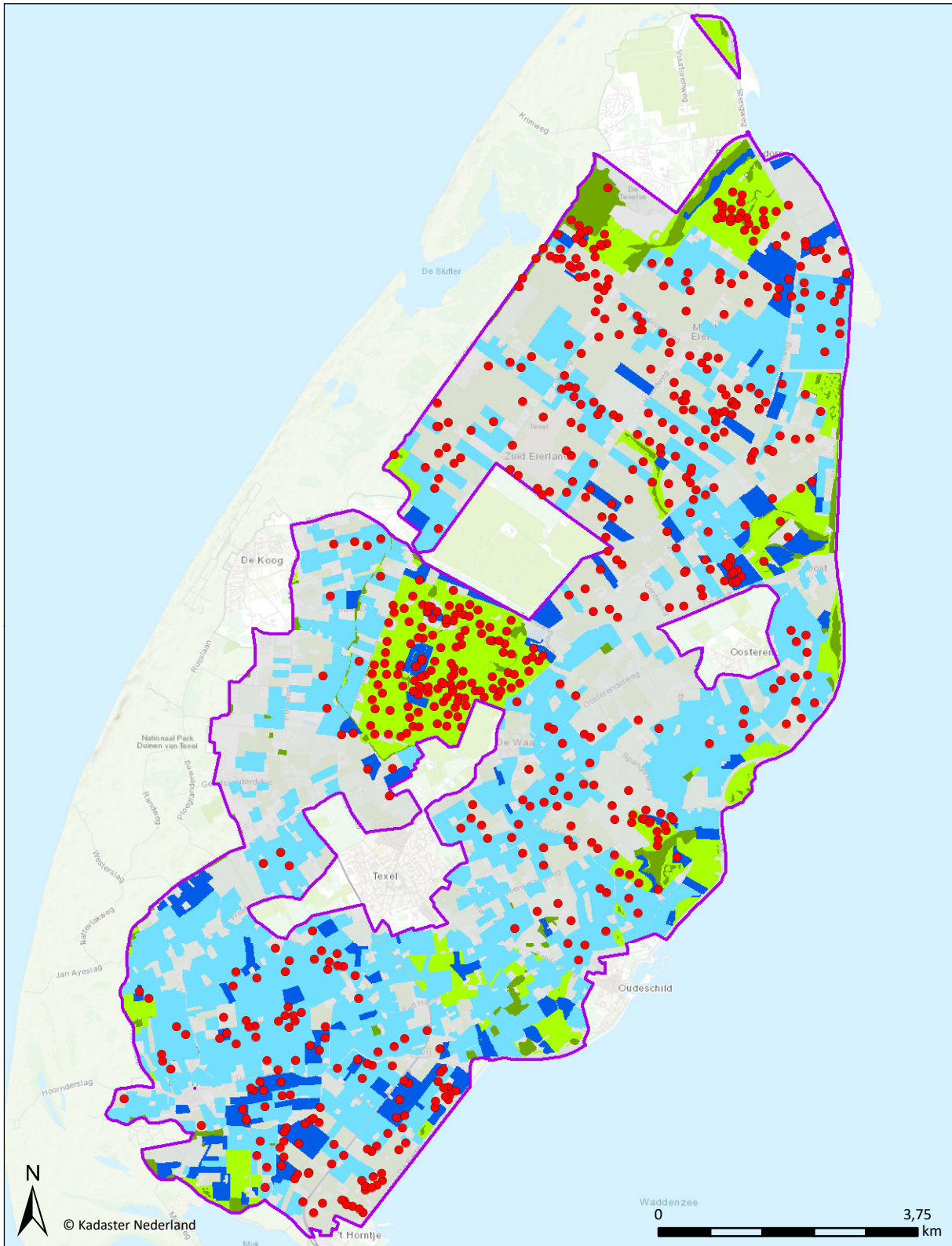
155 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

Waddenzee
0 3,75 km

Texel

Verspreidingskaart 2020

• **Veldleeuwerik**

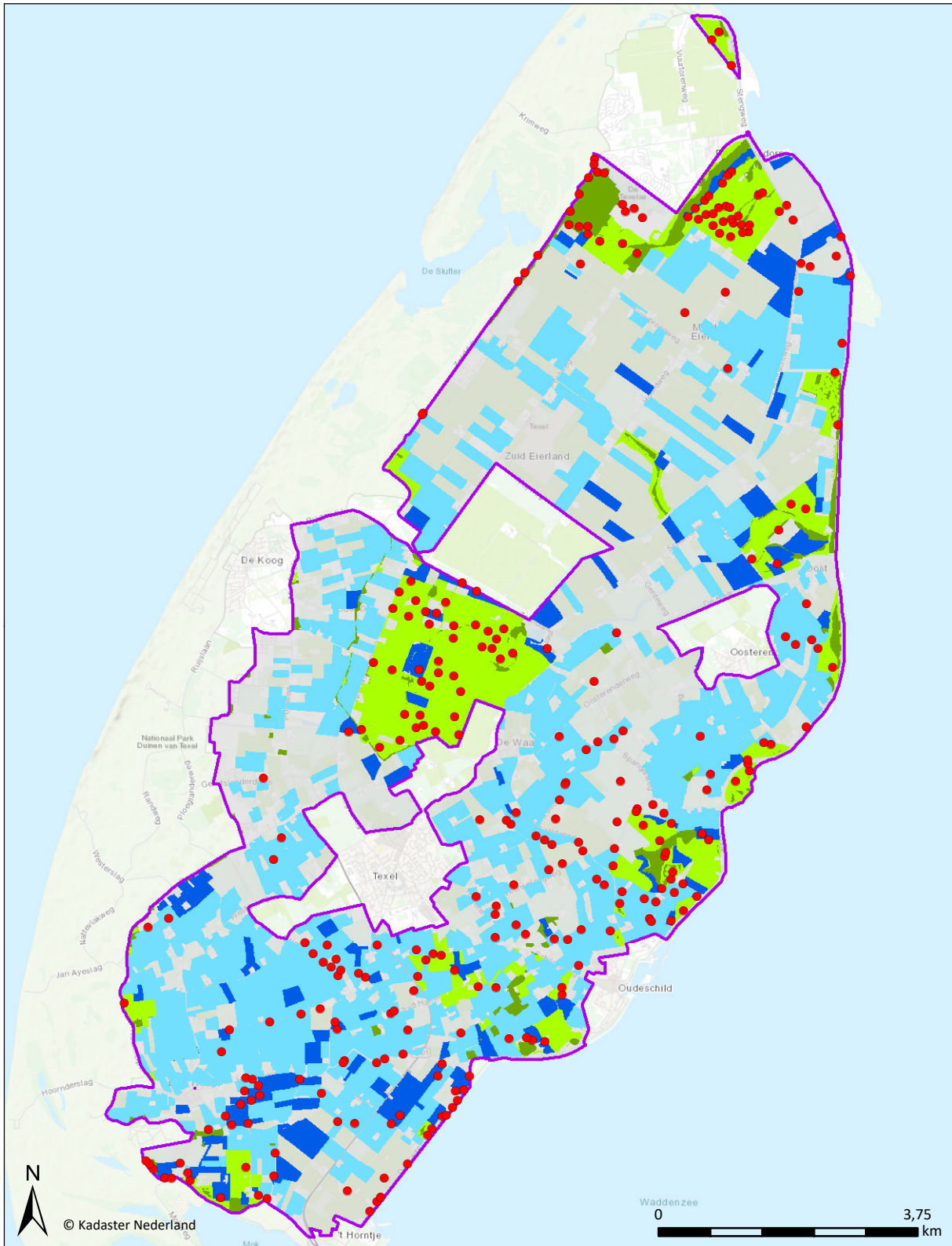
643 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Texel

Verspreidingskaart 2020

• **Graspieper**

293 territoria

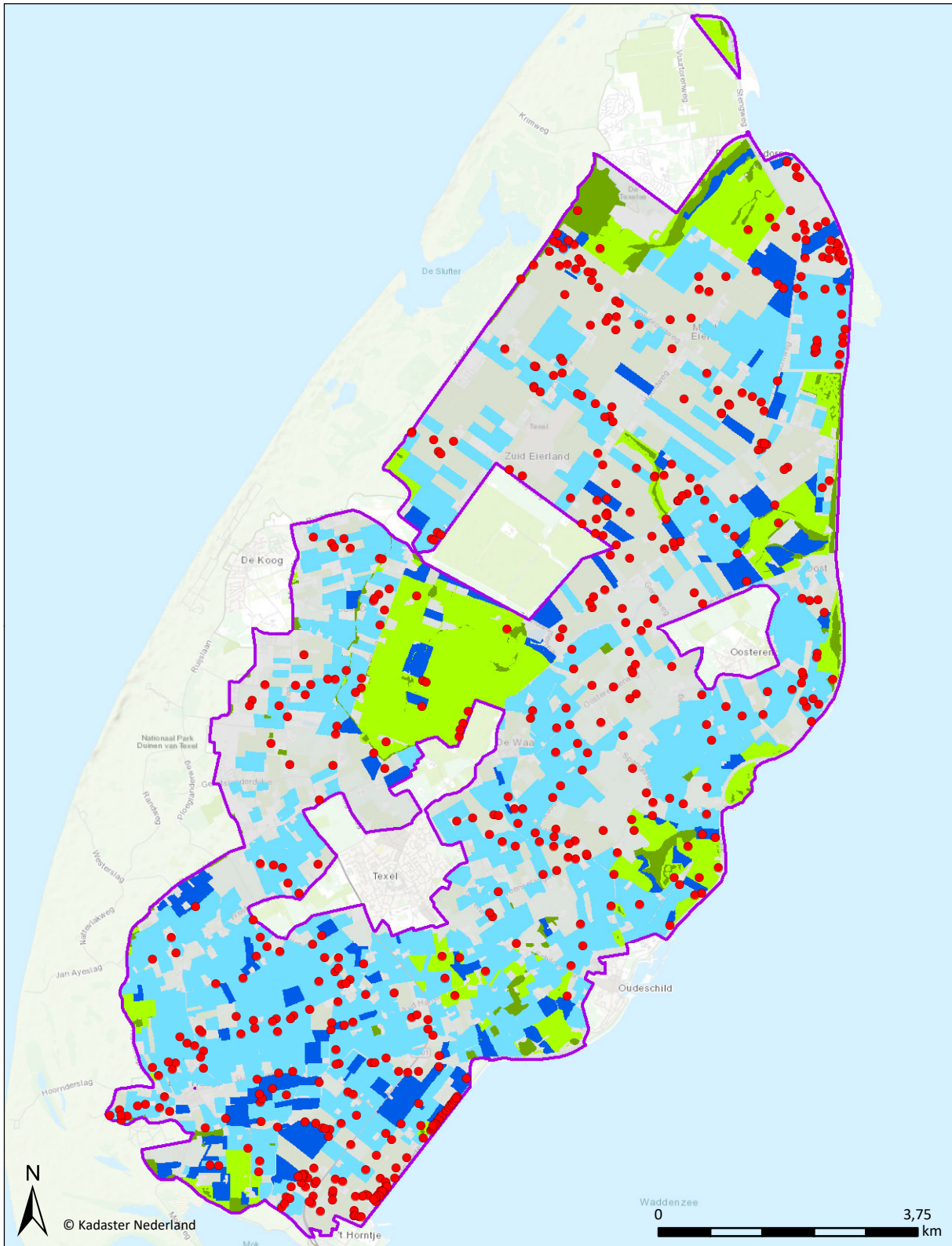
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Texel

Verspreidingskaart 2020

• Gele kwikstaart

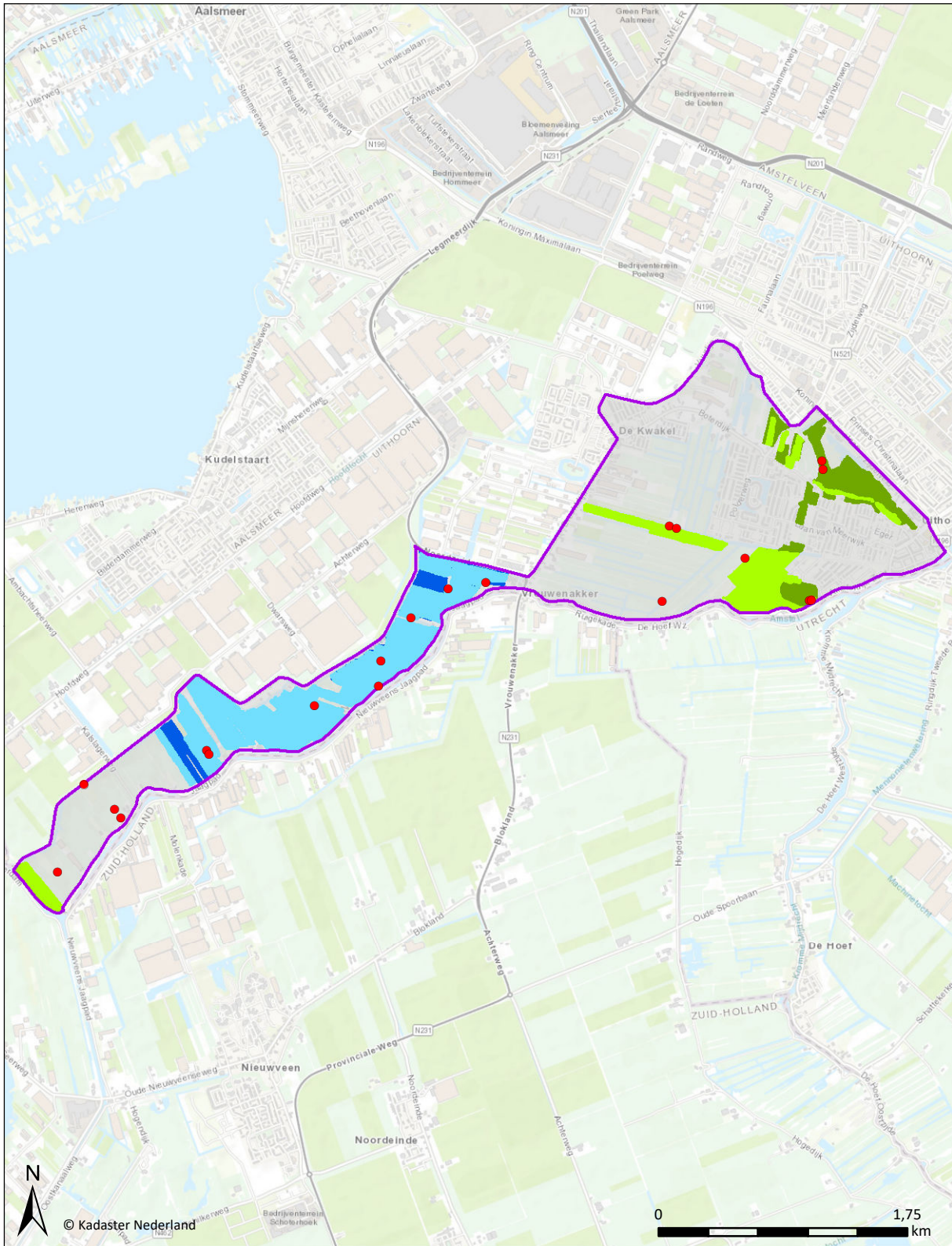
532 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Uithoorn

Verspreidingskaart 2018

• **Krakeend**

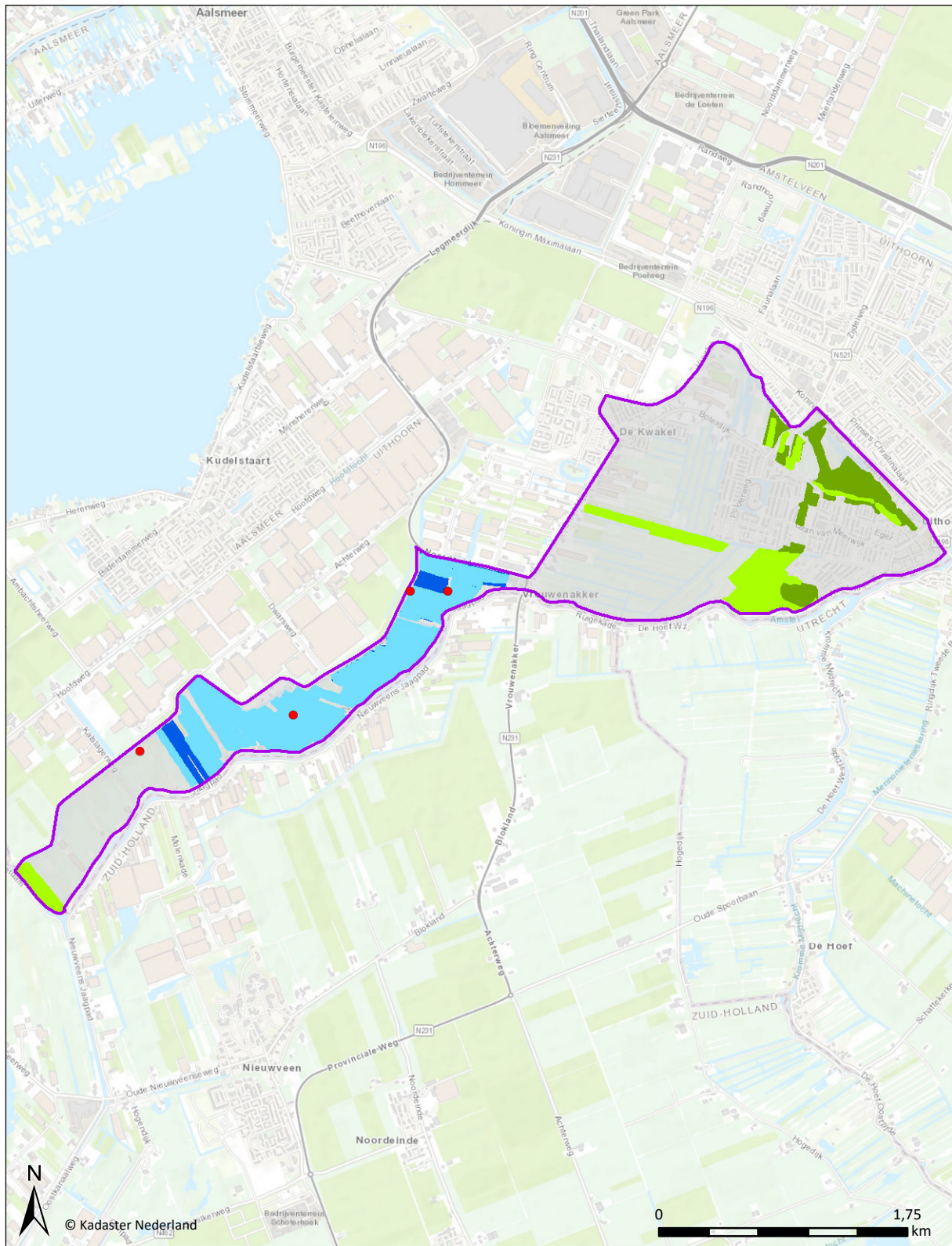
20 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Uithoorn

Verspreidingskaart 2018

• Slobeend

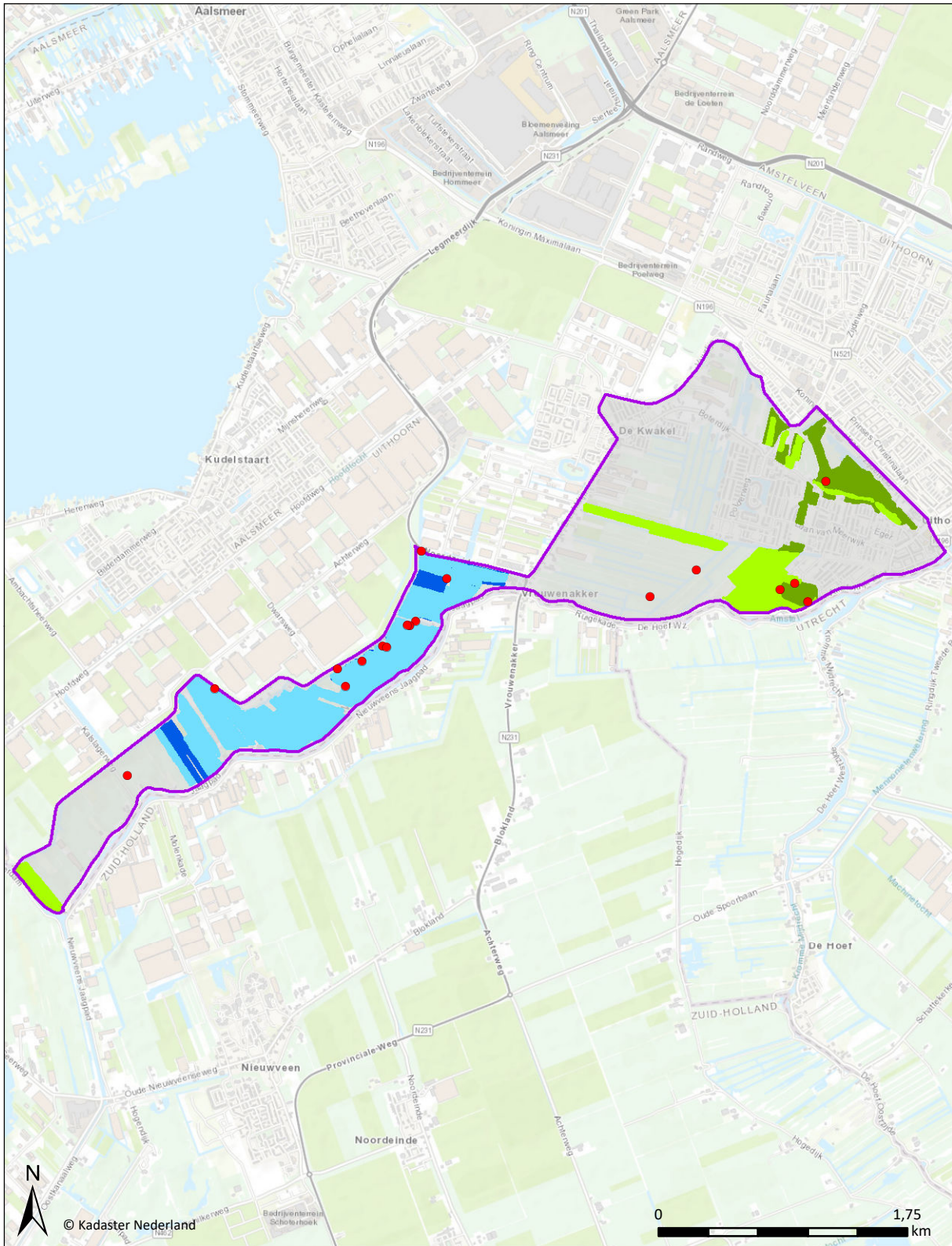
4 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Uithoorn

Verspreidingskaart 2018

• **Kuifeend**

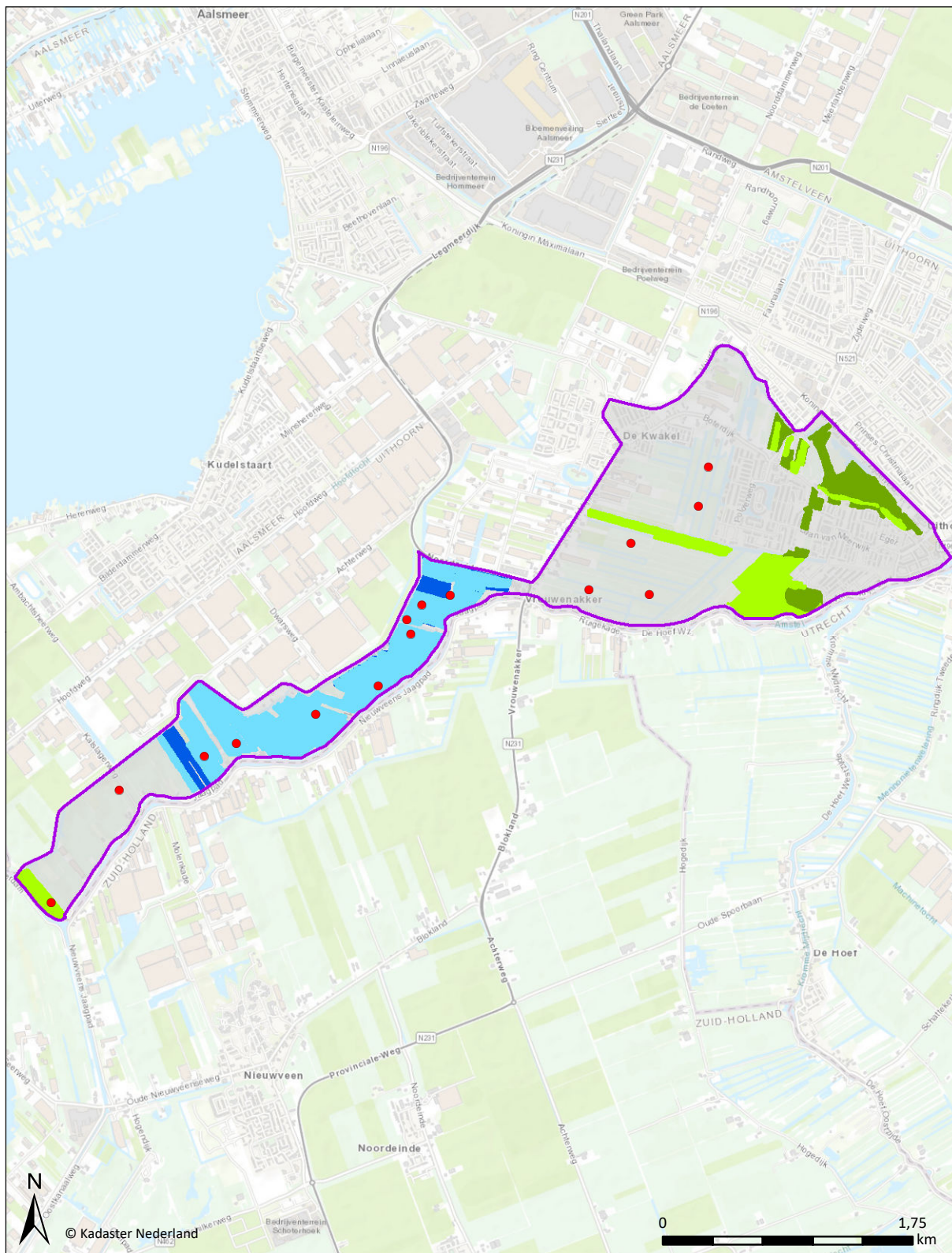
18 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Uithoorn

Verspreidingskaart 2018

• Scholekster

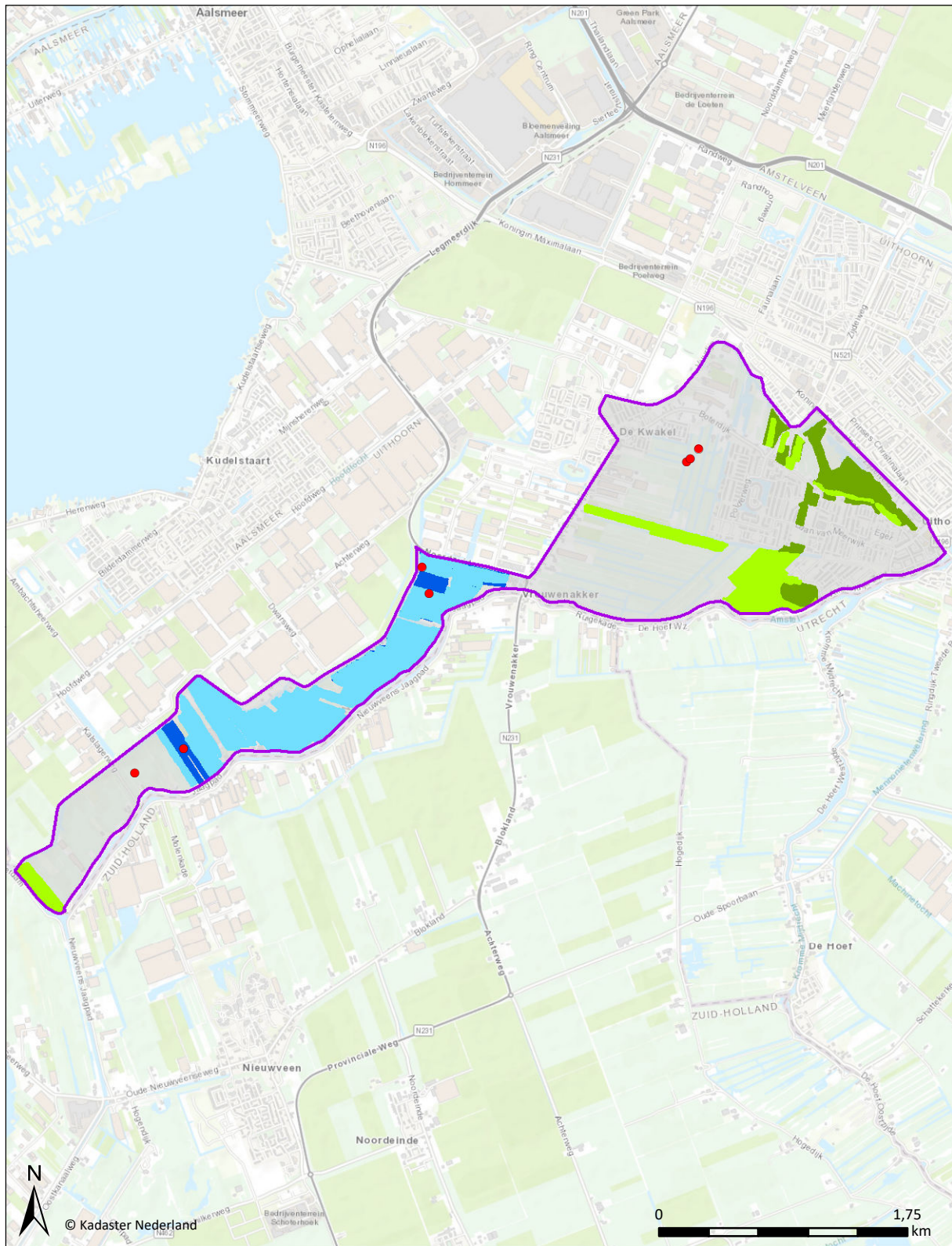
15 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Uithoorn

Verspreidingskaart 2018

• Kievit

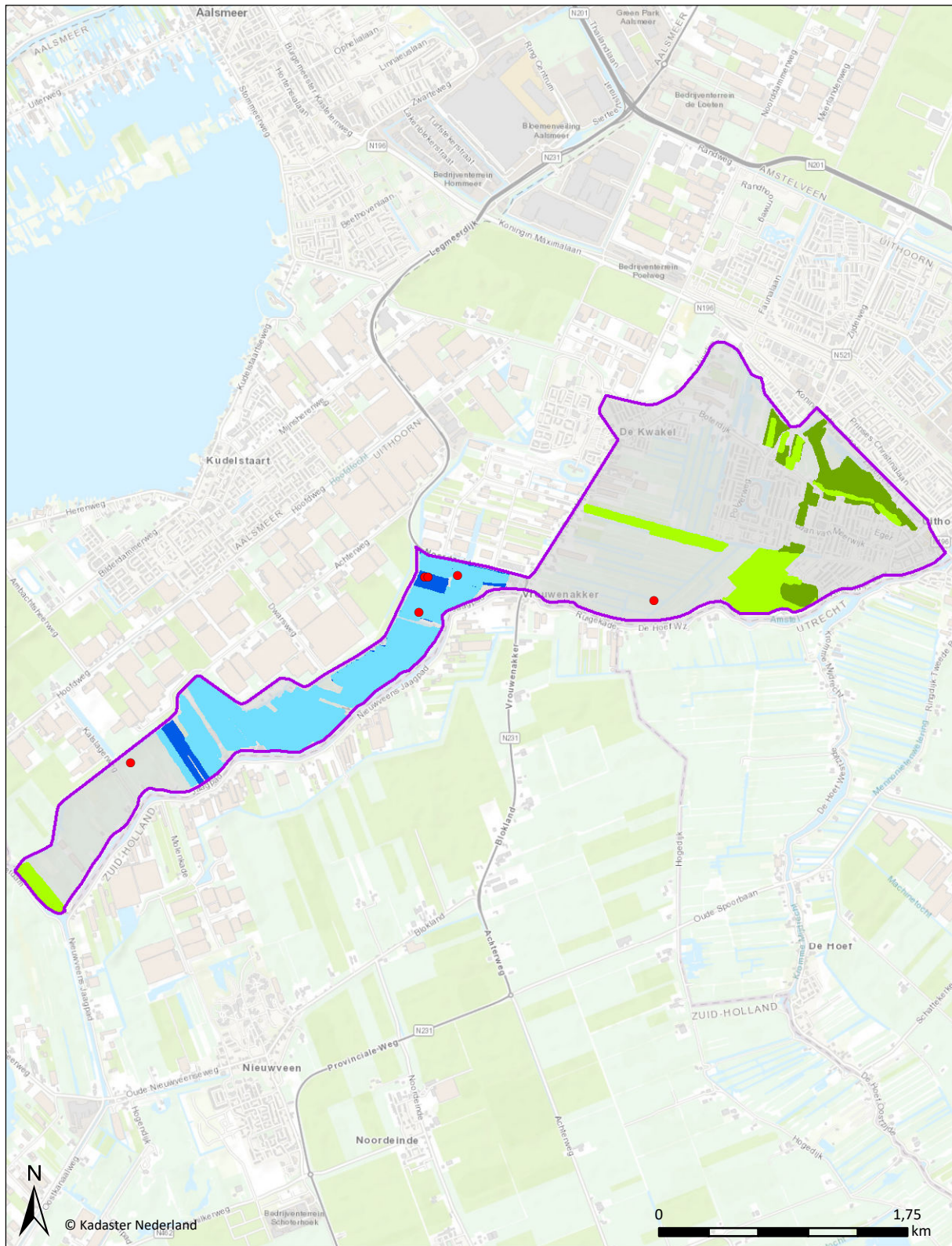
7 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

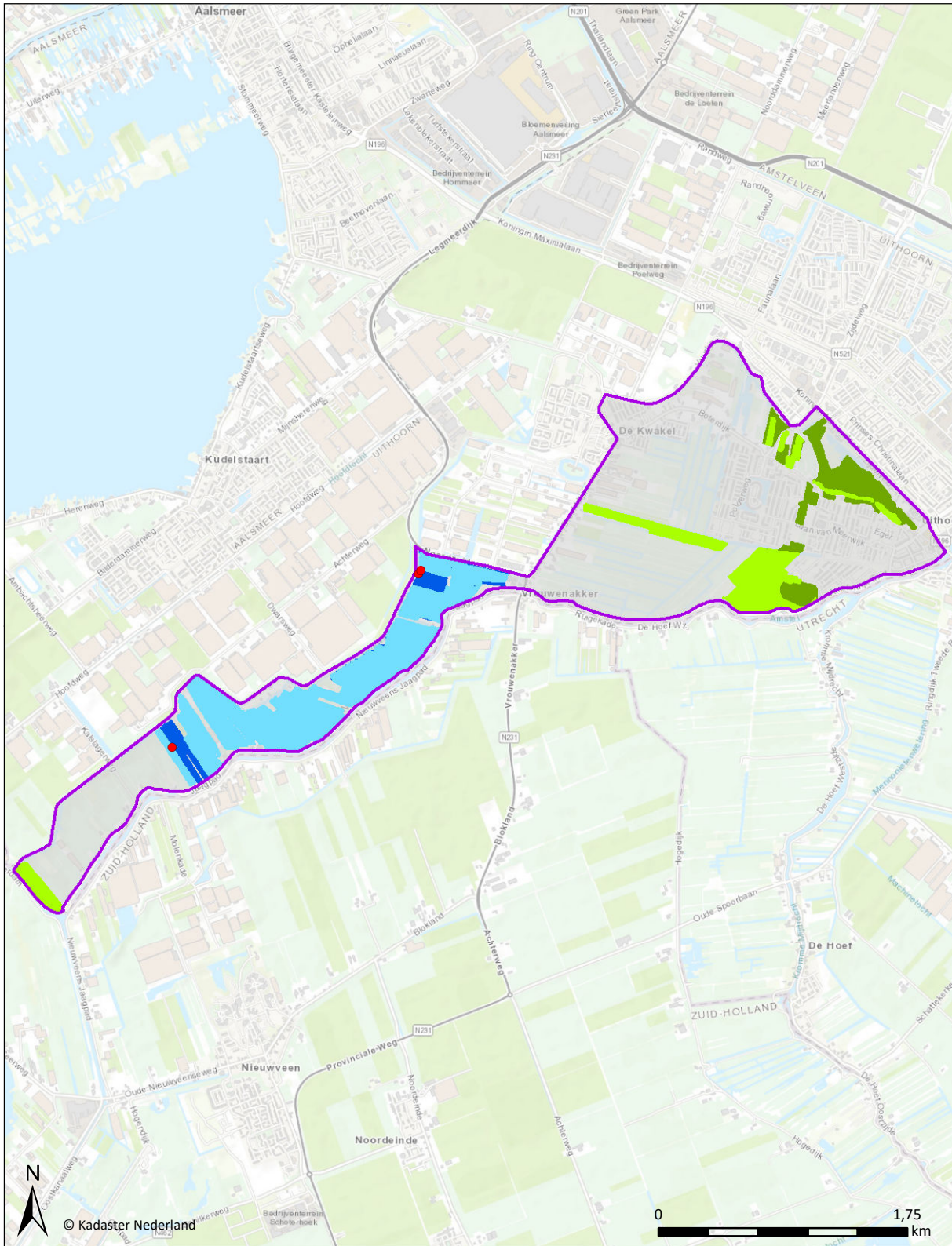

Uithoorn
 Verspreidingskaart 2018
 • **Grutto**
 6 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Uithoorn

Verspreidingskaart 2018

• **Tureluur**

3 territoria

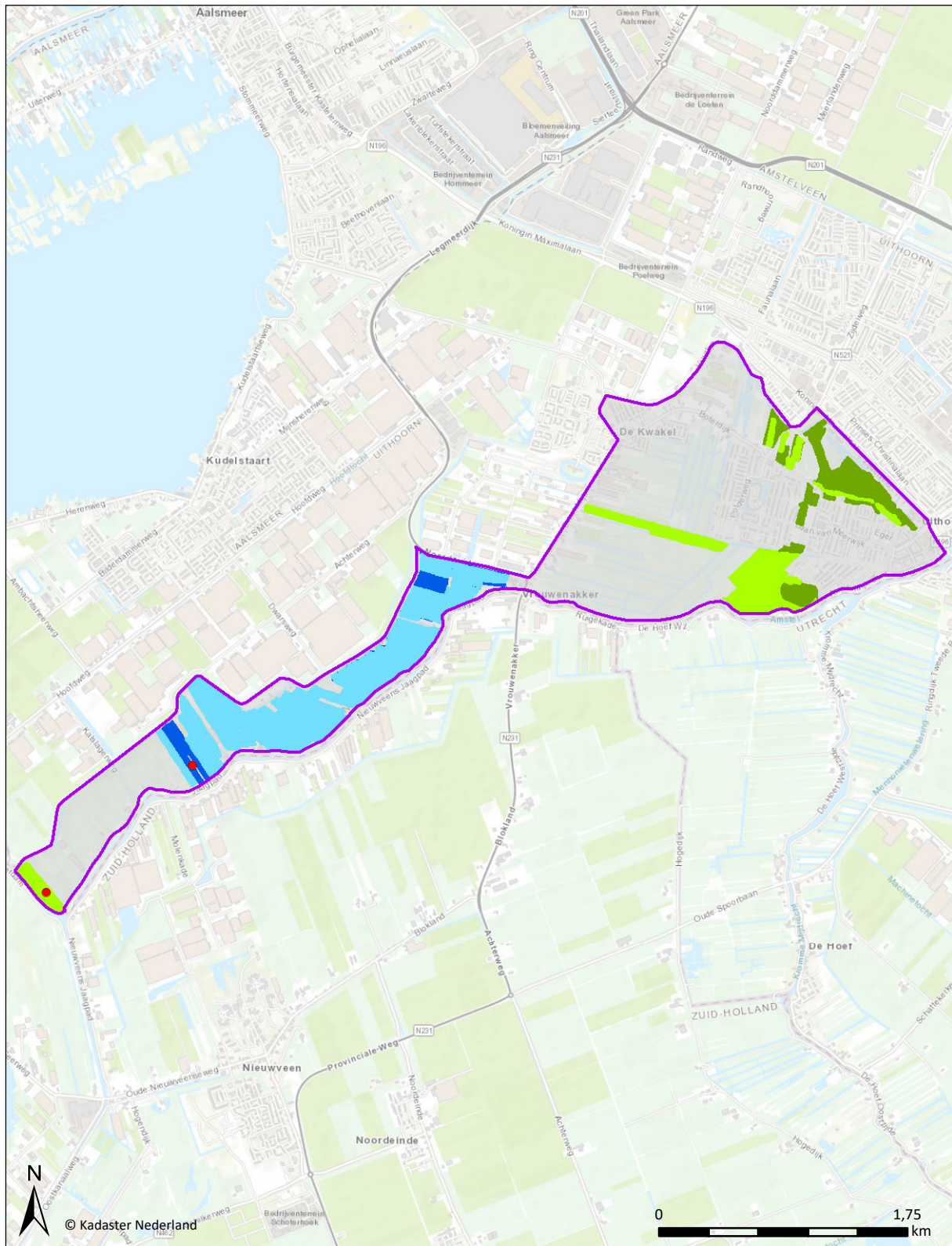
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Uithoorn

Verspreidingskaart 2018

• **Graspieper**

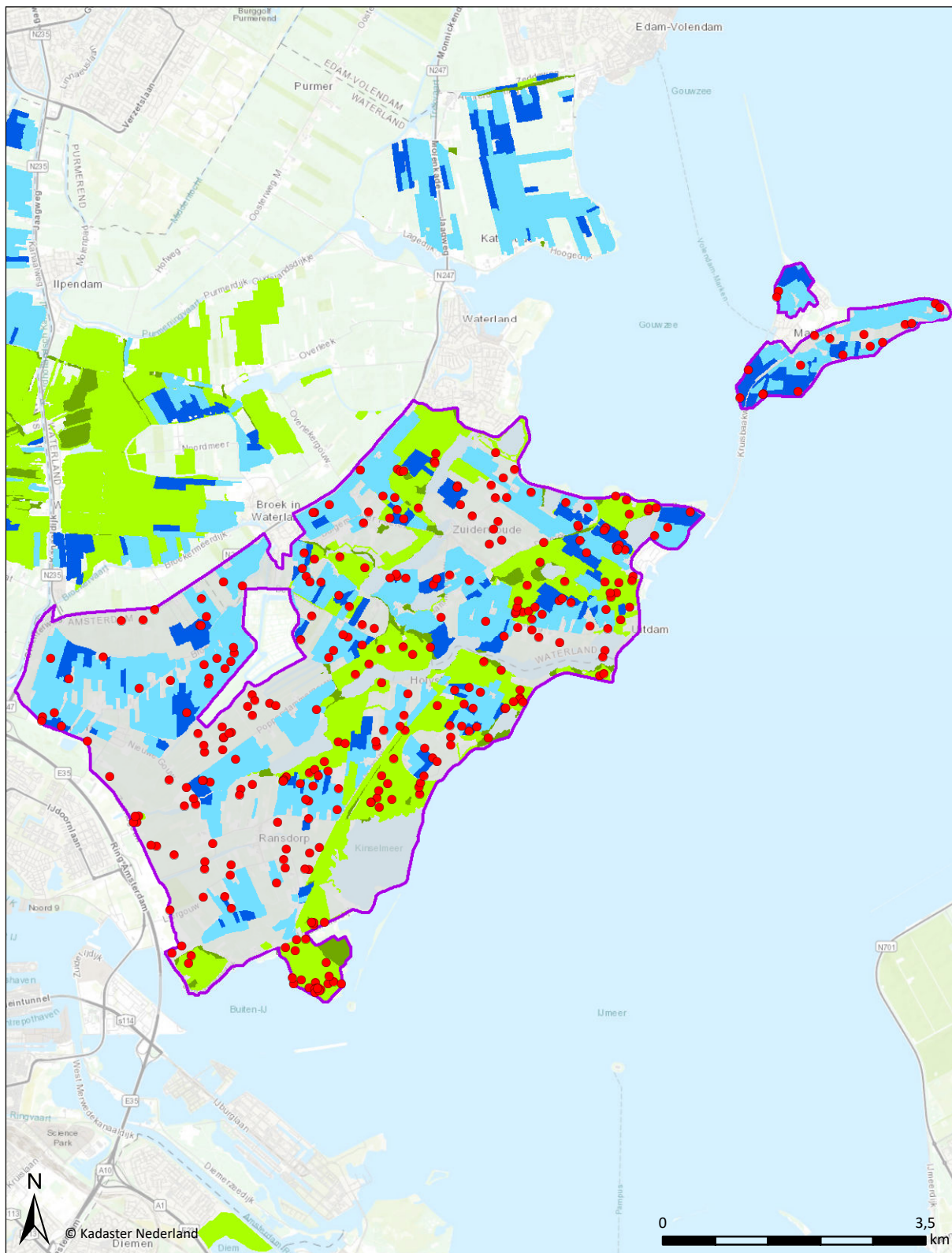
2 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Waterland en Marken
 Verspreidingskaart 2018

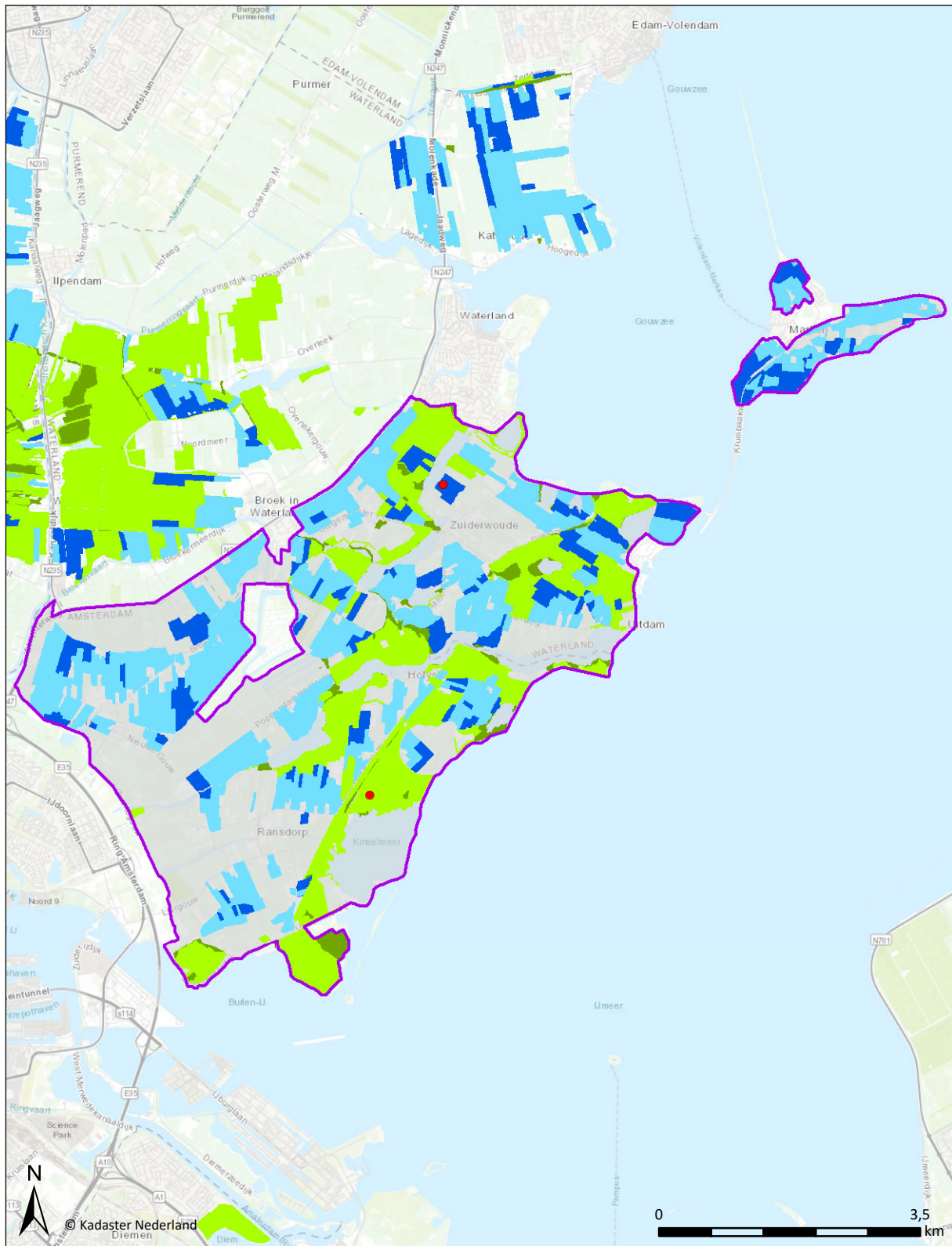
• **Krakeend**
 322 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Waterland en Marken
 Verspreidingskaart 2018

• **Wintertaling**

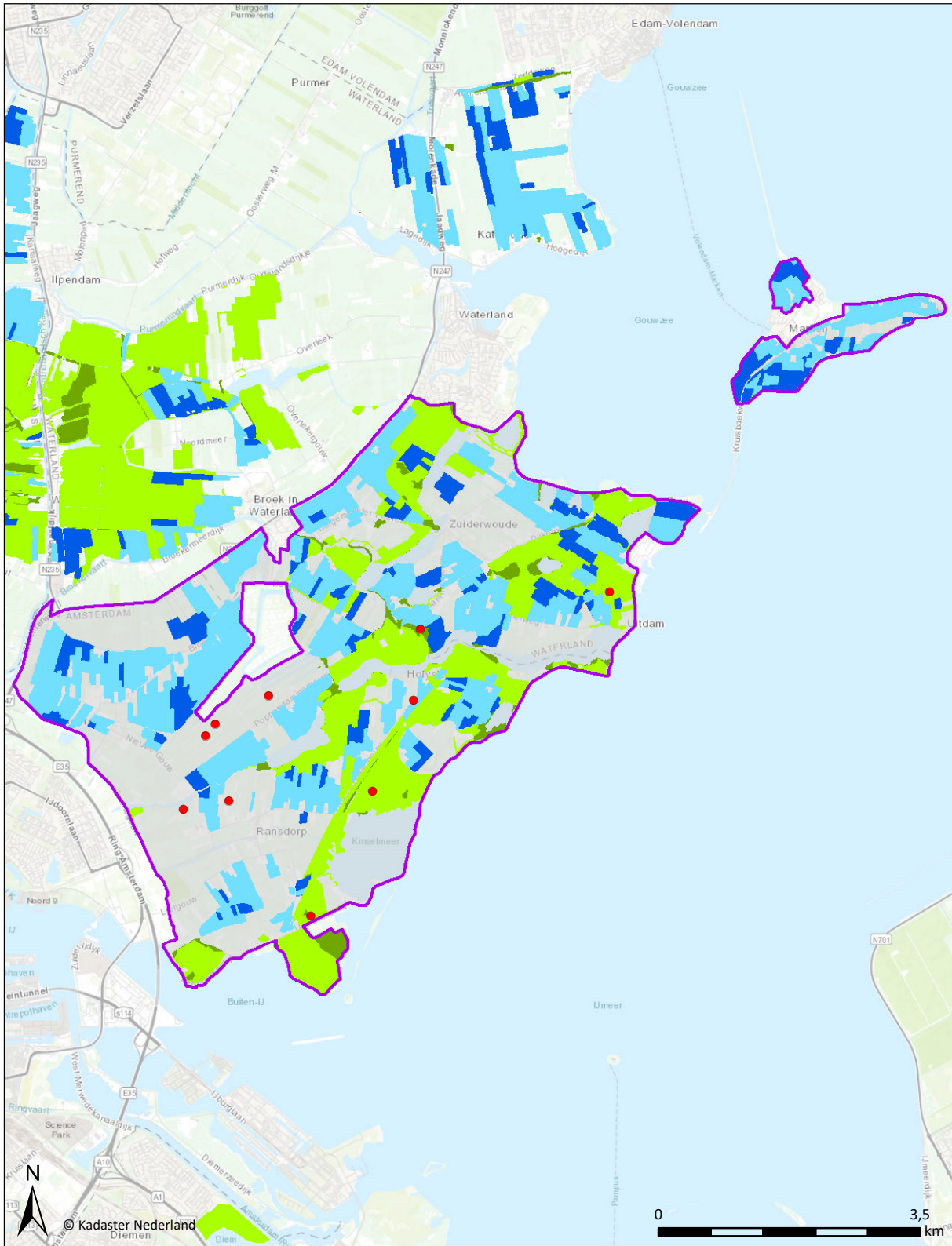
2 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Waterland en Marken
 Verspreidingskaart 2018

• **Zomertaling**

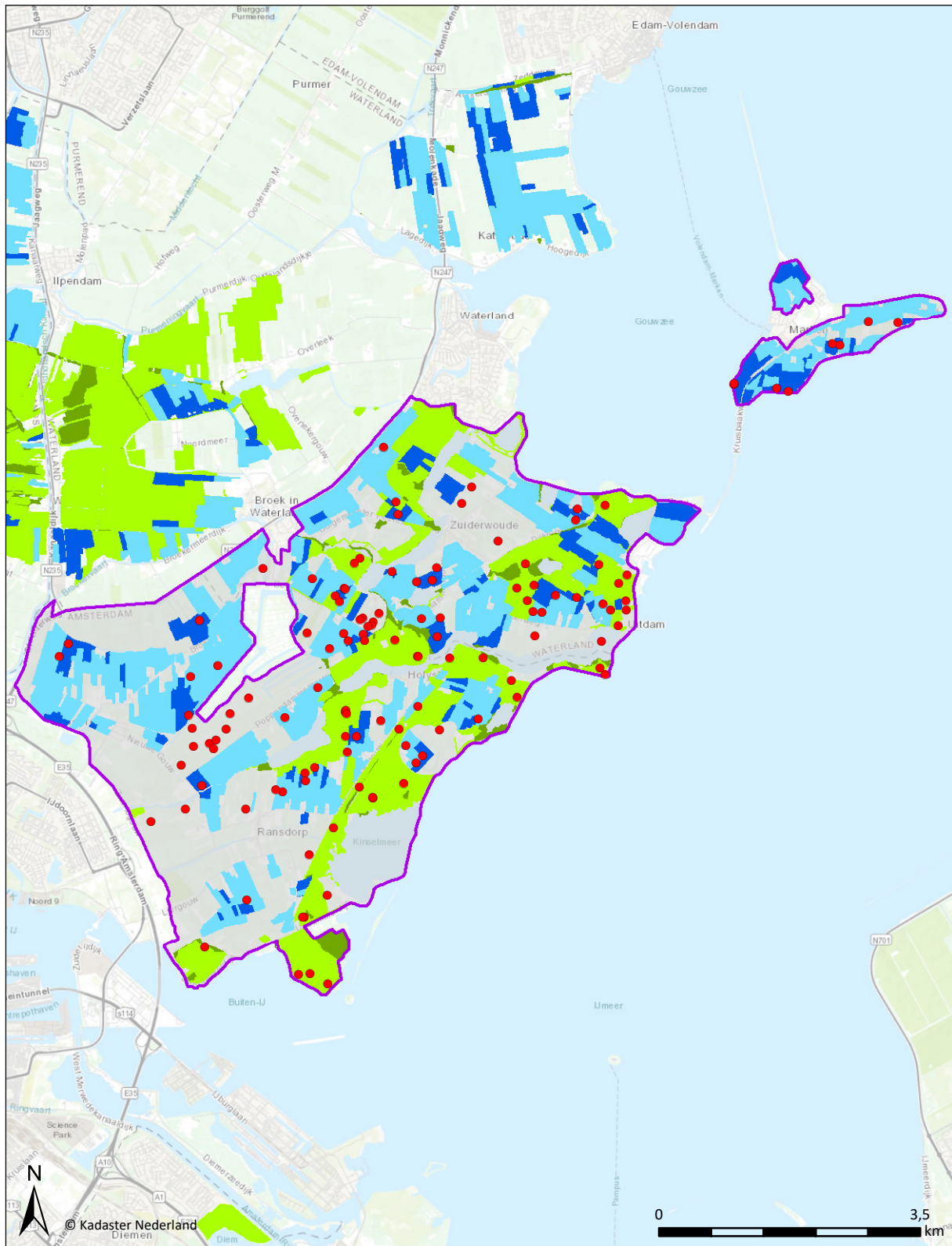
10 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Waterland en Marken
 Verspreidingskaart 2018

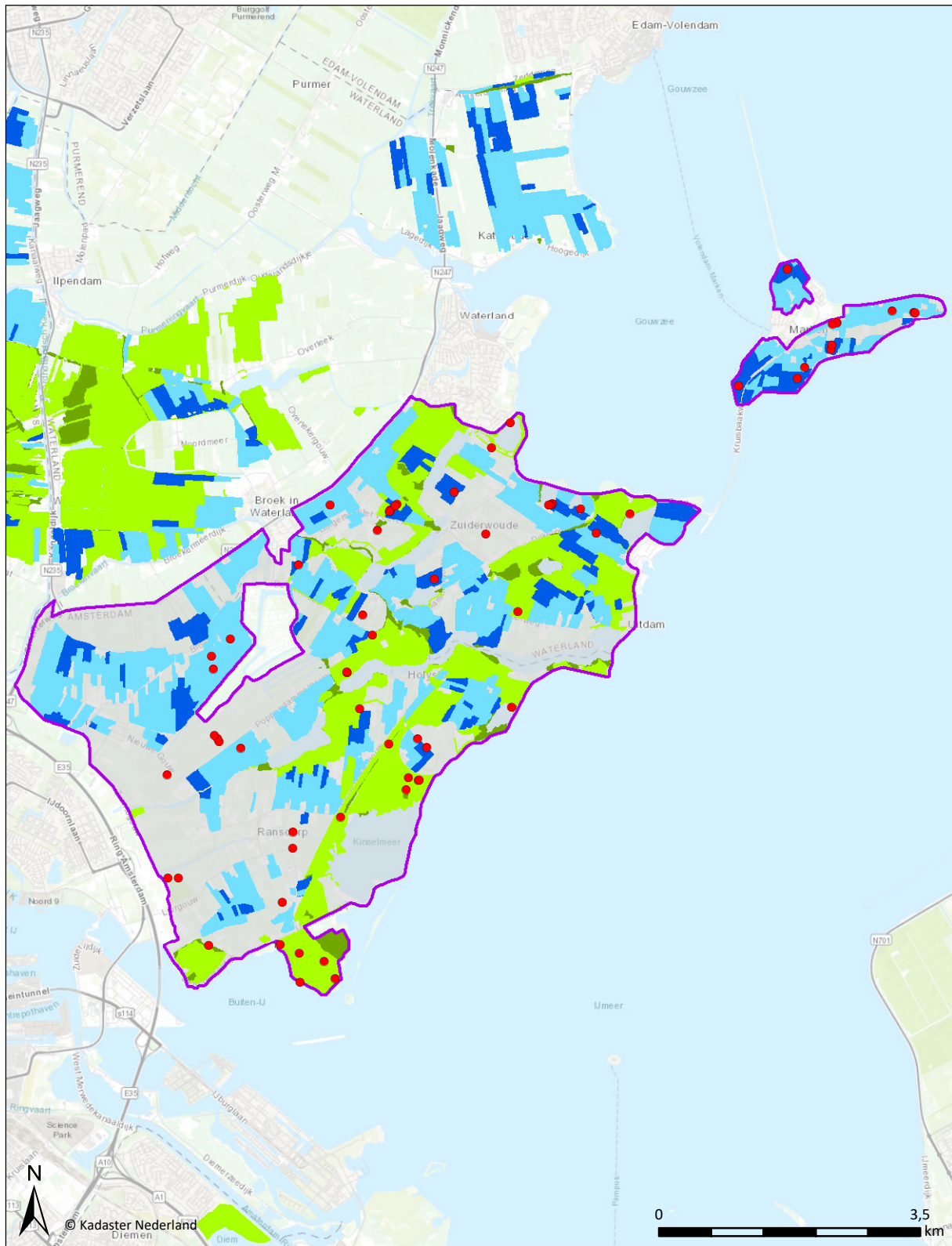
• **Slobeend**
 125 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Waterland en Marken
 Verspreidingskaart 2018

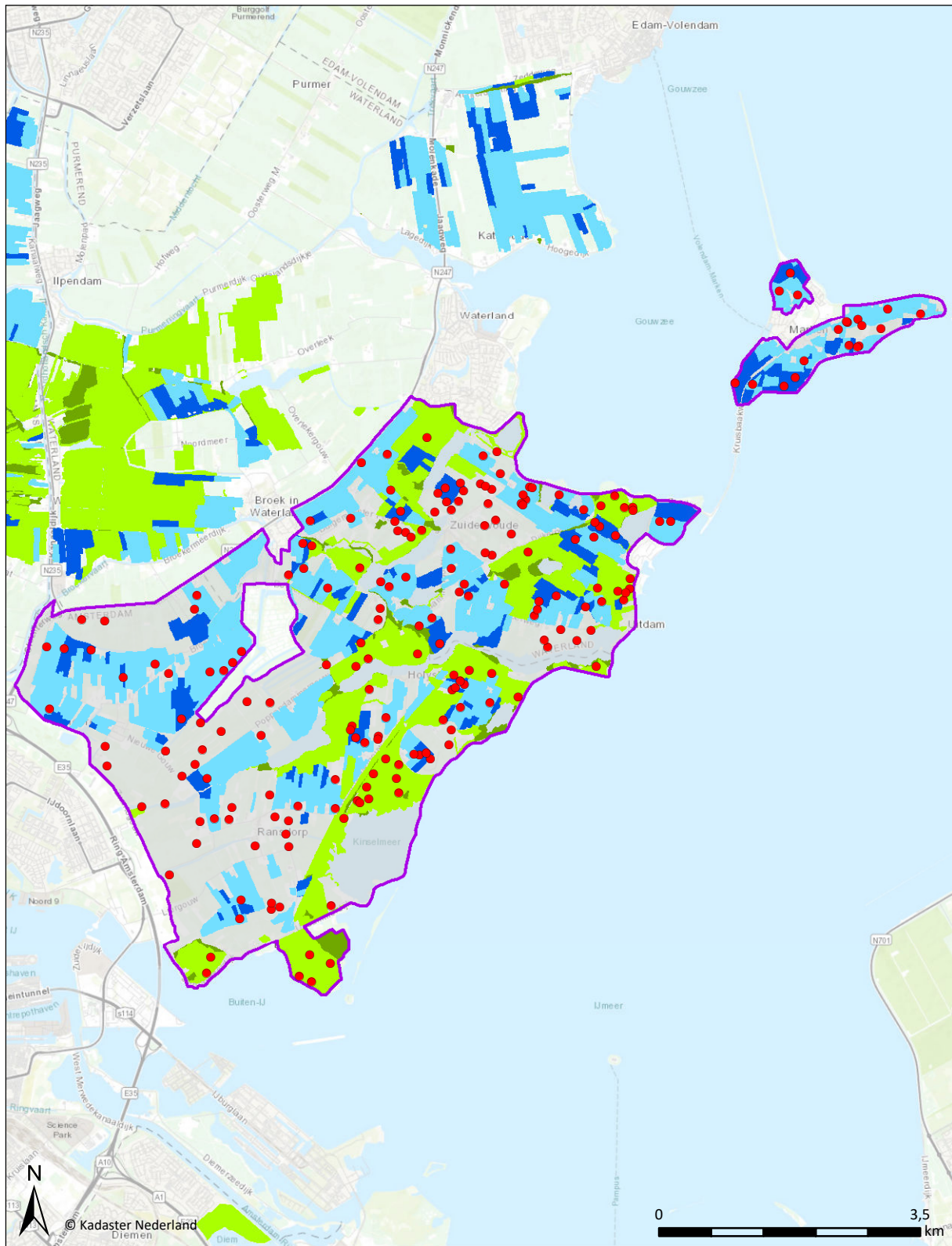
• **Kuifeend**
 66 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Waterland en Marken
 Verspreidingskaart 2018

• **Scholekster**

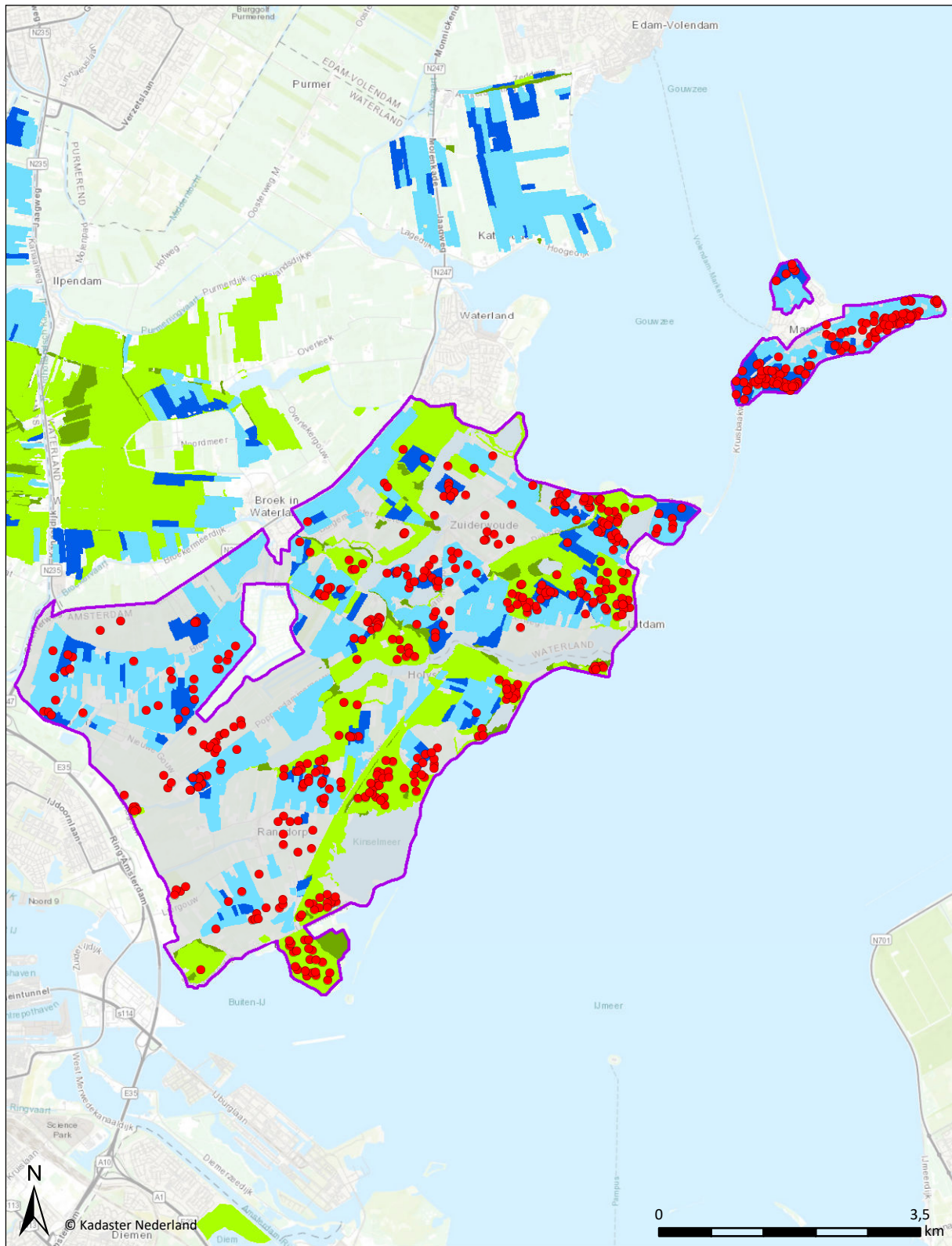
207 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Waterland en Marken
 Verspreidingskaart 2018

• **Kievit**
 544 territoria

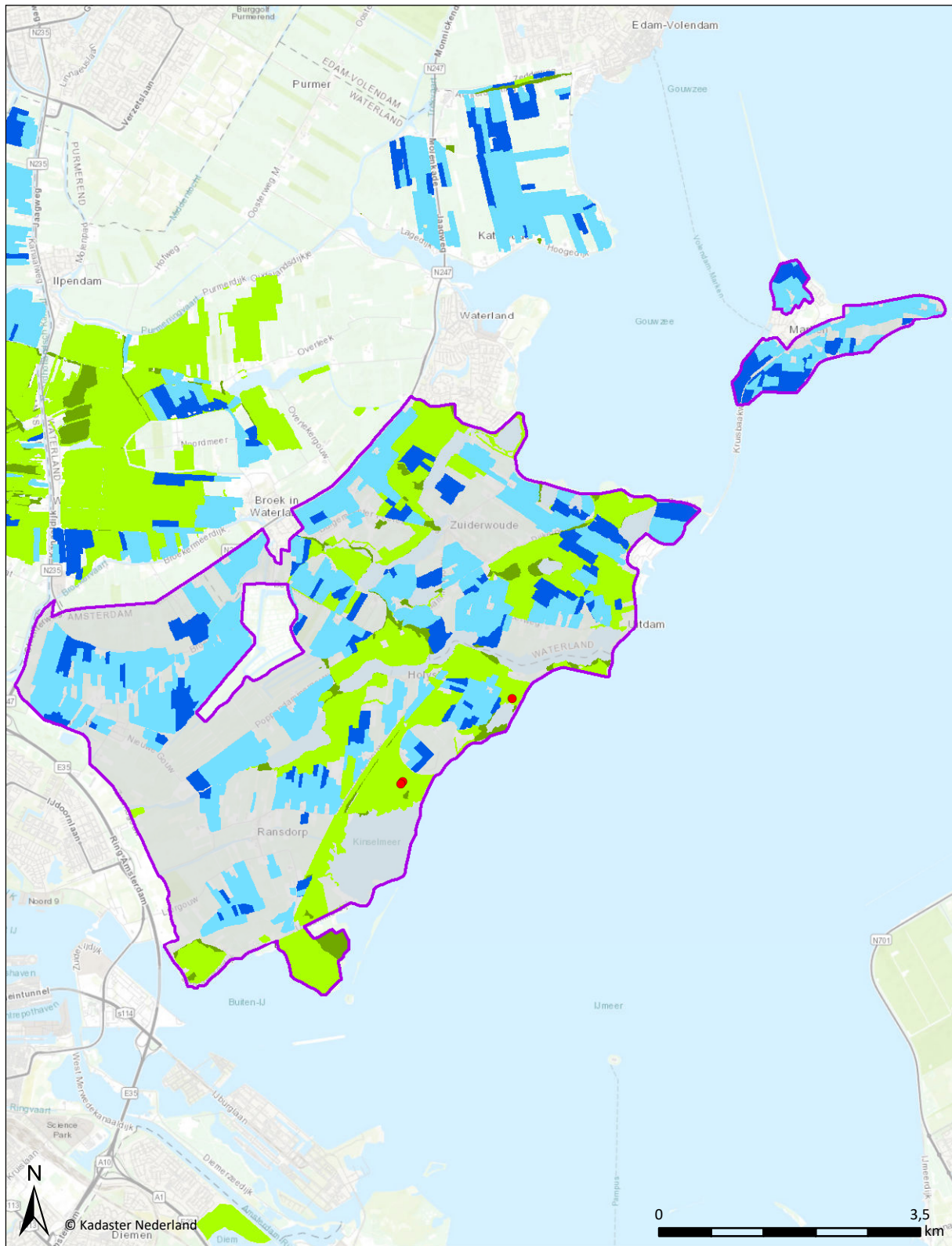
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Waterland en Marken
 Verspreidingskaart 2018

• **Watersnip**

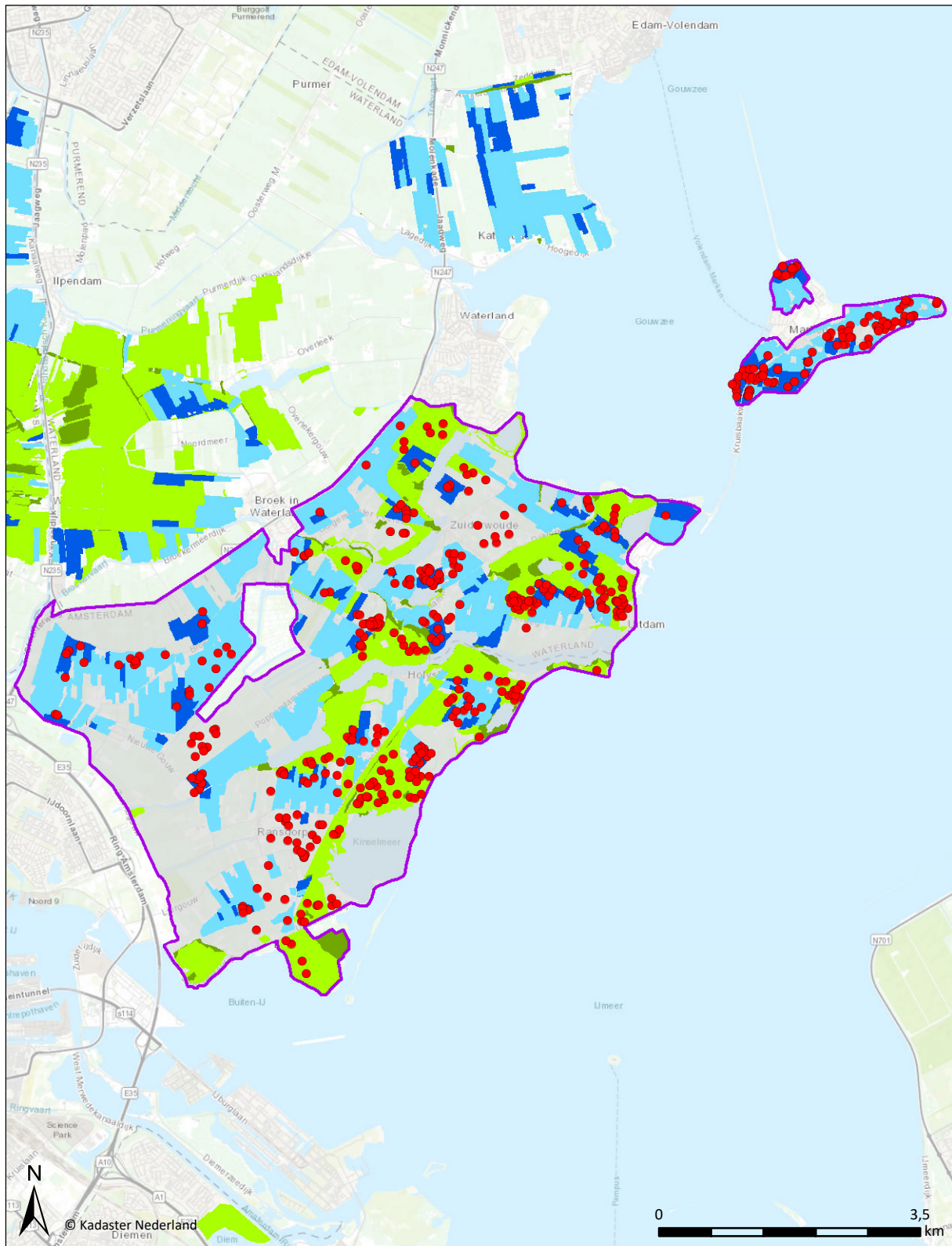
3 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Waterland en Marken
 Verspreidingskaart 2018

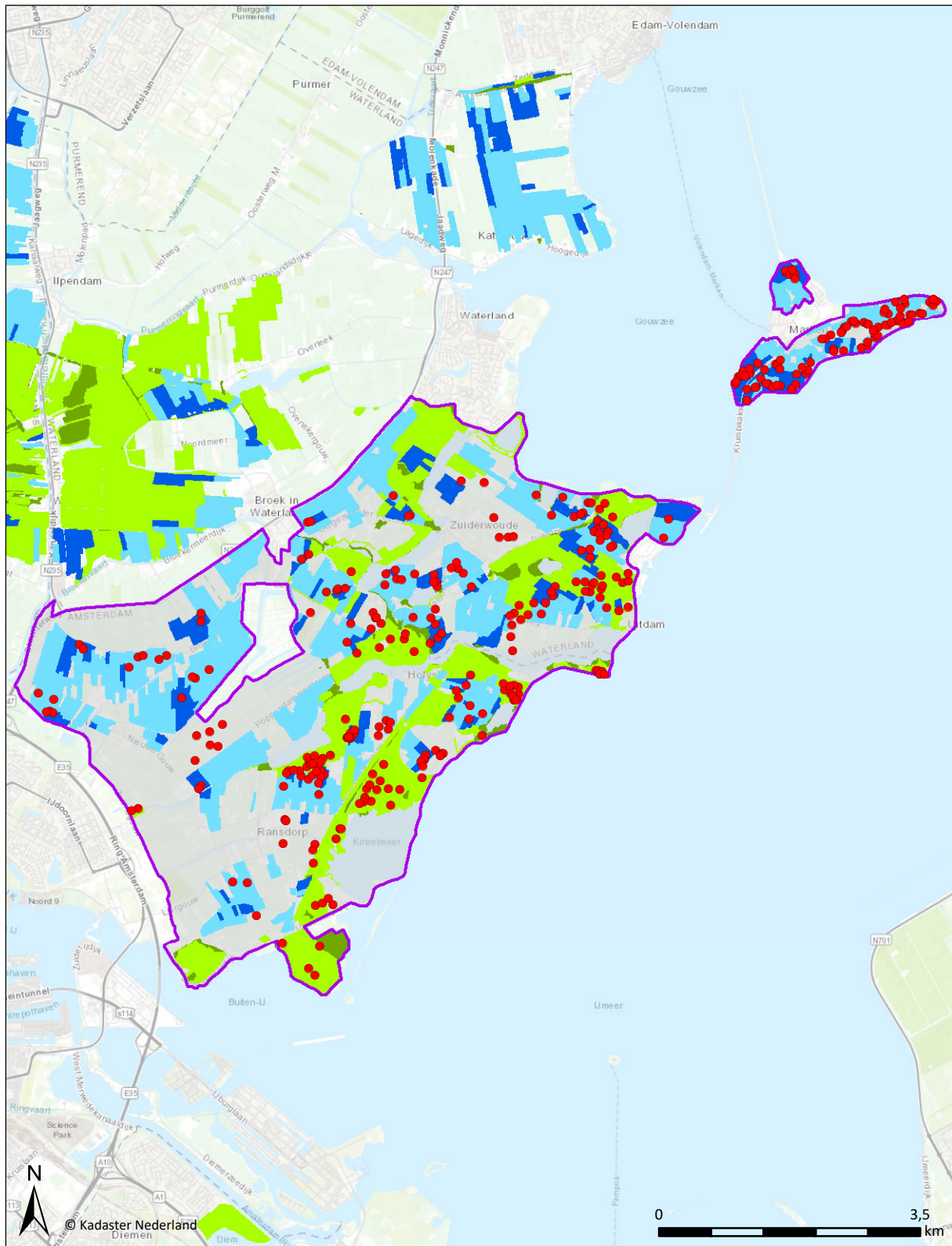
• **Grutto**
 491 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Waterland en Marken
 Verspreidingskaart 2018

• **Tureluur**

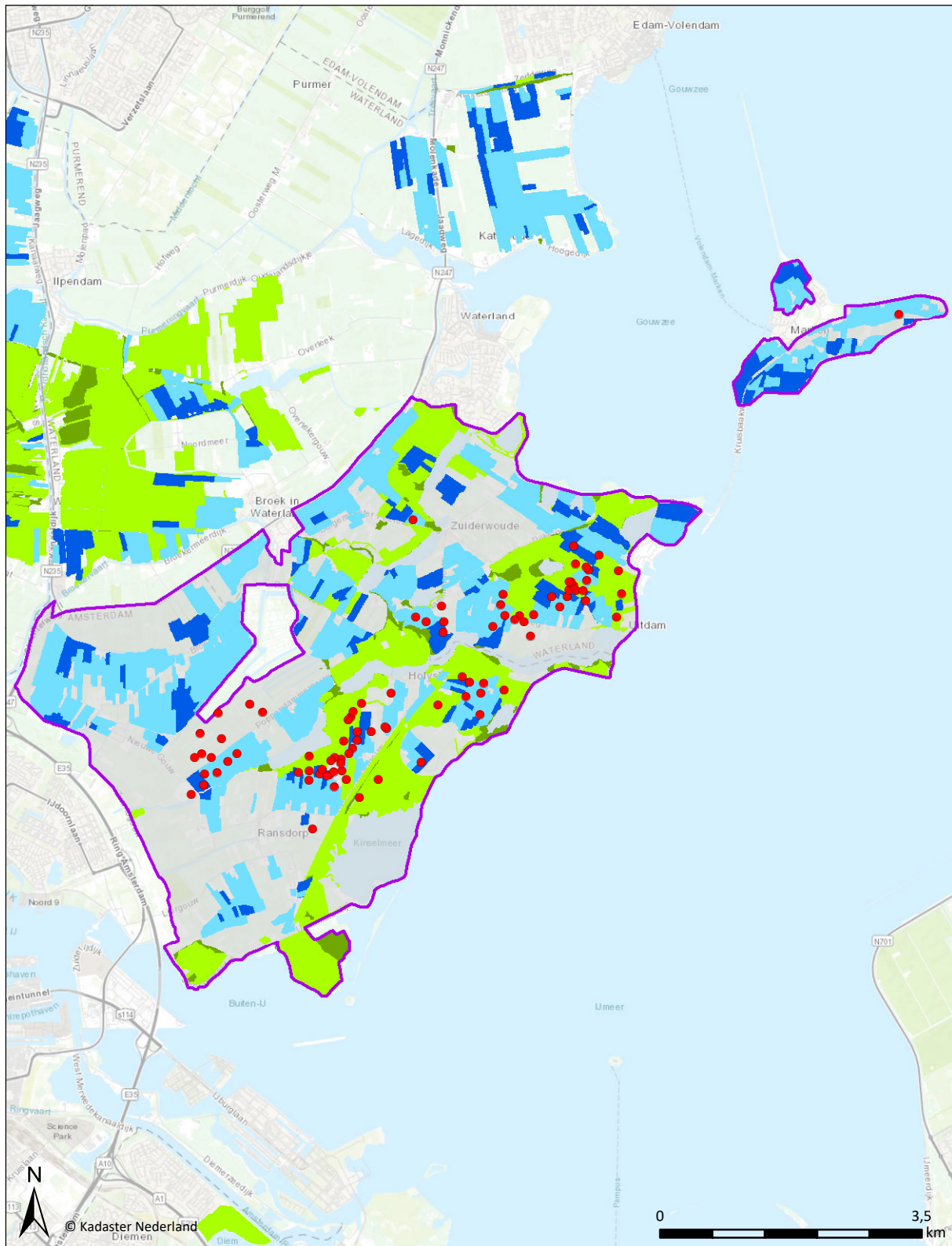
333 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Waterland en Marken
 Verspreidingskaart 2018

• **Veldleuwerik**

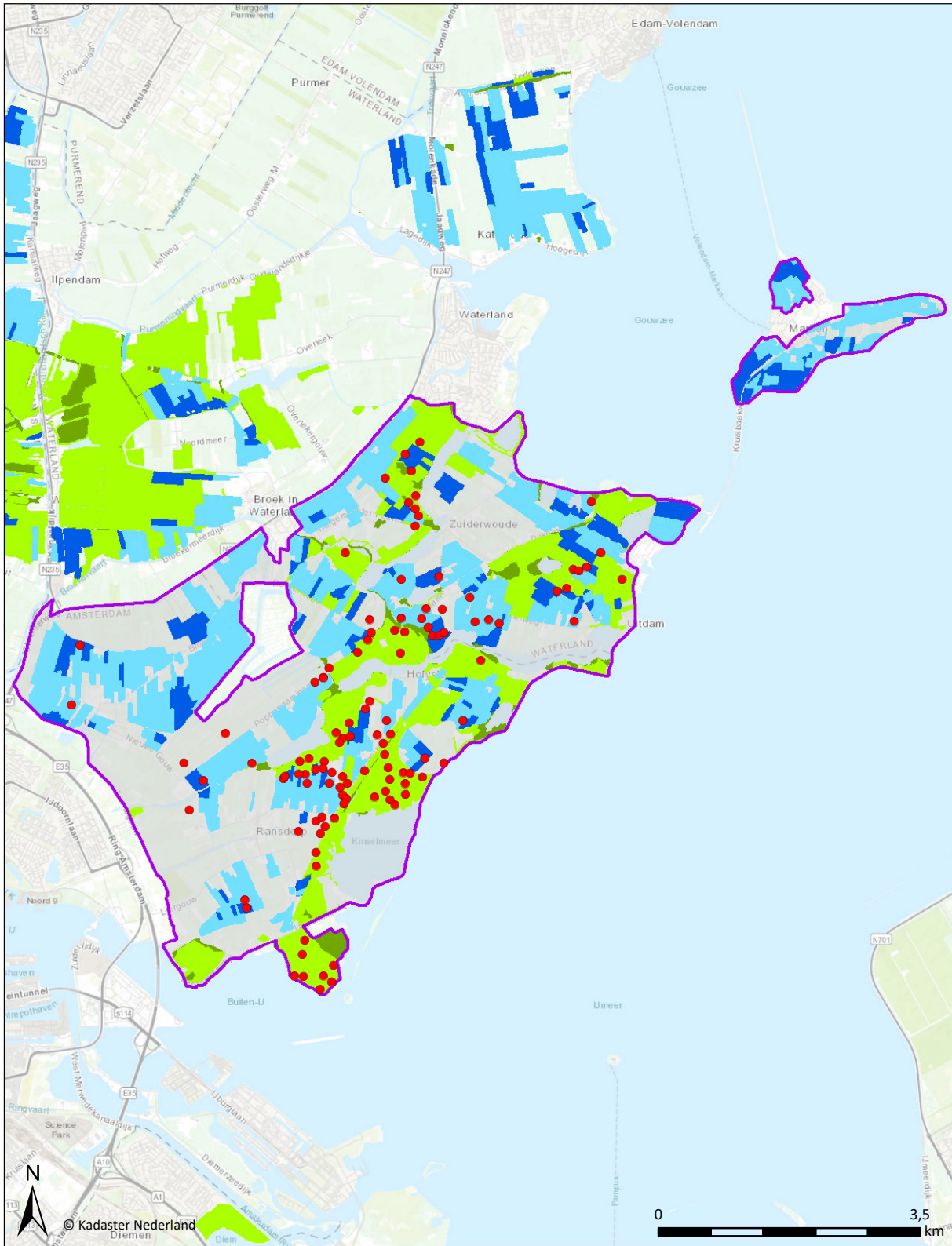
90 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Waterland en Marken
 Verspreidingskaart 2018

• **Graspieper**

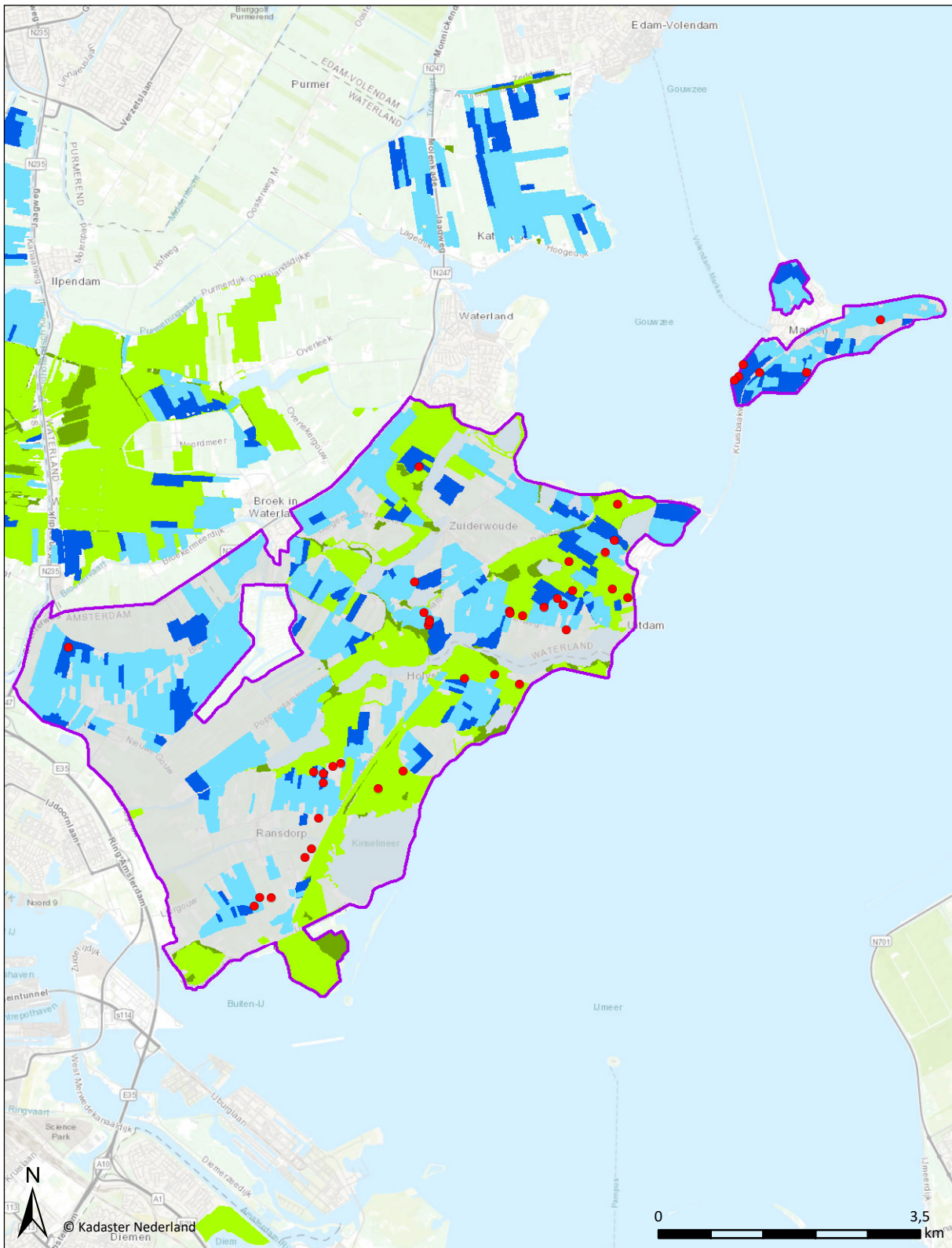
115 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

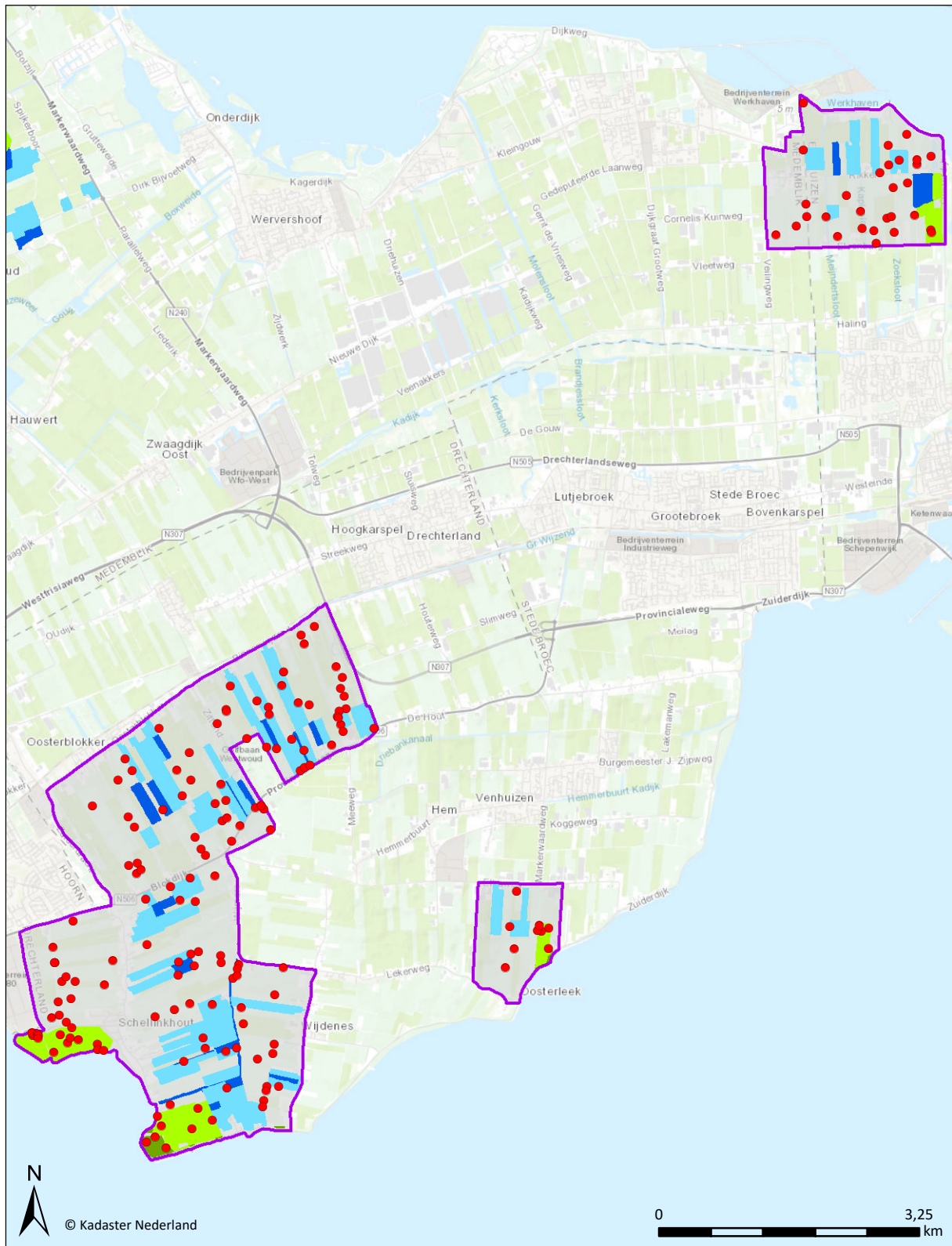
Waterland en Marken
 Verspreidingskaart 2018
 • Gele kwikstaart
 43 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

West-Friesland-Oost

Verspreidingskaart 2020

• **Krakeend**

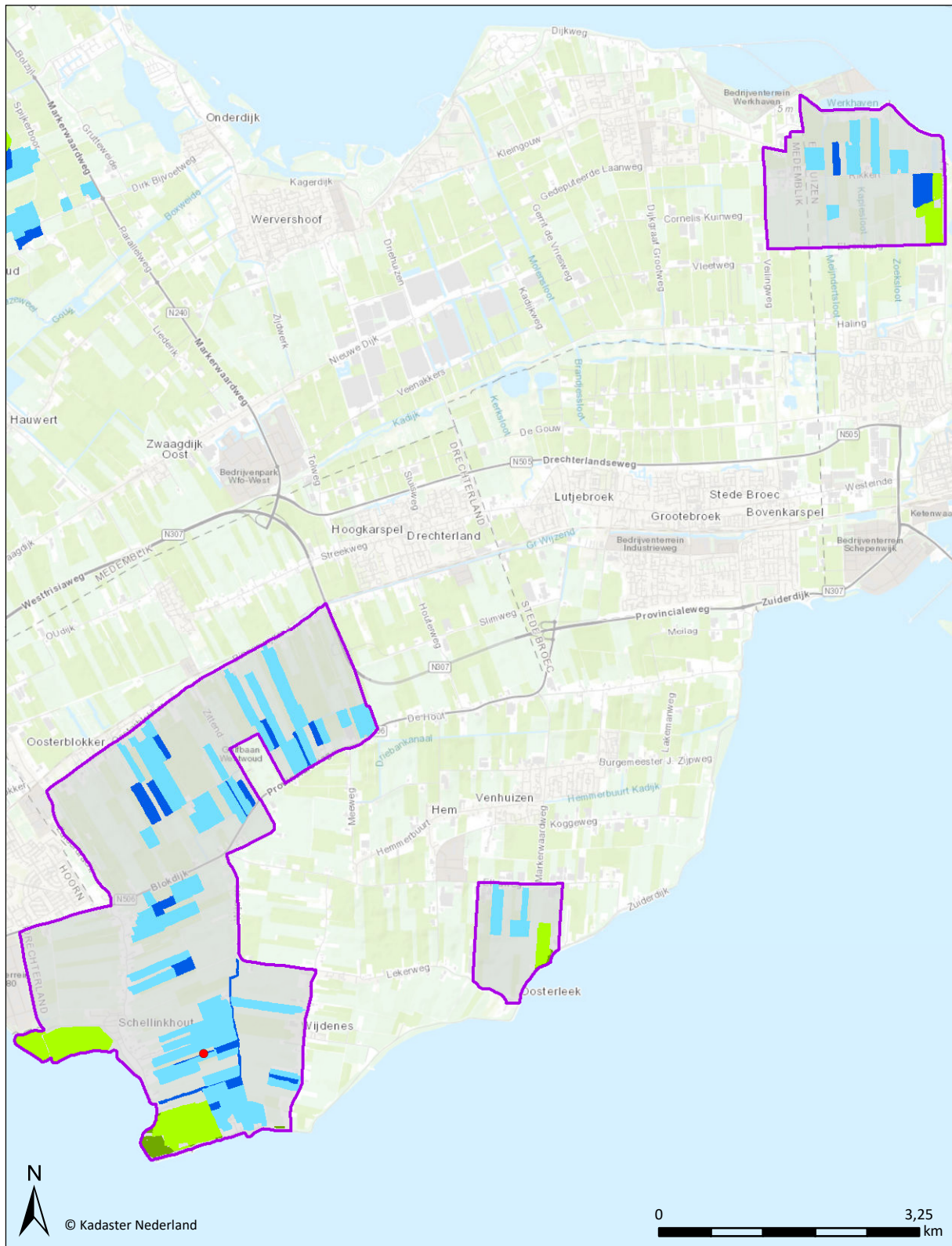
179 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

West-Friesland-Oost
 Verspreidingskaart 2020

• **Zomertaling**
 1 territorium

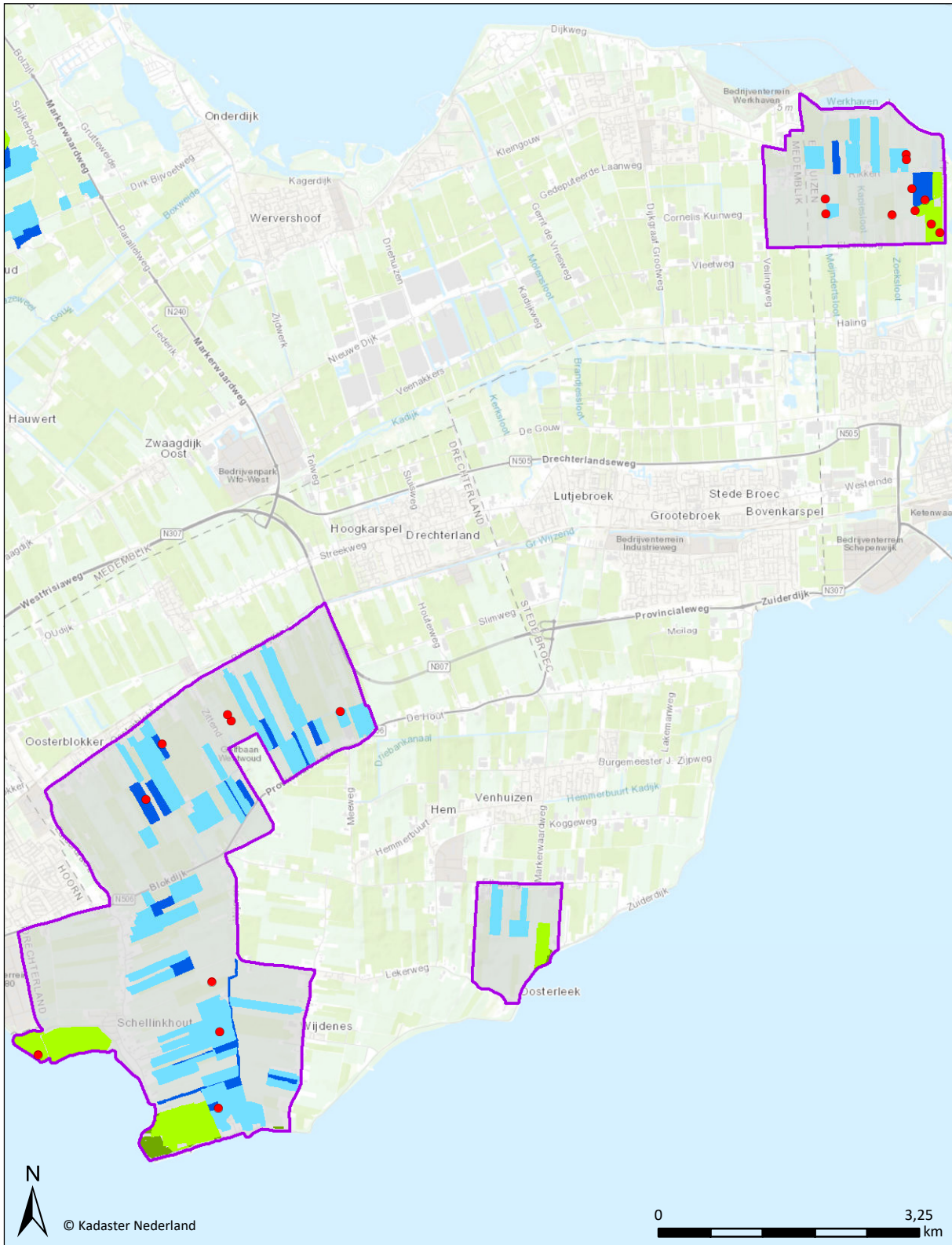
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

© Kadaster Nederland

West-Friesland-Oost

Verspreidingskaart 2020

• **Slobeend**

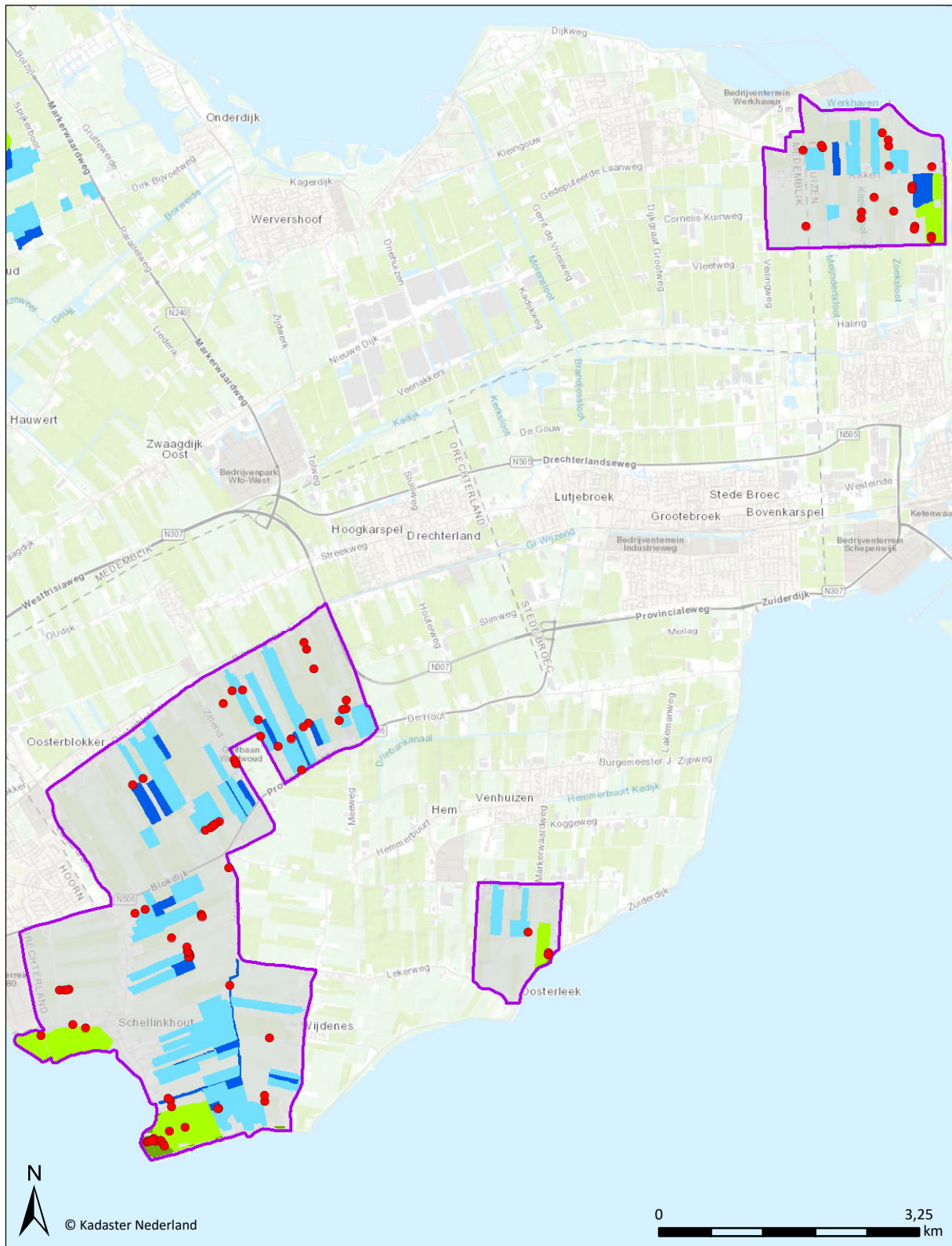
19 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

West-Friesland-Oost

Verspreidingskaart 2020

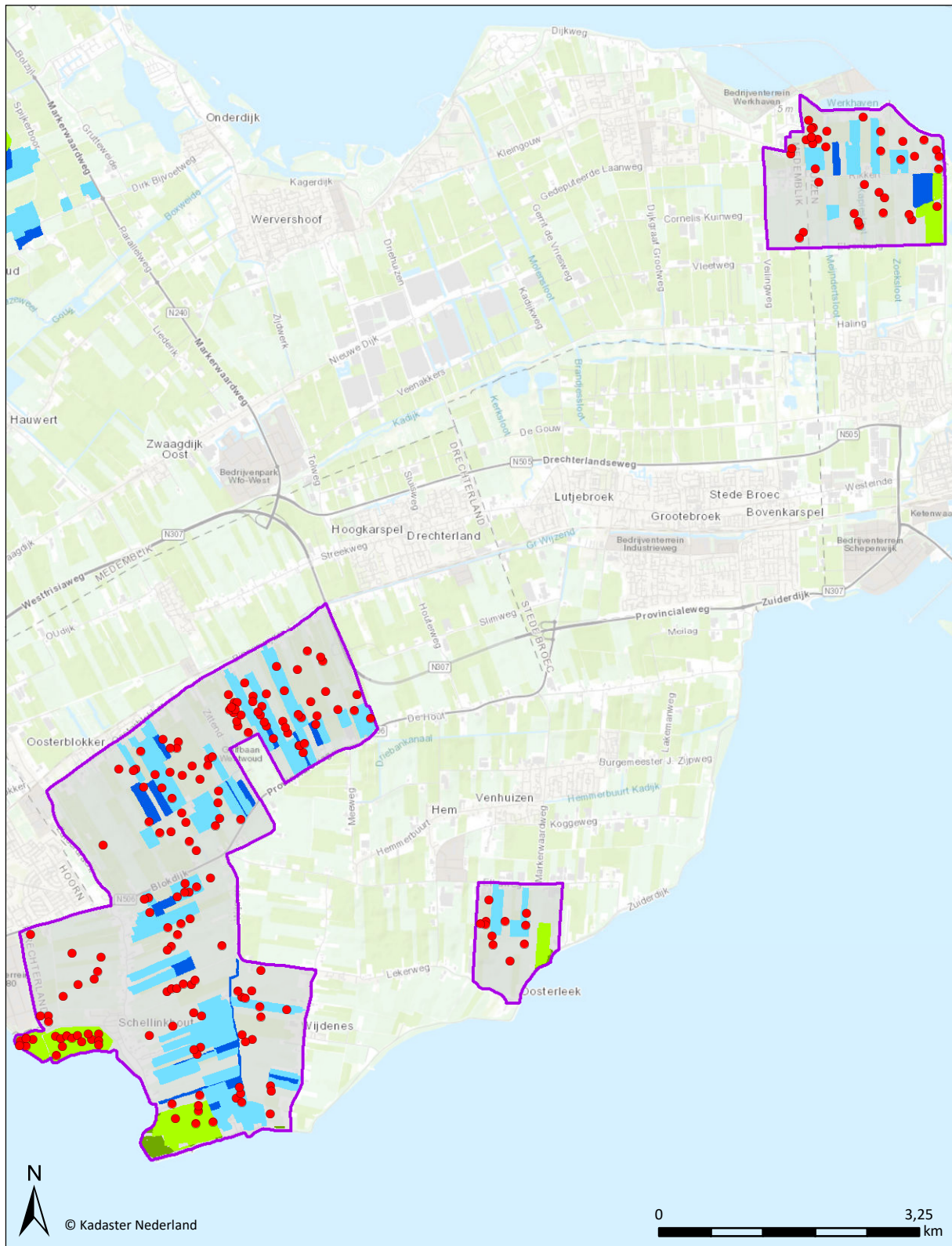
• **Kuifeend**

91 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

West-Friesland-Oost

Verspreidingskaart 2020

• Scholekster

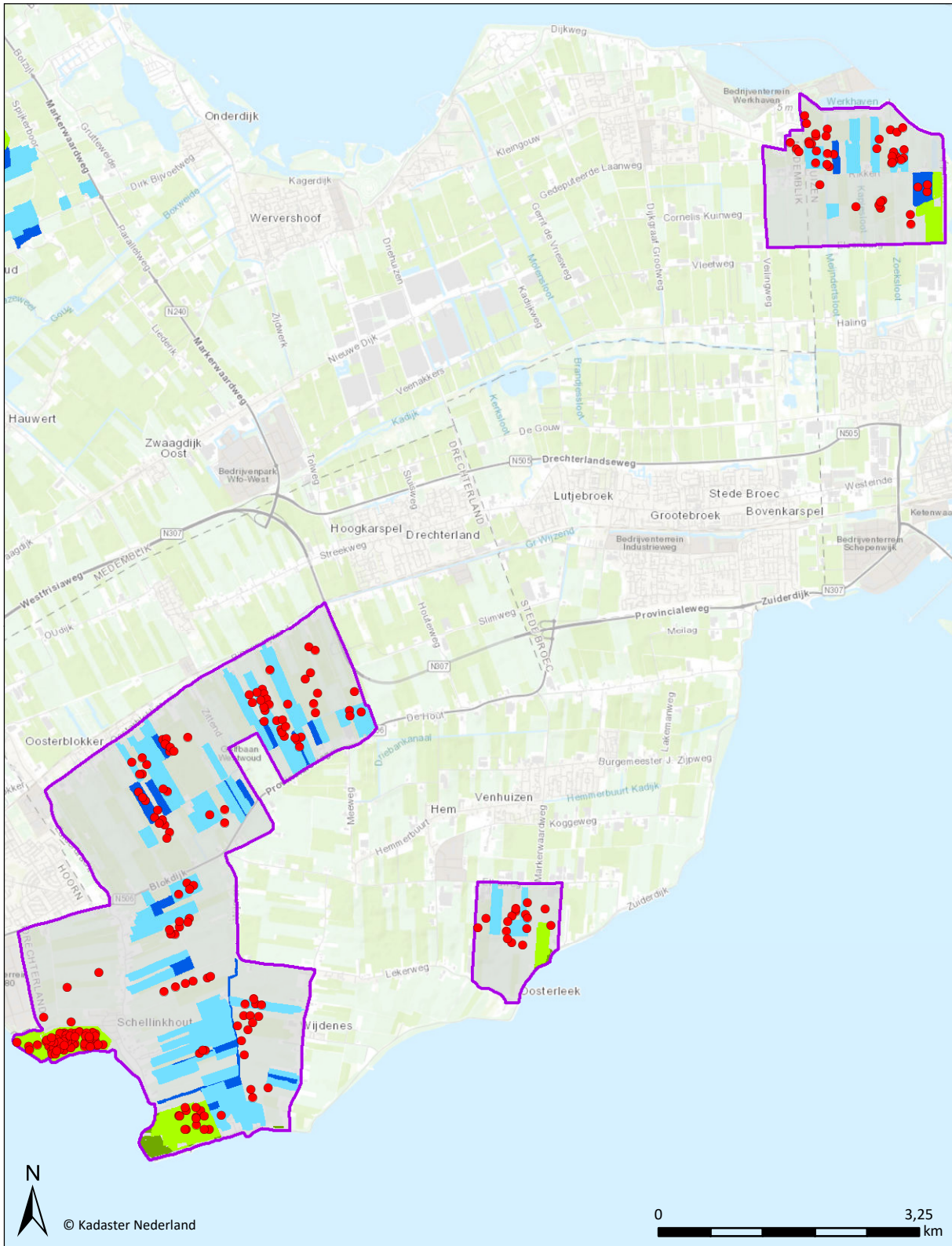
205 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

West-Friesland-Oost

Verspreidingskaart 2020

• Kievit

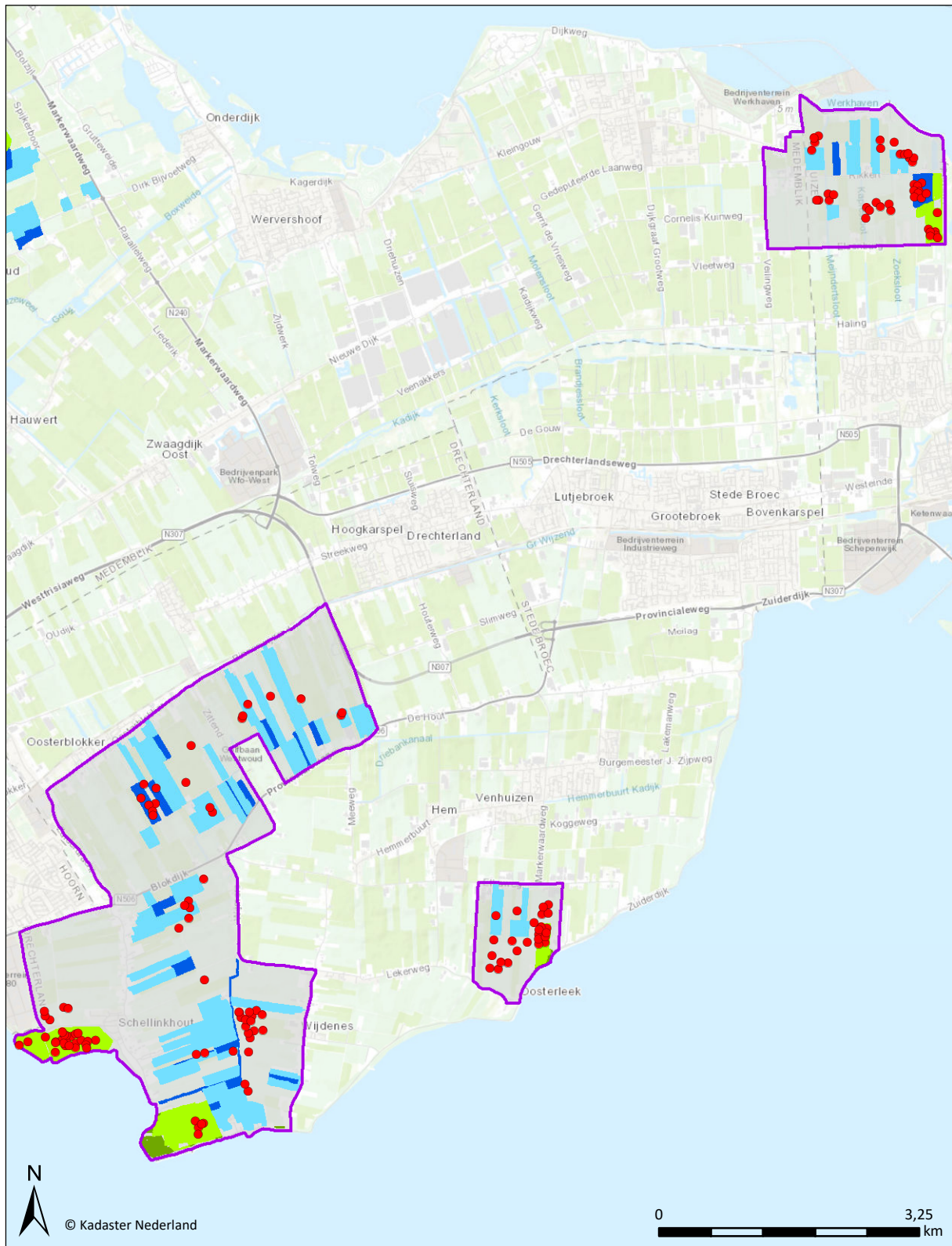
229 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

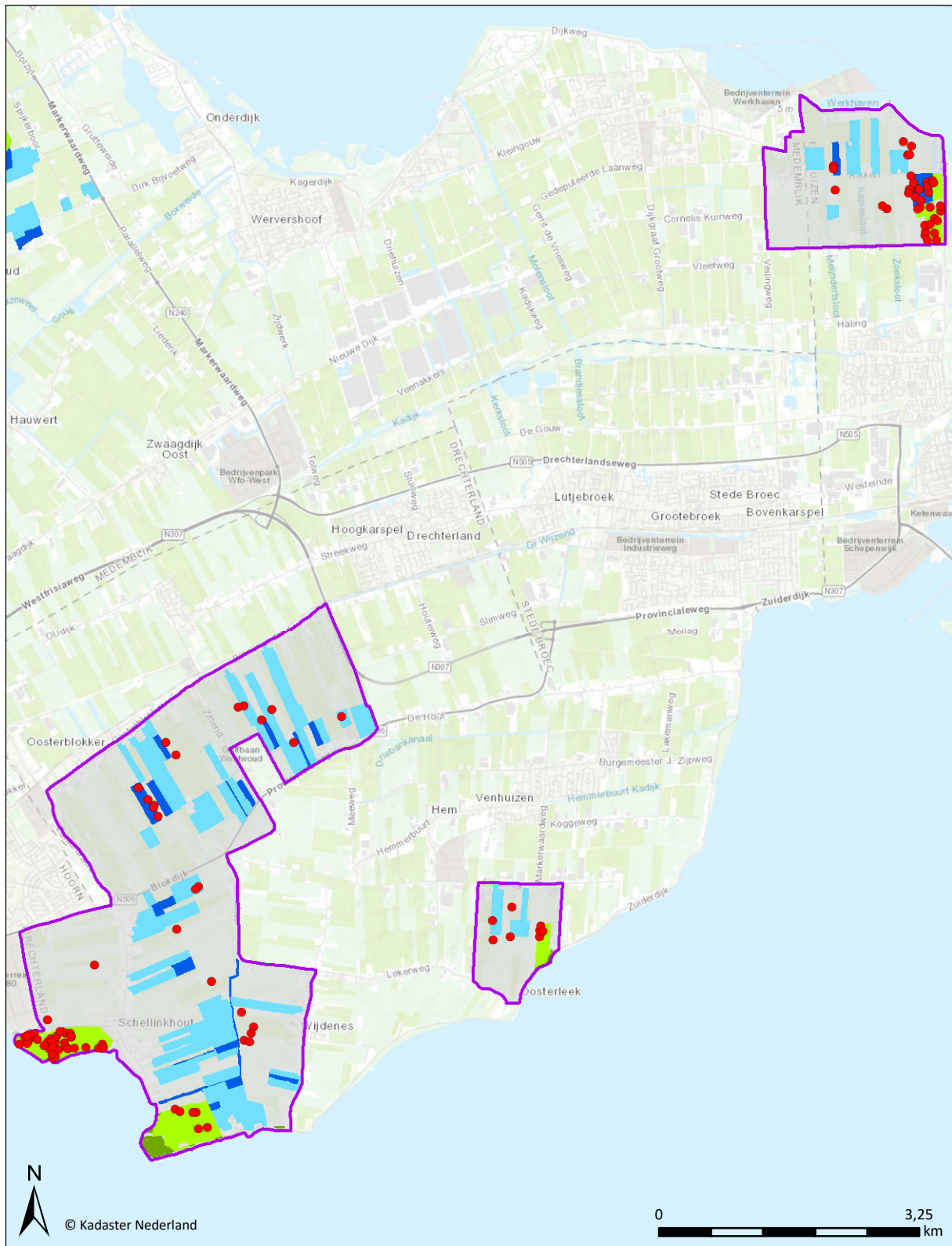
West-Friesland-Oost
 Verspreidingskaart 2020
 • Grutto
 145 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

West-Friesland-Oost

Verspreidingskaart 2020

• Tureluur

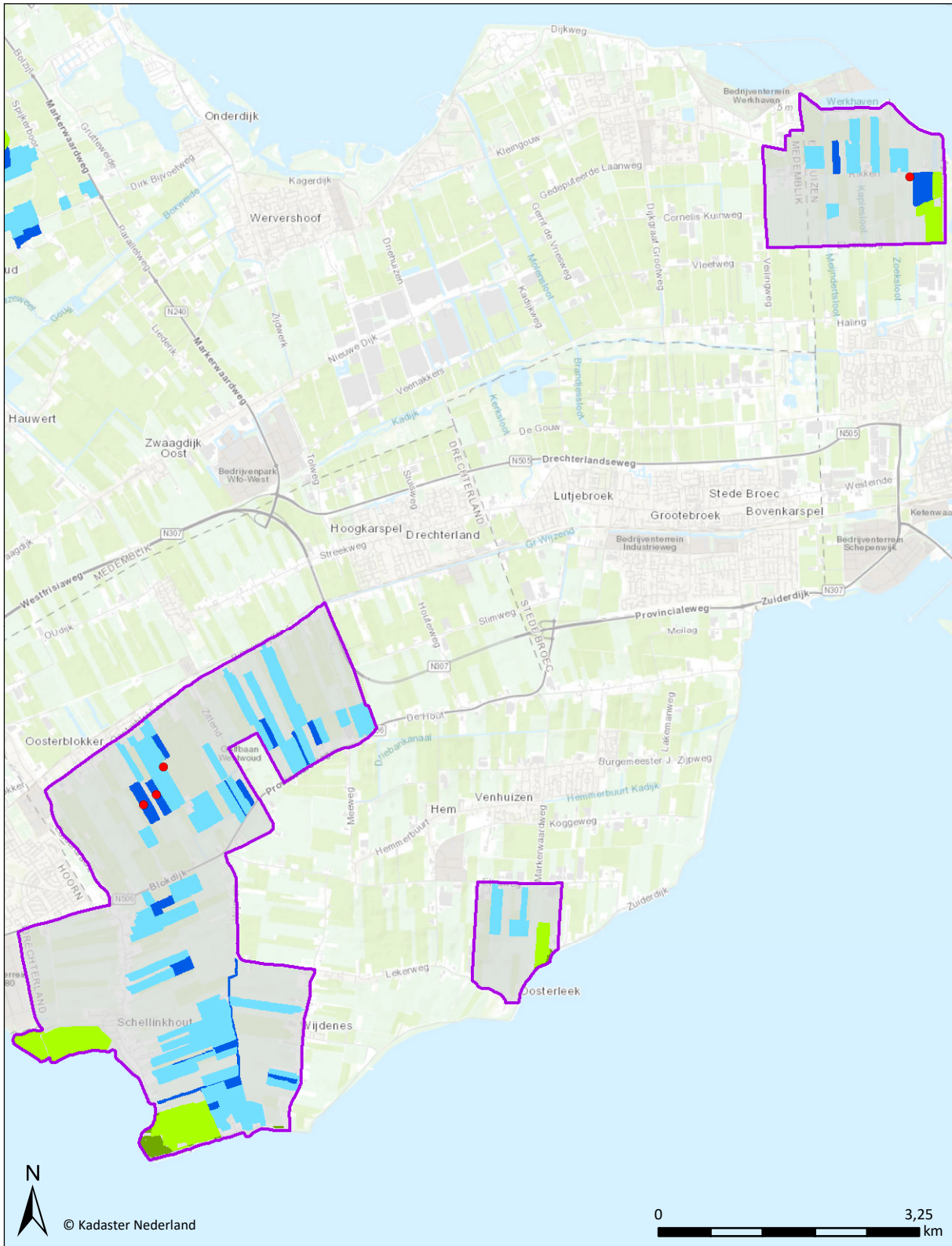
111 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

West-Friesland-Oost

Verspreidingskaart 2020

• **Veldleuwerik**

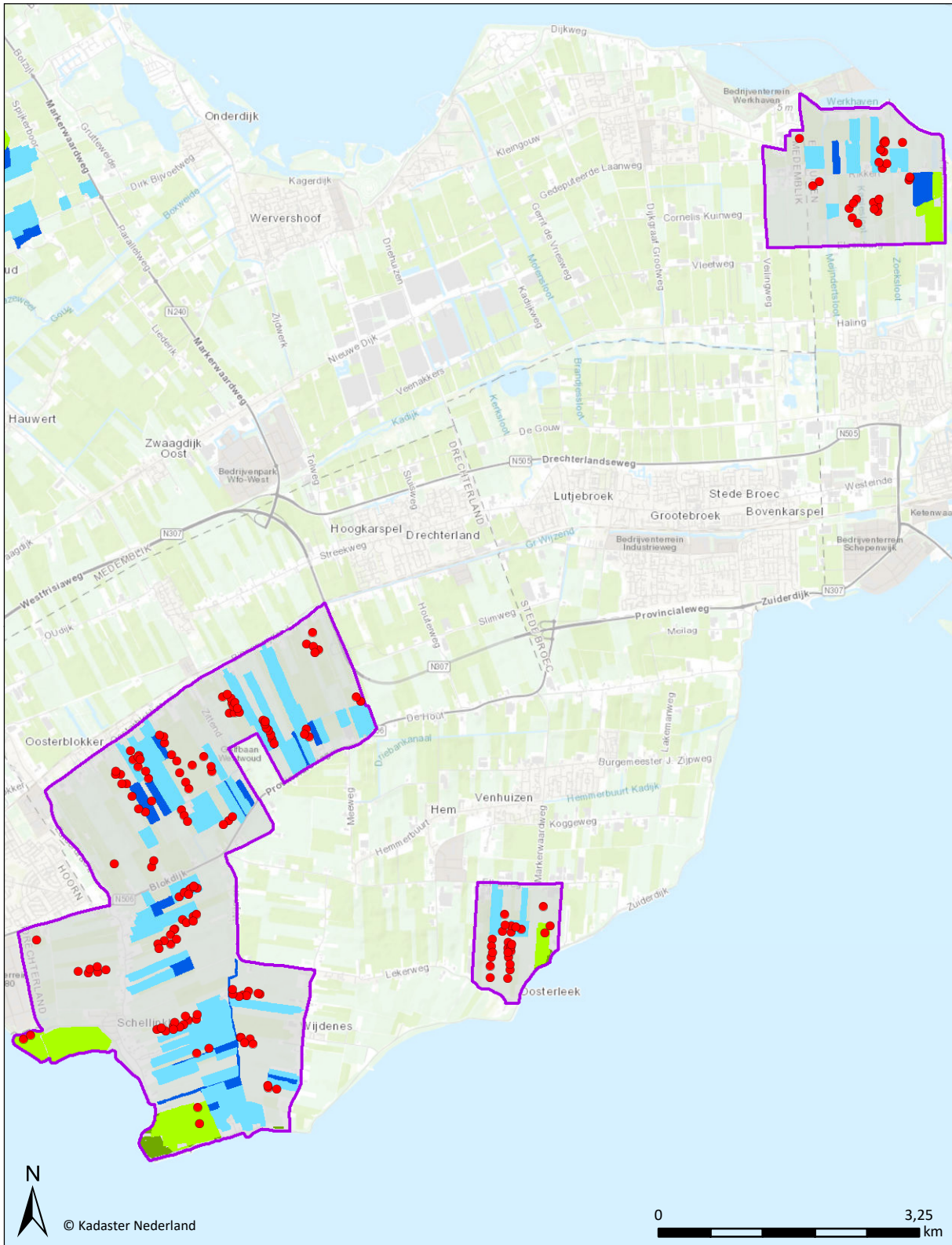
4 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

West-Friesland-Oost

Verspreidingskaart 2020

• Gele kwikstaart

180 territoria

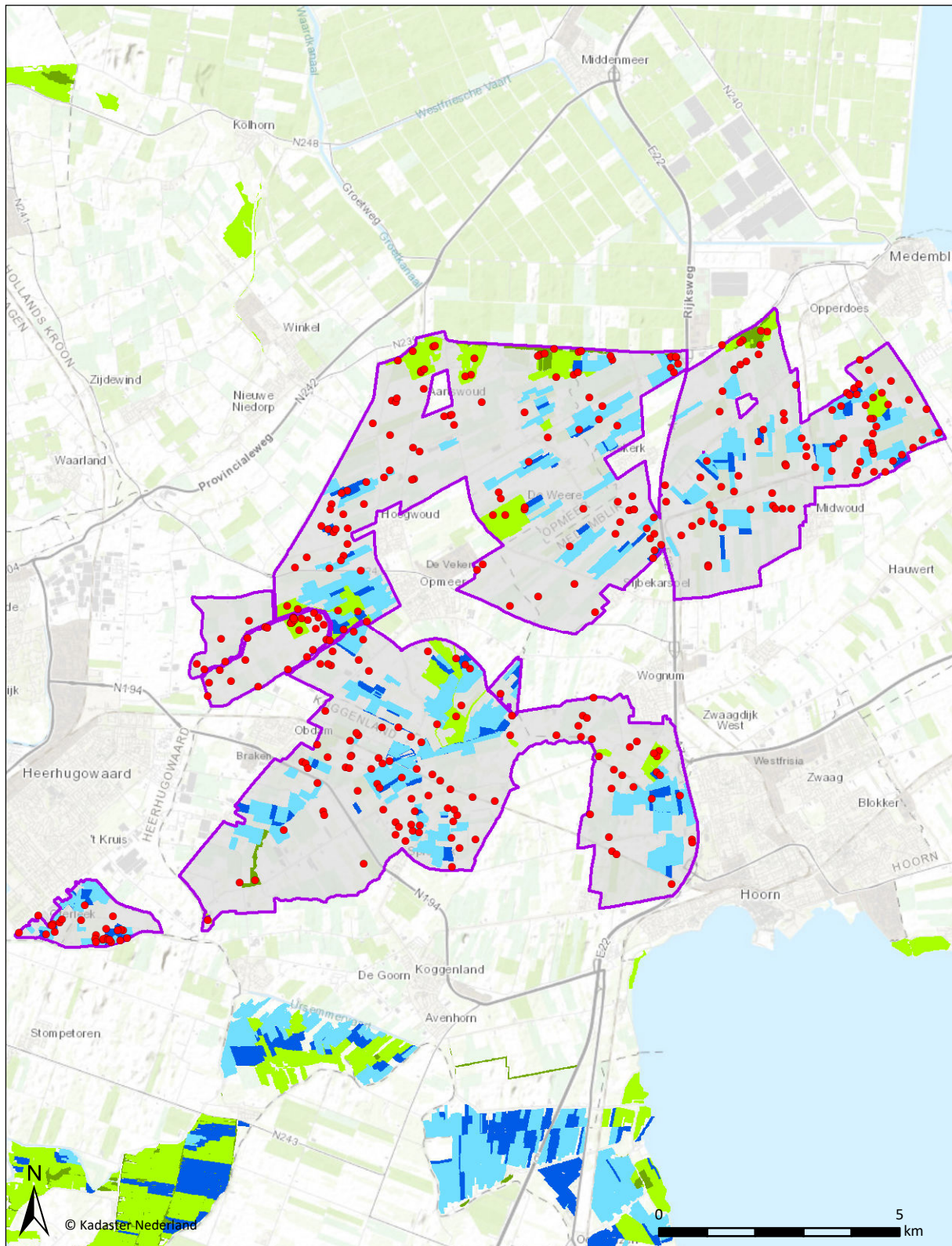
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

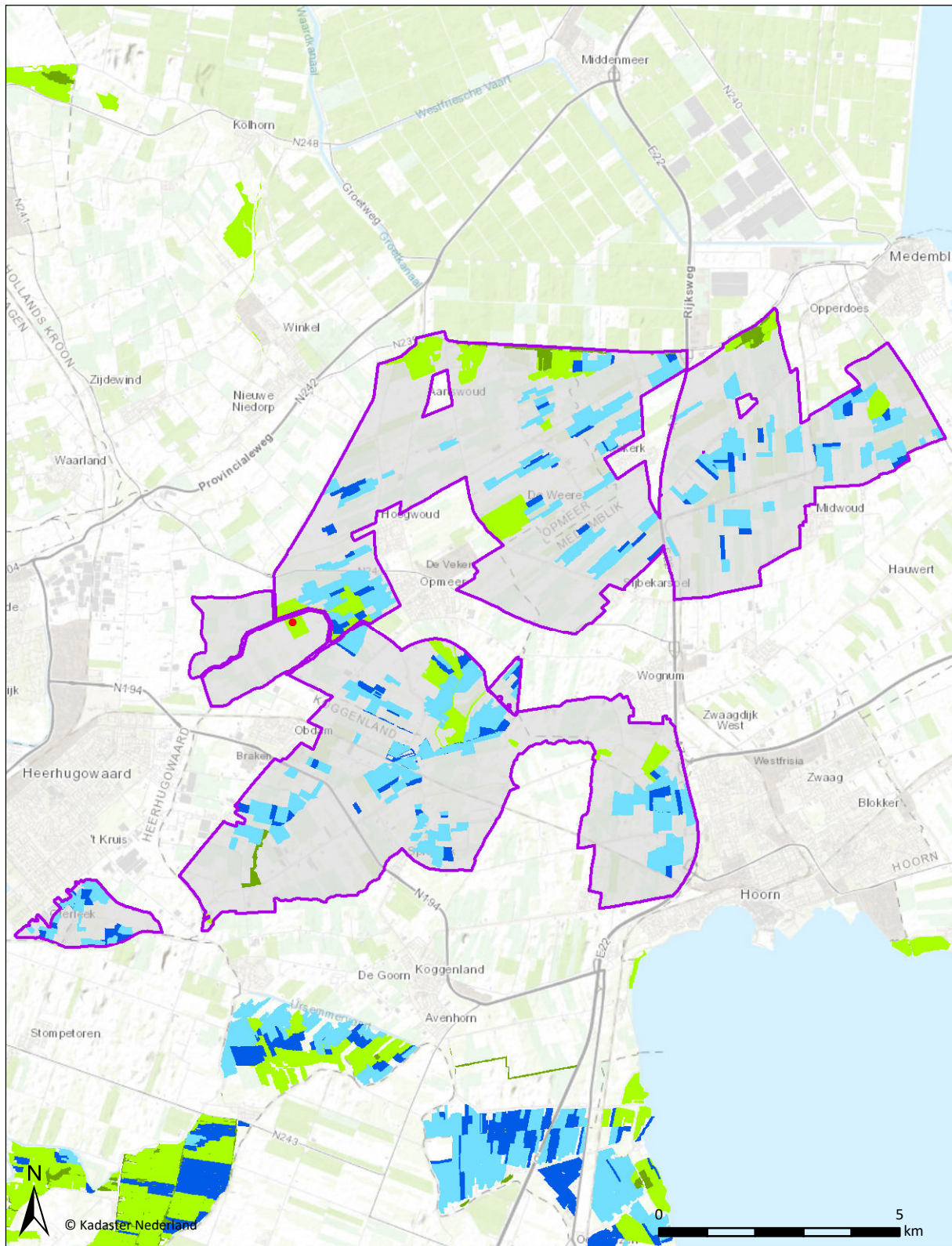
West-Friesland-West
 Verspreidingskaart 2020
 • **Kraakeend**
 359 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

West-Friesland-West

Verspreidingskaart 2020

• **Wintertaling**

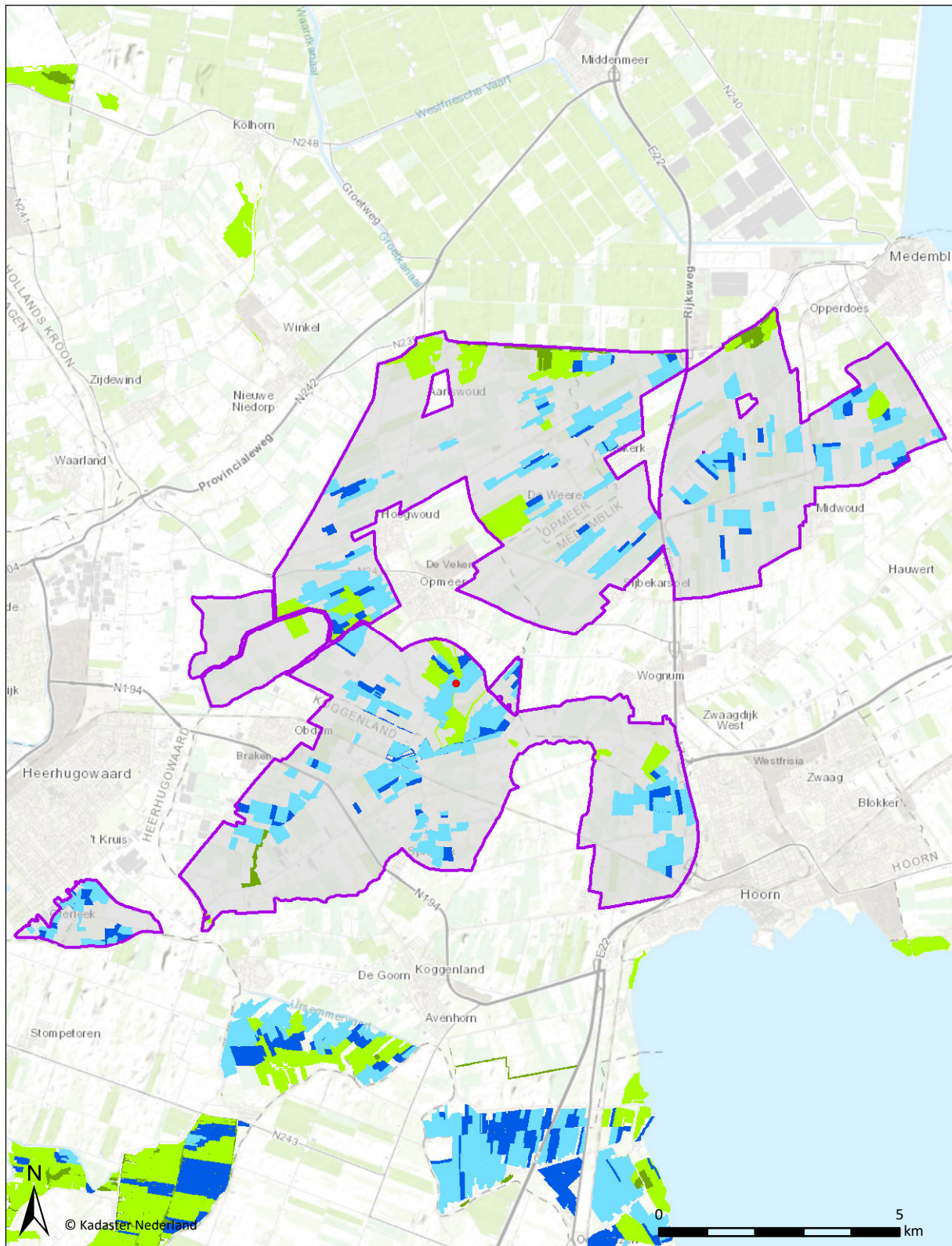
1 territorium

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

West-Friesland-West

Verspreidingskaart 2020

• **Zomertaling**

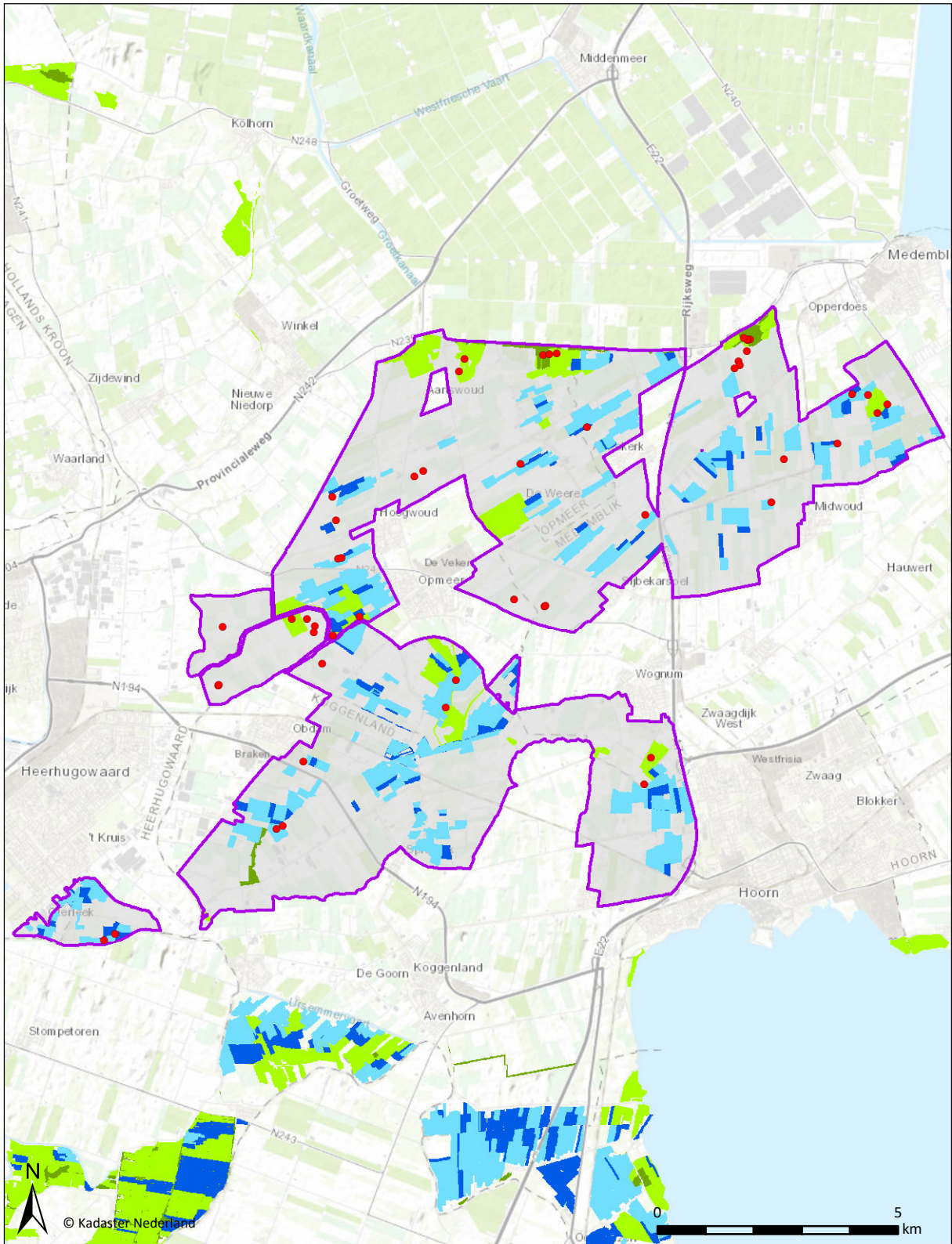
1 territorium

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

West-Friesland-West

Verspreidingskaart 2020

• **Slobeend**

51 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

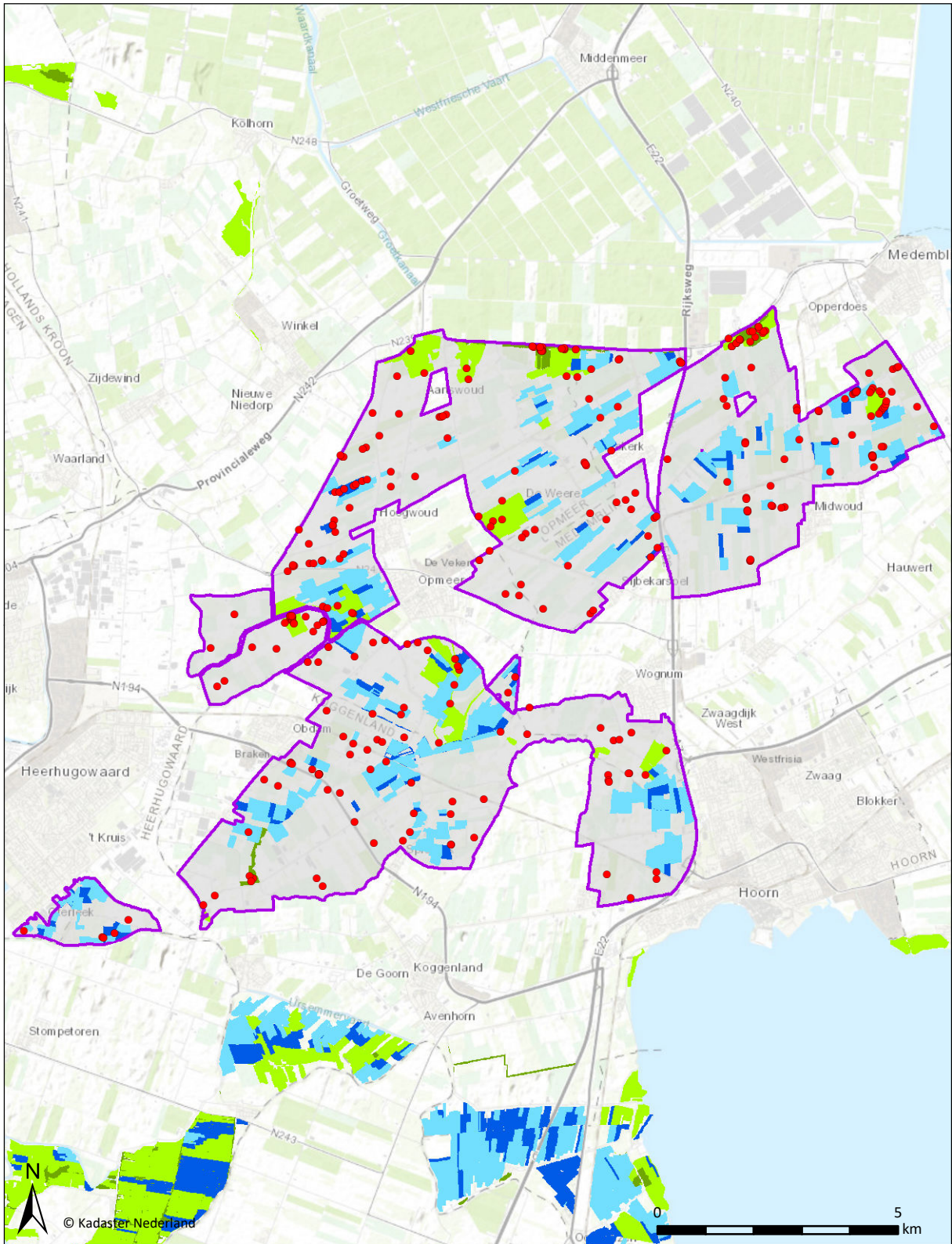
regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

5 km

West-Friesland-West

Verspreidingskaart 2020

• **Kuifeend**

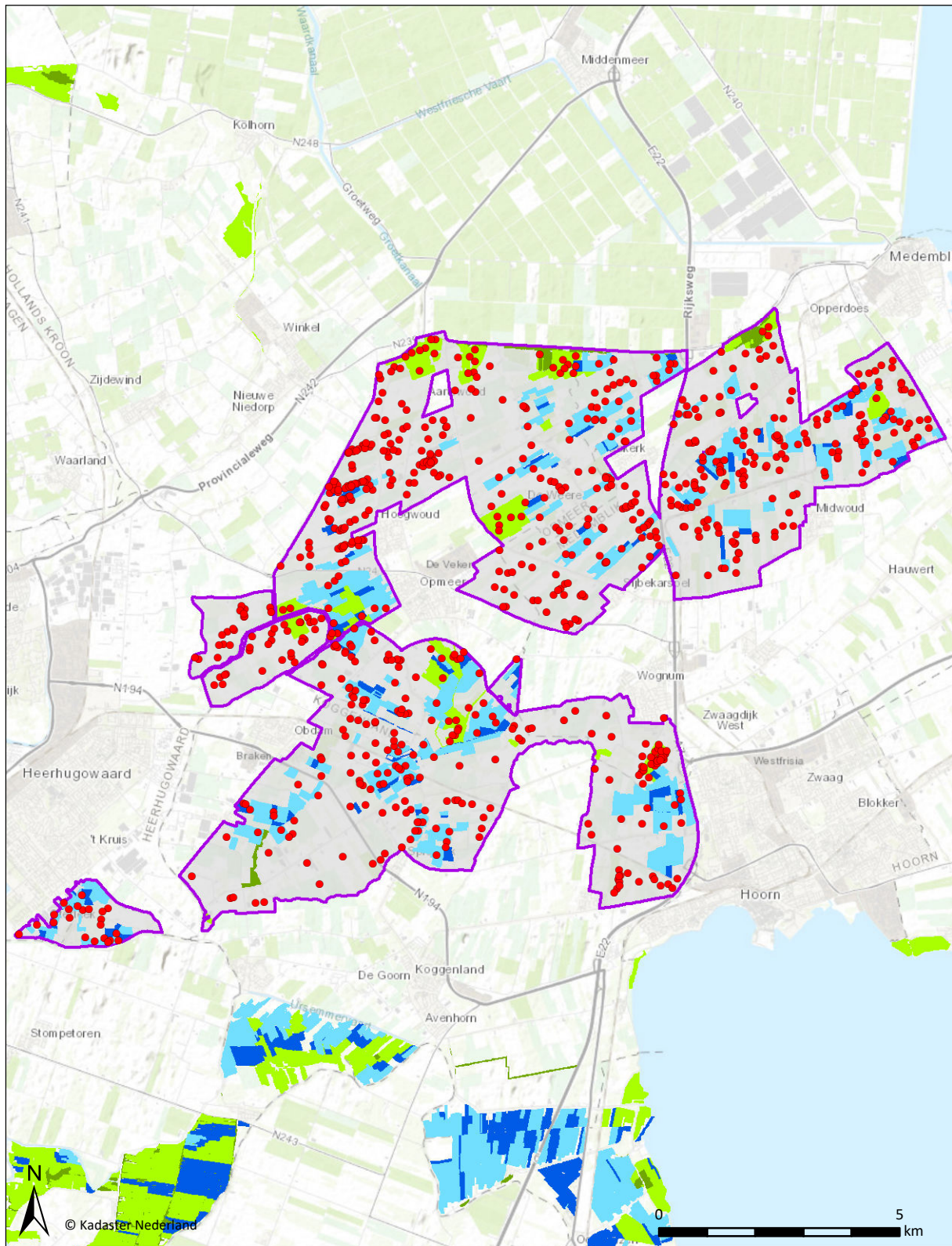
307 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

West-Friesland-West

Verspreidingskaart 2020

• **Scholekster**

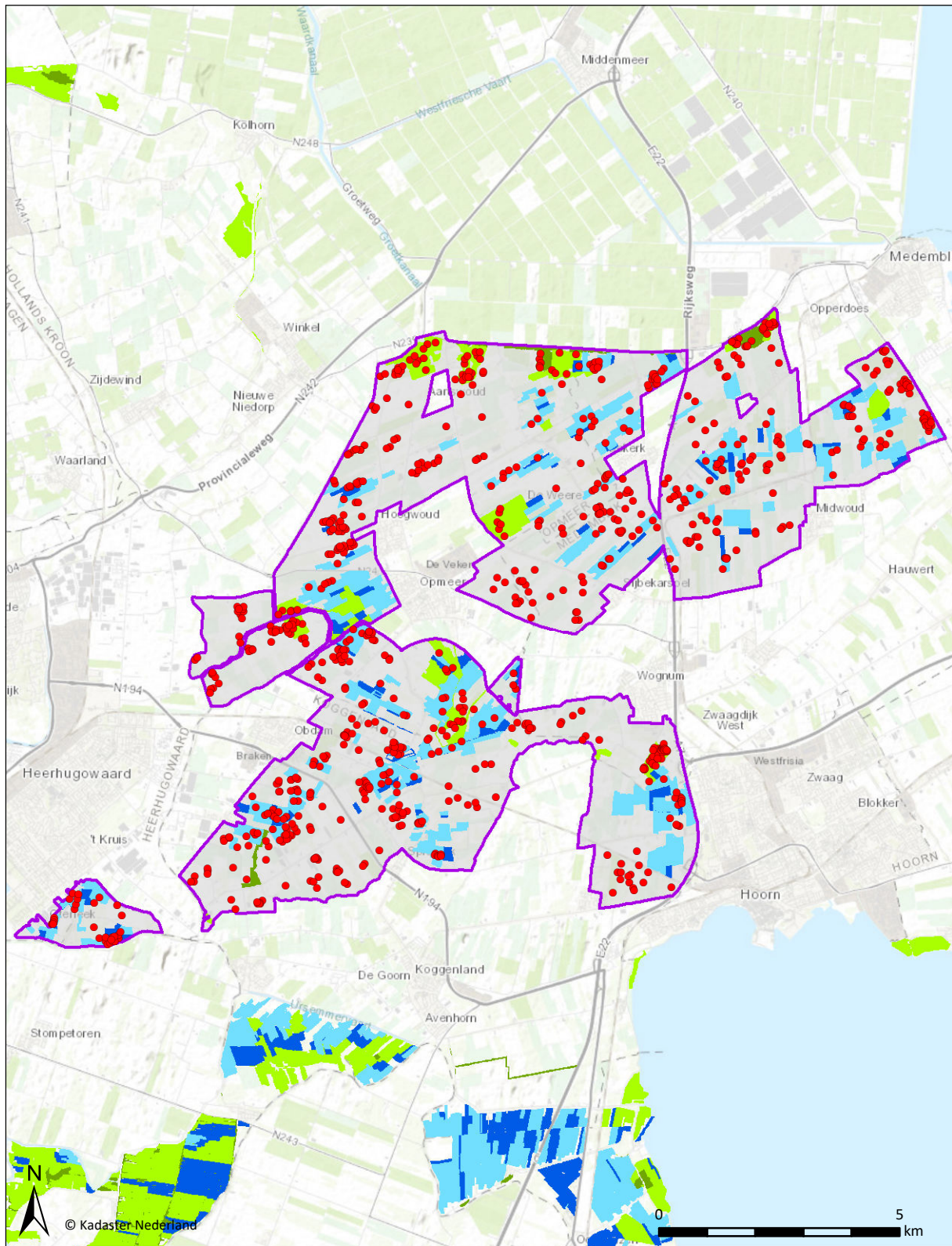
809 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

West-Friesland-West

Verspreidingskaart 2020

• Kievit

851 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

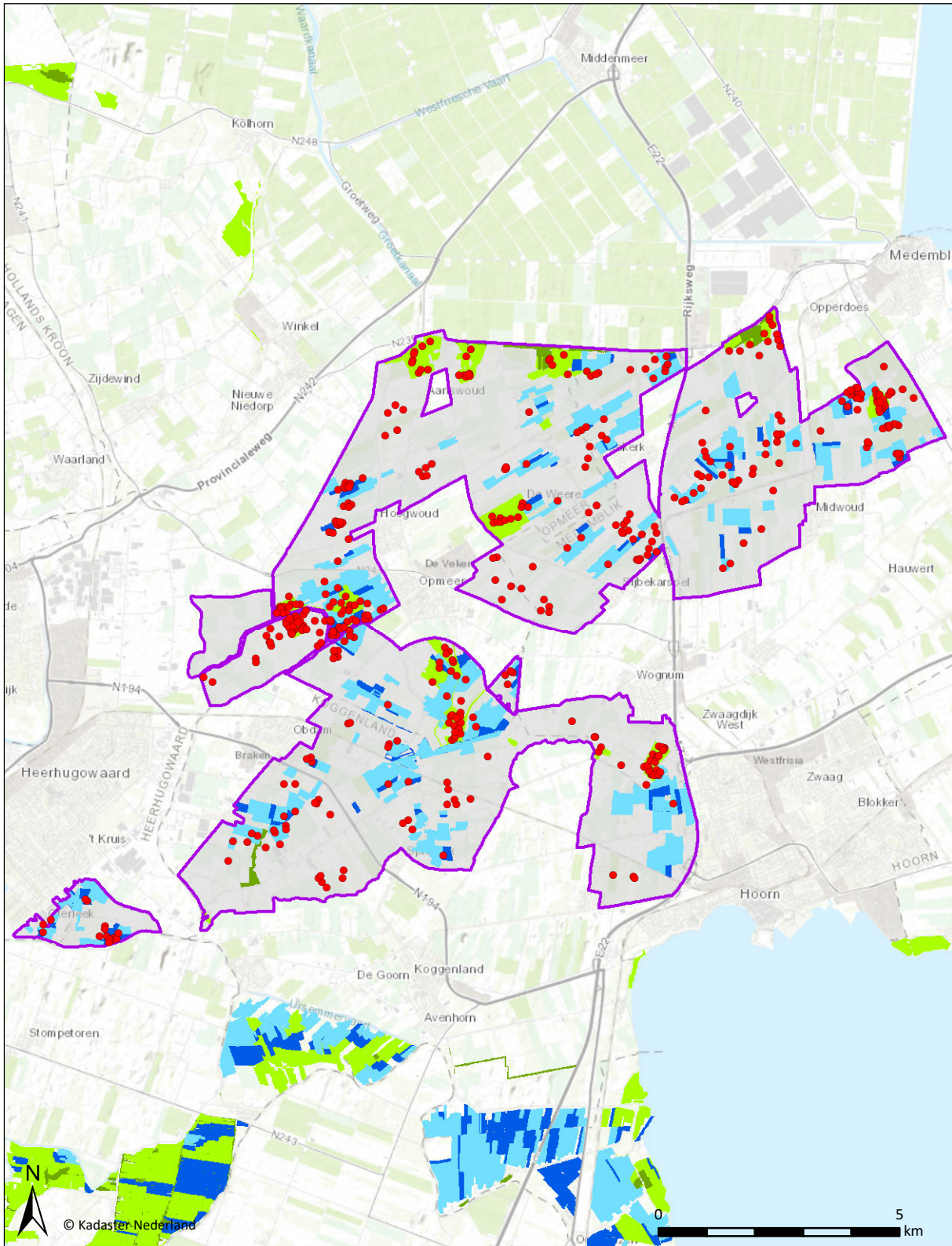
regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

5 km

West-Friesland-West

Verspreidingskaart 2020

• **Grutto**

471 territoria

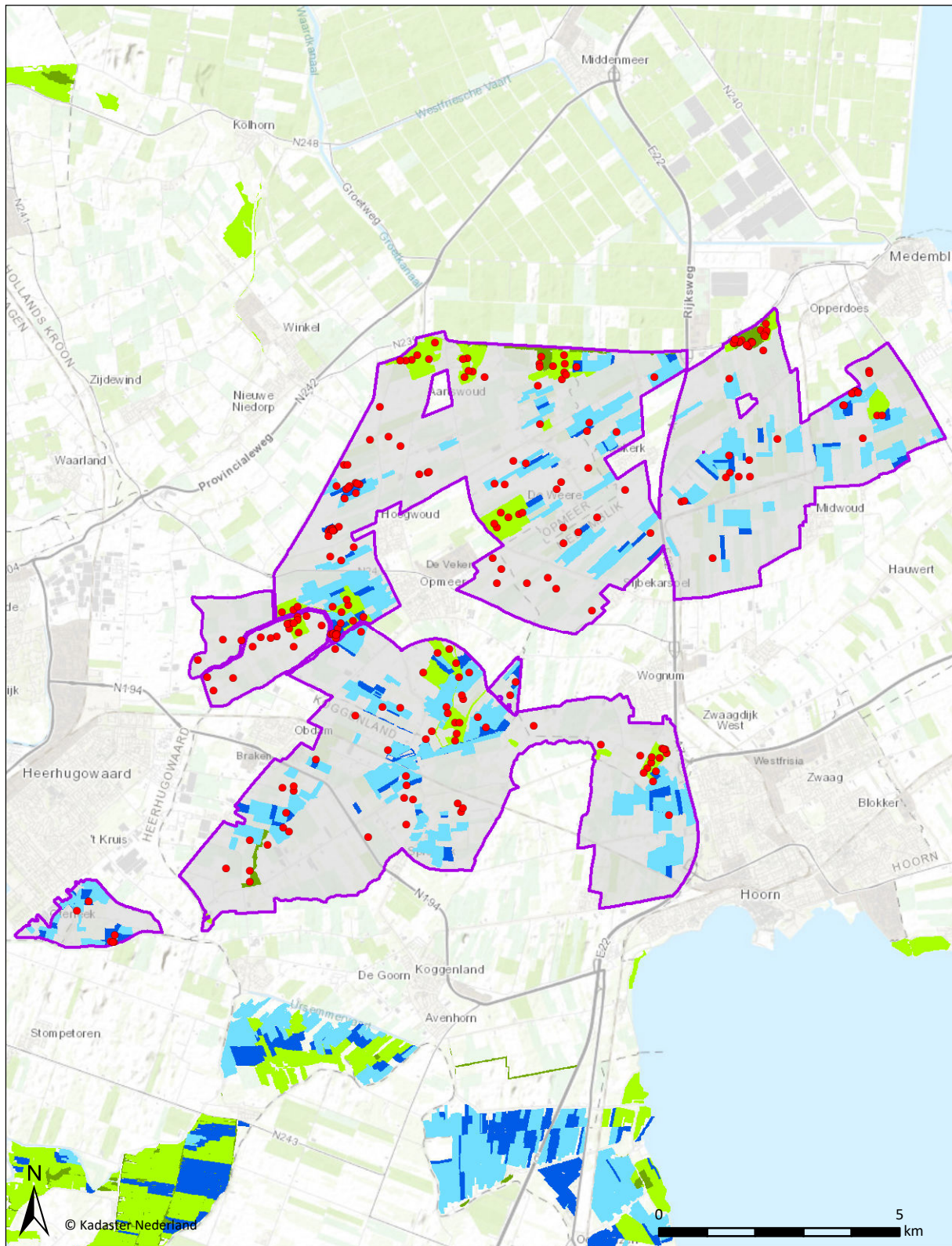
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

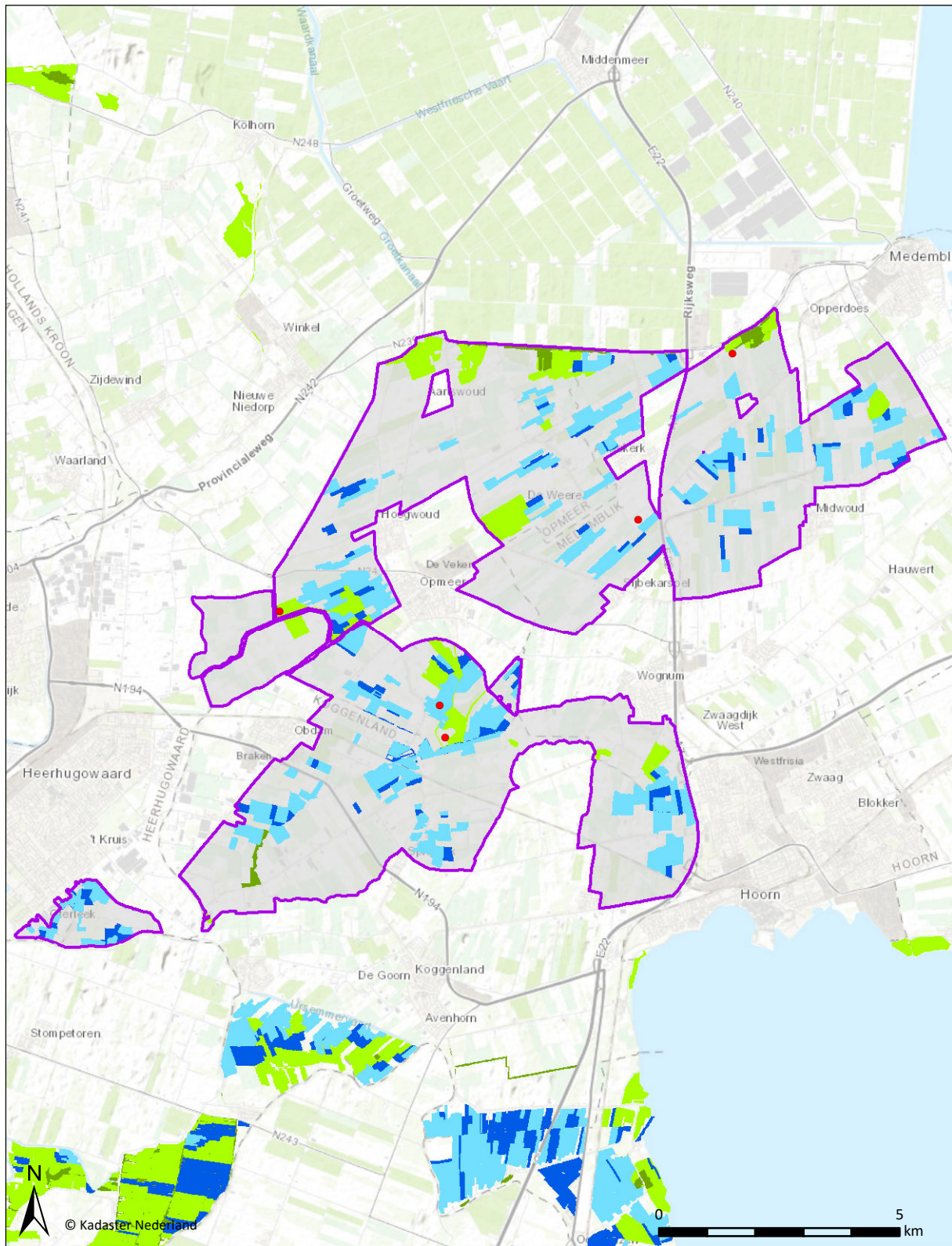
West-Friesland-West
 Verspreidingskaart 2020
 • **Tureluur**
 239 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

West-Friesland-West

Verspreidingskaart 2020

• **Veldleeuwerik**

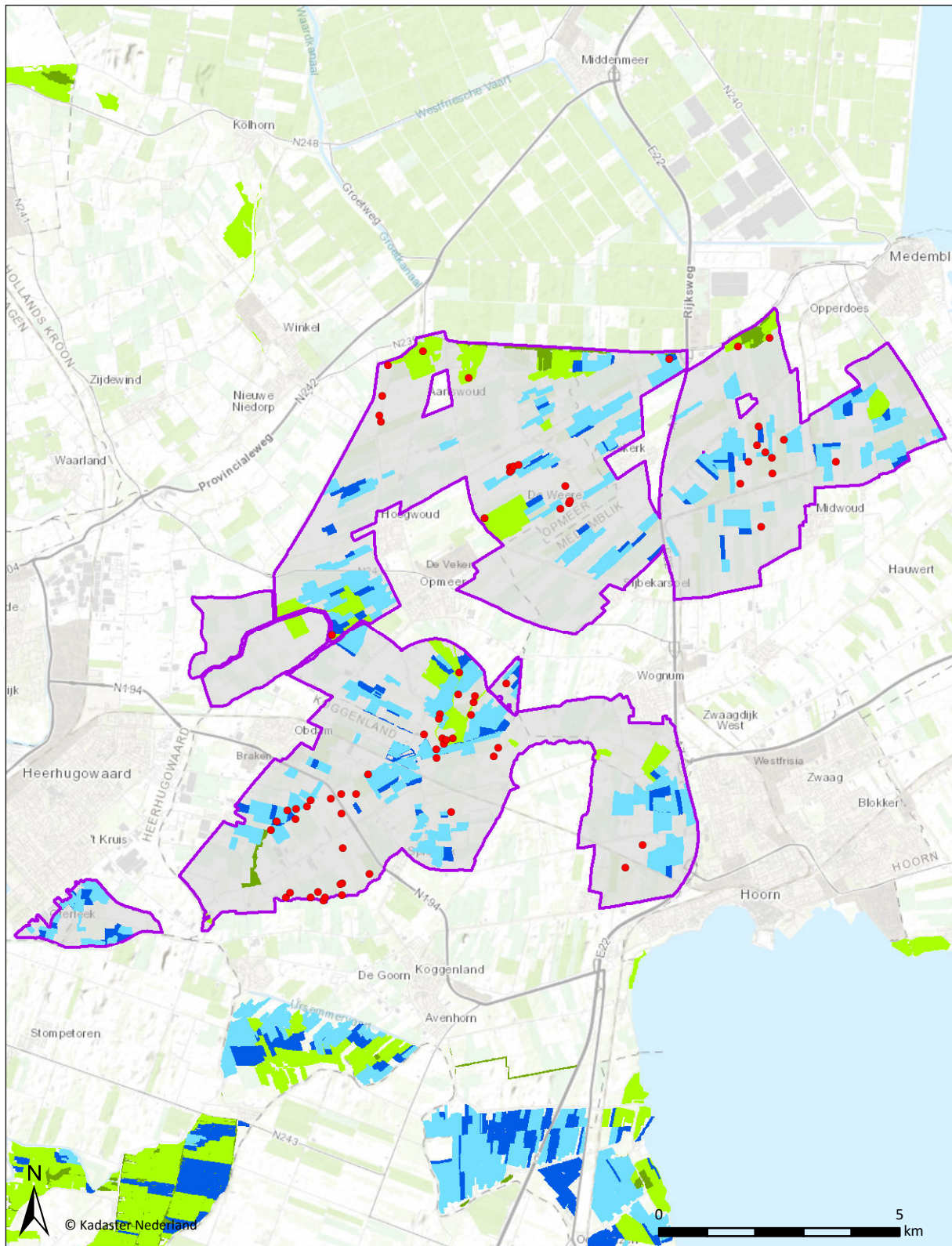
5 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

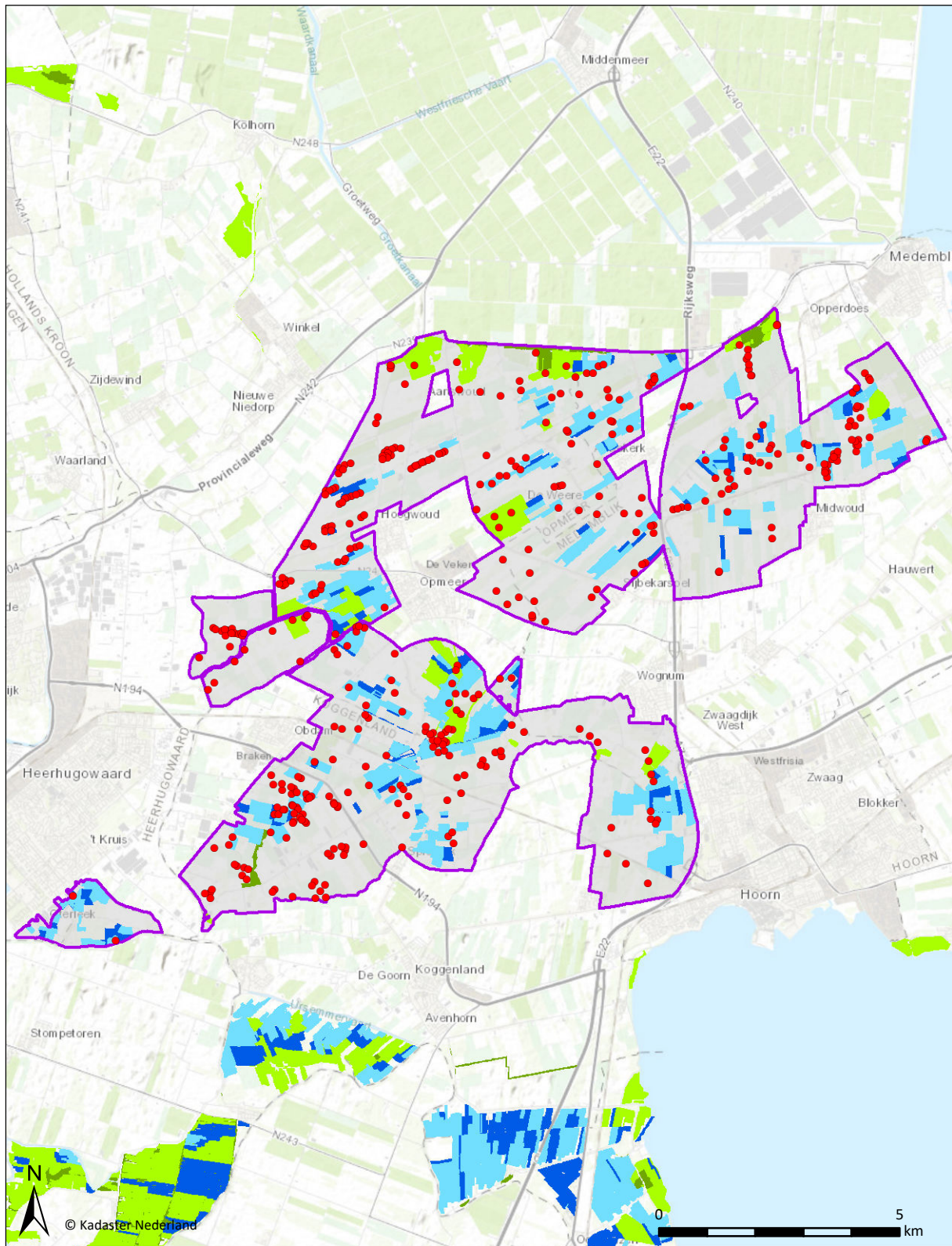
West-Friesland-West
 Verspreidingskaart 2020
 • **Graspieper**
 73 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

West-Friesland-West

Verspreidingskaart 2020

• **Gele kwikstaart**

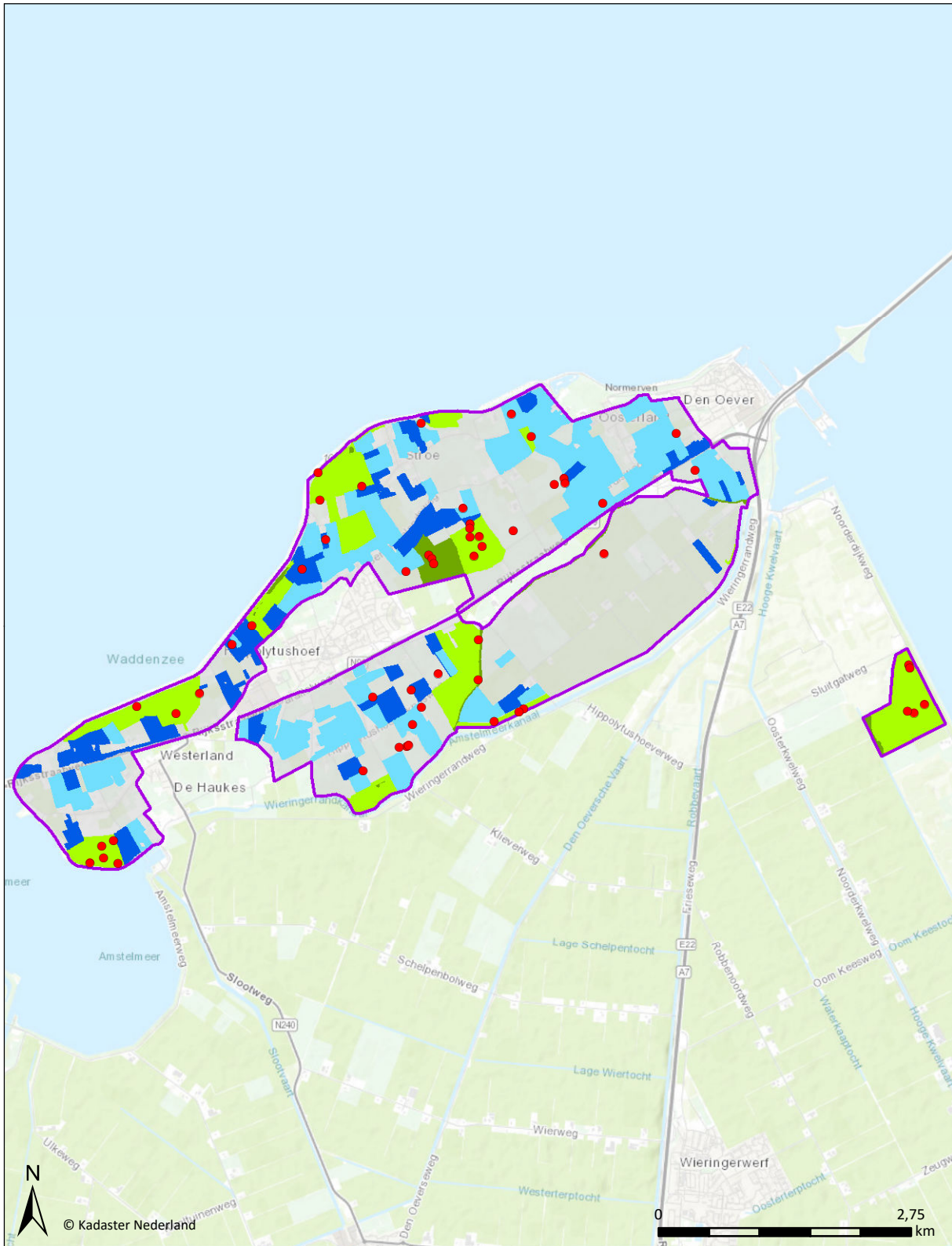
421 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
 ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wieringen

Verspreidingskaart 2019

• **Krakeend**

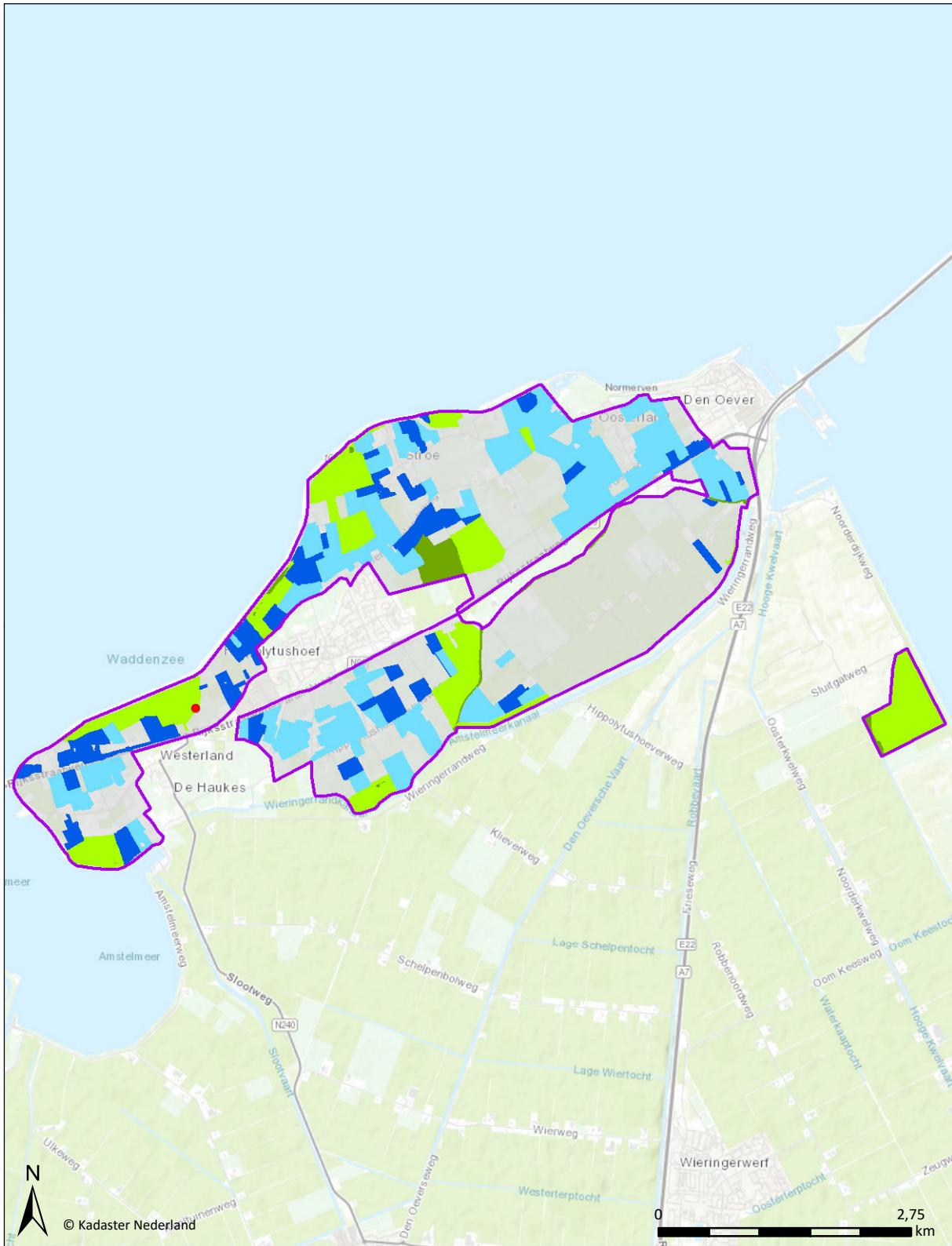
56 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wieringen

Verspreidingskaart 2019

• **Wintertaling**

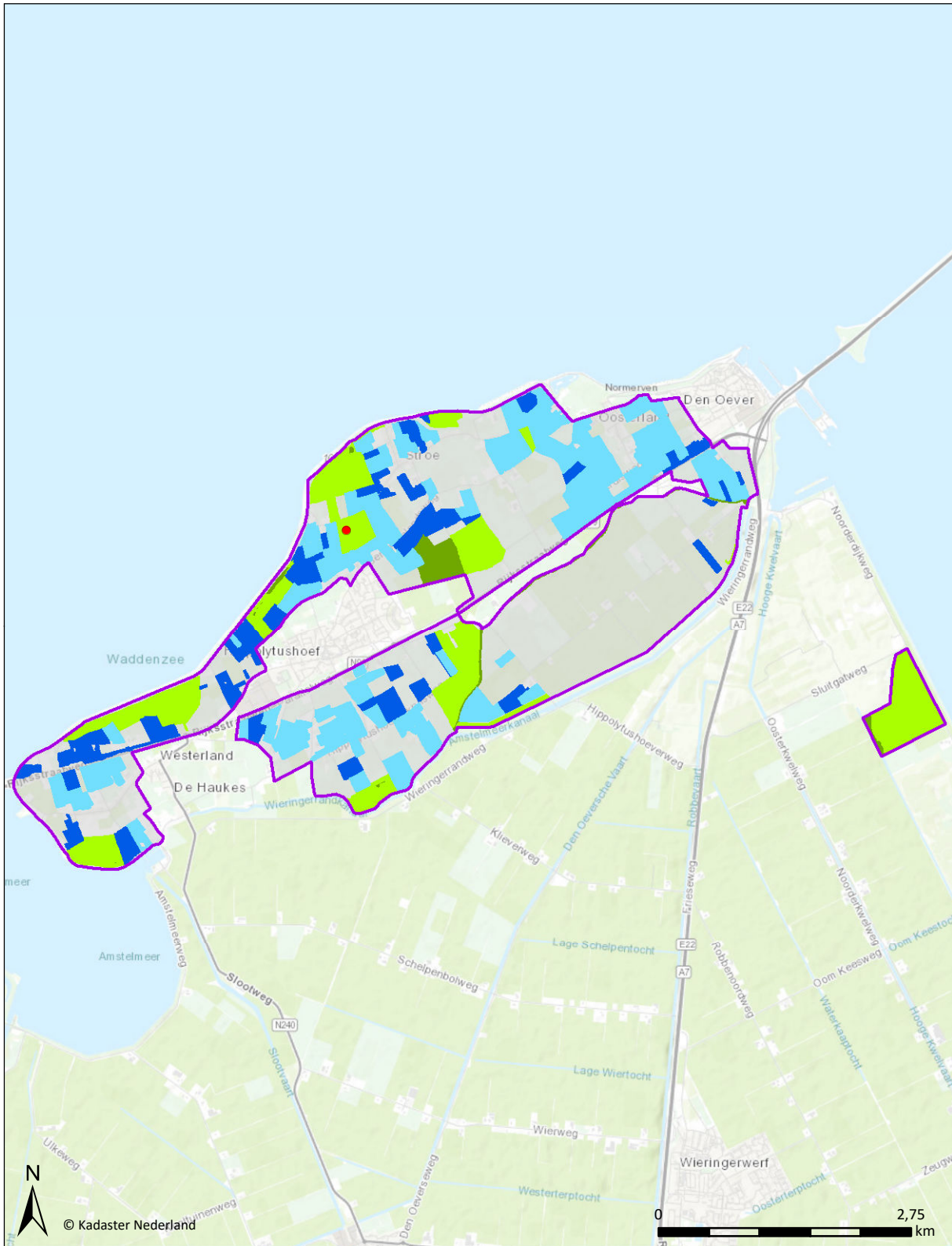
1 territorium

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wieringen

Verspreidingskaart 2019

• **Zomertaling**

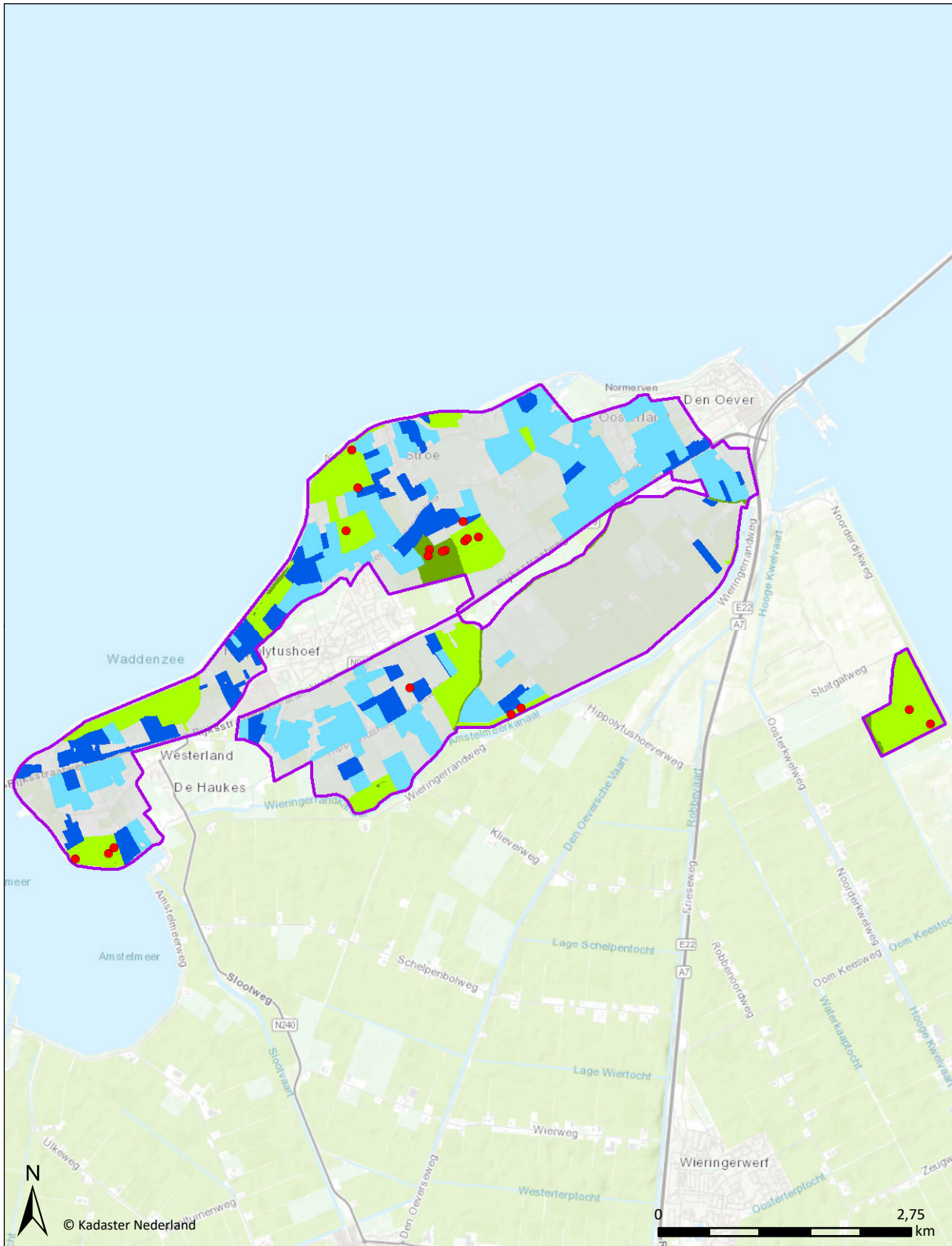
1 territorium

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wieringen

Verspreidingskaart 2019

• **Slobeend**

19 territoria

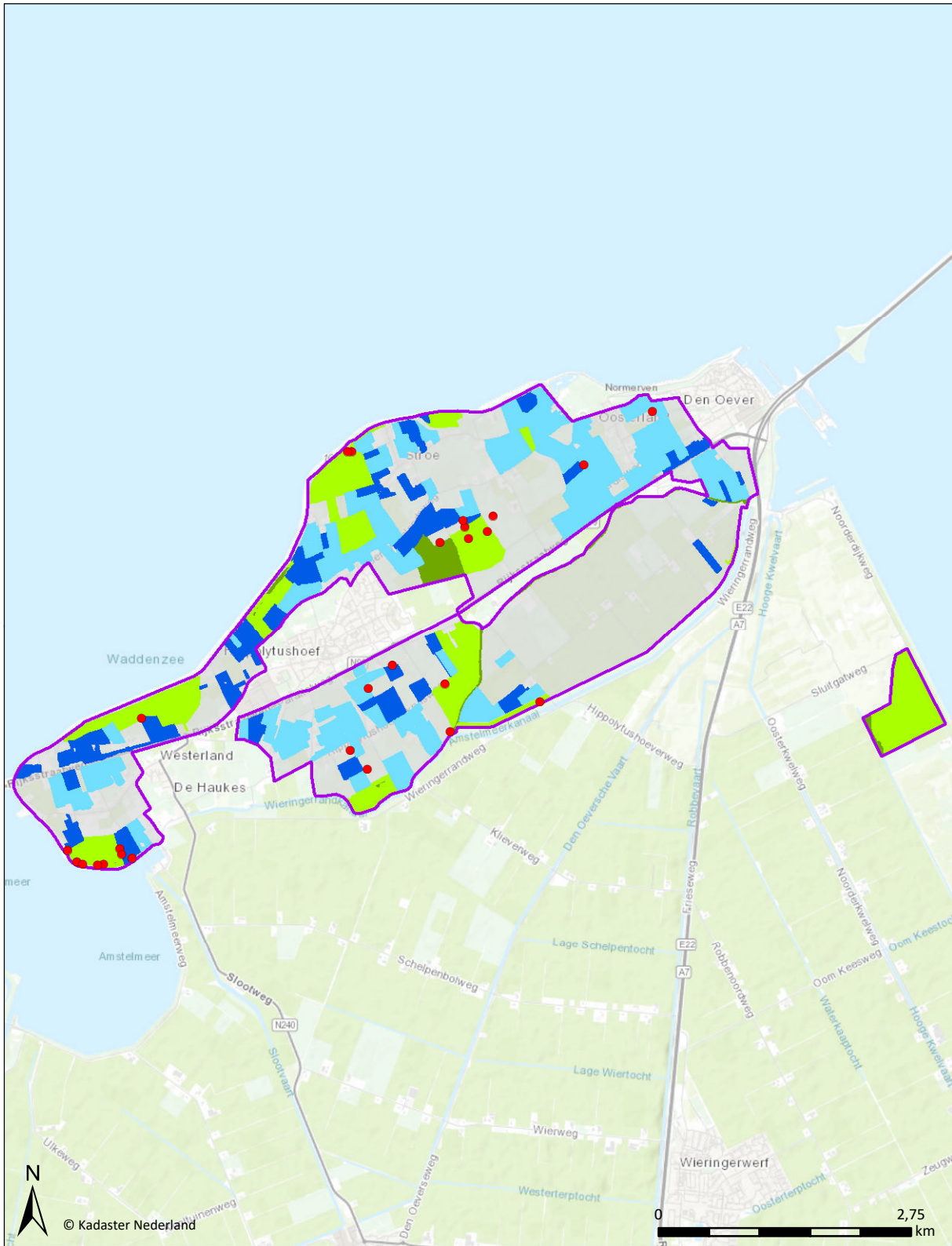
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wieringen

Verspreidingskaart 2019

• **Kuifeend**

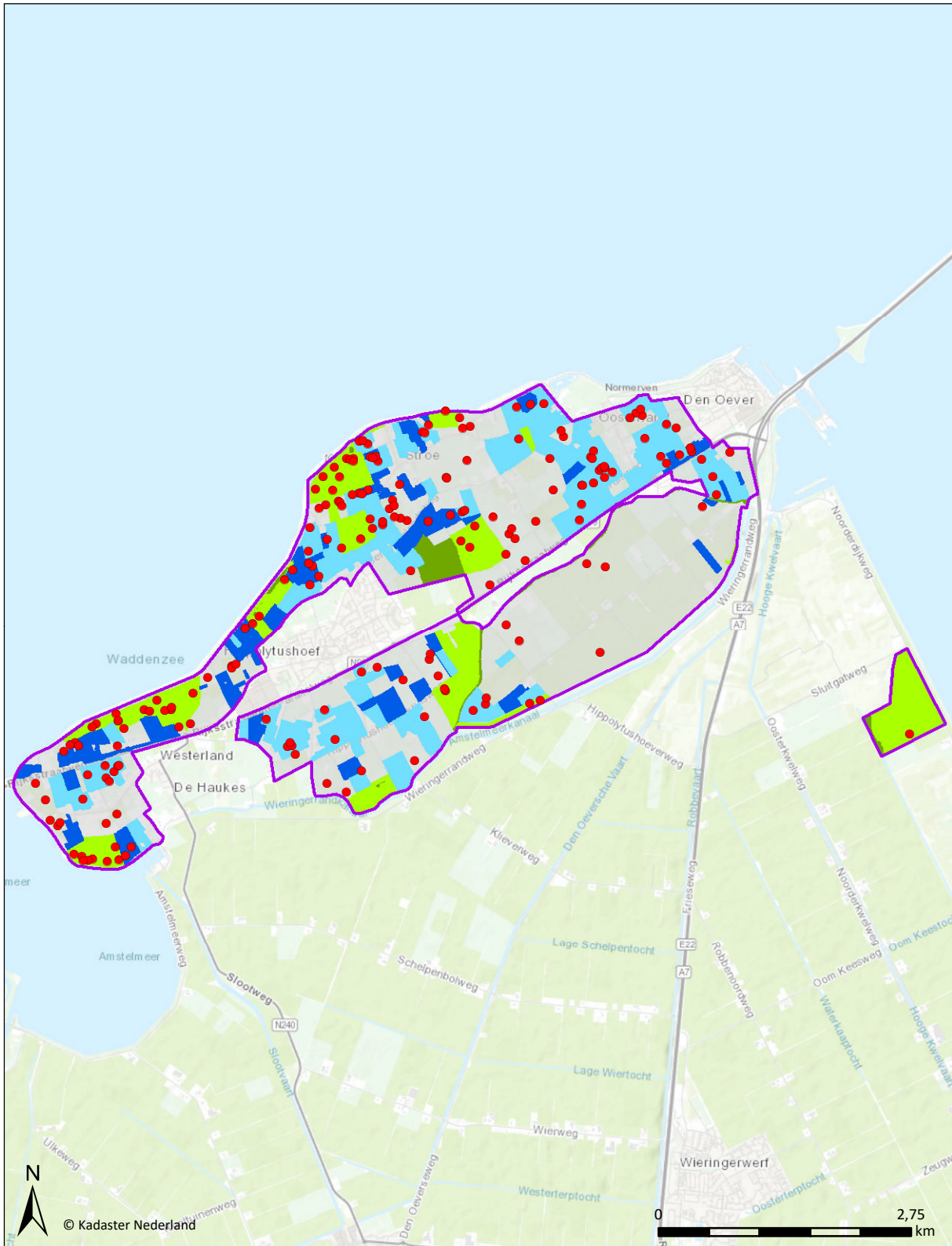
26 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wieringen

Verspreidingskaart 2019

• **Scholekster**

196 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

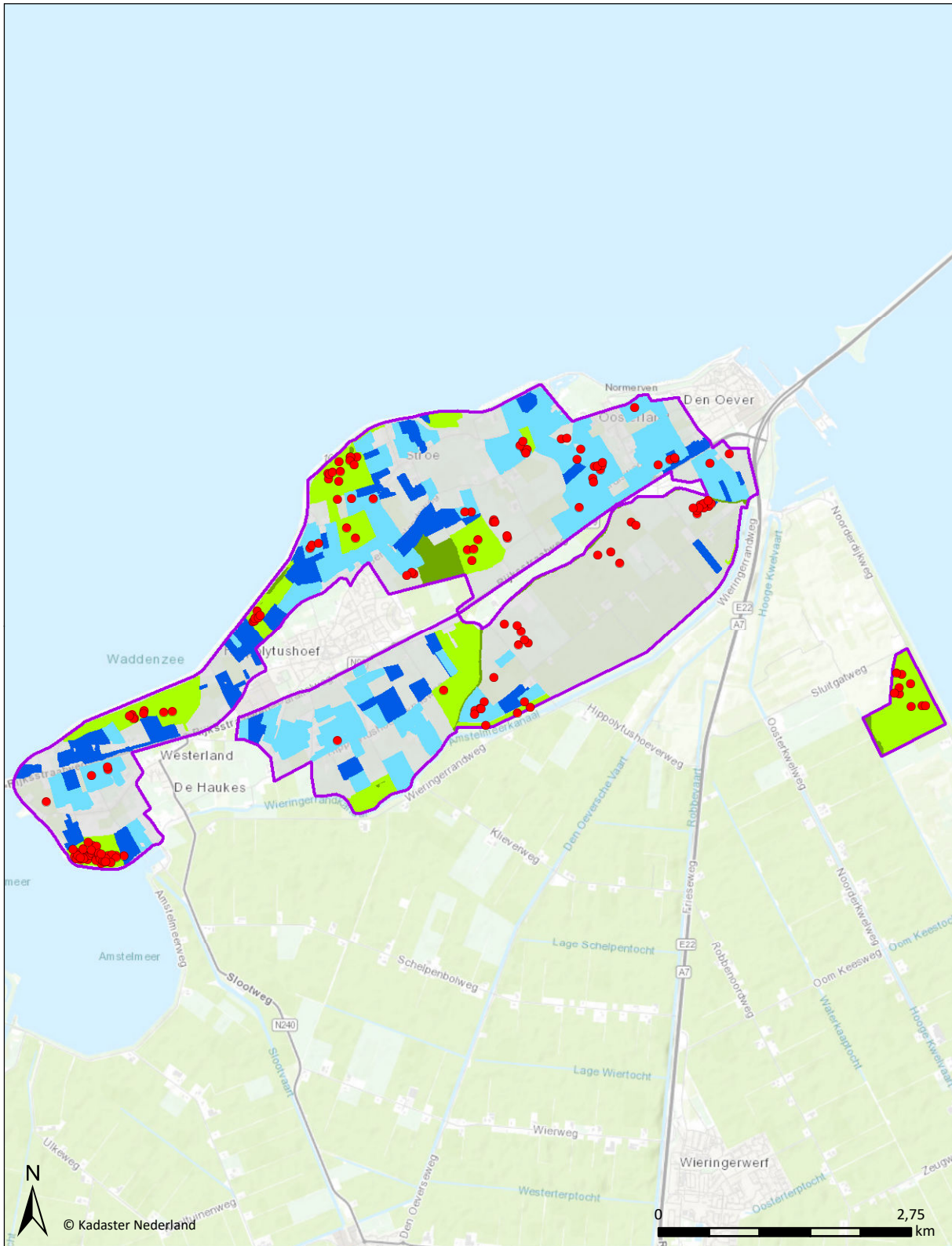
 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

© Kadaster Nederland

0 2,75 km

Wieringen

Verspreidingskaart 2019

• Kievit

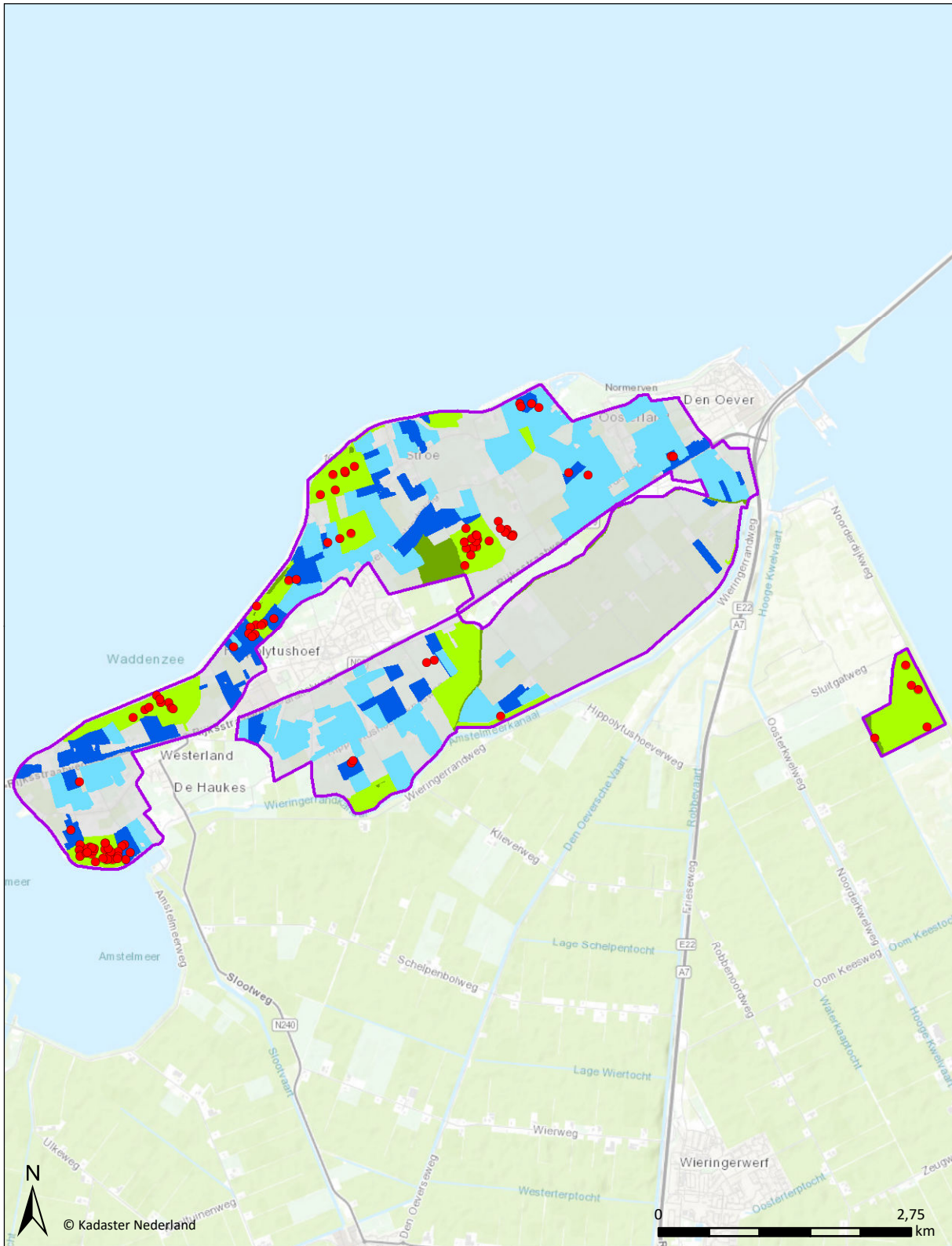
161 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wieringen

Verspreidingskaart 2019

• **Grutto**

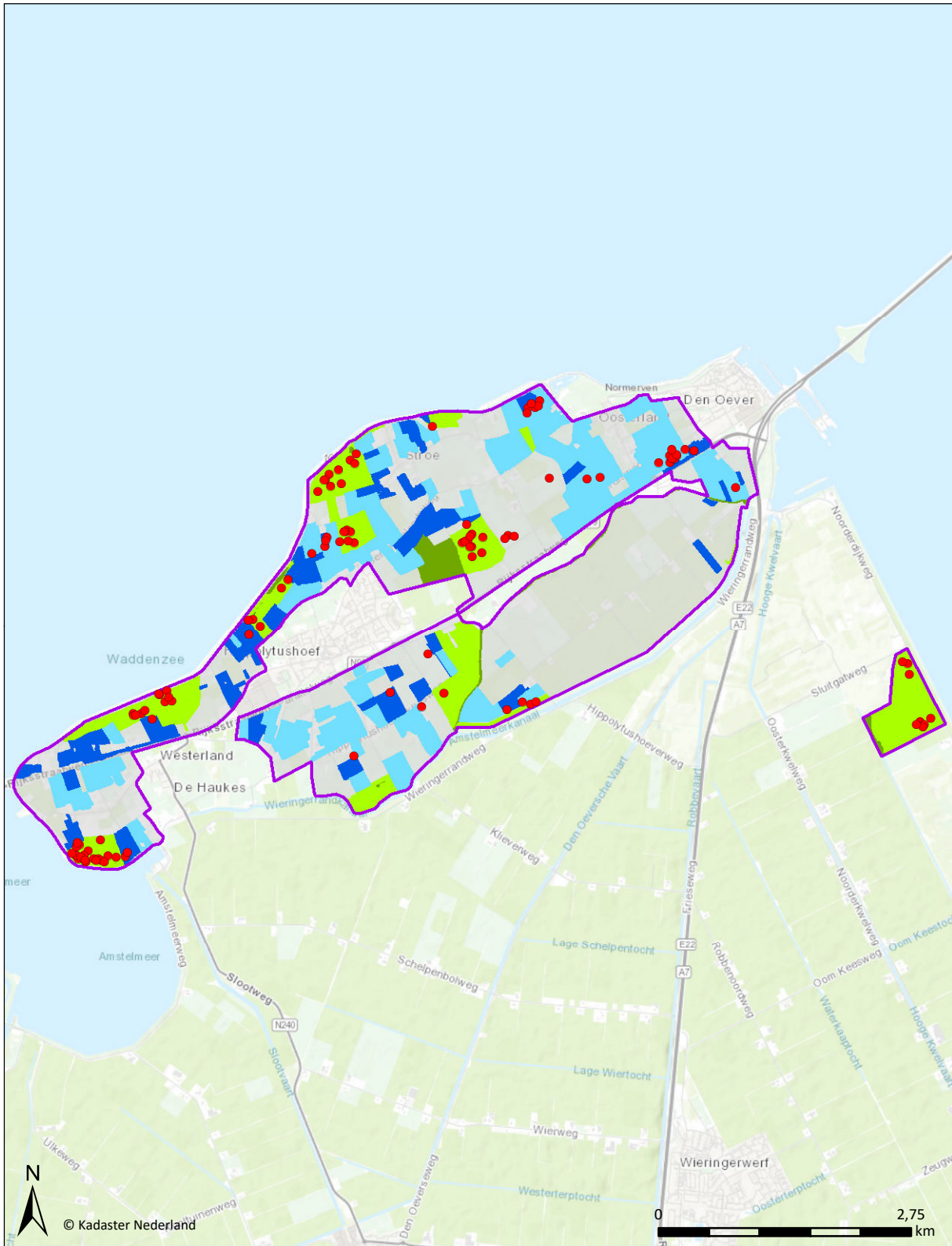
103 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wieringen

Verspreidingskaart 2019

• **Tureluur**

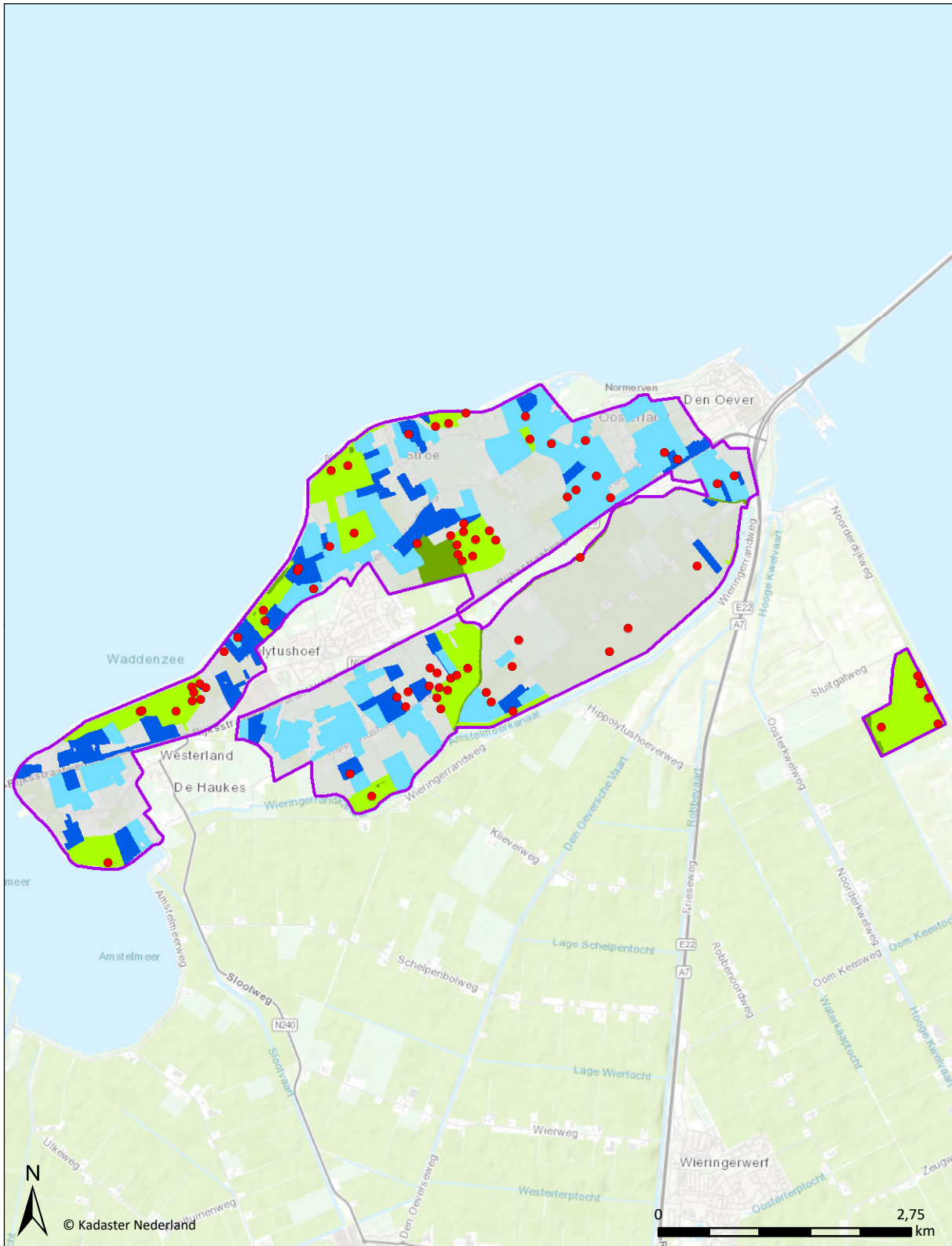
115 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wieringen

Verspreidingskaart 2019

• **Graspieper**

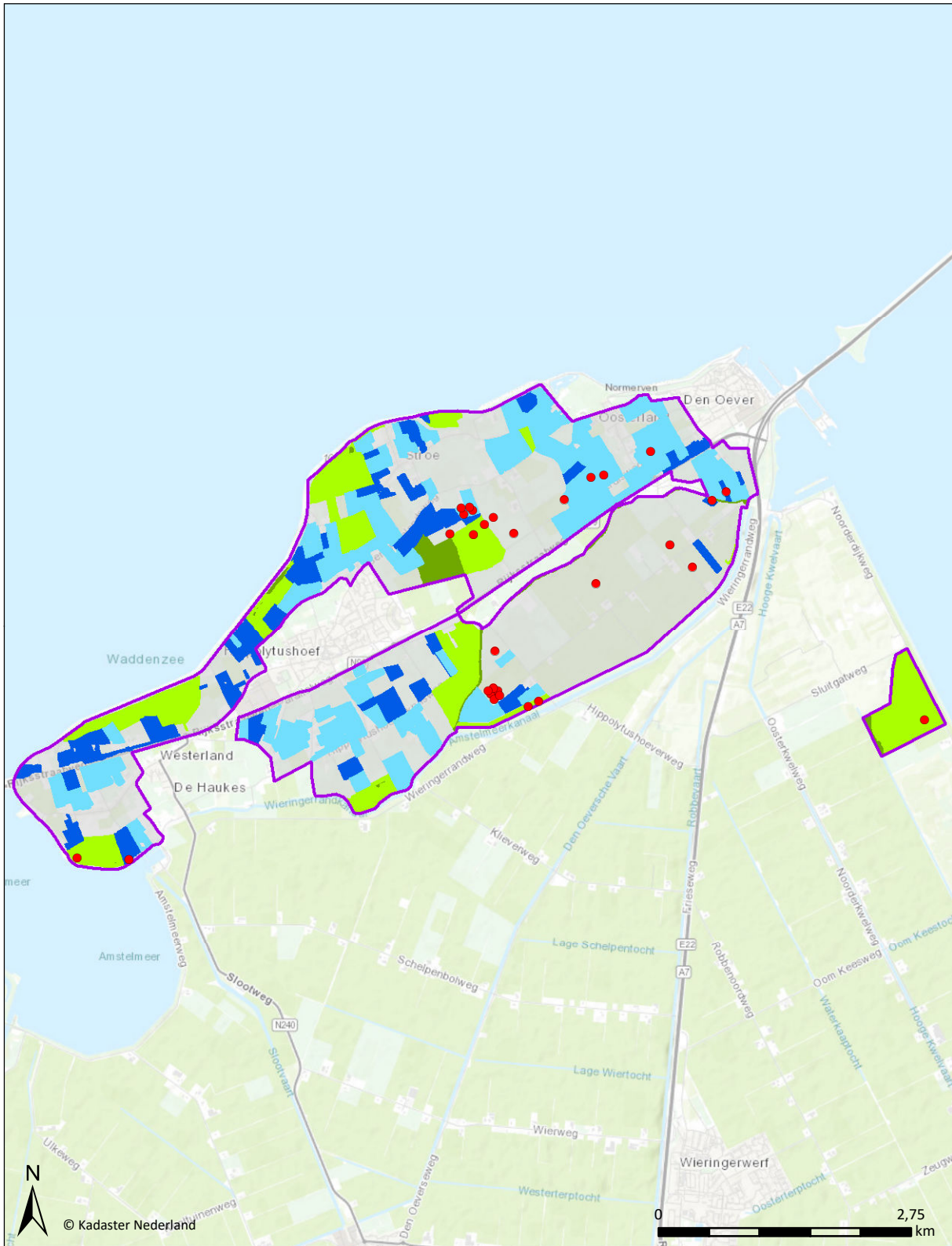
77 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wieringen

Verspreidingskaart 2019

• Gele kwikstaart

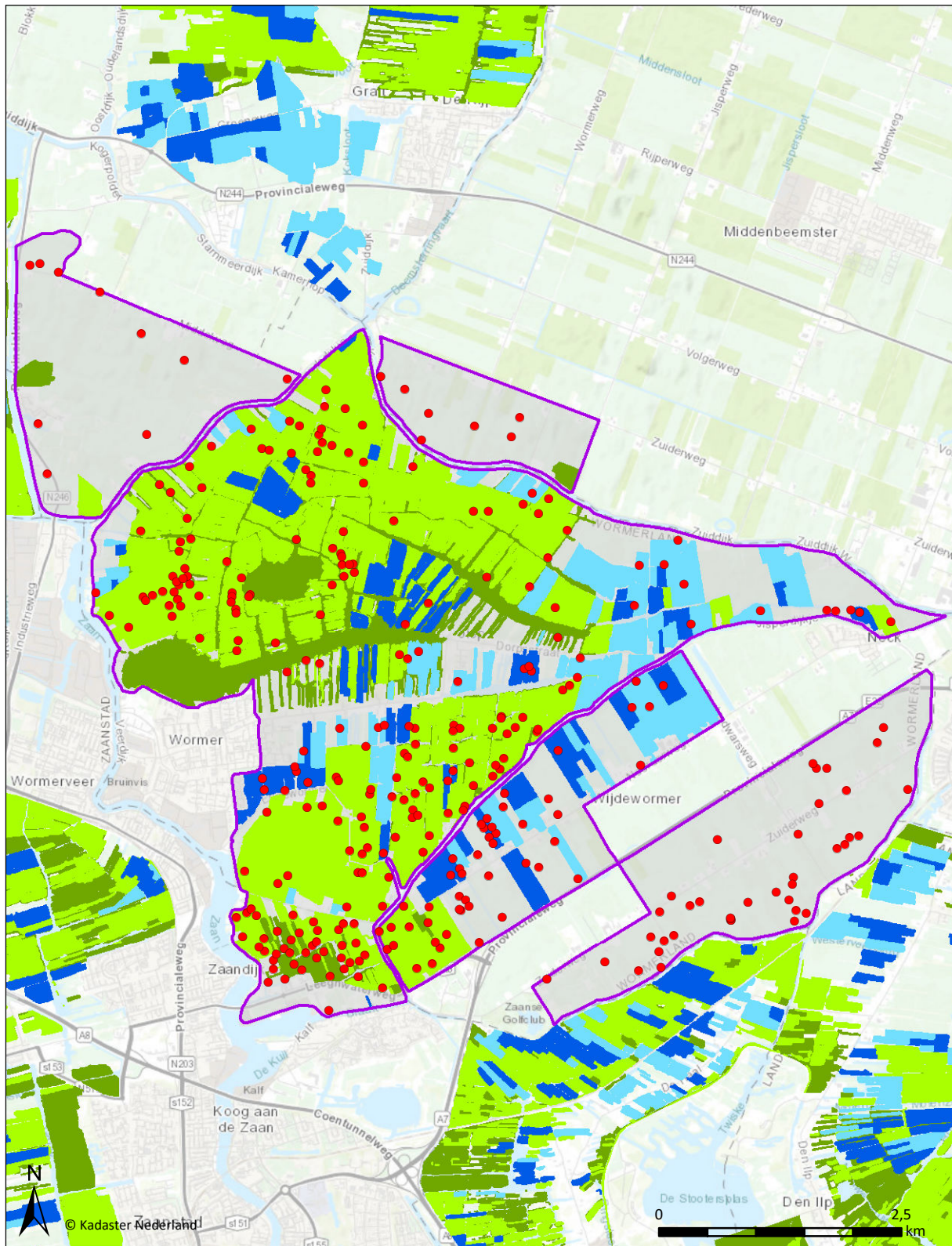
31 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wormer en Jisperveld eo

Verspreidingskaart 2019

• **Krakeend**

336 territoria

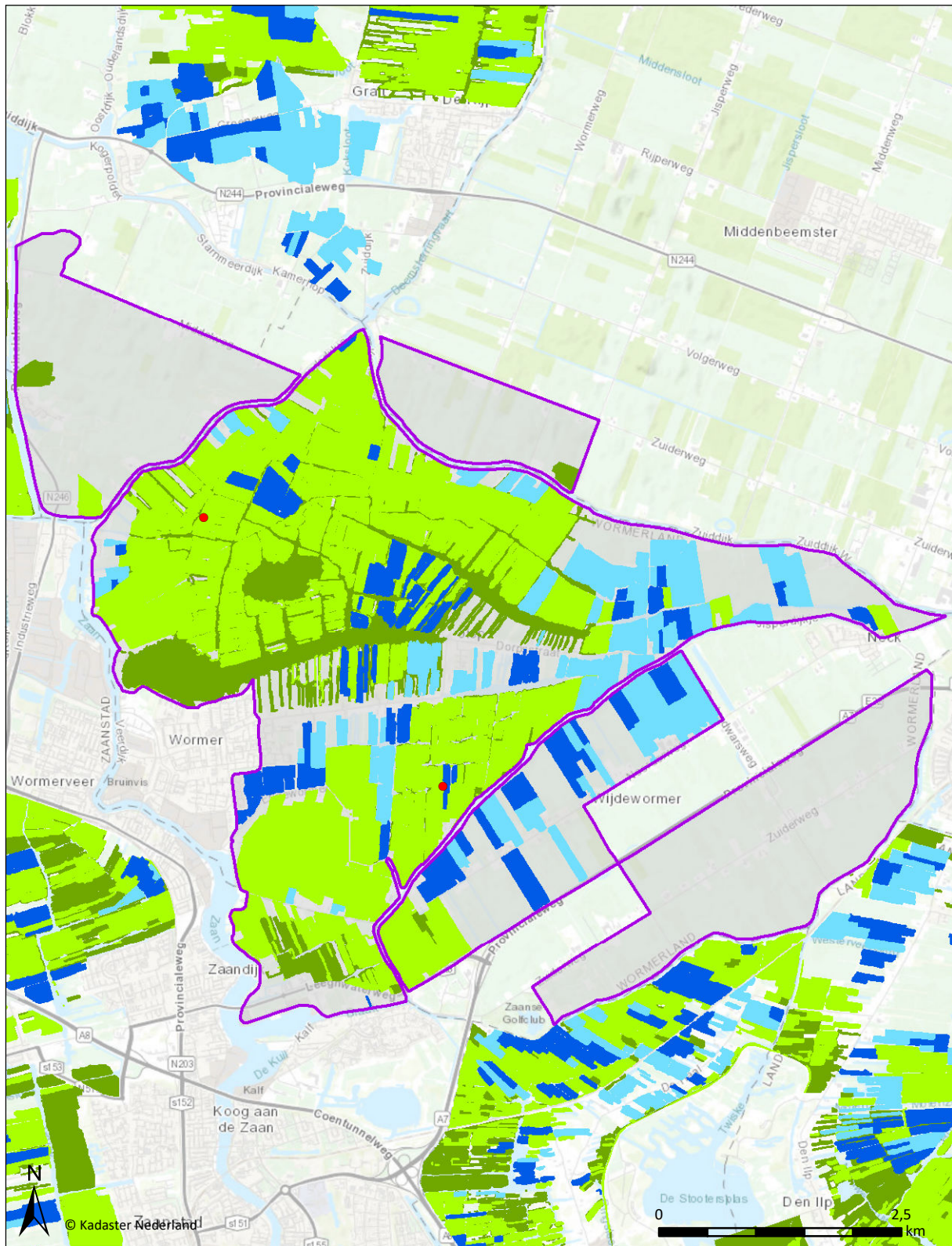
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wormer en Jisperveld eo

Verspreidingskaart 2019

• **Zomertaling**

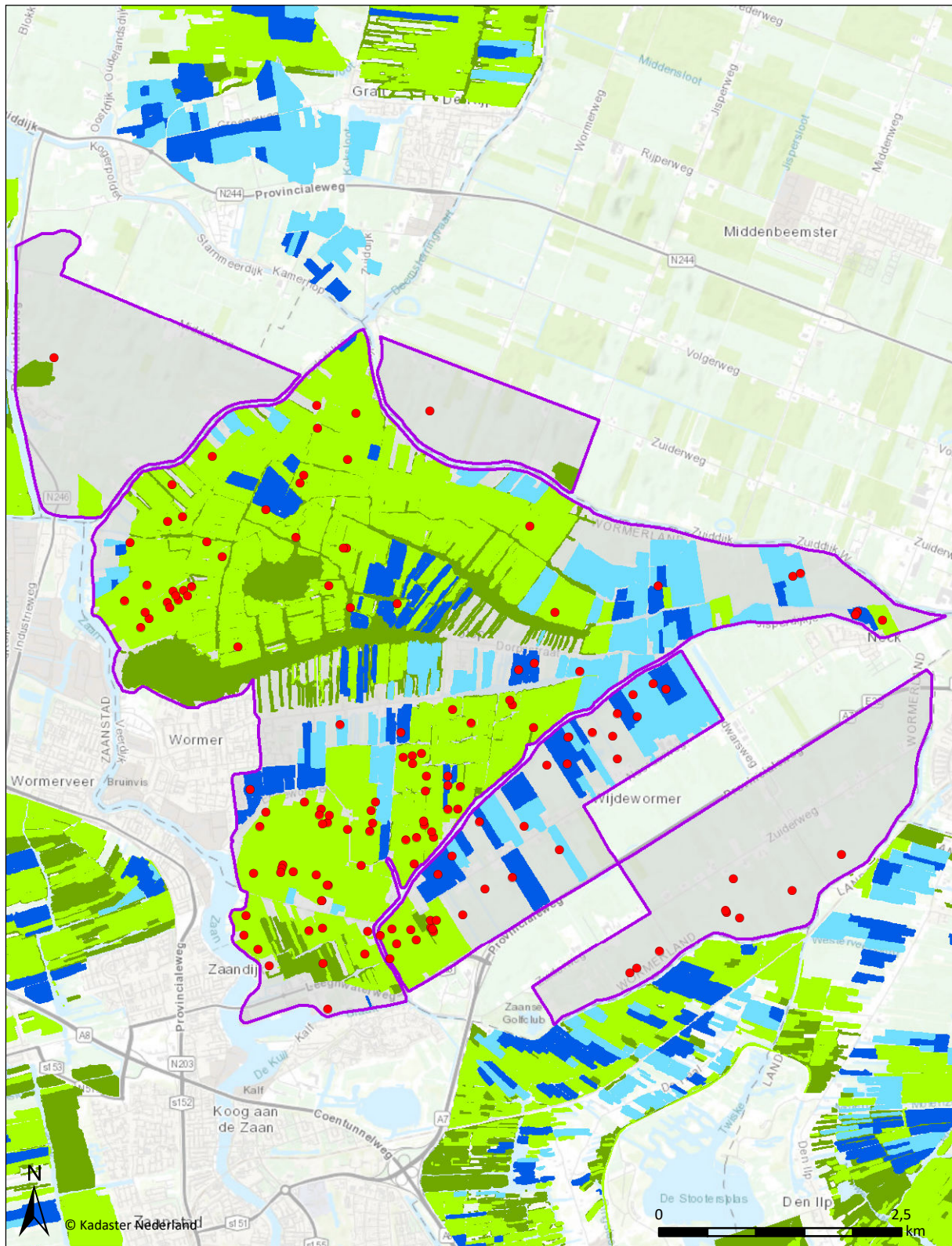
2 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wormer en Jisperveld eo

Verspreidingskaart 2019

• **Slobeend**

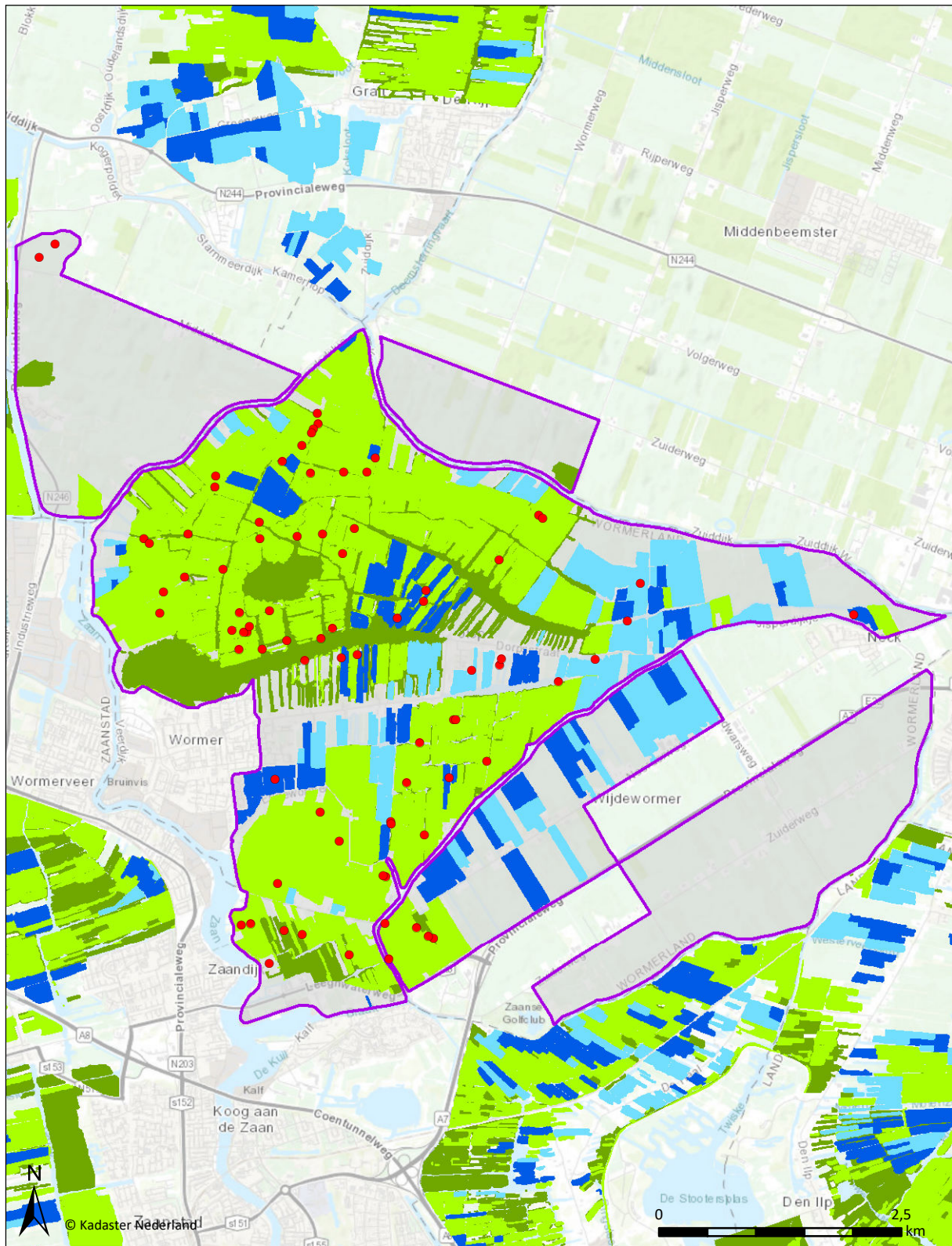
147 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wormer en Jisperveld eo
 Verspreidingskaart 2019

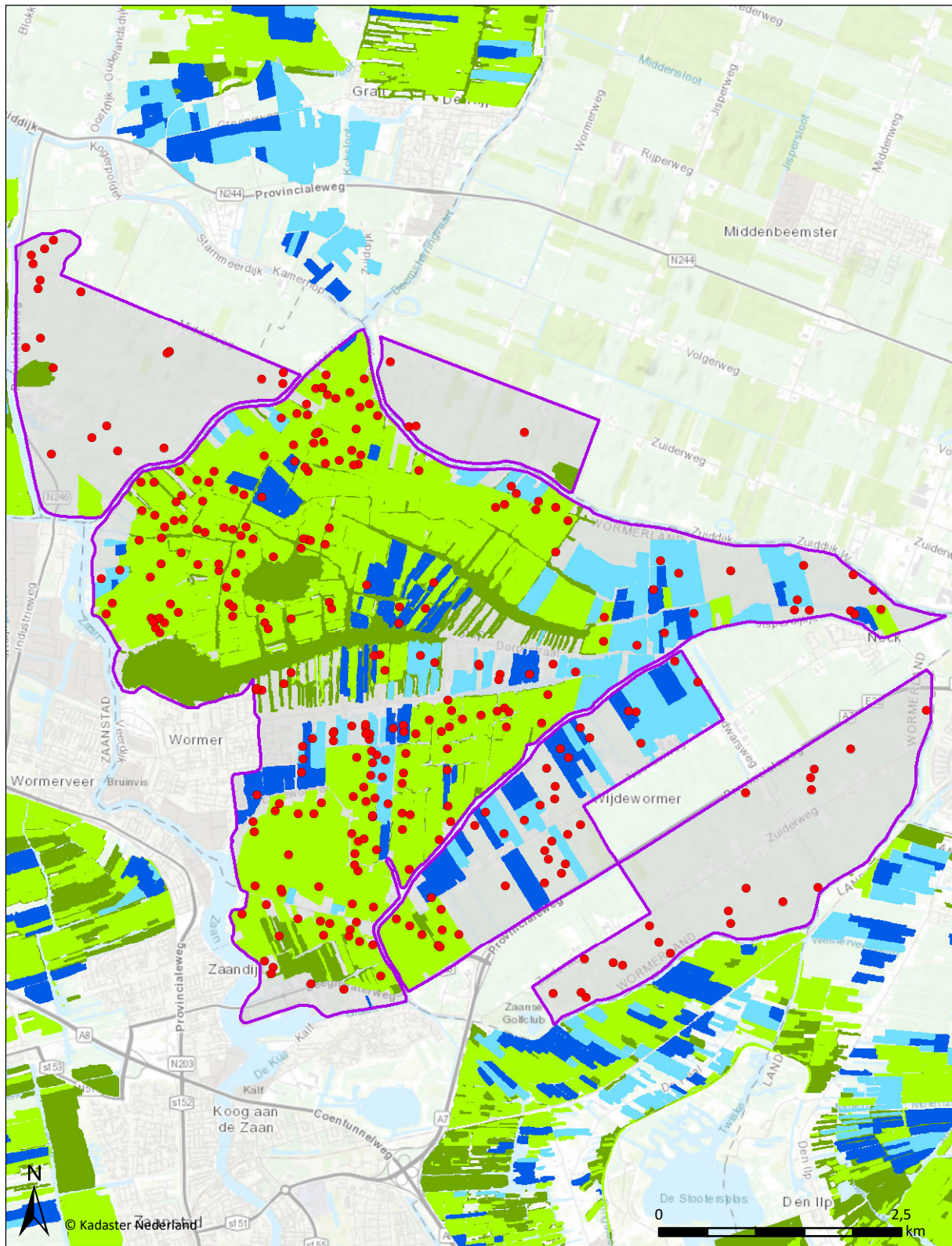
• **Kuifeend**
 81 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wormer en Jisperveld eo

Verspreidingskaart 2019

• **Scholekster**

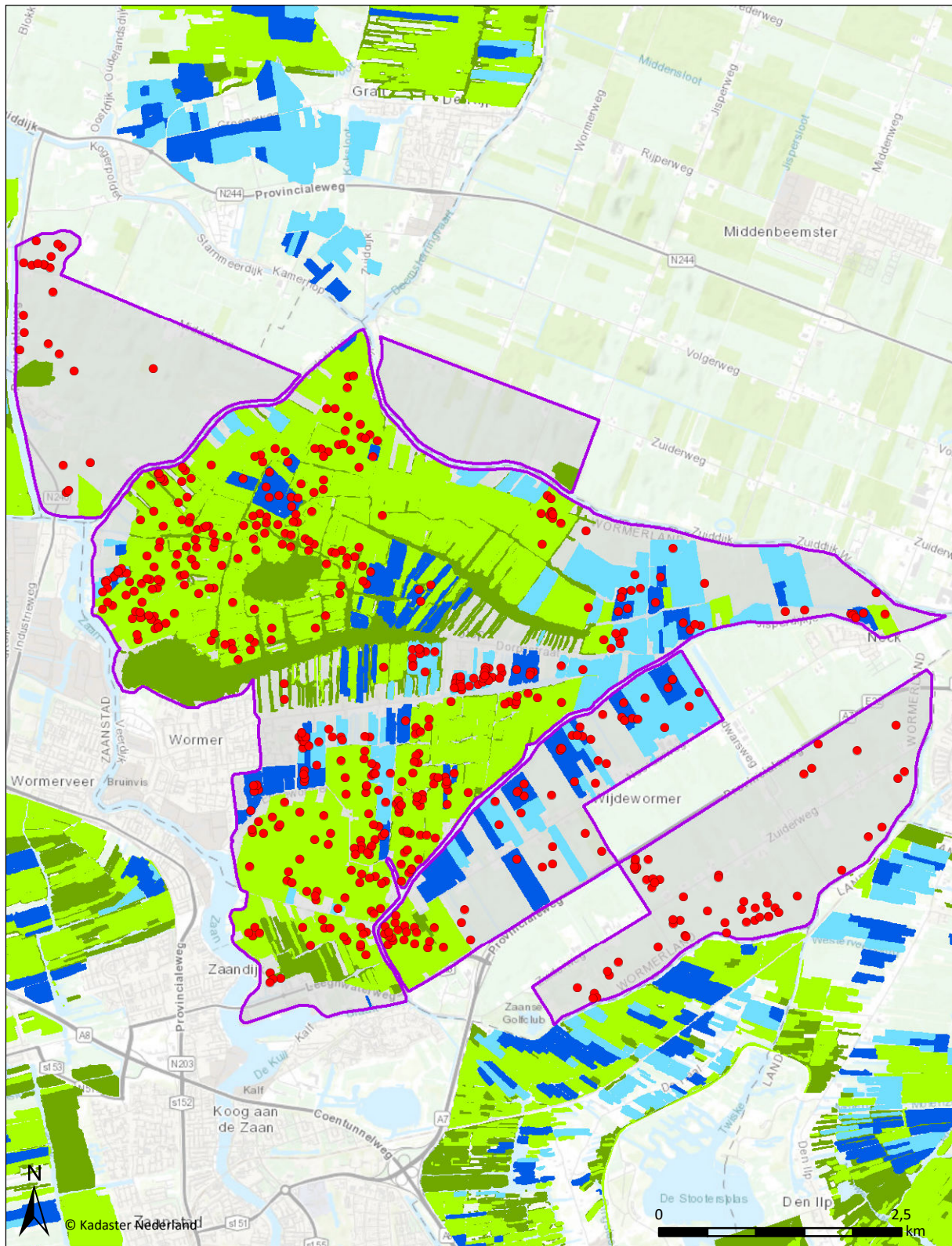
320 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wormer en Jisperveld eo

Verspreidingskaart 2019

• Kievit

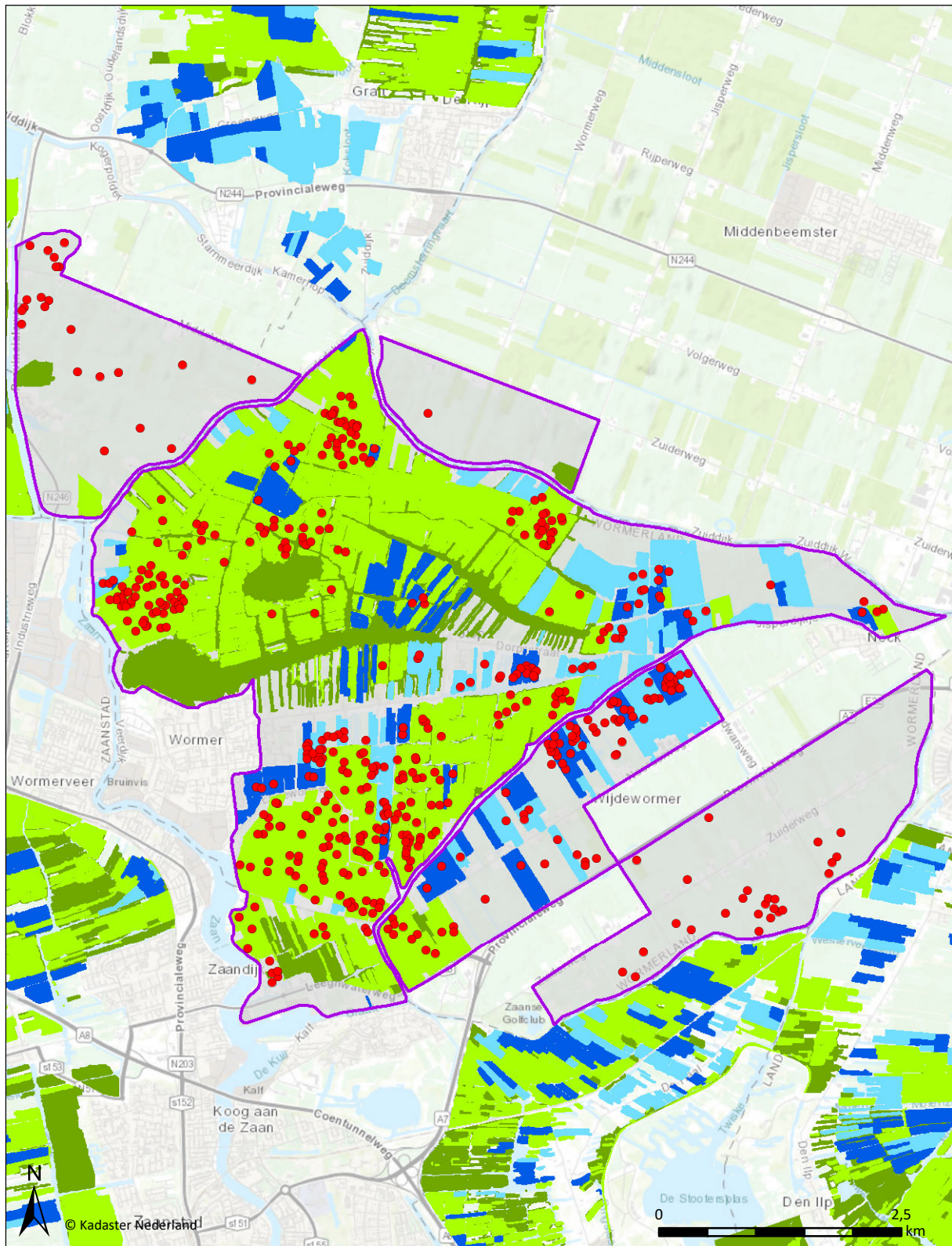
576 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wormer en Jisperveld eo
 Verspreidingskaart 2019

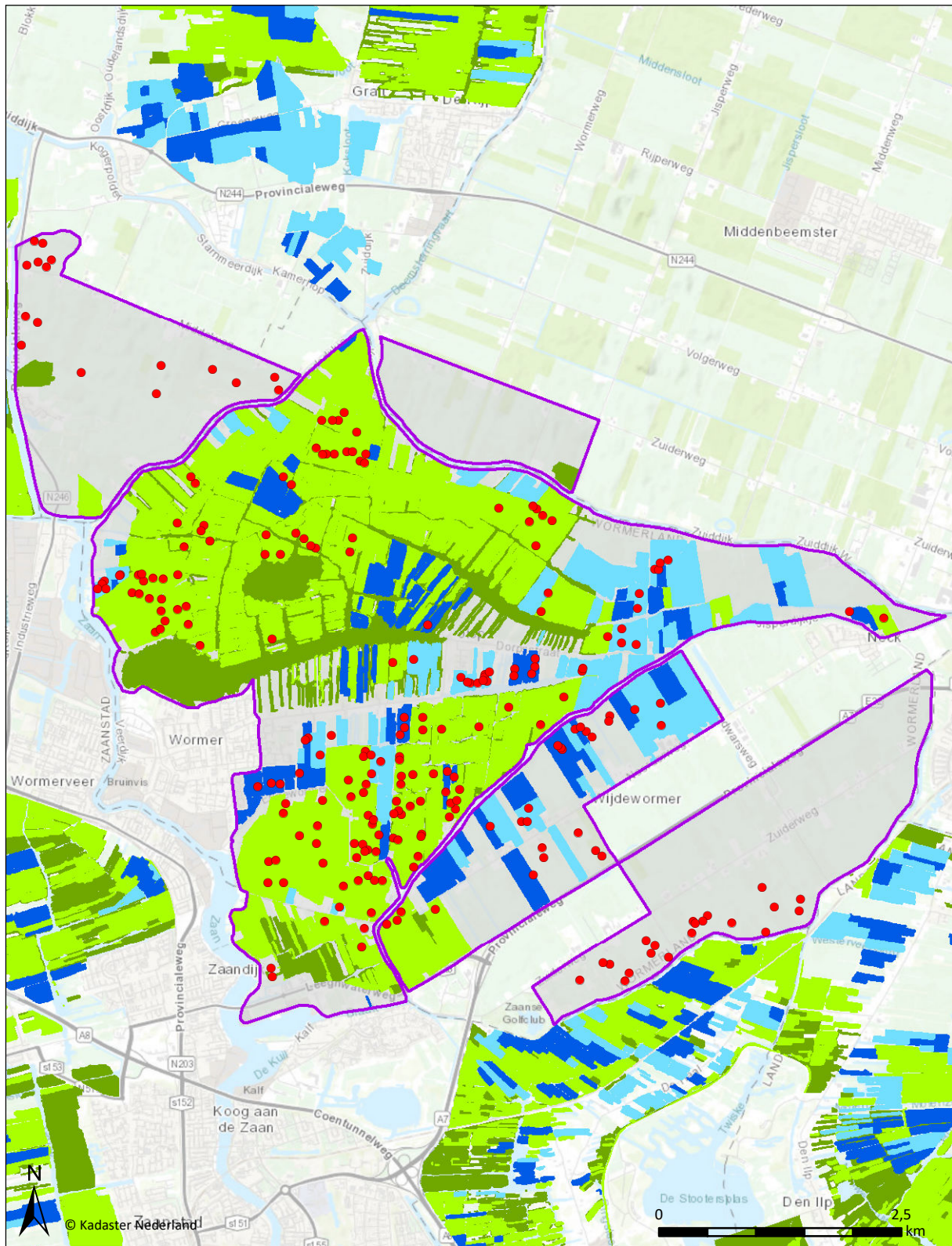
• **Grutto**
 524 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wormer en Jisperveld eo

Verspreidingskaart 2019

• **Tureluur**

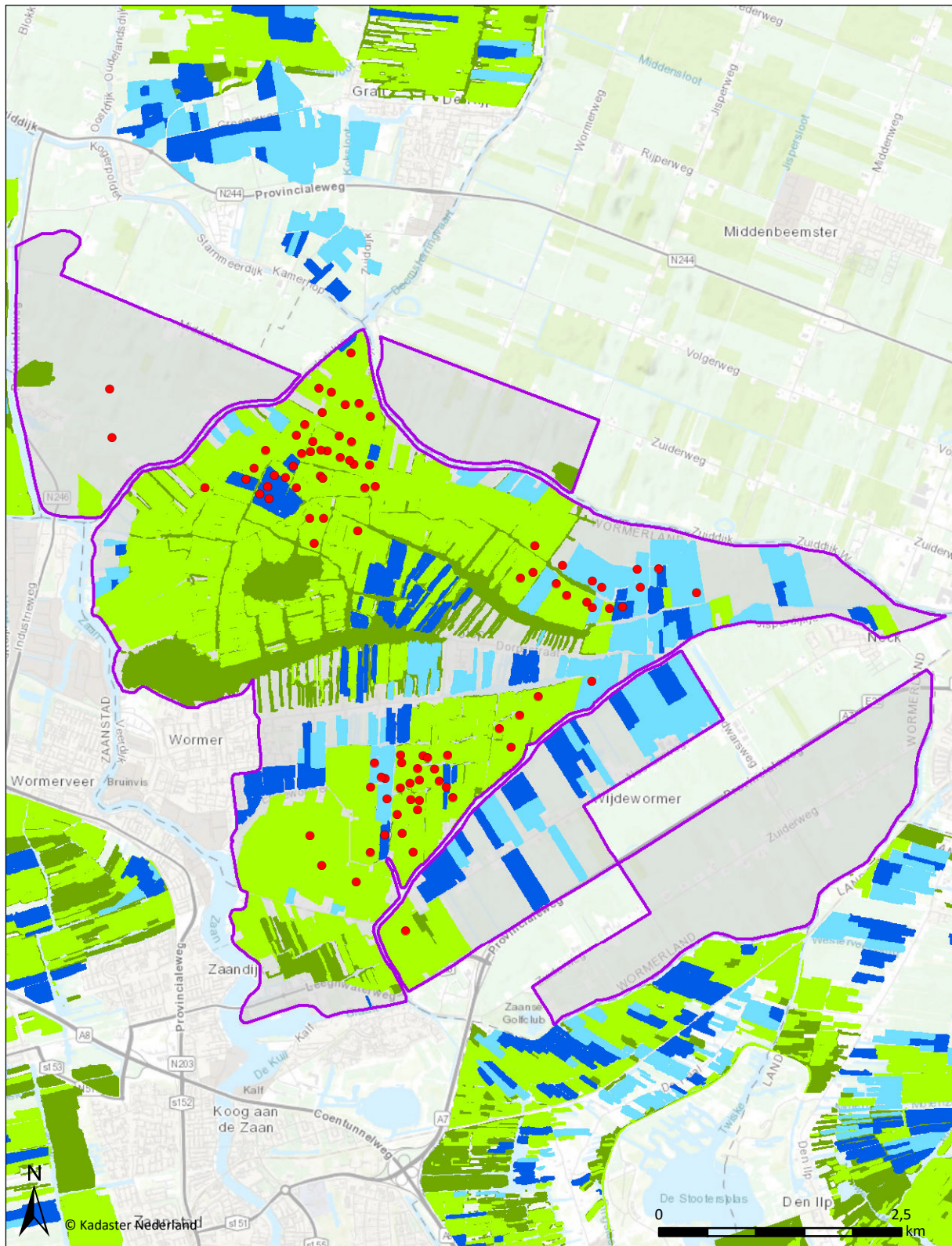
245 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wormer en Jisperveld eo

Verspreidingskaart 2019

• **Veldleeuwerik**

92 territoria

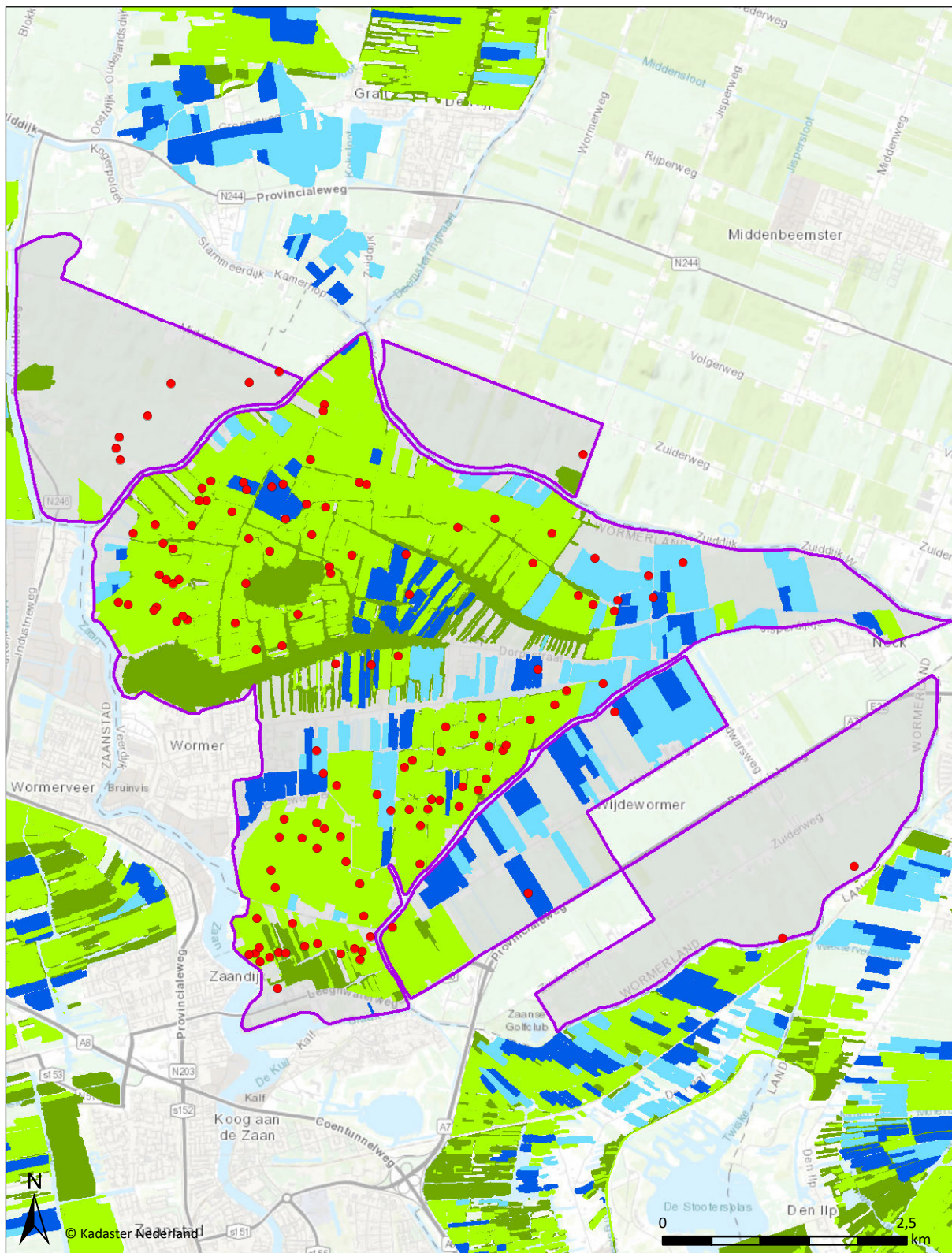
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek en adviesbureau

Wormer en Jisperveld eo

Verspreidingskaart 2019

• **Graspieper**

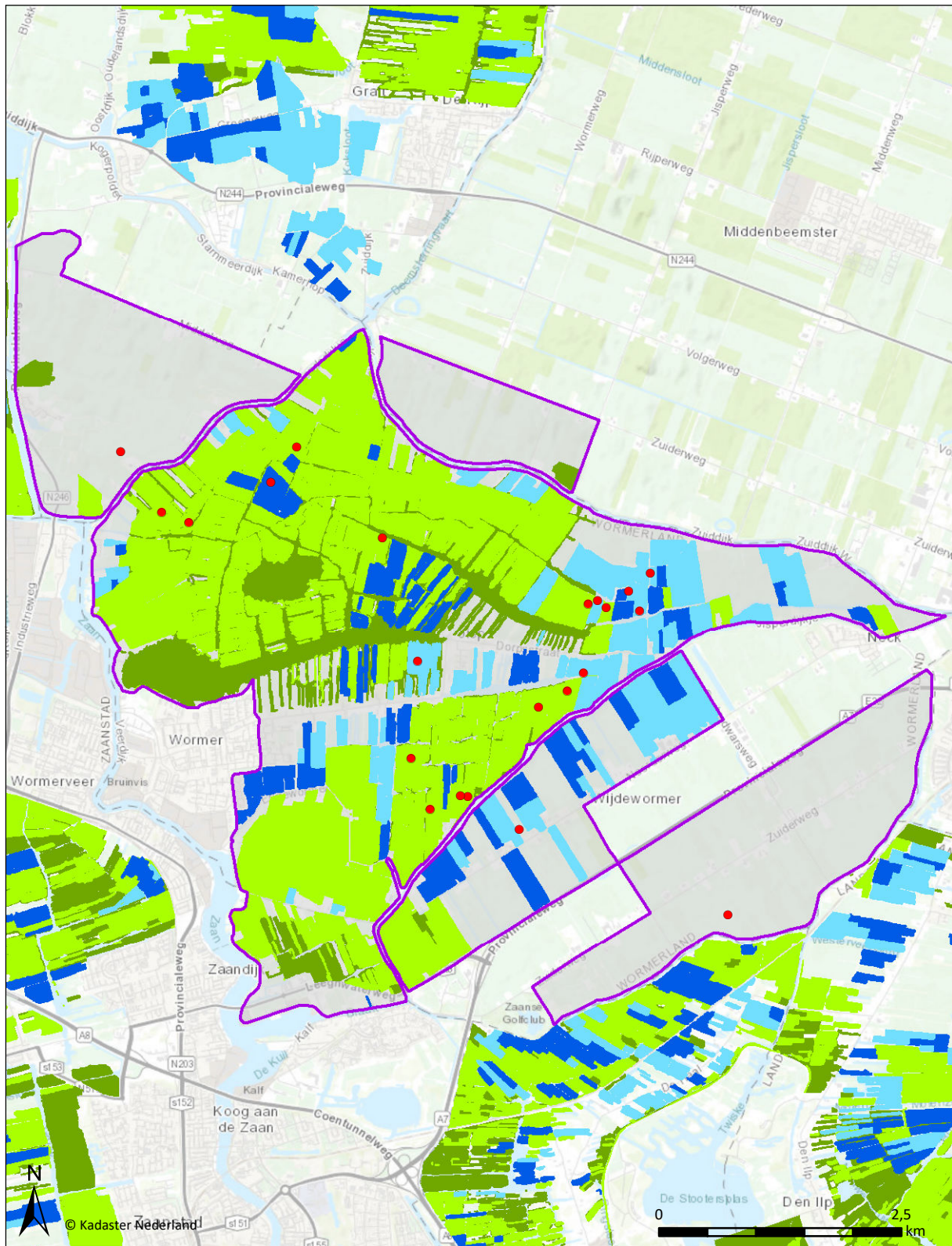
132 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Wormer en Jisperveld eo

Verspreidingskaart 2019

• Gele kwikstaart

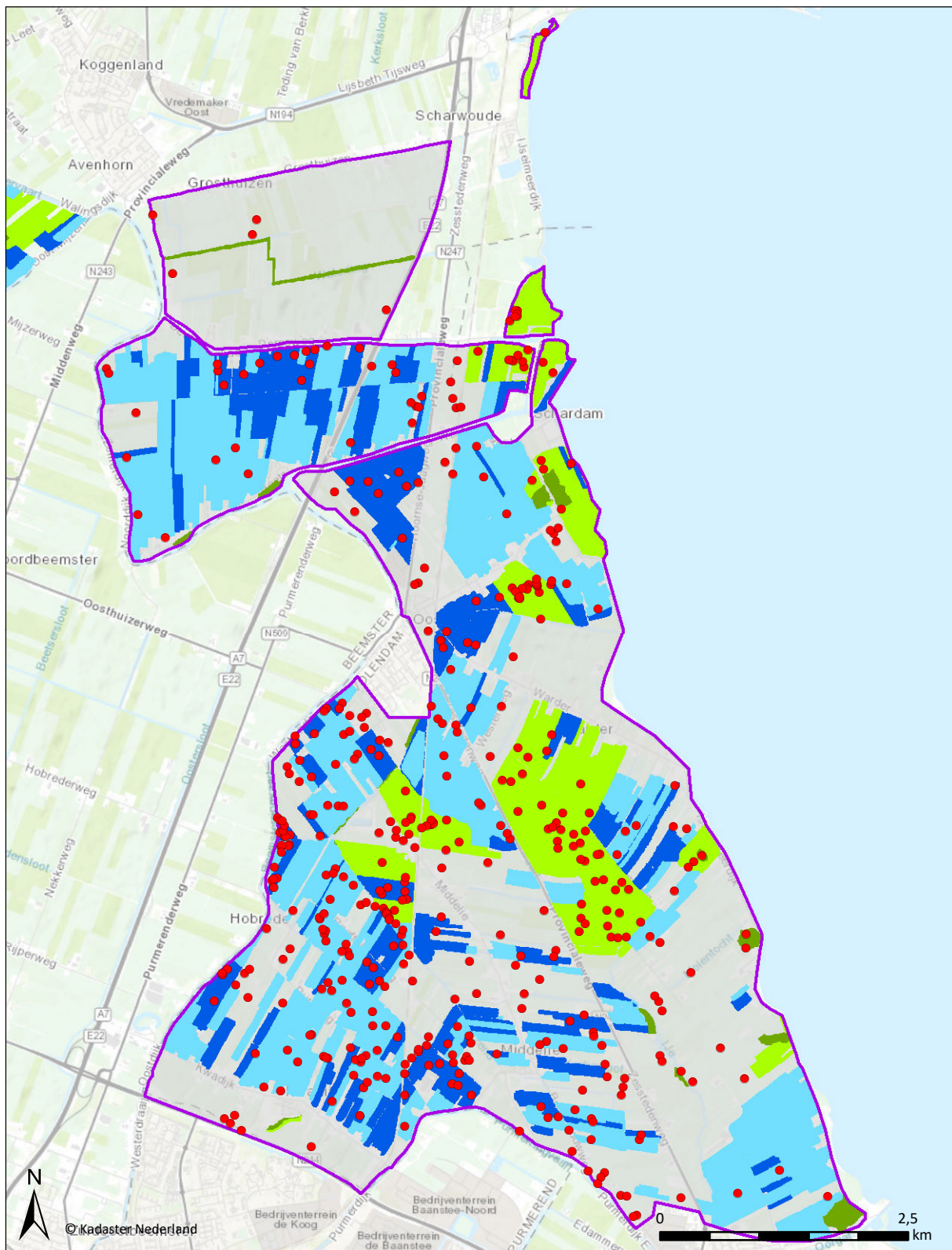
22 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek en adviesbureau

Zeelang en Kogen

Verspreidingskaart 2018

• **Krakeend**

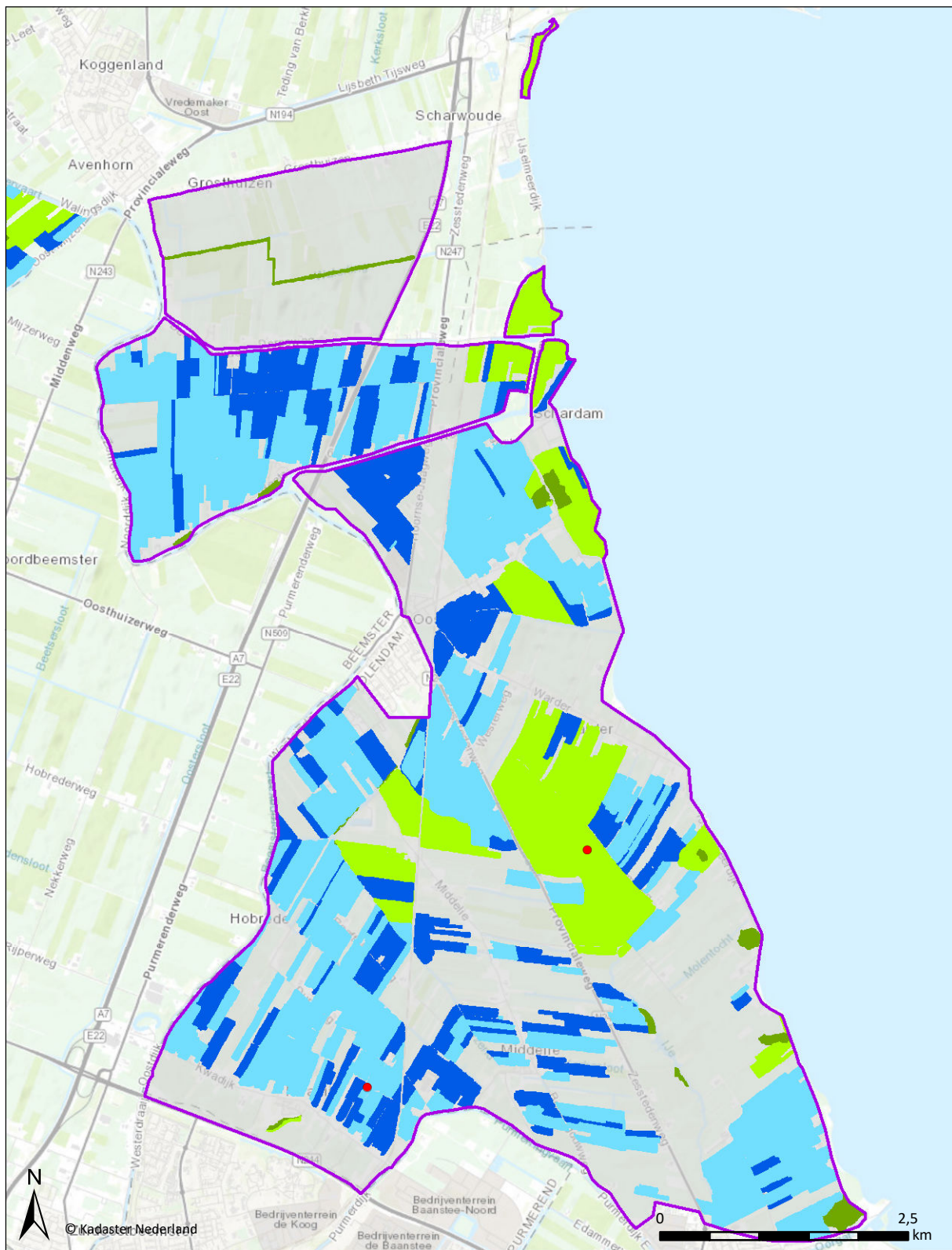
445 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Zeelang en Kogen

Verspreidingskaart 2018

• **Wintertaling**

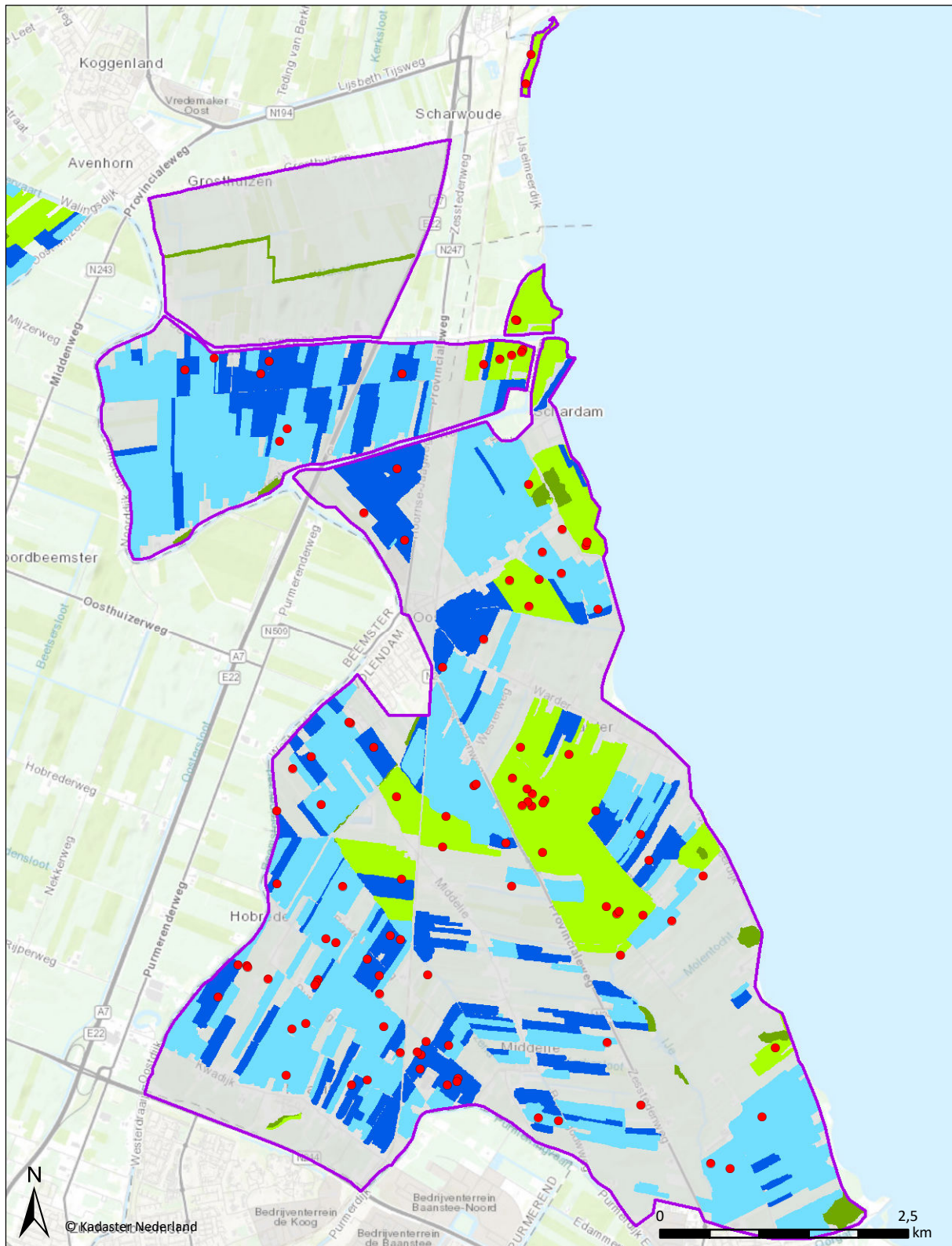
2 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Zeelang en Kogen

Verspreidingskaart 2018

• **Sloebend**

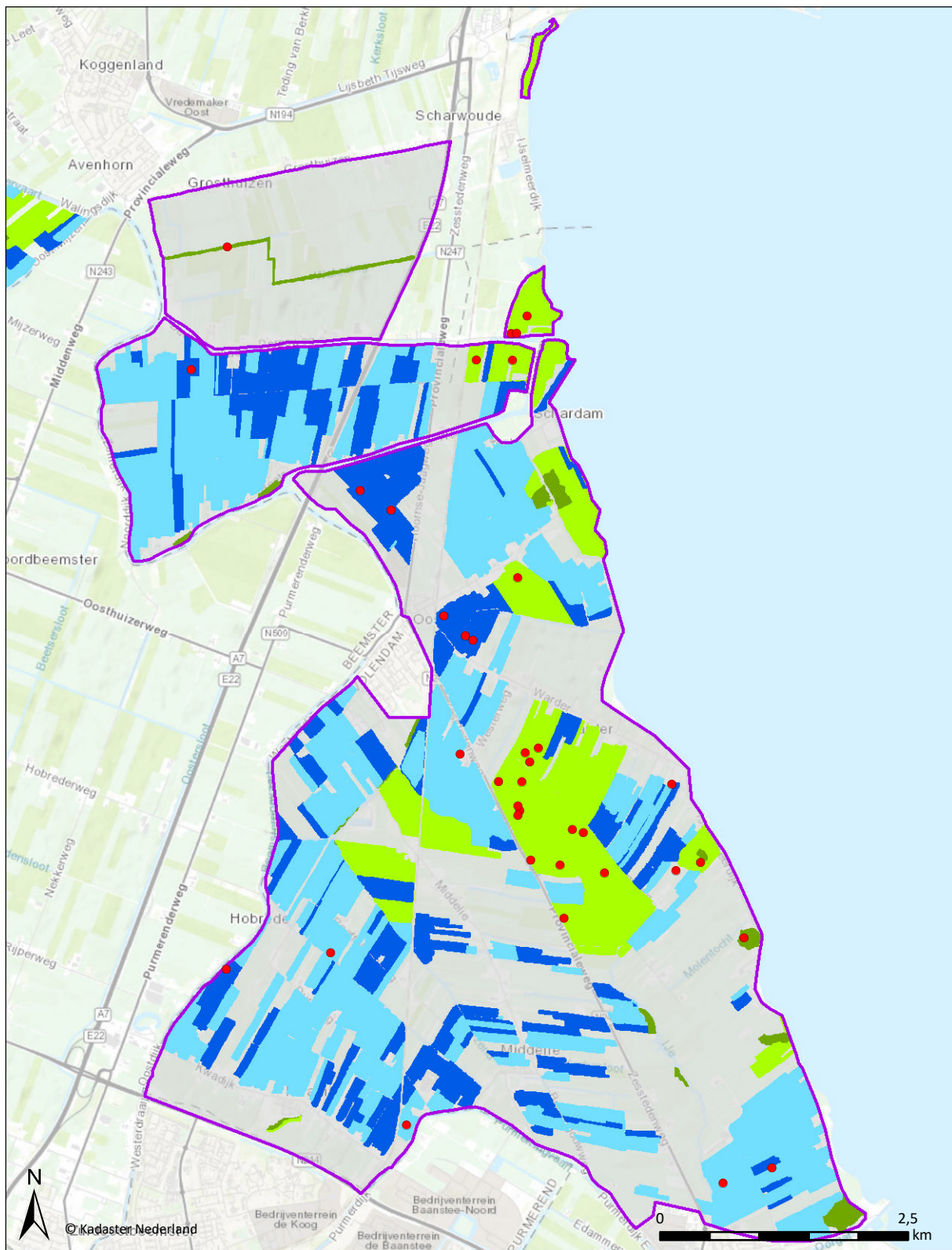
108 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Zeevang en Kogen

Verspreidingskaart 2018

• **Kuifeend**

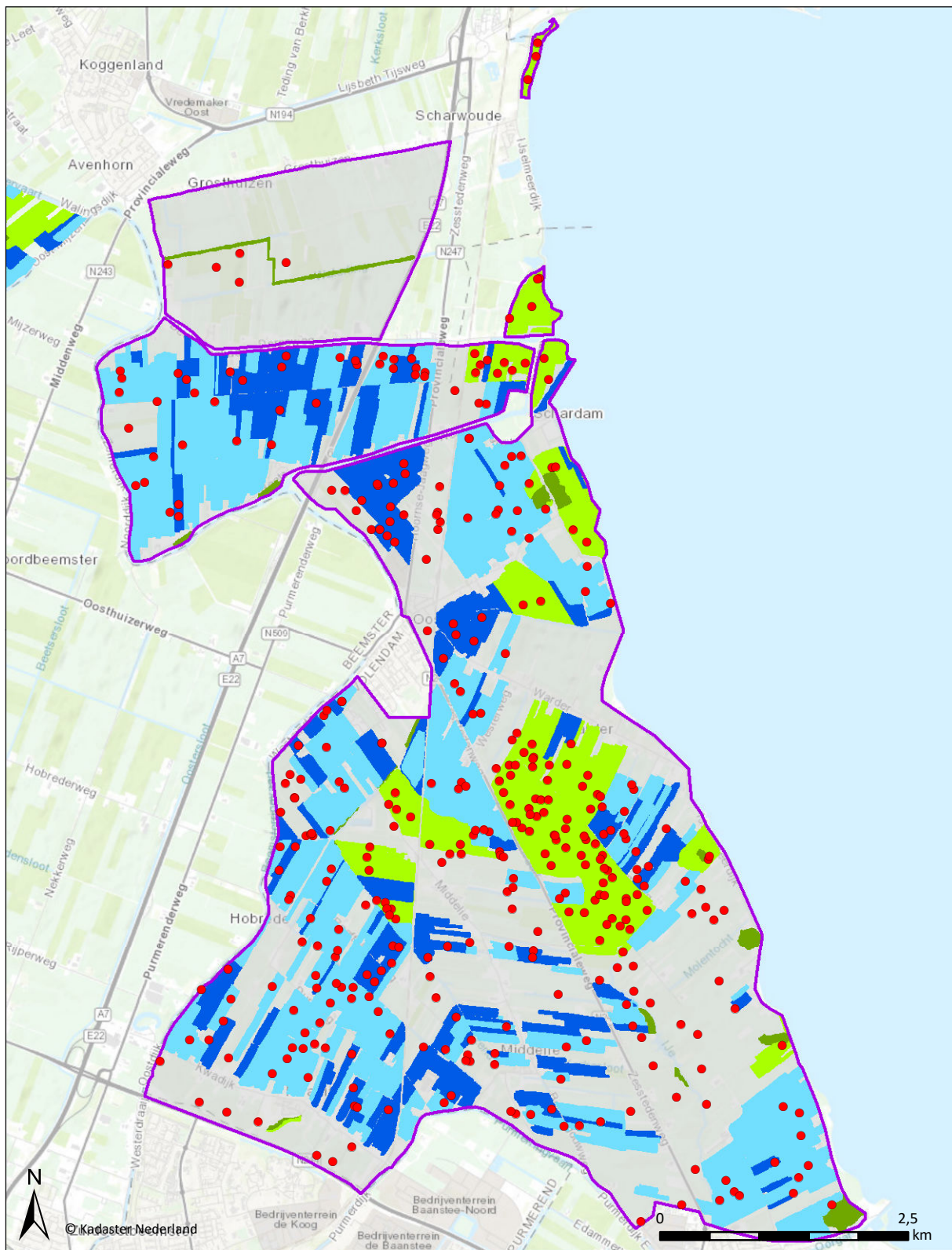
37 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Zeelang en Kogen

Verspreidingskaart 2018

• **Scholekster**

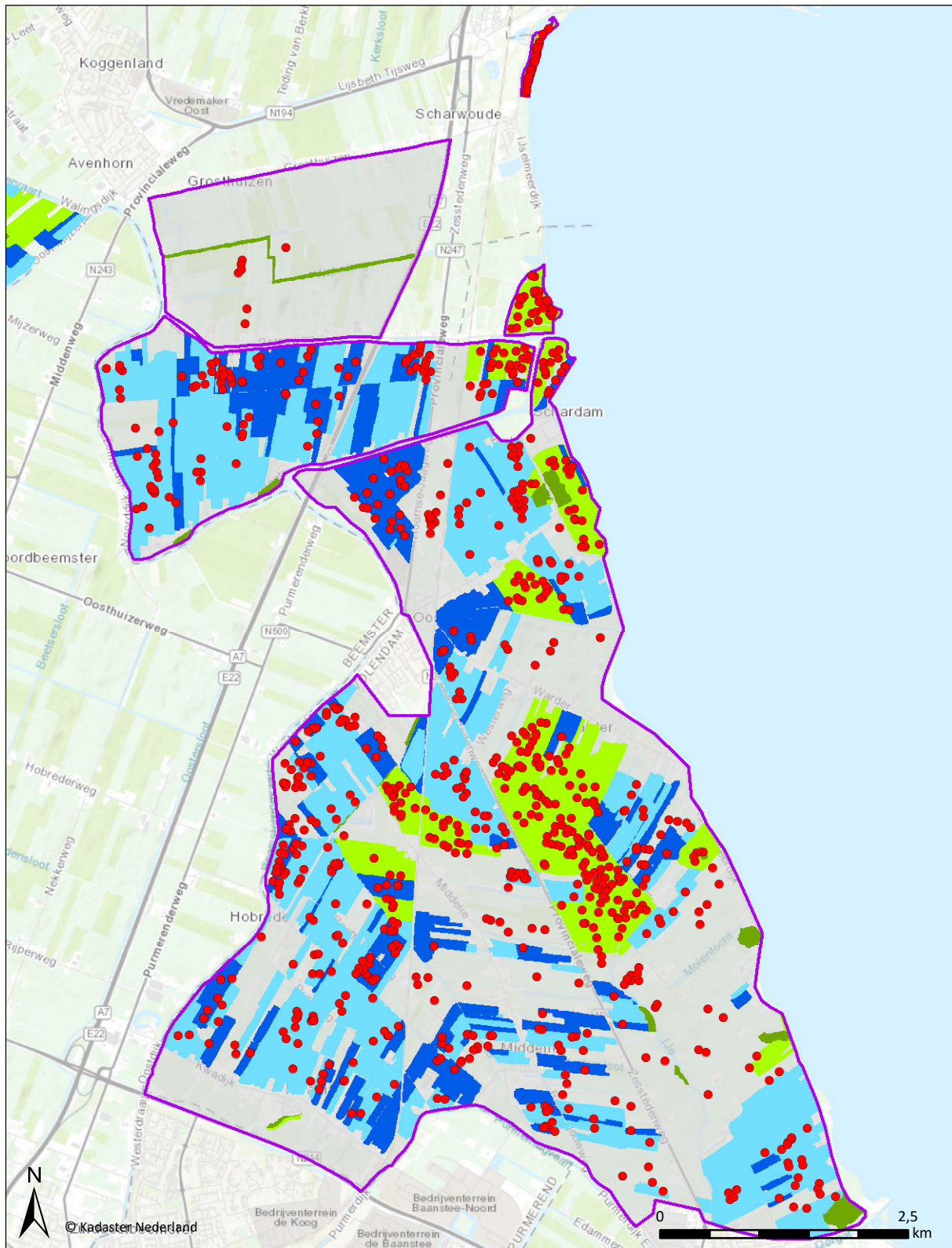
390 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Zeelang en Kogen

Verspreidingskaart 2018

• Kievit

858 territoria

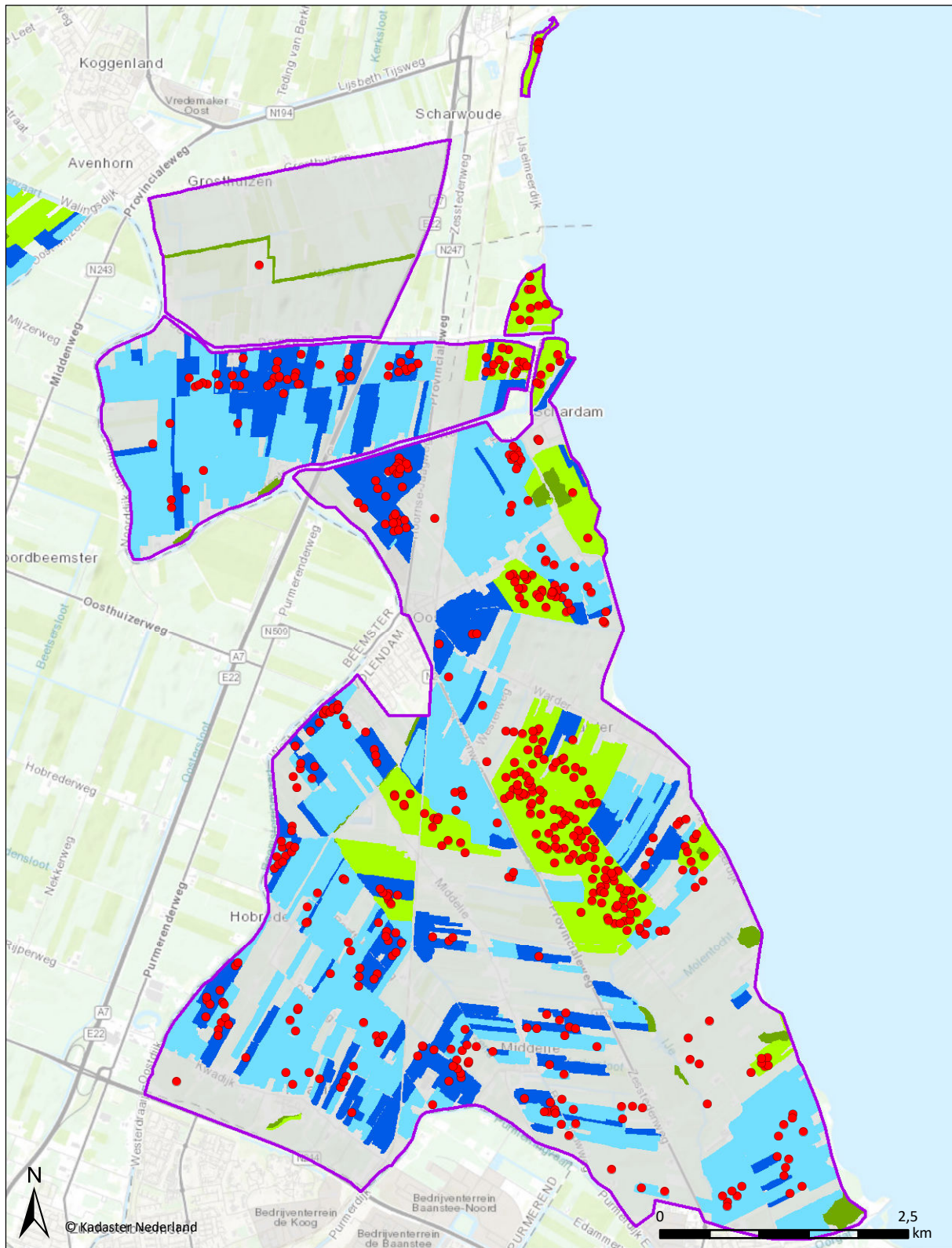
- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Zeelang en Kogen

Verspreidingskaart 2018

• **Grutto**

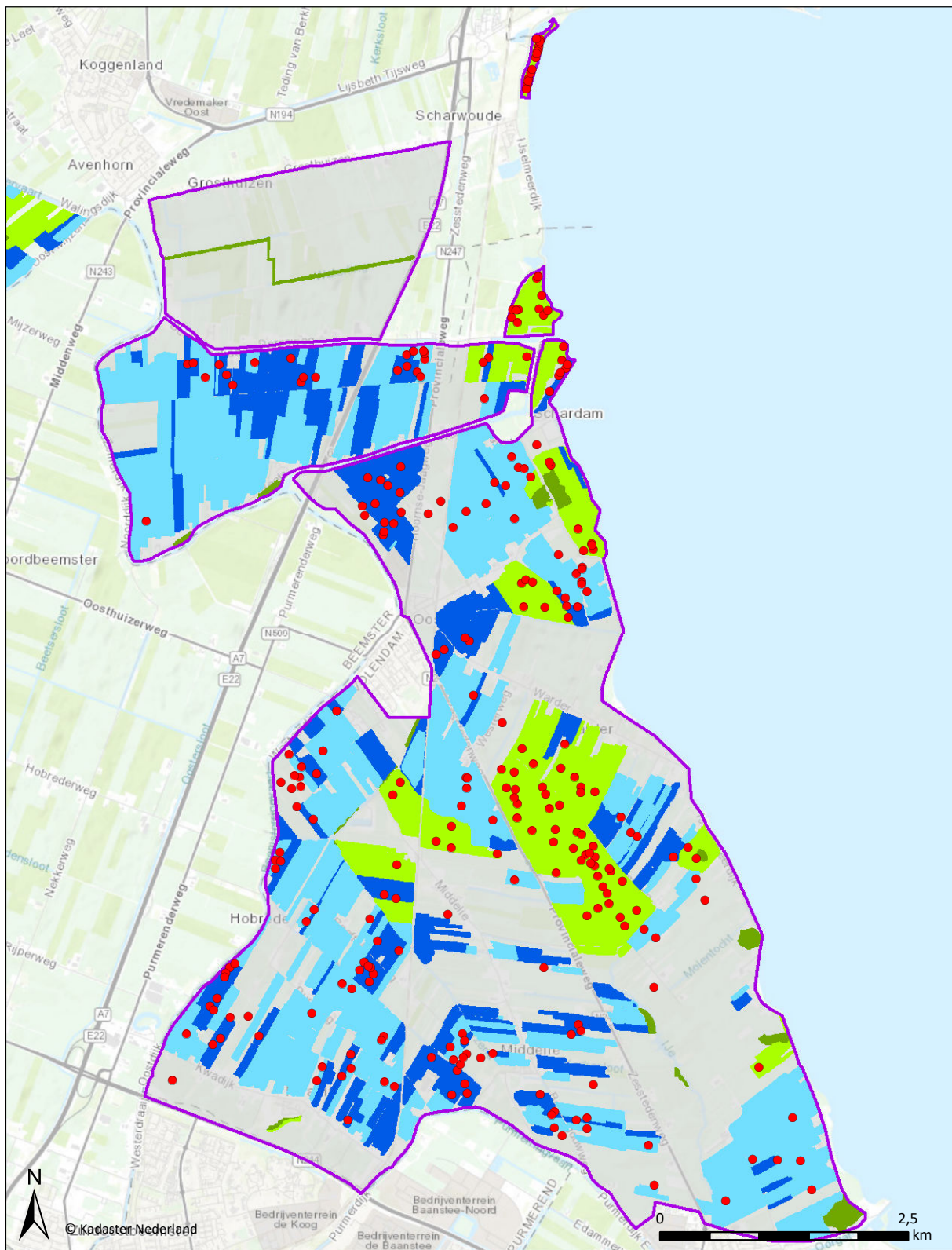
528 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Zeelang en Kogen

Verspreidingskaart 2018

• **Tureluur**

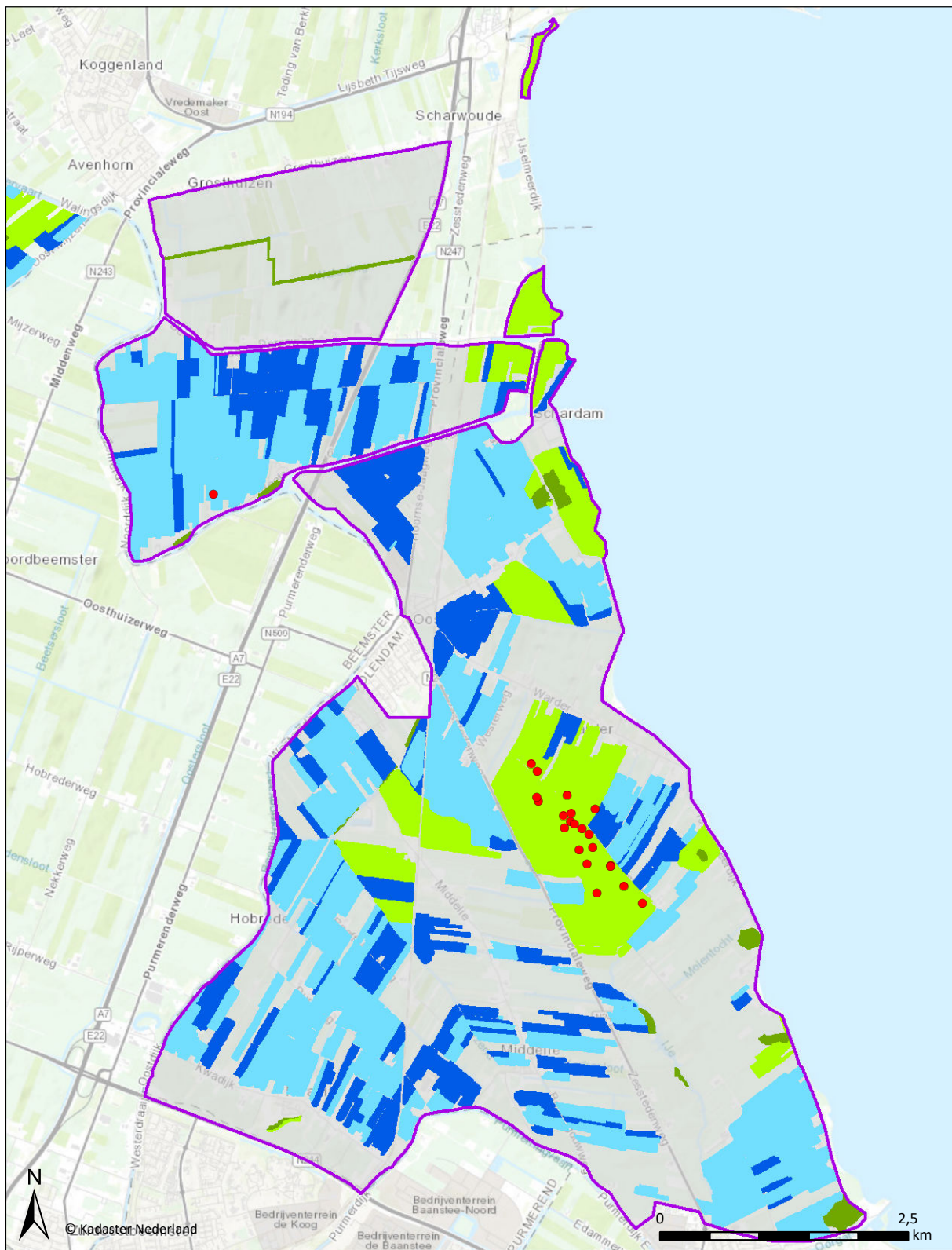
275 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Zeelang en Kogen

Verspreidingskaart 2018

• **Veldleeuwerik**

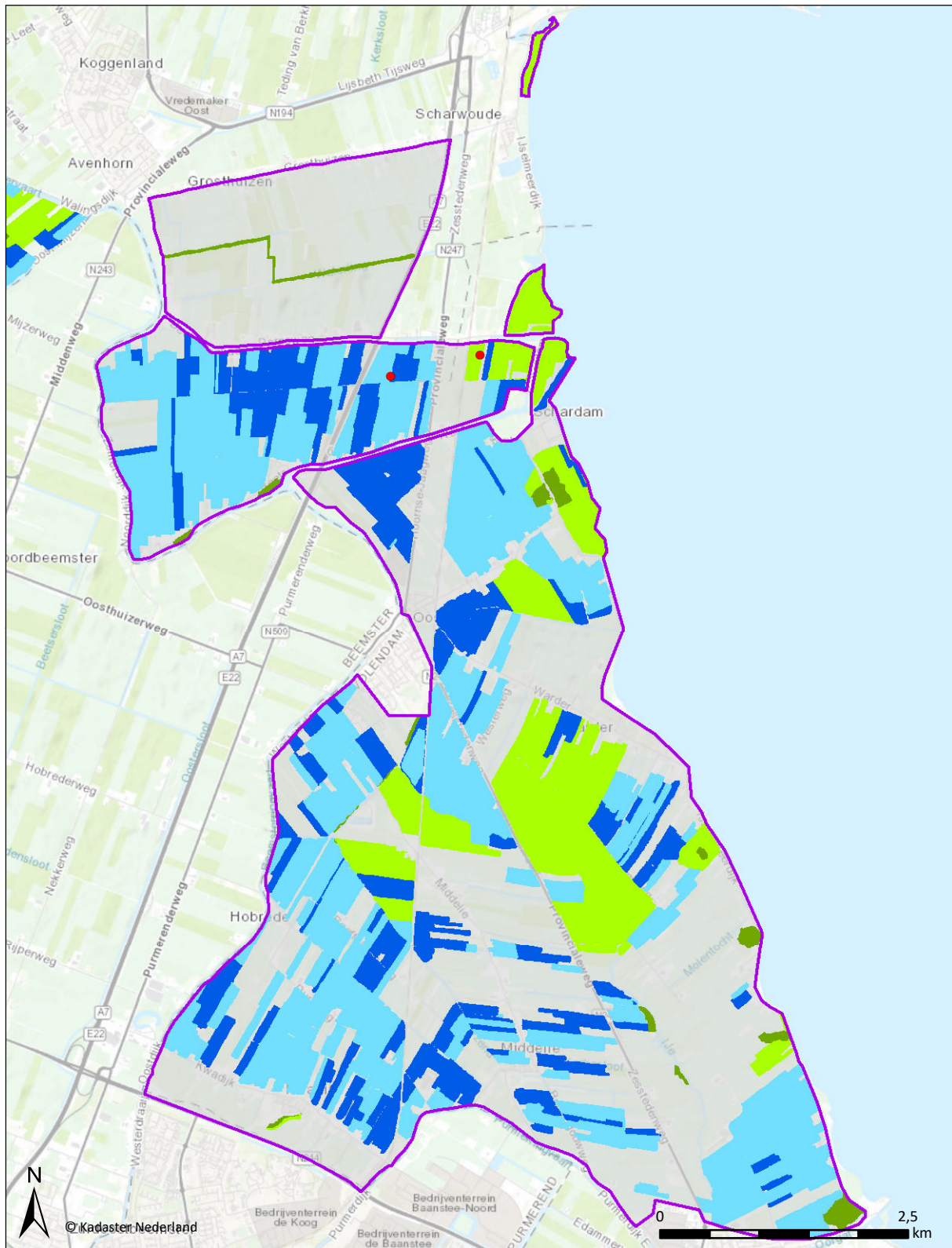
22 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Zeelang en Kogen

Verspreidingskaart 2018

• **Graspieper**

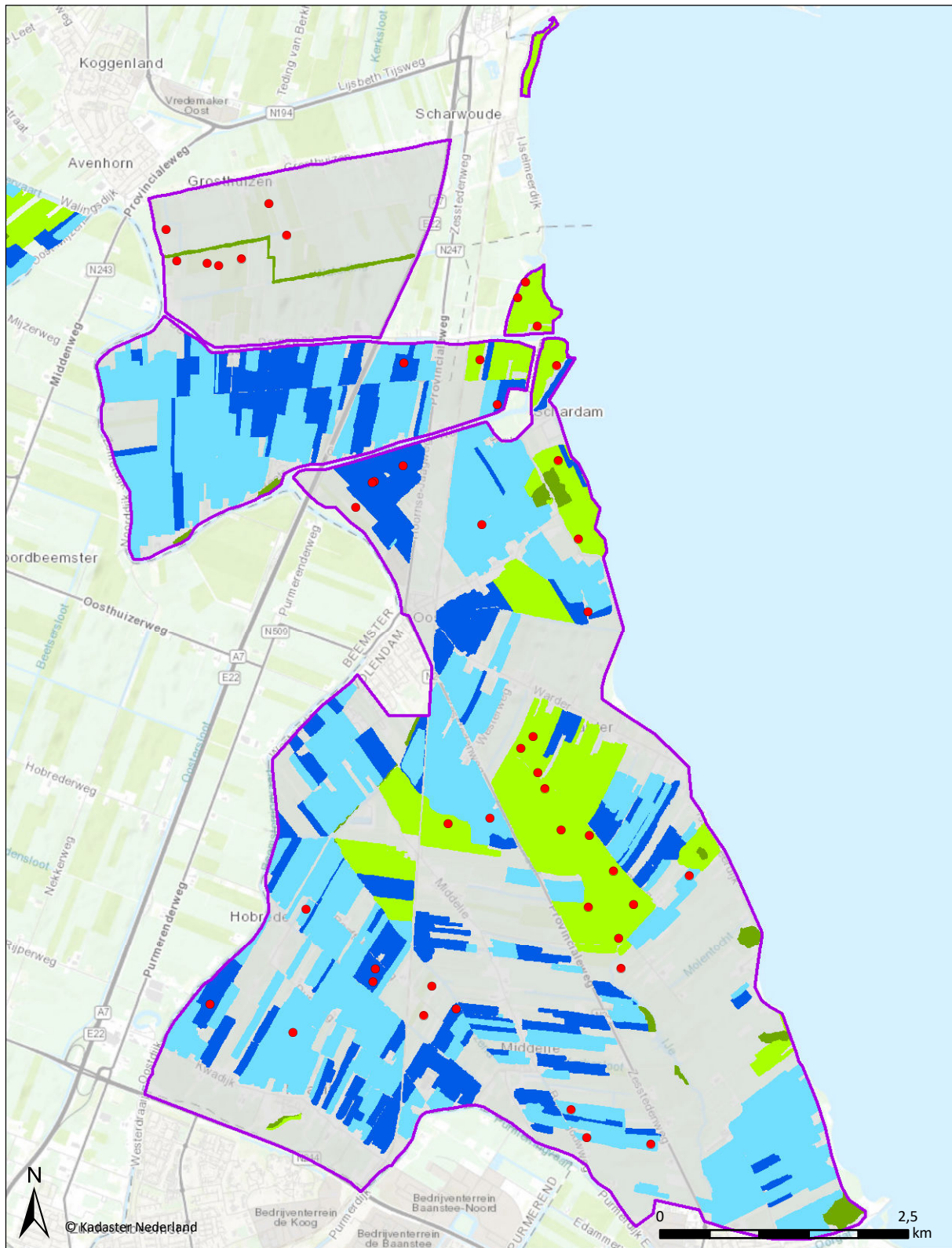
2 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Zeelang en Kogen

Verspreidingskaart 2018

• **Gele kwikstaart**

47 territoria

- ANLb legselbeheer
- ANLb zwaar beheer
- NNN graslandtypen
- NNN overig
- gangbaar boerenland

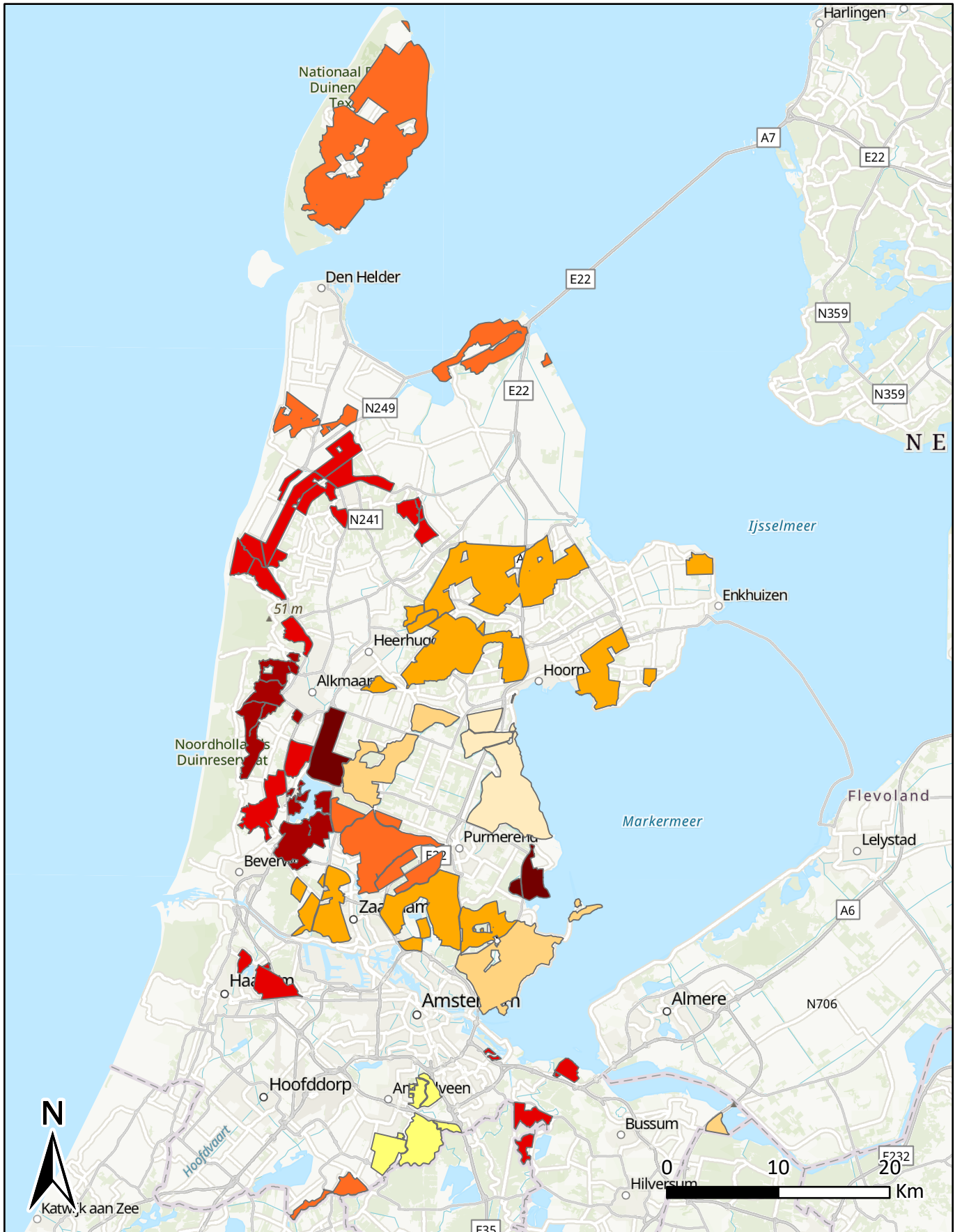
regiogrens

 NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoek- en adviesbureau

Bijlage 5 Afname weidevogels tussen telperiode 1 en 4

Procentuele verschil
telperiode 1 - telperiode 4

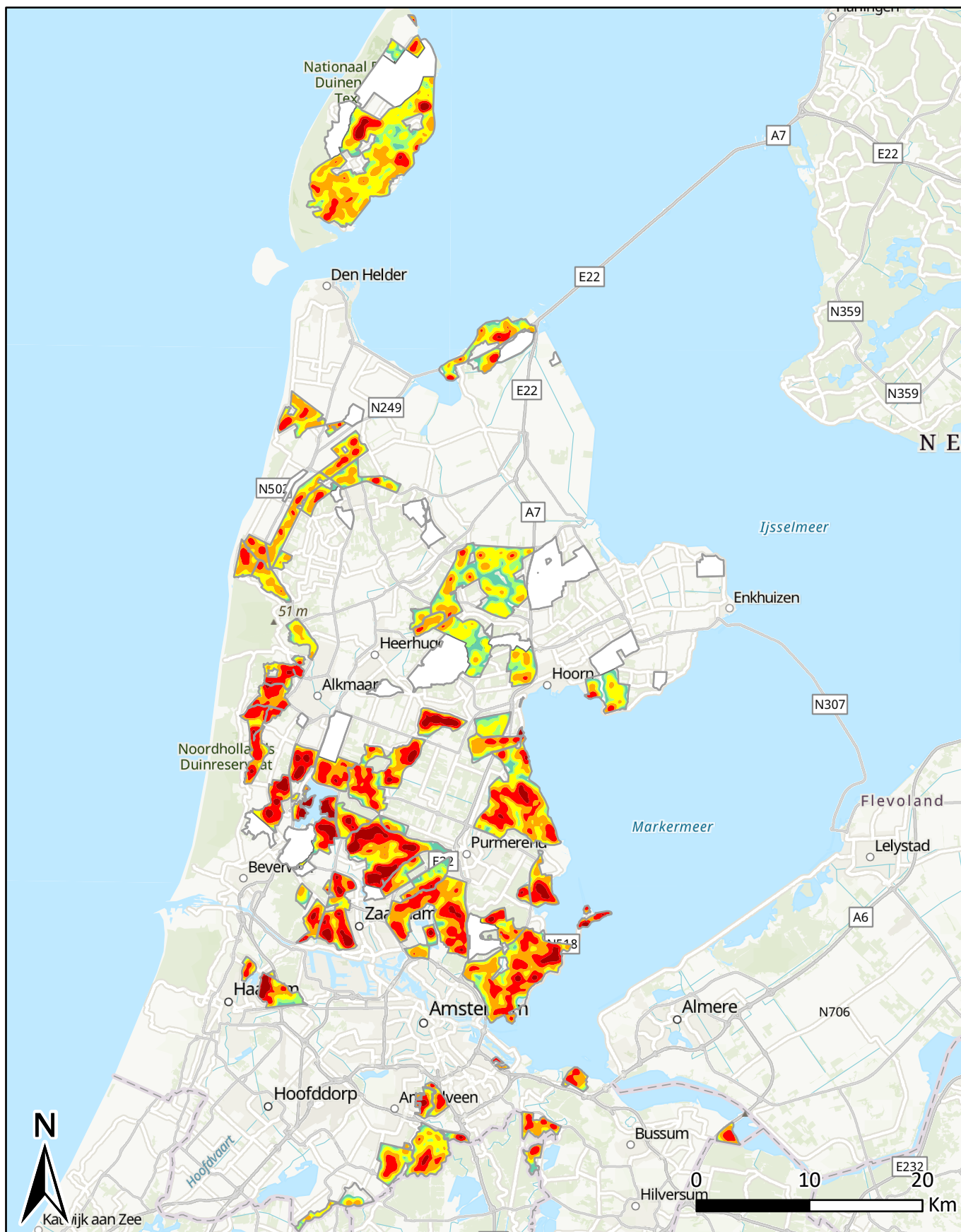
Afname	40 - 50%
>80%	30 - 40%
70 - 80%	20 - 30%
60 - 70%	<20%
50 - 60%	

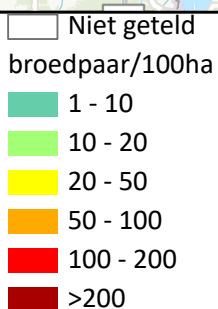
Bijlage 6 Dichtheidskaarten

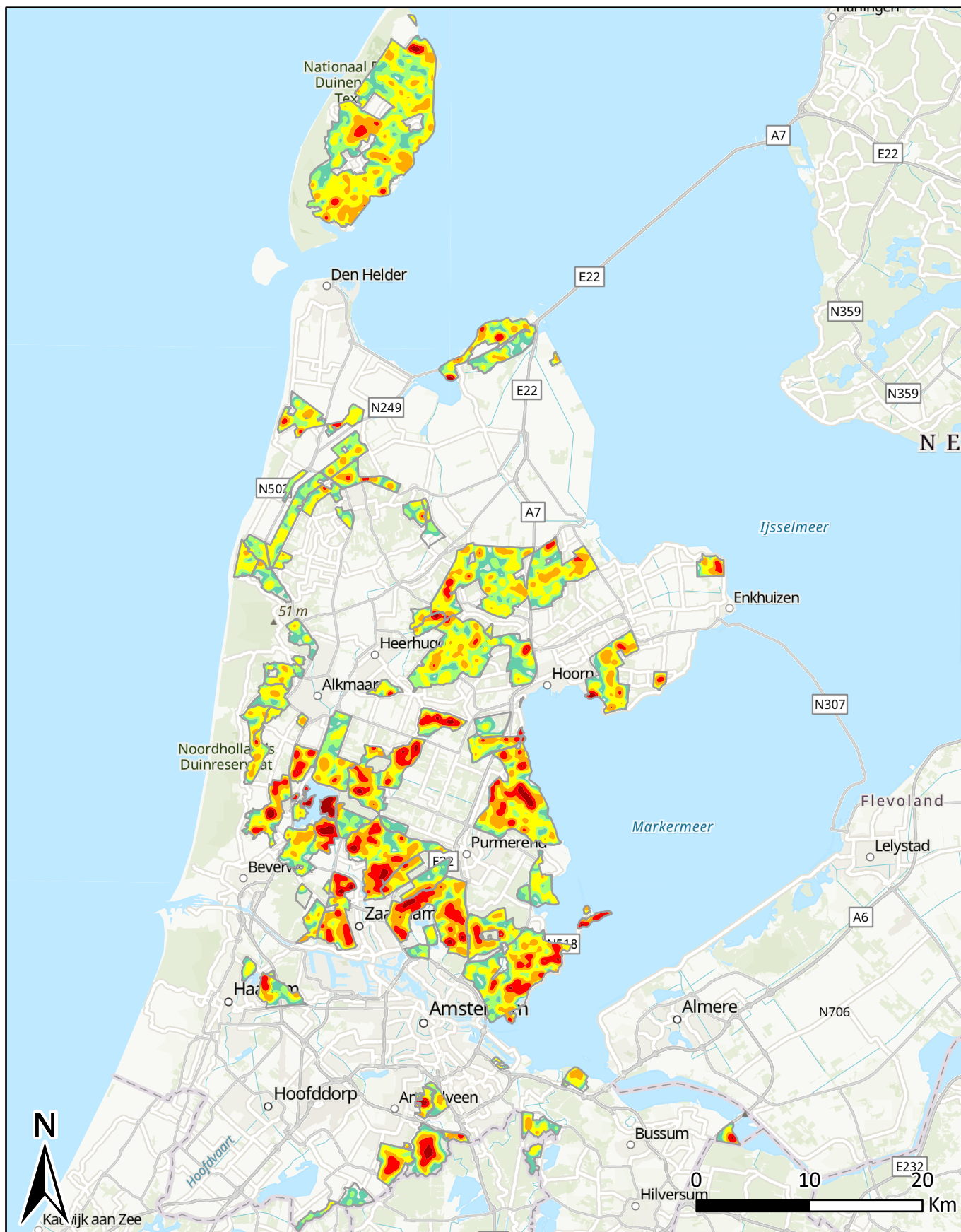

Dichtheid telperiode 1
Alle weidevogels

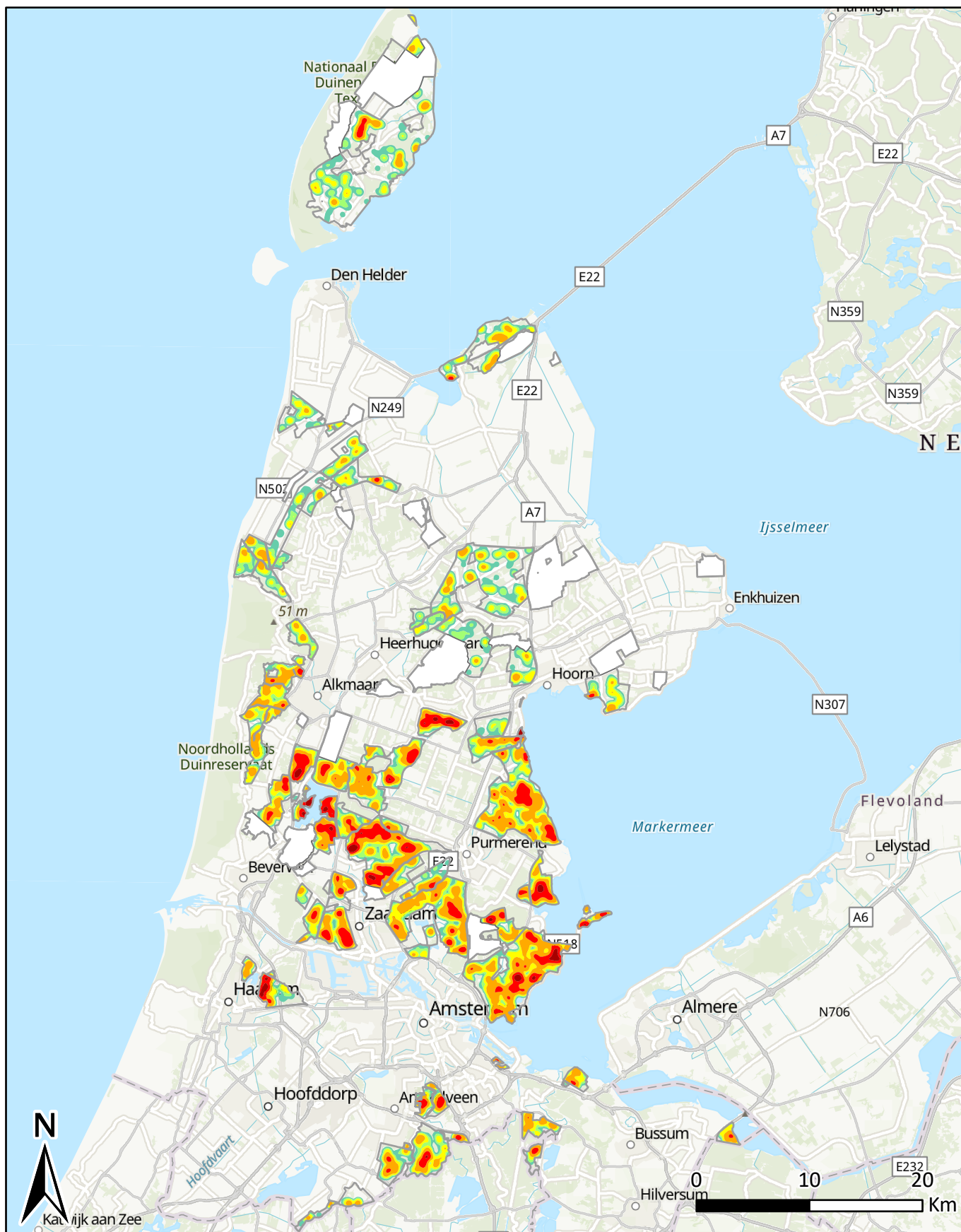

broedpaar/100ha

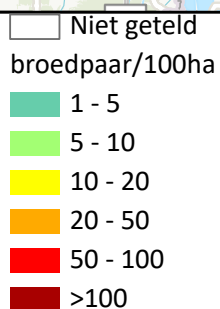
- 1 - 10
- 10 - 20
- 20 - 50
- 50 - 100
- 100 - 200
- >200

Dichtheid telperiode 4
Alle weidevogels

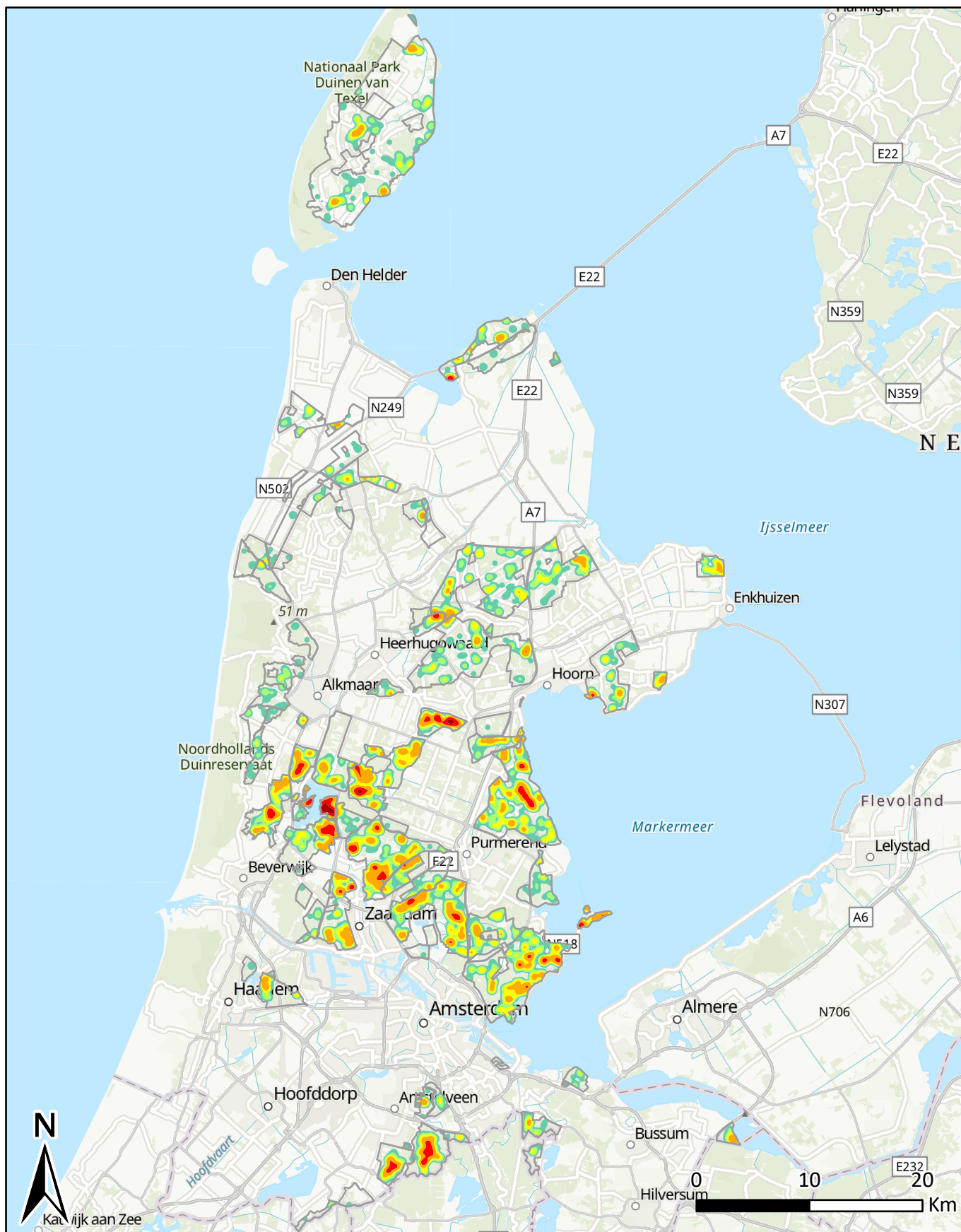

Dichtheid telperiode 1
Grutto

NATUURLIJKE ZAKEN

 Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

broedpaar/100ha

Dichtheid telperiode 4
Grutto

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl